

**SAFO MATCHONOV
SHARAFJON SARIYEV**

«ABITURIYENT-2012» loyihasi turkumidan

ADABIYOT

FANIDAN MAVZULI TEST TOPSHIRIQLARI TO‘PLAMI

ABITURIYENTLAR UCHUN

**«SHARQ»
NASHRIYOT-MATBAA
AKSIYADORLIK KOMPANIYASI
BOSH TAHRIRIYATI
TOSHKENT
2012**

83 - Arabistoniyonlar
74.58 - O'zbekiston

To'plovchi va

mavzulashtiruvchilar: **SAFO MATCHONOV, SHARAFJON SARIYEV**

Taqrizchilar:

X. HAMRAQUILOVA, filologiya fanlari nomzodi

L. DADAYEVA, TTYSI qoshidagi Qo'shimcha
ta'lim xizmatlarini ko'rsatish Markazi metodisti

Muharrir:

D. MATKARIMOVA, TAQI qoshidagi akademik
litseyning oliy toifali ona tili va adabiyot fani
o'qituvchisi

Mas'ul muharrir:

M. HAMRAYEV, filologiya fanlari nomzodi,
dotsent

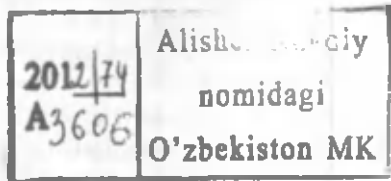
Mazkur to'plam Nizomiy nomidagi TDPU Ilmiy kengashining
2010-yil 28-oktabrdagi 3-raqamli qarori bilan nashrga tavsiya qilingan.

Oliy va o'rta maxsus o'quv yurtlarining qabul imtihonlariga
tayyorlanayotgan abituriyentlar uchun mo'ljallangan mazkur
to'plamning nashr etish hamda nusxalarini tarqatishga taalluqli barcha
huquqlar amaldagi qonunlarga asosan himoyalangan. To'plamni
qalbakilashtirish, ko'paytirish, mualliflarning yozma ruxsatisiz chop etish
taqiqlanadi.

«ABITURIYENT-2012» turkumi ostida nashr etilgan qo'llanmalar
Nizomiy nomidagi TDPU hamda «NAFIS BEZAK» dizayn va ishlab chiqarish
markazining qo'shma loyihasi asosida tayyorlandi.

Loyiha homiylari: «SHARQ» nashriyot-matbaa aksiyadorlik kompaniyasi
hamda «SHARQ ZIYOKORI» kitoblarni markazi.

ISBN 978-9943-00-810-6

10-39694
291

© S. Matchonov, Sh. Sariyev, «NAFIS BEZAK», 2012
© «SHARQ» nashriyot-matbaa aksiyadorlik
kompaniyasi Bosh tahririyati, 2012

SO‘ZBOSHI

Mazkur «Adabiyot fanidan mavzuli test topshiriqlari to‘plami»ni tuzishda mualliflar O‘zbekiston Respublikasi Davlat Test Markazi va alohida test tuzuvchilar tomonidan 1996–2011-yillar mobaynida nashr etilgan test topshiriqlaridan ijodiy foydalanganlar, har bir mavzu bo‘yicha o‘zlarining test topshiriqlarini ishlab chiqqanlar.

Ushbu to‘plam mualliflarning «Adabiyot» nomli metodik qo‘llanmasining mantiqiy davomi bo‘lib, ular birgalikda «Adabiyot» kursi bo‘yicha yaxlit o‘quv-didaktik majmuani tashkil etadi.

Test usuli jahonning ko‘plab rivojlangan davlatlarida amalda sinovdan o‘tgan. «Test» (ingl. «sinov») shaxsning bilimlari, qobiliyatlari yoki ko‘nikma va malakalarini baholash uchun ishlatiladigan savollar, masalalar yoki amaliy mashg‘ulotlar yig‘indisini anglatadi.

Hozirgi paytda «test» deganda kirish imtihonining o‘zini ham, unda ishlatiladigan alohida muqobil javobli test topshiriqlarini ham, umumiy test usulini ham tushunish mumkin. «Test topshirig‘i» deganda esa testning tarkibiga kirgan muqobil javoblari berilgan yoki boshqa turdagi alohida topshiriq tushuniladi.

Test topshiriqlari quyidagi jihatlari bilan afzalliklarga ega:

- *test topshiriqlarida o‘quv fanining asosiy mazmunini qamrab olish imkoni mavjud;*

- *o‘quvchilar o‘zlashtirgan bilimlar, ko‘nikma va malakalar darajasini tez va qulay aniqlash mumkin;*

- *o‘quvchilar bilimini haqqoniy va tabaqalashgan holda baholash darajasi oshadi;*

- *o‘quvchilar bilimini nazorat qilishga kam vaqt sarflanadi;*

- *kitob va mavzu ustida mustaqil ishlash va tahlil qilish ko‘nikma-malakalari shakllanadi.*

Test usuli birmuncha texnologik xususiyatga ega bo‘lib, bilimlarni o‘zlashtirish sifatini nazorat qilishda o‘qituvchilarning mehnat unumdorligini oshiradi va o‘quv dasturining chuqur hamda har tomonlama o‘zlashtirilishini ta‘minlaydi.

Ushbu to‘plamdagi test topshiriqlari amalda o‘qitilayotgan «Adabiyot» o‘quv fani mavzulariga va o‘quv dasturlariga muvofiqlashtirilgan.

Test topshiriqlarining mavzular bo‘yicha jamlanishi adabiyot ta‘limini amalga oshirishda o‘quvchilar uchun keng imkoniyatlar yaratib, ularning bilimlarini yanada kengaytirishga yordam beradi.

Mazkur to‘plam, ta‘lim turidan qat‘iy nazar, barcha ta‘lim muassasalari

o'qish jarayonida o'quvchi va talabalarning bilim sifatini baholashda didaktik qo'llanma sifatida xizmat qilishi mumkin. U barcha adabiyot muxlislari, o'qituvchi va ta'lim oluvchilar, oliy o'quv yurtlariga kiruvchilar, mutaxassis va tadqiqotchilarga mo'ljallangan.

TEST TOPSHIRIQLARI USTIDA ISHLASH BO'YICHA TAVSIYALAR

1. Dastlab test topshirig'ining savolini diqqat bilan o'qing. Unda aynan nima so'ralgan? Shuni aniqlab oling.

2. Test topshirig'ining muqobil javob variantlarini shoshmasdan oxirigacha o'qib chiqing va tushunib oling.

3. To'g'ri deb hisoblagan javob variantingizni har jihatdan asoslang.

4. To'g'ri va noto'g'ri javoblarni bir-biriga taqqoslang. Nima uchun noto'g'ri, nima uchun to'g'ri ekanligini isbotlang.

5. Noto'g'ri javob variantlarini chiqarib tashlang. Bunda olgan bilimlaringizga tayanib ish tuting. Shunda fikringiz yana bir bor o'z isbotini topadi.

6. Test topshiriqlarini bir-biriga taqqoslash orqali ham to'g'ri javobni topishga harakat qiling. Bu usul ham sizga qo'l kelishi mumkin.

7. Test topshiriqlarida keltirilgan to'g'ri ma'lumotlarga diqqatingizni jalb eting. Berilgan axborotlarni o'zlashtiring. Bu sizning bilimingizni oshiradi.

8. Test topshiriqlarini bajarishda darslik va qo'llanmalardan unumli foydalaning. Bunda test savolida so'ralgan ma'lumotni topish uchun boshqa ma'lumotlarni ham o'qishga to'g'ri keladi. Bu esa bilimingizni oshiribgina qolmay, sizni sinchkovlikka ham o'rgatadi.

9. O'zingizni sinash maqsadingiz bo'lsa, test topshiriqlaridan ma'lum miqdorini mustaqil bajaring va javoblaringizni aniq manbalardan tekshiring. Bu o'zingizga bo'lgan ishonchni orttiradi.

10. Shuni doimo yodda tutingki, barcha topshiriqlar olingan bilim asosida hal etiladi! Shu bois, test topshiriqlarini bajarishdan oldin o'sha mavzu yoki soha bo'yicha chuqurroq bilim olishga harakat qiling!

OMAD SIZGA YOR BO'LSIN!

ADABIYOT – SO‘Z SAN’ATI

1. Badiiy adabiyotning asosiy quroli ...

- A) so‘z B) ranglar
C) kitob D) ohang

2. Alisher Navoiy ta’biricha, «guhari sharif»ga teng bo‘lgan narsa nima?

- A) so‘z B) inju C) kitob D) gap

3. Badiiy adabiyotga berilgan to‘g‘ri ta’rifni ko‘rsating.

- A) Kishilar tomonidan o‘qilib, hissiyotni boyitish, ruhiyatga singdirish ko‘zda tutilib yaratilgan bitiklar B) Obrazli so‘zga asoslanuvchi, hayotni muayyan obrazlar vositasida aks ettiruvchi adabiyot. C) Insonlarning ruhiy kechinmalarini so‘z vositasida ifodalaydigan san’at turi

- D) Barcha javoblar to‘g‘ri

4. Ilmiy hamda badiiy adabiyot orasidagi farqni belgilang.

- A) Ilmiy adabiyotda mantiqiy cho‘ziqlik mavjud, badiiy adabiyot undan qisqaligi bilan ajralib turadi B) Badiiy adabiyot hayot haqiqatini jonli, badiiy va jozibali tasvirlashi bilan ilmiy asarlardan keskin farqlanadi C) Ilmiy asarlarda qisqalik yo‘q, badiiy asar esa voqealarni ixcham tasvirlashi bilan farqlanadi D) Badiiy asar hayot haqiqatini hech o‘zgarishsiz, mantiqiy izchillik va xronologik ketma-ketlikda aks ettirishi bilan farq qiladi.

5. Adabiyot – hayotning in’ikosi. Ushbu fikrni mantiqan to‘g‘ri davom ettirgan jumlanı belgilang.

- A) Shuning uchun ham unda hamma narsa boricha aks etadi. B) Unda hayotdagi voqealar aynan ko‘rsatib beriladi. C) Ammo uning suratga tushirilgan ayni nusxasi emas. D) Faqat unda hayotdagi ijobiy hodisalar tasvirlanadi.

6. «Tushuntirish» va «tasvirlash» so‘zlariga berilgan to‘g‘ri izohni belgilang.

- A) Tushuntirish fanga ham, adabiyotga ham xos. B) Tasvirlash fanga ham, adabiyotga ham xos. C) Fan tasvirlaydi, adabiyot tushuntiradi. D) Fan «nima bo‘lganini» tushuntiradi, adabiyot «qanday bo‘lganini» tasvirlaydi.

7. Adabiyotshunoslik fanining tarkibiy qismlaridan birini ko‘rsating.

- A) Adabiy turlar B) Adabiy tanqid C) Kompozitsiya D) Sujet

8. So‘z san’atining vujudga kelishi va rivojlanish tarixini tadqiq etadigan, adabiyot taraqqiyotini xronologik izchillik bilan tekshiradigan sohani toping.

- A) adabiyot nazariyasi B) adabiyot tarixi C) adabiy tanqid D) A,B,C

9. Biror xalq yoki mamlakat adabiyoti vakillari bo‘lgan buyuk san’atkorlarning hayoti va ijodini, milliy adabiyotning eng yaxshi namunalari mazmuni va g‘oyalari ni o‘rganuvchi fan...

- A) adabiyot tarixi B) adabiyot nazariyasi C) adabiyotshunoslik D) adabiy tanqid

10. Hamma badiiy asarlar uchun umumiy bo'lgan ilmiy-nazariy va estetik asoslarni, badiyatning qonun-qoidalarini, ijodiy jarayon qonuniyatlarini o'rganuvchi fan...

- A) adabiyotshunoslik B) adabiyot nazariyasi C) adabiy tanqid D) adabiyot tarixi

11. Hozirgi adabiy jarayonda sodir bo'lgan o'zgarishlar, yaratilgan asarlarni baholash, ularning yutuq va kamchiliklarini belgilash bilan shug'ullanadigan soha...

- A) adabiyot nazariyasi B) adabiyot tarixi C) adabiy tanqid D) A,B,C

12. O'zbek mumtoz adabiyotida uyg'onish (Renessans) davri nechanchi asrdan boshlangan?

- A) XII asrdan B) XIII asrdan C) XIV asrdan D) XV asrdan

13. Quyidagilardan qaysilari badiiy adabiyot vazifasiga kirmaydi?

- A) Hayotning haqqoniy badiiy in'ikosini yaratish B) Adabiyot tarixini chuqurroq o'rganish C) Inson obrazini yaratish D) Tabiatdagi va kishilar ruhiyatidagi go'zallikni tasvirlash

14. Adabiyotimiz tarixini davrlashtirishda o'rta asrlar adabiyoti qaysi davrni o'z ichiga oladi?

- A) V–VII asrlarni B) VIII–XII asrlarni C) IX–XV asrlarni D) XV–XVII asrlarni

XALQ OG'ZAKI IJODI

1. Xalq og'zaki ijodi yana qanday nom bilan ataladi?

- A) folklor B) folklorshunoslik C) masal D) etnografiya

2. «Folklor» atamasining lug'aviy ma'nosini anglatgan javobni toping.

- A) bolalar adabiyoti B) xalq donoligi C) og'zaki adabiyot D) xalq ijodi

3. «Folklor» atamasi ilk bor qachon va kim tomonidan qo'llangan, uning ma'nosi nima?

- A) 1897-yilda Dmitriy Klemens tomonidan qo'llangan, ma'nosi «xalq donishmandligi»

- B) 1957-yilda N.M.Yadrinsev tomonidan qo'llangan, ma'nosi «xalq bilimi»

- C) 1846-yilda Vilyam Toms tomonidan qo'llangan, ma'nosi «xalq donoligi»

- D) A,B

4. Yozma adabiyotning eng muhim yutug'i nima?

- A) Yozma adabiyot unutilmaydi B) Keyingi avlodlarga o'zgarmay yetib boradi

- C) Yozma adabiyot yuzaga kelgach, og'zaki adabiyot to'xtab qoladi

- D) A va B

5. Xalq og'zaki ijodining epik turiga qaysi janrlar kiradi?

- A) Mif, afsona, rivoyat, ertak B) Afsona, rivoyat, qo'shiq, naql, xalq teatrlari C) naql, latifa, lof, terma D) A va C

XALQ OG'ZAKI IJODI JANRLARI

6. Xalq og'zaki ijodining lirik turiga qaysi janrlar kiradi?

- A) Mif, afsona, maqol, ertak
- B) Naql, latifa, lof, terma, askiya
- C) Marosim folklori, qo'shiqlar, ashula
- D) A va B

7. Maqol, matal, topishmoq kabilar xalq og'zaki ijodining qaysi turiga mansub?

- A) epik turiga
- B) lirik turiga
- C) dramatik turiga
- D) maxsus turiga

8. Badiiy adabiyotning eng qadimiy shaklini ko'rsating.

- A) mumtoz adabiyot
- B) uyg'onish davri adabiyoti
- C) xalq og'zaki ijodi
- D) A, C

9. Xalq ijodiyotining yaratilishi va yashash tarzi qay usulda amalga oshadi?

- A) yozma usulda
- B) og'zaki usulda
- C) yozma va og'zaki usulda
- D) A, C

10. Folklor janrini toping.

- A) qissa B) hikoya
- C) roman D) maqol

11. Folklorning dramatik turiga kiruvchi janrlarni ko'rsating.

- A) Doston, xalq teatrlari, askiya
- B) Doston, masal, askiya
- C) Askiya, masal, xalq teatrlari, qo'g'irchoq o'yini
- D) Askiya, og'zaki drama, xalq teatrlari, qo'g'irchoq o'yini

XALQ OO'SHIOLARI

1. Insonning his-tuyg'u, kechinmalari ifodalanadigan og'zaki ijod janri qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) latifa B) lof C) ertak D) qo'shiq

2. Yomg'ir chaqirish marosimida ijro etilgan qo'shiqning nomini toping.

- A) Choy momo B) Yo, Haydar
- C) Sust xotin D) Boychechak

3. Shamol to'xtatish marosimida ijro etilgan qo'shiqning nomini ko'rsating.

- A) Sust xotin B) Choy momo
- C) Yo, Haydar D) Xo'p mayda

4. Mehnat qo'shiqlarining asosiy janrlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Lapar, o'lan, xo'p mayda B) Qo'sh qo'shiqlari, o'rim qo'shiqlari, xo'p maydalar, sog'im va kashta qo'shiqlari
- C) Yor-yor va kelin salomlar D) Sevgi qo'shiqlari, o'rim qo'shiqlari

5. Shoxlarim bor gaz-gaz quloch, Ustida o'ynar qaldirg'och.

Hayday desam, qornim och, Men qo'shga qanday yarayin? – misralari xalq qo'shiqlarining qaysi turiga kiradi?

- A) Qo'sh qo'shig'i B) Sog'im qo'shig'i
- C) Churiya D) O'rmak qo'shig'i

6. Xalq og'zaki ijodi turkumidan bolalar qo'shiqlari keltirilgan javobni belgilang.

- A) «Choymomo», «Yo, Haydar», «Alla», «Kim oladi?»

B) «Ramazon», «Boychechak»,
«Oq terakmi, ko'k terak?»

C) «Yalla», «Kelin salom», «Nima,
nima deysiz?» D) «O'rim
qo'shig'i», «Qarg'ish», «Laylak
keldi, yoz bo'ldi»

**7. Past devordan qaragan,
To'y qachon deb so'ragan,
Salom-salom, kelin-salom ...
Ushbu kelin salomning davomini
toping.**

A) Qaynog'alariga salom

B) Qayinonalariga salom

C) Qayinotalariga salom

D) Qo'shnilariga salom

**8. Mehnat qo'shiqlarining asosiy
turlari to'g'ri ko'rsatilgan javobni
toping.**

A) lapar, dehqonchilik, chorvachilik
qo'shiqlari B) yor-yor, o'lan va
hunarmandchilik qo'shiqlari
C) sog'im, o'rim va sevgi
qo'shiqlari D) dehqonchilik,
chorvachilik va hunarmandchilik
qo'shiqlari

**9. Dehqonchilik bilan bog'liq
marosim qo'shig'i qaysi javobda
to'g'ri ko'rsatilgan?**

A) Turey-turey B) Churiya

C) Charx qo'shig'i

D) Yorg'ichoq qo'shig'i

**10. Quyidagi javoblardan qaysi
birida dehqonchilik bilan bog'liq
mehnat qo'shiqlari to'g'ri
ko'rsatilgan?**

A) O'rim, sevgi, yomg'ir chaqirish

qo'shiqlari B) Kashta, sog'im,

shamol chaqirish qo'shiqlari

C) Kashta, o'rim, yanchiq, sevgi

qo'shiqlari D) Qo'sh, o'rim, xirmon,
yorg'ichoq qo'shiqlari

**11. Javoblardan qaysi birida
chorvachilik bilan bog'liq mehnat
qo'shiqlari to'g'ri ko'rsatilgan?**

A) Govmishim, kelin salom, churiya

B) Turey-turey, govmishim, kashta
qo'shiqlari

C) Govmishim, turey-turey, churiya

D) Qo'sh qo'shiqlari, kelin salom,
churiya

**12. Javoblardan qaysi birida
hunarmandchilik qo'shiqlari to'liq
qayd etilgan?**

A) Charx, bo'zchi, qo'sh qo'shiqlari

B) Charx, bo'zchi, yor-yor, kashta
qo'shiqlari

C) Charx, bo'zchi, turey-tureylar

D) Charx, bo'zchi, o'rmak, kashta
qo'shiqlari

**13. Qo'shiqlar xalq va real ijodkorlar
tomonidan yaratilishiga qarab qanday
turlarga bo'linadi?**

A) Xalq qo'shiqlari va zamonaviy
qo'shiqlar B) Ov qo'shiqlari va to'y
qo'shiqlari C) Mavsum qo'shiqlari va
marosim qo'shiqlari D) O'yin
qo'shiqlari va ovunchoq qo'shiqlari

**14. O'zbek ayollarining gilam, sholcha
to'qish bilan bog'liq mehnat
qo'shiqlari qanday ataladi?**

A) kashta qo'shiqlari B) o'rmak

qo'shiqlari C) bo'zchi qo'shiqlari

D) charx qo'shiqlari

**15. Quyidagi qo'shiqning turini
belgilang.**

O'roq o'rmoq, olmoq-solmoq,

Qo'sh haydamoq bormoq-kelmoq

Hammasidan qiyin ekan,

Ey ho'kizim, ro'zg'or qurmoq.

A) marosim qo'shiq'i B) ishqiy qo'shiq C) chorvachilik bilan bog'liq qo'shiq D) dehqonchilik bilan bog'liq qo'shiq

16. Rivoyatlarga ko'ra, yer yuzidagi birinchi qo'shiq kim tomonidan va nima munosabat bilan aytilgan ekan?

A) Odamoto tomonidan, Hobil otli o'g'li o'lganda B) Aziz momo tomonidan, o'g'li tug'ilganda C) Onalar tomonidan, farzandlarini ovutish uchun D) A, B, C

17. Lirik qo'shiqlarning dastlabki namunalari bizgacha qaysi asar orqali yetib kelgan?

A) M.Koshg'ariy, «Devonu lug'otit turk» B) Yu.X.Hojib, «Qutadg'u bilig» C) A.Yugnakiy, «Hibat ul-haqoyiq» D) Rabg'uziy, «Qisasi Rabg'uziy»

18. Qadimgi zardushtiylik dinida muqaddas sanalgan Tishtiryaning xalq o'rtasida o'zlashib ketgan nomi qaysi javobda berilgan?

A) «Chuy momo» («Choy momo») – shamol tangrisi B) «Yo, Haydar» (Ali) – shamol homiysi C) «Sust xotin» – yomg'ir tangrisi D) «Sust xotin» – olov tangrisi

19. «Choy momo» qo'shiq'i qaysi tangri sharafiga aytilgan?

A) Otashparastlarning olov tangrisi – «Chuy momo» sharafiga B) Zardushtiytlarning shamol tangrisi – «Chuy momo» sharafiga C) Otashparastlarning yomg'ir tangrisi – «Chuy momo» sharafiga

D) Zardushtiytlarning quyosh tangrisi – «Chuy momo» sharafiga

20. Bosa-bosa beringlar, Bosilib qolsin quv shamol, Ucha-ucha beringlar.

Uchilib qolsin bu shamol.

Parcha qaysi mavsumiy marosim qo'shiq'idan olingan?

A) «Sust xotin» B) «Yo, Haydar» C) «Choy momo» D) «Boychechak»

21. Xalq qo'shiqlaridan qaysi birining to'rt, olti, sakkiz qatorli ko'rinishlari bor?

A) «Chittigul» B) «Boychechak» C) «Kelinsalom» D) «Xo'p hayda»

MAOOL VA MATALLAR

1. Quyidagi ta'riflardan qaysi biri xalq maqoliga berilgan mukammal ta'rif hisoblanadi?

A) Ixcham shaklga ega ibratli fikr ifodalovchi asarlar B) Ixcham shaklga ega bo'lgan, yirik jamoat arboblari tomonidan yaratilgan asarlar C) Ixcham she'riy shaklga ega bo'lgan, ulkan shoirlar tomonidan yaratilgan asarlar D) Xalqning hayotiy tajribalari asosida yuzaga kelgan dono fikrlarni ixcham shaklda ifodalovchi asarlar

2. Xalq og'zaki ijodining qaysi janrida xalqning dono, purhikmat va lo'nda qarashlari uzoq davrlar mobaynida kam o'zgarishsiz ifodalanib kelinadi?

A) masal B) maqol C) topishmoq D) hikmatlar

3. Quyidagi maqolning davomini toping. «Betashvish bosh qayda...»

A) qup-quruq tosh qayda B) kurmaksiz osh qayda C) mehnatsiz osh qayda

D) o'smasiz qosh qayda

4. «Qunt bilan o'rgan hunar...»

maqolining davomini toping.

A) hunar to'yg'izar B) hunar – tunganmas xazina C) hunardan rizqing unar D) hunarli kishi och qolmas

5. Tirishgan tog'dan oshar. Ushbu matn janrini aniqlang.

A) maqol B) topishmoq C) tez aytish D) asotir

6. «Maqol» so'zi qaysi tildan olingan va qanday ma'noni bildiradi?

A) forsha, «bitik» B) arabcha, «so'z» C) sof turkiy tilda, «naql» D) A, B va C

7. Maqol qanday belgi-xususiyatlarga ega bo'lishi kerak?

A) Fikrlar aniq bo'lishi B) Xulosa tugal bo'lishi C) Ifoda lo'nda bo'lishi D) Yuqoridagilarning barchasi

8. «Ko'ngli ochiqning qo'li ochiq ...» maqolini davom ettiring.

A) bilimi borning ko'ngli ochiq B) qo'li ochiqning yo'li ochiq C) o'g'li borning baxti ochiq D) ko'ngli ochiqning yo'li ochiq

9. Aybsiz do'st axtargan... . Ushbu maqolning davomini toping.

A) odamning o'zi aybli B) o'ziga do'st topolmas C) odam – o'ziga dushman D) do'stsiz qolar

10. Maqolning davomini toping.

Tikansiz gul bo'lmas, ...

A) tashvishsiz – hayot B) aqlsiz – boylik C) mashhaqqatsiz – hunar D) do'stsiz – quvonch

11. Quyidagi maqolning davomini toping. Tilni bilish – ...

A) juda yaxshi B) mening baxtim C) dilni bilishga yo'l ochar D) oliy himmat

TOPISHMOOLAR

1. Xalq topqirligi, zukko va donoligini bildiruvchi folklor janrlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) qo'shiq, terma, askiya B) doston, latifa, rivoyat C) afsona, lapar, masal D) topishmoq, matal, masal

2. «Suvga tushsa – mingta, suvdan chiqsa – bitta» topishmog'ining javobini toping.

A) yulduz B) ko'z C) paxta D) otning dumi

3. Xalq orasida «jumoq», «ushuk» degan nomlar bilan ham yuritiladigan janr qaysi?

A) qo'shiq B) maqol C) ertak D) topishmoq

4. Topishmoq mumtoz adabiyotda qanday nom bilan atalgan?

A) topmacha B) jumboq C) chiston D) matal

5. Topishmoqlarda qanday tasvir vositalaridan keng foydalaniladi?

A) Talmeh, mubolag'a, tazod, kichraytirish B) O'xshatish, sifatlash, mubolag'a, kichraytirish, jonlantirish, metafora C) Tashxis, takrir, metafora, masnaviy, mubolag'a D) Sifatlash, kichraytirish, tajnis, jonlantirish

6. «Qo'shnimning arqoni devordan oshib tushdi» topishmog'ining javobini ko'rsating?

- A) anor B) tok
C) oshqovoq D) sabzi
7. Topishmoq va maqolning o'zaro o'xshashligi nimada?
A) har ikkalasida ichki qofiya bo'ladi B) har ikkalasida fikr aniq, tugal bo'ladi C) xulosa mavjudligi D) o'zaro o'xshashlik yo'q

AFSONA VA RIVOYATLAR

- 1. «Sehr», «avrash», «makr» ma'nolarin anglatadigan so'z orqali ifodalangan janrni belgilang.**
A) rivoyat B) hikoya
C) afsona D) qissa
2. Qadimgi turkiy adabiyotda afsona qanday nomlangan?
A) afsona B) kug C) sav D) takshut
3. Ma'lumki, xalq og'zaki ijodidagi dostonlar baxshilar tomonidan kuylangan. Afsona ijrochisi kim bo'lgan?
A) baxshi B) oqin C) ertakchi D) xalq ommasi
4. Tarixga yaqin turuvchi xalq og'zaki ijodi janri qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?
A) maqol B) rivoyat
C) doston D) ertak
5. Afsona va rivoyatlar kim tomonidan aytilgan?
A) urug' oqsoqollari B) baxshilar
C) qalandarlar D) istalgan kishi
6. Hayotiy voqealarni hayotiy uydirmalar vositasida aks ettiruvchi og'zaki irod turini toping.

- A) maqol B) topishmoq
C) ertak D) rivoyat
7. Quyida berilgan tarixiy shaxslarning qaysilari haqida rivoyatlar yaratilgan?
1. To'maris 2. Amir Temur 3. Beruniy 4. Ibn Sino 5. Mashrab 6. Alisher Navoiy 7. Ulug'bek 8. Ogahiy.
A) 1, 2, 4, 8 B) 4, 5, 6, 7, 8
C) 1, 5, 7, 8, D) 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
8. Toponomik rivoyatlar deganda qanday rivoyatlar tushuniladi?
A) tarixiy shaxslar haqidagi hikoyalar
B) xalq qahramonlari haqidagi rivoyatlar C) joy nomlarining kelib chiqishi bilan bog'liq hikoyalar
D) barchasi to'g'ri
9. «Qayumars», «Odami Od», «Erxubbi», «Anbar ona», «Hazrati Xizr» kabilar afsonaning qanday turiga mansub?
A) sof mifologik afsonalar B) tarixiy afsonalar C) fantastik afsonalar
D) A va B
10. Tarixiy voqea va hodisalar haqidagi afsonalar guruhiga mansub afsonalarni toping.
A) «Devqal'a», «Shirin qiz»
B) «Kalta minor», «Ilon buzgan»
C) «To'maris», «Shiroq» D) A va B
11. Sof mifologik afsonalar berilgan qatorni toping.
A) «Anbar ona», «Qayumars»
B) «Odami Od», «Erxubbi»
C) «To'maris», «Shiroq» D) A va B
12. Rivoyatlarning mavzuga ko'ra turlari qaysi javobda ko'rsatilgan?
A) Xalq rivoyatlari, toponimik rivoyatlar B) Xalq rivoyatlari, tarixiy

rivoyatlar C) Tarixiy rivoyatlar, zamonaviy rivoyatlar
D) Tarixiy rivoyatlar, toponimik rivoyatlar

13. Afsonalardagi qaysi timsol cho'l piri, hosildorlik homiysi shaklida namoyon bo'ladi?

A) Xizr B) Qayumars C) Erhubbi
D) Anbar ona

ASOTIRLAR (MIFLAR)

1. Asotirlar to'g'ri berilgan javobni toping.

A) «Gulqahqah», «Husniyabonu»
B) «To'maris», «Shiroq»
C) «Alpomish», «Ravshan»
D) «Aziz momo», «Oy bilan Kun»

2. Quyidagi janrlarning qaysi birida asosan badiiy xayolotga asoslaniladi, qahramonlarga g'ayriodatiy sifatlar «yuklanadi»?

A) asotirlarda B) afsonalarda
C) rivoyatlarda D) hikoyatlarda

3. «Aziz Momo» asotirida kampirning nechta farzandi bo'lgan?

A) o'nta B) qirqta C) to'qsonta
D) oltmishta

4. «Oy bilan Kun» asotirida «Yulduz uchdi» degan gapning paydo bo'lishi nima bilan bog'liq?

A) Oy uyquga ketganda, Kun bolalaridan birini olib qochmoqchi bo'lgani uchun B) Oy farzandlaridan birini qurbonlikka bergani uchun
C) yulduzlar umrining qisqaligi uchun D) Oy to'lgani uchun

5. Asotirlar xalq og'zaki ijodining qaysi janriga yaqin turadi?

A) afsona B) ertak C) rivoyat
D) masal

ASKIYA

1. Arabcha «zakiy» so'zidan olingan, hozirjavoblik va topqirlikka, lutfga tayanadigan, faqat o'zbek xalq og'zaki ijodigagina xos bo'lgan janrni aniqlang.

A) tuyuq B) doston C) latifa D) askiya

2. Askiya juda ko'p jihatdan latifaga o'xshab ketadi. Lekin latifadan farqi...

A) Hozirjavoblik va hazil asosida paydo bo'lishi B) Bahs asosida qurilishi
C) Takror ijro etilmasligi D) Nozik va mayin qochirimga ega bo'lishi

3. Askiyaning asosiy o'ziga xos jihatlaridan biri nima?

A) Kulgi uyg'otishi B) Payrovga asoslanganligi C) Yakka qahramonga egaligi D) Barcha javoblar to'g'ri

4. Askiyadagi payrov nimani anglatadi?

A) Askiyachilar tanlagan mavzu
B) Askiya qahramoni C) Askiyadagi so'zamollik D) A, B, C

ERTAKLAR

1. Quyidagi javoblardan qaysi birida xalq ertaklari tasnifi to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Sehrli, maishiy va novella-ertaklar
B) Hayvonlar haqidagi, sehrli va topishmoq-ertaklar
C) Sehrli, maishiy va hayvonlar haqidagi ertaklar D) Maishiy,

topishmoqli va novella-ertaklar

2. *Sujet voqealariga inson aralashmaydigan folklor janrini toping.*

- A) doston B) terma C) askiya
D) hayvonlar haqida ertaklar

3. *O'zbek xalqi orasida tarqalgan «varsoqi», «masala» so'zlari nimani anglatadi?*

- A) «Alla» qo'shiqlarini
B) ertaklarni C) topishmoqlarni
D) tez aytishlarni

4. *Qaysi janrdagi asarlarning boshlanishi va tugallanishi an'anaviy bir xillikka ega?*

- A) romanlar B) ertaklar
C) qissalar D) g'azallar

5. *«Ur to'qmoq» ertagida*

Laylakning dehqonga bergan uch tilsimidan ikkitasi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) uchar gilam, sehrli taroq B) sirli uzuk, sirli pat C) qaynar xumcha, ochil dasturxon D) sulaymon uzugi, bir dona xurmo

6. *«Devonu lug'otit-turk»da ajdodlarimiz «etuk» tarzida ishlatgan janr hozirda qanday nomlanadi?*

- A) asotir (mif) B) maqol
C) matal D) ertak

7. *«Ochildasturxon» ertaklarning qaysi turiga kiradi?*

- A) hayvonlar haqidagi ertaklarga
B) sehrli ertaklarga C) maishiy ertaklarga D) hayotiy ertaklarga

8. *«Susambil» ertagida xo'jayin eshakni minib bozorga borganida nima sotib oladi?*

A) bir qop tuz B) bir qop shakar

C) bir qop un D) bir qop arpa

9. *«Susambil» ertagida xo'jayin ho'kizni nima bilan boqqan?*

- A) quruq xashak bilan B) quruq poya bilan C) pichan bilan D) yuvundi bilan

10. *«Susambil» ertagida eshakka yo'lda nimalar hamroh bo'ladi?*

- A) tulki, arilar, yumronqoziq, xo'roz, sher B) xo'roz, ikkita kalamush, kakku, arilar C) ho'kiz, tulki, bo'ri, sichqon, yo'lbars D) xo'roz, ho'kiz, ikkita kalamush, arilar

11. *«Susambil» ertagida bo'rilar Azroil deb kimni aytishadi?*

- A) eshakni B) ho'kizni C) arilarni
D) ikkita kalamushni

12. *«Susambil» ertagidagi bo'rilar «go'rkovlar» deyishganda, nimani nazarda tutishgan?*

- A) arilarni B) ho'kizni C) eshakni
D) ikkita kalamushni

13. *«Susambil» ertagida bo'rilar nazarida eshon kim edi?*

- A) eshak B) xo'roz C) ho'kiz
D) arilar

14. *«Susambil» ertagida bo'rilar Munkarnakir deb nimani aytishadi?*

- A) ho'kizni B) eshakni C) arilarni
D) xo'rozni

15. *Xayoliy va hayotiy uydirmalar asosiga qurilgan, didaktik g'oya tashuvchi og'zaki hikoyalar qanday nomlanadi?*

- A) masal B) ertak C) maqol
D) latifa

16. *Ertak qanday qismlardan tashkil topadi?*

A) kirish qismi, voqealar rivoji, tugallanma B) kirish qismi, voqealar rivoji, qissadan hissa C) voqealar rivoji, kulminatsiya, yechim D) boshlanma, tugallanma, yechim

17. Hayotiy-maishiy ertaklar qatorini ko'rsating.

A) «Oygul bilan Baxtiyor», «Tohir va Zuhra», «Malikayi Husnobod»

B) «Uch og'a-ini botirlar», «Susambil», «Semurg'a» C) «Ayiqlar polvon», «Ochko'z bo'ri», «Zumrad va Qimmat» D) «Ziyod botir», «Devbachcha», «Bo'ri bilan tulki»

18. Hayot haqiqati bilan bog'liq bo'lib, xayoliy va hayotiy uydirmalar asosiga qurilgan, didaktik g'oyalar tashuvchi og'zaki hikoyalar nima deyiladi?

A) ertak B) rivoyat C) afsona D) masal

19. «To'g'ri bo'ling – bexavotir bo'lasiz», «Maqtanchiq bo'lmang – xijolat tortmaysiz», «Dangasalik qilmang – baxtsiz bo'lmaysiz». Bu maslahatlar qaysi ertakda aytilgan?

A) «Susambil» B) «Uch og'a-ini botirlar» C) «Zumrad va Qimmat» D) «Malikayi Husnobod»

20. «Uch og'a-ini botirlar» ertagida aka-ukalarning uch kechada qilgan qahramonliklari qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) to'ng'ich botir sherni o'ldiradi, o'rtancha botir ajdarni yengadi, kenja botir o'g'rilarni qirib tashlaydi

B) to'ng'ich botir ajdarni o'ldiradi,

o'rtancha botir sherni yengadi, kenja botir o'g'rilarni qirib tashlaydi

C) to'ng'ich botir o'g'rilarni o'ldiradi, o'rtancha botir ajdarni yengadi, kenja botir sherni o'ldiradi

D) to'ng'ich botir sherni o'ldiradi, o'rtancha botir o'g'rilarni qirib

tashlaydi, kenja botir ajdarni yengadi

21. «Uch og'a-ini botirlar» ertagidagi o'g'illarning yoshlari nechada bo'lgan?

A) to'ng'ichi 20 yoshda, o'rtanchasi 19 yoshda, kenjasi 17 yoshda

B) to'ng'ichi 21 yoshda, o'rtanchasi 18 yoshda, kenjasi 16 yoshda

C) to'ng'ichi 19 yoshda, o'rtanchasi 18 yoshda, kenjasi 17 yoshda

D) to'ng'ichi 22 yoshda, o'rtanchasi 19 yoshda, kenjasi 15 yoshda

22. «Uch og'a-ini botirlar» ertagida shinnidan odam isi kelayotganini kim aytgan?

A) To'ng'ich botir B) O'rtancha botir

C) Kenja botir D) Vazir

23. «Uch og'a-ini botirlar» ertagida go'sht it emib katta bo'lgan qo'ziniki ekanligini kim aytgan?

A) To'ng'ich botir B) O'rtancha botir

C) Kenja botir D) Vazirlardan biri

24. Farg'onada ertakni qanday nom bilan atashadi?

A) cho'pchak B) varsaki C) matal

D) ushuk

25. Xorazmda ertakni qanday nom bilan atashadi?

A) cho'pchak

B) varsaki

C) matal

D) etuk

LATIFA VA LOFLAR

1. Yagona qahramonga ega bo'lgan, kulgi va hazilga asoslangan janrning nomini toping.

- A) askiya B) lapar
C) aytishuv D) latifa

2. Latifalarning yagona qahramoni Nasriddin afandi XIX asrgacha qanday nomlangan?

- A) Mashrab, Mushfiqiy, Bahlul
B) Aldar ko'sa, ko'sa, kal
C) Xo'ja Nasriddin, Afandi
D) A va B

3. Afandi obrazi uchramaydigan og'zaki ijod janrini toping.

- A) lof B) askiya
C) latifa D) marsiya

4. Arabcha «lutf» so'zidan olinib, «nozik fikrlash», «yaxshilik qilmoq» kabi ma'nolarni bildiradigan janr nomini toping.

- A) askiya
B) maqol
C) latifa
D) lof

5. Xalq og'zaki ijodining kulgi yaratuvchi nasriy janri nomi berilgan javobni ko'rsating.

- A) doston B) afsona
C) lof D) asotir

6. «Lof»(fors-tojikcha) so'zi qanday ma'nolarni anglatadi?

- A) haddan tashqari bo'rttirilgan yolg'on gap
B) mahorat bilan to'qilgan yolg'on gap
C) mubolag'a, maqtanchoqlik
D) A, B, C

TERMA, TEZ AYTISH VA MASALLAR

1. «Pand-nasihati, odob-axloq, soz va so'z haqida yaratilgan, ijtimoiy hayotdagi turli hodisalar, shaxs va jonivorlarning ta'rifi yoki tanqidiga bag'ishlangan, baxshilar tomonidan kuylanadigan 10-12 satrdan 150-200, ba'zan undan ham ortiq misralargacha bo'lgan lirik, liro-epik she'rlar ... deyiladi».

Ushbu ta'rifda tushirib qoldirilgan so'zni toping.

- A) doston B) terma
C) topishmoq D) lof

2. «Terma» atamasining lug'aviy ma'nosi nima?

- A) tanlangan, saylangan B) mayin, nozik kinoya
C) terib, tanlab tizish
D) A, C

3. Termalar kimlar tomonidan ijro etiladi?

- A) termachilar tomonidan B) xalq baxshilari tomonidan
C) dostonchilar tomonidan D) A, B, C

4. Hozirgi paytda bolalar nutqidagi kamchiliklarni yo'qotish jarayonini tezlashtiradigan janrni toping.

- A) maqol B) tez aytish
C) latifa D) masal

5. Adabiyotda masal janri asoslanadigan badiiy tasvir vositasi qaysi javobda ko'rsatilgan?

- A) mubolag'a B) jonlantirish
C) o'xshatish D) majoz

6. Qadim Yunonistonda masal janri bilan bog'liq ravishda o'tkir hajv, achchiq kesatig va pichingga ega bo'lgan asar tiliga nisbatan qanday atama paydo bo'lgan?

- A) replika B) remarka
C) Edip tili D) Ezop tili

7. O'zbek adabiyotida masal janrida ham ijod qilgan shoirlarni ko'rsating.

- A) Navoiy, Gulxaniy B) Lafonten, Lessing C) M. Xudoyqulov, S. Abduqahhor D) A va C

8. O'zbek adabiyotida kim masalchilik rivojiga ulkan hissa qo'shgan?

- A) Sami Abduqahhor B) Gulxaniy C) Yamin Qurbon D) A. Avloniy

9. O'zbek masalnavis shoirlari qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) A. Avloniy, Hamza, U. Nosir
B) S. Abduqahhor, M. Xudoyqulov, M. Yusuf
C) Shukrullo, T. Sulaymon, A. Suyun
D) A. Avloniy, Hamza, Y. Qurbon

XALQ DOSTONLARI

1. Qaysi so'z «qissa», «hikoya», «shon-u shuhrat», «sarguzasht», «ta'rif» va «maqtov» kabi ma'nolarda ishlatiladi?

- A) folklor B) doston
C) qit'a D) ruboiy

2. Xalq og'zaki ijodining qaysi janrida an'anaviylik kuchli bo'ladi?

- A) askiyalarda B) dostonlarda
C) qo'shiqlarda D) ertaklarda
3. Folklor va yozma adabiyotdagi dostonlar bir-biri bilan qaysi jihatiga ko'ra jiddiy farqlanadi?

- A) g'oyasiga ko'ra B) nasriy va nazmiy yo'l bilan yozilishiga ko'ra
C) hayotni tasvirlash vositasi va usullariga ko'ra D) qahramonlariga ko'ra

4. Qaysi javobda o'zbek xalq dostonlarining turlari to'g'ri berilgan?

- 1. Qahramonlik; 2. Jangnoma; 3. Romantik; 4. Tarixiy; 5. Kitobiy.**

A) 3, 4, 5 B) 1, 2, 4, 5

C) 1, 2, 3, 5 D) 1, 2, 3, 4, 5

5. Romantik dostonlar qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

- A) «Go'ro'g'li», «Kuntug'mish», «Yodgor» B) «Kuntug'mish», «Yusuf va Ahmad», «Go'ro'g'li» C) «Layli va Majnun», «Murodxon», «Alpomish»
D) «Murodxon», «Rustamxon», «Kuntug'mish»

6. Quyida berilgan kitobiy dostonlarni belgilang.

- A) «Alpomish», «Yodgor», «Yakka Ahmad», «Kuntug'mish» B) «Rustami doston», «Farhod va Shirin», «Bahrom va Gulandom»

- C) «Kuntug'mish», «Malika ayyor», «Yunus pari» D) «Oysuluv», «Shayboniyxon», «To'lg'anoy»

7. Folklorshunoslar tomonidan o'zbek xalq baxshilaridan qancha doston va ularning variantlari yozib olingan?

- A) 140 dan ortiq, variantlari bilan 150 dan ortiq B) 130 dan ortiq, variantlari bilan 200 dan ortiq
C) 150 dan ortiq, variantlari bilan 400 dan ortiq D) 200 dan ortiq, variantlari bilan 500 dan ortiq

8. Quyidagi dostonlarning qaysi biri romantik doston hisoblanmaydi?

- A) «Rustamxon» B) «Murodxon»
C) «Xoldorxon» D) «Kuntug'mish»

9. Romantik dostonlar berilgan javobni belgilang.

- A) «Xoldorxon», «Yusuf bilan Ahmad» B) «Alpomish», «Zevaxxon» C) «Yodgor», «Rustamxon» D) «Kuntug'mish», «Go'ro'g'li»

10. Qaysi qatorda tarixiy dostonlar to'g'ri berilgan?

- A) «Yodgor», «Yusuf va Ahmad», «Oychinor» B) «Edega», «Oychinor», «Shayboniyxon» C) «Zevaxxon», «Yodgor», «Ravshan» D) «Alibek bilan Bolibek», «Yodgor», «Edega»

11. Quyidagi dostonlardan qaysi biri tarixiy dostonlarga mansub?

- A) «Rustamxon» B) «Oychinor» C) «Zevaxxon» D) «Yodgor»

12. Xalq dostonlarining qaysi turi boshqa yo'nalishdagi dostonlarga nisbatan miqdor jihatidan ko'proq uchraydi?

- A) ishqiy-qahramonlik
B) qahramonlik C) avtobiografik
D) ishqiy

13. Qaysi qatorda «Go'ro'g'li» turkumiga kiruvchi dostonlar berilgan?

- A) «Malika ayyor», «Alpomish»
B) «Ravshan», «Kuntug'mish»
C) «Ravshan», «Malika ayyor»
D) «Ravshan», «Sanobar»

14. Xalq dostonlari motivlari asosida qanday dramalar yaratilgan?

- A) «Alpomish», «Orzigul»

- B) «Tohir va Zuhra», «Ravshan va Zulxumor»

C) «Ravshan», «Malika Ayyor»
D) A, B

15. Xalq dostonlarida qahramonning harakati tezlashgan holatlar barmoq tizimining qaysi vaznida kuylanadi?

- A) o'n bir hijoli vaznida B) to'qqiz hijoli vaznida C) sakkiz hijoli vaznida
D) yetti hijoli vaznida

16. Xalq dostonlariga xos shakliy tuzilish qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) nasr B) nazm
C) dialog D) nasr va nazm

17. Dostonlarning nasriy qismida badiiy usullardan qaysi biri ko'proq ishlatiladi?

- A) irsoli masal B) talmeh
C) tamsil D) saj'

18. Xalq dostonlari qahramonlari: Go'ro'g'li, Alpomish, Ko'kaldosh kabilarning tulporlarining nomlari keltirilgan to'g'ri javobni toping.

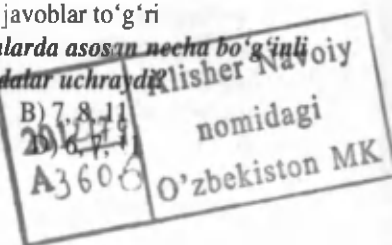
- A) G'irko'k, Boychibor, Ko'kdo'nan
B) Raxsh, Boychibor, G'irko'k
C) Boychibor, Raxsh, Qo'shquloq
D) Ko'kdo'nan, Boychibor, Raxsh

19. Xalq dostonlarida chavandozlarni o'limdan qutqarib qolgan otlar nomini belgilang.

- A) Jiyrongush, Qora tulpor
B) G'iro't, Boychibor
C) Raxsh, Ko'kdo'nan
D) Barcha javoblar to'g'ri

20. Dostonlarda asosan necha bo'g'inli she'riy ifodalar uchraydi?

- A) 7, 8, 9
B) 7, 8, 11
C) 7, 8, 12

21. Xalq dostonlarida maydon talashayotgan otlar holati yoki jang ko'rinishlari tasviri necha bo'g'inli misralarda keladi?

- A) 12 bo'g'inli B) 6 bo'g'inli
C) 8 bo'g'inli D) 15 bo'g'inli

22. Qaysi dostonchilik yo'nalishida doston musiqa asbobisiz aytiladi?

- A) Farg'ona
B) Qashqadaryo-Surxondaryo
C) Samarqand
D) Xorazm

23. «Alpomish» va «Kuntug'mish» dostonlari qaysi doston turlariga mansub?

- A) «Alpomish» – qahramonlik,
«Kuntug'mish» – jangnoma
B) «Alpomish» – jangnoma,
«Kuntug'mish» – qahramonlik
C) «Alpomish» – qahramonlik,
«Kuntug'mish» – romantik
D) «Alpomish» va «Kuntug'mish» – qahramonlik

24. Xalq dostonlariga xos xususiyat qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

1. Xalq dostonlari qahramonlari favqulodda xususiyatga ega bo'ladi.

2. Xalq dostonlari qahramonlari qaltis sinovlarga duch keladi.

3. Xalq dostonlari she'riy va nasriy yo'lda yaratiladi.

4. Xalq dostonlari asosan yozma dostonlar ta'sirida yaratiladi.

5. Xalq dostonlari yirik hajmli va muallifi noma'lum bo'ladi.

6. Xalq dostonlari aytilish usuliga ko'ra qahramonlik, jangnoma,

romantik, tarixiy va kitobiy dostonlarga bo'linadi.

- A) 1, 2, 3, 4, 5, 6 B) 1, 2, 3, 5
C) 1, 2, 3, 5, 6 D) 1, 2, 4, 5

25. Xalq dostonlarining deyarli hammasida uchraydigan ifoda va tasvirlar folklorshunoslikda qanday nomlanadi?

- A) uslubiy vositalar
B) epik qoliplar
C) tasvir vositalari
D) ta'rif va tavsiflar

26. Qaysi javobda xalq dostonlarida uchraydigan epik qolip berilgan?

- A) Mardlar olishmaydi siltab otadi.
B) Haqdan kelgan ishga bo'yin iyirdi.
C) Kokillarim eshilgandir tol-tol,
Har toliga bersa yetmas dunyo mol.
D) Bulon yurmas yerlardan
Buvib o'tib boradi.

27. Fozil Yo'ldosh o'g'li qancha xalq dostonlarini to'la yod bilgan?

- A) 40 dan ortiq
B) 20 ga yaqin
C) 100 ga yaqin
D) 200 dan ortiq

28. Yozma dostonlar adabiyotshunoslikda qanday yuritiladi?

- A) ballada
B) poema
C) povest
D) adabiy ertak

29. Quyidagi parchada xalq dostonlarida juda ko'p uchraydigan qanday san'at qo'llanilgan?

«Xonning Chibor oti poyganing oldini olib, shashti bilan kelib, baxmal o'tovni yetti marta aylanib, otning tizginini ushlab Qorajon to'xtatdi».

A) saj'

B) talmeh

C) sifatlash

D) uslubiy formulalar

30. Berilgan misollarning qaysi biri epik qoliplarga mansub bo'ladi?

1. Dam shu damdir, o'zga damni dam dema,

Boshing eson, davlatingni kam dema.

2. Kokillarim eshilgandir tol-tol, har toliga bersa yetmas dunyo mol.

3. Dushmanlarni to'plab olib, Yetganiga qilich solib, Har dala o'likka to'lib, Bosh kesar maydon ichinda.

4. Qurruyo-qur hayt-a, to'ramning oti!

5. Qulon yurmas yerlardan Quvib o'tib boradi, Bulon yurmas yerlardan buvib o'tib boradi.

A) 1, 2

B) 1,2,3

C) 2,4,5

D) 1

31. Quyidagi parchada xalq dostonlarida ko'p qo'llaniladigan qanday badiiy san'at qo'llanilgan? «Xaloyiqlar ham ko'rdi: tarzi gul yuzli, shirin so'zli, bir siyosatli kishi qalandar bo'lib kelayotir».

A) talmeh

B) tarse'

C) saj'

D) takrir

32. Xalq dostonlariga xos belgilar to'g'ri keltirilgan javobni belgilang.

1. Barmoq vaznida aytiladi.

2. Aruz vaznida aytiladi.

3. 8 bo'g'inli misralar jang talashayotgan otlar holati yoki jang ko'rinishi tasvirida qo'llanadi.

4. Nasriy tasvirlar ko'pincha saj' yo'lida yoziladi.

5. Epik qoliplar ishlatiladi.

A) 1,3,4,5

B) 1,2,3,4,5

C) 2,3

D) 2,3,4

33. Xalq dostonlarining qaysi o'rinlarida epik qoliplardan foydalaniladi?

1. Dostonlarning barcha o'rinlarida.

2. Dostonlarning boshlanishi va tugallanishida.

3. Personajlarning ko'rinishlari tasvirida.

4. Tulporlarga berilgan ta'riflarda.

5. Safar yoki jang tasvirida.

6. Faqat ayollar portreti keltirilgan o'rinlarda.

A) 2,3,4,5

B) 1,2,6

C) 4,6

D) 2,3,4

34. Xalq dostonlarida uchraydigan uslubiy formulalar qanday ahamiyatga ega?

A) Tasvirning ta'sirchanligini oshiradi

B) Aytuvchi baxshining nafas rostdashiga, fikrini to'plab olishiga yordam beradi.

C) Baxshining quyilib kelayotgan tuyg'ularini yaxshiroq ifodalash uchun zarur so'zlarni topishiga imkon yaratadi.

D) A, B, C

«ALPOMISH»

1. «Alpomish» dostoni mazmun jihatidan qaysi tur dostoniga kiradi?

A) Qahramonlik B) Jangnoma
C) Tarixiy D) Romantik

2. «Alpomish» dostonida aka-ukalar - Boybo'ri va Boysari qaysi voqeadan so'ng farzandli bo'lishdi?

A) Hajga borishgach B) Qo'yni qurbonlik qilishgach
C) Qirq kun chilla o'tirishgach D) Yurtga uch kecha-kunduz to'y berishgach

3. Boysarining Boybo'ridan arazlab ketishiga nima sabab bo'lgan?

A) Yilqilarning aralashib ketishi
B) Aka-ukaning podsholikni talashishlari
C) Barchinning pishmagan sapchalarni uzishi
D) Akaning ukadan zakot talab qilishi

4. «Alpomish» dostonida sujet tuguni qaysi voqeadan boshlanadi?

A) Boysari boshliq o'n ming uyli qo'ng'iro't elining Kashalga ko'chib ketishidan
B) Barchinning alplarga to'rt shart qo'yishidan
C) Zakot munoazarasidan
D) Hakimbekning Barchinni qutqarish uchun Kashalga borishidan

5. Hakimbek Alpinbiy bobosidan

qolgan o'n to'rt botmon birichdan bo'lgan parli yoyini qo'liga ushlab, ko'tarib tortadi, tortib qo'yib yuboradi. Yoyning o'qi yashinday bo'lib ketadi. Asqar tog'ning katta cho'qqilarini yulib o'tadi, ovozasini olamga ketadi. Ana o'sha paytda Hakimbek necha yoshda edi?

A) 7 B) 14 C) 17 D) 20

6. Alpomish dostonidagi Hakimbek Barchinoyini qalmoq polvonlaridan qutqarishga otlanganida necha yoshda bo'lgan?

A) 12 yoshda B) 14 yoshda
C) 16 yoshda D) 18 yoshda

7. «Alpomish»da qaysi qahramon «tortib olib bo'lmasa, sotib olib bo'lmasa, xudo bermasa, qayoqdan qilamiz taraddi?!» deydi?

A) Boysari B) Boybo'ri
C) Qorajon D) Shohimardon pir

8. «Alpomish» dostonidagi Surxayl kampirning yetti alp o'g'lidan eng kattasining ismi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Ko'kaman B) Boyqashqa
C) Qorajon D) Ko'kaldosh

9. Alpomish Chilbir cho'liga kelib, cho'ponlar qushxonasida uxlab ko'rgan tushni yana kimlar ko'rgan?

A) Barchin, Qaldirg'och
B) Qorajon, Ko'kaldosh
C) Boysari, Boybo'ri
D) Qorajon, Barchin

10. Alpomish necha yildan so'ng chohdan – bandilikdan ozod bo'ladi?

A) Uch yildan so'ng
B) Bir yildan so'ng
C) Besh yildan so'ng
D) Yetti yildan so'ng

11. «Alpomish» dostonida Boychiborni tekshirib, uning ajoyib, bebaho otligini ta'riflagan kim edi?

- A) cho'pon B) aravakash
C) Ko'kaldosh D) sinchi

12. «Alpomish» dostonining Fozil Yo'ldosh nusxasini kim va qachon yozib olgan?

- A) Xodi Zaripov 1937–1938-yillarda
B) Mahmud Zaripov, Xodi Zaripov rahbarligida, 1927–1928-yillarda
C) Xodi Zaripov, Mahmud Zaripov rahbarligida, 1927–1928-yillarda
D) Muzayyana Alaviya, 1930-yilda

13. «Alpomish» dostonidagi Alpinbiyning o'g'illari nomlari qaysi javobda to'g'ri qayd etilgan?

- A) Hakimbek, Qorajon B) Toychixon, Dobonbiy C) Boybo'ri, Boysari
D) Ko'kaldosh, Ko'kaman

14. «Alpomish» dostonidagi yetti nafar mashhur qalmoq polvonlari kimning farzandi?

- A) Toychixonning B) Boybo'ri
C) Boysarining D) Surxaylning

15. Barchinning Alpomish va to'qson alp oldiga qo'ygan shartlari to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

- A) Poyga, kurash, uzoqqa sakrash, yuqoriga sakrash B) Poyga, kurash, og'ir tosh ko'tarish, uzoqqa sakrash
C) Poyga, yoy tortish, merganlik, kurash D) Poyga, og'ir tosh ko'tarish, merganlik, kurash

16. «Alpomish» dostonida Alpomish va Qorajon qayerda uchrashib, tanishadilar?

- A) Kashal g'orida B) Qo'ng'irotda
C) Chilbir cho'lida D) Murodtepada

17. «Alpomish» dostonida Barchinoyning muchali nima edi?

- A) sigir B) quyon C) sichqon
D) yo'lbars

18. «Alpomish» dostonida Barchinning ko'rgan tushi ta'birini kim aytib bergan?

- A) Boybo'ri B) Qultoy C) Suqsuroy
D) Qaldirg'och

19. Alpomish (Hakimbek) Alpinbiy bobosidan qolgan o'n to'rt botmon birichdan bo'lgan parli yoyni olib otganda va Asqartog' cho'qqisidagi qorni uchirib yuborganda necha yoshda edi?

- A) 9 yoshda B) 7 yoshda
C) 14 yoshda D) 6 yoshda

20. «Qarichlab ko'rdi: sag'risining ustidan qulog'ining o'rtasigacha to'qson olti qarich chiqdi; ayil tortuvi oltmish uch qarich chiqdi. Sag'risini silab, burnidan paycha qo'yib, durbin bilan qarab ko'rdikim, qo'ltig'ida to'rt yarim gaz qanoti buklam-taklam bo'lib yotar».

Ushbu parchada qaysi qahramon-ot tasvirlangan?

- A) Raxsh B) Boychibor
C) Qora tulpor D) G'irotda (G'irko'k)
21. «Alpomish» dostonida «o'zbakning otini maqtading» deb qalmoq sinchining ko'zini o'yib olgan kim edi?

- A) Ko'kaman B) Surxayl
C) Toychixon D) Ko'kaldosh

22. Boybo'ri buyrug'icha ish tutib, Qultoy Hakimbekni do'pposlab qaytarib yuboradi. Shundan keyin «bir qulga kuching yetmadimi?» deya

uyaltirib, Alpomishni Barchinni qutqarishga undagan kim edi?

- A) Qultoy B) Suqsuroy
C) Qaldirg'och D) Qorajon

23. «Toychi viloyatida

Ko'kaldoshning Ko'kdo'nani tulpor edi, o'zidan g'olib ...ni ko'rib, vahm bosib, yemini yemay qoldi».

(«Alpomish»)

Tushirib qoldirilgan personaj nomini toping.

- A) Boychibor B) Ultontoz
C) Qorajon D) Alpomish

24. «Alpomish» dostonida poyga oldidan Alpomishning Boychibor otini ko'rib, o'zidan g'olib kelishini bilib, vahm bosib, yemini yemay qo'ygan Ko'kdo'nani tulpor qaysi alpniki edi?

- A) Toychixonniki
B) Ko'kaldoshniki
C) Ko'kamanniki
D) Qorajonniki

25. «Boybo'ri, senga xudoyim bir o'g'il, bir qiz berdi, yolg'iz emas, egiz berdi; Boysari, senga xudoyim bir qiz berdi... Bundan horsang, farzandlarni ko'rsang, xaloyiqlarni yig'sang, to'y-tomoshalar bersang, to'yda qalandar bo'lib horib, bolalaringning otini o'zim qo'yib kelaman». («Alpomish»)

Bu kimning karomati?

- A) Bahovuddin Naqshband
B) Ahmad Yassaviy C) Rajabxo'ja
D) Shohimardon pir

26. «Alpomish» dostonida

dushmanlarning qirq mingini bir deb sanab qirishga tayyor turgan jasur siymo kim edi?

- A) Qaldirg'och B) Barchin
C) Qultoy D) Kayqubod

27. «Alpomish» dostonida kurashda Ko'kaldoshni yiqitishda Alpomishga ma'naviy madad bergan inson...

- A) Tovka B) Kayqubod
C) Barchin D) A, B, C

28. «Alpomish» dostonida boshqa dostonlarga nisbatan qanday xususiyat ustunlik qiladi?

- A) ramziylik B) mubolag'aviylik
C) realizm D) A va C

29. «Alpomish» dostonining eng mukammal varianti qaysi baxshi tomonidan ijro etilgan?

- A) Ergash Jumanbulbul o'g'li tomonidan
B) Fozil Yo'ldosh o'g'li tomonidan
C) Islom shoir tomonidan
D) Po'ltan shoir tomonidan

30. «Alpomish» dostonida Surxayl kampirning 7 alp o'g'li Barchinni qo'lini so'rab kelganda Barchin ularga nima deydi?

- A) to'rt shart qo'yadi B) ularni quvib soladi
C) o'ylab ko'rish uchun Ko'kaldoshdan 6 oy muhlat so'raydi
D) A, B, C

31. «Alpomish» dostonidan olingan quyidagi parchada tushib qolgan ismlarni toping.

«Alplarning boshlig'i ... edi, oxiri bu ... alp bo'lsin. To'qson alpnig biri bo'lib, sanaga o'tdi», – dedi.

- A) Rustami Doston, Alpomish
B) Ko'kaldosh, Alpomish
C) Dobonbiy, Hakimbek

D) Alpinbiy, Qorajon

32. Boybo'ribiy o'g'li

Alpomishdan: «Kishi nimadan baxil bo'ladi, nimadan saxiy bo'ladi?» – deb so'raganda Alpomish unga qanday javob bergan?

A) Vaqti-bevaqt birovnikiga mehmon kelsa, otini ushlab, joy bor bo'lsa, ko'nglini xushlab jo'natsa, bul ham saxiy; agar joy bor turib, joy yo'q, deb qo'ndirmay jo'natsa, bul odam baxil.

B) Vaqti-bevaqt bir kishi mozorotning qabatidan o'tsa, chap oyog'ini uzangidan chiqarib, mozordagi odamlarning haqqiga duo o'qib o'tsa, bul ham saxiylik; agar har kim mozordan o'tganda, chap oyog'ini uzangidan chiqarmay, mozorotning haqqiga duo qilmay o'tsa, bul ham baxil. C) Kishining moli zakotga yetsa, zakot bersa, bul ham saxiy ekan. Agar zakot bermasa, bul ham baxil ekan.

D) Barchasi to'g'ri

33. Zakot degan gapni eshitib, bu gap botib ketib, yetti zakotchini qanday jazolashadi?

A) Yettovining quloq-burnini kesib, o'zlariga yegizishadi B) Otiga chappa mingizib, otning ustiga tortib boylashadi va «Mana buni zakot deb aytadi», – deb qo'ng'iro't tarafiga haydab yuborishadi

C) Dorga osishadi

D) A va B

34. Quyidagi parcha «Alpomish» dostonidagi qaysi qahramon

nutqidan olingan?

Mina elda men ham bekman,
to'raman,
O'z akama qanday zakot beraman?!
O'z akama o'zim zakot berguncha,
Qalmoq borib juz'ya berib
yuraman...

A) Boybo'ri B) Boysari

C) Hakimbek D) Qorajon

35. Boysariga quyidagicha maslahat bergan qahramonni ko'rsating.

Maslahat bermaymiz Boysariboyga,
Osilmaymiz Boybo'rining doriga,
Biring – aka, biring – uka, Boysari,
Maslahatni, shohim, o'zing bilasan.
...Biz bilmaymiz Boybo'rining ishini,
Maslahatga yig'ib shuncha kishini,
Kim maslahat bersa, kesar boshini.

A) Tovka B) Yartiboy C) Hakimbek

D) Qulchi

36. Quyidagi parchada tushib qolgan so'zlar va ularning tartibi to'g'ri berilgan javobni toping.

Quloq soling ... ning tiliga,
Ko'chib ketay menam ... eliga.
Davlat qo'nsa bir chibinning boshiga,
Semurg' qushlar salom berar
qoshiga,

Quloq soling Boysari nolishiga,
Qalmoq borib qo'nsam ... dashiga.

A) Boysari, Kasha, Chilbir

B) Qultoy, Alpomish, Qipchoq

C) Boybo'ri, Tovka, Ko'kqamish

D) Yartiboy, Barchin, Oyna

37. Boysariga qo'shilganlarning ichidan moli yo'q degan

kambag'alining qancha tuyasi bor edi?

A) 30 000 B) 40 000

C) 10 000 D) 20 000

38. Qalmoq muzofotinda bir Surxayl degan kampirning yetti o'g'li bor edi. Yettovi ham nomdor alp edi. Ana shularning nomi yoshlari bo'yicha qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Ko'kaldosh, Qorajon, Ko'kaman
B) Ko'kqashqa, Qorajon, Ko'kaldosh

C) Boyqashqa, Toyqashqa, Qo'shquloq
D) Toyqashqa, Qo'shquloq, Ko'kaldosh

39. «Alpomish» dostonidan olingan quyidagi fikrlar kimga tegishli?

Eshitgin, qalmoqlar, aytgan tilimnan,

Meni olar kelmas sening qo'lingnan.

Badbaxt qalmoq, qolma kelgan yo'lingnan,

Meni olmoqqa hadding bormi, qalmoqlar.

Mening to'ram bilsang,

Boysinning xoni,

Unga qurbon menday oyimning joni...

A) Tovka oyim B) Bodom bikach
C) Barchinoy D) A, B, C

40. «Alpomish» dostonining qancha nusxasi yozib olingan?

A) 40 dan ortiq B) qirqqa yaqin
C) 50 dan ortiq D) oltmishga yaqin

41. O'zbek millatiga xos eng yuksak ma'naviy-axloqiy sifatlar tasvirlangan asar qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) «Urush va tinchlik»
B) «Alpomish» C) «To'nyuquq»

D) «Qobusnoma»

42. Alpomishning shajarasini ko'rsating.

A) Dobonbiy – Alpinbiy – Boybo'ri

B) Alpinbiy – Dobonbiy – Boysari

C) Boybo'ri – Boysari – Barchin

D) Dobonbiy – Alpinbiy – Boysari

43. Qo'ng'iro't eli necha urug' edi?

A) 17 B) 16 C) 20 D) 40

44. Boybo'ri bilan Boysari qanday mansabda edilar?

A) Boysari boy edi, Boybo'ri shoy edi

B) Boybo'ri oqsoqol edi, Boysari otboqar edi

C) Boysari shoy edi, Boybo'ri boy edi

D) Boybo'ri otboqar edi, Boysari xizmatkor edi

45. «Alpomish» dostonida Boybo'ri va Boysari Shohimardon pining ravzasigacha qancha yurgan?

A) 6 oy B) 3 kun C) 7 kun D) 40 kun

46. «Ey, Boybo'riman Boysari, sen bir kam qirq kundan beri tunab yotibsan. Xudoning yaratgan sheri men bo'lsam, bir kam qirq kundan beri bir oyog'im bilan turib, sizlar uchun oraga tushib, Xudodan farzand tilayman. Yaratgan farzand bermayman dedi...».

«Alpomish» dostonidagi ushbu so'zlar kimga tegishli?

A) Rajabxo'ja eshon B) Shohimardon
pir C) Alloh D) vahiy

47. «Bir vaqt, shunda biylar qarasa, uzoqdan bir qalandar ko'rini kelaverdi. Xaloyiqlar ham ko'rdi: tarzi gul yuzli, shirin so'zli, bir siyosatli kishi qalandar bo'lib kelayotir. O'zga kishilarga u

qalandarning holi-ahvoli ma'lum emas».

Bu parchada tasvirlangan qalandar kim edi?

- A) Rajabxo'ja eshon
B) Shohimardon pir C) Qultoy
D) valiy

48. *Otasi Barchinni «...qo'y sog'dirib, chorvadorlik ilmini o'rgatayin, qo'y sog'moqqa usta bo'lsin» deb qayerga jo'natadi?*

- A) Oyko'lga B) Qipchoq eliga
C) Boysunga D) Ko'kqamish ko'lga

49. *Alpomish bergan isiriq-nishonni tutatib, Boychiborning ozod bo'lishiga ko'maklashgan qahramon nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

- A) Kayqubod B) Tovka C) Bodom bikach D) Qultoy

50. *Poygaga Alpomish nomidan Qorajon jo'nadi. Boboxon tog'iga yetgach, poyga boshida qalmoqlar Qorajon bilan Boychiborni boylab, o'zlari jo'nab ketadilar. Qorajon va Boychiborni kim ozod qiladi?*

- A) Yartiboy baxshi B) Shohimardon pir C) Kayqubod D) Rajabxo'ja eshon

51. *«Alpomish» dostoni yakunidagi to'y marosimida o'tkazilgan rasm-rusumlarni aniqlang.*

- 1) «it irillar»; 2) «chach siypatar»;
3) «kampir o'ldi»; 4) «qo'l ushlatar»; 5) «yuz ko'rsatar»;
6) «ko'rpaga o'rar».
A) 1, 3, 6 B) 2, 3, 5

C) 4, 5, 6 D) 1, 2, 3, 4

52. *Barchinning poygasiga Qalmoq yurtidan qancha ot qatnashgan?*

- A) 99 ta B) 100 ta C) 499 ta
D) 500 ta

53. *«Alpomish»da Boysaribiy «Mening toza ulsizligim bildirdi» deb qaysi voqeaga ishora qiladi?*

- A) ko'chishga B) zakot voqeasiga
C) zindonga tushishiga D) qalmoq muzofotiga

54. *«Alpomish»da o'z vazifasini haqqoniy bajarib, haq so'zni so'zlab ikki ko'zidan ayrilgan obraz nomi qaysi qatorda to'g'ri berilgan?*

- A) Rajabxo'ja eshon B) Ko'sa
C) Sinchi Tersak D) Yartiboy

55. *«Alpomish»da «Eliboylar» nomi bilan qanday ijtimoiy tabaqa tilga olinadi?*

- A) qalmoqlar B) ko'chmanchilar
C) dehqonlar D) chorvadorlar

56. *«Alpomish» dostonida Barchin ushbu so'zlarni kimga qarata aytadi? Yiqmasangiz, to'ram, navbat tilayin, Erkak libosini o'zim kiyayin.*

Bor kuchimni bilagima jiyayin, Bul qalmoqni pora-pora qilayin.

- A) Ko'kaldoshga B) Hakimbekka
C) Qo'shquloqqa D) Qorajonga

57. *To'yda izza bo'lgan aka-ukalar obrazi qaysi asarda berilgan?*

- A) «Alpomish»da B) «Uch og'a-ini botirlar» ertagida
C) «Kachal polvon»da D) «Ravshan»da

58. *Rajabxo'ja pir obrazi qaysi xalq dostonida uchraydi?*

- A) «Malika ayyor»da B) «Alpomish»da
C) «Kuntug'mish»da

D) «Ravshan»da

59. *Poyga oxirida Boychibor qaysi ot bilan quvlashib, yo'l talashib, poyganing oldini oladi?*

A) Ko'kdo'nan B) Saman

C) Raxsh D) Ko'ktoy

60. «Alpomish» dostonida uchraydigan sinchi obrazi qaysi javobda berilgan?

A) Ko'sa B) Tersak C) Ko'kaman

D) Haqdil

61. «Alpomish» dostonida tasvirlanishicha, «Bir kam to'qson alp otdan tappa-tappa tashlab, qo'l qovushtirib ta'zim qildi». Ular kimga ta'zim qilganlar?

A) poygada yig'ilganlarga

B) Barchinga C) Qutbi zamon pirga

D) Alpomishga

62. *O'zbek millatiga xos eng yuksak ma'naviy-axloqiy sifatlar, ayni vaqtda ayrim millatdoshlarimizdagi cheklanganlik va ojizliklar buyuk bir mahorat bilan tasvirlangan dostonni toping.*

A) «Alpomish» B) «Ravshan»

C) «Kuntug'mish» D) «Malika ayyor»

63. *Dam shu damdur, o'zga damni dam dema, Boshing eson, davlatingni kam dema.*

Sen ketar bo'lsang qalmoq yurtiga,

Bul elatni qolar deb ham g'am yema.

«Alpomish» dostonida Boysariga qarata aytilgan ushbu so'zlar kimga tegishli?

A) Alpomishga B) Boybo'riga

C) Yartiboyga D) Barchinga

64. *Qaysi asarda kitob orqali o'g'il bilan ota o'rtasida saxiylik va baxillik haqida suhbat bo'lib o'tadi?*

A) «Alpomish»da B) «Ravshan»da

C) «Qobusnoma»da

D) «Sanobar»da

65. *«Dam shu damdir, o'zga damni dam dema, Boshing eson, davlatingni kam dema» – degan chaqiriqni Qorajonga qarata kim aytgan?*

A) Barchin B) Rajabxo'ja eshon

C) Qutbi zamon D) Alpomish

66. «Alpomish» dostonida Alpomish tomonidan Barchinga sovchi bo'lib kim borgan?

A) Alpomishning o'zi B) Qorajon

C) Kayqubod D) Qaldirg'och

67. «Alpomish» dostonidagi «Kelganboy» kim edi?

A) Qultoy B) Qorajon C) Boybo'ri

D) Boysari

68. *Alpomish dostonida kim «tarzi gul yuzli, shirin so'zli, bir siyosatli kishi» deya ta'riflangan?*

A) Qorajon B) Alpomish

C) Rajabxo'ja D) Shohimardon pir

69. *Yartiboy oqsoqol personaji qaysi asarda qatnashgan?*

A) «Malika Ayyor» B) «Ravshan»

C) «Kuntug'mish» D) «Alpomish»

70. *Kim «Alpomish» dostonida «Xudoning yaratgan sheri» deb ta'riflangan?*

- A) Alpomish B) Ko'kaldosh
C) Rajabxo'ja D) Shohimardon pir

71. *«Alpomish» dostonidagi Surxayl kampirning yetti alp o'g'illari nomi to'g'ri ketma-ketlikda berilgan javobni toping.*

1. Ko'kaman. 2. Ko'kaldosh.
3. Toyqashqa. 4. Boyqashqa.
5. Qo'shquloq. 6. Ko'kqashqa.
7. Qorajon.

- A) 2,1,4,6,5,3,7
B) 2,1,3,4,5,6,7
C) 2,1,6,4,3,5,7
D) 2,1,5,3,4,6,7

72. *Qaysi xalq dostonida imon keltirgani va do'st tutingani uchun Hakimbekning yonida o'zining insofsiz yaqinlariga qarshi kurashgan yigit obrazi uchraydi?*

- A) «Alpomish»
B) «Yodgor»
C) «Ravshan»
D) «Kuntug'mish»

73. *«O'zbek! Sen bunday bo'yni yo'g'onlik qilma, g'aribi go'riston bo'lib o'lma. Hali ham qo'ygin. Halak bo'p kelgan yo'lingdan qolma...».*

«Alpomish» dostonida Ko'kaldosh ushbu gapni kimga qaysi shartni bajarish oldidan aytdi?

- A) Qorajonga, merganlik
B) Alpomishga, kurash
C) Barchinga, yoy tortish
D) Ko'kamanga, kurash

74. *Egam rahm aylasin qonli yoshima, Sabab bo'lib qo'shgin teng-u to'shima,*

Qurruyo-qur hayt-a, to'ramning oti!» «Alpomish» dostonidan olingan ushbu nola kimning tilidan, qaysi personajga nisbatan murojaat tarzida aytilgan?

- A) Barchin tilidan, Boychiborga
B) Qorajon tilidan, Boychiborga
C) Ko'kaldosh tilidan, Ko'kdo'nanga
D) Qaldirg'och tilidan, Boychiborga

«RAVSHAN»

1. *«Ravshan» dostonini Ergash shoir kimlardan o'rgangan?*

- A) Ergash shoir otasi Jumanbulbuldan, u esa ustoz Kichik Bo'rondan o'rgangan.
B) Ergash shoir bobosi Jumanbulbuldan, u esa otasi Bo'ronboydan o'rgangan.
C) Ergash shoir akasi Jumanbulbuldan, u esa otasi Kichik Bo'rondan o'rgangan.
D) Ergash shoir otasi Jumanbulbuldan, u esa bobosi Katta Bo'rondan o'rgangan.

2. *«Ravshan» dostonidagi Go'ro'g'libek Yunus va Misqol parilarni qayerdan olib kelgan?*

- A) Chambildan B) Ko'hi Qof, Bog'i Eramdan C) Sahroyi Kabirdan D) Boysundan

3. *Ikki asrandi o'g'ilni tarbiyalab olgan qahramon nomi qaysi javobda to'g'ri berilgan?*

- A) Alpomish B) Boybo'ri
C) Hasaxon D) Go'ro'g'li

4. *Go'ro'g'li asrandi o'g'li Hasaxonni qaysi shahardan olib kelgan?*

- A) Chambildan B) Eram bog'idan
C) Isfaxondan D) Vayangandan

5. Go'ro'g'li asrandi farzandi Avazxonni qaysi shahardan olib kelgan?

- A) Arzirumdan B) Xunxordan
C) Shirvondan D) Ko'hi Qofdan

6. Go'ro'g'li tarbiyasini olgan dongdor polvon, sherday haybatli, g'ayratli, uch oylik yo'lni G'irotda yigirma kunda bosib o'tgan qahramon nomi qaysi javobda ko'rsatilgan?

- A) Qorajon B) Ravshan
C) Xon Dalli D) Hasanxon

7. Xalq dostonlarida qaysi podsho qizini yigitlar bir marta ko'rish uchun bir la'lidan tilla hadya qilib, so'ng uni tomosha qilishar edi?

- A) Zulxumor B) Gulonor
C) Tovka D) Barchin

8. «Ravshan» dostonida «yilqi tulporini suyagidan tanuvchi, qilichning o'tkirini qinidan biluvchi» kim edi?

- A) Ersak kal B) Tersak kal
C) Aynoq kal D) Jaynoq kal

9. «Ravshan» dostoni qahramoni Ravshan nima uchun bandi bo'lib zindonga tushib qoladi?

- A) Qoraxonning a'yonlarini urgani uchun B) yosh va tajribasizligi, oq ko'ngilligi tufayli C) Zulxumorni ranjitgani tufayli D) bozorda uxlab qolgani tufayli

10. «Ravshan» dostonida Ravshanning Qoraxon qo'liga bandilikka tushib qolganligi va dorga osilishi haqidagi xabarni Zulxumor Hasanxonga qanday vosita orqali yetkazadi?

- A) savdogar orqali B) kabutar orqali
C) chopar orqali D) mayna orqali

11. «Ravshan» dostonida Ravshan Zulxumor haqida qanday xabar topadi?

- A) Yunus pari xabar beradi B) Tushida xabar topadi C) O'tkinchi qalandarlar xabar berishadi D) Uzuk ko'zidagi yozuvdan xabar topadi

12. «Ravshan» dostonida Shirvon elidagi to'rtta kaldan qaysi biri mohir mergan bo'lgan?

- A) Tersak kal B) Aynoq kal
C) Ersak kal D) Jaynoq kal

13. «Ravshan» dostonida «yilqining tulporini suyagidan tanir edi, qilichning o'tkirini qinidan bilar edi» deya ta'riflangan qahramon kim edi?

- A) Jaynoq B) Aynoq C) Ersak
D) Tersak

14. «Ot, tuya, arava ko'tarolmas edi. Doim bir yoqqa ko'chirmoqchi bo'lsa, piyoda ketar edi».

Ushbu tasvir qaysi qahramon haqida?

- A) Aynoq kal («Ravshan» dostoni)
B) Hasanxon («Ravshan» dostoni)
C) Ko'kaldosh («Alpomish» dostoni)
D) Hakimbek («Alpomish» dostoni)

15. «Ravshan» dostonidagi epizodik obrazlar qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) Go'ro'g'libek, Hasanxon, Avazxon, Gulonor B) Ersak, Tersak, Go'ro'g'libek, Ravshan C) Kampir-ena, Maston, Oqqiz, Zulxumor D) Aynoq, Jaynoq, Ersak, Tersak

16. «Ravshan» dostonida Ravshanning zindonda ekanligi xabarini olib borgan mayna kimning qo'liga qo'nadi?

- A) Yunus parining
- B) Go'ro'g'lining
- C) Dallining
- D) Hasanxonning

17. «Ravshan» dostonida hikoya qilinishicha, Zulxumor qalpoq tikib, har bozor kuni yigitlarga sotishni rasm qilgan, bozordagi ko'shkning ustida yuzini ochib o'tirar, yigitlar uni ko'rish uchun ko'rmana berishar ekan. Ushbu ko'rmana nimadan iborat edi?

- A) bir xurjun tilla B) bir la'li tilla
- C) ming tilla D) bir xalta tilla

18. «Ravshan» dostonida Ravshan Zulxumorni qayerdan qidiradi?

- A) Jelak bozoridan B) Qalpoq bozoridan
- C) Elak bozoridan D) Bo'z bozoridan

19. Qulon yurmas yerlardan, Quvib o'tib boradi.

Bulon yurmas yerlardan, Bo'g'ib o'tib boradi...

Bo'ri yurmas yerlardan Bo'zlab ketib boradi.

Ushbu parchada qaysi qahramon tasvirlangan?

- A) Hasanxon B) Barchin
- C) Alpomish D) Qorajon

20. «Ravshan» dostonida zindonda yotgan Ravshanni qutqarish uchun G'irko'kni minib kelgan Hasanxonni dastlab qaysi kal taniydi?

- A) Tersak kal B) Ersak kal
- C) Jaynoq kal D) Aynoq kal

21. «Ravshan» dostonni Hasanxon Shirvon eliga kimni podsho qilib qaytadi?

- A) Ravshan B) Zulxumor
- C) Aynoq D) Jaynoq

22. «Ravshan» dostoni quyidagi xalq baxshilarining qaysi biridan yozib olingan?

- A) Fozil Yo'ldosh o'g'lidan B) Islom shoir Nazar o'g'lidan
- C) Po'ltan shoiridan D) Ergash Jumanbulbul o'g'lidan

23. «Ravshan» dostonida Hasanxon Shirvongacha bo'lgan uch oylik yo'lni qancha vaqtda bosib o'tadi?

- A) 10 kunda B) 20 kunda
- C) 1 oyda D) 2 oyda

24. «Ravshan» dostonida Shirvon bozorining tasviri necha misradan iborat?

- A) 130 misra B) 145 misra
- C) 150 misra D) 160 misra

25. «Ravshan» dostonining sayqal topib, badiiy go'zal asar shaklini olishida kimlarning alohida xizmatlari bor?

- A) Jumanbulbul va Hodi Zariflarning
- B) Jumanbulbul va Ergash baxshilarning
- C) Fozil Yo'ldosh o'g'li va Mahmud Zaripovning
- D) Po'ltan shoir va Islom shoirlarning

26. «Ravshan» dostonida Go'ro'g'lining o'g'illarini kimlar tarbiyalagan?

- A) Hasanxonni Og'a Yunus pari, Avazxonni Misqol pari
- B) Og'a Yunus pari Avazxonni, Hasanxonni Misqol pari
- C) Misqol pari va Og'a Yunus parilar birgalikda
- D) aniq aytilmagan

27. Xalq dostonlari qahramonlaridan qaysi biri «qush uchmagan cho'llardan, so'na yuzgan ko'llardan,

*odami yo'q yo'llardan, dim uchi
yo'q cho'llardan» qistab o'tib
borgan?*

- A) «Ravshan», Hasanxon
- B) «Alpomish», Alpomish
- C) «Malika Ayyor», Avaz
- D) «Kuntug'mish», Kuntug'mish

**28. «Ravshan» dostoni
personajlarning xususiyatlari
to'g'ri qayd etilgan javobni
belgilang.**

- 1) Aynoq kal; 2) Jaynoq kal;
- 3) Ersak kal; 4) Tersak kal.
- a) mohir mergan; b) sinchi; c) ot,
arava ko'tara olmaydigan polvon;
- d) har xil tusga kira oluvchi
masxaraboz.

- A) 1-d; 2-a; 3-b; 4-c
- B) 1-c; 2-d; 3-a; 4-b
- C) 1-c; 2-b; 3-d; 4-c
- D) 1-d; 2-a; 3-b; 4-c

**29. «Ravshan» dostonida Ravshan
nima uchun Chambildan bosh olib
ketayotganini otasiga aytishga
ikkilanadi?**

- A) Otasining savlati bosgani,
uyalgani uchun B) Aytishni
xohlamagani uchun
- C) Onasi iltimos qilgani uchun
- D) Ko'zining yoshi tizilib kelgani
uchun

**30. «Ravshan» dostonida
Zulxumorning bog'ida o'zbek
yigiti Ravshan yashayotganini
Qoraxonga kim yetkazgan?**

- A) Oqqizning onasi Maston
- B) Qoraxonning o'zi bilib qoladi
- C) Oqqiz D) Zulxumorning
kanizlari

**31. «Ravshan» dostonida Hasanxon
nima uchun o'g'lining begona
yurtlarga ketishiga rozi bo'ladi?**

- A) O'g'lining ko'nglini olish uchun rozi
bo'ladi B) O'g'liga achingani uchun
rozi bo'ladi C) mardligi uchun tavakkal
qilib, rozi bo'ladi D) xotini iltimos
qilgani uchun rozi bo'ladi

**32. «Ravshan» dostonida kampir
Ravshanni qutqarishni iltimos qilib
kimning yoniga borgan?**

- A) Vazirning yoniga
- B) Aynoq kalning yoniga
- C) Jaynoq kalning yoniga
- D) Qoraxonning yoniga

**33. «Go'ro'g'li» turkumidagi dostonida
«sher haybatli, yo'lbars kelbatli,
qoplon yurakli, arslon bilakli yigitlar»
deb ta'riflangan qahramonlar kimlar
edi?**

- A) Aka-uka kalllar
- B) Hasanxon va Ravshan
- C) Ravshan va Avazxon
- D) Hasanxon va Avazxon

**34. «Shunday nizinga qarasa,
niginning yuzida xati bor, yer yuzida
jami parini bandiga olgan bandi bor,
olam mamlakatiga bermaydigan
xosiyati bor; har yerda suluv barno qiz
bo'lsa, oti bor...». Ushbu parcha qaysi
dostonida uchraydi?**

- A) «Alpomish» dostonida
- B) «Ravshan» dostonida
- C) «Kuntug'mish» dostonida
- D) «Rustamxon» dostonida

**35. «Ravshan» dostonidagi kallarning
o'ziga xos jihatlari qaysi javobda
berilgan?**

A) Aynoq – polvon, Jaynoq – sinchi, Tersak – masxaraboz, Ersak – mergan

B) Aynoq – polvon, Jaynoq – masxaraboz, Tersak – sinchi, Ersak – mergan

C) Aynoq – polvon, Jaynoq – masxaraboz, Tersak – mergan, Ersak – sinchi

D) Aynoq – mergan, Jaynoq – masxaraboz, Tersak – sinchi, Ersak – polvon

36. «Ravshan» dostonida Ravshan Zulxumorni nimaga qiyoslagan?

A) qo'li yetmas gulga

B) osmondagi oyga

C) asov toyga

D) parilarning parisiga

«KUNTUG'MISH»

1. 8-sinf «Adabiyot» darsligida keltirilgan «Kuntug'mish» dostoni varianti qaysi baxshidan yozib olingan?

A) Egamberdi Ollomuroddan

B) Ergash Jumanbulbul o'g'lidan

C) Bekmurod Jo'raboy o'g'lidan

D) Nurmon Abduvoy o'g'lidan

2. «Kuntug'mish» dostonidagi podsho Xolbekaning ismini tilga olgan odamga qanday jazo tayinlaydi?

A) Olti oy zindonda bostirish

B) Tiriklay terisini shildirish

C) Suyagini toshda chaqtirish

D) A, B, C

3. «Kuntug'mish» dostonida Kuntug'mish va Xolbekalar tushlarida bir-birlari bilan

topishganda nimalarini almashadilar?

A) suratlarini B) uzuklarini

C) dastro'mollarini D) A, C

4. «Kuntug'mish» dostonidagi Zangar shahriga kelgan Kuntug'mishga birinchi bo'lib kim uchraydi?

A) bir kampir B) bir chol C) bir etikdo'z

D) hech kim uchramaydi

5. «Kuntug'mish» dostonida qaysi daryo nomi tilga olingan?

A) Mug'ol B) Tajang C) Sirdaryo

D) Zarafshon

6. Quyidagi so'zlarni qaysi xalq dostoni qahramoni aytgan?

Mosuvoday ko'kka uchdim,

Ajal sharobidan ichdim,

Bu dunyo bahridan kechdim

Qalandar bo'lganim bo'lgan.

A) «Alpomish»da Alpomish

B) «Kuntug'mish»da shahzoda

C) «Ravshan»da Hasanxon

D) «Malika Ayyor»da Avaz

7. Qaysi asarda Qur'oni Karimni o'rtaga qo'yib do'st tutingan, ammo bunga amal qilmagan xiyonatkor odam obrazi berilgan?

A) «Uch og'a-ini botirlar» ertagida

B) «Kuntug'mish» dostonida

C) «Susambil» ertagida

D) «Alpomish» dostonida

8. «Shukur, ajalimiz yetgani yo'q ekan, o'lmay shu tog'ga keldik, albatta chashmazor suvlar, har alvon mevalar bo'lsa kerak».

Ushbu parcha qaysi asarda kimlar tomonidan aytilgan?

A) «Uch og'a-ini botirlar», uch aka-uka

B) «Susambil», eshak, ho'kiz va arilar

C) «Alpomish», Kayqubod va Qorajon

D) «Kuntug'mish», Kuntug'mish va Xolbeka

9. *«Kuntug'mish»dagi cho'ponlar «gurk» deganda nimani nazarda tutishgan?*

A) baliqni B) bo'rini C) itni

D) qo'yni

10. *«Kuntug'mish» dostonidagi Gurkiboy nega cho'ponlarni tashlab qochadi?*

A) Qo'ylarning uchdan ikki qismini bo'rilariga oldirib qo'rganligi uchun

B) Qo'ylarning uchdan biri qochib ketganligi uchun C) Qo'ylarning pulini yo'qotib qo'rganligi uchun

D) A, B

11. *«Kuntug'mish» dostonidagi Mohiboy nega sayyodlarni tashlab qochadi?*

A) Baliq kabobning pulini qimorga boy berganligi uchun B) Baliq kabobning pulini o'ziga olish uchun C) Baliq kabobning hammasini o'zi yeb qo'rganligi uchun D) A va C

12. *«Kuntug'mish» dostonidagi Gurkiboy va Mohiboilar Zangar shahriga kelib kimga xizmatkorlikka yollanadilar?*

A) vazirga B) yasovulboshiga

C) boyga D) yuzboshiga

13. *Kuntug'mish podsho bo'lgandan keyin amaldorlariga qanday shart qo'yadi?*

A) Amaldorlar navbat bilan jilovxonada bir hafta istiqomat qilib ketishini

B) Amaldorlar navbat bilan jilovxonada ikki hafta istiqomat qilib ketishini

C) Amaldorlar navbat bilan jilovxonada uch hafta istiqomat qilib ketishini

D) Amaldorlar navbat bilan jilovxonada to'rt hafta istiqomat qilib ketishini

14. *«Kuntug'mish»da kimning gapidan keyin Xolbeka Gurkiboy va Mohiboilarning o'z farzandlari ekanligini bilib oladi?*

A) Mohiboyning B) Gurkiboyning

C) cho'rining D) vazirning

15. *Kuntug'mish Zangarga kimni podsho qilib tayinlaydi?*

A) Zamonqulni B) Xolmo'minni

C) Gurkiboyni D) Mohiboyni

16. *«Kuntug'mish» dostonini qanday doston desa bo'ladi?*

A) ishqiyl B) qahramonlik C) ishqiyl-qahramonlik D) tarixiy

17. *«Kuntug'mish» dostonida Bahragul kim edi?*

A) otboqar B) malika C) Xolbekaning kanizi D) vazirning qizi

18. *Qaysi doston qahramoni o'z suratini qog'ozga soldirib, bir sandiq tayyorlab, ichini mumlab, sirtini tilla bilan qoplab, soch tolasini ustiga o'rab oshig'iga jo'natadi?*

A) «Kuntug'mish» dostonidagi Xolbeka

B) «Ravshan» dostonidagi Zulxumor

C) «Alpomish» dostonidagi Barchin

D) A va B

19. *«Kuntug'mish» dostonida Zangar podshosi Xolbekaning o'ziga turmushga chiqishi uchun qanday chora qo'llaydi?*

A) Xolbekani tilga olgan kishini jazoga mahkum etadi B) Xolbekani oltin-zar bilan aldaydi C) Xolbekani zindonband etadi D) xalqqa yordam beradi

20. «Kuntug'mish» dostonida Xolbeka sovchilarga qanday shart qo'yadi?

A) poygada chopish B) kamondan otish C) kurash tushish D) nard o'ynash

21. «Kuntug'mish» dostonining bosh qahramonlari Kuntug'mish va Xolbeka orqali qanday ishonch ko'rsatib berilgan?

A) Sof sevgi va adolat tantanasiga bo'lgan ishonch B) Qahramon bo'la olishga ishonch C) Yurt uchun xizmat qilishga ishonch D) A va B

22. «Kuntug'mish» dostonida Mohiboy va Gurkiyoy Zangar shahrida onalarini birinchi marta qayerda ko'radilar?

A) Xolmo'min yasovulboshinikida B) Buvraxon podshohnikida C) Olim sayyodning uyida D) Kampirning uyida

23. Qadimgi urf-odatlariga ko'ra, kimning boshiga saroydan uchirilgan qush uch marta qo'nsa, o'sha odamni oq kiygizga chiqarib, saroy a'yonlari chir tevaragidan ko'tarib, taxtga o'tqazish va jarchilarning: – Zamon kimning zamoni, qalandarxonning zamoni, – deb ko'chalarda jar solish marosimi qaysi dostonida berilgan?

A) «Alibek va Bolibek»da B) «Malika ayyor»da C) «Kuntug'mish»da D) «Alpomish»da

24. «Kuntug'mish» dostonida Kuntug'mish va Xolbeka solingan xom teri necha kun deganda

otning dumidan uzilib, tushib qolgan?

A) 2 kun B) 3 kun C) 6 kun D) 10 kun

25. «Haqiqat izlagan senga osildi, Assalomu alaykum, dorning og'ochi», – degan nola kimga tegishli?

A) Kuntug'mishga B) Barchinga C) Alpomishga D) Xolbekaga

26. «Cho'ponlar bolani tushirib olib, hayron qolib, birovi aytadi: – «Qirga chiqqan xotinning bolasi. Birovi aytadi: – Mo'ltonining bolasi. Birovi aytadi: – Qozoqning bolasi. Birovi aytadi: – Bir uyquchi befarq xotinning bolasi»».

Ushbu parcha qaysi xalq dostonidan olingan?

A) «Go'ro'g'li» dostonidan B) «Alpomish» dostonidan C) «Kuntug'mish» dostonidan D) «Ravshan» dostonidan

27. «Qilichxon» laqabi bilan tanilgan shoh obrazi qaysi asar qahramoni?

A) «Xudoynoma» B) «Shohnoma» C) «Rustamxon» D) «Kuntug'mish»

28. «Kuntug'mish» dostonida Kuntug'mish dorga osish uchun olib kelingan o'g'illarini nimadan so'ng tanib qoladi?

A) Mohining so'zlaridan B) Azbarxo'janing so'zlaridan C) Gurkiyning so'zlaridan D) Holbekaning yig'laganidan

29. «Kuntug'mush» dostonida Azbarxo'ja Kuntug'mishni kigiz ostiga bostirib, bolalarni tashlab ketgan joy nomini ko'rsating.

A) Tajang daryo qirg'og'i B) Chambil C) Mirzacho'l D) Zarchaman

30. Otimni ... deydi, men ...ning xoniman,

Dilbaridan ayrilib, men bir ajab sarsoniman,

Oldirib ikki qo'zimni diydai giryoniman,

Onadan baxti qaro tug'dim, shuning hayroniman,

Dod dastingdan, falak, bedod dastingdan falak!

Ushbu parcha qaysi dostonidan olingan va undagi tushirilgan nomlarni toping.

A) «Alpomish», Hakimbek, Boysun
B) «Kuntug'mish», Kuntug'mish, No'g'ay
C) «Ravshan», Hasanxon, Chambil
D) «Malika Ayyor», Go'ro'g'li, Chambil

31. «Kuntug'mish» dostonida Kuntug'mish va Xolbekaning xomteri ichidan chiqib olishiga nima yordam bergan?

A) ot B) quzg'un C) kiyik D) it

32. «Kuntug'mish» dostonida kim dastlab Kuntug'mish bilan do'stlashib, so'ng unga xiyonat qilgan?

A) Buvoxan B) Xolmo'min
C) Qilichxon D) Azbarxo'ja

33. «Kuntug'mish» dostonidagi Zangar shahrining podshosi kim edi?

A) Avaxon B) Buvoxan
C) Hasanxon D) Qoraxon

34. «Kuntug'mish» dostoni qahramonlari haqida aytilgan quyidagi fikrlarning qaysi biri noto'g'ri?

1) Kuntug'mish – Avliyoyi Qoraxonning o'g'li

2) Kuntug'mish – Qilichxon laqabli Avliyo otaning o'g'li

3) Kuntug'mish – No'g'ay podshosining o'g'li
4) Xolbeka – Zangar podshosining qizi

5) Xolbeka – Shoir vazirning qizi

6) Xolbeka – Tohir vazirning qizi

A) 4,6 B) 3,5 C) 1,2,3,6 D) 1,5,6

35. Yaxshilarning yuzin ko'rsang – jannatdir,

Yomon odam qilgan ishi – minnatdir, Achchig'lanmay javob bergin, chirog'im,

Ot so'ramoq, zot so'ramoq sunnatdir.

«Kuntug'mish» dostonidan olingan ushbu so'zlar kimga tegishli?

A) Kuntug'mishga B) Xolbekaga
C) Gurkiboyga D) Mohiboyga

36. «Kuntug'mish» dostonida qaysi tasviri vositalar asarning badiiy qimmatini oshirgan?

A) talmeh, mubolag'a, sifatlash
B) o'xshatish, mubolag'a, kinoya
C) tajnis, tazod, saj' D) tashxis, saj', tazod

37. «Kuntug'mish» dostonida qaysi qahramon «biroz shaddod, biroz quv» edi?

A) Gurkiboy B) Mohiboy
C) Buvoxan D) Xolmo'min

38. «Kuntug'mish» dostonida shahzodaning kasali ishq dardi ekanligini dastlab qaysi qahramon biladi?

A) otasi B) qushnoch
C) Tohir vazir D) Shoir vazir

39. *Quyidagi parchada qaysi doston qahramoni tasvirlangan?*
 «...bir qiz turibdi qayqayib:
 qoshini kerib, labini burib,
 chikka bel bo'lib, shirin qilib
 kulib, taraqqos boylab,
 suqsurdan bo'ylab, tovuksay
 taranib, bellari buralib turibdi».

- A) «Ravshan»da Zulxumor
 B) «Kuntug'mish»da Xolbeka
 C) «Alpomish»da Barchin
 D) «Malikai ayyor»da Tillaqiz
40. *Quyidagi parcha qaysi asardan olingan?*

Xonumonim bo'ldi chun barbod
 dastingdan, falak
 Bo'lmadi g'amgin bu ko'nglim
 shod dastingdan, falak.
 A) «Kuntug'mish» B) «Firoqnoma»
 C) «Ravshan» D) «Alpomish»

41. *«Kuntug'mish» dostonida qo'llangan «shirxo'ra» so'zining ma'nosi nima?*

- A) aka-ukalar
 B) opa-singillar
 C) yaqin qarindoshlar
 D) bir onani emishganlar
42. *«Kuntug'mish» dostonidagi quyidagi so'zlarni kim aytgan?*
 Bir vaqtinda edim No'g'ayning
 shoyi,
 Xizmatimda edi uch lak sipoyi.
 Qancha xor aylasang, falak,
 rizoman,
 Bo'ldim endi qultum suvning
 gadoyi.

- A) Qilichxon B) Zamonqul
 C) Xolbeka D) Kuntug'mish

ADABIYOT NAZARIYASI

BADIIY ASAR TURLARI

1. *Badiiy adabiyot ifoda xususiyatiga ko'ra qanday turlarga bo'linadi?*

- A) lirik, epik, dramatik B) lirik, dramatik, tragik C) og'zaki va yozma D) maxsus, epik, komediya

2. *Badiiy asarlar qanday maqsadda yaratilishiga ko'ra necha turga bo'linadi va ular qaysilar?*

- A) 3 tur: lirik, epik, dramatik B) 2 tur: ilmiy va badiiy C) 3 tur: ilmiy, lirik, dramatik D) 4 tur: badiiy, dramatik, tabiiy, sun'iy

3. *Katta-kichik she'rlar, she'riy masallar, ballada va dostonlar bir bo'lib, adabiyotning ... degan turini hosil qiladi.*

Nuqtalar o'rniga kerakli so'zni qo'ying.

- A) nasr B) dramaturgiya
 C) she'riyat D) ocherk

4. *Birgina qahramonning ichki kechinmalariga asoslanuvchi adabiy turni ko'rsating.*

- A) epos B) drama C) lirika
 D) komediya

5. *Adabiyotning nasriy turi qaysi janrlarni o'z ichiga oladi?*

- A) Drama, komediya, ballada va romanlar B) Dostonlar, she'rlar, tragediya va qissalar C) She'riy masallar, ocherklar, hikoyalar va dramalar D) Ertaklar, hikoya va ocherklar, qissa va romanlar

6. Bir turga mansub bo'lgan janrlarni toping.

- A) Roman, she'r, komediya
- B) Drama, tragediya, komediya
- C) Komediya, ertak, qissa
- D) Tragediya, g'azal, pyesa

7. Bir adabiy turga mansub asarlar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Oybek «Qutlug' qon», M.Ali «Gumbazdagi nur» B) O.Yoqubov «Ulug'bek xazinasi», M.Shayxzoda «Mirzo Ulug'bek» C) O'.Hoshimov «Dunyoning ishlari», M.Yusuf «Qora quyosh» D) Bir adabiy turga mansub asarlar berilmagan.

8. Bir adabiy turga mansub bo'lgan asarlar qaysi javobda ko'rsatilgan?

- A) Muqimiy «Tanobchilar», Gulxaniy «Zarbulmasal», Navoiy «Hayrat ul-abror» B) G'.G'ulom «Shum bola», J.Svift «Gulliverning sayohatlari», O'.Umarbekov «Odam bo'lish qiyin» C) Xoja «Miftoh ul-adl», Navoiy «Hayrat ul-abror», H.Xorazmiy «Gulshan ul-asror» D) P.Qodirov «Yulduzli tunlar», M.Shayxzoda «Toshkentnoma», Bobur «Boburnoma»

9. Bir xil janrda yozilgan asarlar qaysi qatorda ko'rsatilgan?

- A) O'.Umarbekov «Odam bo'lish qiyin», Oybek «Quyosh qoraymas» B) H.Olimjon «Oybul bilan Baxtiyor», Shukrullo «Umr haqida ertak» C) Xorazmiy «Muhabbatnoma», Nodira «Firoqnoma»

- D) N.Dumbadze «Hellados», Ch.Aytmatov «Yuzma-yuz»

10. Bir adabiy turga mansub asarlar qaysi qatorda to'g'ri keltirilgan?

- A) O.Yoqubov «Tengdoshlar», Oybek «Navoiy», N.Dumbadze «Hellados» B) R.Thokur «Nur va soyalar», M.Shayxzoda «Mirzo Ulug'bek», V.Shekspir «Hamlet» C) O'.Hoshimov «Urushning so'nggi qurboni», T.Murod «Yulduzlar mangu yonadi», S.Ahmad «Kelinlar qo'zg'oloni» D) A.Oripov «O'zbekiston», O.Sharafiddinov «O'lsam ayrilmasman quchoqlaringdan», E.Vohidov «O'zbekim»

11. Bir adabiy turga kiruvchi asarlar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Ch.Aytmatov «Qiyomat», O.Yoqubov «Izlayman», S.Ahmad «Tortiq» B) G'.G'ulom «Shum bola», Muqimiy «Tanobchilar», A.Suyun «Bahodirming qilichi» C) O.Yoqubov «Bir koshona sirlari», Z.A'lam «Baxtli bilet», T.Murod «Yulduzlar mangu yonadi» D) O.Yoqubov «Izlayman», S.Ahmad «Tortiq», T.Murod «Yulduzlar mangu yonadi», Muqimiy «Tanobchilar»

12. Bir xil janrga mansub asarlar qaysi qatorda berilgan?

- A) Pushkin «Yevgeniy Onegin», H.Sharipov «Bir savol» B) O.Yoqubov «Muqaddas», O'.Hoshimov «Inson sadoqati» C) A.Oripov «Sohibqiron», R.Parfi «Ona Turkiston» D) A.Qahhor «Dahshat», Ch.Aytmatov «Oq kema»

13. *Bir-biriga mos javoblar berilgan qatorni toping.*

- 1) barmoq vaznida yozilgan asar;
- 2) sonet janrida yozilgan asar;
- 3) aruz vaznida yozilgan asar;
- 4) oq she'r shaklida yozilgan asar.

a) E. Vohidov «Nido»;

b) M. Shayxzoda «Mirzo Ulug'bek»;

c) U. Nosir «Yana she'rimga»;

d) Nodira «Ehtiyoj».

A) 1-a; 2-c; 3-d; 4-b

B) 1-b; 2-d; 3-c; 4-a

C) 1-a; 2-d; 3-c; 4-b

D) 1-d; 2-c; 3-a; 4-b

SHE'RIYAT (LIRIKA)

1. *She'riy nutqqa qaysi qatorda to'g'ri ta'rif berilgan?*

- A) Muayyan bir o'lchov (vazn) asosidagi ritmga ega bo'lgan nutq
- B) Musiqiy jarangga ega bo'lgan nutq
- C) Hissiy jihatdan to'yintirilgan nutq
- D) Barchasi to'g'ri

2. *Ohang jihatdan ma'lum bir tartibga solingan, his-tuyg'u ifodasi sifatida vujudga kelgan o'lchovli, ta'sirchan ritmik nutq nima?*

- A) roman B) inversiya
- C) she'r D) pauza

3. *Shoirning tuyg'ulari, kechinmalari aks ettirilgan asarlar qanday nomlanadi?*

A) epik asarlar B) dramatik asarlar

C) lirik asarlar D) satirik asarlar

4. *«Lirika» so'zi qaysi tildan olingan, uning ma'nosi nima?*

A) yunoncha, «lira jo'rligida kuylash»

B) yunoncha, «harakat»

C) yunoncha, «hikoya»

D) arabcha, «she'riyat»

5. *Shoirning ichki kechinmalari ifodasi bo'lib, ma'lum bir qolipga solingan ritmik nutq nima?*

A) turoq B) vazn

C) she'r D) radif

6. *Voqelikdagi biror narsa-hodisa sababli paydo bo'lgan kechinma va tuyg'ular ifodasi badiiy adabiyotning qaysi turiga ko'proq xos?*

A) lirikaga B) dramaturgiyaga

C) eposga D) A va B

7. *Shoirning bevosita o'ziga tegishli bo'lgan sezim, tuyg'u va holatlar she'riyatning qaysi turida aks etadi?*

A) ijtimoiy lirika B) zamonaviy

she'riyat C) intim lirika

D) mumtoz she'riyat

8. *Ijtimoiy lirikani yuzaga keltiruvchi omillarni toping.*

A) jamiyatdagi adolatsizlik,

bosqinchilik, zo'ravonlik

B) riyokorlik, sotqinlik va boshqa

ijtimoiy illatlar C) odamlarning

beburdligi D) barchasi to'g'ri

9. *Qur'onda zikr etilgan qaysi payg'ambar adabiyotda go'zallik timsoli bo'lib keladi?*

A) Yunus B) Xizr C) Ilyos

D) Yusuf

10. *Quyidagi so'z (atama)lardan qaysi biri mumtoz adabiyotimizda*

ma'shuqaning tik, chiroyli, adl qaddini ta'riflash uchun ishlatiladi?

- A) qarag'ay B) sanuvbar
C) sunbul D) archa

11. Sharq mumtoz she'riyatida qofiyani yuzaga keltiruvchi harf qanday yuritiladi?

- A) radif B) vasl C) taxmis
D) raviy

12. Misralarning oxirida so'zlar yoki bo'g'inlarning ohangdosh bo'lib kelishiga... deyiladi.

- A) radif B) qofiya C) ritm D) turoq

13. Raviy nima?

- A) Qofiyani tashkil etgan oxirgi tovush B) Qofiyadan keyin kelgan so'z
C) Qofiyadan keyin kelgan tovush
D) Qofiyani tashkil etgan birinchi tovush

*14. Rozimasman bir yosh tomsa ko'zimdan,
Rozimasman sal rang ketsa yuzimdan,
Yo'l yursam-u, sal yashashdan adashsam,
Rozimasman unda tamom o'zimdan.*

Ushbu misralardagi raviylar (qofiyaning kompozitsiya markazi) qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Qofiyalangan «ko'zimdan – yuzimdan – o'zimdan» so'zlaridagi «z» tovushi B) «Rozimasman» so'zi
C) «Tomsa – ketsa» so'zlari
D) Qofiyalangan «ko'zimdan – yuzimdan – o'zimdan» so'zlaridagi –im qo'shimchasi

15. G'azaliyotda jonbaxsh, jon ato etish ma'nolarida keltiriladigan payg'ambar nomini toping.

- A) Yusuf B) Muso
C) Iso (Masih) D) Sulaymon

16. Arabcha «otning orqasiga mingashib, ergashib boruvchi» ma'nosini bildiruvchi she'riy unsur qanday nomlanadi?

- A) qofiya B) radif
C) o'xshatish D) majoz

17. She'rda ifodalanayotgan yetakchi fikrni ta'kidlash, o'quvchi e'tiborini asosiy g'oyaga jalb etib, shoirning g'oyaviy niyatini o'quvchi qalbiga to'laroq yetkazish maqsadiga xizmat qiladigan va aynan takrorlanadigan so'z yoki so'zlar birikmasi ... deyiladi.

- A) radif B) takrir
C) qofiya D) tajnis

18. Quyidagi to'rtlikdagi qofiyaning turini belgilang.

Qadim yurtga qaytsin qadim navolarim,

O'tmishni yod etay desang, xalq bo'l, elim.

*Alpomishga alla aytgan momolarim,
Ruhini shod etay desang, xalq bo'l elim.*

- A) och qofiya
B) to'liq qofiya
C) to'liqsiz qofiya
D) erkin qofiya

*19. Qo'sh hayda-yu, qo'sh hayda,
Haydamasang, non qayda,
Irodangni qattiq qil,
Lekin yerni bo'sh hayda.*

Ushbu to'rtlikdagi qofiya turini belgilang.

- A) och qofiya
- B) to'q qofiya
- C) to'liqsiz qofiya
- D) tajnislil qofiya

20. Muayyan bir o'lchov (vazn) asosidagi ritmga, musiqiy janrga ega bo'lgan, hissiy jihatdan to'yintirilgan nutq...

- A) she'riy nutq B) og'zaki nutq
- C) dialogik nutq D) yozma nutq

21. Mumtoz she'riyatda yorning lablari uchun qanday istioralar qo'llanilgan?

- A) shahd-u shakkar, aqiq, la'l
- B) boda, kumush, oy C) ipak, sadaf, inju D) asal, mushk, lola

22. Mumtoz g'azaliyotda yor (ma'shuqa)ning ko'zlari nimaga o'xshatiladi, qanday ifodalanadi?

- A) shamshod, sanuvbar B) shahlo, sarv C) jodu, ohu D) qaro, oftob

23. Mumtoz g'azaliyotda ma'shuqaning tishlari nimalarga o'xshatiladi?

- A) nastarin, qand B) inju, marjon
- C) shakar, majnuntol D) yoqut, lola

24. Kamon, mehrob, yarim oy mumtoz she'riyatda yorning qaysi a'zosiga o'xshatiladi?

- A) ko'z B) kiprik C) qosh D) lab

25. Lirik qahramon kechinmalari qanday asarlarda beriladi?

- A) loflarda B) maqollarda
- C) she'riyatda D) romanlarda

26. Beqiyos husn tilmsoli sifatida tilga olinadigan «Yusuf» nomi g'azal baytlarida asosan qaysi nom bilan birga uchraydi?

- A) Sulaymon B) Layli C) Ya'qub
- D) Shirin

27. Berilgan she'riy baytlarning qaysisida mutlaq qofiya ishlatilgan?

A) Ul na gumbazdir eshigi, tuynugidin yo'q nishon,

Necha gulgunpo'sh qizlar manzil aylabdur makon.

B) Ul nadurkim sabz to'nlik, yoz yog'ochning boshida,

Qish yalang'och aylagay barcha xaloyiq qoshida.

C) Ki bulbul nola, afg'on aylamakni mendin o'rgandi,

Vujudin sham'i so'zon aylamakni mendin o'rgandi.

D) Barcha baytlarda qo'llangan qofiya mutlaq qofiya sanaladi.

28. Furqatning «Sayding qo'yaber sayyod...» musaddasidagi radifni ko'rsating.

A) bechora, ovora B) ekan mendek

C) yora ekan mendek

D) sadpora ekan mendek

29. Alisher Navoiyning hayotsevarlik mavzusida yozilgan quyidagi ruboiysi qaysi she'riy san'at asosida yozilgan?

Jondin seni ko'p sevarmen, ey umri aziz,

Sondin seni ko'p sevarmen, ey umri aziz.

Har neniki sevmak ondin ortuq bo'lmas.

Ondin seni ko'p sevarmen, ey umri aziz.

A) hojib, qofiya B) radif, zulqofiyatayn

C) zulqofiyatayn, hojib

D) qofiya, radif

30. Muayyan qofiya tartibiga ega bo'lgan, mazmun va ohang jihatidan tugallangan, musiqiylilikni yuzaga

*keltiruvchi she'r bo'lagi ...
deyiladi.*

- A) g'azal B) turoq C) masnaviy
D) band

**31. O'n sakiz ming olam oshubi
agar boshindadur,**

**Ne ajab, chun sarvinozim o'n
sakiz yoshindadur.**

*Navoiyning ushbu bayt bilan
boshlanuvchi mashhur g'azali
qofiyalaridagi raviyni toping.*

- A) «n» harfi B) «r» harfi
C) «sh» harfi D) «d» harfi

**32. Yutubon bu zamonda qon
shuaro,**

Nazm etar gavhari fig'on shuaro.

**Yerga xurshiddek solur davron,
Qilsalar sayri osmon shuaro.**

Baytlardagi qofiyalarni toping.

- A) shuaro B) qon, fig'on, davron,
osmon C) shuaro, davron D) qon,
fig'on, osmon

33. Ashkima gar kanora yo'q,

bo'lmasa bo'lmasun, netay,

Ohima ham shumora yo'q,

bo'lmasa bo'lmasun, netay.

**Har dam ulusqa lutf ila boqq'usi
qahr ila vale,**

Man sori bir nazzora yo'q,

bo'lmasa bo'lmasun netay.

*Baytlardagi radif qaysi javobda
ko'rsatilgan?*

- A) bo'lmasa B) netay C) bo'lmasa
bo'lmasun, netay D) kanora,
shumora, nazzora

**34. Xos ishqingni ko'rsat manga
shokir bo'lay,**

**Arra kuysa Zikriyodek zokir
bo'lay.**

Ayyub sifat balosiga sobir bo'lay,

**Har ne qilsang, oshiq qilg'il,
parvardigor.**

*Baytlardagi qofiyalar tartibi qaysi
javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

- A) arra, Ayyub, sobir
B) shokir, sobir, parvardigor
C) sobir, zokir, qilg'il
D) shokir, zokir, sobir

**35. Jamolining vasfini qildim
chamanda,**

Qizordi gul uyottin anjumanda.

*Atoyining ushbu baytidagi qofiyalar
qofiyaning qaysi turiga kiradi va
undagi raviy qaysi?*

- A) och qofiya, n tovushi
B) muqayyad qofiya, d tovushi
C) mutlaq qofiya, d tovushi
D) mutlaq qofiya, n tovushi

**36. Berilgan she'riy baytlarning
qaysisida muqayyad qofiya ishlatilgan?**

- A) Ul na gumbazdir eshigi, tuynugidin
yo'q nishon,

**Necha gulgunpo'sh qizlar manzil
aylabdur makon.**

B) Ul nadurkim sabz to'nlik, yoz

yog'ochning boshida,

**Qish yalang'och aylagay barcha
xaloyiq qoshida.**

C) Bu kun, ey do'stlar, farzandi

jononimni sog'indim,

Gado bo'lsam, ne ayb ul shohi

davronimni sog'indim.

**D) Barcha baytlarda muqayyad qofiya
qo'llangan.**

**37. She'riyatda qanday tovushlar raviy
bo'la olmaydi?**

- A) undosh tovushlar B) qisqa unlilar
C) cho'ziq unlilar D) jarangli tovushlar

**38. Mumtoz adabiyotimizda Yoqubning
ayriliqdagi hayoti qanday sifatlash**

bilan ta'riflanadi?

- A) «Ro'zi siyoh» (qaro kun)
- B) «Bayt ul-hazan» (g'am uyi)
- C) «Shabi hijron» (ayriliq kechasi)
- D) «Nori saqar» (do'zax o'ti)

39. Mumtoz she'r ilmiga ko'ra raviy so'zning asosida bo'lishi talab etilgan. Berilgan she'riy baytlarning qaysi birida ushbu talabdan chetga chiqish holati kuzatiladi?

- A) Bu kun, ey do'stlar, farzandi jononimni sog'indim,
Gado bo'lsam, ne ayb, ul shohi davronimni sog'indim.
- B) Ul nadurkim sabz to'nlik, yoz yog'ochning boshida,
Qish yalang'och aylagay barcha xaloyiq qoshida.
- C) Ki bulbul nola, afg'on aylamakni mendin o'rgandi,
Vujudin sham'i so'zon aylamakni mendin o'rgandi.
- D) Ikki mahbubni ko'rdim, bir-birisin ko'rmagan,
Ikkisining o'rtasida, do'stlar qil ham sig'magan.

40. Rasmiy mukammal devon tuzish an'anasining o'ziga xosliklari to'g'ri qayd etilgan javobni belgilang.

1. Lirik turga mansub asarlar muayyan tartibda joylashtirilishi shart. 2. Lirik va liro-epik turga mansub asarlar muayyan tartibda joylashtiriladi. 3. Har bir janrga mansub asarlar radifi tugagan harfga binoan qat'iy alifbo tartibida tiziladi. 4. Har bir janrga mansub asarlar qaysi

harfdan boshlanishiga ko'ra qat'iy alifbo tartibida tiziladi.

5. Har bir harf turkumi Alloh, uning payg'ambari, chahoryoru boshqa diniy siymo hamda ilohiy tushunchalar madhiga bag'ishlangan asarlar bilan boshlanadi. 6. Devon maxsus debocha bilan boshlanadi. 7. Devon asarning yozilishi sababi, hamd va salovot bilan boshlanadi. 8. Devon maxsus nomlanadi.

- A) 1, 2, 3, 4, 5 B) 1, 3, 5, 6, 8
- C) 4, 5, 6, 7, 8 D) 2, 4, 5, 6, 8

41. Devon tuzish an'anasiga binoan qaysi janr alifbo tartibida devonga birinchi kiritiladi?

- A) ruboiy B) g'azal C) tuyuq
- D) muxammas

42. Quyidagi janrlardan qaysi birlari devon tartibining oxiridan o'rin oladi?

- A) g'azal, qasida B) fard, muammo
- C) muxammas, musaddas
- D) ruboiy, tuyuq

43. Mumtoz adabiyotda go'zalning yuzini ifodalash uchun quyidagi so'zlardan qaysi biri qo'llanadi?

- A) shamshod B) arg'uvon C) nargis
- D) sanuvbar

44. Mumtoz adabiyotda Ayyub alayhissalom nimaning ramzi sifatida tilga olinadi?

- A) go'zallikning B) mardlikning
- C) mehr-muruvvatning
- D) sabr-toqatning

45. Sharq nujum ilmida quyida nomlari qayd etilgan sayyoralar qaysi biri jang-u jadal timsoli sanalgan?

- A) Atorud (Merkuriy) B) Kayvon (Saturn)
- C) Mirrix (Mars)

D) Mushtariy (Yupiter)

46. Adabiyotimizda bu o'zbeki dunyo nimaga o'xshatilgan?

A) rabotga B) parvonaga C) suvga
D) dengizga

47. She'r uchun uch xususiyat – ezgulik, go'zallik, donolik bo'lishi shart ekanligini ta'kidlagan adibni toping.

A) A.Qahhor B) A.S.Pushkin
C) Oybek D) N.A.Dobrolyubov

48. Eski o'zbek alifbosidagi qaysi harf orqali shoirlar hijron, ayriliqdan ezilgan oshiq holatini ifodalashgan?

A) sod B) sin C) alif D) dol

49. Qaysi javobdagi janr lirik turga mansub emas?

A) g'azal B) ruboiy C) muxammas
D) komediya

50. Qofiyada qofiyadosh so'zlarning tovush tarkibi to'la mos kelsa, qanday qofiya hisoblanadi?

A) to'liq qofiya B) to'q qofiya
C) to'liqsiz qofiya D) A va B

51. Lirikada qanday tasvir usuli hamisha ta'sirchanlikni – hayajonni, qalamga olinayotgan masala yo voqea-hodisaga hissiy (shaxsiy) munosabatni kuchaytiradi?

A) She'r qofiyasi yoki radifining so'roq bilan tugashi B) She'r qofiyasining tajnis so'zlar bilan tugashi

C) Qofiyadosh so'zlarning sof turkcha bo'lib kelishi D) She'r radifning gapdan iboratligi

52. Lola, piyola so'zlaridagi raviyni toping.

A) «l» tovushi B) «o» tovushi
C) «a» tovushi D) raviy yo'q

53. Banda, xanda so'zlaridagi raviyni toping.

A) «b» tovushi B) «a» tovushi
C) «d» tovushi D) «n» tovushi

54. Uvaysiying «Kun va tun» chistonida qo'llangan «ko'rmagan–sig'magan» qofiyasidagi raviy qaysi javobda berilgan?

A) «s» tovushi B) «g» tovushi
C) «a» tovushi D) «n» tovushi

55. Raviy deganda nima tushuniladi?

A) qofiyadosh so'zlar
B) ohangdoshlikni hosil qiluvchi unli yoki undosh bo'lgan tirgak tovush
C) misralarning teng bo'laklarga bo'linishi D) so'zlarning ohangdosh bo'lib kelishi

56. Quyidagi to'rtlikda qofiyalar qay tarzda qo'llangan?

Seni yaxshi bilaman, go'zal,
Petrarkani o'qiganim bor.

Buyuk Rimning Sappho azal
Xayolimni oshiqday tortar.

(U.Nosir, «Monolog»)

A) 2- va 3-misralarda to'liq; 1- va 4-misralarda to'liqsiz qofiya qo'llangan

B) 1- va 2-misralarda to'liq; 3- va 4-misralarda to'liqsiz qofiya qo'llangan

C) 1-, 2-, 3-misralarda to'liq; 4-misrada to'liqsiz qofiya qo'llangan

D) 1- va 3-misralarda to'liq; 2- va 4-misralarda to'liqsiz qofiya qo'llangan

MUMTOZ

ADABIYOTGA XOS

SHE'RIY JANRLAR

1. O'zbek mumtoz adabiyotida eng kichik janr atamasi qaysi javobda ko'rsatilgan?

- A) bag'ishlov B) tarkibband
C) to'rtlik D) fard

2. O'zbek adabiyoti tarixida masnaviy yo'li bilan yaratilib, bizgacha to'liq holda saqlanib qolgan asarni belgilang.

- A) «Devonu lug'otit-turk»
B) «Qutadg'u bilig»
C) «Ogohnoma»
D) «Muhabbatnoma»

3. Just misralari qo'fiyalanib, toq misralari ochiq qoladigan she'r shakli qanday nomlanadi?

- A) g'azal B) qit'a C) masnaviy
D) fard

4. G'azalning birinchi bayti – matla'ning boshqa bir nomi qaysi qatorda berilgan?

- A) qit'a B) sadr C) ibtido
D) mabda'

5. Tajnisni qo'fiya qilib keltirish quyidagi janrlardan qaysi birida asosiy o'rin tutadi?

- A) g'azalda B) qit'ada C) fardda
D) tuyuqda

6. Tuyuq janri quyida ko'rsatilgan aruz vaznlaridan qaysi birida yozilgan?

- A) foilotun, foilotun, foilun
B) mafoiylun, mafoiylun, foilun
C) mustaf'ilun, mustaf'ilun, faulun
D) faulun, faulun, faulun, faul

7. Quyidagi janrlardan eng kattasini belgilang.

- A) musabba' B) musamman
C) tarji'band D) g'azal

8. Ruboiyi xosa qanday qo'fiyalanadi?

- A) a-a-a-b B) a-a-b-a
C) a-a-b-b D) a-b-a-b

9. Taronayi ruboiyning qo'fiyalanish tartibi qanday?

- A) a-a-b-a B) a-a-a-b
C) a-a-b-b D) a-a-a-a

10. Qaysi qatorda Sharq mumtoz adabiyotida maktub, xat tarzida yozilgan badiiy asar ma'nosini ifodalovchi istiloh to'g'ri berilgan?

- A) munshaot B) noma C) qasida
D) bag'ishlov

11. Mumtoz poeziyamizdagi janrlardan qaysi biri bevosita turkiy adabiyotda vujudga kelgan?

- A) qit'a B) tuyuq C) ruboiy
D) g'azal

12. Qaysi javobda a-a, b-a, d-a tarzida qo'fiyalanuvchi janrlar to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) ruboiy, tuyuq B) masnaviy, murabba' C) fard, qit'a D) g'azal, mustazod

13. Mumtoz adabiyot janrlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) libretto, g'azal, sonet B) ruboiy, sonet, muxammas C) tuyuq, g'azal, ruboiy D) tatabbu', drama, muammo

14. Quyidagi asarlardan qaysi biri masnaviyda yozilgan?

- A) Furqatning «Adashganman» she'ri
B) Muqimiyning «Kim desun?» she'ri
C) Furqatning «Ilm xosiyati» she'ri
D) Muqimiyning «Toleyim» she'ri

15. *Aruzning hazaj bahri tarmoqlari – axrab va axramda yaratiladigan, a-a-b-a yoki a-a-a-a tarzida qoʻfiyalanuvchi sheʼriy janrni toping.*

A) qitʼa B) tuyuq C) ruboiy D) fard

16. *Faqat mumtoz sheʼriyatda qoʻllangan sheʼriy janrlarni koʻrsating.*

A) gʻazal, ruboiy, tuyuq B) fard, qitʼa, roman C) musaddas, ruboiy, ballada

D) muxammas, tarjiʼband, sonet

17. *Surma qoʻymay muncha ham, jono qarodir koʻzlaring,*

Har biri jon qasdigʻa boqqan balodur koʻzlaring.

Oshno begonalarga, bir umr xush-xush nigoh,

Oshnolarga gʻaraz, nooshnodur koʻzlaring ...

Qumri sarvi qaddu, bulbul gul yuzingning nolasi,

Men Muqimiyya hamisha muddaodur koʻzlaring.

Muqimiyyning ushbu lirik sheʼri qaysi janrda yozilganini belgilang.

A) musaddas B) masnaviy

C) mustazod D) gʻazal

18. *Quyidagi sheʼr janrini belgilang.*

Bu gulshan ichraki yoʻqtur haqo guliga sabot,

Ajab saodat erur, yaxshilik bila chiqsa ot.

A) masnaviy B) fard C) toʻrtlik

D) murabbaʼ

19. *Koʻz bila qoshing yaxshi, qabogʻing yaxshi,*

Yuz bila soʻzing yaxshi,

dudogʻing yaxshi.

Iying birla menging yaxshi, saqogʻing yaxshi,

Bir-bir ne deyin boshdin ayogʻing yaxshi.

Navoiy qalamiga mansub bu misralar mumtoz adabiyotning qaysi janriga xos?

A) xosa ruboiyga B) tuyuqqa

C) husni matlaʼli gʻazalga

D) taronayi ruboiyga

20. *Ey koʻngul, yorsiz sanga ne bor, bor.*

Qaydakim ul zulfi anbar bor, bor.

Chek jafu-u javru nozi borini,

Bir kun oʻlgʻaykim, degaydur: bor-bor.

Ushbu tuyuqdagi omonim soʻzlar maʼnolari qaysi javobda toʻgʻri berilgan?

A) 1) bor 2) mavjud 3) borini 4) ketgin

B) 1) ketgin 2) joʻna 3) bor 4) yukini

C) 1) ketgin 2) bor 3) borini 4) joʻna

D) 1) ketgin 2) borgin 3) yukini 4) bor

21. *Yo rah, ul shahd-u shakar yo labmudur,*

Yo magar, shahd-u shakar yolabmudur,

Jonima payvasta novak otqali

Gʻamza oʻqin qoshiga yolabmudur?

Ushbu toʻrtlik qaysi janrga mansub?

A) gʻazal B) ruboiy C) tuyuq

D) taronayi ruboiy

22. *Koʻngli tilagan mureddiga yetsa kishi,*

Yo barcha mureddlarini tark etsa kishi,

Bu ikki ish muyassar boʻlmasa olamda,

**Boshini olib bir soriga ketsa kishi.
Mazkur to'rtlik qaysi janrga
mansub?**

- A) g'azal B) masal C) ruboiy
D) maqol

**23. Ruboiy janri aruzning quyidagi
bahrlaridan qaysi birida yoziladi?**

- A) ramal bahrida B) rajaz bahrida
C) mutaqorib bahrida D) hazaj
bahrida

**24. Quyidagi janrlardan qaysi
birlari misralar miqdori va
qofiyalanish tartibi jihatidan bir
xil?**

- A) g'azal, qit'a B) qit'a, chiston
C) tuyuq, ruboiy D) muxammas,
musaddas

**25. Tuyuq janri yoziladigan aruz
bahri va uning zihofi to'g'ri
ko'rsatilgan javobni toping.**

- A) Mutaqoribi musammani mahzuf
B) Mutadoriki musaddasi solim
C) Hazaji musaddasi solim
D) Ramali musaddasi maqsur

**26. Qaysi janrlarda vazn, g'oyaviy-
badiiy an'anaviylik yetakchi
xususiyat hisoblanadi?**

- A) Tazod, talmeh, sonet B) Chiston,
g'azal, komediya C) Drama,
muxammas, fard D) Ruboiy, g'azal,
muxammas

**27. Masnaviy (ikkilik bayt) tarzida
yozilgan asarni ko'rsating.**

- A) «Boburnoma» B) «Mezon ul-
avzon» C) «Shayboniynoma»
D) «Muhokamat ul-lug'atayn»

**28. Tig'i ishqing yorasidur
butmagan,
Dardini har kimga aytib**

butmagan.

**Hajr sahrasidur ohim o'tidin,
Anda gul yoxud giyohe butmagan.
Navoiy qalamiga mansub mazkur
tuyuqda «butmagan» so'zining
ma'nolarini izohlang.**

- A) tugamagan, tuzalmagan, unib-
o'smagan B) tuzalmagan, tugamagan,
unib-o'smagan
C) tuzalmagan, aytmagan, o'smagan
D) yaralangan, aytolmagan, unmagan

**29. Muruvvat barcha bermakdur,
yemak yo'q,
Futuvvat barcha qilmakdur, demak
yo'q.**

**Navoiy qalamiga mansub ushbu she'r
qaysi janrga xos?**

- A) ruboiy B) g'azal C) fard
D) tuyuq

**30. Masnaviyning qofiya shakli qaysi
javobda to'g'ri ko'rsatilgan?**

- A) a-a-a-a B) a-a-a-b
C) a-a, b-b, d-d D) a-a-b-a

**31. Faqat juft misralarigina
qofiyalanadigan she'rlar qaysi javobda
to'g'ri ko'rsatilgan?**

- A) qit'a, ruboiy, muxammas B) qit'a,
qasida, masnaviy C) mustazod,
tarji'band, g'azal
D) ruboiy, tuyuq, fard

**32. Ey yor, sango ushbu jahon bog'i
aro gul,**

Bir oshiqi hayron,

Diydoriga shaydo... (Ogahiy)

**Ushbu she'r shaklining nomi qaysi
javobda to'g'ri ko'rsatilgan?**

- A) ruboiy B) qit'a C) mustazod
D) masnaviy

33. Navoiy «Mezon ul-avzon» asarida

«qo'shiq» deb ham atagan janr nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) masnaviy B) muvashshah
C) mustazod D) taxmis

34. Noma badiiy asar turi sifatida ilk bor kimning ijodida paydo bo'lgan?

- A) Bobur B) Xorazmiy C) Firdavsiy
D) Navoiy

35. «Birisi ...kim, ikki baytqa muqarrardur va sa'y qilurkim, tajnis aytilg'ay va ul vazn ramali musaddasi maqsurdur».

Navoiyning «Mezon ul-avzon» asaridan olingan ushbu ta'rif qaysi janr haqida aytilgan?

- A) ruboiy B) muammo C) tuyuq
D) murabba'

36. Qaysi janr inson ruhiy kechinmalarini chuqur, dardli aks ettiradi?

- A) Yor-yor B) Lapar
C) Kelin salom D) Marsiya

37. Qaysi janrning qofiyalanish tartibi a-a-b-a tarzida uchramaydi?

- A) qit'a B) ruboiy C) masnaviy
D) A va C

38. O'zbek mumtoz adabiyotida voqeaband she'riy asarlar bitiladigan janrni belgilang.

- A) musaddas B) muvashshah
C) g'azal D) masnaviy

39. Turkiy adabiyotda g'azal janrining dastlabki namunalari kimning ijodida uchraydi?

- A) Hofiz Sheroziy B) Rudakiy
C) Rabg'uziy D) Navoiy

40. G'azal janri turkiy adabiyotga

qaysi davrdan boshlab kirib kelgan?

- A) VIII–IX asrlarda B) X–XI asrlarda
C) XI–XII asrlarda
D) XIV asrda

41. «G'azal» so'zining lug'aviy ma'nosi qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

- A) «sevgi, muhabbat» B) «yashirin so'z» C) «oshnolik» D) «oshiqona so'z»

42. Alisher Navoiy qaysi janrni «turk shuarosining xossasi» deb ta'kidlagan?

- A) ruboiyni B) aruzni C) tuyuqni
D) g'azalni

43. «Xazoyin ul-maoniy» muallifi qaysi janr to'g'risida: «ikki baytqa muqarrardur va sa'y qilurlarkim, tajnis aytilg'ay va ul vazn ramali musaddasi maqsurdur» – degan?

- A) g'azal B) ruboiy C) tarje'band
D) tuyuq

44. Hajman katta bo'lgan asarni toping.

- A) g'azal B) doston C) muxammas
D) tuyuq

45. Mumtoz she'riyatda har bir ijodkorning maqomi, o'rni, dovrug'i nima bilan belgilangan?

- A) Doston yozgan-yozmaganligi bilan
B) 16 janrda she'r yozgan-yozmaganligi bilan
C) G'azalchilikdagi mahorati bilan
D) Barcha javoblar to'g'ri

46. El qochsa birovdin el yamoni bil oni,

Ahvolid idbor nishoni bil oni.

Fe'l ichra ulus baloyi joni bil oni,

Olam elining yamon-yamoni bil oni.

Ushbu she'r janri qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) qit'a B) ruboiy C) murabba'
D) g'azal

47. Arabcha «qism», «bo'lak», «parcha» ma'nolarini anglatadigan lirik janr qanday nomlanadi?

A) ruboiy B) to'rtlik
C) qit'a D) g'azal

48. Mumtoz adabiyotda qasidalarining asosiy qismi qaysi vaznda bitilgan?

A) barmoq vazni B) aruz vazni
C) erkin vazn D) ham erkin, ham aruz vazni

49. Agar g'azalning birinchi, ikkinchi baytlari qo'fiyalanib kelsa, buni matla'ning pardozi deb, qanday baho berishgan?

A) husni matla' B) zebi matla'
C) zulqofiyatayn D) A va B

50. Ruboiy janri o'zbek mumtoz adabiyotida quyidagi vaznlardan qaysi birida yozilgan?

A) ramali musammani maqsur
B) hazaj bahrining axram va axrab shajarasida
C) hazaji musaddasi mahzuf
D) rajazi musammani solim

51. G'azallarining hajmi o'rtacha qancha bo'lishi qayd etilgan?

A) 3 baytdan 20 baytgacha
B) 7 baytdan 18 baytgacha
C) 3 baytdan 19 baytgacha
D) 5 baytdan 23 baytgacha

52. Qaysi ijodkor turkiy yozma adabiyotda dastlabki tuyuq namunalarini yaratgan?

A) Ahmad Yugnakiy
B) Alisher Navoiy
C) Lutfiy
D) Yusuf Xos Hojib

53. Bo'yung sarv-u sanuvbartek,

beling qil,

Vafo qilg'on kishilarga vafo qil.

Bayt janrini aniqlang. Matndagi qil so'zi shakl va ma'no munosabatiga ko'ra qanday nomlanadi?

A) fard; omonim
B) g'azal; sinonim
C) musallas; bir so'zning takrori
D) masnaviy; omonim

54. Mumtoz (klassik) adabiyotda o'zaro payrovlik, nazira-o'xshatma usulida yoziladigan she'rlar qanday nomlanadi?

A) musaddas, fard
B) tatabbu', tazmin
C) g'azal, qasida
D) muxammas, tuyuq

55. Alisher Navoiy «vasye (keng) maydon» deb ta'riflagan she'riy janr aslida qanday nomlanadi?

A) g'azal
B) masnaviy
C) muxammas
D) ruboiy

56. Quyidagi asarlar va ularning muallifi to'g'ri berilgan javobni toping.

- 1) «Haqiqatnoma»;
- 2) «Taashshuqnoma»;
- 3) «Sadoqatnoma»;
- 4) «Latofatnoma»;
- 5) «Dahnama».

a) Xo'jandiy; b) Yusuf Amiriy;
c) Said Ahmad; d) Sayyid Qosimiy.

- A) 1-c; 2-d; 3-a; 4-d; 5-b
B) 1-d; 2-c; 3-d; 4-a; 5-b
C) 1-c; 2-b; 3-b; 4-a; 5-a
D) 1-b; 2-d; 3-a; 4-d; 5-d

57. Muhammad Rizo Ogahiyning quyidagi g'azalida qo'fiyalangan so'zlar qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

Ey sho'x, ko'zu qoshinga olam gado,

man ham gado,
La'li labi durposhinga olam gado,
man ham gado.

O'n to'rtin yoshing o'tub,
husning jahonni yorutib,
Bu husnang-u bu yoshing olam
gado, man ham gado.

A) olam gado, man ham gado
B) olam, ham C) qoshinga,
durposhinga, yoshing D) gado,
gado

58. *Sharq she'riyatida qanday
xususiyat ma'shuqa go'zalligining
muhim belgisi hisoblangan?*

A) noziklik B) sadoqatilik
C) mehribonlik D) aqlilik

59. *Muqimiyning «Tanobchilar»
hajviyasi qaysi she'riy shaklda
yozilgan?*

A) murabba' B) musallas
C) masnaviy D) muxammas

60. *Kishi aybing desa, dam
urmaga'ilki, ul erur ko'zga,
Chu ko'zga tiyra bo'ldi, o'zga
aybing zohir aylarmu?!*

*Ushbu misralar mumtoz
she'riyatning qaysi janrida
bitilgan?*

A) tuyuq B) sonet C) hikmat
D) fard

61. *Shoirlarning tarixiy shaxslar,
hukmdorlar va muhim voqealarni
madh etib yozgan asari qanday
nomlanadi?*

A) fard B) qasida C) muxammas
D) poema

62. *Quyidagi she'riy parcha janrini
belgilang.*

Alp Er To'nga o'ldimi?
Yomon dunyo qoldimi?

Zamon o'chin oldimi?

Endi yurak yirtilur.

A) ruboiy B) madhiya

C) g'azal D) marsiya

63. *Ko'z yoshim tuproq ila gar qotila,
Kelmagayman javridin, haqqo, tila.
G'amzasi o'ltirdi-yu, ul bexabar,
Men agar o'lsam, ne g'am ul qotila.
(Lutfiy)*

*Bu she'rdagi «qotila» so'zining
ma'nolari qaysi javobda to'g'ri tartibda
qayd etilgan?*

A) 1) aralashsa 2) til ocholmayman
3) qotilga B) 1) qotilga 2) aralashsa
3) til ocholmayman C) 1) til
ocholmayman 2) qotilga 3) aralashsa
D) 1) borin 2) yukini 3) aralashsa

64. *Charxi kajraftor elindin yoza
men,*

*Chiqmadim hijron qishindin yoza
men.*

*Bir meni yorliq bila yod etmas ul,
Har necha ul shahga qulluq yozamen.
(Lutfiy)*

*Ushbu tuyuqdagi tajnis bo'lib kelgan
so'zlarning ma'nolari qaysi javobda
to'g'ri berilgan?*

A) 1) yozg'iraman 2) yozga men
3) yozaman B) 1) yozga men
2) yozaman 3) iltijo qilaman, yalinaman
C) 1) izi bor 2) iltijo qilaman, yalinaman
3) yozishga

D) 1) iltijo qilaman, yalinaman
2) yozaman 3) yozga men

65. *Marsiyalar qanday she'riy
shakllarda yozilishi mumkin?*

A) g'azal B) qasida C) muxammas,
murabba' D) Barcha javoblar to'g'ri

66. *O'zbek mumtoz adabiyotida
topishmoq o'rnida keladigan janr*

atamasi qaysi javobda berilgan?

- A) bahr-u bayt B) aytishuv
C) fard D) chiston

67. «Noma» janrida yozilgan asarni toping.

- A) «Muhabbatnoma»
B) «Boburnoma»
C) «Sayohatnoma»
D) «Shayboniynoma»

68. Mumtoz adabiyotimizdagi topishmoq janrlar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) g'azal, chiston, muxammas
B) muammo, fard, murabba'
C) musaddas, lug'z, tarkibband
D) muammo, lug'z, chiston

69. Bul xasta vujudimni meni o'rtadi butkul,

Ul zulfi parishon,

U gul yuzining ishqida men vola-u bulbul,

Ul g'unchai xandon.

Mashrabning ushbu she'ri qaysi janrda yozilgan?

- A) muxammas B) murabba'
C) g'azal D) mustazod

70. Din ofati ul mug'bachayi mahliqodur,

Mayxora-yu bebok.

Kim ishqidin oning vatanim dayr-u fanodur,

Sarmast-u yaqom chok.

Navoiy ijodiga mansub ushbu bayt janrini toping.

- A) qasida B) g'azal C) tarje'band
D) mustazod

71. Inson aqlini, zehnini sinab ko'rish, iqtidorini tarbiyalash vazifasini bajaruvchi janrni

belgilang.

- A) tuyuq B) muammo C) g'azal
D) musaddas

72. Turkiy adabiyotda g'azalning ilk namunasi qaysi asarda uchraydi?

- A) «Devonu lug'otit-turk»da
B) «Qutadg'u bilig»da C) «Qisas-ar Rabg'uziy»da D) «Muhabbatnoma»da

73. Ishqiy g'azallarda asosiy obraz kim hisoblanadi?

1) ma'shuqa; 2) oshiq; 3) raqib.

- A) 2 B) 1 C) 1, 2, 3 D) 1 va 2

74. Shaklan g'azalga eng yaqin bo'lgan janr nomi qaysi javobda berilgan?

- A) tuyuq B) qit'a C) ruboiy
D) masnaviy

75. A.Navoiy qanday mavzularda lug'z yaratgan?

- A) qalam, tanga, igna B) miqroz, o'q, anor C) bel, umurtqa, parvona
D) A, B, C

76. Uvaysiyning «Anor» chistonidagi qofiyadosh so'zlar tartibi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) qon, nishon, makon B) makon, qon, nishon C) nishon, makon, qon
D) qon, makon, nishon

77. Qaysi janrda yozilgan badiiy asarda birinchi bandning maqta'si qolgan bandlarning so'ngida ham takrorlanadi?

- A) marsiya B) tarje'band
C) qo'shiq D) qit'a

78. «Ruboiy vaznikim, ani dubaytiy va tarona ham derlar, hazaj bahrining, axram va axrabidan istihroj qilibturlar va ul vaznedur asru xush oyanda va hag'oyat

raboyanda ...».

Ushbu ta'rif muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Navoiy B) Lutfiy C) Atoyi
D) Bobur

79. «Birisi tuyuqdurkim, ikki baytqa muqarrardur, sa'y qilurlarkim, tajnis aytilgay va ul vazn ramali musaddasi maqsurdur, ... turk shuaroaning xossasidur».

Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

- A) «Muhokamat ul-lug'atayn»
B) «Gul va Navro'z» C) «Mezon ul-avzon» D) «Boburnoma»

80. Qoshi yosinmu deyin, ko'zi qarosinmu deyin,

Ko'nglima har birining dardi balosinmu deyin.

Ko'zi qahrinmu deyin, kipriki zahrinmu deyin,

Bu kudurat ichra ruxsori safosinmu deyin. (A. Navoiy)
Mazkur she'rning janrini aniqlang.

- A) g'azal B) ruboiy C) tuyuq
D) masnaviy

81. *Furqatning «Ilm xosiyati» asari qaysi she'riy shaklda yozilgan?*

- A) g'azal shaklida B) musaddas shaklida C) murabba' shaklida
D) masnaviy shaklida

82. «...janrining nomi arabcha «yolg'iz, bitta, yagona»

ma'nolarini anglatuvchi so'zdan olingan. Adabiy istiloh sifatida bir baytdan iborat bo'lgan,

tugallangan she'r».

Ushbu ta'rif qaysi janr haqida?

- A) qit'a B) g'azal C) fard
D) murabba'

83. *Noma janriga mansub asarlarni belgilang.*

- A) «Sadoqatnoma», «Boburnoma», «Temurnoma» B) «Haqiqatnoma», «Taashshuqnoma», «Dahnoma»
C) «Muhabbatnoma», «Boburnoma», «Temurnoma»
D) A, B, C

84. *Navoiy «so'zchi holi» bilan bog'liq she'rni lirikaning qaysi janrida yaratgan?*

- A) ruboiy B) masnaviy C) fard
D) qit'a

85. *Bir necha banddan iborat bo'lib, g'azal singari qofiyalanadigan, birinchi bandning maqta'si qolgan bandlarning so'ngida ham takrorlanadigan she'r qanday nomlanadi?*

- A) musaddas B) mustazod
C) tarkibband D) tarji'band

86. *Tuyuq janriga qo'yilgan talablar qaysi javobda to'g'ri keltirilgan?*

1. 4 misradan iborat bo'ladi.
2. Faqat juft misralari qofiyaladi.
3. Ruboiy kabi qofiyalanadi.
4. Ramali musaddasi maqsur vaznida bo'ladi.
5. Qofiyalari tajnisli bo'ladi.

6. Faqat 2 misradan tashkil topadi.

- A) 1, 3, 4, 5 B) 1, 2, 4, 5
C) 3, 4, 5, 6 D) 2, 4, 5, 6

87. *Turkiy adabiyotda ilk chistonlar qachon kim tomonidan yaratilgan?*

- A) XV asrda A.Navoiy tomonidan

- B) XIV asrda Rabg'uziy tomonidan
C) XIX asrda Uvaysiy tomonidan
D) XVIII asrda Nodira tomonidan
88. Quyidagi chistonning javobini toping.

Ul nadurkim, sabzto'nlik, yoz
yog'ochning boshida,
Qish yalang'och aylagay barcha
xaloyiq qoshida.
Barcha qushlarning so'ngoki
ichida,
Ul na qushdurkim, so'ngoki
toshida.

(Uvaysiy)

- A) Anor B) Kun C) Yong'oq
D) Tun

89. Qasidaning qaysi qismida tabiat tasviri beriladi?

- A) gurizgoh B) madh C) nasib
D) qasd

90. Noma janriga xos asarni toping.

- A) «Xumoyunnoma»
B) «Sadoqatnoma»
C) «Boburnoma»
D) «Shayboniynoma»

91. Quyidagi ta'riflardan qaysi biri tajnis san'atining xususiyatini to'g'ri aks ettiradi?

1. Nutqda shakli bir xil, ammo ma'nosi har xil so'zlar yoki so'zlar turkumini qo'llash.
2. Tajnis ham lafziy, ham ma'naviy san'at.
3. Unda qofiyaga olingan so'zlar turkumi o'zaro shakldoshlik paydo qilishi shart.
4. Turkiy tillar tajnis yaratish uchun katta imkoniyatga ega.

5. Tajnis qofiyaga olinganda shuning o'zi qofiya vazifasini o'taydi.

- A) 1,2,3
B) 2,3,4
C) 3,4,5
D) 1,2,3,4,5

92. Qaysi janr namunalarini faqat turkiy she'riyatdagina uchratamiz?

- A) qit'a
B) g'azal
C) ruboiy
D) tuyuq

93. Tuyuq va ruboiy janri quyida ko'rsatilgan aruz vaznlaridan qaysi birida yozilgan?

- A) tuyuq – ramali musaddasi mahzuf, ruboiy – hazaj bahrining axram yoki axrabida
B) tuyuq – rajazi musammani solim, ruboiy – ramali musaddasi maqsur
C) tuyuq – mutaqoribi musammani solim, ruboiy – hazaji musaddasi mahzuf
D) tuyuq va ruboiy doim bir vaznda bo'lishi talab qilingan.

94. Mumtoz she'riyatda may ta'rifida kelgan g'azallar qanday nomlanadi?

- A) hajviy g'azallar
B) g'azali husni matla'
C) rindona g'azallar
D) axloqiy-ta'limiy g'azallar

95. Quyidagi fikrlardan qit'a janriga tegishlisini belgilang.

1. Matlasi yo'q g'azalga o'xshaydi.
2. Faqat aruzning ramali musaddasi maqsur vaznida yoziladi.
3. «Bo'lak», «parcha» degan ma'noni anglatadi.
4. G'azalning o'rtadagi bir necha baytini yulib olinganga o'xshaydi?

5. Qit'a faqat to'rt misradan iborat bo'ladi.

A) 2,5 B) hammasi

C) 1,3,4 D) 3,5

96. Qoshlarning xush lojuvard-u toq erur,

Xush ichinda benazir-u toq erur.

Torta olmasman firoqing, netayin,

Qilcha tanga bori ishqing toq erur.

Ushbu tuyuqdagi shakldosh so'zlar ma'nolari qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) 1) toq erur; 2) yakka-yu yagonadir; 3) bittadir

B) 1) toqdir (yolg'izdir); 2) yakka-yu yagonadir; 3) (toqatim) toqdir

C) 1) yaltiraydi; 2) eng zo'ri shudir;

3) bitta edi

D) 1) yakka-yu yagona; 2) yolg'iz;

3) sabri tugadi

97. Qomatimni necha qoshing yo qila,

Necha hajr o'ti jonimda yoqila.

G'amza birla to'kti qonim ul sanam,

To hinotek qon elina yoqila.

Ushbu tuyuqdagi omonim so'zlar ma'nolari qaysi javobda to'g'ri keltirilgan?

A) 1) surtiladi; 2) egiltiradi;

3) yoqiladi

B) 1) bukiladi; 2) surtiladi,

3) yoqiladi

C) 1) yoy (kamon) qiladi;

2) yoqiladi; 3) surtiladi

D) 1) bukad; 2) surtiladi;

3) olovlanadi

98. Charxi kajraftor elidin yozamen, Chiqmadim hijron qishidin yoza men. Bir meni yorliq bila yod etmas ul, Har necha ul shahg'a qulluq yozamen.

Ushbu tuyuqdagi omonim so'zlar ma'nolari qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) 1) yozg'iramen (shikoyat qilaman);

2) yozga men; 3) yozamen (bitaman)

B) 1) yozaman (bitaman); 2) shikoyat qilaman (yozg'iraman); 3) yozga men

C) 1) yozga men; 2) yozg'iraman

(shikoyat qilaman); 3) yozamen (bitaman)

D) 1) arz qilaman; 2) yozaman

(bitaman); 3) yozgacha men

99. *Quyidagi to'rtlik janrini va vaznini aniqlang.*

Men sening ilkingdin, ey dil, bandamen,

Vah, qachon yetkaymen ul dilbanda men.

Bevafolarg'a meni qilding asir,

Sen menga sultonsen, ey dil, banda men.

A) ruboiy, hazaji musammani solim

B) g'azal, mutaqoribi musammani mahzuf

C) qit'a, ramali musammani solim

D) tuyuq, ramali musaddasi mahzuf

MUSAMMAT VA UNING TURLARI

1. Mumtoz adabiyotda she'r tuzilish tizimlaridan qaysi biri arabcha «ipga terilgan marvarid» ma'nosini bildiradi?

A) masnaviy B) musammat

C) majoz D) radif

2. She'r bandlarining baytdan tashqari turlarini anglatuvchi umumiy atamani toping.

A) muashshar B) musallas
C) musamman D) musammat

3. Mumtoz adabiyotimizda har bandi o'n misradan tashkil topuvchi lirik she'r ... deb ataladi.

A) muashshar B) tarkibband
C) tarje'band D) musabba'

4. Biror shoirga izdoshlik, maslakdoshlik, uning g'azalidan ta'sirlanish, ilhomlanish, unda o'z fikr-kechinmalariga hamohanglik ko'rish asosida yuzaga keladigan muxammas turi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) istiora B) muvashshah
C) lug'z D) taxmis

5. Musammallar qaysi jihatdan tazmin musammatlar va tab'i xud musammatlarga ajratiladi?

A) yaralish xususiyatiga ko'ra
B) bandlardagi misralarning soniga ko'ra
C) qofiya tizimi bo'yicha
D) qaysi davrda yaratilganligiga asosan

6. Har bir bandi besh misradan iborat bo'lgan she'r qanday nomlanadi?

A) muxammas B) ruboiy C) fard
D) qasida

7. Mumtoz adabiyotimizga oid janrni toping.

A) roman B) muxammas C) novella
D) lapar

8. Har bir bandi sakkiz misradan

iborat bo'lgan she'r qanday ataladi?

A) masnaviy B) mustazod
C) murabba' D) musamman

9. Murabba'ga xos qofiyalanish tartibi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) a-a-a-a B) a-a-b-a C) a-a-a-b
D) a-a-b-b

10. Nodiraning «Firoqnoma» asari qaysi she'riy shaklda yaratilgan?

A) musamman B) mustasne'
C) musallas D) muashshar

11. Furqatning «Sayding qo'ya ber, sayyod» asari mumtoz adabiyotning qaysi lirik janriga kiradi?

A) musaddas B) mutassa'
C) tarji'band
D) muxammas

12. Mumtoz adabiyotda bandlari besh misralik she'r qanday ataladi?

A) murabba' B) muxammas
C) musaddas D) musallas

13. Bandlardagi misralarning soniga ko'ra musammatlarning nechta turi bor?

A) 9 ta B) 10 ta C) 5 ta D) 8 ta

14. Musammatning uchlikdan o'nlikkacha bo'lgan turlari tartib bilan to'g'ri keltirilgan qatorni aniqlang.

1) murabba'; 2) musaddas;
3) musallas; 4) muashshar;
5) mustasne'; 6) muxammas;
7) musamman; 8) musabba'.
A) 3,1,6,2,8,7,5,4 B) 1,2,3,6,7,8,4
C) 8,2,4,5,1,3,6,7 D) 3,1,6,8,7,5,4

15. Mumtoz she'riyatimizda she'r bandlari yetti misradan tuzilgan asarlar qanday nomlanadi?

A) musaddas B) mutassa'
C) muashshar D) musabba'

ZAMONAVIY SHE'RIY JANRLAR

1. Vaznga solingan, ammo qofiyasiz bo'lgan she'r nomini toping.

- A) sarbast B) erkin she'r
C) oq she'r D) saj'

2. Sarbast (erkin she'r) ommalashgan davr qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) XVII asrda B) XX asrning 20-yillarida
C) XIX asrning oxirida
D) XVIII asr oxiri – XIX asr boshlarida

3. Ertak-dostonlarning xususiyatlari to'g'ri berilgan javobni toping.

- A) ham ertakning, ham dostonning xususiyatlarini o'zida mujassam etadi
B) mazmunan ertakka, shaklan dostonga yaqin turadi
C) voqealar nasriy usulda emas, she'riy usulda bayon etiladi
D) barcha javoblar to'g'ri

4. Ertak-dostonlarning ajoyib namunalarini yaratgan ijodkorlarni ko'rsating.

- A) Ubayd Zokoni, Pushkin, Marshak
B) Avloniy, Zafar Diyor, Hamid Olimjon
C) Quddus Muhammadiy, Po'lat Mo'min, Quddrat Hikmat
D) A, B, C

5. She'rning erkin (sarbast) she'r degan shaklida qaysi ijodkorlar qalam tebratgan?

- A) Cho'lpon, H.Olimjon
B) G'afur G'ulom, M.Shayxzoda

- C) Usmon Nosir, Mirtemir
D) Barcha javoblar to'g'ri

6. Nasriy she'r yana qanday nomlar bilan ataladi?

- A) Nasrdagi nazmlar, mansur she'rlar
B) Sochmalar, mansuralar
C) Sarbast she'r, oq she'r
D) A va B javoblar to'g'ri

7. O'zbek she'riyatiga «sochma» shaklini olib kirgan ijodkor kim?

- A) Behbudiy B) Oybek C) Mirtemir
D) So'fizoda

8. Misralardagi hijolar miqdori, ularning cho'ziq yoki qisqaligi hech qanday ahamiyatga ega bo'lmagan she'r turini belgilang.

- A) erkin she'r B) oq she'r
C) mansuralar D) nasriy she'r

9. Ertak-doston janrining rivojiga hissa qo'shgan ijodkorlar qaysi javobda keltirilgan?

- A) E.Vohidov, Sh.Xolmirzayev, S.Ahmad
B) A.Qodiriy, Hamza, Cho'lpon
C) G'.G'ulom, A.Qahhor, S.Ahmad
D) A.Avloniy, Q.Hikmat, M.Shayxzoda

10. Mansur she'rlar yana qanday nom bilan ataladi?

- A) erkin she'r B) oq she'r
C) sarbast she'r D) nasriy she'r

11. «Mirzo Ulug'bek» (M.Shayxzoda) tragediyasi qanday she'riy shaklda yozilgan?

- A) harmoq vaznida B) oq she'rda
C) erkin she'rda D) aruz vaznida

12. «Mansuralar», «sochmalar» deb ham ataladigan she'r turini toping.

- A) erkin she'r B) sarbast she'r
C) nasriy she'r D) oq she'r

13. «Ballada» so'zi qanday ma'noni ifodalaydi?

- A) «raqs qo'shig'i»
B) «xushchaqchaq dehqonlar qo'shig'i»
C) «echki qo'shig'i»
D) «lira jo'rligida kuylash»

14. O'zbek adabiyotida balladalar ko'proq qaysi yo'nalishlarda bitilgan?

- A) tarixiy-fantastik, qahramonlik
B) sevgi, vafo C) fantastik, ijtimoiy
D) jangovarlik, fidoyilik

SHE'RIY TIZIMLAR

1. Qaysi javobda o'zbek adabiyotidagi she'r tizimlari to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) doston, ballada, g'azal B) g'azal, tuyuq, barmoq C) aruz, barmoq
D) sarbast, she'riy roman, doston

2. Navoiy, Bobur, Fitrat kabi uch zabardast ijodkor uchun umumiy bo'lgan ma'lumot berilgan qatorni belgilang.

- A) Taqdirlari bir-biriga o'xshaydi
B) Ular bir joyda voyaga yetishgan
C) Ularning bari mumtoz asarlar bitgan
D) She'r ilmining o'lchov qoidolari haqida asar yozishgan

ARUZ SHE'R TIZIMI

1. Qaysi she'riy vazn hijolarning miqdoriga emas, balki ularning sifatiga asoslanadi?

- A) aruz vazni B) erkin vazn
C) sarbast vazn D) A,B,C

2. Ramal bahriga taalluqli bo'lgan taqte'ni aniqlang.

- A) - v - B) v - - C) v - - - D) - v - -

3. A.Navoiydan keltirilgan «Charxdek har kimki bir badmehar sargardondir» misrasi necha bo'g'in va necha hijodan iborat?

- A) 14 bo'g'in, 16 hijo B) 14 bo'g'in, 15 hijo
C) 15 bo'g'in, 15 hijo
D) 12 bo'g'in, 15 hijo

4. Turkiy she'riyatda qachondan boshlab aruz vazni keng qo'llana boshlagan?

- A) VII asrdan B) XI asrdan
C) XII asrdan D) XV asrdan

5. Turkiy adabiyotdagi aruz vaznida bitilgan dastlabki dostonni ko'rsating.

- A) «Alpomish» B) «Hibat ul-haqoyiq»
C) «Devonu lug'otit-turk»
D) «Qutadg'u bilig»

6. Biliglig, uqushlug' bilir bilsa ish, Biliglig, uqushlug' qilir qilsa ish. (Yusuf Xos Hojib)

Bayt vaznini aniqlang.

- A) foilotun foilotun foilun
foilotun foilotun foilun
B) mafoiylun mafoiylun foilun
mafoiylun mafoiylun foilun
C) mustaf'ilun foilun mustaf'ilun
mustaf'ilun foilun mustaf'ilun
D) fauvlun fauvlun fauvlun faul
fauvlun fauvlun fauvlun faul

7. Navoiy va Boburning aruz vazniga bag'ishlangan asarlari to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

- A) «Muhokamat ul-lug'atayn»,
«Muxtasar» B) «Mezon ul-avzon»,

«Mubayyin» C) «Mezon ul-avzon»,
«Muxtasar» D) «Majolis un-
nafois», «Muxtasar»

**8. Nodira g'azalidan keltirilgan
quyidagi bayt aruz tizimining qaysi
vaznida yozilgan?**

Doda keldim, ey salotin sarvari,
dardim eshit,
Sen shoh-u men benavo, lutf ayla,
faryodim eshit.

- A) hazaji musammani solim
B) rajazi musaddasi maqsur
C) ramali musammani mahzuf
D) mutaqoribi musammani solim

**9. Agar bayt sakkiz rukndan iborat
bo'lsa, aruz vazni quyidagi
atamalardan qaysi biri bilan
yuritiladi?**

- A) murabba' B) musaddas
C) musamman D) musabba'

**10. Agar bayt olti rukndan iborat
bo'lsa, aruz vazni quyidagi
atamalardan qaysi biri bilan
yuritiladi?**

- A) musallas B) musamman
C) murabba' D) musaddas

**11. Ramal bahrining afoyilini
toping.**

- A) foilun B) faulun
C) mafoiylun D) foilotun

**12. Hazaj bahrining afoyilini
toping.**

- A) foilotun B) mustaf'ilun
C) mafoilatun D) mafoiylun

**13. Ogahiy g'azalidan keltirilgan
quyidagi bayt aruz vaznlaridan
qaysi birida yozilgan?**

Yuzung ochkim, quyosh sadqang
bo'lib, boshingdin aylansun,

**Yangi oy yuz tavozu' ko'rguzub,
qoshingdin aylansun.**

- A) hazaji musammani mahzuf
B) hazaji musammani maqsur
C) hazaji musammani solim
D) hazaji musaddasi solim

**14. O'n sakiz ming olam oshubi agar
boshindadur,
Ne ajab, chun sarvinozim o'n sakiz
yoshindadur.**

*Ushbu bayt paradigmasi to'g'ri
ko'rsatilgan javobni aniqlang.*

- A) -v - - -v - - -vv- v - -
-v - - -v - - -vv- v - -
B) -v - - -v - - -v - - v - v
-v - - -v - - -v - - v - v
C) vv - - - vv - - - vv - - -
vv - - - vv - - - vv - - -
D) -v - - - v - - -v - - -v -
-v - - - v - - -v - - -v -

**15. Qaysi vazn hijolarning guruhlanib
takrorlanishiga emas, balki cho'ziq-
qisqaligining ma'lum tartibda
takrorlanishiga asoslanadi?**

- A) aruz B) barmoq C) erkin
D) sarbast

**16. Nafsi sarkash muddaosidin xudo
bersun panoh,**

**Bul zamona muttakosidin xudo
bersun panoh. (Mashrab)**

**G'azal vazni qaysi javobda to'g'ri
ko'rsatilgan?**

- A) v - - - v - - - v - - - v - -
B) - v - - - v - - - v - - - v - -
C) v - - - v - - - v - - - v - -
D) - - v - - - v - - - v - -

**17. Furqat g'azalidan keltirilgan
quyidagi baytning vaznini toping.
Surmadin ko'zlar qaro, qo'llar
xinodin lolarang,**

G'ozadan yuzlarda tobu o'smadin
qoshlar tarang.

- A) ramali musammani mahzuf
- B) ramali musammani maqsur
- C) ramali musammani solim
- D) ramali musaddasi solim

**18. Komil Xorazmiy g'azalidan
olingan quyidagi bayt aruz
vaznlaridan qaysi birida yozilgan?**

Ravshan etmas mash'ali xurshid
Komil kulbasin,
Topmasa gar orazingdin bu qaro
vayrona sham'.

- A) foilotun/foilotun/foilotun/ faulun
- B) foilotun/foilotun/foilotun/ foilun
- C) foilotun/foilotun/foilotun/
foilotun
- D) foilotun/foilotun/foilotun/ foilon

**19. Muqimiy g'azalidan keltirilgan
quyidagi bayt aruz tizimining qaysi
vaznida yozilgan?**

Gul debon sevgan kishining
ko'kragiga nish urib,
Xasta-yu ma'yus etib, afgor
qilmoq shunchalar.

- A) ramali musammani solim
- B) ramali musaddasi solim
- C) ramali musaddasi mahzuf
- D) ramali musammani mahzuf

**20. Mehr ko'p ko'rguzdim, ammo
mehr bone topmadim,**

Jon base qildim fido, oromijone
topmadim – matla'li g'azalini
Navoiy aruz vaznining qaysi bahri
va ruknida yozgan?

- A) ramali musammani maqsur
- B) ramali musammani mahzuf
- C) hazaji musammani solim
- D) hazaji musammani maqsur

**21. Hech kima ma'lum emas holi
parishonim mening,
Osmonni tiyra qildi oh-u afg'onim
mening.**

**G'azal vazni qaysi javobda to'g'ri
ko'rsatilgan?**

- A) -v - -v - -v - -v
- B) -v - -v - -v -
- C) v - -v - -v - -
- D) -v - -v - -v - -v -

**22. Do'stlar, mahram deb elga roz
ifsho qilmangiz,
Boshingizga yuz balo kuch birla
paydo qilmangiz.**

Ushbu bayt vaznini aniqlang.

- A) ramali musaddasi solim
- B) ramali musammani solim
- C) ramali musammani mahzuf
- D) ramali musaddasi mahzuf

**23. Charxning men ko'rmagan jabr-u
jafosi qoldimu?!**

**Xasta ko'nglum chekmagan dard-u
balosi qoldimu?!**

**Ushbu g'azal vazni qaysi javobda
to'g'ri ko'rsatilgan?**

- A) -v - -v - -v - -v -
- B) v - -v - -v - -v - -
- C) -v - -v - -v -
- D) v - -v - -v - -

**24. Aruz vaznida ruknlarning o'zaro
munosabati va takrori asosidagi
ko'rinishlari qanday ataladi?**

- A) mutaqorib B) bahr C) turoq
- D) hazaj

25. Rajaz bahrining afoylilini toping.

- A) mustaf'ilun B) foilotun
- C) mafoiylun D) foilun

**26. Fig'onkim, gardishi davron ayirdi
shahsuvorimdin,**

G'amim ko'p, ey ko'ngul, sen
bexabarsan holi zorimdin.

G'azal vaznini toping.

A) v - - - v - - - v - - - v - -

B) -v - - -v - - -v - - -v - -

C) v - - -v - - -v - - -

D) v - - -v - - -v - - -v - - -

27. Aruz tizimida nechta asl rukn mavjud?

A) 19 ta B) 15 ta C) 21 ta D) 8 ta

28. Topulmas husn mulkinda senga teng bir qamar manzar, Na manzar? Manzari shohid. Na shohid? Shohidi dilbar.

G'azal vazni qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) ramali musaddasi mahzuf

B) hazaji musammani solim

C) ramali musammani solim

D) hazaji musaddasi mahzuf

29. Na bo'lg'ay bir nafas men ham yanog'ing uzra xol bo'lsam, Labing yaprog'idan tomgan ki go'yo qatra bol bo'lsam.

G'azal vaznini toping.

A) v - - - v - - - v - - -

B) v - - v - - v - -

C) -v - - -v - - -v - - -v - -

D) v - - -v - - -v - - -v - - -

30. Aruz vazni qaysi ijodkor asarlaridan boshlab turkiy adabiyotda keng qo'llana boshlagan?

A) Alisher Navoiy B) Ahmad Yugnakiy C) Yusuf Xos Hojib D) Lutfiy

31. Seni yotlar tugul hatto qilurman rashq o'zimdan ham, Uzoqroq termulub qolsam, bo'lurman g'ash ko'zimdan ham.

Ushbu g'azal vazni qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) hazaji musaddasi mahzuf

B) hazaji musammani solim

C) ramali musammani mahzuf

D) mutaqoribi musammani mahzuf

32. Podshoh yo'qlatsalar nogoh, gado deb axtaring,

Tutmang hargiz nomimi, baxti qaro deb axtaring.

Ushbu bayt qaysi vaznda yozilgan?

A) ramali musaddasi solim

B) ramali musammani mahzuf

C) hazaji musammani mahzuf

D) hazaji musammani solim

33. Ko'ngluma har yonki boqsam, dog'i bor,

Har necha dardimni desam, dog'i bor...

Bu she'r qaysi vaznda yozilgan?

A) hazaji musaddasi mahzuf

B) ramali musammani mahzuf

C) ramali musaddasi maqsur

D) hazaji musammani solim

34. Muqimiyning quyidagi bayti qaysi vaznda yozilgan?

Ko'zdin to'kildi qon yoshim men muftalo qayga boray,

Rahm aylamas ul mahvashim men muftalo qayga boray.

A) - - v - - - v - - - v - - - v - -

B) v - - - v - - - v - - - v - - -

C) -v - - - v - - - v - - -v - - -

D) v - - -v - - -v - - -v - - -

35. Aruz vaznida bitilgan asarlarni ko'rsating.

A) «Devoni hikmat», «Hibat ul-haqoyiq» B) «Qutadg'u bilig», «Hibat ul-haqoyiq» C) «Devonu lug'otit-turk»,

«Muhabbatnoma»

D) B va C

36. Mutaqorib bahrining ruknlari qanday bo'g'inlardan iborat bo'ladi?

A) ikki qisqa, ikki uzun B) bir uzun, ikki qisqa C) ikki uzun, bir qisqa D) bir qisqa, ikki uzun

37. Aruz vaznida bayt to'rt rukndan iborat bo'lsa, u qanday nomlanadi?

A) murabba' B) musabba'
C) musaddas D) masnaviy

38. Navoiyning «Farhod va Shirin» dostoni qanday vaznda yozilgan?

A) hazaji musammani solim
B) hazaji musaddasi mahzuf
C) ramali musaddasi mahzuf
D) rajazi musaddasi solim

39. Azaldin to'adab ko'nglum qutulmas ishq balosidin, Yurokim rahnalar bo'ldi, bu ishqning mojarosidin. (Mashrab) G'azal vazni qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) -v - - v - - v - - v -
B) v - - v - - v - - v -
C) v - - v - - v - - v - -
D) - - v - - v - - v - -

40. Hamzaning «Dardiga darmon istamas» she'ridan keltirilgan quyidagi misralar aruz tizimining qaysi vazniga mos keladi?

O'zga millat uchsalar, hikmat topib suyi samo, Bizni ellar loaqal yer uzra davron istamas.

A) hazaji musammani solim

B) hazaji musammani mahzuf

C) ramali musammani solim

D) ramali musammani mahzuf

41. Nedur ahvoling, ey zori g'aribim, Visolim davlatidan benasibim ...

«Farhod va Shirin» dostonidan olingan ushbu bayt vaznini belgilang.

A) hazaji musammani solim
B) hazaji musaddasi solim
C) hazaji musammani mahzuf
D) hazaji musaddasi mahzuf

42. Muqimiyning «Sayohatnoma» asari aruz vaznining qaysi bahrida yozilgan?

A) rajazi murabba'i solim
B) rajazi musaddasi solim
C) hazaji musammani solim
D) hazaji murabba'i solim

43. Ko'rgali husnugni zor-u muhtalo bo'ldum sango,

Ne balolig' kun edikim, oshno bo'ldum sango. (Navoiy)

G'azal vazni qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) v - - - v - - - v - - -
B) -v - - - v - - - v - - - v -
C) v - - v - - v - -
D) v - - v - - v - -

44. Bo'yung sarv-u sanuvbardek, beling qil,

Vafo qilg'on kishilarg'a vafo qil.

Ushbu bayt vazni va unda qo'llanilgan san'atlarni belgilang.

A) hazaj bahri, o'xshatish va tajnis
B) ramal bahri, o'xshatish va mubolag'a
C) ramal bahri, o'xshatish va tajnis
D) ramal bahri, qaytarish san'ati

45. Ne qattiq kun ekan, dilbar, isolingdan judo bo'lmoq, Mening ohim o'tig'a bul zamin-u

osmon o'rtar.

Mashrabning ushbu bayti vazni va unda qo'llanilgan san'atni belgilang.

- A) Hazaj bahri, mubolag'a
- B) Ramal bahri, tajohuli orif
- C) Rajaz bahri, tazod
- D) Ramal bahri, mubolag'a

**46. Jahon shoirlari, ey gulshani bog',
Kimi bulbuldurur so'zda, kimi zog'.**

(Sayfi Saroyi)

G'azal vazni qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) v - - - v - - - v - - -
- B) - v - - - v - - - v -
- C) v - - - v - - - v - -
- D) - v - - - v - - - v - - - v -

**47. Barcha shodlik senga bo'lsun,
bor sitam, zorlik menga,
Barcha dildorlik senga-yu, barcha
xushtorlik menga. (E. Vohidov)**
She'r vazni qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) v - - - v - - - v - - -
- B) v - - v - - v - - v - -
- C) - v - - - v - - - v -
- D) - v - - - v - - - v - - - v -

**48. Furqat g'azalidan keltirilgan
quyidagi bayt aruz tizimining
quyidagi vaznlaridan qaysi birida
yozilgan?**

**Bir qamar siymoni ko'rdim
baldayi Kashmirda,
Ko'zlari masxuru yuz jodu erur
tasxirda.**

- A) ramali musammani mahzuf
- B) ramali musammani maqsur
- C) ramali musammani solim

D) ramali musaddasi solim

**49. Ramali musammani maqsur
vaznida yozilmagan g'azalni belgilang.**

- A) «Qilg'il» radifli g'azal
- B) «Bo'ldum sanga» radifli g'azal
- C) «Deyin» radifli g'azal
- D) «Jong'a chun dermen...» g'azali

**50. A.Navoiyning «Bo'ldum sanga»
radifli g'azali qaysi vaznda yozilgan?**

- A) hazaji musaddasi mahzuf
- B) hazaji musammani solim
- C) mutaqoribi musammani mahzuf
- D) ramali musammani mahzuf

BARMOO SHE'R TIZIMI

**1. Barmoq tizimiga xos xususiyatlar
qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?**

- A) hijolar miqdori va ularning cho'ziq-qisqaligi
- B) hijolarning cho'ziq-qisqaligi
- C) misralardagi urg'u miqdori
- D) hijolar miqdorining tengligi

**2. Pauza bilan ajratilgan, teng
bo'laklardan tuzilgan va misralar
bo'yicha ma'lum tartibda
takrorlanadigan misra bo'lagiga ...
deyiladi.**

- A) ritm B) vazn C) turoq D) bo'g'in

**3. Barmoq vazni «Devonu lug'otit-turk»dagi she'rlardan keyin qaysi
asarda qo'llangan?**

- A) Ahmad Yassaviy «Devoni hikmat»
- B) Yusuf Xos Hojib «Qutadg'u bilig»
- C) Ahmad Yugnakiy «Hibat ul-haqoyiq»
- D) Nosiriddin Rabg'uziy «Qisasi Rabg'uziy»

**4. Temur tig'i yetmagan joyni
Qalam bilan oldi Alisher.**

(A.Oripov)

Bu she'ring turoqlar tartibi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) $4 + 3 = 7$ B) $4 + 4 = 8$
C) $6 + 5 = 11$ D) $4 + 5 = 9$

5. Hamid Olimjonning

«O'zbekiston» she'ridan olingan quyidagi parchaning turoqlar tartibi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

Vodiylarni yayov kezganda,

Bir ajib his bor edi menda.

Chappar urib gullagan bog'in,

O'par edim vatan tuprog'in.

- A) $3+3+3=9$ tartibida
B) $5+4=9$ tartibida
C) $2+3+4=9$ tartibida
D) $4+5=9$ tartibida

6. A.Oripovning «Ayol» she'ridan

olingan quyidagi parchaning

turoqlar tartibi qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

Yigitlar maktubin bitganda

qondan,

Kelinlar firoqdan chekkanda yohu.

Uning ham panohi qaytmadi

jangdan,

O'n to'qqiz yoshida beva qoldi u.

- A) $6+5=11$ tartibida
B) $5+6=11$ tartibida
C) $3+3+5=11$ tartibida
D) $4+4+3=11$ tartibida

7. She'riy misralarda bir nafas

olish bilan aytiladigan tovush yoki tovushlar birikmasi nima deyiladi?

- A) pauza
B) hijo
C) intonatsiya
D) qofiya

8. Qaysi she'riy tizimda sodda va qo'shma vaznlar mavjud?

- A) barmiq
B) aruz
C) erkin
D) A va B

9. Turoq nima?

A) barmiq she'r tizimida misralardagi bo'g'inlarning muayyan guruhlarga bo'linishi

B) she'rdagi ritm

C) misralardagi bo'g'inlar miqdori

D) misralardagi hijolarning qisqa yoki cho'ziq holda kelishi

10. She'ring turoqlarga bo'linishi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Tuproq ko'chalardan / chopgan bolalik,

Yillar changi ichra / asta yo'qoldi.

B) Bolalik / ketdi-yu, / sho'x suhbatlarda

Uni / kula-kula / eslamog' qoldi.

C) Garchi / shuncha / mag'rur tursa ham Piyolaga / egilar / choynak.

D) Shunday ekan / manmanlik / nechun, Kibr-u havo / nimaga / kerak?

11. Erkin Vohidovning «Majnuntol» nomli she'ri qaysi vaznda yozilgan?

- A) erkin vazn B) aruz vazni
C) qo'shma vazn D) sodda vazn

12. Alisherga alla aytib uxlatgan

Sen – ona.

Og'ushida Bobur kamolga yetgan

Sen – ona.

Ushbu she'riy parchaning vaznini aniqlang.

- A) qo'shma vazn
B) erkin vazn
C) aruz vazni
D) sodda vazn

EPIK TUR VA UNING JANRLARI

1. Eposning asosiy janrlari qaysi javobda to'g'ri sanalgan?

- A) ertak, hikoya, afsona, drama
- B) doston, qissa, topishmoq, qit'a
- C) masnaviy, latifa, askiya, qasida
- D) hikoya, qissa, ertak, roman

2. Qaysi javobdagi janr epik turga mansub emas?

- A) roman B) qissa
- C) qo'shiq D) ertak

3. Voqeyi hikoyalar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Kashmir qo'shig'i», «Zov ostida adashuv»
- B) «Shayx San'on hikoyati», «Kabutar hikoyati»
- C) «Gilam paypoq», «O'zbek xarakteri»
- D) «Bevafo vafodor», «Luqmoni hakim hikoyati»

4. Faqat hikoyalar berilgan qatorni toping.

- A) «Ufq», «Mening o'g'rigina holam», «Uloqda» B) «Elatiyada bir ov», «Oydin kechalarda», «Qor qo'ynida lola» C) «Kumush tola», «Uloqda», «Navoiy» D) «Urushning so'nggi qurboni», «Dahshat», «Saroh»

5. Birgina voqea asosiga quriladigan kichik epik janr nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) doston B) hikoya C) roman
- D) ruboiy

6. Fojia bilan tugaydigan hikoyalar

qaysi qatorda ko'rsatilgan?

- A) «O'zbek xarakteri», «Gilam paypoq»
- B) «Urushning so'nggi qurboni», «Dahshat» C) «Hayot qo'shig'i», «Qoplon» D) «Ertak tugadi», «Sobiq»

7. Quyidagi asarlarning qaysi biri hikoya janriga mansub emas?

- A) Abdulla Qodiriy «Uloqda»
- B) Cho'lpon «Oydin kechalarda»
- C) N.Eshonqul «Shamolni tutib bo'lmaydi» D) Shukur Xolmirzayev «Bulut to'sgan oy»

8. Quyidagi sanalganlarning qaysi biri tarixiy roman hisoblanmaydi?

- A) Cho'lpon «Kecha va kunduz»
- B) Oybek «Navoiy» C) Odil Yoqubov «Diyonat» D) A va C

9. «Roman» so'zining lug'aviy ma'nosi nima?

- A) «cho'qqi» B) «to'qnashuv»
- C) «yangi» D) «eski»

10. O'zining umumiy mavzusi, yetakchi g'oyasi, asosiy qahramonlari, sujet aloqadorligi bilan bir butunlikni tashkil etuvchi uch mustaqil asar qanday nomlanadi?

- A) dilogiya B) tetralogiya
- C) pentalogiya D) trilogiya

11. Tarixiy shaxslarning memuar asarlaridan foydalanib yaratilgan romanlar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Ulug'bek xazinasini», «Diyonat»
- B) «O'tkan kunlar», «Ko'hna dunyo»
- C) «Sinchalak», «Kecha va kunduz»
- D) «Yulduzli tunlar», «Navoiy»

12. Dilogiya, trilogiya, epopeya ko'rinishlari qaysi janr shakllari hisoblanadi?

- A) drama B) doston C) ocherk
D) roman

13. Faqat romanlar sanalgan qatorni toping?

- A) «Kumush tola», «Uloqda»
B) «Ufq», «Mening o'g'rigina bolam»
C) «Dahshat», «Urushning so'nggi qurboni»
D) «Oltin vodiya», «Obid ketmon», «Sarob»

14. S.Ahmadning «Ufq» romani necha kitobdan iborat va bunday roman qanday ataladi?

- A) ikki kitobdan, dilogiya B) uch kitobdan, trilogiya C) to'rt kitobdan, tetralogiya D) besh kitobdan, pentalogiya

15. Said Ahmadning «Ufq» roman-trilogiyasi qaysi asarlardan tarkib topgan?

- A) «Ufq», «Qirq besh kun», «Hijron kunlarida»
B) «Qirq besh kun», «Hijron kunlarida», «Ota»
C) «Hijron kunlarida», «Qochoq», «Qirq besh kun»
D) «Qirq besh kun», «Hijron kunlari», «Ufq bo'sag'asida»

16. Tarixiy romanlar to'g'ri qayd etilgan javobni toping.

- A) «Navoiy», «Ulug'bek xazinasi», «Yo'lchi yulduz», «Nurxon»
B) «Yulduzli tunlar», «Ko'hna dunyo», «Navoiy», «Ulug'bek xazinasi»
C) «O'tkan kunlar», «Chingizxon», «Mirzo Ulug'bek», «G'oliblar»
D) «Avlodlar dovoni», «Navoiy», «Oltin zanglamas», «Sinchalak»

17. Faqat qissalar sanalgan qatorni toping.

- A) «Oq kema», «Avlodlar dovoni», «Nurxon»
B) «Gulliverning sayohatlari», «Gumbazdagi nur», «Qoplon»
C) «Afandining qirq bir pashshasi», «Falak», «Mening o'g'rigina bolam»
D) «Yulduzlar mangu yonadi», «Gulliverning sayohatlari», «Oq kema»

18. Javoblar mosligi qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

- 1) roman-dilogiya yozgan adiblar;
2) roman-trilogiya yozgan adiblar;
3) romanlar turkumi yozgan adiblar;
4) roman-epopeya yozgan adiblar.
a) Romen Rollan, Roje Marten dyu Gar;
b) M.Sholoxov, Sadriddin Ayniy;
c) H.G'ulom, M.Ismoiliy;
d) Vasiliy Yan, L.N.Tolstoy.

- A) 1-c; 2-d; 3-a; 4-b
B) 1-d; 2-c; 3-a; 4-b
C) 1-d; 2-a; 3-b; 4-c
D) 1-b; 2-d; 3-c; 4-a

19. She'riy romanlar to'g'ri berilgan javobni toping.

- A) Mirmuhsin «Ziyod va Adiba», Muhammad Ali «Boqiy dunyo»
B) H.Sharipov «Bir savol», Pushkin «Yevgeniy Onegin»
C) Ch.Aytmatov «Jamila», A.Navoiy «Mezon ul-avzon»
D) A va B

20. P.Qodirovning «Yulduzli tunlar», «Avlodlar dovoni», M.Ismoilining «Farg'ona tong otguncha» asarlari romanning qaysi turiga mansub?

- A) roman-trilogiya B) roman-tetralogiya
C) roman-dilogiya D) roman-epopeya

21. O'zbek adabiyotida she'riy romanning birinchi namunasi berilgan qatorni toping.

- A) Asqad Muxtor «Poeziya»
- B) S.Zunnunova «Surat bilan suhbat»
- C) Shukrullo «Chollar»
- D) Mirmuhsin «Ziyod va Adiba»

22. Zamonaviy romanlar qaysi javobda ko'rsatilgan?

- A) Oybek «Quyosh qoraymas», Shuhrat «Shinelli yillar»
- B) A.Qodiriy «O'tkan kunlar», O.Yoqubov «Ulug'bek xazinasi»
- C) M.Ismoiliy «Farg'ona tong otguncha», H.G'ulom «Mash'al»
- D) O.Yoqubov «Diyonat», P.Qodirov «Olmos kamar»

23. Quyidagilar orasidan katta epik janrlarni aniqlang.

- 1) afsona; 2) epos; 3) roman;
- 4) latifa; 5) epopeya; 6) epik doston; 7) hikoya 8) etyud.

- A) 1, 3, 7, 8 B) 2, 3, 5, 6
- C) 3, 5, 6, 7 D) 2, 6, 7, 8

24. Roman-dilogiyalar to'g'ri ko'rsatilgan qatorni aniqlang.

- A) M.Ismoiliy «Farg'ona tong otguncha», S.Ahmad «Ufq»
- B) S.Ahmad «Ufq», A.Muxtor «Chinor» C) H.G'ulom «Mash'al», O.Yoqubov «Diyonat»
- D) X.To'xtaboyev «Sariq devni minib», P.Qodirov «Yulduzli tunlar»

25. Roman-trilogiyalar to'g'ri ko'rsatilgan qatorni toping.

A) X.To'xtaboyev «Sariq devni minib», P.Qodirov «Yulduzli tunlar»

B) H.G'ulom «Mash'al», O.Yoqubov «Diyonat» C) S.Ahmad «Ufq», V.Yan «Chingizxon» D) P.Qodirov «Yulduzli tunlar», Najib Mahfuz «Xan al-Xalili»

26. Qaysi qatorda ijtimoiy-falsafiy mavzudagi roman to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Asqad Muxtor «Davri mening taqdirimda» B) O.Yoqubov «Ulug'bek xazinasi» C) X.To'xtaboyev «Sariq devni minib» D) Oybek «Quyosh qoraymas»

27. Adabiyotda ilk romanlar qachon va qaysi yo'l bilan yaratilgan?

- A) 4,5 ming yil avval, sochma yo'lda yozilgan B) 2,5 ming yil avval, sochma yo'lda qora so'z bilan yozilgan C) 1,5 ming yil avval, she'riy yo'lda yozilgan D) 3,5 ming yil avval, faqat she'riy yo'lda yozilgan

28. Roman-trilogiyaning mukammal namunalarini toping.

- 1) Jon Golsuorsi «Forsaytlar haqida qo'shiq»; 2) Najib Mahfuz «Xan al-Xalili»; 3) Vasilii Yan «So'nggi dengizgacha»; 4) V.Katayev «Qora dengiz to'lqinlari»; 5) S.Ayniy «Qullar»

- A) 1,2,4 B) 1,2,3 C) 2,3,4 D) 3,4,5

29. Quyida berilgan asarlarlardan qaysi biri zamonaviy roman hisoblanadi?

- A) P.Qodirov, «Olmos kamar»
- B) Shuhrat, «Shinelli yillar»
- C) O.Yoqubov, «Ulug'bek xazinasi»
- D) A.Muxtor, «Davri mening taqdirimda»

30. Roman-dilogiya qaysi javobda berilgan?

- A) H.G'ulom «Mash'al»
- B) S.Ahmad «Ufq»
- C) T.Malik «Shaytanat»
- D) Oybek «Navoiy»

31. O'zbek adabiyotidagi ijtimoiy-falsafiy roman janrida yozilgan asarni belgilang.

- A) Shuhrat «Shinelli yillar»
- B) Oybek «Quyosh qoraymas»
- C) A.Muxtor «Davr mening taqdirimda»
- D) X.To'xtaboyev «Sariq devni minib»

32. Roman-epopeyalarni aniqlang.

- A) H.G'ulom «Mash'al», P.Qodirov «Yulduzli tunlar»
- B) T. Malik «Shaytanat», S.Ahmad «Ufq»
- C) Balzak «Insoniyat komediyasi», S.Ayniy «Qullar»
- D) A.Qodiriy «O'tkan kunlar», O.Yoqubov «Diyonat»

DRAMATIK TUR VA UNING JANRLARI

1. Voqealar, xarakterlar, kolliziya (to'qnashuvlar) kulgi, hajv, yumor asosida tasvirlansa, bunday asarlar qanday nomlanadi?

- A) drama B) tragediya
- C) komediya D) pyesa

2. Birinchi o'zbek dramasiining nomini toping.

- A) «Baxtsiz kuyov» B) «Ishq qurbonlari» C) «Yorqinoy»

D) «Padarkush»

3. Asarda tasvirlangan voqealarga ham, unda ishtirok etayotgan obrazlarga ham muallifning munosabati bevosita ifodalanmaydigan badiiy asarlar ...

- A) fantastik asarlar deyiladi
- B) hajviy hikoyalar deyiladi
- C) dramatik asarlar deyiladi
- D) liro-epik asarlar deyiladi

4. Drama turlari qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) lirik drama B) ertak-drama
- C) fantastik drama D) A, B, C

5. Yunoncha «echki qo'shig'i» ma'nosini bildiradigan dramatik janr qanday nomlanadi?

- A) komediya B) oda C) tragediya
- D) ballada

6. Tragediya (fojia)lar to'g'ri qayd etilgan javobni toping.

- A) «Otello», «Mirzo Ulug'bek», «Ulug'bek xazinasi»
- B) «Abulfayzxon», «Yulduzli tunlar», «Nurxon» C) «Mirzo Ulug'bek», «Abulfayzxon», «Otello»
- D) «Hamlet», «O'tkan kunlar», «Avlodlar dovoni»

7. Qadimgi Gretsiyada tragediyaning paydo bo'lishiga sababchi Dionis kim edi?

- A) go'zallik ma'budi B) uzum xudosi
- C) dengiz xudosi D) may va xushchaqchaqlik xudosi

8. Kulgili vaziyat yetakchilik qilmagan, qahramon yoki qahramonlarning halokati bilan tugamagan asarlar qanday nomlanadi?

- A) komediya B) drama C) tragediya
- D) doston

9. Qanday asarlarda yozuvchi voqeani hikoya qilish usulidan foydalanmaydi?

- A) qissa
- B) roman
- C) drama
- D) hikoya

10. Ilk tragediyanavislar berilgan qatorni belgilang.

- A) Esxil, Sofokl, Evripid B) Esxil, Dionis C) Evripid, Arastu, Ezop
- D) Sofokl, Dionis, Arastu

11. Adabiyotning boshqa turlariga qaraganda xarakterlarning yorqin, konfliktning esa o'tkir bo'lishini taqozo etuvchi adabiy tur...

- A) drama B) komediya
- C) lirika D) epos

12. Evripid tragediyalari qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

- A) «Medeya», «Gerakl»
- B) «Elektra», «Zanjirband Prometey»
- C) «Zanjirband Prometey», «Otello»
- D) «Shoh Edip», «Medeya»

13. Quyidagi asarlarning mualliflari to'g'ri berilgan qatorni toping.

- 1. «Zanjirband Prometey».
- 2. «Elektra». 3. «Shoh Edip».
- 4. «Antigona». 5. «Gerakl».
- 6. «Oresteya». 7. «Medeya».

- A) Esxil–1,6; Sofokl–3,4; Evripid–2,5,7 B) Esxil–1,4; Sofokl–3,5; Evripid–2,6,7 C) Esxil–2,3; Sofokl–4,5; Evripid–3,6,7 D) Esxil–3,4; Sofokl–1,5,6; Evripid–2,7

BADIIY SAN'AT TURLARI

1. Insonga xos bo'lgan xususiyatlarni hayvonlar, jonsiz narsalar va tabiat hodisalariga ko'chirishdan iborat bo'lgan badiiy tasvirlash usuli...

- A) o'xshatish deyiladi B) litota deyiladi
- C) jonlashtirish deyiladi
- D) allegoriya deyiladi

2. Jondin seni ko'p sevarmen, ey umri aziz,
Sondin seni ko'p sevarmen, ey umri aziz.

Har nenikim sevmak ondin ortuq bo'lmas,

Ondin seni ko'p sevarmen, ey umri aziz.

Ushbu ruboiyda qanday badiiy san'atlar qo'llanilgan?

- A) radif, qofiya, tarse', tadrij
- B) qofiya, ta'did, takrir, tazod
- C) talmeh, tarse', iyhom, qofiya
- D) A va B

3. «Hayrat ul-abror»ning «Salotin bobida»gi mutlaq tashbeh qo'llangan baytni aniqlang.

- A) Necha kun qasr aro nihon erdi,
Sarvi gulruhga mehmon erdi.
- B) Ermas alar tufrog'-u, sen nuri pok,
Xilqat alarg'a-yu sanga – tiyra xok.
- C) Maylni qo'yki, vola-u zor ul,
Jon berib vasliga xaridor ul.
- D) Har kishikim birovga qozg'oy choh,
Tushgay ul choh aro o'zi nogoh.

4. Navoiyning «Kelmadi» radifli g'azalida qat'iyy bir qoidaga amal qilinganki, har bir baytda qanday

san'atga kamida bir marta duch kelamiz?

- A) talmeh B) tazod C) iyhom
D) tarse'

5. Qaysi badiiy san'at turi muayyan bir hodisani real – hayotiy mantiq bilan emas, balki shoirona xayol – badiiy mantiq bilan isbotlash asosida yuzaga keladi?

- A) ta'did B) husni ta'lil
C) radd ul-matla' D) tajohuli orif

6. Ul gul yuzi shavqi bila shaydo ko'ngul shom-u sahar,

Bulbuldek aylar yuz navo ming nav'i faryod ustina. (Ogahiy)
Ushbu baytda qanday badiiy san'atlar qo'llangan?

- A) talmeh va tanosub B) tashbeh va tanosub C) mubolag'a va tashbeh
D) tazod va tajnis

7. Keldi ochilur chog'i o'zliging namoyon qil,

Parchalab kishanlarni har tomon parishon qil.

Ushbu misralarda badiiy tasvir vositalaridan qaysi biri ishlatilgan?

- A) istiora B) jonlashtirish
C) mubolag'a D) sifatlash

8. M.Shayxodaning «Yillarning salomin yillarga eltib» she'ridan keltirilgan quyidagi misralarda qanday badiiy usul qo'llanilgan?

*Kunduzlar tunlarning sochin taramay,
O'polmas tonglarning pushtirang labin.*

- A) tashbeh B) talmeh C) tashxis
D) tajnis

9. Mashrab g'azalidan keltirilgan quyidagi baytda qanday badiiy san'at qo'llangan?

Vah, muhabbat ko'yida qon yig'ladim,

Yetti iqlim g'arq bo'ldi yoshima.

- A) tashbeh B) tanosub C) tajnis
D) mubolag'a

10. Alliteratsiya asosiy o'rin tutgan baytni belgilang.

A) Baholik dinor ul biliklik kishi,
Bu johil, biliksiz, bahosiz bishi.

B) Bilurmanki, safar etsam agar tarki vatan qilsam,

Firoq o'tin vujudim kishvarida sho'xladan qilsam.

C) Yiroqdan qarasam, labing purxanda,
Ozod edim, tag'in bo'libman banda.

D) Qamar yuzungdin bo'lur munavvar,
Shakar so'zungdin kelur mukarrar.

11. Badiiy asarda uchraydigan tabiat lavhalari tasvirlari qanday nomlanadi?

- A) portret B) jonlantirish
C) personaj D) peyzaj

12. H.Olimjonning «Xolbuki tun» she'ridan keltirilgan quyidagi misralarda qanday badiiy usul qo'llangan?

*Xolbuki tun – bunda odatda Butun borliq uxlardi sokin.
Butun yer osmonga o'ranib Olar kabi kunduziday tin.*

- A) ishtiyoq B) iyhom C) chiston
D) tashxis

13. Rauf Parfining «Tong otmoqda» she'ridan keltirilgan quyidagi misralarda qanday badiiy san'at qo'llangan?

Yaralangan yer shari yotar,

Boshlarida yashil chambarak.

- A) tarse' B) ishtiyoq C) iyhom
D) tashxis

**14. Cho'lonning «Go'zal»
she'ridan keltirilgan quyidagi
misralarda qanday badiiy usul
qo'llanganligini toping.**

**Erta tong shamoli sochlarin
yoyib,**

**Yonimdan o'tganda so'rah
ko'raman.**

**Aytadir: bir ko'rib, yo'limdan
ozib,**

**Tog'u toshlar ichra istab
yuramen!**

- A) sifatlash B) mubolag'a
C) jonlantirish D) o'xshatish

**15. Bunda qorning taglarida qish,
Bahor uchun so'zlaydi olqish.**

**Mazkur parchada qanday badiiy
tasvir vositasi qo'llangan?**

- A) allegoriya B) ramz
C) jonlantirish D) o'xshatish

**16. Ko'z yummay biz topgan
ulkan yutuqlar,**

**Va yana muhtasham alvon
ufqlar.**

**Quzg'unlar, ilonlar uchun
bo'lmas yem,**

**Lochinga kalxatlar bo'lolurmi
teng?!**

**Ushbu misralarda qaysi so'zlar
istiora bo'lib kelgan?**

- A) ulkan, muhtasham B) ulkan,
muhtasham, alvon C) yutuq, ufq
D) quzg'un, ilon, lochin, kalxat

17. Ishtiyoq san'ati nima?

- A) misra boshida bir xil so'z takrori
B) baytda biryo'la ikki yoki uch
so'zning qofiyalanishi C) barcha

baytlarning o'zaro qofiyalanishi
D) baytlarda o'zakdosh so'zlarning
takrori

**18. Muqimiy g'azalidan keltirilgan
quyidagi baytda qanday badiiy ko'chim
turi qo'llangan?**

**Bir yo'qlamaysan kuygan qulingni,
Ko'zlari jallod, nozik niholim.**

- A) metonimiya B) sinekdoxa
C) istiora D) majoz

**19. «Jodu ko'zi kishiga qattiq
qaraganda qoralikdan boshqacha
yana bir turlik nur sochar edi.**

**Kipriklari ostida nafis bir surma
doirasi bor edi. Qoshi tutash kabi
ko'rinsa ham, ko'ndalang yotkan ikki
qilich orasini nafis bir quyulib
ko'tarilish ajratib turar edi». Ushbu
parcha qanday nomlanadi?**

- A) peyzaj B) portret C) bag'ishlov
D) A, B, C

**20. Cho'lonning «Binafsha»
she'ridan keltirilgan quyidagi
misralarda qo'llangan «ko'kragim»,
«erk yeri» so'z va so'z birikmasi badiiy
ko'chimning qaysi biriga taalluqli?**

**Binafsha, sen uchun ko'kragim erk
yeri,**

Bu yerdan ko'klarga uchgil.

- A) metonimiya B) ramz
C) sinekdoxa D) metafora

**21. Furqatingdin za'faron uzra
to'karmen lolalar,**

**Lolalar ermashki, bag'rimdin erur
pargolalar. (Navoiy)**

**Ushbu baytning birinchi misrasida
qo'llangan badiiy san'atni ko'rsating.**

- A) istiora B) talmeh C) iyhom
D) ishtiyoq

22. To Navoiy to'kti ul oy furqatida

bahri ashk,

**Har qachon boqsang quyosh aksi
aning yoshindadur.**

*Navoiyning ushbu baytining
birinchi misrasida qo'llanilgan
san'at ...*

- A) istiora va tashbeh B) talmeh va tashbeh
C) istiora va mubolag'a
D) talmeh va istiora

**23. Quyidagi baytlarning qaysi
birida maqollar uchraydi?**

- A) Boribon ahbob-u men g'aflat
asiri bo'lmog'um,

O'yladurkim, it uyub qoldi-yu,
ko'chti karvon.

- B) To'kub may muhtasib, men
yig'ladim lekin ul usrukka:

Suv keltirmak hamon-u ko'za
sindurmak hamon ermish.

- C) Belu og'zidin, dedilarkim, degil
afsonaye,

Boshladim filholkim, «bir bor edi,
bir yo'q edi»

- D) A, B, C

**24. Vah, muhabbat ko'yida qon
yig'ladim,**

**Yetti iqlim g'arq bo'ldi yoshima.
(Mashrab)**

*Ushbu baytda mubolag'aning qaysi
turi qo'llangan?*

- A) tablig' B) g'uluvv
C) o'ta kichraytirish D) ig'roq

**25. Shaftoli der, kulib: kuz
choqlari**

Sharbat bilan lim-lim to'laman.

**Yemagan armonda, yegan
darmonda,**

Ming dardingga shifo bo'laman.

Yaprog'iga berkinib olib,

– Suqing kirar, ko'p nazar solma!

**– Qizil yuzlarimdan bir o'pganning
Armoni yo'q, der qizil olma.**

(Uyg'un)

**«Kuz qo'shiqlari» she'ridan olingan
parchada qanday she'riy san'at
qo'llangan?**

- A) tashxis, intoq B) mubolag'a, sifatlash
C) o'xshatish, sifatlash
D) mubolag'a, o'xshatish

**26. Bu so'zning mazmuni shu qadar
issiq,**

**Quyosh bir kichik sham uning
yonida.**

**Mazkur baytda qo'llangan badiiy tasvir
vositasini aniqlang.**

- A) tafrit B) ifrot
C) o'xshatish D) jonlantirish

**27. Tovushlar ohangdorligi, asosan,
bir xil tovushlar takrorlanishidan hosil
bo'lgan ohangdorlik nima deb
yuritiladi?**

- A) talmeh B) alliteratsiya
C) tablig' D) tanosub

**28. Gahe eltub ayog'ini o'ziga,
Gahe surtub iligini ko'ziga.**

(H.Xorazmiy)

**«Gul va Navro'z» dostonidan olingan
bu baytda qanday san'at qo'llangan?**

- A) irsoli masal B) ishtiyoq
C) tarse' D) talmeh

**29. «Irsoli masal» san'ati asosiga
qurilgan misrani aniqlang.**

- A) Xunob ichar vaqtimda xush kelding,
ko'ngulkim, xalq aro
Yaxshi masaldurkim: «Kelur yaxshi
kishi osh ustina».

B) «Ayn»u «shin»u «qof»inga to bo'ldi
ko'nglum mubtalo,

«Dol»u «ro»u «zol»u hajringdin dame ermon judo.

C) Yuzung mushafi sharhi o'lg'ay necha –

Kitob-u kitob-u kitob-u kitob.

D) G'am shomi firoqingda kabob etti falakni,

Ohi saharim, xoh inon, xoh inonma.

30. Mubolag'a turlari to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

A) tablig' B) ig'roq

C) g'uluvv D) A, B, C

31. Ulus ichinda turar o'z begim qiyo ko'zlik,

Xayoli to'qtamish andin ko'ngil saroyinda.

Lutfiydan olingan ushbu baytda qanday badiiy san'at qo'llangan?

A) istiora B) tashbeh

C) iyhom D) talmeh

32. Ko'ni so'z irig ul kim aymish, temish,

Angar to'rqu idtim, tikan cho'g'lamish.

(«Qutadg'u bilig»)

Ushbu misralarda qanday badiiy tasvir vositasidan foydalanilgan?

A) o'xshatish B) talmeh

C) mubolag'a D) istiora

33. E. Vohidovning quyidagi misralarida qanday badiiy san'at qo'llangan?

Qora qoshing, qalam qoshing,

Qiyiq qayrilma qoshing qiz.

Qilur qatlimga qasd, qayrab

Qilich qotil qaroshing, qiz...

A) anafora B) ishtiyoq

C) alliteratsiya D) takrir

34. Arabcha «shubhaga solish», «adashtirish» ma'nolarini

beruvchi, baytda biri aniq, biri yashirin bo'lgan ikki ma'noli so'zni qo'llash san'ati nima deb ataladi?

A) iyhom B) muammo C) ta'did

D) husni ta'lil

35. «Yig'ish va yoyish» ma'nosini anglatuvchi badiiy san'at nomini toping.

A) talmeh B) tazod C) laff va nashr

D) ruju'

36. Ogahiyning «Bo'lmasa bo'lmasun, netay» radifli g'azali shakli va mazmuniy mukammalligini

ta'minlagan asosiy kompozitsion-uslubiy va badiiy san'atlar qaysilar?

A) tamsil, istiora B) irsoli masal,

jonlantirish C) harf san'ati, tardi aks

D) radd ul-matla', radif

37. «Shaxs» o'zagidan olingan arabcha so'z bo'lib, «shaxslantirish» degan ma'noni anglatuvchi badiiy san'at turini toping.

A) tashxis B) intoq C) tazod D) tarse'

38. Nozuklik ichra belicha yo'q tori gisuyi,

O'z haddini bilib belidin o'tturur quyi.

(Lutfiy)

Baytda qo'llangan she'riy san'atni toping.

A) tashbeh B) husni ta'lil

C) tajohuli orif D) ta'did

39. Ko'ni so'z irig ul kim aymish, temish,

Angar to'rqu idtim, tikan cho'g'lamish.

(Yusuf Xos Hojib)

Ushbu baytdagi istioraning mazmunini toping.

A) «ipak gazmol olib, o'miga tikan jo'natdi» B) «taklifimni rad etdi»

C) «yaxshiligini minnat qildi»

D) «taqvodorligini pesh qildi»

40. Men bir qora kunda tug'ildim, Tug'ildim-u, shu on bo'g'ildim..

O'lkada tun ko'rardi umr,

Go'shalarga tushmas edi nur.

Mazkur misralardagi «qora kun»

va «tun» so'zlaridan muallif

qanday badiiy tasvir vositasi

sifatida foydalangan?

A) ramz B) metafora C) metonimiya

D) sinekdoxa

41. Bo'yung sarvi sanuvbartek, beling qil,

Vafo qilg'on kishilarga vafo qil.

(Xorazmiy)

Ushbu baytda qanday badiiy san'at qo'llangan?

A) mulamma' B) tashxis C) litota

D) A va B

42. O'n sakiz yil dema, yuz sakson yil o'lsa, uldurur,

Husn shohi, ul balolarkim, ko'z-u qoshindadur.

Navoiyning ushbu mashhur

baytida qanday badiiy san'at

qo'llangan?

A) ishtiyoq B) ruju' C) tashxis

D) talmeh

43. Vale, yodig'a bu keldikim, ul oy,

Demay oy, oftobi olamoroy.

(A.Navoiy)

Baytda quyidagi ko'rsatilgan

badiiy san'atlardan qaysi biri

qo'llangan?

A) ruju' B) iyhom

C) tajohuli orif D) ta'did

44. «Sochlari juda quyuq, sanoqsiz

kokillar orqa, o'ngini tutib yotar,

qaddi uzunlik bila qisqalikning

o'rtasi, bu qiz yolg'iz Qo'qonninggina

emas, umuman Farg'onaning

kuylariga qo'shilib maqtaladurg'an

go'zallaridan edi».

Bu portret qaysi asar qahramoniga

tegishli?

A) «O'tkan kunlar» – Kumush

B) «Zaharli hayot» – Maryamxon

C) «Kecha va kunduz» – Zebi

D) «Mehrobdan chayon» – Ra'no

45. G'azalning birinchi bayt birinchi

misrasining she'r oxiri – maqta'da

takrorlanib kelishiga asoslangan

she'riy san'at nomi qaysi javobda

to'g'ri ko'rsatilgan?

A) takrir B) raddi matla' C) tardi aks

D) A va B

46. Orazin yopqoch, ko'zimdin

sochilur har lahza yosh.

Bo'ylakim, paydo bo'lur yulduz

nihon bo'lg'och quyosh.

Navoiyning ushbu mashhur g'azali

matla'sida qanday san'at qo'llangan?

A) husni ta'lil B) tashbeh

C) tajohuli orif D) tashxis

47. «Chibor otim senga omonat,

Omonatga qilmaysan xiyonat». Ushbu

parchada qanday badiiy san'at

qo'llangan?

A) istiora B) saj' C) talmeh

D) ishtiyoq

48. Butun umrim sening

bo'yiningda,

Saharda qon tupursam, mayli

Men – Majnunman, she'rim sen –

Layli. (U. Nosir)

Ushbu she'riy misrada qo'llangan badiiy san'atni toping.

- A) saj' B) mubolag'a
C) jonlashtirish D) talmeh

49. Osh ichida tosh,

Tosh ichida osh.

Topishmoqda qanday badiiy san'at qo'llangan?

- A) tarse' B) talmeh C) tazod D) saj'

50. Yerga paymoli o'ldi gul sayri
guliston aylagach,

G'uncha qon yutti yana la'lini
xandon aylagach. (Furqat)

Mazkur baytda qo'llangan badiiy san'at qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) tazod B) irsoli masal
C) husni ta'lil D) tarse'

51. Shaxs yoki qahramon ismini
ochiq aytmay eslatib o'tish,
yashirin ishora qilish qanday
badiiy san'atga xos xususiyat?

- A) husni ta'lil B) tazod C) talmeh
D) tashxis

52. Komil Xorazmiyning:

«Ayn»u «shin»u «qof»inga to
bo'ldi ko'nglum muhtalo,
«Dol»u «ro»u «dol»u hajringdin
dame erman judo» – deb
boshlanadigan g'azalida qanday
san'at ko'p qo'llangan?

- A) sifatlash B) istiora
C) tajohuli orif D) kitobat

53. Mirzo Bobur – sen, fig'oning

Soldi olam uzra o't.

Shoh Mashrab qoni senda,

Urdu tug'yon o'zbe'gim.

Baytlarda qo'llangan badiiy-

tasviriyl usul qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) tazod B) talmeh
C) tajnis D) noma

54. Ushbu parchada qaysi badiiy san'at turi qo'llangan?

Tilingni ko'dazgil, ko'zingni ko'daz,
Bo'g'izni ko'dazgil, halol, yegil az.
(Yusuf Xos Hojib)

- A) tardi aks B) tanosub
C) tarse' D) ta'did

55. Muqimiylning g'azalidan keltirilgan
quyidagi baytda qanday badiiy
san'atdan foydalanilgan?

Podshoh yo'qlatsalar nogoh, gado deb
axtaring.

Tutmang hargiz nomimi, baxti qara
deb axtaring.

- A) tarse' B) tajnis C) tashbeh
D) tazod

56. Yor mehrin tilab, ag'yor jafosin
ko'rdum,

Mayki gulgun talab ettim, qora qon
topdim oni.

Mazkur baytda qo'llangan she'riyl san'at qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) tazod B) tajnis C) talmeh
D) tashxis

57. Zulm o'zungga fisqdur, ey
xushyor,

Gum qil ani, bo'lsa sanga xush yor.
Baytdagi so'z o'yinini belgilang.

- A) tashbeh B) tajnis C) tazod
D) ta'did

58. Erursen shoh – agar ogohsen sen,
Agar ogohsen, sen – shohsen sen.

Ushbu baytda qo'llangan badiiy san'at qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) tazod B) tardi aks

C) tajohuli orifona D) tashxis

59. Mirtemirning «Ona tilim» she'ridan keltirilgan quyidagi misralarda qanday badiiy san'at qo'llangan?

Shu tilda qo'shiq aytmish
To'maris xotun,

Bu tilga ta'zimkormish mavlono
Jomiy.

Shu tilda o'z jarangin topmish
Aflotun,

Bu tildan xabardormish buyuk
Nizomiy.

A) tajnis B) tanosub C) tashbeh
D) talmeh

60. Alisher Navoiyning quyidagi fardida qanday badiiy san'at qo'llangan?

Muruvvat – barcha bermakdur,
yemak yo'q,

Futuvvat – barcha qilmakdur,
demak yo'q.

A) ishtiqoq B) mubolag'a C) tarse'
D) tajnis

61. Furqat g'azalidan keltirilgan quyidagi baytda qo'llangan badiiy san'atni toping.

Bir ko'rib chohi zakan Xorut ila
Morut ikov,

Chohi Bobil ichra qolmishlar
bo'lak tadbirda.

A) tajnis B) tashbeh C) tanosub
D) talmeh

62. Alisher Navoiy g'azalidan keltirilgan quyidagi baytda qo'llangan badiiy san'atni toping.

Mo'r oyog' ostida o'lgandin
qachon topgay vuquf,
Arslonkim, ko'kka chirmoshqay

girivi shavkati.

A) tarse' B) tajnis C) talmeh
D) tazod

63. Muqimiyning «Tanobchilar» hajviyasidan keltirilgan quyidagi baytda qanday badiiy san'at qo'llangan?

Ham yana Erhubbi bo'lodur tag'o,
Ammamizning erlaridur Nurato.

A) tajnis B) tashxis C) tarse'
D) talmeh

64. Ogahiy g'azalidan keltirilgan quyidagi baytda qanday badiiy san'at qo'llangan?

Necha qallosh esam ham, ag'niyo
ollida bosh egmon,
G'aniylar himmat ichra ushbu
qalloshingdin aylansun.

A) talmeh B) tajnis C) mubolag'a
D) tazod

65. Mumtoz adabiyotdagi tarse' san'ati qaysi baytda qo'llangan?

A) Haq ul kunkim jamoling bor etibdur,
Jahon husnin borin sizga beribdur.

B) Sensan sevarim, xoh inon, xoh
inonma,

Qondur jigarim, xoh inon, xoh inonma.

C) Ko'ngul olding, begim,
yoshurmog'ing ne,

Jafoni haddidan oshurmog'ing ne?

D) Yod etmas emish kishini g'urbatda
kishi,

Shod etmas emish ko'ngulni mehnatda
kishi.

66. Uvaysiy g'azalidan keltirilgan quyidagi baytda qanday badiiy san'at qo'llangan?

Bugun, ey do'stlar, farzandi
jononimni sog'indim.

Gado bo'lsam, ne ayb, ul shohi

davronimni sog'indim.

- A) talmeh B) tashbeh C) tajnis
D) tazod

67. Ogahiy g'azalidan keltirilgan quyidagi baytda qo'llangan badiiy san'atni ko'rsating.

**Xoki taning barbod o'lur oxir
jahonda necha yil,
Sayr et Sulaymondek agar taxting
qurub bod ustina.**

- A) tazod B) tarse' C) tajnis
D) talmeh

**68. Tarab tiflin tug'urdi dahr zoli,
Ango bo'ldi magarkim doya
navro'z.**

(Ogahiy)

Ushbu baytda nechta tashxis bor?

- A) 2 ta B) 3 ta C) 4 ta D) tashxis
qo'llanmagan

**69. Alisher Navoiyning «Hayrat ul-
abror» dostonidan keltirilgan
quyidagi baytda qo'llangan badiiy
san'atni toping.**

**Buxl erur borcha sifatdin
xasis,**

Lek saxo javhari asr-u nafis.

- A) tanosub B) talmeh C) tajnis
D) tazod

**70. Huvaydoning g'azalidan
keltirilgan quyidagi baytda qanday
badiiy san'at qo'llangan?**

**Ey Huvaydo, etmagil Majnundek
sirringni fosh,**

**Aylasang xo'yi «analhaq» doridin
andesha qil.**

- A) takrir B) mubolag'a C) ishtiyoq
D) talmeh

**71. Tarse' san'ati qo'llangan
baytni belgilang.**

- A) Sevgili kishining yuzi belgulut,

Tili achsa mani, so'zi belgulut.

- B) Jahon shoirlari, ey gulshani bog',
Kimi bulbuldurur so'zda, kimi zog'.

- C) Husayniy pardasi uzra tuzub soz,
Mug'anniy bu g'azalni qildi og'oz.

- D) Sendek menga bir yori jafakor
topilmas,

Mendek senga bir zori vafodor
topilmas.

**72. Kimi o'zganing ash'orin menim
der,**

**Kimi hayvon kibi shalg'am cho'pin
yer.**

**She'rdagi tasvir vositalari qaysi
bandda to'g'ri ko'rsatilgan?**

- A) tanosub, tazod, husni ta'lil
B) tanosub, tashbeh, takrir
C) talmeh, istiora, tashbeh
D) sifatlash, anafora, tarse'

**73. Atoyining quyidagi baytida
qo'llangan badiiy san'atning nomini
ko'rsating.**

**Ey begim, ushbu yuz degul, shams
bila qamarmudur,**

**Ey begim, ushbu so'z degul, shahd
bila shakarmudur.**

- A) tajnis B) talmeh C) tarse'
D) tazod

**74. Alisher Navoiyning quyidagi
baytida qo'llangan badiiy san'atni
toping.**

**Bir oh ila kul bo'ldum, ey charx, tilab
topib,**

**Farhod ila Majnung'a oshiqlik ishin
o'rgat.**

- A) tazod B) tajnis C) talmeh
D) tashbeh

**75. «Shayboniynoma» asaridan
keltirilgan quyidagi baytda qanday
badiiy san'at qo'llangan?**

Avliyo suhbatiga yetkandur,
Atqiyo xidmatiga yetkandur.

A) ishtiyoq B) tazod C) mubolag'a
D) tarse'

76. Ahmad Yassaviyning quyidagi
hikmatida qanday badiiy san'atlar
qo'llangan?

Behisht-do'zax talashur,
talashmoqqa bayon bor,
Do'zax aytur: «Men ortuq, menda
fir'avn Homon bor»

Behisht aytur: «Ne dersan, so'zni
bilmay aytursan,
Senda fir'avn bo'lsa, menda
Yusuf Kan'on bor».

A) tarse', tashbeh B) intoq, ishtiyoq
C) tazod, talmeh D) tajnis, takrir

77. Yusuf Xos Hojibning
«Qutadg'u bilig» asaridan
keltirilgan quyidagi to'rtlik
qofiyasida qanday san'at
qo'llangan?

Qayu erda bo'lsa uqush bila o'g,
Ani er atagil, necha o'g'sa o'g.
Uqush, o'g, bilig kimda bo'lsa
tugal,
Yavuz ersa kaz te, kichik ersa –
o'g.

A) takrir B) saj' C) tanosub
D) tajnis

78. Birni Qipchoq-u Xitoy-u, birni
Yuz, Nayman demang,

Qirq-u Yuz, Ming son bo'lub,
bir xon oyinlik qiling. (Turdi
Farog'iy)

Ushbu «Tor ko'ngullik beklar...»
g'azalida o'zbek urug'lari nomiga
bog'liq bo'lgan qanday badiiy
san'at qo'llangan?

A) tashbeh B) mubolag'a C) tazod
D) irsoli masal

79. «Azob ko'rmay rohat yo'q»
maqolida qanday san'at mavjud?

A) mubolag'a B) sifatlash
C) jonlantirish D) tazod

80. Topsang-da dunyoda mulki
Iskandar,

Qorunning moli ham bo'lsa
muyassar,

Oxiri bo'larsan yerga barobar,
Ko'ngilda manmanlik sotuvchi
bo'lma.

Baytlarda qo'llangan badiiy-tasviriy
vositani toping.

A) tazod B) husni ta'lil
C) talmeh D) tajnis

81. Mirtemirning «Bu – men tug'ilgan
tuproq» she'ridan keltirilgan quyidagi
misralarda qanday badiiy san'at
qo'llanilgan?

Kayxisrav qilichidan kesikbosh
bobom hoki,

Kim noxos oyoq qo'ysa, haqoratga
yo'yaman.

A) tashbeh B) tajnis C) ishtiyoq
D) talmeh

82. Mirtemirning «Onaginam»
she'ridan keltirilgan quyidagi
misralarda qanday badiiy san'at
qo'llanilgan?

Seni jindak xushvaqt qilgani,
Seni jindak xushbaxt qilgani.

A) iyhom B) sifatlash C) tarse'
D) tazod

83. Maxmurning shikoyat
mazmunidagi she'ridan keltirilgan
quyidagi misralarda qaysi badiiy san'at
qo'llangan?

Kechalari yotgani na qo'shim bor,
Kunduzi ichgani na no'shim bor.

A) tajnis B) tashxis C) tashbeh
D) tarse'

84. *Ahmad Yugnakiyning «Hibat ul-haqoyiq» asaridan keltirilgan quyidagi baytda qanday badiiy san'at qo'llangan?*

Ko'ni bo'l, ko'ni qil, otin
ko'ni,

Ko'ni teyu bilsun haloyiq seni.

A) tashbeh B) tajnis C) takrir

D) talmeh

85. Kelgil, ey o'tlug' ko'ngul, eski
chopong'a qone' o'l,

Kim, hamisha jismig'a kuldin
qilur axgar libos. (*Ogahiy*)
Ushbu baytda qo'llangan she'riy san'atni toping.

A) talmeh B) tazod

C) husni ta'lil D) ishtiyoq

86. *Jinos san'ati nima?*

A) Omonim so'zlar vositasi bilan
so'z o'yinlari yasash B) She'riyatda
maqol va hikmatli so'zlarni qo'llash
C) Gapda, misra va bandda bir xil
unli tovushlarning qaytarilishi
D) She'riy misralar boshida kelgan
so'zlarning avvalgi harflari
qo'shilishidan biror kishining nomi,
so'z yoki ibora kelib chiqadigan
maxsus she'r turi

87. *She'rdin topmog'ligiga Sanjar-u Sulton Husayn, Nomi boqiy – Anvariylar birla Navoiydir guvoh – misralarida o'tmishdagi mashhur zotlar nomini eslash san'ati mumtoz she'riyatimizda qanday nomlanadi?*

A) talmeh B) mubolag'a

C) tajnis D) mulamma'

88. *Mumtoz she'riyatimizdagi «husni ta'lil» san'ati nimani anglatadi?*

A) bir g'azal misralarini ikki tilda bitish

B) she'rda mashhur tarixiy yoki adabiy qahramonlar nomini keltirish
C) she'rda biror voqeani unga daxli bo'lmagan hodisa bilan izohlash

D) o'zga shoir g'azalidan bir bayt olib, shu mazmunga muvofiq g'azal bitish

89. *X.Davronning «Padarkush» she'ridan keltirilgan quyidagi misralarda qanday badiiy san'at qo'llanilgan?*

Seni deb jang qilar Najmiddin Kubro,
Hazrat Alisherdek o'limdan so'ng ham.

A) tajnis B) tashxis

C) tarse' D) talmeh

90. *Yuzlaringdin sharm etib gulshana, ey ruxsor, gul,*

Ko'rinur har yil bahor ayyomida bir
bor gul.

Baytda qo'llangan badiiy-tasviriy usul qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) tazod B) husni ta'lil

C) talmeh D) tarse'

91. *«Har kim maydonga ot soladi, otini o'zdirgan odam oladi. Har kimning o'z ko'ngli o'zidan qoladi». «Alpomish» dostonidan olingan ushbu parchada qanday badiiy san'at qo'llangan?*

A) o'xshatish B) mubolag'a

C) tazod D) saj'

92. *«Ravshanbek zehni qo'yib qarasa, yasangan, hurday, tishlari durday, ko'zlari yulduzday, qoshlari qunduzday, lablari qirmizday,*

og'izlari o'ymoqday, lablari qaymoqday...». *Ushbu parchada xalq dostonlariga xos qanday san'at bor?*

- A) qofiya B) takrir
C) saj' D) talmeh

93. Sharq mumtoz she'riyatimizdagi «tazmin» san'atining ma'nosi nima?

- A) O'zga shoir g'azalidan bir misra yoki bir bayt matn olib, o'sha vazn, o'sha qofiya va radifda, mazmunga muvofiq g'azal bitish B) O'zga shoir g'azali vazni, qofiyasi va radifida g'azal bitish C) O'zga shoir g'azali mazmuniga muvofiq g'azal bitish D) O'zga shoir g'azali sarlavhasini olib, g'azal bitish

94. Mumtoz she'riyatdagi «talmeh» san'atining ma'nosi nima?

- A) O'zga shoir she'ridan bir bayt olib, shu mazmunga muvofiq g'azal bitish B) Mubolag'a san'ati C) Jonlantirish san'ati D) She'rdan mashhur tarixiy yoki adabiy qahramonlar nomini keltirish

95. Bu oqshom mahvashim ruxsori oy birla taloshibdur, Emas anjum, falak ahli ochib ko'zlar qaroshibdur. (Ogahiy) Ushbu baytda qo'llangan she'riy san'atini toping.

- A) raddi matla' B) tazod
C) husni matla' D) husni ta'lil

96. «Jallodlar Boysarini ... siynasini dog'lab, ikki qo'lini orqasiga bog'lab, boshiga qor-yomg'irday qamchi tashlab: – Yur bu yoqqa, – deb turtib hayday berdi» gapida qanday

tasvir vositasi qo'llangan?

- A) tarse' B) saj' C) tajnis
D) irsoli masal

97. O'xshatishga asoslangan she'riy san'atlar qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) tashbeh, peyzaj, muqaddima
B) drama, tazod, istiora
C) portret, mubolag'a, peyzaj
D) tashbeh, talmeh, mubolag'a

98. Sharq mumtoz adabiyotida «Nuh umri», «Sulaymon mulki», «Iskandar mulki», «No'shiravoni adl», «Hotami Toyi» kabi nomlarga qaysi she'riy san'at vositasida ishora qilinadi?

- A) tanosub B) talmeh C) husni ta'lil
D) mubolag'a

99. Tajnis san'ati qo'llangan baytni belgilang.

- A) Chu tortarmen hamisha hajr borin, Senga aytay ko'ngilda har ne borin.
B) Ko'ngulda garchi hajring dog'i bordur

Va lekin vasl umidi dog'i bordur.

- C) Visoling zavqin istab, ey dilorom, Tan ichra topmadi miskin dil orom.
D) Uchala parchada ham tajnis san'ati qo'llangan.

100. Yo qoshing yanglig' egilgan jism-u zorimnimu dey.

Yo sochingdek tiyra bo'lgan ro'zg'orimnimu dey. (Bobur)

Ushbu baytda qo'llangan san'atlarni toping.

- A) anafora, tashbeh, tajohuli orif
B) tajnis, tashbeh, tanosub C) takrir, tajnis, istiora D) takrir, tashbeh, istiora

101. Qaro ko'zum kelu mardumlig' emdi fan qilg'il,

Ko'zum qarosida mardum kibi
vatan qilg'il.

*Navoiyning mazkur baytida
qo'llangan san'atlarni toping.*

A) tajnis, tardi aks B) sifatlash,
tarse'

C) sifatlash, mulamma' D) tajnis,
zulqofiyatayn

102. Umri jovid istasang, fard
o'liki, bo'ston xizridur,
Sarvkim, da'b ayladi ozodalig'
birla maosh.

*Alisher Navoiyning ushbu baytida
qo'llangan san'atni toping.*

A) ruju' B) tardi aks C) iyhom
D) tamsil

103. Qoshi ollinda Navoiy bersa
jon ayb etmangiz,
Gar budur mehrob, bir-bir
qo'yg'usidur barcha hosh.
*Ushbu baytda qo'llangan san'atni
toping.*

A) husni ta'lil B) talmeh C) tarse'
D) muammo

104. Insoniy xususiyatlarni
hayvon, narsa, voqea-hodisalarga
nisbat berib tasvirlash qaysi badiiy
san'atga xos?

A) iyhom B) ta'did C) talmeh
D) tashxis

105. Sevmoq uyat emasdur,
Har kimda bor bu savdo,
Qo'y, ko'p qizarma, g'uncha,
Boshingni egma buncha.

*Ushbu misralarda qo'llangan
she'riy san'atni aniqlang.*

A) tamsil B) husni ta'lil C) tashbehi
kinoya D) tajohuli orif

106. Labingdin chun suchuklik

qand o'g'urlar,
Solurlar el ani suvga yalang'och.

(Lutfiy)

*Baytda qo'llangan she'riy san'at qaysi
javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

A) tazod B) tajnis C) tardi aks
D) husni ta'lil

107. Kalidi ganji ma'nikim,
«zabon»dur,

Anga bir nuqta ko'b bo'lsa,
«ziyon»dur. *(So'fi Olloyor)*

*Baytda qo'llangan badiiy san'at qaysi
javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

A) tazod B) husni ta'lil C) tarse'
D) harf san'ati

108. Lug'aviy ma'nosi «ipga marjon
tizish» ho'lib, to'liq qofiyadoshlik
hodisasiga asoslangan she'riy san'at
qanday nomlanadi?

A) tajnis B) tashxis C) tarse'
D) iyhom

109. Ne ravo bo'lg'ay bukim, mehrob
ichinda o'tlurub.

O'tluradur men duochini ko'zing
boqib turub. *Ushbu baytdagi qaytarish
san'atining turi...*

A) tarse' B) tardi aks
C) radd-ul-aruz il-al-ibtido D) tashbeh

110. O'zing axir nimasan,
Qoyamisan, tog'misan?

O'zing axir nimasan,
Jahonmisan, tog'misan?

Hammasidan ulug'san.

(«Ona», G'.G'ulom)

*Bu misralarda shoir qanday badiiy
tasvir vositasidan foydalangan?*

A) o'xshatish B) sifatlash
C) mubolag'a D) majoz

111. Jismimni talashsa erdi itlar,

Qonimni yalashsa erdi itlar.

(Navoiy)

Baytdagi asosiy she'riy san'atni belgilang.

- A) tarse' B) tajnis C) tashbeh
D) talmeh

112. Qaro zulfung firoqida parishon ro'zg'orim bor,

Yuzungning ishtiyoqida ne sabru ne qarorim bor. Mazkur baytda qanday badiiy san'at qo'llangan?

- A) tajziya B) musajja' C) tarse'
D) tardi aks

113. Qaytarish san'atiga xos radd ul-aruz il al-ibtido ko'rinishi qaysi misolda ifodalangan?

- A) Atoyini agar olamga sotsangi
Sot, ey zohidki, ul xo'blar qulidur.
B) Husnni to huvaydo qildi xoliq,
Husn birla vafo bo'lmas muvofiq
C) Gunah qildimki, hajringda
tirildim.

Vale mendin gunah, sendin
karamdur.

D) Bo'yung sarvi sanuvbartek
beling qil,

Vafo qilgan kishilarga vafo qil.

114. Quyidagi baytda qaysi san'at turlari qo'llangan?

**Jonim badaning shifosi bo'lsun,
Boshim qadaming fidosi bo'lsun.**

- A) tarse' B) tazod
C) tanosub D) A, B, C

115. She'riy ifoda fikriy rivojni, ketma-ketlikni, tadrijiylikni anglatadigan badiiy san'at turini ko'rsating.

- A) ta'zil B) shumur C) ta'did
D) A,B,C

116. Tashbehda o'xshatuvchi vositalar (-dek, -tek, -day, -vash, -oso, misli, go'yo, kibi) nima deb ataladi?

- A) odoti tashbeh B) vajhi shaboh
C) istiora D) tamsil

**117. Orazin yopqoch, ko'zumdin sochilur har lahza yosh,
Bo'ylakim, paydo bo'lur yulduz
nihon bo'lg'och quyosh.**

Navoiyning ushbu mashhur baytidagi «yulduz», «quyosh» so'zlari tashbeh san'atida qanday nomlanadi?

- A) vajhi shaboh B) odoti tashbeh
C) mushabbah D) mushabbahun bihi

**118. Ko'zlaring cho'lpona o'xshar, qoralig'da sochlaring,
Orazing oydin munavvar, osmondir qoshlaring.**

Muqimiyning ushbu baytidagi mushabbahun bihilarni aniqlang.

- A) ko'z, soch, oraz, qosh
B) cho'lpon, oy, osmon
C) ko'z, cho'lpon, soch, oraz
D) cho'lpon, soch, osmon

119. Quyidagi baytda qaysi she'riy san'at qo'llangan?

**Qovoq solib osmon ko'zi yosh sochar,
Chechak-maysa quvnoq kulib yuz ochar.**

- A) tajnis B) tashbeh C) istiora
D) tazod

120. Sendek menga bir yori jafokor topilmas,

Mendek senga bir zori vafodor topilmas.

Ushbu baytda qanday san'at turlari qo'llangan?

- A) tazod, tamsil, tardi aks B) tarse',
tazod, tanosub C) tazod, tardi aks, radif

D) tardi aks, tazod, talmeh

121. *She'riy san'atlardan qaysi biri arabcha «shaxslantirish» degan ma'noni anglatadi?*

A) tashxis B) tajnis C) tarse'

D) tadrij

122. *Quyidagi baytda qaysi she'riy san'at qo'llangan?*

Qamar yuzungdin bo'lur munavvar,

Shakar so'zingdin kelur mukarrar.

A) tazod B) tarse' C) mubolag'a

D) tazmin

123. *Tashbeh san'atining asosiy unsurlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

A) mushabbah, odoti tashbeh, tanosub

B) vajhi shaboh, mushabbahun bihi, tafzil, tardi aks C) mushabbah, mushabbahun bihi, odoti tashbeh, vajhi shaboh D) mushabbahun bihi, vajhi shaboh, odoti tashbeh, muzmar

124. *Tashbeh san'atida o'xshatilgan narsa nima deb ataladi?*

A) mushabbah B) mushabbahun bihi

C) vajhi shaboh D) odoti tashbeh

125. *Mumtoz she'riyatda bir predmetning ikkinchisiga o'xshatilish sababi qanday nomlanadi?*

A) odoti tashbeh B) vajhi shaboh C) mushabbah D) mushabbahun bihi

126. *Alisher Navoiyning «Hayrat ul-abror» dostonidan keltirilgan*

quyidagi baytda qanday badiiy san'atlar qo'llangan?

Ganja vatan, ko'ngli oning ganjxez, Xotiri ganjuru tili ganjrez.

A) talmeh, tajnis B) tajnis, tanosub

C) iyhom, ishtiyoq D) ishtiyoq, talmeh

127. *Til arslon turar, ko'r, eshikda yatur,*

Al evlug arsik boshingni yeyur.

Bayt muallifi va unda qo'llanilgan san'atni toping

A) M.Koshg'ariy, mubolag'a

B) Yusuf Xos Hojib, tashbeh

C) Yusuf Xos Hojib, talmeh (2 tilda yozish) D) A. Yugnakiy, jonlantirish

128. *Asaldan shirin, zahardan achchiq. Bu topishmoqning javobi nima va unda qanday badiiy san'at qo'llangan?*

A) so'z, tazod B) gap, tajnis

C) qand, talmeh D) ovqat, tazod

129. «Ravshanxon bu bog' devorlariga qarasa, tik paxsasini ishlagan, devorining tagini g'ishtlagan, juda mahkam qilib tashlagan, devorlarni ganjlagan...». Ushbu parchada qanday badiiy san'at qo'llangan?

A) tazod B) ishtiyoq C) talmeh

D) saj'

130. *Ishqqa tushding, o'tg'a tushding, kuyib o'lding,*

Parvonadek jondin kechib axgar bo'lding.

Bu baytda qanday badiiy san'at qo'llangan?

A) tajnis B) takrir C) tarse'

D) tazod

131. «Zod» eng tarix yana «xe»-yu «dol»,

Muddati hijratdin o'tub mohu sol.

Arabcha harflarning abjad hisobidagi miqdoriy ko'rsatkichiga ko'ra, «zod» 800, «he» 8, «dol» 4 sonini ifodalaydi. Bu hijriy nechanchi yil bo'ladi?

A) 884 (milodiy 1560) B) 812 (milodiy 1405) C) 812 (milodiy 1409) D) 894 (milodiy 1615)

132. Ko'ngulga bo'ldi ajoyib balo qaro soching,

Shikasta ko'ngluma ermish qaro balo soching. (Bobur)

Baytda qanday badiiy san'at qo'llangan?

A) talmeh B) tajnis C) tazod D) tardi aks

133. Husni ta'lil...

A) voqealarni o'ta kichraytirib ko'rsatish

B) ikki yoki uch so'zning qofiyalanishi

C) o'z fikrini chiroyli asoslash san'ati

D) bir predmet yoki tushunchani boshqa predmet yoki tushunchaga o'xshatish

134. Dushmanning tepasidan yozib po'lat qulochin,

Kalxat bilan olishgay osmonda zo'r lochin.

Hamid Olimjon qalamiga mansub ushbu she'riy parchada tazodning uslubiy bo'yog'ini oshirish uchun shoir qanday uslubiy vositadan foydalangan?

A) epitet B) epifora C) metafora D) metonimiya

135. Oh ursa, olamni buzar

dovushi,

To'qson molning terisidan kovushi. Parchada qo'llangan badiiy san'atni aniqlang, matndagi ochiq bo'g'inlar sonini toping.

A) jonlashtirish; 12 ta

B) qofiya; 10 ta

C) radif; 14 ta

D) mubolag'a; 13 ta

136. Bo'rini dog'i galadin dur qil,

Suv beribon bog'ni ma'mur qil.

Ushbu she'riy baytda nechta kinoya tashbeh qo'llangan?

A) 3 ta B) 2 ta C) 5 ta D) 4 ta

137. Raqiblarga qilur la'ling

tabassum,

Qonimni g'ussadin toshurmog'ing ne?

Ko'ngul shishasida mehring mayidur,

Jafu birla anga tosh urmog'ing ne?

Ushbu g'azal parchasida qanday san'at qo'llangan?

A) tashxis B) talmeh C) tajnis

D) tasdir

138. «Shunda bolalar kundan kun

o'tib, oydan oy o'tib, birdan ikkiga

kirib, ikkidan uchga kirib, ularning

tili chiqib, elga enib uchchovini ham

maktabga qo'ydi». «Alpomish»dan

olingan ushbu parchada qanday san'at qo'llangan?

A) talmeh B) tarse' C) tazod

D) saj'

139. Vahdat mayini piri mug'on

ilkidin ichtim,

Mansur kabi boshimi dorga tuta

qoldim. (Mashrab)

Ushbu misralarda qanday she'riy

san'atlar qo'llanilgan?

A) tazod, tanosub, talmeh B) tarse',
tadrij, tashbeh C) ta'did, tashbeh,
tanosub D) talmeh, tarse', tadrij

**140. Shoir biror narsa yoxud
hodisani sanab, so'ng shu tartibda
ularga tegishli o'xshatishlarni tizib
chiqsa, qanday san'at hosil
bo'ladi?**

A) talmeh B) tajohuli orif C) laff va
nashr D) irsoli masal

**141. Badiiy adabiyotda anglash
murakkabroq bo'lgan mavhum
axloqiy sifatlarni shu sifatlarga
ko'proq ega bo'lgan narsa va
jonivorlar orqali ifodalashga....**

A) ramz deyiladi B) satira deyiladi
C) istiora deyiladi D) jonlantirish
deyiladi

**142. Tilar vaslingni Lutfiy, qil
ijobat –**

**Ki ayturlar: «Tiloganni – tilogu».
Ushbu misralarda mumtoz
she'riyatimizdagi qaysi san'atni
uchratish mumkin?**

A) tarse' B) ishtiyoq C) tazod
D) irsoli masal

**143. Tashbehning qaysi turida
o'xshagan va o'xshatilgan narsa
bir marta o'z holicha, ikkinchi
marta esa bir-birlarining o'zni
almashgan holda qo'llanadi?**

A) tashbehi muzmar B) tashbehi aks
C) tashbehi tavsiya D) tashbehi
sareh

**144. Turdi Farog'iyning quyidagi
baytida qanday badiiy san'at turi
qo'llangan?**

**Qatrayam nochiz, ammo zoti
qulzum Turdiman,**

**Kelturan amvojga bahri talotun
Turdiman.**

A) tazod B) talmeh C) tashbeh
D) jonlantirish

**145. A.Navoiy qalamiga mansub
quyidagi baytda tashbeh unsurlaridan
qaysi biri tushib qolgan?**

**Ermash alar tufrog'-u, sen nuri pok,
Xilqat alarg'a-u sanga – tiyra xok.**

A) o'xshamish B) vosita
C) o'xshatilmish D) Barcha unsurlar
qatnashgan

**146. Z.M.Boburning quyidagi baytida
qanday badiiy san'at turi qo'llangan?**

**Ag'yor ko'z olida-u ul ayon yo'q,
G'am xori ko'ngul ichra-yu g'amxor
topilmas.**

A) tazod B) tajnis C) tarse' D) talmeh

**147. Boburning quyidagi misralaridan
qaysi birida saj' san'atini ko'rish
mumkin?**

A) Labing bag'rimni qon qildi,
ko'zumdin qon ravon qildi,
Nechun holim yamon qildi, men andin
bir so'rorim bor.

B) Agar ul qoshi yosiz bog' gashtini
orzu qilsam,
Ko'zimga o'qdurur sarv-u ko'ngulga
g'uncha paykondur.

C) Visolinkim tilarsen nozini xush
tortqil, Bobur

Ki, olam bog'ida topmoq guli bexor
mushkuldur.

D) Ishq dardini chekib har kimki topsa
vasli yor,

Ul zamon bo'lg'ay unut yuz yilg'i
hijron shiddati.

**148. Quyidagi baytda qanday badiiy
san'at turi qo'llangan?**

**Ey gul, meni zor etmaki husnung
chamanida,
Ko'zni yumub ochquncha, bu
gulzor topilmas.**

A) tarse' B) tajnis C) tatabbu'
D) tashxis

**149. Quyidagi baytda qanday
badiiy san'at turi qo'llangan?**

**Gahi bo'ldum faqir-u, gahi shoh-
u, gah gadodurman,**

**Ajab devonaman fardoki
mahshargohg'a sig'mamdur.**

A) ta'did B) saj' C) husni ta'lil
D) tazod

**150. Quyidagi baytning birinchi
misrasida qaysi badiiy san'at turi
qo'llangan?**

**Yurakda dard-u g'am qat-qatki,
menda qolmadi toqat,
Agar bir zarrasin bul vaqt desam,
ishqi bayon o'rtar.**

A) laff va nashr B) tazod C) saj'
D) jonlantirish

**151. Quyidagi baytda qaysi san'at
turi baytning badiiy ifodaviy
salmog'ini oshirishga yordam
bergan?**

**Boqib ko'z uchidin pinhon' fosh
etding tag'ofillar,
Yo'q-u borim hamul pinhon ila
foshingdin aylansun.**

A) talmeh B) tajohuli orif
C) husni ta'lil D) tazod

**152. Quyidagi misralardan qaysi
birida sifatlash san'ati
qo'llanilgan?**

A) O'zgalarga rohat-u, menga azob.
B) Sallalari boshlarida oq savat,

Ko'rpacha tagda hamavaqt uch qavat.

C) Osh yesalar o'rtada sarson ilik,

Xo'ja chiroq yog'i, Hakimjon pilik.

D) Og'izlari maqtanib o'n besh qarish,
Mayda suxan, ezmachuruk, zanchalish.

**153. Ogahiyning quyidagi baytida
qanday san'at turlari fikr ifodasining
go'zallashuvida ahamiyat kasb etgan?**

**Ul gul yuzi shavqi bila shaydo ko'ngul
shom-u sahar**

**Bulbuldek aylar yuz navo ming nav'i
faryod ustina.**

A) tashbeh va tanosub B) talmeh va
tazod C) tajnis va tashxis

D) husni ta'lil va saj'

**154. Quyidagi baytda qanday badiiy
san'at turi qo'llangan?**

**Sango doyim bo'lub davlat qushi
rom,**

Shikor andoz-u dastomuz bo'lsun.

A) talmeh B) tanosub C) jonlantirish
D) tarse'

**155. Quyidagi baytda qo'llangan
favqulodda tashbehlarining ma'nosini
toping.**

**Qilibdur mahliqolarning yuzini
Latofat mus'hafig'a oya navro'z.**

A) mahliqolar yuzi - mus'haf (Qur'on),
latofat - oyat

B) mahliqolar yuzi - hadis, latofat -
mus'haf (Qur'on)

C) mahliqolar yuzi - oyat, latofat -
mus'haf (Qur'on)

D) mahliqolar yuzi va latofat - mus'haf
(Qur'on)

**156. Ogahiyning quyidagi misralarida
qanday badiiy san'at turi qo'llangan?**

**Janobi shahg'a keldim bu jihatdin,
Ko'zim yoshig'a toya-toya navro'z.**

A) tazod B) tanosub C) mubolag'a
D) talmeh

157. Mumtoz adabiyotimizda ko'z va qosh arab alifbosidagi qaysi harflarga o'xshatiladi?

A) ko'z – «sod», qosh – «nun»
B) ko'z – «nun», qosh – «sod»
C) ko'z – «dol», qosh – «alif»
D) ko'z – «alif», qosh – «be»

158. Ogahiyning qaysi usulda yozilgan she'ri adabiyotimiz tarixida juda kam uchraydigan hodisalardan hisoblanadi?

A) musoviyattarafayn B) radd ul-matla' C) tajohuli orif D) tashbehi muzmar

159. Quyidagi baytda qanday she'riy san'at qo'llanilgan?

Jomi Jam birla Xizr suyi
nasibimdur mudom,
Soqiyo, to tarki joh aylab gado
bo'ldum sanga.

A) talmeh B) ruju'
C) tasdir D) tasbe

160. Quyidagi baytda qaysi she'riy san'at vositasida ifoda ta'sirchanligiga erishilgan?

Men qachon dedim, vafo qilg'il
manga – zulm aylading,
Sen qachon deding, fido bo'lg'il
manga – bo'ldum sanga.

A) tasbe B) tazod
C) talmeh D) tasdir

161. Meni ishqdin man' etar soda shayx,

Dema soda shayx, aytkim,
loda shayx.

Ushbu baytda qanday san'at qo'llanilgan?

A) tazod B) talmeh
C) ruju' D) tarse'

162. She'riyatda xalq og'zaki ijodida mashhur bo'lib ketgan biror maqol matal, ibora yoxud hikmatli so'z keltirib, nutq ta'sirchanligini oshirish usuli ... deyiladi.

A) tajnis san'ati
B) irsoli masal san'ati
C) talmeh san'ati
D) tashxis san'ati

163. «Irsoli masal» san'ati nomidagi «irsoli» so'zining ma'nosi nima?

A) keltirish
B) misol
C) tamsil, ibora
D) maqol, matal

164. Eski o'zbek tilida maqol, matal va iboralar qanday nomlangan?

A) masal
B) zarb ul-masal
C) irsoli masal
D) A va B

165. Shoirning «irsoli masal» san'atini qo'llashdan maqsadi qanday bo'lgan?

1) ifoda ta'sirchanligini oshirish;
2) o'z fikrini maqol orqali quvvatlab olish;
3) o'z fikrini ibora yoki hikmatli so'z orqali mustahkamlash;
4) o'quvchi ishonchini kuchaytirish.

A) 1, 2, 3, 4 B) 1, 2, 4
C) 1, 2 D) 2

BADIY ASAR TUZILISHI VA BADIY IJOD USULLARI

1. «Ijodkorning fikr, tuyg'u, hissiyot va kechinmalari singdirilgan hayotiy manzara tasvirini...» nima deyish mumkin?

- A) badiiy to'qima B) badiiy niyat
C) badiiy shakl D) badiiy obraz

2. *Sujetning kirish, boshlanish qismi qanday nomlanadi?*

- A) epilog B) ekspozitsiya
C) tugun D) yechim

3. *Badiiy asar asosida yotgan ziddiyatning hal etilishi nima deb ataladi?*

- A) epilog B) yechim C) tugun
D) ekspozitsiya

4. *Badiiy asarning avj nuqtasi, voqealar rivojidadagi keskin burilish qanday nomlanadi?*

- A) tugun B) yechim
C) kulminatsiya D) nota

5. *Badiiy asarda aks ettirilgan hodisa, tuyg'u, personajlarning xarakteri, ruhiyati, xatti-harakati va taqdiridan kelib chiqadigan fikr*

- A) badiiy konflikt B) sujet
C) kompozitsiya D) badiiy g'oya

6. *A. Qahhor qaysi hodisani «Adabiyot uy daftarida bir odamning paydo bo'lishi» deb baholagan edi?*

- A) salbiy qahramonni B) ijobiy qahramonni C) tashqi va ichki

portreti tasvirlangan personajni D) xarakter darajasiga olib chiqilgan qahramonni

7. *Adabiy qahramonga mansub ichki fe'l-atvor, fazilatlar, xususiyatlar birligi, qahramonning fikrlash tarzi, tabiati, his-tuyg'ularning, ma'naviy-axloqiy belgilarning namoyon bo'lishidagi o'ziga xosliklar; badiiy asarda harakat qiluvchi kishining, personajning individualligini ifoda etuvchi shaxs o'zligi estetikada va adabiyot ilmda umumlashtirilgan holda qanday yuritiladi?*

- A) obraz B) ramz C) ko'chim
D) xarakter

O'ZBEK ADABIYOTI TARIXI

QADIMGI ADABIY YODGORLIKLAR

1. *«Turk» so'zining ma'nolari qaysi javobda to'g'ri berilgan?*

- A) «qalpoq», «dubulg'a» B) «go'zal», «yetuklik chog'i» C) «tarqalmoq», «kuch-quvvat» D) barchasi to'g'ri

2. *«Tarixi Ma'sudiy» nomli 30 jildidan iborat asar muallifini ko'rsating.*

- A) Abu Said Gardiziy B) Al-Xorazmiy
C) Abu Rayhon Beruniy D) Abdul Fazl Bayhaqiy

3. *Qaysi qatorda eng qadimiy yozma yodgorliklar qayd etilgan?*

- A) «Go'ro'g'li», «Shiroq», «Mehrobdan chayon»
B) «To'maris», xalq qo'shiqlari,

«Devonu lug'otit-turk»

C) «Devonu lug'otit-turk», O'rxun-Enasoy yodgorliklari

D) «Qutadg'u bilig», «Alpomish», xalq ertaklari

4. Eng qadimiy adabiy yodgorliklar ko'rsatilgan qatorni belgilang.

A) «Alpomish», «Kuntug'mish», «Kecha va kunduz» B) «O'tkan kunlar», «Kultigin», «Layli va Majnun» C) O'rxun-Enasoy yodgorliklari, «Alpomish», «To'maris» D) «To'maris», «Shiroq», «Sarob»

5. Qadimgi she'riyat qofiyasida fe'l so'z turkumi ko'p uchraydi. Buning sababi nimada?

A) tasvirda harakat ifodasining ko'pligida B) ruhiy holat tasvirining katta mavqe tutishida C) adiblarning ijodiy mahoratida D) turkiy tildagi gap qurilishida

6. Qadimgi adabiy asarlarda qahramonlarning ruhiy dunyosi tasviri nisbatan sodda tarzda namoyon bo'lgan. Buning sababi nimada?

A) qahramonlar sonining ozligida B) qahramonlar sonining ko'pligida C) nazariy manbalarning yo'qligida D) mavjud an'anaga va ijodiy tajribalarning o'sha davrlardagi holatiga

7. Tarixchi Xores Mitilenskiy orqali mazmuni yetib kelgan qadimgi turkiy afsona qaysi javobda ko'rsatilgan?

A) «Omarg va Sparetri» B) «Zariadr va Odatida» C) «Zarina va

Straingiya»

D) «Oltin qon»

8. Zariadr va Odatida to'g'risidagi afsonani kim yozib qoldirgan?

A) Ibn Batuta B) Mahmud Zamahshariy

C) M.Koshg'ariy

D) Xores Mitilenskiy

9. Qadimgi nasr namunasi «Oltun yorug'» qayerda yaratilgan?

A) Beshbaliqda B) Turkiyada

C) Samarqandda D) Toshkentda

10. So'zlar takrori yetakchi mavqe tutgan asarni aniqlang.

A) «Kul Tigin» obidasi B) «Avesto»

C) «Tong tangrisiga madhiya»

D) «Alp Er To'nga» marsiyasi

11. Iskandarning O'rta Osiyoga bostirib kirishi, Spütamen kabi milliy qahramonlarimiz jasorati tasvirlangan asarni toping.

A) «Geografiya» (Strabon)

B) «Iskandarning yurishi» (A.Flaviy, II asr) C) «Marko Polo kitobi» (Marko Polo, 1254–1324) D) «Poetika» (Arastu)

12. Qadimgi she'riyatga xos xususiyatni ko'rsating.

A) misradagi bo'g'inlar miqdorining tengligi B) so'zlarning faqat o'z ma'nosida qo'llanishi C) tazodlarning umuman mavjud emasligi D) bandlar rang-barangligi

13. Qadimgi ajdodlarimizdan qolgan rivoyatlarni yozib qoldirgan tarixchi allomalar nomini belgilang.

1) Herodot; 2) Poliyen;

3) Tomsen; 4) Radlov;

5) Xores Mitilenskiy;

6) Apellodor; 7) S.Malov.

A) 1,3,7 B) 1,2,5,6 C) 3,4,6 D) 1,4,7

14. Fors-tojik adabiyotidagi ilk yozma munozaralar muallifi nomi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Umar Xayyom B) Nosir Xusrav
C) Abu Mansur Saolibi
D) Abu Nasr Asadi Tusiy

15. «Barcha xoqonlar va sultonlarning kitoblari, yozuvlari qadimgi zamonlardan shu kungacha Qashqardan Chingacha hamma turk shaharlarida shu yozuv bilan yuritiladi». Mahmud Koshg'ariy (XI asr)ning ushbu fikri qaysi yozuvga tegishli?

A) somiy yozuviga B) yunon yozuviga
C) so'g'd yozuviga
D) uyg'ur yozuviga

16. «Arab tili bilan ikki uloqchi ot singari teng poyga qilib, o'zib borayotgan turk tili»ni maqtagan ijodkor kim edi?

A) Mahmud Koshg'ariy B) Yusuf Xos Hojib
C) Ahmad Yugnakiy
D) Bobur

17. Ajdodlarimizning qadimgi nomlari qaysi javobda to'g'ri keltirilgan?

1) turk; 2) iskit; 3) shumer;
4) skif; 5) saq; 6) massaget;
7) yurkey; 8) to'lharm; 9) tukyu;
10) ahamoni; 11) saqa.

A) 1, 2, 4, 7, 10 B) 2, 3, 4, 7, 8, 9
C) 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11
D) 9, 10, 11

«AVESTO»

1. Qaysi asarda olam ikki asos, ikki ibtido, ya'ni yorug'lik va zulmat, yaxshilik va yomonlikning kurashidan iborat, deya izohlanadi?

A) «Avesto» B) «Hibat ul-haqoyiq»
C) «Qutadg'u bilig» D) «To'nyuquq»

2. O'rta Osiyo xalqlarining mushtarak yodgorligi sifatida qaysi asarni ko'rsatish mumkin?

A) «Avesto» B) O'rxun-Enasoy obidalari
C) «Irq bitigi» D) «Devonu lug'otit-turk»

3. «Avesto»da tasvirlangan ezgulik xudosini belgilang.

A) Kayumars B) Gershasp
C) Hurmuz D) Axriman

4. Ham turkiy, ham eroniy xalqlar dunyoqarashi, urf-odatlari, yashash sharoitlariga oid ma'lumotlarni o'z ichiga olgan badiiy asarni toping.

A) «Avesto» B) «Kul Tigin» obidasi
C) Beruniyning «Hindiston» asari
D) «Qutadg'u bilig»

5. «Podshoh Doro ibn Doro xazinasida uning o'n ikki ming qoramol terisiga tillo bilan bitilgan bir nusxasi bor edi. Iskandar otashxonalarni vayron qilib, ularda xizmat etuvchilarni o'ldirgan paytda uni kuydirib yubordi».

Beruniyning ushbu fikrlari qaysi asarga tegishli?

A) «To'nyuquq» yodgorligiga
B) runiy yozuvdagi obidalarga
C) uyg'ur yozuvidagi yodnomalarga
D) «Avesto»ga

6. «Avesto» kitobida yovuzlik ramzi qanday nomlangan?

A) Axuramazda B) Hurmuz
C) Yosuman D) Axriman
7. «Avesto»da «shafqatli, qudratli, bilgich, tik qomat va uygʻoq, yuz ming tuman koʻzli», – deya taʼriflangan zot kim?

A) Mitra B) Hurmuz
C) Ahriman D) Axura Varya
8. «Avesto» kitobini oʻzbek tiliga tarjima qilgan olimlar nomi qaysi javobda keltirilgan?

A) M.Isʼhoqov, A.Mahkamov
B) V.Tomson, Radlov
C) B.Toʻxliyev, A.Qayumov
D) Yadrinsev, V.Tomson

9. «Avesto»da Mitraning yordamchisi sifatida qaysi qahramonning nomi keltirilgan?

A) Narya Sanha B) Axura Mazda
C) Bushyasta D) Asha

10. «Avesto»da kim zardushtiylik dinining xudosi, yaratuvchi, xoliq sifatida tasvirlangan?

A) Narya Sanha B) Axura Mazda
C) Bushyasta D) Asha

11. «Avesto» kitobida kim «Tik qomat va uygʻoq», «Oʻtkir koʻz shijoatkor», «Duoni tinglaguchi» deya taʼriflangan?

A) Asha B) Axura Mazda
C) Bushyasta D) Mitra

12. «Avesto»da eʼtiqod duosi qanday nomlangan?

A) «Axura Mazda» B) «Asha»
C) «Axuna Varya» D) «Xormuz»

13. «Avesto»da kim haqiqat timsoli sanaladi?

A) Asha B) Axura Mazda

C) Bushyasta D) Mitra

14. Sirdaryoning «Avesto»dagi nomi qanday?

A) Oʻkuz B) Ranxa C) Yaksart
D) Sraosha

15. «Avesto»da tilga olingan Bushyasta nimaning timsoli hisoblanadi?

A) haqiqatning B) dangasalikning
C) yaxshilikning D) quyoshning

OʻRXUN-ENASOY **YODGORLIKLARI**

1. Kultegin, Bilga xoqon, Toʻnyuquq obrazlari mujassamlashgan afsonalarni oʻzida ifodalagan yodgorlikni toping.

A) «Oʻrxun-Enasoy» B) «Avesto»
C) «Taʼbirmoma» D) «Kayumars»

2. Mamlakat mustaqilligi, el-yurt farovonligi, yurt osoyishtaligi, chegaralar daxlsizligi uchun tinimsiz kurash olib borgan qahramonlarni belgilang.

A) Toʻnyuquq, Kultegin B) Kuntugʻdi, Oʻzgʻurmish C) Alp Er Toʻnga, Yoʻllugʻ Tigin D) Farhod, Iskandar

3. Nomi va asari bizgacha yetib kelgan qadimgi turk adibi kim edi?

A) Alisher Navoiy B) Yusuf Xos Hojib
C) M.Koshgʻariy D) Yoʻllugʻ Tigin

4. Bitiktoshlarning asosiy mavzusini belgilang.

A) ishq-muhabbat
B) maʼrifatparvarlik
C) tasavvuf gʻoyalari talqini
D) vatanparvarlik

5. Oʻrxun-Enasoy obidalariga xos boʻlgan asosiy xususiyatni aniqlang.

A) qoliplovchi hikoyaga ega ekanligi

B) sujetnng murakkabligi
C) tasvirda yagona qahramonning yetakchilik qilishi

D) qahramonlarning o'zaro ziddiyatda tasvirlanishi

6. Rus xizmatchisi Remezov, shved zobiti Iogann Stralenberg, olim Messershmidthlar topib, ilm ahliga ma'lum qilgan yodnoma nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «To'maris» B) «Qutadg'u bilig»

C) O'rxun-Enasoy obidalar

D) «Avesto»

7. O'rxun-Enasoy obidalar

o'zbekcha tabdil qilingan

«Qadimiyat obidalar» kitobining muallifi kim?

A) Alibek Rustamov B) Aziz

Qayumov C) V.Radlov

D) Mirkarim Osim

8. «Kultegin» va «To'nyuquq» obidalarida qanday g'oyalari ulug'lanadi?

A) mehnatkashlik va qahramonlik

B) qahramonlik va vatanparvarlik

C) do'stlik va sevgi-muhabbat

D) yoshlik va qahramonlik

9. O'rxun-Enasoy yozuvidagi yodgorliklar qanday materialga bitilgan?

A) teriga B) yog'ochga C) toshga

D) ko'rsatilgan barcha materiallarga

10. Dastlabki yozma

yodgorliklardagi O'rxun-Enasoy yozuvlarini qaysi davrga kelib o'qishga erishildi?

A) XIX asrda B) XIII asrda

C) XV asrda D) XI asrda

11. To'nyuquq, Kultegin va Bilga

xoqon bitiktoshlari aslida qanday usulda yozilgan?

A) nasriy usulda yozilgan B) she'r bilan yozilgan C) nasr va nazmda yozilgan

D) saji' usulida yozilgan

12. Yevropaliklar O'rxun-Enasoy yodgorliklari yozuvini qanday atashgan?

A) «Manixizm» (moniylikka oid)

B) «Runik» (sirli)

C) «Epistolyar xatlar» (nomalar)

D) «Elegiyalar» (qabr toshi yozuvlari)

«TO'NYUQUQ»

1. «To'nyuquq bitigi»dagi yozuv necha satrni tashkil etadi?

A) 66 satrni B) 62 satrni C) 50 satrni

D) 72 satrni

2. «To'nyuquq bitigi»da xalq qanday ataladi?

A) yabg'u B) bo'dun C) umay D) tabi

3. «To'nyuquq bitigi»da Xitoy davlati qanday atalgan?

A) Bilga B) Kitani C) Tabg'ach

D) Eltarish

4. «To'nyuquq bitigi» qachon yozilgan?

A) 744-yilda B) 736-738-yilda

C) 732-yilda D) 712-716-yilda

5. To'nyuquq: «Turk Bilga xoqon davlatida bu bitigni yozdirdim», – deydi. Bilga xoqon kim edi?

A) Eltarish xoqonning o'g'li

B) Eltarish xoqonning ukasi

C) To'nyuquqning otasi

D) To'nyuquqning akasi

6. «Bu turk xalqiga qurolli dushmani keltirmadim, yalovli otni yugurtirmadim». Bu iftixor so'zlari

kimga tegishli?

A) «To'nyuquq» bitigida

To'nyuquqqa

B) «To'nyuquq» bitigida Eltarish

xoqonga C) «Bilga xoqon» bitigida

Bilga xoqonga D) «Kul Tigin»

bitigida Kul Tiginga

7. Ushbu jumla qaysi bitigda qayta-qayta qo'llanilgan?

«O'sha gapni eshitib, tun uxlagim kelmadi, kunduz o'tirgim kelmadi».

A) «To'nyuquq» bitigida B) «Bilga

xoqon» bitigida C) «Kul Tigin»

bitigida D) «Avesto»da

8. Ushbu jumla qaysi bitikda qayta-qayta qo'llanilgan?

«Xoqoni bahodir ekan.

Maslahatchisi alloma ekan».

A) «To'nyuquq» bitigida B) «Bilga

xoqon» bitigida C) «Kul Tigin»

bitigida D) «To'maris»da

9. «To'nyuquq bitigtoshi»da eng

ko'p qo'llangan badiiy tasvir

vositasi qaysi javobda to'g'ri

ko'rsatilgan?

A) sifatlash B) talmeh

C) o'xshatish D) alliteratsiya

10. «To'nyuquq bitigtoshi»dagi

voqealar kimning tilidan hikoya

qilingan?

A) Eltarish xoqonning

B) Bilga xoqonning

C) To'nyuquqning

D) Kul Tiginning

11. To'nyuquq kimlar bilan birga

mamlakat mustaqilligi, el-yurt

farovonligi, chegaralar daxlsizligi

uchun kurash olib borgan?

A) Bo'g'u tarxon va Eltarish xoqon bilan B) Kul Tigin bilan C) o'z o'g'li bilan D) o'z akasi bilan

12. «Tabg'achga teslim bo'lganligi uchun tangri, o'l degan shekilli, turk xalqi o'ldi, yo'q bo'ldi, tugadi. Turk Sir xalqi yerida birorta urug' qolmadi».

Ushbu so'zlar qaysi adabiy yodgorlikda qayd etilgan?

A) Kul Tigin bitigtoshida B) Bilga

xoqon bitigtoshida C) To'nyuquq

bitigtoshida D) «Devonu lug'otit-turk»da

13. Quyidagi ma'lumot qaysi yozma

yodgorlik haqida aytilgan?

«...2 ta ustunga yozilgan. Ularning

biri 170, ikkinchisi 160 smdan

iborat».

A) «Bilga xoqon» B) «Kul Tigin»

C) «To'nyuquq» D) «To'maris»

14. Qaysi yodgorlik Yelizaveta

Klemens va Dmitriy Klemenslar

tomonidan 1897-yilda Shimoliy

Mo'gulistonda topilgan?

A) «Bilga xoqon» B) «Kul Tigin»

C) «Ta'birnoma» D) «To'nyuquq»

«KUL TIGIN»

1. «Turk beklari turkcha otini tashladi» degan gap qaysi bitikda keltirilgan?

A) «To'nyuquq bitigi»da B) «Kul Tigin

bitigi»da C) «Avesto»da

D) «Bilga xoqon bitigi»da

2. Adabiyot tarixida «kambag'al xalqni boy qilgan» qahramon kim?

A) To'nyuquq B) Yo'lluq Tigin

C) Kul Tigin D) Farhod

3. «Kul Tigin» yodgorligi qanday materialdan ishlangan?

- A) oddiy toshdan B) granitdan
C) yog'ochdan D) marmardan

4. «Kul Tigin» yodgorligini ilk marta kashf qilgan, o'qigan kishi kim edi?

- A) E.Klemens B) N.M.Yadrinsev
C) I.Strallenberg D) V.Tomson

5. Shaxs va erk g'oyasi bo'rtib ko'rinadigan asar qaysi bandda ko'rsatilgan?

- A) «Yo'llug' Tigin» yodgorligi
B) «Kul Tigin» yodgorligi
C) «Shiroq»
D) «Devonu lug'otit-turk»

6. «Men halok bo'lgan, qashshoq xalqni butunlay oyoqqa turg'izdim (yig'dim), qashshoq xalqni hoy qildim, oz sonli xalqni ko'p sonli xalqqa aylantirdim». Ushbu so'zlar kimga taalluqli?

- A) Kul Tiginga B) Amir Temurga
C) Boburga D) To'marisa

7. Quyidagi jumla qaysi bitigida qo'llanilgan?

«....davlati borni davlatsizlantirdi, xoqoni borni xoqonsizlantirdi, boshi borni ta'zim qildirdi, tizzasi borni cho'kka-latdi».

- A) «To'nyuquq» bitigida B) «Bilga xoqon» bitigida C) «Kul Tigin» bitigida D) «Avesto»da

8. Qaysi bitigda: «Sharqdan – kunchiqardan Bukli cho'lilik xalq, Tabg'ach, Tibet, Avar, Rim, Qirg'iz, Uch Kurikan, o'ttiz Tatar, Kitan, Tatabi – shuncha xalq kelib yig'lagan, aza tutgan»,

– deb yozilgan?

- A) «To'nyuquq» bitigida B) «Kul Tigin» bitigida C) «To'maris»da
D) «Bilga xoqon» bitigida

9. Turkiy xalqlarning o'zaro noahilligi to'g'risidagi quyidagi mulohazalar qaysi adabiy yodgorliklarda yozilgan?

«Tarbiyat qilgan xoqonning so'zini olmayin har qayerga ketding. U yerlarda butunlay g'oyib bo'lding, nom-nishonsiz ketding».

- A) Kul Tigin bitiktoshida B) Bilga xoqon bitiktoshida C) «Devonu lug'otit-turk»da D) To'nyuquq bitigtoshida

10. Qaysi bitiktoshda «uy, dunyogagina qaraydigan, ko'ziga faqat mol-mulk ko'rinadigan beklar, sizlar gumrohsizlar», – deya toshga yozib qo'yilgan?

- A) Kul Tigin bitiktoshida B) Bilga xoqon bitiktoshida C) To'nyuquq bitiktoshida D) Irq bitigida

11. Kultegin bitigidagi asosiy voqealar, his-tuyg'u va kechinmalar kimning tilidan ifodalangan?

- A) Kul Tigin tilidan B) Bilga xoqon tilidan C) Yo'llug' Tigin tilidan
D) Eltarish xoqon tilidan

12. Quyidagi gaplar qaysi bitiktoshda yozilgan? «Turk xoqoni O'tukan boshda tursa, elda tashvish yo'q. Shimolga – Shantung cho'ligacha lashkar tortdim, dengizga biroz yetmadim...».

- A) «Bilga xoqon bitiktoshi»da B) «Kul Tigin bitiktoshi»da
C) «Avesto»da D) «To'nyuquq bitiktoshi»da

13. O'rxun-Enasoy yodgorliklari

orasida ham hajman, ham mazmunan eng salmoqlisi qaysi?

- A) «Bilga xoqon bitiktoshi»
- B) «Kul Tigin bitiktoshi»
- C) «Irq bitigi»
- D) «To'nyuquq bitiktoshi»

14. Qaysi bitiktoshni yozgan muallifning nomi bizgacha yetib kelgan?

- A) «Shiroq» B) «Kul Tigin»
- C) «Ta'birnoma» D) «To'nyuquq»

15. Rus olimi N.M.Yadrinsev tomonidan topilgan yodgorliklar nomi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) «Kul Tigin», «Bilga xoqon»
- B) «To'nyuquq», «Bilga xoqon»
- A) «Kul Tigin», «Ta'birnoma»
- A) «Irq bitigi», «To'maris»

16. Quyidagi parcha qaysi bitiktoshdan olingan?

«Tangri yorlaqani uchun, iste'dodim, baxtim bor uchun men sizlarga xoqon bo'ldim. Xoqon bo'lib, yo'q qashshoq xalqni yaxshilab oyoqqa turg'azdim. Qashshoq xalqni boy qildim».

- A) «Avesto» B) «Kul Tigin»
- C) «Ta'birnoma» D) «To'nyuquq»

17. «Kul Tigin» bitiktoshida Kul Tiginning qabr toshidagi naqshni kim keltirgan?

- A) Bilga xoqon B) Tuyg'un Eltabar
- C) Eltarish xoqon D) Yo'llug' Tigin

«BILGA XOOON»

1. «To'qqiz o'g'uz mening xalqim edi». Ushbu so'zlar kimga tegishli edi?

- A) Bilga xoqonga B) Eltarish xoqonga
- C) Yo'lluq Tiging D) Kul Tiging

2. «Men Turgash xoqonning qizini ulug' marosim bilan o'g'limga olib herdim». Ushbu jumla qaysi asardan olingan?

- A) «Kul Tigin» B) «To'nyuquq»
- C) «Bilga xoqon» D) «Alp Er To'nga»

3. Ushbu jumla qaysi bitikning xotimasida berilib, asarning asosiy g'oyaviy mundarijasini aks ettiradi?

«... bu beklaringdan, yeringdan, suvingdan ayrilmasang, turk xalqi, o'zing ezgulik ko'rajaksan, betashvish bo'lajaksan...».

- A) «To'nyuquq bitigi»da B) «Bilga xoqon bitigi»da
- C) «Kul Tigin bitigi»da D) «Irq bitigi»da

4. «Bilga xoqon» bitigining muallifi qaysi javobda berilgan?

- A) Yo'lluq Tigin qalamiga mansub
- B) Eltarish qalamiga mansub
- C) Bilga xoqon qalamiga mansub
- D) To'nyuquq qalamiga mansub

5. Qaysi adabiy yodgorlik qahramoni «Tang'ut xalqini yengdim, o'g'lini, bor narsasini, yilqisini, mol-mulkini oldim» degan?

- A) Bilga xoqon bitigida Bilga xoqon
- B) Kul Tigin bitigida Kul Tigin
- C) To'nyuquq bitiktoshida Bo'g'u tarxon
- D) To'nyuquq bitiktoshida Eltarish xoqon

6. «Bilga xoqon bitiktoshi»dagi voqealar qanday boshlanadi?

- A) Bilga xoqonning tug'ilishidan
- B) Bilga xoqonning taxtga o'tirishidan
- C) Bilga xoqonning Tang'ut tarafga lashkar tortishidan
- D) Bilga xoqonning

asir tushishidan

7. «Bilga xoqon bitigi» qaysi voqealar bilan boshlanadi?

- A) Bilga xoqonning dastlabki g'alabasi bilan B) Bilga xoqonning 17 yoshida Tang'ut tarafga lashkar tortishi bilan C) 40 yoshidagi voqealar bilan boshlanadi D) A va B

8. Bilga xoqon qachon tug'ilgan va qancha muddat xoqonlik qilgan?

- A) 684-yilda tug'ilgan, 18 yil xoqonlik qilgan
B) 682-yilda tug'ilgan, 22 yil xoqonlik qilgan
C) 680-yilda tug'ilgan, 20 yil xoqonlik qilgan
D) 734-yil tug'ilgan, 33 yil xoqonlik qilgan

9. Bilga xoqon qachon vafot etgan va bu bitiktosh qachon o'rnatilgan?

- A) 732-yilda zaharlab o'ldirilgan, bitiktosh 734-yilda o'rnatilgan
B) 684-yilda o'ldirilgan, bitiktosh 690-yilda o'rnatilgan
C) 734-yilda yaqin qarindoshlaridan biri tomonidan zaharlab o'ldirilgan, bitiktosh shu yili o'rnatilgan
D) 776-yilda osib o'ldirilgan, 778-yilda bu bitiktosh o'rnatilgan

«TO'MARIS»

1. «To'maris» rivoyati qaysi yunon tarixchisining kitobida hikoya qilinadi?

- A) Strabon B) Herodot
C) Polien D) Diodor

2. «To'maris» rivoyatidagi

bosqinchi Eron hukmdorining nomini ko'rsating.

- A) Doro B) Kaykovus
C) Ranosbat D) Kir

3. Massagetlarni hiyla bilan qo'lga tushirish rejasini Kirga kim maslahat beradi?

- A) Krez B) Gishtasp C) Doro
D) o'g'li Kambiz

4. «Axuramazdani shafe keltirib qasamyod etamanki...». Bu so'zlar qaysi personajga tegishli?

- A) «To'maris» rivoyatidagi eronlik asir cholga B) «To'maris» rivoyatidagi Kayxisravga C) «Shiroq» rivoyatidagi Ranosbatga D) «Shiroq» rivoyatidagi Rustakka

5. «To'maris» rivoyatidagi Eron shohi Kir qaysi sulolaga mansub edi?

- A) eroniylar B) ahamoniylar
C) somoniylar D) sosoniylar

6. Qaysi o'zbek xalq ijodi namunasida «To'maris» rivoyatining o'ziga xos ifodasi mavjud?

- A) «Malikayi Husnobod» ertagida
B) «Oysuluv» dostonida C) «Qirq qiz» dostonida D) «Oygul bilan Baxtiyor» ertagida

7. «Agar elchi bo'lmaganingda, shul gapni aytgan og'zingizni qum bilan to'ldirar edim. Boshimizdan zar sochganingizda ham biz erkinlikni qullikka almashtirmaymiz».

Ushbu parcha qaysi asardan olingan va u qaysi qahramonga tegishli?

- A) «Gul va Navro'z», Navro'z
B) «To'maris», To'maris C) «Shiroq», Shiroq D) «Alpomish», Alpomish

8. Atoqli olim Fozila Sulaymonova yunonlar To'maris deb atagan

qahramonni qanday atagan?

- A) Tumor B) To'miris C) To'marisa
D) A va B

9. To'maris tarixda qanday nomlar bilan atalgan?

- A) Tomris B) Tamirida C) Tamaris
D) Barchasi to'g'ri

10. Mirkarim Osimning

«To'maris» hikoyasidagi To'maris kelinining ismini ko'rsating.

- A) Gulqiz B) Zamira C) Zarina
D) Zulxumor

11. «To'maris» rivoyatida aytilishicha, Mihra kimlarni ayni kuchga to'lgan vaqtida, fahm-farosat yordamida yaratgan?

- A) jangchilarni B) ayollarni
C) donishmandlarni D) erkaklarni

12. «Mard yigit ekan. O'limni nomusdan afzal ko'rdi.

O'lmaganda, ehtimol, ulug' sarkarda bo'lur edi».

Kim Sparangizga shunday ta'rif bergan?

- A) Ranosbat B) Kayxusrav
C) Doro D) ko'pni ko'rgan chol

13. «To'maris» rivoyatida «El-yurt ayol kishining fотиhasini oldi, g'alaba bizga yor bo'lg'ay», – deb aytgan obraz nomini ko'rsating.

- A) To'maris
B) soqoli ko'ksiga tushgan bir chol
C) kampir
D) bir sarkarda

«SHIROQ»

1. «Shiroq» rivoyati qaysi yunon tarixchisining kitobida hikoya qilinadi?

A) Herodot B) Kteziy

C) Polien D) Diodor

2. Qadimgi rivoyatlardan birida xalq va vatan ozodligi uchun o'zini qurbon qilgan qahramonning ismi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Alpomish B) Go'ro'g'li
C) Rustamxon D) Shiroq

3. «Shiroq» rivoyatidagi xalq qahramoni Shiroqqa mehribonlik ko'rsatgan, uni aldab yo'lga solmoqchi bo'lgan sarkardani aniqlang.

- A) Ranosbat B) Saksfar
C) Darayavush D) Kayxisrav

4. «Butun umri cho'ponlik bilan o'tgan... Eski chordevordan chayon ushlab, o'zini chaqtiradi. Og'riq sezmaydi. Aytishlaricha, yoshligida ilon uni chaqib olganda allaqanday gilyohlarni surtib, tuzalib ketgan emish». Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

- A) «Gul va Navro'z»
B) «Zariadr va Odatida»
C) «Shiroq»
D) «To'maris»

5. Mirkarim Osimning «Shiroq» hikoyasida «uning nomi So'g'diyada ham, Eronda ham mashhur edi» deya ta'riflangan qahramon kim?

- A) Doro B) Ranosbat
C) Rustak D) Saksfar

6. Vatanparvar qahramon Shiroq haqida kim qanday qissa yozgan?

A) Mahkam Mahmud «Shaklar malikasi»

B) Mirmuhsin «Shiroq»

C) Yavdot Ilyosov «Xol xol o'lim»

D) A va B

7. «O'z elimning dushmanlariga

yordam uchun cho'zadigan
qo'limni kesib tashlaganim
ma'qul».

*Ushbu so'zlarni qaysi qahramon
aytgan?*

- A) Spitamen B) Shiroq
C) To'maris D) Zariadr

8. «U o'z murodiga yetgani uchun
muqaddas otash va suv xudosa
shukur qilib, allaqanday bir
duoni o'qidi». *Ushbu parcha qaysi
qahramon haqida?*

- A) To'maris
B) Rustam
C) Shiroq
D) Spitamen

ILK UYG'ONISH DAVRIDAGI TURKIY ADABIYOT

*1. Ilk uyg'onish davridagi turkiy
adabiyot namunalari qaysi javobda
ko'rsatilgan?*

- A) «Shayboniynoma», «Miftoh ul-
adl»
B) «Avesto», O'rxun-Enasoy
obidalar
C) «Zarbulmasal», «Ogohnoma»
D) «Qutadg'u bilig», «Hikmatlar»

*2. Payg'ambarimizning hayotlari
va diniy-axloqiy ko'rsatmalarini
o'z ichiga olgan rivoyat qanday
ataladi?*

- A) hikmat B) hadis C) sahih
D) tafsir

3. Hadisning musnadi nima?

- A) hadislar ro'yxati B) roviylar
ro'yxati C) hadis aytilgan joy

D) hadis aytilgan vaqt

*4. O'zbek adabiyotida birinchilardan
bo'lib hadislardan ilhomlanib asarlar
yaratgan ijodkor nomini ko'rsating.*

- A) Boborahim Mashrab B) Sayfi Saroyi
C) Yusuf Xos Hojib D) Umar Xayyom

*5. Hadislardan ijodiy foydalanish
asosida yaratilgan asarni ko'rsating.*

- A) Navoiy «Nasoyim ul-muhabbat»
B) Navoiy «Arba'in»
C) Bobur «Boburnoma»
D) Navoiy «Xazoyin ul-maoniy»

*6. Muhaddis olimlar berilgan qatorni
toping.*

- A) Imom Buxoriy, Imom Termiziy,
Daylamiy B) Muslim Hajjoj, Abu
Dovud C) Xotib, Hokim, Abu A'lo
D) Yuqoridagilarning barchasi

*7. Hadis necha qismdan iborat va ular
qanday atalgan?*

- A) Uch qismdan – sahoba, sahih, sanad
B) To'rt qismdan – tobein, matn,
sahoba, sanad C) Ikki qismdan – sanad,
matn D) To'g'ri javob yo'q

ABU MANSUR AS- SAOLIBIY

*1. Arab adabiyoti haqidagi
ma'lumotlar qaysi tazkirada
batafsilroq berilgan?*

- A) «Xuastuanift» B) «Yatimat ad-dahr»
C) «Majolis un-nafois»
D) «Tarixi Buxoro»

*2. Abu Mansur Saolibiyning «Yatimat
ud-dahr fi mahosin ahlul-asr» asarida
necha xurosonlik va movarounnahrlik
shoir haqida ma'lumot berilgan?*

- A) 124 ta B) 415 ta
C) 200 ta D) 350 ta

3. «Dengiz suvi toshib yotgani ayon bo'lib tursa ham, it undan tili bilan ichadi», «O'z davringda baxtingni taqdir qo'ldan xalos et», «Odam uchun eng yaxshi xursandchilik – o'z qo'li bilan ekkan daraxt mevalarini yeyish». *Ushbu hikmatlar qaysi asardan olingan?*

- A) «Yatimat ad-dahr» tazkirasidan
- B) «Guliston bit-turkiy» asaridan
- C) «Qisasi Rabg'uziy»dan
- D) «Hayrat ul-abror» dostonidan

4. *Abu Mansur Saolibiy qalamiga mansub asarlarni toping.*

- A) «Metonimiya va imo-ishoralar», «Til qonunlari va arab tili sirlari»
- B) «Afzal xulqlar», «Tarixi kabir»
- C) «Hisob al-hind», «Tarixi risolasi»
- D) «Yetti iqlim hisobi», «Saydana»

IMOM ISMOIL **AL- BUXORIY**

1. *Hadislardan birida: «Qiyomat kuni butun jamlagan xazinalari jahannam o'tida qizdirilib, u birlan xazina sohibiningq peshonasi, ikki biqini va orqasi dazmol qiling'aydir», – deb avtilgan. Bu qaysi gunoh uchun beriladigan jazo?*

- A) badgumon odamning jazosi
- B) o'g'rilik bilan topilgan mol egasiga berilgan jazo
- C) birovga jabr qilib topilgan mol egasiga beriladigan jazo
- D) zakot bermaydigan kishining jazosi

2. *Abdulloh ibn Amr rivoyatlariga ko'ra, Rasululloh (SAV) ota-onani haqorat qilishning gunohligi haqida nima deganlar?*

- A) hatto birovning ota-onasini so'kkan o'z ota-onasini haqorat qilgan bo'ladi
- B) otasini haqorat qilgan odam gunoh qilgan bo'ladi
- C) onasini haqorat qilgan odam gunoh qilgan bo'ladi
- D) hatto birovni so'kkan ham gunoh qilgan bo'ladi

3. *Imom Buxoriyning asari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

- A) «Sabot ul-ojizin»
- B) «Lison ut-tayr»
- C) «Nasoim ul-muhabbat»
- D) «Al jomi' as-sahih»

4. *«Muhaddislar imomi» nomini olgan alloma kim?*

- A) Imom al-Buxoriy
- B) Abu Iso Muhammad ibn Iso at-Termiziy
- C) Abu Rayhon Beruniy
- D) Abu Ali Ibn Sino

5. *Imom Buxoriyning «Al-jome' as-sahih» asaridagi «Alloh qavli» hadisida keltirilgan «qavl» so'zining ma'nosi nima?*

- A) matn
- B) so'z
- C) ibora
- D) zulm

6. *Imom Buxoriyning «Jome' as-sahih» to'plamiga qancha hadis kirgan?*

- A) 600 000
- B) 7397
- C) 500
- D) 2778

7. *«Kimki o'z oilasi ichida tinch, tani sog' bo'lib tursa va oldida shu kuniga yetarlik taomi bo'lsa, u odamga go'yo butun dunyo berilgan hisoblanadi». Bu parcha qaysi asardan olingan?*

- A) «Devonu lug'otit-turk»dan
 B) «Qutadg'u bilig»dan
 C) «Al-adab al-mufrad»dan
 D) «Devoni hikmat»dan

8. Imom Ismoil al-Buxoriy «Al-jome' as-sahih» kitobi ustida necha yil ishlagan?

- A) 4 yil B) 15 yil C) 16 yil D) 30 yil

9. Abu Hurayraning rivoyatlariga ko'ra, Rasululloh(SAV) yaxshi muomalaga kim haqli ekanligini ta'kidlagan?

- A) uch marta so'rganlarida ham ona ekanligini, to'rtinchisidagina ota ekanligini ta'kidlagan
 B) uch marta so'rganlarida ham ota ekanligini, to'rtinchisidagina ona ekanligini ta'kidlagan
 C) to'rt marta so'rganlarida ham ona ekanligini ta'kidlaganlar
 D) to'rt marta so'rganlarida ham ota ekanligini ta'kidlaganlar

O'RTA OSIYONING QOMUSIY OLIMLARI

AL-XORAZMIY, FOROBIY, BERUNIY, IBN SINO

1. Turli fan sohalari (tarix, etnografiya, san'at, adabiyot, tibbiyot) bo'yicha asarlar yozgan qomusiy ijodkorlar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Ibn Sino, Beruniy, Forobiy, Ulug'bek B) Navoiy, Bobur,

Nodira, Furqat C) Zamahshariy, Beruniy, Cho'lpon, Qodiriy D) Muqimiy, Yusuf Xos Hojib, Hamza, Fitrat

2. O'z asarlarini arab tilida yozgan, qomusiy bilimlar sohibi bo'lgan vatandoshlarimizni ko'rsating.

- A) Jomiy, Navoiy, Furqat B) Ahmad Farg'oniy, Rahg'uziy C) Ibrat, Ibn Sino, Bobur D) Ibn Sino, Beruniy, Forobiy

3. Tibbiy yo'l-yo'riq, ko'rsatmalarni she'riy yo'l bilan bayon etgan alloma ijodkorni toping.

- A) Navoiy B) Ibn Sino C) Beruniy D) Forobiy

4. «Muallimus-soniy» – «Ikkinchi muallim» degan mo'tabar unvonga sazovor bo'lgan allomani aniqlang.

- A) Abu Nasr Forobiy B) Abu Rayhon Beruniy C) Alisher Navoiy D) Abdurahmon Jomiy

5. Ibn Sinoning she'riy shaklda yozilgan tibbiy asarlari nima deb yuritiladi?

- A) pandlar B) o'rjuzalar C) tibbiy o'gitlar D) kuglar

6. Hind xalqining qadimgi madaniyati, tarixi, adabiyoti va san'atini o'rganishda yagona manba bo'lgan «Hindiston» asarining muallifi kim?

- A) Mirzo Ulug'bek B) Zahiriddin Muhammad Bobur C) Abulqosim Firdavsiy D) Abu Rayhon Beruniy

7. «Kitob surat al-arz» («Yerning surati») asarining muallifi kim?

- A) Forobiy B) Ibn Sino C) Haydar Xorazmiy D) Al-Xorazmiy

8. Qaysi javobda «Qur'on» sujeti asosida yozilgan birinchi asar keltirilgan?

- A) Ibn Sino «Salomon va Ibsol»
 B) Ibn Sino «Yusuf qissasi»
 C) Forobiy «Arastu qonunlarining mohiyati» D) Beruniy «Hindiston»

9. Umring ko'pi bilan bir-ikki nafas

Nafas esa kichik bir shamol-u sas.
 Shamolga tayanmish umring binosi,
 Mustahkam imorat yelga tayanmas.

She'r muallifini toping.

- A) Ibn Sino B) Rudakiy
 C) Sa'diy Sheroziy D) Lutfiy

10. Toshkent, Buxoro, Samarqandda o'qigan, 70 dan ortiq tilni bilgan, 160 dan ortiq asarlar yozgan va 950-yilda Damashqda vafot etgan alloma kim?

- A) Beruniy B) Ibn Sino C) Forobiy
 D) Mirzo Ulug'bek

11. Ibn Sinoning «Al-Qonun fi-t-tibb» asaridan keyingi o'rinda turuvchi eng muhim asarini toping.

- A) «Al-Manzuma fi-t-tibb»
 B) «Tibbiy doston» C) «O'rjo'za»
 D) barchasi tog'ri

12. Arastuning «Poetika» asariga sharh sifatida yozilgan, adabiyot nazariyasiga oid manba hisoblanmish «She'r san'ati haqida» asarining muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Forobiy B) Beruniy C) Navoiy
 D) Ibn Sino

13. «Arastu qonunlarining mohiyati haqida» asarida ustoz

avvalning davlat va huquq haqidagi qarashlarini tahlil qilgan alloma nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Ibn Sino B) Beruniy C) Forobiy
 D) Mirzo Ulug'bek

14. Yunon olimlarining asarlariga sharhlar yozgan, musiqa bilan ham shug'ullangan alloma nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Abulg'azi Bahodirxon B) Alisher Navoiy C) Bobur D) Forobiy

15. «Salomon va Ibsol», «Yusuf qissasi», «Risalat ut-tayr» kabi asarlar muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Alisher Navoiy B) Bobur
 C) Ibn Sino D) Forobiy

16. Ibn Sinoning «Fann ash-she'r» asari qaysi mavzuda yozilgan?

- A) she'r ilmiga doir mavzuda B) she'r san'atining tibbiyot bilan aloqasi haqida
 C) yunon she'riyatining tur va shakllari haqida D) A va C

17. Ibn Sinoning ramziy-majoziy usulda yozilgan asarini ko'rsating.

- A) «Hayy ibn Yaqzon»
 B) «Salomon va Ibsol»
 C) «Yusuf qissasi»
 D) A va C

18. Ramziy-majoziy asarlar berilgan qatorni toping.

- A) «Risalatut-tayr» B) «Hayy ibn Yaqzon» C) «Salomon va Ibsol»
 D) A va B

19. Ibn Sino she'riyatining o'ziga xos xususiyatlari nimalardan iborat?

- A) ilm-ma'rifatga da'vat B) dunyo sirlarini bilishga intilish, yaxshi axloqiy xislatlarni eslash C) olam hodisalariga

tiyrak aql bilan qarash

D) A,B,C

20. ...taqvim va yil hisobi, shuningdek, so'g'diylar, qadimgi xorazmliklar, forslar, yunonlar, yahudiylar, xristianlar va musulmonlarning bayramlari, urf-odatları to'g'risida ma'lumot beruvchi asar qaysi javobda ko'rsatilgan?

A) Beruniy «Qadimgi xalqlardan qolgan yodgorliklar» B) Forobiy «Arastu qonunlarining mohiyati haqida» C) Ibn Sino «Risolat at-tayr»

D) Al-Xorazmiy «Kitob surat al-arz»

21. Arastuning «Poetika» asariga sharh sifatida yozilgan risola qaysi javobda berilgan?

A) Ibn Sino «Fann-ash she'r»
B) Ibn Sino «Risolat-at tayr»
C) Saolibiy «Yatimat ad-dahr»
D) Forobiy «She'r san'ati haqida»

22. «She'r obrazli so'zlardan iborat bo'lib, ritmli, bir-biriga muvofiq iboralardan tarkib topgan hamda misralari bir-biriga teng, vaznlari takrorlangan, oxirgi tovushlari bir-biriga o'xshash bo'lib kelgan satrlardan tuziladi». Ushbu so'zlar kimga tegishli?

A) Beruniyga B) Forobiya
C) Ibn Sinoga D) Al-Xorazmiyga

23. Ibn Sinoning ishqiy-sarguzasht asarini toping.

A) «Yusuf qissasi» B) «Risolat at-tayr» C) «Hayy ibn Yaqzon»

D) «Salomon va Ibsol»

24. Dunyo she'riyatining uch buyuk vazni: metrika (yunon), shloka (hind) va aruz (arab)ni o'zaro qiyoslab, ular orasida o'xshashliklar topgan alloma kim edi?

A) Ibn Sino B) Beruniy C) Forobiy
D) Al-Xorazmiy

25. Kim X asrdayoq Sharq ko'proq nasihat yo'li bilan, G'arb esa hayotni real ko'rsatish orqali kishini tarbiyalashga moyilligi haqidagi fikrni qayd etgan?

A) Beruniy B) Al-Xorazmiy
C) Forobiy D) Abu Ali ibn Sino

26. Adabiyotshunos sifatida «Fann ash-she'r» asarini yozgan alloma nomini toping.

A) Ibn Sino
B) Abu Rayhon Beruniy
C) Abu Nasr Forobiy
D) Al-Xorazmiy

27. Forobiy qanday musiqa asbobi yasaganligi haqida rivoyatlar bor?

A) rubob B) dutor C) qonun
D) lira

TASAVVUF VA ADABIYOT

1. Kamil insonlikka intilish, ham ruhan, ham jisman pok bo'lish, bularga maxsus riyozat bosqichlari orqali yetib borish qanday tizim, ta'limot?

A) Jadidizm B) Ma'rifatparvarlik
C) Tasavvuf D) Majoziylik

2. So'fiylikda inson fe'lining eng katta

qusurlaridan biri nima?

- A) Kibr-u havo, manmanlik
- B) Ochko'zlik, yebto'ymaslik
- C) Baxillik, xasislik
- D) Hasadgo'ylik, ko'rolmaslik

3. Tasavvuf she'riyatida bo'sa...

- A) komillikka yetishgan, Haqqa yaqinlashib borayotgan kishi
- B) kamolga yetgan kishining qalbi
- C) ma'rifatning sir-u asrorlaridan bahramandlik vositasi
- D) Allohning ishq

4. Mumtoz (klassik) she'riyatda boda qanday tasavvufiy ma'noni anglatadi?

- A) insonlarni yomonlikka undovchi nafs
- B) kamolga yetgan kishining qalbi
- C) ishq D) imyon

5. Tasavvuf she'riyatida kiyimlari bilan dastlab chiroyli ko'rinadigan, lekin aslida badbashara, bevafo ayol, yovuzlik, nomardlik, sotqinlik, yolg'onchilik timsoli bo'lgan atama qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) dunyo B) kofir
- C) lomakon D) nafs

6. Sharq tasavvuf adabiyotida kuylanadigan ishq ikkiga ajratiladi. Ular qaysilar?

- A) xos va avom ishq
- B) oshiqona va orifona ishq
- C) ayollarga erkaklar ishq
- D) haqiqiy va majoziy ishq

7. Turkiy adabiyotda tasavvuf ta'limoti kimning qaysi asaridan boshlab ifodalana boshlagan?

- A) Nosiriddin Rabg'uziyning

«Qisas ul anbiyo» asaridan

B) Durbekning «Yusuf va Zulayho» asaridan

C) Firdavsiyning «Shohnoma» asaridan
D) Yusuf Xos Hojibning «Qutadg'u bilig» asaridan

8. Ey, Navoiy, boda birla xurram et ko'nglung uyin,

Ne uchunkim, boda kelgan uyga qayg'u kelmadi.

Mazkur baytdagi tasavvufiy atama qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) qayg'u B) boda C) ko'ngul D) uy

9. Haqqa oshiq bo'lgan, uning visoliga erishmoqni o'ziga vazifa qilib qo'ygani tufayli, asosiy maqsadni Allohni izlashga bag'ishlagan kishiga tasavvuf ilmida qanday tashbeh berilgan?

- A) darvesh B) sharob
- C) oshiq D) mashrab

10. So'fiy atamalarda mayxona qanday joy?

- A) kamolga yetgan kishining qalbi
- B) Alloh nomi muttasil zikr etiladigan joy
- C) Allohning inson bag'ridagi uyi
- D) A va C

11. Tasavvufning amaliy qismi nima deb ataladi?

- A) shariat B) haqiqat C) ma'rifat
- D) tariqat

12. Tasavvuf tarixidagi oriflik davri qachon boshlangan?

- A) XII asr o'rtalaridan B) XIV asr boshlaridan
- C) IX asr o'rtalaridan
- D) XIII asr oxiridan

13. Tasavvufda ma'naviy komillikning ilk bosqichi nima deb nomlanadi?

- A) haqiqat B) tariqat
- C) shariat D) ma'rifat

14. Tasavvufning eng yuqori bosqichi nima deb ataladi?

- A) ma'rifat B) tariqat
C) shariat D) haqiqat

15. Tasavvufda nafsoniy xuruj, shaytoniy istaklar jamlangan vogelik nima hisoblanadi?

- A) mayxona B) dunyo
C) gulzor D) ishq

16. Komillikka erishish yo'lida nafsning zarari haqida qaysi asarda «bir nafsning ishini yetmish shayton qilolmaydi» deb ta'kidlanadi?

- A) «Devoni hikmat»da
B) «Hibat ul-haqoyiq»da
C) «Farhod va Shirin»da
D) «Qissasi Rabg'uziy»da

17. «Oshiqlik avvalo, or-nomusni mahkam ushlamoqlikdirki, bu bag'oyat mushkul ishdir. Oshiq ohi yetti qavat osmonning pardasini uchirganda ham yuzidagi pardasini ko'tarmaydi». Bu fikr qaysi baytda o'z ifodasini topgan?

- A) Ayog' ostig'a qolsa notavon mo'r,
Ketursa qatlig'a yuz ajdaho zo'r.
B) Agarchi bo'lg'oli ishqning asiri,
O'tar aflokdin ohim nafiri.
C) Ichimga shu'lam ishqing tutoshib,
Tutoshib demakim, boshimdin oshib.
D) Uchursa ohi yetti ko'k niqobin,
Yuzidin ochmag'ay hurqa-hijobin.

18. Tasavvufda tariqat rahbari, ilohiyot sari boshlovchi ustoz

qanday ataladi? (Yassaviy «Hikmatlar»ida)

- A) Paykon B) Piri mug'on
C) Habib D) Xalilulloh

19. Amalsiz taqvo(dindorlik)ni tasavvuf namoyandalari nima deb hisoblaydilar?

- A) riyokorlik B) fasod
C) zalolat D) guharrezlik

20. Tasavvufda nafsni yengish quroli nima hisoblanadi?

- A) ishq B) bo'sa
C) boda D) dunyo

21. Tasavvufda haqiqiy yoki majoziy yorning kalomi, ko'rsatmalari, purma'no so'zlariga nisbatan qanday so'z qo'llaniladi?

- A) lab B) bo'sa
C) dunyo D) ishq

22. So'fiylikda riyo-vu zuhd ahli kim?

- A) o'zini yaratganga baxshida etgan kimsa
B) darveshlar
C) ko'zbo'yamachilik bilan o'zini tasavvuf ahlidan deb hisoblaguvchilar
D) komil inson

23. So'fiylikda fano ahli...

- A) tasavvuf vakillari
B) tarkidunyo qilgan shaxs
C) firibgarlar
D) ko'zbo'yamachi shaxs

24. So'fiylikda zuhd ahli hamda fano ahli o'rtasidagi farq qaysi mezon bilan o'lchanadi?

- A) ishq
B) iymon
C) vijdon
D) diyonat

25. *Tasavvuf vakillari so'fiylikda qanday nomlar bilan vuritilgan?*

- 1) avliyo; 2) abdal; 3) solik;
4) faqr-u fano ahli; 5) darvesh;
6) qalandar; 7) oshiq; 8) orif.

A) 1,2,3,4

B) 2,3,4

C) 7,8

D) hammasi to'g'ri

X–XII ASRLAR ADABIYOTI

1. *X asrdagi Buxoroda yaratilgan adabiyot haqida* «Aslini aytganda, til nuqtayi nazaridan bu davr adabiyotini fors va arab adabiyotiga bo'lish – haqiqatan shartli narsadir. Aslida biz mavzu, uslub, tashqi ko'rinishi bir xil, faqat tildagina farqi bo'lgan yagona adabiyotga egamiz...», – *deb yozgan olim kim edi?*

A) X.Vamberi B) Y.E.Bertels

C) Radlov D) V.Tomson

2. *Turkiy adabiyot ravnaqida sezilarli iz qoldirgan qoraxoniylar davlati qachon tashkil topgan?*

A) VIII asr oxirlarida B) IX asr

boshlarida C) X asr o'rtalarida

D) XI asr boshlarida

3. *Qoraxoniylar davrida yashab ijod etgan adibni belgilang.*

A) Yusuf Xos Hojib B) Ahmad

Yugnakiy C) Ahmad Yassaviy

D) A va B

4. *XI asr sharoitida Yusuf Xos*

Hojib shoirlarni «so'z teruvchilar» deb ta'riflaydi. XIV asrda esa Sayfi Saroyi shoirlarni «so'z bulbuli» deydi. Buyuk shoir A.Navoiy ta'rificha shoir qanday nomlanadi?

A) «ruh chamanining xushxon

bulbullari» B) «mavzunu shirin»

C) «kimi bulbuldurur so'zda, kim zog'»

D) «guhari sharifroq yo'q andin»

5. *Qaysi adib shoirlarni «so'z bulbuli» deydi?*

A) Ahmad Yugnakiy B) Yusuf Xos

Hojib C) A.Navoiy D) Sayfi Saroyi

6. *Qaysi adib shoirlarni «ruh chamanining bulbullari»ga o'xshatgan?*

A) Sayfi Saroyi B) Yusuf Xos Hojib

C) Alisher Navoiy D) A.Yugnakiy

MAHMUD KOSHG'ARIY, YUSUF XOS HOJIB

1. *Mahmud Koshg'ariy «Devon»idagi she'riy parchalar qanday she'riy shakllardan tashkil topgan?*

A) ikkilik B) to'rtlik C) murabba'

D) A, B va C

2. *Tilni aql-idrok va bilim tarjimoni deb baholagan adibni belgilang.*

A) Yusuf Xos Hojib B) Ahmad

Yugnakiy C) Ahmad Yassaviy

D) Xorazmiy

3. *Quyida berilgan she'riy parchadagi tajnis so'zlar ma'nosi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

Qayu erda bo'lsa uqush birla o'g.

Ani er atagil, necha o'g'sa o'g.

Uqush, o'g, bilik kimda bo'lsa tugal

Yavuz ersa kaz te, kichig ersa o'g.

(Yusuf Xos Hojib)

A) aql, aql, aql B) aql, maqtoʻv, yiqitmoq C) aql, maqta, ulugʻla D) aql, maqtoʻv, ulugʻlik

4. «Qutadgʻu bilig»da Oʻzgʻurmish Eligga, «Saddi Iskandariy»da shahzoda Iskandarga toʻrt shart qoʻyishi epizodi mavjud. Ushbu toʻrt shart nimalardan iborat edi?

A) soʻngsiz hayot, ikki olam shohi boʻlish, Sulaymon davlatiga ega boʻlish, doimiy sogʻliq B) poyga, kamondan oʻq uzish, merganlik, kurash C) Sulaymon uzugiga ega boʻlish, parilar shohining qiziga uylanish, barcha dushmanlarini magʻlub qilish, tuganmas boylikka erishish D) soʻngsiz tiriklik, qarilik koʻrmas yigitlik, doimiy sogʻliq, tuganmas boylik

5. Asarlarida odil shoh haqidagi gʻoyalari, oʻy-orzularni ilgari surgan adiblar qaysi javobda toʻgʻri koʻrsatilgan?

A) Lutfiy, Ogahiy, Bobur B) Bobur, Uvaysiy, Atoyi C) Yusuf Xos Hojib, Navoiy D) Mashrab, Furqat, Navoiy

6. Qaysi asarda boshliq besh illatdan: shoshqaloqlik, ochkoʻzlik, jaholat, yovuz-buzuq feʼllik, yolgʻonchilik, qoʻpol tillilikdan xoli boʻlishi shart deyiladi?

A) «Hibat ul-haqoyiq» B) «Kul Tigin bitigi» C) «Qutadgʻu bilig» D) «Gulistoni bit-turkiy»

7. Yusuf Xos Hojibning «Qutadgʻu bilig» asarining eng qadimiy – Namangan nusxasini fanga taqdim etgan adib kim edi?

A) Behbudiy B) Avloniy C) Hamza D) Fitrat

8. Yusuf Xos Hojibning «Qutadgʻu bilig» asari 31-bobida nima haqida fikr yuritilgan?

A) ota-onaga mehribonlik B) ilm oʻrganish C) rahbar maʼnaviyati D) rostgoʻylik

9. «Tilin tugmishin tishin yazmas» («Til bilan tugilganni tish bilan yechib boʻlmas»). Ushbu maqol tilga olingan asarni belgilang.

A) Oʻrxun yodgorliklari B) «Devonu lugʻotii-turk» C) «Qutadgʻu bilig» D) «Hibat ul-haqoyiq»

10. Qaysi asarda zulm yonib turgan oʻtga, adolat esa neʼmat undiruvchi suvga oʻxshatilgan?

A) Ogahiy «Ogohnoma» B) A.Navoiy «Farhod va Shirin» C) Yusuf Xos Hojib «Qutadgʻu bilig» D) Xoja «Gulzor»

11. Kimingda uqush boʻlsa asli boʻlur,

Qayuda bilik boʻlsa, baklik boʻlur. Ushbu hikmatli soʻzlarni oʻz asarida ifodalagan muallifini belgilang.

A) Rabgʻuziy B) Ahmad Yugnakiy C) Mahmud Koshgʻariy D) Yusuf Xos Hojib

12. «Yoz bilan Qish» munozarasi ifodalangan toʻrtliklar muallifi qaysi javobda toʻgʻri koʻrsatilgan?

A) Yusuf Amiriy B) Yusuf Xos Hojib C) Yaqiniy D) Mahmud Koshgʻariy

13. «Qutadgʻu bilig»da Aql ramzini ifodalovchi qahramon kim edi?

A) Kuntugʻdi B) Oytoʻldi C) Oʻgdulmish D) Oʻzgurmish

14. Quyidagi berilganlardan bir-biriga mos berilgan tog'ri javobni toping.

- 1) Kuntug'di; 2) Oyto'ldi;
3) O'gdulmish; 4) O'zg'urmish.
a) so'g'lomlik ramzi; b) aql va zakovat ramzi; c) adolat ramzi; d) baxt va davlat ramzi.

A) 1-b, 2-d, 3-a, 4-c

B) 1-a, 2-c, 3-b, 4-d

C) 1-c, 2-d, 3-b, 4-a

D) 1-a, 2-b, 3-c, 4-d

15. Yusuf Xos Hojibning «Qutadg'u bilig» dostoni qahramonlari – O'zg'urmish, O'g'dulmish, Oyto'ldi, Kuntug'di qanday obrazlar?

A) ramziy obrazlar B) realistik

obrazlar C) prototip obrazlar

D) hajviy obrazlar

16. «Devonu lug'otit-turk»dagi to'rtliklarning ko'piga xos bo'lgan asosiy xususiyat nima?

A) dehqonchilik bilan bog'liq ekanligi B) ko'proq aruz vaznida yozilgan

C) o'git, pand-nasihati ruhining mavjudligi D) ona va bola munosabatlari aloqadorligi

17. Qaysi muallif o'z asarini «Turkiy shohnoma» deb atagan?

A) Imom Buxoriy B) Mahmud Koshg'ariy C) Yusuf Xos Hojib D) Rabg'uziy

18. Qaysi javobda «Qutadg'u bilig»ning yozilgan yili to'g'ri ko'rsatilgan?

A) 1055–1056 B) 1816–1817

C) XIII asr D) 1069–1070

19. «U milodiy 1439-yil Hirotda uyg'ur yozuvi bilan ko'chirilgan. 1823-yil fransuz sharqshunosi Jaubert Amedee bu asar haqida ma'lumot chop ettirib, uni ilm ahliga tanishtiradi». Bu fikrlar qaysi asar haqida aytilgan?

A) Navoiy «Majolus un-nafois»

B) Yusuf Xos Hojib «Qutadg'u bilig»

C) M.Koshg'ariy «Devonu lug'otit-turk» D) Xorazmiy «Muhabbatnoma»

20. Oyto'ldi, O'zg'urmish, O'gdulmish, Kuntug'di qaysi asarning qahramonlari?

A) Ahmad Yugnakiy «Hibat ul-haqoyiq» B) Yusuf Xos Hojib

«Qutadg'u bilig» C) Sayfi Saroyi

«Guliston bit turkiy» D) Rabg'uziy

«Qisasi Rabg'uziy»

21. Isrofgarchilikka yo'l qo'ymaslik, tejamkorlik «Devonu lug'otit-turk»dan olingan quyidagi maqollarning qaysi birida aks etgan?

A) Uma kelsa qut kelar

B) Agilda uglak tugsar, ariqda o'ti unar

C) Tabg'ach xanning turqusi telim, tenglamazib bichmas D) Ud kechar, kishi to'yimas, yalinguk o'g'li mangu qolmas

22. Alp Er To'ngani eroniyalar qanday nom bilan ataganlar?

A) Rustam B) Siyovush

C) Afrosiyob D) Kayumars

23. Ilk adabiyotshunos, tilshunos, elshunos (etnograf), tarixchi, folklorshunos va shoir deb ta'riflangan ijodkor nomini ko'rsating.

A) Alisher Navoiy B) Mahmud

Koshg'ariy C) Maleho Samarqandiy

D) Ahmad Yugnakiy
24. *Turkiy tilda bitilgan ilk badiiy dostonni ko'rsating.*

- A) «Irq bitigi» B) «Muhabbatnoma»
C) «Gulistoni bit-turkiy»
D) «Qutadg'u bilig»

25. *Qaysi asar uchun uning muallifi «eshik og'asi» lavozimiga munosib ko'rilgan?*

- A) «Devonu lug'otit-turk»
B) «Qutadg'u bilig» C) «Hibat ul-haqoyiq» D) «Qissasi Rabg'uziy»

26. *Alisher Navoiyning «Mahbub ul-qulub» asarida podsholar, dehqonlar, savdogarlar va aholining turli toifalariga badiiy ta'riflar beriladi. Shunday xususiyatni yana qaysi asarda ko'rish mumkin?*

- A) «Hibat ul-haqoyiq»da
B) «Qutadg'u bilig»da
C) «Muhabbatnoma»da
D) «Shayboniynoma»da

27. *Qadim ajdodlarimizning bahodirligi, vatanparvarligidan hikoya qiluvchi «Oltin qon» deb nomlangan afsonani yozib qoldirgan alloma nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

- A) Yusuf Xos Hojib B) Mahmud Koshg'ariy C) Ahmad Yugnakiy D) Rabg'uziy

28. *Turkiy adabiyotdagi qo'shiq, afsona, marsiya, maqol singari janrlar haqida ilk ma'lumot beruvchi asarni toping.*

- A) «Muxtasar» B) «Mezon ul-avzon» C) «Majolis un-nafois» D) «Devonu lug'otit-turk»

29. *«Adab ul-muluk», «Amin ul-mamlakat», «Ziynat ul-umaro», «Pandnomayi mulk» nomlari bilan mashhur bo'lgan asarni belgilang.*

- A) «Shohnoma» B) «Xudoynoma»
C) «Qobusnoma» D) «Qutadg'u bilig»

30. *«Nopok, yaroqsiz, kir narsalarni el-yurt suv bilan yuvib tozalaydi, poklaydi. Agar suvning o'zi kir, iflos bo'lsa, uni qanday tozalashadi. Yoki kishining tobi qochsa, kasal bo'lsa, tabib tuzatadi. Ammo tabibning o'zi kasal bo'lsa-chi, uni kim tuzatadi?»*

(«Qutadg'u bilig»)

Ushbu misollar orqali O'gdulmush kimni nazarda tutgan?

- A) askarni B) qo'ychuvonni
C) vazirni D) boshliqni

31. *«Qutadg'u bilig»da quyoshning istioraviy ifodasini ko'rsating.*

- A) «rumiy qizi», «sara qiz yuzi»
B) «sata», «sata qalqani»
C) «xurshidi jahon», «shams»
D) A va B

32. *«...men turkcha so'zlarni yovvoyi tog' kiyigi singari deb bildim, shunga qaramay, ularni avaylab-asrab qo'lga o'rgatdim», – deb yozgan shoir kim?*

- A) Mahmud Koshg'ariy B) Yusuf Xos Hojib C) Alisher Navoiy D) Hamza

33. *Quyidagi maqollardan qaysi biri «senga yomonlik qilganga ham yaxshilik qil» degan ma'noda ishlatiladi?*

- A) «Yalingus qaz utmas» B) «Qush qanotin, er atin» C) «Ko'b sukutga qush qo'nar, ko'rklik kishiga so'z kelar» D) «Suv ichirmasga sut ber»

34. Afriasiyob – Alp Er To'nga va uning Barman, Barsg'an degan o'g'illari va Qaz ismli qizi haqida ma'lumotlar saqlanib qolgan asar nomi qaysi javobda berilgan?

- A) «Qutadg'u bilig» B) «Devonu lug'otit turk» C) «Hibat ul-haqoyiq» D) «Boburnoma»

35. «Koptok menga o'xshaydi. U o'rinsiz dumalab yurgani kabi davlat ham beqarordir»... Ushbu so'zlarni «Qutadg'u bilig»ning qaysi qahramoni aytgan?

- A) Kuntug'di B) Oyto'ldi C) O'gdulmish D) O'zgurmish

36. «Qutadg'u bilig» dostonida ismi «aql bilan ziynatlangan» degan ma'noli, eng faol qahramon nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) O'gdulmish B) O'zg'urmish C) Kuntug'di D) Oyto'ldi

37. «Qutadg'u bilig» dostonida qaysi qahramon behuda ishlar bilan band bo'lish, har bir maydachuyda orzu-havaslarga ovunib qolishdan ogohlantiradi, mudrab borayotgan tuyg'ularni sergaklantiradi?

- A) Kuntug'di B) Oyto'ldi C) O'zg'urmish D) O'gdulmish

38. «Sen kimxoblarga o'ralib yurasan, men esa qopdan tikilgan to'n bilan kifoyalanaman. Ertaga o'lim kelsa, ikkimiz ham yalang'och ketamiz-ku! Demak, tanni emas, ruhni boyitish lozim». «Qutadg'u bilig» dostonida ushbu so'zlarni aytgan qahramon qaysi

javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) O'zg'urmish B) O'gdulmish C) Oyto'ldi D) Kuntug'di

39. «Qutadg'u bilig» dostonida nodon odam, bilimsiz kishi, ochko'z inson, yomon xulqli, yaramas odatli kishiga nisbatan qo'llangan o'xshatish qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) gul B) yilqi (hayvon) C) bo'ri D) tulki

40. Qaysi asar XII–XIV asrlarda Yevropada «zersal» deb nomlangan janrning paydo bo'lishiga sabab bo'lgan?

- A) «Lubob ul-ahbob» tazkisasi B) «Hibat ul-haqoyiq» asari C) «Qobusnoma» asari D) «Qutadg'u bilig» dostoni

41. Yusuf Xos Hojibning «Qutadg'u bilig» asarining XV asrda Hirotda ko'chirilgan nusxasi qaysi yozuvda bitilgan?

- A) uyg'ur yozuvida B) so'g'd yozuvida C) arab yozuvida D) oromiy yozuvida

42. «Sen tansiq taomlarni, men esa arpa oshini yeymiz. Uxlab tursak ikkimiz ham och qolamiz». Ushbu fikrlar qaysi asarning qaysi qahramoniga tegishli?

- A) «Qutadg'u bilig»dagi O'gdulmishga B) «Qutadg'u bilig»dagi O'zg'urmishga C) «Saddi Iskandariy»dagi donishmand hakimga D) «Qisasi Rabg'uziy»dagi Yofasga

43. O'zining tug'ilgan yurtini Quz O'rdu deb eslatgan turkigo'y adib kim?

- A) Haydar Xorazmiy B) Sayfi Saroyi

C) Yusuf Xos Hojib

D) Durbek

44. «Devonu lug'otit-turk»dan olingan «Erik erni yag'lig', ermagu bashi qanlig'» maqoli qanday izohlanadi?

A) Tirishqoqning labi yog'liq, erinchoqning boshi qonlig' B) Er kishining labi yog'liq, dangasaning boshi bog'liq C) Erinchoq erning ermagi-boshi tang'iq D) Zamon o'tar, inson bolasi mangu qolmas.

45. «Men bu kitobni saj', hikmatli so'zlar, maqollar, rajaz va nasr deb atalgan adabiy parchalar bilan bezadim...». Ushbu fikr qaysi asar muallifiga tegishli?

A) Yusuf Xos Hojib «Qutadg'u bilig» B) M.Koshg'ariy «Devonu lug'otit-turk» C) N.Rabg'uziy «Qisasi Rabg'uziy» D) A.Navoiy «Muhokamat ul-lug'atayn»

46. «Qutadg'u bilig»da «sevg qoshi», «tul to'ni», «zangi yuzi» istioralari qanday ma'noda qo'llanilgan?

A) tun ma'nosida B) sevgi, ayriliq, tun ma'nolarida C) go'zallik, ayriliq, baxti qoralik ma'nolarida D) kun va tun ma'nolarida

47. Ko'ra bersang dunyo ko'lanka soni, Quvsang qochar, qochsang, izlagay seni.

Ikki kunlik o'tar dunyoni tutib, Nega gerdayasan ko'kdan ham o'tib.

(«Qutadg'u bilig»)

O'gdulmushga ushbu dunyo

ayblarini kim aytgan?

A) O'zg'urmush B) Oyto'ldi

C) Kuntug'di D) muallif

48. Quyidagi asarlardan qaysi birida qadimgi qabilaviy hayot, ovchilik, dehqonchilik, chorvachilik bilan bog'liq lavhalar mavjud?

A) «Devonu lug'otit-turk»

B) «Qutadg'u bilig» C) «Devoni hikmat» D) «Boburnoma»

49. She'r, qo'shiq, qasida, marsiya, afsona, maqol singari janrlar to'g'risidagi dastlabki izohlar qaysi asarda berilgan?

A) Kaykovus, «Qobusnoma»

B) Mahmud Koshg'ariy «Devonu lug'otit-turk» C) Yusuf Xos Hojib «Qutadg'u bilig» D) Ahmad Yugnakiy «Hibat ul-haqoyiq»

50. «Qutadg'u bilig» muallifining ta'kidlashicha, uning asarini chinliklar va mochinliklar qanday atashgan?

A) chinliklar – «Ziynat ul-umaro», mochinliklar – «Shohnomayi turkiy»

B) chinliklar – «Adab ul-muluk», mochinliklar – «Amin ul-mamlakat»

C) chinliklar – «Ziynat ul-umaro», mochinliklar – «Amin ul-mamlakat»

D) chinliklar – «Adab ul-mamlakat», mochinliklar – «Rangnomayi muluk»

51. Turkiy adabiyotdagi afsonalarning dastlabki yozib olinishi qaysi ijodkor nomi bilan bog'liq?

A) Ahmad Yassaviy B) Mahmud Koshg'ariy C) Nosiriddin Rabg'uziy D) Mahmud Zamahshariy

52. Qaysi ijodkor o'z asari to'g'risida: «Kitob 464-yilda (hijriy) jumad ul-avval boshlarida boshlandi va to'rt

karra yozilgandan
(ko'chirilgandan) va
tuzatilgandan so'ng, 466-yil
jumadul-oxirning 12-kuni
bitirildi» deb yozgan?

- A) Alisher Navoiy B) Mahmud
Koshg'ariy C) Ahmad Yugnakiy
D) Herodot

53. Mahmud Koshg'ariy «Devonu
lug'otit-turk» asarini kimga
bag'ishlagan?

- A) Ahmad Yugnakiyga
B) Abulqosim Abdulloh binni
Muhammad al-Muqtadoga
C) Abulqosim Firdavsiyga
D) Yusuf Xos Hojibga

54. «Devonu lug'otit-turk»da qaysi
band shakli ko'p uchraydi?

- A) musaddas B) murabba'
C) musabba' D) muashshar

55. Kimning qaysi asarida 20 ta
turkiy qabilalar nomi izohlari bilan
keltirilgan?

- A) A.Bahodirxon, «Shajarayi turk»
B) Navoiy «Tarixi muluki ajam»
C) M.Koshg'ariy «Devonu lug'otit-
turk» D) Bobur «Boburnoma»

56. Yusuf Xos Hojibning
«Qutadg'u bilig» dostoni necha
bobdan iborat va asosiy bo'lim
nimadan boshlanadi?

- A) 73 bob, Kuntug'dining ta'rifi
bilan B) 23 bob, Batxasbekning
ta'rifi bilan C) 66 bob,
Kuntug'mishning ta'rifi bilan D) 75
bob, Oyto'ldining ta'rifi bilan

57. «Qutadg'u bilig»ning nechta
qo'lyozma nusxasi bizgacha yetib
kelgan?

- A) 2 ta: Vena, Qohira B) 2 ta: Vena,
Namangan C) 3 ta: Vena, Qohira,
Namangan D) 4 ta: Vena, Qohira,
Namangan, Misr

58. «Qutadg'u bilig»dagi quyoshning
istioraviy ifodasi qaysi javobda to'g'ri
berilgan?

- A) zangi yuzi B) sevuglar qoshi
C) qora ko'ylak D) rumiy qizi

59. «Qutadg'u bilig» mazmunan
qanday asar?

- A) vatan haqidagi asar B) tarixiy-
biografik asar C) ishqi-y-sarguzasht asar
D) pandnoma asar

60. «Qutadg'u bilig» asari haqida
ma'lumot chop etib, uni ilm ahliga
tanishtirgan fransuz sharqshunosi
kim?

- A) V.Tomson
B) Hammer Purgstall
C) Jaubert Amedee
D) Valizoda

61. Mahmud Koshg'ariy «qasida»,
«she'r» deb izohlagan janrni belgilang.

- A) she'r B) maqol C) qasida
D) qo'shiq

62. Mahmud Koshg'ariy «Devoni»dagi
to'rtliklar qanday qo'fiyalangan?

- A) a-a-a-b B) a-b-d-b C) a-a-a-a
D) A, B va C

63. «Alp Er To'nga» haqidagi marsiya
qanday she'riy shaklda yozilgan?

- A) g'azal B) qasida C) muxammas
D) murabba'

64. «Alp Er To'nga» marsiyasi qaysi
vaznda yozilgan?

- A) barmoq vazni B) erkin vazn
C) aruz vazn D) saj'

65. «Alp Er To'nga» marsiyasining

turoqlar tartibini aniqlang.

A) 1+3+3 B) 4+3 C) 3+4

D) 3+3+1

66. Kim turkiy til grammatikasini ishlab chiqqan birinchi tilshunos olim sifatida e'tirof etiladi?

A) Alisher Navoiy B) Mahmud

Zamahshariy C) Mahmud

Koshg'ariy D) Abu Nasr Forobiy

67. Quyidagi asarlardan qaysi birida O'rta Osiyoda yashagan turkiy xalqlarning XI asrgacha bo'lgan badiiy ijodi to'g'risida qimmatli ma'lumotlar jamlangan?

A) «Mezon ul-avzon»da

B) «Qutadg'u bilig»da

C) «Devonu lug'otit-turk»da

D) «Hibat ul-haqoyiq»da

68. Mahmud Koshg'ariyning «Devonu lug'otit-turk» asarida keltirilgan «Qish va Yoz» munozarasida quyidagi badiiy vositalardan qaysi biri asosiy o'rin tutadi?

A) sifatlash B) mubolag'a

C) jonlantirish D) talmeh

69. Alp Er To'nga marsiyasidagi Qaz kim?

A) Afrosiyobning qizi

B) Tahmurasning qizi C) Tang'utlar

shohining qizi D) Siyovushning

raqibi

70. Mahmud Koshg'ariy Afrosiyob qayerda turar edi deb yozgan?

A) Toshkentda B) Turkistonda

C) Yassida D) O'rdukannda

71. Alp Er To'nga qanday ma'noni bildiradi?

A) bo'ri kabi qo'rqmas B) tulki kabi

ayyor C) ayyiqday kuchli

D) yo'lbars kabi kuchli, bahodir

72. Qaysi qatorda Alp Er To'nganing o'g'illari nomi to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Qaz, Barman B) Afrosiyob, Qaz C)

Barman, Barsg'an D) Barsg'an, Qaz

73. Mahmud Koshg'ariy «Devonu lug'otit-turk»da qaysi maqolni «Bu

maqol o'z elini, urug'ini va

mamlakatini yomonlovchilarga

qarata aytiladi» deb izohlagan?

A) Qul savi qolmas, Qag'il bag'i

yazilmas B) Suv ichirmasga sut ber

C) Tuzin birla urush, o'tun birla ustarma

D) Tulku o'z iniga ursa, ujud bo'lur

74. «Devonu lug'otit-turk»dagi «Uma kelsa, qut kelur» maqoli qaysi qatorda hozirgi tilimizga to'g'ri o'girilgan?

A) Suv kelsa, baxt keladi B) Bahor

kelsa, baxt keladi C) Mehmon kelsa, qut

kelar D) Qo'shning kelsa, qut kelar

75. «Devonu lug'otit-turk»dagi «Qiz kishi savi yo'rig'li bo'lmas» maqoli qaysi qatorda hozirgi tilimizga to'g'ri o'girilgan?

A) Qiz qarimas, asal aynimas.

B) Baxil odam obro' topmaydi.

C) Boy boyga boqar, suv soyga oqar.

D) Boy bo'ldim deb kerilma.

76. Yusuf Xos Hojibning «Qutadg'u bilig» asari qahramonlari – Kuntug'di va Oyto'ldi nima haqida suhbatlashadilar?

A) dushman hujumi haqida

B) mehmon kutish odobi haqida

C) vatanparvarlik haqida

D) dunyo hodisalari haqida

77. «Qutadg' u bilig» asarini bugungi o'zbek tiliga baytma-bayt tarjima qilgan olim kim?

- A) Qayum Karimov B) Ergash Ochilov C) Boqijon To'xliyev D) To'ra Mirzayev

78. Yusuf Xos Hojib qaysi shaharda tug'ilgan?

- A) Samarqandda B) Termizda C) Bolosog'unda D) Hirotda

79. Yusuf Xos Hojib «Qutadg' u bilig» asarini yozishga qancha vaqt sarflagan?

- A) o'n yil B) bir yarim yil C) uch yil D) olti oy

80. «Qutadg' u bilig»dagi O'gdulmish nimaning timsoli sanaladi?

- A) adolatning B) davlatning C) aqlning D) qanoatning

81. Qahramonlarning o'zaro suhbatlari asosiga qurilgan asarni ko'rsating.

- A) «Devoni Mashrab» B) «Qisasi Rahg'uziy» C) «Devonu lug'otit-turk» D) «Qutadg' u bilig»

82. «Qutadg' u bilig» qahramoni O'zg'urmishning nomi qanday ma'noni bildiradi?

- A) «sergaklantiruvchi», «hushyor qiluvchi» B) «mehnatkash», «ishchan» C) «vatanparvar», «xalqparvar» D) «adolatparvar», «odil»

83. Qaysi javobda «Qutadg' u bilig»dagi qahramon – Kuntug'dining ramziy timsoli to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) adolat B) davlat C) aql D) qanoat

84. «Qutadg' u bilig»ning qaysi qahramoni davlat timsoli sanaladi?

- A) O'gdulmish B) Oyto'ldi C) Kuntug'di D) O'zg'urmish

85. Yusuf Xos Hojib «Qutadg' u bilig»da kimni «Qilmishlari to'g'ri, fe'l-u tabiati rost, tili chin, yetuk, ko'zi va ko'ngli boy, bilimli, zakovatli, hushyor, yomonlarga misli bir olov edi», – deb ta'riflaydi?

- A) Oyto'ldini B) O'zg'urmishni C) Kuntug'dini D) O'gdulmishni

86. Turkiy adabiyotdagi ilk qasida sifatida baholanadigan «Bahor madhi» qaysi asarda keltirilgan?

- A) «Devonu lug'otit-turk»da B) «Devoni hikmat»da C) «Qutadg' u bilig»da D) «Hibat ul-haqoyiq»da

87. Mahmud Koshg'ariy keltirgan «Oltin qon» afsonasida qadimgi turkiy ajdodlarimizning qaysi bosqinchi shohga qarshi mardliklari hikoya qilinadi?

- A) Eroniy Kayxusravga qarshi B) Eroniy Doro I ga qarshi C) Arablar sarkardasi Ibn Qutaybaga qarshi D) Iskandar Zulqarnayga qarshi

88. Yusuf Xos Hojibning «Qutadg' u bilig» asari qaysi bahrdan yozilgan?

- A) hazaj B) ramal C) rajaz D) mutaqorib

89. «Qilmishlari to'g'ri, fe'l-u tabiati rost, tili chin, yetuk, ko'zi va ko'ngli boy, bilimli, zakovatli, hushyor, yomonlarga misli bir olov» bo'lgan hukmdor Yusuf Xos Hojibning tasviricha kim?

A) O'g'dulmish B) Kuntug'di
C) Oyto'ldi D) O'zg'urmish
90. «Qutadg'u bilig»dagi «Bahor madhi» qasidasi necha baytdan iborat?

A) 59 bayt B) 49 bayt
C) 45 bayt D) 39 bayt

91. Yusuf Xos Hojibning «Qutadg'u bilig» asari bizgacha qaysi yozuvda yetib kelgan?

A) arab va uyg'ur yozuvida B) yunon va lotin yozuvida
C) O'rxun-Enasoy yozuvida D) arab va yunon yozuvida

92. «Qutadg'u bilig» asari nomini «Baxtga eltuvchi bilim», «Saodatga yo'llovchi bilim» deb tarjima qilish mumkin. Bu asar nomini «Baxtliklanish bilimi» deb kim o'g'irgan?

A) Qayum Karimov B) Boqijon To'xliyev
C) Fitrat D) Oybek

93. Mahmud Koshg'ariy «Devonu lug'otit-turk» asarida nazariy jihatdan qaysi tur va janrlarga to'xtamagan?

A) masnaviy, marsiya, g'azal
B) qo'shiq, she'r, qasida
C) hikmat, masnaviy, marsiya
D) g'azal, noma, she'rlar

94. «Alp Er To'nga» marsiyasi qaysi adabiy manba orqali yetib kelgan?

A) «Devonu lug'otit-turk»
B) «Qutadg'u bilig» C) «Yatimat ad-dahr»
D) «Hibat ul-haqoviq»

95. «Qutadg'u bilig»da bek ikki narsa bilan elni buzadi, deganda nimalar nazarda tutilgan?

A) kaltabinlik va johillik B) buzug' fe'llik va yolg'onchilik
C) ilmsizlik va adolatsizlik D) zo'rlik va g'ofillik

96. Yusuf Xos Hojib nimani insonlar yo'lini yorituvchi mash'alaga qiyoslagan?

A) ilmni B) quyoshni C) odobni
D) adolatni

97. «Yurtda nizom va qoida ustuvor bo'lib, shu darajada adolat qaror topadiki, xazina oltinga to'lib, qo'zi bo'ri bilan yonma-yon omonlikda yashay boshlaydi».

Ushbu holat qaysi asarda uchraydi?

A) «Hibat ul-haqoviy» B) «Qutadg'u bilig»
C) «Guliston bit-turkiy»
D) «Qisasi Rabg'uziy»

98. Yusuf Xos Hojibning «Qutadg'u bilig» dostoni qaysi xalq orasida «Shohnomayi turkiy» nomi bilan shuhrat topgan?

A) mochinliklar B) chinliklar
C) turonliklar D) eronliklar

99. Yusuf Xos Hojibning «Qutadg'u bilig» asari Namangan nusxasi haqida dastlab kim ma'lumot beradi?

A) Muhammad Hoji B) J.Amedee
C) Valizoda D) Fitrat

100. «Beklikka tekkan dard davosi aql va bilim,

Uni aql bilan emla, ey xalqi muloyim» kabi didaktik bayt muallifi kim?

A) Ahmad Yugnakiy B) Yusuf Xos Hojib
C) A.Navoiy D) M.Koshg'ariy
101. Ellik yosh haqida «qora quzg'un tusidek boshimni oq (qush) qildi», «pistirma, ya'ni nogahoniy o'lim bo'lmasa, endi u tomon boraman»

mazmunidagi fikrlarni aytgan ijodkorni toping.

A) A.Yugnakiy B) M.Koshg'ariy
C) Yusuf Xos Hojib D) A.Navoiy
102. M.Koshg'ariyning «Devonu lug'otit-turk» asariga kiritilgan «Alp Er To'nga» marsiyasini kim tarjima qilgan?

A) A.Qayumov B) M.Is'hoqov
C) V.Tomson D) A.Mahkamov
103. «Qutadg'u bilig» asarida bekklikning mustahkam bo'lishi uchun qanday ehtiyojlar borligi aytilgan?

1) kuchli lashkar; 2) ziyaraklik;
3) boylik; 4) dovyuraklik;
5) badavlat xalq; 6) adolatli siyosat.

A) 2,3,4,6 B) 1,2,5,6 C) 1,3,5,6
D) 2,3,4,5

104. Quyidagi misralar qaysi asardan olingan?

Esib keldi Sharqdan bahorning yeli,

Jahon ko'rki-chun ochdi firdavs yo'li.

A) «Qutadg'u bilig» B) «Devonu lug'otit-turk» C) «Devoni hikmat»
D) «Hibat ul-haqoyiq»

105. «Qutadg'u bilig» asaridan olingan quyidagi parchada kimlar nazarda tutilgan? «...kishilar qo'li ochiq bo'ladi. Ko'nglini xudo herganidan ham ziyod keng tutadi».

A) savdogarlar B) chorvadorlar
C) ziyolilar D) dehqonlar

106. «Qutadg'u bilig» (Yusuf Xos Hojib) asari ilm ahliga qachon ma'lum qilingan?

A) XX asrning I choragida
B) XX asrning II choragida
C) XIX asrning I choragida
D) XIX asrning II choragida

107. Yusuf Xos Hojib «Qutadg'u bilig» asarida «Ikki narsa el uchun mahkam bog'ichdir» deganda nimani nazarda tutgan?

A) Hushyorlik, siyosat B) Davlat, adolat
C) Karam, mehribonlik
D) Idrok, ko'ngil

108. Qaysi asar davlatning mafkuraviy ta'limoti sifatida ham alohida ahamiyatga ega?

A) «Qobusnoma»
B) «Qutadg'u bilig»
C) «Temurnoma»
D) «Boburnoma»

109. Quyidagi parcha qaysi asardan olingan?

«Agar arslon itlarga bosh bo'lsa, itlar arslonga aylanadi, lekin it arslonlarga yetakchilik qilsa, arslonlar itlar kabi bo'lib qolishi mumkin».

A) «Qissasi Rabg'uziy»
B) «Qutadg'u bilig»
C) «Devonu lug'otit-turk»
D) «Mahbub ul-qulub»

110. «Qutadg'u bilig» asarida «bek» so'zi qaysi so'z bilan bog'langan va u muallif tomonidan chiroyli tarzda ifoda qilingan?

A) bilig B) elig C) budun D) raiyat

A. YUGNAKIY.

A. YASSAVIY

1. A.Yugnakiyning «Hibat ul-haqoyiq» asarini ko'chirtirgan hukmdor kim?

A) Dod Sipohsolorbek

B) Arslon Xo'ja Tarxon
 C) Muhammad Rahimxon II
 D) Tavg'ach ulug' Bug'ro xon

2. Farididdin Attor kimni «Piri Turkistoni» deb atagan?
 A) Mashrabni B) Atoyini
 G) A. Yassaviyni D) A. Yugnakiyni

3. A. Yassaviyning «Hikmatlar»ida nechta she'r jamlangan?
 A) 500 ga yaqin B) 240 ga yaqin
 C) 4400 ta D) 1000 dan ortiq

4. Ishqi ilohiyni rasmiy shariat doirasidan uzoqlashmagan holda sharhlagan adib kim?
 A) M. Halloj B) B. Mashrab
 G) A. Yassaviy D) B. Naqshbandiy

5. Qaysi mutasavvuf alloma she'riyatidagi obrazlar tuzilishi ham tasavvuf ta'limoti, ham og'zaki ijod an'analari bilan chambarchas bog'lanib ketgan?
 A) A. Yassaviy B) Yusuf Xos Hojib
 C) Fuzuliy D) A. Navoiy

6. Hayotning barcha bosqichlari «shariat», «tariqat», «ma'rifat» va «haqiqat»dan iborat degan tasavvufona g'oya asosan kimning asarlarida o'z ifodasini topgan?
 A) Mahmud Koshg'ariy
 B) Kaykovus C) Ahmad Yassaviy
 D) Xoja

**7. Ayo nodon, ma'no bo'l deb aydi, bildim,
 Ondin so'ngra cho'llar kezib,
 Haqni so'rdim.
 Ro'zi qildi Azozilni tutib mindim,
 Langar to'kub, belin bosib
 yanchdim mano.
 Ahmad Yassaviy qo'llagan Azozil**

talmehi nimaning ramziy obrazini anglatadi?

A) Buroq oti B) G'iro't C) xorlik
 D) nafs

8. Nafsni yengish g'oyasi ilgari surilgan asarni ko'rsating.

A) «Shayboniynoma» B) «Suhayl va Guldursun» C) «Devonu lug'otit-turk»
 D) «Devoni hikmat»

9. Qur'on, hadis va umuman diniy ma'rifat qaysi adib ijodi uchun yetakchi xususiyat?

A) Lutfiy B) Atoyi C) Yassaviy
 D) Bobur

10. «Boshim tufroq, o'zim tufroq, jismim tufroq,

Haq vasliga yetarman deb ruhim mushtog' misralari qaysi ijodkorga tegishli?

A) Lutfiy B) Ahmad Yassaviy
 C) Navoiy D) Bobur

11. Ilm ikkidir – tan-u jonga rahbar turur,

**Jon olami hazratiga yoqin turur,
 Muhabbatning sharobidan ichib turur,**

**Andog' olim, olim bo'lur do'stlarimo.
 Ushbu misralar qaysi muallif qalamiga mansub?**

A) Mahmud Koshg'ariy B) Ahmad Yassaviy
 C) Adib Ahmad Yugnakiy
 D) Pahlavon Mahmud

12. Ahmad Yassaviyga tegishli bo'lmagan taxallusni belgilang.

A) Qul Xoja Ahmad B) Xo'ja Ahmad
 Yassaviy C) Miskin Ahmad
 D) Adib Ahmad

**13. Beshak biling, bu dunyo
 Barcha xalqdin o'taro.**

Inonmag'il molingga

Bir kun qo'ldan ketaro.

Mazkur she'rning muallifini toping.

A) Yusuf Xos Hojib B) Ahmad Yugnakiy C) Navoiy D) Ahmad Yassaviy

14. Ahmad Yassaviy asarlari qaysi nom bilan mashhur bo'lgan?

A) masnaviy B) hikmat C) murabba' D) tasavvuf

15. O'z she'rlarida «Nafs – eng katta dushman» degan g'oyani ilgari surgan ijodkorlarning nomlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Sayfi Saroyi, Furqat B) Mirkarim Osim, Atoyi C) Bobur, Maxmur D) Yusuf Xos Hojib, Ahmad Yassaviy

16. Qur'on – Allohning hikmati, ilmi va sirlarining bayoni. Shunga ishora qilib, qaysi so'fiy insonning she'rlarini «ilohiy asror, g'ayb ilmining izhori» deb hisoblagan?

A) Boborahim Mashrab B) Ahmad Yassaviy C) So'fi Olloyor D) Alisher Navoiy

17. Ahmad Yassaviy jiddiy tanqid qilgan axloqiy-ma'naviy xususiyatlar qaysi?

A) ishyoqmaslik, dangasalik B) jaholat, nodonlik C) ota-onaga beparvo munosabat D) adovat, xusumat

18. Yassaviy «Hikmatlar»ining yana bir nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «Daftari soniy» B) «Munshaot»

C) «Me'roj» D) «Firoqnoma»

19. Shaki jihatidan xalq qo'shiqlariga yaqin she'rlar yaratgan ijodkorni belgilang.

A) Yusuf Xos Hojib B) Ahmad Yugnakiy C) Ahmad Yassaviy D) Xorazmiy

20. «Ulkim Turkiston mulkining shayx ul-mashoyixidir. Maqomoti oliy va mashhur, karomoti matavoliy va nomaxsur emish...». Navoiyning «Nasoyim ul-muhabbat» asarida berilgan yuqoridagi satrlar bilan boshlanadigan tasnif qaysi shoirga qarata aytilgan?

A) Adib Ahmad Yugnakiy B) Xoja Ahmad Yassaviy C) Yusuf Hamadoniy D) Xoja

21. Sohibqiron Amir Temur ulug' shayx va shoir Ahmad Yassaviyga e'tiqodi, hurmati, yuzasidan nechanchi yilda qanday ulug', xayrli ishni amalgam oshirgan?

A) 1396–1398-yil «Devoni hikmat»ni qayta ko'chirtirdi B) 1395–1397-yillarda muhtasham maqbara qurdiradi C) 1395–1396-yil Yassi shahrini obod qildiradi D) 1392–1394-yil maqbarani qaytadan tiklaydi.

22. Nodonlardan hatto do'zax ham hazar qiladi, «yer ostiga qochib kirdim nodonlardan», – deb kuyingan shoir nomini belgilang.

A) Navoiy B) Turdi Farog'iy C) Ahmad Yassaviy D) Mashrab

23. Shoir Yusuf Saryomiy o'z she'rlarida «karomatlar xazinasi», «oriflar sultoni» deya kimni

ta'riflagan?

- A) Bahovuddin Naqshband
B) Mashrab C) Ahmad Yassaviy
D) So'fi Olloyor

24. Yozuvchi Sa'dulla Siyoyev qaysi avliyo haqida ikki kitobdan iborat roman yozgan?

- A) Bahovuddin Naqshband
B) Mashrab C) So'fi Olloyor
D) Ahmad Yassaviy

25. Ahmad Yassaviy she'riyatidagi tasavvufiy timsollarni belgilang.

- A) Pir, darvesh, obid, zohid
B) Ishq, tolib, rasul C) Yo'l, rabot, o'q D) A va B

26. Ahmad Yassaviy she'riyatidagi xalq og'zaki ijodi bilan bog'liq timsollarni belgilang.

- A) Ummat, shayton, oshiq B) Yo'l, rabot, karvon C) Zohid, oqil, rasul
D) A va B

27. O'z asari haqida

Tamomi erur koshg'ariy til bila, Aytmish adib riqqati til bila, – deb yozgan muallif kim?

- A) M. Koshg'ariy B) A. Yugnakiy
C) S. Saroyi D) Yusuf Xos Hojib

28. «O'n ikkida bu sirlarni ko'rdim mano», – deya din, dunyo va tasavvuf sirlarini yilma-yil o'rganib horganini aytgan avliyo-shoirni belgilang.

- A) Najmiddin Kubro
B) Bahovuddin Naqshband
C) Ahmad Yassaviy

29. «Baxillik dori bilan tuzatib bo'lmaydigan kasallikdir. Baxillik xarislik (mol-dunyoga xirs

qo'yish) bilan yonma-yon yuradi. Baxil mol-dunyoga quldir. Saxiyga esa mol-dunyo quldur». Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

- A) «Qutadg'u bilig» B) «Hibat ul-haqoyiq» C) «Guliston bit-turkiy»
D) «Hayrat ul-abror»

30. Alisher Navoiy: «Haq subhonoho taolo, agarchi zohir ko'zin yopuq yaratqondur, ammo ko'ngil ko'zin bag'oyat yoruq qilg'ondur», – deb kimga baho bergan?

- A) Ahmad Yassaviy B) Ahmad Yugnakiy C) Atoyi D) Yusuf Xos Hojib

31. She'rning bir turi sifatida «Munojotnoma» yozgan shoir nomini toping.

- A) Fuzuliy B) Mashrab C) Navoiy
D) Yassaviy

32. Samarqand shahrida sakkiz yuz qirq sakkizinchi(1444) yili Zaynul Obiddin Sulton Baxt Jurjoni tomonidan ko'chirib yozib tugallangan kitob qaysi asar nusxasi edi?

- A) «Hibat ul-haqoyiq» B) «Devoni hikmat» C) «Al-adab al-mufrad»
D) «Qisasi Rabg'uziy»

33. Ko'zim namlik, dilim g'amlik, jon alamlik,

Nechuk iloj etorimni bilmam, do'stlar.

Bu hasratda, nadomatda yoshim oqib,

Qayu taraf ketorimni bilmam, do'stlar.

Ahmad Yassaviyning bu hikmati qaysi vaznda yaratilgan?

- A) barmoq vaznining 6/6=12
ko'rinishida B) barmoq vaznining

4/4/4=12 ko'rinishida C) aruzning hazaji musammani solim vaznida D) aruzning ramali musaddasi mahzuf vaznida

34. O'git, pand-nasihatlar faqat muallif tilidan bayon etilgan asarni belgilang.

- A) «Devonu lug'otit-turk»
- B) «Qutadg'u bilig»
- C) «Hibat ul-haqoyiq»
- D) «Hayrat ul-abror»

35. Nakim kelsa erga, tilidin kelur,

Bu tildin kim ezgu, kim aqir bo'lur.

Ulug'lar ne bersa, yemasmen dema,

Ilik sun, og'iz ur, yemasang yema.

Ushbu hikmatlar qaysi muallifning asaridan olingan?

- A) Mahmud Koshg'ariy
- B) Yusuf Xos Hojib
- C) Adib Ahmad Yugnakiy
- D) Firdavsiy

36. Adib Ahmad Yugnakiyning «Hibat ul-haqoyiq» asarida madh etilgan hukmdorning ismini belgilang.

- A) Dod Sipahsolor
- B) Bug'raxon
- C) Mahmud G'aznaviy
- D) Bilga xoqon

37. Ahmad Yugnakiyning «Hibat ul-haqoyiq» asari qaysi davrda yaratilgan?

- A) somoniylar davrida
- B) qoraxoniylar davrida
- C) turk xoqonligi davrida
- D) saljuqiylar davrida

38. «Aning ishida g'arib nimalar manquldur (naqd qilingan). Derlarki, ko'zlari butov er mishki, aslo zohir ermas er mish. Ammo bag'oyat ziyrak, zakii va muttaqiy (parhezkor) kishi er mish».

(«Nasoyim ul-muhabbat»)

Ushbu parchada ta'riflangan so'fiy adib nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Mashrab B) Ahmad Yassaviy
- C) Ahmad Yugnakiy D) Atoiy

39. Ahmad Yassaviy she'rlarida xalq og'zaki ijodi an'analari bilan bog'liq timsollar qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

- A) yo'l, rabot, karvon, o'q
- B) ishq, oshiq, obid
- C) shayton, imyon, yo'l, pir
- D) tolib, zohid, karvon, imyon

40. Qaysi shoir inson yoshi bilan bog'lab to'rtlik, uchliklar yaratgan?

- A) Navoiy B) Mashrab
- C) Yugnakiy D) Yassaviy

41. Quyidagi misralar qaysi asardan olingan?

Bilik birla bilinur saodat yo'li, Bilik bil saodat yo'lini bula.

- A) «Qutadg'u bilig»
- B) «Hibat ul-haqoyiq»
- C) «Mahbub ul-qulub»
- D) «Devonu lug'otit-turk»

42. «Hibat ul-haqoyiq» asarining nechanchi bo'limida tilni tiyish va adab-axloq haqida aytilgan?

- A) 1-bo'limda B) 2-bo'limda
- C) 3-bo'limda D) 4-bo'limda

43. «Hibat ul-haqoyiq» asarining 4-bo'limida nima haqida fikr yuritilgan?

A) dunyoning o'zgarib turishi haqida

B) saxovat va baxillik oqibati haqida

C) tilni tiyish haqida

D) ilm manfaati haqida

44. Qaysi asarning so'nggi bo'limi axloqning karomati, harislikni tashlash haqida?

A) «Qutadg'u bilig»

B) «Hibat ul-haqoyiq»

C) «Mahhub ul-qulub»

D) «Devonu lug'otit-turk»

XIII–XIV ASRLAR ADABIYOTI

1. XIII – XIV asrlarda qanday tarixiy asarlar yuzaga keldi?

A) «Jome ut-tavorix» B) «Tarixi jahongushoy» C) «Nuzxat al-qulub»

D) A,B,C

2. XIII – XIV asrlar adabiyotida qaysi adabiy janrlar alohida o'rin egallaydi?

A) g'azal, qasida B) ruboiy, tuyuq, doston C) masnaviy, soqiynoma

D) Barcha javoblar to'g'ri

3. XIII – XIV asrlar adabiyotidagi nasriy shaklning eng yirik namunasini belgilang.

A) «Qisas ul-anbiyoyi turkiy»

B) «Qissayi Yusuf» C) «Qisas

Rabg'uziy» D) A va C

4. O'zbek shoiri Quth 1342-yilda erkin tarjima asosida qaysi asarni yaratgan?

A) «Xusrav va Shirin» B) «Layli va

Majnun» C) «Matla' ul-anvor»

D) «Gulshan ul-asror»

5. XIV asrda turkiy adabiyotining qaynoq va markaziy nuqtasi sifatida tarixga kirgan shaharni belgilang.

A) Hirot B) Samarqand

C) Oltin O'rda

D) Bolasog'un (Quz O'rdu)

6. Adabiyotshunoslikda «Nizomiy dostonlari tarjimai asosida ijodiy qayta ishlangan», deb baholangan asarni ko'rsating.

A) Xusrav Dehlaviyning «Xusrav va Shirin» dostoni B) Haydar

Xorazmiyning «Gulshan ul-asror»

dostoni C) Quthning «Xusrav va Shirin»

dostoni D) B va C

PAHLAVON MAHMUD, RABG'UZIY. SAYFI SAROYI

1. Mehmondorchilik odob-qoidalari

«Qutadg'u bilig» dostonida maxsus bayon qilingan. Bular yana qaysi ijodkorning ruboiysida ifoda etilgan?

A) Bobur B) Navoiy C) Lutfiy

D) Pahlavon Mahmud

2. Oh tortgan chog'ingda yo'lga ko'z tutgil,

Yo'lda quduq bordur, ehtiyoting qil.

Do'st uyida mahram bo'lgan

vaqtingda,

Qo'lingni, ko'zingni, dilni tiya bil.

Ruboiy muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Umar Xayyom B) Ibn Sino

C) S.Sheroziy D) Pahlavon Mahmud

3. Tuproq to'shagida yotgan ko'p

ko'rdim,
Yer qaro bag'riga botgan ko'p
ko'rdim.
Yo'qlik olamiga ko'z tashlaganda,
Kelmagan ko'p ko'rdim, ketgan
ko'p ko'rdim.

Ruboiy muallifi kim?

- A) Pahlavon Mahmud B) Umar
Xayyom C) Mahmud Koshg'ariy
D) Umar Sayfiddin

*4. Qaysi shoirning ruboiylari uning
qabri ustiga o'rnatilgan maqbara
devorlari peshtoqlariga badiiy
naqsh sifatida tushirilgan?*

- A) Umar Xayyom B) Bobur
C) Navoiy D) Pahlavon Mahmud

*5. Po'stindo'zlik va telpakdo'zlik
bilan shug'ullangan, «Qitoliy»
taxallusi bilan ham she'rlar
yaratgan ijodkor nomi qaysi
javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

- A) Pahlavon Mahmud B) Huvaydo
C) Rabg'uziy D) Furqat

*6. Pahlavon Mahmud haqidagi
ma'lumotlar quyidagi asarlarning
qaysi biri orqali yetib kelgan?*

- A) Sh.Somiy «Qomusul-a'lam»
B) Lutf Alibek Ozar «Otashkadan
Ozariy» C) Kamoliddin Husayn
Fanoiy «Majolis ul-ushshoq»

D) A, B, C

*7. Pahlavon Mahmud ruboiylarida
qanday xislatli kishilar
ulug'lanadi?*

- A) dono va bilimdon B) mehr-
shafqatli va muruvvatli C)
insonparvar va sadoqatli, mard va
oliy himmatli

D) Barcha javoblar to'g'ri

8. Pahlavon Mahmudning

*polvonlik bilan bog'liq bo'lgan unvon
va taxallusi qanday bo'lgan?*

- A) Puryoyi valiy B) Qitoliy
C) Pahlavon D) Barcha javoblar to'g'ri

*9. «Qisasi Rabg'uziy»dagi hikoyatga
ko'ra, Sulaymon alayhissalomni o'z
donoligi bilan lol qilgan kim?*

- A) Tulki B) Qarlug'och

C) Qarinchqa D) Ilon

*10. «Qisasi Rabg'uziy» qaysi yilda
nihoyasiga yetkazilgan va necha
qissadan iborat?*

- A) 1308-yil, 72 qissa B) 1310-yil, 72
qissa C) 1312-yil, 82 qissa
D) 1306-yil, 73 qissa

*11. «Qisasi Rabg'uziy»da Alloh yer
yuzidan tuproq olib kelish uchun yer
yuziga Jahroildan keyin kimni
jo'natadi?*

- A) Nuh payg'ambari B) Isrofilni
C) Azroilni D) Mikoyilni

*12. O'sib tuprog'im uzra nayzalar,
men evdin ayrildim,*

*Vatandin benishon o'ldim-da, o'zga
yurtga evrildim, – deya o'z qismatiga
ishora qilgan shoir kim?*

- A) Sayfi Saroyi B) Furqat
C) Lutfiy D) Bobur

*13. «Sulaymon va Qarinchga»
hikoyatida qahramonlarning o'zaro
munosabati qanday oydinlashgan?*

- A) muallif izohi orqali
B) monologlarda C) dialoglarda
D) tabiat tasviri orqali

*14. «Qisasi Rabg'uziy»dagi qissalar
soni qancha?*

- A) 11 ta B) 21 ta C) 40 ta D) 72 ta

*15. «Qisasi Rabg'uziy»dagi «Namrud
hikoyati»da qanday illat qoralangan?*

A) e'tiqodsizlik, manmanlik

☒ B) o'g'rilik, kissavurlik

C) yolg'onchilik, behayolik

D) urushqoqlik, muttahamlik

16. «Suhayl va Guldursun»,
«Guliston bit-turkiy» asarlarining
muallifi qaysi javobda to'g'ri
ko'rsatilgan?

A) Bobur B) Navoiy

C) Yassaviy D) Sayfi Saroyi

17. «Qisasi Rabg'uziy»dagi
rivoyatga ko'ra, qaysi jonivor
odamni ilonga yem bo'lishdan
saqlab qolgan?

☒ A) qaldirg'och B) ari C) qumursqa

D) Samandun (ot)

18. Kimi o'zganing ash'orin
menim der,

Kimi hayvon kibi shalg'am

cho'pin yer,

Kimi ma'ni tuzub, vaznin tuzotur,

Kimi vaznin buzub, san'at

kuzotur.

Sayfi Saroyi adabiy merosidan
olingan ushbu she'riy misralar
qanday mavzudan bahs yuritadi?

☒ A) inson xulqi va odobi masalasi

B) do'stlik va unga sadoqat bayoni

C) o'z davrining ijodkorlari ta'rifi

D) oliyjanob insoniy tuyg'ular
madhi

19. Qamishli yurt mening tavg'on
elimdi,

Biling, g'urbatga kelturg'on
bilimdi.

Kelib bo'ldim saroyda she'r
fidoyi,

Saroyning shoiri, elning gadoyi.

Ushbu to'rtlikda qaysi adibning
tarjimai holi bayon etilgan?

A) Mahmud Koshg'ariy B) Sayfi Saroyi

C) Adib Ahmad Yugnakiy

D) Xorazmiy

20. «Qissas ar-Rabg'uziy»da
tasvirlanishicha, Odamga sajda
qilmagan farishta kim edi?

A) Azozil B) Azroil C) Isrofil

D) Mikoil

21. Rabg'uziy «Qisasi Rabg'uziy»
asarida katta-kichik nasriy qissalardan
tashqari necha misra she'rlar
keltirgan?

☒ A) 600 misra B) 1000 misra

C) 380 misra D) 1200 misra

22. Kun hamalga kirdi ersa, keldi
olam navro'zi,

Kechdi Bahman zamharir qish,
qolmadi qori bo'zi.

Kun kelu ming ko'rki ortib tirilur
o'lmish jahon,

Tong pazirlab naqshi birla bezanur
bu yer yuzi.

Ushbu misralar bilan boshlanadigan
g'azal muallifini belgilang.

A) Xorazmiy B) Sayfi Saroyi

C) Atoyi D) Rabg'uziy

23. «Qissayi Rabg'uziy» asaridagi
qissalarga xalq og'zaki ijodining qaysi
janriga xos bo'lgan belgilar ko'chib
o'tgan?

☒ A) latifa B) askiya C) maqol

D) qo'shiq

24. Ijodkorlar haqida bitilgan, adabiy-
estetik qarashlar aks etgan she'r qaysi
javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «Topmadim» B) «Sig'mamdur»

C) «Vasf ush-shuaro» D) «So'z»

25. Topilmas husn mulkinda senga
teng bir qamar manzar,
Na manzar – manzari shohid, na

shohid – shohidi dilbar.

Ushbu she'riy misralar bilan boshlanadigan g'azal qaysi shoir ijodiga mansub?

- A) Sayfi Saroyi B) Xorazmiy
C) Atoyi D) Rabg'uziy

26. Qaldirg'och obrazini insonning do'sti va himoyachisi sifatida talqin qilgan muallifni toping.

- A) Yusuf Xos Hojib B) Ahmad Yugnakiy
C) Ahmad Yassaviy D) Rabg'uziy

27. «Suhayl va Guldursun» asari muallifining ismi qanday ma'noni bildiradi?

- A) «juvonmard» B) «qilich»
C) «jannat» D) «komil»

28. Anbiyolar hayotidan hikoya qiluvchi asarni ko'rsating.

- A) «Devoni hikmat» B) «Qisasi Rabg'uziy»
C) «Devonu lug'otit-turk» D) «Qutadg'u bilig»

29. Qaysi ijodkorning adabiy-tarixiy asari «turkcha payg'ambarlar tarixi» deb ham yuritiladi?

- A) Rabg'uziy B) Ahmad Yugnakiy
C) Yusuf Xos Hojib D) Xorazmiy

30. O'zbek nasrida qaysi ijodkor birinchi bo'lib dialoglarni keng qo'llagan?

- A) Xorazmiy B) Rabg'uziy
C) Ahmad Yassaviy D) Sayfi Saroyi

31. Ismi «qilich» ma'nosini anglatgan shoir –

- A) H. Xorazmiy B) S. Saroyi
C) Sh. Munis D) A. Yugnakiy

32. «Ulug' otlig', qutlug' zotlig', ezgu xulqlig', islom yo'rig'lig',

odamiylar inonchi, mo'minlar quvonchi...» deya ta'riflangan hukmdor nomini belgilang.

- A) Muhammad Xo'jabek
B) Husayn Boyqaro
C) Dod Sipohsolor
D) Nosuruddin To'qbug'abek

33. Qaysi adib Qur'oni Karim, hadis va Imom Ya'qub Sufyon, Majididdin Anbugoniy, Qaffol Shoshiylarning tafsirlaridan foydalanib asar yaratgan?

- A) So'fi Olloyor B) Rabg'uziy
C) Navoiy D) Mashrab

34. Amir Batxasbekka bag'ishlangan asarni toping.

- A) «Muhabbatnoma» B) «Guliston bit-turkiy»
C) «Suhayl va Guldursun» D) «Latofatnoma»

35. Sayfi Saroyi shoirlarni necha guruhga ajratgan hamda ularni qaysi qushlarga qiyoslagan?

- A) 2 guruhga: bulbul, zog'
B) 3 guruhga: bulbul, zog', to'ti
C) 3 guruhga: bulbul, zog', qaldirg'och
D) 4 guruhga: bulbul, zog', to'ti, qarg'a

36. «Qisasi Rabg'uziy» asarida shinni va sirkaning paydo bo'lishi qaysi payg'ambarning ishi bilan bog'liq holda tasvirlangan?

- A) Muso B) Nuh
C) Dovud D) Sulaymon

37. Qaysi dostonda inson erki haqida kuchli mulohazalarga keng o'rin berilgan?

- A) «Shayboniynoma»
B) «Qutadg'u bilig»
C) «Suhayl va Guldursun»
D) «Muhabbatnoma»

38. «Qisasi Rabg'uziyga ko'ra «Ilohi,

man o'zimni dono bilib yurur
edim, manim bilganim bu
mo'rchaning oldida heck nimarsa
ekan», – *deb tavba qilgan zot
nomini aniqlang.*

A) Dovud B) Sulaymon

C) Namrud D) No'shiravon

39. «Joh bir kun eshikdan chiqib
ketar, dag'i oltunni, kumushni
safarda haromiy olur, yo
shaharda o'g'ri, yo sohibi yeb
tugatur, ammo erdam (odob,
hayo, yaxshi xulq) – bir chashma
dururkim, doim suvi toshib kela
durur, dag'i erdam egasi
davlatindan tushsa, qayg'usi yo'q
turur. Aning uchunkim, erdam
egasining davlati turur, qanda
borsa oltun berurlar...».

*Ushbu parcha qaysi asardan
olingan?*

A) «Qisasi Rabg'uziy»dan

B) «Qutadg'u bilig»dan

C) «Gulistoni bit-turkiy»dan

D) «Hibat ul-hagoyiq»dan

40. «Qissayi Rabg'uziy» asaridagi
«Uzum hikoyati»da

*tasvirlanishicha, shayton uzum
urug'ini 3 marta sug'oradi. Undan
so'ng Nuh alayhissalom 2 marta
sug'oradilar. Nuh alayhissalom
nimaning suvi bilan sug'organ?*

A) Sho'r suv, shinni

B) Behishtli zanjabil, salsabil

C) Chuchuk suv

D) jannat bulog'ining suvi

41. *Quyida berilgan asarlardan
qaysi biri o'ziga xos etnografik*

*xarakterdagi chizgilarga ega asar
hisoblanadi?*

A) «Qisasi Rabg'uziy»

B) «Yusuf va Zulayho»

C) «Hibat ul-hagoyiq»

D) «Qutadg'u bilig»

42. «Qisasi Rabg'uziy» (Rabg'uziy)
*asarining qaysi o'rinlarida ko'proq saj'
san'atidan foydalanilgan?*

A) holatlar tasvirida

B) muqaddima qismida

C) ta'rif va tavsif o'rinlarida

D) voqealar bayonida

43. «Bo'g'uz uchun imonni ilikdin
chiqarmasunlar... Hiqd va hasaddin
iroq tursunlar, shari'at ahkomini
berk tutsunlar». *Ushbu parcha qaysi
asardan olingan?*

A) «Hibat ul-hagoyiq»

B) «Qutadg'u bilig»

C) «Qisasi Rabg'uziy»

D) «Farhod va Shirin»

44. *Quyidagi parcha «Qisasi
Rabg'uziy»ning nechanchi qissasidan
olingan? «Bo'g'uz uchun imonni
ilikdin chiqarmasunlar... Hiqd va
hasaddin iroq tursunlar, shari'at
ahkomini berk tutsunlar».*

A) 72 B) 34 C) 65 D) 22

45. *Rabg'uziyning «Qisasi Rabg'uziy»
asari kimning iltimosiga ko'ra
yozilgan?*

A) Nosiruddin To'qbug'a

B) Muhammadxo'ja

C) Husayn Boyqaro

D) Muhammad Rahimxon II

46. *Umar Xayyomdan keyin o'z ijodini
faqat ruboiy orqali boyitgan shoir kim?*

A) Pahlavon Mahmud

B) Mashrab C) Huvaydo D) Ogahiy

47. Xorazmda Najmiddin

Kubrodan boshlangan

javonmardlik tariqatining

davomchisi, Sharqda nomi chiqqan

pahlavon, «Puryoyvaliy» laqabini

olgan, hayotida mardlik va

jasurlikni, muhtojlarga beminnat

saxovat ko'rsatishni hidoyat etgan

ijodkor kim?

A) Ogahiy B) A. Yassaviy

C) Munis D) Pahlavon Mahmud

48. 1391-yilda yozilib, Misr amiri

Batxasbekka bag'ishlangan asarni

toping.

A) «Miftoh-ul adl»

B) «Guliston bit-turkiy»

C) «Guliston»

D) «Gulzor»

49. «Qisasi Rabg'uziy» asari qaysi

tilda bitilgan?

A) turkiy B) arab

C) fors-tojik D) uyg'ur

50. «Qisasi Rabg'uziy»dagi

qissalar asosini qanday voqealar

tashkil etadi?

A) tarixiy-ilohiy

B) tarixiy-fantastik

C) tarixiy-sarguzasht

D) tarixiy-qahramonlik

51. «O'qimoqg'a keraklik,

og'ranmakka yarog'liq»

payg'ambarlar qissalaridan iborat

asar yozib berishni qaysi hukmdor,

qaysi adibdan so'ragan edi?

A) Muhammad Xo'jabek,

Xorazmiydan

B) Nosiruddin To'qbug'a,

Rabg'uziydan

C) Bug'roxon, Yusuf Xos Hojibdan

D) Al Muqtado, Mahmud

Qoshg'ariydan

52. «Qisasi Rabg'uziy» asarining

oxirgi qissasi kim haqida?

A) Muhammad alayhissalom va u zotning oilasi, avlodlari haqida

B) Namrud haqida

C) Yusuf haqida

D) Dovud haqida

53. «Rasul alayhissalom vafoti

so'zlari» qissasida Ukosha nima uchun

Rasul alayhissalomga da'vosi borligini

aytadi?

A) Ukosha uning orqasidagi, egnidagi payg'ambarlik muhrini ko'rmoqchi bo'lgan

B) Payg'ambar qamchisining zarbi

uning qalbini yaralagan edi

C) Payg'ambar qamchisi uning tanasida

bitmas chandiq hosil qilgan edi

D) Ukosha qabiladoshlari orasida

obro'sini oshirmoqchi bo'lgandi

54. «Rasul alayhissalom vafoti

so'zlari» qissasida Rasul alayhissalom

«Kimning menga da'vosi bor?» deb

so'raganlarida Ukosha nimani sabab

qilib ko'rsatadi?

A) Bir kun safarda tuyada minib ketayotganlarida qamchining uchi bilan kuragiga urib yuborganlarini

B) Aytilgan ishni bajarimgani uchun

Ukoshaning qattiq jazolanganligini

C) Ukoshaning barcha qo'ylarini Rasul

alayhissalom qo'ylariga qo'shib

ketganini

D) Ukosha dushmanlar topshirig'ini

bajarish uchun payg'ambarga tuhmat

qiladi

55. «Qisasi Rabg'uziy»dagi
«Malak ul-mavt» kim?

- A) Jahroil B) Azroil
C) Isrofil D) Mikoyil

56. «Qisasi Rabg'uziy»da qaysi
obraz Rasul alayhissalomga
«Ummatingga salom tegurgil,
bo'g'uz uchun imonni ilikdin
chiqarmasunlar, ... o'lumni
unutmasunlar» deydi?

- A) Azroil B) Ukosha
C) Oysha ona D) Usmon

57. «Qisasi Rabg'uziy»da kim
Rasul alayhissalomga qarata
«Olamni ilm birla yorutding,
shaytonni adl birla surding,
mo'jizalar ko'rg'uzding...» deya
nola qiladi?

- A) sahobalar B) Ukosha
C) Jahroil D) Azroil

XIV–XVII ASRLAR O'ZBEK ADABIYOTI

1. XV asrning yarmi yozma
adabiyotida qaysi adabiy janrlarda
ijod qilindi?

- A) qasida, noma B) g'azal, doston
C) qit'a, tuyuq D) Barcha javoblar
to'g'ri

2. Tarix va adabiyotshunoslik
bo'yicha yetishib chiqqan olimlar
kimlar?

- A) Mirxond, Davlatshoh
Samarqandiy B) Xondamir,
Zayniddin Vosifiy
C) Abulgadir Noyi, Hasanxoja
Nisoriy D) A va B

3. Quyida berilgan asarlardan qaysi
biri Alisher Navoiyga bag'ishlab
yozilgan?

- A) «Makorim ul-axloq» B) «Ravzat us-
safa» C) «Tazkirat ush-shuaro»
D) «Xamsat ul-muttahayyirin»

4. Turk va fors tillari qiyoslab yozilgan,
ikki til muhokamasiga bag'ishlangan
asar nomini ko'rsating.

- A) «Panj ganj» B) «Muhokamat ul-
lug'atayn» C) «Xazoyin ul-maoniyy»
D) «Majolis un-nafois»

5. Alisher Navoiy qaysi shoirni
turkiygo'ylarning «mashohiri»
(mashhuri) deb tilga olgan?

- A) Gadoiyni B) Lutfiyni
C) Atoyini D) Yugnakiyni

XORAZMIY, ATOYI, GADOIY, SAKKOKIY, LUTFIY, HAYDAR XORAZMIY, HUSAYN BOYOARO

1. Qaysi javobda «Muhabbatnoma»
asarinin muallifi to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Xorazmiy B) Haydar Xorazmiy
C) Komil Xorazmiy D) Lutfiy

2. Navoiy kimni «she'riyatida to'g'ri va
oddiy ifoda yo'sinidan foydalangan»
deya ta'kidlagan?

- A) Sakkokiyni B) Lutfiyni
C) Atoyini D) Gadoiyni

3. Haydar Xorazmiyning «Gulshan ul-
asror» dostoniga asosiy manba bo'lgan
asarni toping.

- A) Davlatshoh Samarqandiy «Tazkirat
ush-shuaro» B) Alisher Navoiy
«Majolis un-nafois»

C) Sayfi Saroyi «Gulistoni bit-turkiy» **D)** Nizomiy Ganjaviy
«Mahzan ul-asror»

4. «Mavlono ...turkigo'ydur, balki mashohirdindur. Bobur Mirzo zamonida she'ri shuhrat tutti...».
(Navoiy)

Ushbu ta'rif qaysi ijodkor haqida aytilgan?

- A) Sakkokiy B) Lutfiy
C) Atoyi **D)** Gadoiy

5. Xorazmiy quyidagi madhiya misralarini qaysi hukmdorga bag'ishlagan?

Agar desam seni Rustam,
yararsen,
Qiliching birla saflarni yorarsen,
Agar madhing bitisa ko'k dabiri,
Tuganmas ming yil ichra mingda biri.

- A) Amir Temurga B) Abulqosim Boburga **C)** Muhammad Xo'jabekka
D) Shohrux Mirzoga

6. «Yana mavlono Haydar Xorazmiy turkigo'yning «Gulshan ul-asror» idur, pand-u nasihatga yaxshi abyoti bor...».
Ushbu ta'rif muallifi kim?

- A) Lutfiy **B)** Bobur
C) D. Samarqandiy D) Navoiy

7. «Kitobat boshladim, anjoma yetgay,
«Muhabbatnoma» Misr-u Shoma yetgay».

Mazkur baytlar kimning qalamiga mansub?

- A) Yusuf Xos Hojib B) Ahmad Yugnakiy C) Rabg'uziy **D)** Xorazmiy

8. Haydar Xorazmiyning avvallari Lutfiyga nisbat berilgan asari qaysi qatorda keltirilgan?

- A)** «Gul va Navro'z» B) «Yusuf va Zulayho» C) «Vomiq va Uzro»
D) «Mahzan ul-asror»

9. Xorazmiy «Muhabbatnoma» asarini qaysi hukmdorga bag'ishlab yozgan?

- A) Amir Temurga B) Hazrati Aliga
C) Husayn Boyqaroga
D) Muhammad Xo'jabekka

10. O'zbek adabiyotida noma janriga asos solgan shoirning nomini ko'rsating.

- A) Yassaviy B) Lutfiy C) Atoyi

D) Xorazmiy

11. Muni kim ishq birla bir o'qugay,
Haqiqat olamini munda bilg'ay.
Aytqon bu kitobni ham bitigay,
Tilarmenkim, duoda yod qilg'oy.

Ushbu misralar qaysi muallif asarining xotimasida berilgan?

- A)** Lutfiy «Gul va Navro'z»
B) Durbek «Yusuf va Zulayho»
C) Alisher Navoiy «Devoni foniy»
D) Xorazmiy «Muhabbatnoma»

12. Husayn Boyqaroning aksariyat g'azallari qaysi vaznda yozilgan?

- A)** ramali musammani maqsir
B) hazaji musammani solim
C) hazaji musaddasi maqsur
D) rajazi musammani mahzuf

13. Boqar ohulayin har yon o'shal
ikki qaro ko'zlar,

Xadangi g'amzasin otmoq uchun
go'yo qaro ko'zlar.

Bayt muallifi kim? Baytda radif bo'lib kelgan 2 ta «qaro ko'zlar» birikmasi o'zaro qanday munosabatda?

- A) Navoiy; ko'p ma'noli so'z

B) Lutfiy; bir soʻzning takroni
C) Sayfi Saroyi; paronimik
munosabatda **B) Atoyi; omonimik**
munosabatda

14. «Mengiz yo ravzayi
rizvonmidur bu?

Ogʻiz yo gʻunchai xandonmidur
bu?

Qaroqchi koʻzlarin kim koʻrsa
aytur,

Ajab ayyori Turkistonmidur bu?
Baytlar muallifini toping.

A) Lutfiy **B) Atoyi**
C) Ahmad Yassaviy D) Navoiy

15. Urur nargislarning novaki
jonga,

Kular chehrang chechaktek
argʻuvonga.

*Bayt muallifi kim, mantdagi nargis
soʻzi shu oʻrinda qaysi maʼnoda
kelgan?*

A) Xorazmiy; koʻz maʼnosida
B) Atoyi; gul maʼnosida
C) Sayfi Saroyi; tikan maʼnosida
D) Navoiy; qosh maʼnosida

16. «Ul sanamkim, suv yaqosinda
paritek oʻlturur,

Gʻoyate nozuklukidin suv bila
yutsa boʻlur» – *matlaʼli mashhur
gʻazalning muallifi kim?*

A) Navoiy B) Bobur C) Muqimiy
D) Atoyi

17. «... ning turkiy va forsiy
tillarda bitgan yaxshi sheʼrlari
bor va u Nizomiyning «Mahzan
ul-asror»iga oʻzbek tilida javob
yozib, uni shahzoda Iskandar
otiga bagʻishladi».

*Bu misralar kim tomonidan
bitilgan va u kim haqida?*

A) Navoiy, Yassaviy haqida
B) M.Samarqandiy, Durbek haqida
C) Mirxond, Qutb Xorazmiy haqida
D) D.Samarqandiy, H.Xorazmiy haqida

18. *Xorazmiy qalamiga mansub
«Muhabbatnoma» asarining nechta
qoʻlyozma nusxasi maʼlum?*

A) 2 ta B) 3 ta C) 4 ta D) 5 ta

19. *Zullisonaynlik anʼanasi asosida
yaratilgan asarni belgilang.*

A) Mahmud Koshgʻariy «Devonu
lugʻotit-turk» B) Yusuf Xos Hojib
«Qutadgʻu bilig» C) Ahmad Yugnakiy
«Hibat ul-haqoyiq»

D) Xorazmiy «Muhabbatnoma»

20. *«Darveshvash va xushxulq»ligi
eʼtirof etilgan shoir nomi qaysi
javobda?*

A) Munis B) Mashrab

C) Atoyi D) Lutfiy

21. *Husayn Boyqaro oʻz «Risola»sini
qachon bitgan?*

A) 1469-yil B) 1483–1485-yillar

**C) 1485-yil D) «Risola» qachon
bitilganligi nomaʼlum**

22. *«Xoh inon, xoh inonma» (Lutfiy)
gʻazalida ohang ustuvorligini nima
taʼminlagan?*

A) radifda tazod sanʼatining mavjudligi
B) «inonma» soʻzining koʻp ishlatilishi
**C) ilohiy ishqqa ishora qilinishi D) toʻrt
soʻzdan iborat radifning sakkiz misrada
qaytarilishi**

23. *«Haq ul kunkim, jamoling bor
etibdur» (Lutfiy) degan gʻazalda
qoʻllangan «manzar» kim?*

**A) goʻzal yor B) oshiq C) Alloh
D) raqib**

24. «...birining shirin abyoti ishtihori Turkistonda bag'oyat va birining latif g'azaliyoti intishori Iroq va Xurosonda benihoyatdurur».

Navoiy ushbu ta'rifni qaysi ijodkorlar haqida aytgan?

- A) Sakkokiy va Gadoiy B) Atoiy va Xorazmiy C) Sakkokiy va Lutfiy
D) Atoiy va Lutfiy

25. Lutfiyning har bir baytida bittadan xalq maqoli uchraydigan g'azali qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Ayoqingga tushar har lahza gesu...» B) «Tortadur» C) «Vafo kerak bo'lsa» D) «Ko'rinadur»

26. Qiloyin ikki bobin porsiy ham, Kim atlas to'n yarashur bo'lsa ma'lam.

Ushbu parcha keltirilgan asar nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Devonu lug'otit-turk»
B) «Hibat ul-haqoyiq»
C) «Muhabbatnoma»
D) «Sayohatnoma»

27. Menki pishurdim bu laziz oshni,

Shayx Nizomiydin olib choshni.

Ushbu misralar bilan

tugallanuvchi asar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Gul va Navro'z» B) «Gulshan ul-asror» C) «Xusrav va Shirin»
D) «Farhod va Shirin»

28. Alisher Navoiy «Majolis un-nafois»da «...oqqa ko'chirilmagani uchun keng

tarqalmagan o'n ming baytdan ortiq «Zafarnoma»dan tarjimasi bor» – deb qaysi shoir haqida ma'lumot bergan?

- A) Lutfiy B) Gadoiy C) Atoiy
D) Sakkokiy

29. Mumtoz adabiyotda ilk marta suhbat-dialog usulini g'azalning boshidan oxirigacha qo'llagan shoirni aniqlang.

- A) Atoiy B) Lutfiy C) Navoiy
D) Sakkokiy

30. Mavjud 946 misraning 634 misrasi o'zbek, 312 misrasi fors-tojik tilida yaratilgan asarni belgilang.

- A) «Taashshuqnoma» asari
B) «Qissayi Yusuf» asari
C) «Kitobi Jumjuma» asari
D) «Muhabbatnoma» asari

31. «...o'z zamonining malik ul-kalomi erdi. Forsiy va turkiyda shuhrati ko'prak edi va turkcha devoni ham mashhurdir».

Ushbu ta'rif –

- A) Alisher Navoiyning «Majolis un-nafois» tazkirasidan, Lutfiy haqida
B) Alisher Navoiyning «Nasoyim ul-muhabbat» asaridan, Jomiy haqida
C) Davlatshoh Samarqandiyning «Tazkirat ush-shuaro» asaridan, Rudakiy haqida
D) Navoiy Yassaviy haqida

32. Hazaji musaddasi mahzuf vaznida yaratilgan Lutfiy g'azalini toping.

- A) «Ayoqingg'a tushar har lahza gisu»
B) «Sensan sevarim xoh inon, xoh inonma» C) «Qon bo'ldi ko'ngul...»
D) «Meni shaydo qiladurg'on bu ko'nguldur, bu ko'ngul»

33. Zahiriddin Bobur «Karim ut-tarafayn» («ikki tomonlama ulug'»)

deb ulug'lagan zot kim va u nima sababdan shunday ta'rifga sazovor bo'lgan?

- A) Mirzo Ulug'bek; otasi ham, onasi ham temuriy avlodidan
B) Husayn Boyqaro; otasi ham, onasi ham Temur avlodidan
C) Alisher Navoiy; otasi ham, onasi ham Temur avlodidan
D) Abdurahmon Jomiy; otasi ham, onasi ham payg'ambar avlodidan

34. Haqqoki, qilich kelsa boshimg'a, eshikingdin, Yo'qtur guzarim, xoh inon, xoh inonma. (Lutfiy)

Ushbu baytda «guzar» so'zi qanday ma'noda qo'llangan?

- A) o'tish B) qaytish C) ketish
D) borish

35. Ulug'bekka qasida yozgan o'zbek shoirining nomini ko'rsating.

- A) Bobur B) Navoiy C) Atoyi

D) Sakkoki

36. Salotin dunyoda ko'p keldi-yu kechti, seningdek bir, Falakning gar tili bo'lsa, ayitsunkim, qachon keldi?

Sakkokiyning ushbu she'rining janri va uning kimga bag'ishlanganligi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) g'azal, Amir Temurga
B) murabba', Shohruh Mirzoga

C) qasida, Ulug'bekka

- D) masnaviy, Xalil Sultonga

37. Temuriy podshoh va shahzodalar, xususan, Husayn Boyqaroning she'riy iqtidori

«Majolis un-nafois»ning nechanchi majlisida tik etilgan?

- A) Birinchi majlisda B) Sakkizinchi majlisda
C) Uchinchi majlisda
D) Oltinchi majlisda

38. «Mavlono Balxdin bo'lur erdi. Ismoil ota farzandlaridandur...

darveshvash va hushxulq, munbasit (oq ko'ngil) kishi erdi. O'z zamonida she'ri turklar orasida ko'p shuhrat tutdi». Ushbu ta'rifni Alisher Navoiy qaysi asarida aytgan va u o'zbek mumtoz adabiyotining qaysi yirik shoiriga bag'ishlangan?

- A) «Muhokamat ul-lug'atayn», Lutfiyga
B) «Majolis un-nafois», Ahmad Yassaviyga
C) «Nasoyim ul-muhabbat», Sayfi Saroyiga

D) «Majolis un-nafois», Atoyiga

39. Alisher Navoiy o'zining «Majolis un-nafois» asarida kimni «xushxulq, munbasit (oq ko'ngil) shoir» deb ta'riflagan?

- A) Atoyini B) Sakkokiyni
C) Ahmad Yugnakiyni
D) Yassaviyni

40. Xorazmiy «Muhabbatnoma» asarining arab yozuvidagi nusxasi ...

- A) 1353-yilda Qohirada ko'chirilgan
B) muallif tomonidan 1353-yilda ko'chirilgan
C) 1508-1509-yillarda ko'chirilgan
D) hijriy 754-yil (mil. 1353)da Yazdda Mir Jaloliddin taklifi bilan ko'chirilgan

41. Xorazmiyning «Muhabbatnoma» asaridagi qaysi janr qismi bir xil bayt bilan yakunlangan?

- A) noma B) tuyuq C) masnaviy
D) ruboiy

42. Xorazmiy «Muhabbatnoma»ni necha noma qildim deb aytgan holda asarni qancha noma shaklida yozib tugatadi?

- A) 10 ta noma deb, 11 ta noma shaklida tugatadi B) 8 ta noma deb, 10 ta noma shaklida tugatadi C) 10 ta noma deb, 12 ta noma shaklida tugatadi D) 9 ta noma deb, 10 ta noma shaklida tugatadi

43. Atoyining qaysi g'azalida «suv parisi» obrazli o'xshatmasi uchraydi?

- A) «Soching chun laylatul qadru yuzing chun subhi sodiqdur...» B) «Jamoling vasfini qildim chamanda» C) «Ul sanamkim suv yaqosida paritek oltirur» D) «Mengiz yo ravzayi rizvonmudur bu?»

44. Lutfiy «Devon»i qanday janrlarda yozilgan she'rlardan tashkil topgan?

- A) g'azal, ruboiy, tuyuq, qit'a, fard B) g'azal, ruboiy, tuyuq, mustazod C) 10 dan ortiq janrlardagi she'rlardan D) qit'a, g'azal, ruboiy, muashshar

45. Sharafiddin Ali Yazdiyning Amir Temur yurishlari haqidagi «Zafarnoma» asarini o'zbek tiliga she'riy yo'l bilan tarjima qilgan shoir kim?

- A) Alisher Navoiy B) Lutfiy C) Ogahiy D) Bobur

46. Xorazmiy

«Muhabbatnoma»ning nechanchi nomasida «tong nasimi»ga murojaatning go'zal holatini bera

olgan?

- A) 2-nomada B) 8-nomada C) 10-nomada D) 4-nomada

47. Qaysi shoir «husn»ni «Mus'haf» («Qur'on»)ga, «meng»(xol)ni oyatga o'xshatib, yor go'zalligini tasvirlashdan maqsad Alloh ekanligiga ishora qilgan?

- A) Lutfiy B) Amiriy C) Atoyi D) Uvaysiy

48. Yerning yuzini jannat bog'iga, ma'shuqaning o'zini esa «rashki rizvon» (jannatning rashkini keltiruvchi) deya ta'riflagan shoirni toping.

- A) Atoyi B) Navoiy C) Xorazmiy

D) Lutfiy

49. Qizning go'zalligi, tiniqligi, pokizaligi shunchalikki, u qo'lini suvda yuvib tozalamaydi, balki qo'lini yuvib suvni poklaydi.

Ushbu o'xshatish kimning g'azalida uchraydi?

- A) Lutfiy B) Atoyi C) Navoiy D) Bobur

50. Yuzungizda o'g'on nuri ayondir, Ko'zingiz fitnayi oxir zamondir.

(Lutfiy)

Mazkur baytdagi «O'g'on nuri» nima?

- A) Alloh nuri B) Ezgulik nuri C) Yusufning nuri D) Jannatning nuri

51. Lutfiy Sharafiddin Ali Yazdiyning «Zafarnoma» asarini kimning taklifiga ko'ra tarjima qilgan?

- A) Shohruh Mirzo B) Mironshoh C) Abulqosim Bobur D) Ulug'bek

52. Shaho, lutfingni topqom deb duochi banda Sakkokiy, Belin joni bilan bog'lab, bu xizmatga ravon keldi.

Ushbu qasida kimga bag'ishlangan?

- A) Shohruh Mirzoga B) Ulug'bekka
C) Halil Sultonga D) Arslon Xoja Tarxonga

53. «Ey sarvinoz, sen mening ko'z yoshlarimga bir nazar sol. Oqar suvga qarasa, ko'ngil ravshan bo'ladi, deydilar-ku».

Ushbu o'xshatish kimning g'azalida uchraydi?

- A) Lutfiy B) Atoyi C) Navoiy

D) Sakkokiy

54. «Milodiy 1508-1509-yillarda arab yozuvi asosida turkiy alifboda ko'chirilgan nusxa. Bu nisbatan to'laroq jami 473 baytdan iborat».

Ushbu ma'lumot qaysi asar haqida aytilgan?

- A) A. Yugnakiy «Hibat ul-haqoyiq»

B) Xorazmiy «Muhabbatnoma»

C) Yusuf Xos Hojib «Qutadg'u bilig»

D) Firdavsiy «Shohnoma»

55. *Yorning gap-qora sochini laylat ul-qadrga, oppoq vuzini esa subhi sodiqqa o'xshatgan shoir nomini belgilang.*

- A) Lutfiy B) Atoyi C) Navoiy

D) Xorazmiy

56. «...To'qson to'qquz yoshida olamdin o'tdi, qabri Dehikanordadur. O'z maskani erdi».

Bu fikrlar kim haqida aytilgan?

- A) Sakkokiy B) Lutfiy C) Jomiy

D) Navoiy

57. *Mirzo Ulug'bek saroyida xizmat qilgan shoir nomi qaysi qatorda berilgan?*

- A) Navoiy B) Jomiy C) Ali Qushchi

D) Atoyi

58. «*Muhabbatnoma*» asarining vaznini toping.

- A) sari' B) mutaqorib

C) ramali musammami mahzuf

D) hazaii musaddasi mahzuf ✓

59. *Kecha va kunduzni bir chiroyli qiz yoki kelinchak kabi tasvirlab, Alloh uning qizil yuzida meng, ya'ni katta xol yaratdi, shuningdek, bo'yi bilan sochini teng yaratdi, – deya badiiy adabiyotda topilma qilgan shoir kim?*

- A) Sakkokiy B) Xorazmiy C) Lutfiy

D) Navoiy

60. *Qaysi hukmdor «olam podshosi», «gulchehralar malik rigobi», «ohu nazarlar shahriyori» deya madh etilgan?*

A) Muhammad Xo'jabek

B) Shayboniy C) Husayn Boyqaro

D) Bobur

61. «*Mavlono*» so'zining ma'nosi nima?

A) «ulug' ustoz» B) «buyuk olim»

C) «ulug' amir» D) «din homiysi»

62. *Kim Lutfiyning «Bu ko'nguldur, bu ko'ngul» g'azaliga o'xshatma yozgan?*

A) Nodira B) Uvaysiy C) Navoiy

D) Mashrab

63. *Lutfiyning qaysi g'azalida beshta bir-biriga qofiyadosh so'z bilan tugaydigan maqol qo'llanilgan?*

A) «Ne bo'lursan» B) «Haq ul kunkim,...» C) «Ayoqingg'a tushar har lahza gisu» D) «Xoh inon, xoh inonma»

64. *Lutfiyning qaysi g'azalida Yusuf payg'ambar hayotining bir qismi Misrda o'tganidan kelib chiqib, lirik qahramon yor harakatini shirin deb ta'riflagan holda yoriga «Misrning nahot-u shakari kim bo'lasan?» - deya savol berilgan?*

A) «Xoh inon, xoh inonma» B) «Ne bo'lursan» C) «Ayoqingga tushar har lahza gisu» D) «Bu ko'nguldur, bu ko'ngul»

65. *Lutfiyning qaysi g'azalidagi qofiyadosh so'zlar o'zaro o'ta ohangdor fe'llar hisoblanmasa ham, bunga she'riyatda sof milliy so'zlarni qofiyaga olishga urinish sifatida qaralishi mumkin?*

A) «Ne bo'lursan» B) «Bu ko'nguldur, bu ko'ngul» C) «Ayoqingg'a tushar har lahza gisu» D) «Haq ul kunkim, jamoling bor etibdur»

66. *«Haq ul kunkim, jamoling bor etibdur» (Lutfiy) g'azalining nechanchi baytida tasvir shanga qaratilgan?*

A) uchinchi B) to'rtinchi C) beshinchi D) oltinchi

67. *Lutfiy g'azallaridan birida «Qorong'i kechada sochining tolasiga jonni savdo qiladigan ham, do'st-u dushman ichida men g'ofil bandani qo'lsiz-oyoqsiz*

qilib qo'yadigan ham – shu» deya nima tasvirlangan?

A) *ishq* B) *sog'inch* C) *baxt* D) *ko'ngil*

68. *Navoiy tomonidan berilgan quyidagi ta'rif kim haqida?*

«Ham forsiy demakka qodir va ham turkcha aytmoqqa mohir erdi, ammo turkiy devon tadviniga mayl qildilar va dilnazir abhyot va benazir g'azaliyot tartib berdilar».

A) *Radiuzzamon* B) *H.Boyqaro* C) *Gadoiy* D) *Sakkokiy*

69. *H.Boyqaro «Risola» asarida kimni «jumlaning a'lami (olimi) va afzali, fazoil (fazilatlar) daryosining duri poki» deya ta'riflagan?*

A) *S.Sheroziyni* B) *X.Dehlaviyni* C) *Jomiy* D) *Nizomiyni*

70. *Quyidagi misralar bilan boshlanuvchi g'azal muallifi kim? Kim ermas ul oy muhtalosi,*

Yolg'uz menga yo'q aning balosi.

A) *S.Saroyi* B) *Atoiy* C) *Sakkokiy* D) *A.Navoiy*

71. *A.Navoiyning qaysi asarlarida shoir Gadoiy haqida ma'lumot berilgan?*

1) «Nasoyim ul-muhabbat»; 2) «Majolis un-nafois»; 3) «Mahhub ul-qulub»; 4) «Mezon ul-avzon»; 5) «Muhokamat ul-lug'atayn»; 6) «Munshaot».

A) 1, 3, 4 B) 3, 4, 6 C) 2, 3 D) 5, 6

72. *Gadoiyning fors-tojik tilida yaratgan g'azallari qaysi tazkirada keltirilgan?*

A) *Faxri Hirotiy. «Radviy ul-ash'or»* B) *Alisher Navoiy, «Majolis un-nafois»*

C) Hasanxo'ja Nisoriy, «Muzakkiri ahhob»

D) Davlatshoh Samarqandiy, «Tazkirat ush-shuaro»

73. Quyidagi bayt kimning qaysi asaridan olingan?

Saburdin yaxshi yo'qtur pesha qilsam,

Bu yo'lda sabr, yo'q andesha qilsam.

A) Yusuf Xos Hojib, «Qutadg'u bilig»

☒ B) Xorazmiy, «Muhabbatnoma»

C) A. Yugnakiy, «Hibat ul-haqoyiq»

D) M. Koshg'ariy, «Devoni lug'otit-turk»

74. Qaysi asar turkiy adabiyotda ilk ishqi doston hisoblanadi?

☒ A) «Muhabbatnoma»

B) «Qutadg'u bilig»

C) «Hibat ul-haqoyiq»

D) «Devoni lug'otit-turk»

75. Quyidagi bayt

«Muhabbatnoma» asarining nechanchi nomasidan olingan?

Bo'yung sarv-u sanuvbartek, beling qil,

Vafo qilg'on kishilarga vafo qil.

☒ A) birinchi B) beshinchi

C) uchinchi D) ☒ oltinchi?

76. Navoiy «turkigo'ylarning mashohiri (mashhuri)» deb kimni tilga oladi?

A) Jomiyni B) Yassaviyni

C) Attorni ☒ D) Gadoiyni

77. «Mavlono Lutfly o'z zamonasining malik-ul kalomi erdi, forsiyda va turkiyda naziri

yoq erdi va turkcha devoni mashhurdur».

Ushbu parcha A.Navoiyning qaysi asaridan olingan?

☒ A) «Majolis-un nafaois»

B) «Tarixi anbiyo va hukamo»

C) «Lison-ut tayr»

D) «Nasoyim-ul muhabbat»

78. «...To'qson to'qqiz yoshida olamdin o'tdi. Qabri

Debikanordadur, o'z maskani erdi».

Ushbu parcha Navoiyning qaysi asaridan olingan va kim haqida aytilgan?

A) «Majolis un-nafaois», Lutfiy

☒ B) «Nasoyim ul-muhabbat», Lutfiy

C) «Majolis un-nafaois», Jomiy

D) «Tarixi anbiyo va hukamo», Nizomiy

79. Uzoq yillar Lutfiyning asari deb taxmin qilingan asarni belgilang.

☒ A) «Gul va Navro'z»

B) «Yusuf va Zulayho»

C) «Tohir va Zuhra»

D) «Farhod va Shirin»

80. XIX asrning birinchi yarmida yashagan shoir Nodira Lutfiyning qaysi g'azaliga o'xshatma yozgan?

A) «Ayoqingg'a tushar har lahza gisu...»

B) «Xoh inon, xoh inonma»

☒ C) «Bu ko'nguldur, bu ko'ngul»

D) «Haq ul kunkim, jamoling bor etibdur»

81. Lutfiyning qaysi g'azalini adabiyotimiz tarixida kam uchraydigan 19-soli masal qo'llashning yuksak darajasida yozilgan g'azal sifatida baholaganlar?

- A) «Bu ko'nguldur, bu ko'ngul»
B) «Ayoqingg'a tushar har lahza gisu» C) «Ne bo'lursan»
 D) «Xoh inon, xoh inonma»

ALISHER NAVOIY

1. Alisher Navoiyning qaysi asari ekranlashtirilgan (videofilm qilingan)?

- A) «Hayrat ul-abror» **B) «Layli va Majnun»** C) «Sab'ai sayyor»
 D) «Saddi Iskandariy»

2. Abulqosim Bobur zamonida G'iyosiddin Kichkina qaysi shahar hokimi edi?

- A) Balx B) Hirot C) Qandahor
D) Sabzavor

3. Alisher Navoiyning bolalikdan she'riyatga bo'lgan qiziqishini uyg'otgan shoir tog'alarining ismlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Muhammad Sulton, Mir Said Kobuliy **B) Mir Said Kobuliy, Muhammad Ali G'aribiy** C) Xoja Ismatullo Buxoriy, Muhammad Ali G'aribiy D) Sayyid Hasan Ardasher, Darvesh Ali

4. Alisher Navoiy haqida bitilgan «Makorim ul-axloq» («Go'zal xulqlar») adabiy-tarixiy asarining muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Ogahiy B) Mirxond
C) Xondamir D) Abdurazzoq Samarqandiy

5. Husayn Boyqaro va Alisher Navoiyga g'amxo'rlik va homiylik qilgan hukmdorning nomini

ko'rsating.

- A) Sulton Ahmad B) Sulton Mahmud
 C) Abu Said
D) Abulqosim Bobur

6. Alisher Navoiy kimlarning muhabbati tufayli o'z muhabbatini ham hikoya qilib, doston bitajagini yozgan?

- A) Farhod va Shirin B) Layli va Majnun
 C) Shayx San'on va tarso qiz
D) Bahrom va Dilorom

7. «U saroyda bosh vazir bo'lib, ko'pgina xalqparvarlik siyosatini amalga oshirishga urindi... Shaharlarni obod qildirdi, ariqlar qazdirdi, shifoxonalar, kutubxonalar qurdirdi».

Gap kim haqida bormoqda?

- A) Abu Ali ibn Sino B) Yusuf Xos Hojib **C) Alisher Navoiy**
 D) Zahiriddin Muhammad Bobur

8. Navoiyning lug'atshunoslik borasidagi asarini toping.

- A) «Risolayi tir andoxtan»
 B) «Sab'atu abhur» («Yetti dengiz»)
 C) «Mezon ul-avzon»
D) «Zubdat ut-tavorix»

9. Ozarbayjon shoiri Muhammad Fuzuliy «Manzuri shahanshoi Xuroson» («Xuroson shohlar shohiga manzur bo'lgan shoir») deb kimni ta'riflagan?

- A) Boburni **B) Navoiyni** C) Husayn Boyqaroni D) M.Xorazmshohni

10. «Amiri kabir» («ulug' amir»), «amirul-muqarrab» («podshohga eng yaqin amir») unvonlariga musharraf bo'lgan shoir nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Atoyi B) Yusuf Xos Hojib
C) Rabg'uziy D) Navoiy
11. Tili «Andijon shevasi bila rost» deb ta'riflangan shoir kim?

A) Zahiriddin Bobur B) Alisher Navoiy
C) Husayn Boyqaro
D) Umarxon (Amiriy)

12. Navoiy «Majolis un-nafois»da Samarqandda hamsuhbat bo'lgan qaysi shoirlarni tilga oladi?

A) Uloyi Shoshiy, Safoyi Andijoniy, Javhariy B) Fazlulloh Abdullays, Zayniddin Vosifiy, Mirxond C) Xo'ja Hofiz, Davlatshoh Samarqandiy, Abdurahmon Jomiy D) Xavofiy, Yusufshoh Badiiy, Hasanxoja Nisoriy

13. Navoiyning obodonchilik sohasidagi faoliyati haqida shoirning qaysi o'z asarida va kimning qaysi asarida batafsil ma'lumot beriladi?

A) «Majolis un-nafois»; Bobur «Boburmoma» B) «Vaqfiya»; Xondamir «Makorim ul-axloq» C) «Xamsa»; Mirxond «Ravzat us-safo» D) «Farhod va Shirin»; Vosifiy «Badoye' ul-vaqoye'»

14. «Turkiy tilda hech kim Navoiychalik ko'p va xo'p she'r aytmagan hamda nazm gavharlarini sochmagan edi» degan ta'rifni Boburdan avvalroq kim va qaysi asarida aytgan edi?

A) Husayn Boyqaro «Risola»da
B) Xondamir «Makorim ul-axloq»da
C) Abdurahmon Jomiy

«Bahoriston»da
D) Vosifiy «Badoye' ul-vaqoye»da
15. Husayn Boyqaroning Navoiyni Astrobodga hokim qilib tayinlashdan maqsadi nima edi?

A) Navoiy dushmanlarning talabini qondirish B) Navoiyning obro'si va shuhratini oshirish C) Navoiyning obro'si va tadbirkorligidan foydalanib, mamlakatning muhim chegara viloyatlaridan bo'lgan Astrobodda o'z mavqeyini mustahkamlash
D) A va C

16. Navoiy Samarqandda bo'lgan paytda qaysi olim, shoirlar va musiqachilar bilan ijodiy muloqotda bo'ldi?

A) Mavlono Soylmiy B) Mavlono Muhammad Olim C) Xoja Hurd, Darvesh Ahmad, Mavlono Uloyi Shoshiy D) Barchasi bilan

17. Alisher Navoiyning «Xazoyin ul-maoniy» asarining har bir devoniga nechtdan g'azal kiritilgan?

A) 1000 tadan B) 780 tadan
C) 650 tadan D) 900 tadan

18. Alisher Navoiy qaysi yoshgacha bo'lgan davrni «umri faslining kuzi, tiriklik bog'ining xazonrezgisi» deb belgilaydi?

A) qirqdan ellikkacha bo'lgan yoshni
B) o'ttizdan ellikkacha bo'lgan yoshni
C) o'ttiz beshdan qirq beshgacha bo'lgan yoshni
D) qirq beshdan oltmishgacha bo'lgan yoshni

19. Alisher Navoiyning faqat maktublardan tashkil topgan asarini toping.

- A) «Hayrat ul-abror» B) «Majolis un-nafois» C) «Mahbub ul-qulub» D) «Munshaot»

20. Alisher Navoiyning mutasavvuf shoirlar haqidagi tazkirasini ko'rsating.

- A) «Vaqfiya»
B) «Majolis un-nafois»
C) «Nasoyim ul-muhabbat»
D) «Mahbub ul-qulub»

21. Alisher Navoiyning ilk devonini belgilang.

- A) «Navodir un-nihoya» B) «Hayrat ul-abror» C) «Xazoyin ul-maoniy» D) «Badoye' ul-bidoya»

22. Alisher Navoiyning o'rta asr shoir va san'atkorlari haqida ma'lumot beruvchi asarini belgilang.

- A) «Nazm ul-javohir» B) «Mahbub ul-qulub» C) «Muhokamat ul-lug'atayn» D) «Majolis un-nafois»

23. Haq yo'lida kim sanga bir harf o'qutmish ranj ila, Aylamak bo'lmas ado, oning haqin yuz ganj ila.

Hikmatli so'z muallifini toping.

- A) Ahmad Yassaviy B) Bobur C) Navoiy D) Furqat

24. Alisher Navoiyning dastlabki ikki devoni qaysi javobda to'g'ri qayd etilgan?

- A) «G'aroyib us-sig'ar», «Navodir ush-shabob» B) «Badoye' ul-bidoya», «Navodir ush-shabob» C) «Badoye' ul-bidoya», «Navodir un-nihoya» D) «G'aroyib us-sigar», «Navodir un-nihoya»

25. Alisher Navoiyning «Xazoyin ul-maoniy» nomli majmuasiga qaysi devonlar kirishini ko'rsating.

- A) «G'aroyib us-sig'ar», «Navodir ush-shabob», «Badoye' ul-vasat», «Devoni Foni» B) «G'aroyib us-sig'ar», «Navodir ush-shabob», «Badoye' ul-vasat», «Favoyid ul-kibar» C) «Devoni Foni», «G'aroyib us-sig'ar», «Navodir ush-shabob», «Badoye' ul-bidoya» D) «G'aroyib us-sig'ar», «Navodir ush-shabob», «Badoye' ul-bidoya», «Mezon ul-avzon»

26. Alisher Navoiy qaysi asarida «Foni» taxallusini qo'llagan?

- A) «Farhod va Shirin» B) «Siroj ul-muslimiyn» C) «Vaqfiya» D) «Lison ut-tayr»

27. Quyidagi parchadagi ta'rif kimning qalamiga mansub va u kimga bag'ishlangan?

«Bu qalamga falakdan ofarinlar yog'ilsin. Bu qalam forsiy til egalariga, forsha nazm durlarini terguvchilarga rahm qildi; u ham shu forsiy tilda yozganida, boshqalarga so'z aytishga majol qolmasdi...».

- A) Alisher Navoiy, Husayn Boyqaroga B) Zahiriddin Bobur, Alisher Navoiyga C) Husayn Boyqaro, Alisher Navoiyga D) Abdurahmon Jomiy, Alisher Navoiyga

28. Navoiyning adabiyotshunoslikka oid uch asarini ko'rsating.

- A) «Mufradot», «Tarixi muluki Ajam», «Munshaot» B) «Xamsat ul-mutahayyirin», «Vaqfiya», «Arba'in» C) «Mezon ul-avzon», «Majolis un-nafois», «Mufradot» D) «Holoti Pahlavon Muhammad», «Vaqfiya»,

«Hayrat ul-abror»

29. 1469-yili Husayn Boyqaro taxtga o'tirganda Navoiy unga atab qanday qasida yozdi?

- A) «Munojotnoma» B) «Hiloliya»
C) «Ayn ul-hayot» D) «Ogohnoma»

30. Befoyda so'zni ko'p aytma va foydalig' so'zni ko'p eshiturdan qaytma.

Ushbu aforizm muallifi kim?

O'zakdosh so'zlarni toping.

- A) Navoiy; befoyda, foydalig'
B) Bobur; ko'p, ko'p C) Lutfiy;
aytma, qaytma D) Xalq maqoli;
so'zni, so'zni

31. Alisher Navoiyning axloqiy-ta'limiy mavzudagi asarlari ko'rsatilgan javobni belgilang.

- A) «Mahbub ul-qulub», «Lison ut-tayr», «Majolis un-nafois» B)
«Farhod va Shirin», «Tarixi anbiyo va hukamo», «Xazoyin ul-maoniy»
C) «Nazm ul-javohir», «Mahbub ul-qulub», «Arba'in hadis»
D) «Munshaot», «Arba'in hadis», «Hayrat ul-abror»

32. Navoiyning qaysi asarlarida Xorazm vohasi bilan bog'liq izoh va tasvirlar uchraydi?

1. «Hayrat ul-abror». 2. «Nasoyim ul-muhabbat». 3. «Sab'ai sayyor». 4. «Tarixi muluki Ajam». 5. «Saddi Iskandariy». 6. «Farhod va Shirin». 7. «Xamsat ul-mutahayyirin».

- A) 2, 6, 7 B) 1, 3, 5

- C) 1, 5, 7 D) 1, 4, 5

33. Navoiy «Xazoyin ul-maoniy»ga kirgan 4 devonida inson umrini 4

faslga ajratadi. Ushbu fasllar qaysi javobda to'g'ri qayd etilgan?

- A) yoshlik – 7-8 dan 20 yoshgacha; yigitlik – 20 dan 35 gacha; o'rta yosh – 35 dan 45 yoshgacha; keksalik – 45 dan 60 yoshgacha B) bolalik – 10 dan 20 yoshgacha; yigitlik – 20 dan 40 yoshgacha; o'rta yosh – 40 dan 60 yoshgacha; keksalik – 60 yoshdan keyin C) yoshlik – 5 dan 15 yoshgacha; yigitlik – 45 yoshgacha; keksalik – 45 dan 60 yoshgacha

- D) bolalik – 10 yoshgacha; o'smirlik – 20 yoshgacha; o'rta yosh – 40 gacha; keksalik – 60 yoshgacha

34. Alisher Navoiyning memuar-xotira tarzidagi asarlari qaysilar?

- A) «Tarixi muluki Ajam», «Tarixi anbiyo va hukamo», «Majolis un-nafois» B) «Majolis un-nafois», «Nasoyim ul-muhabbat», «Zubdat ut-tavorix» C) «Xamsat ul-mutahayyirin», «Holoti Sayyid Hasan Ardasher», «Holoti Pahlavon Muhammad» D) «G'aroyib us-sig'ar», «Navodir ush-shabob», «Favoyid ul-kibar»

35. Alisher Navoiyning lirik asarlari jamlangan kulliyotning nomini ko'rsating.

- A) «Mahbub ul-qulub» B) «Mezon ul-avzon» C) «Munshaot»

- D) «Xazoyin ul-maoniy»

36. Alisher Navoiyning ta'lim-tarbiya va odob-axloq mavzulariga bag'ishlangan asarlarini belgilang.

- A) «Nazm ul-javohir», «Mahbub ul-qulub», «Arba'in hadis»

- B) «Arba'in hadis», «Munshaot», «Lison ut-tayr»

C) «Xazoyin ul-maoniy», «Mahbub ul-qulub», «Sab' ai sayyor»

D) «Nazm ul-javohir», «Hayrat ul-abror» «Arba'in hadis»

37. Alisher Navoiyning turkiy aruz vazni haqidagi ilmiy asarini toping.

A) «Nazm ul-javohir» B) «Xazoyin ul-maoniy» C) «Munshaot»

D) «Mezon ul-avzon»

38. Alisher Navoiyning maqol va hikmatli so'zlarga boy nasriy asarini toping.

A) «Saddi Iskandariy» B) «Mezon ul-avzon» C) «Muhokamat ul-lug'atayn»

D) «Mahbub ul-qulub»

39. «Kim, kuchuk birla xo'dukka necha qilsang tarbiyat, It ho'lur, dog'i eshak, bo'lmaslar aslo odami» – misralari Navoiyning qaysi asaridan olingan?

A) «Hayrat ul-abror» B) «Mahbub ul-qulub» C) «G'aroyib us-sig'ar»

D) «Navodir ush-shabob»

40. Voiz uldurki, majlisiga kirgan to'lg'ay va to'la kirgan holi bo'lg'ay.

Hikmatli so'z muallifi va ma'nosi to'g'ri berilgan qatorni aniqlang.

A) Navoiy, notiqlik san'ati haqida

B) Bobur, majlis qilish odobi haqida

C) Amir Temur, davlat boshqaruvi haqida

D) Yassaviy, nafs haqida

41. Alisher Navoiyning «Xamsat ul-mutahayyirin» («Besh hayrat») asari qaysi tarixiy siymoga bag'ishlangan?

A) Sayyid Hasan Ardasheriga

B) Husayn Boyqaroga

C) Sayfi Saroyiga D) Jomiyga

42. «...agar muyassar bo'lsa edi, o'zimning o'n-o'n ikki ming forsiy va turkiy baytimni shu g'azalga almashtirardim». Bu tahsin muallifi kim va u Navoiyning qaysi g'azaliga nisbatan aytilgan?

A) Lutfiy, «O'n sakiz ming olam»

g'azaliga B) Lutfiy, «Orazin yopqoch ko'zimdin sochilur har lahza yosh»

g'azaliga C) Jomiy, «Qaro ko'zum...»

g'azaliga D) Husayniy, «Kecha kelgumdur debon g'azaliga

43. Navoiyning so'nggi asari –

A) «Mahbub ul-qulub» B) «Lison ut-tayr» C) «Arba'in hadis»

D) «Mufradot»

44. Navoiyning fors-tojik tilida yozgan asari – ...

A) «Nasoyim ul-muhabbat»

B) «Mufradot» C) «Arba'in hadis»

D) «Nazm ul-javohir»

45. Husayn Boyqaroning o'z nevarasi Mo'min Mirzoni o'ldirtirib yuhorishi va buning oqibatini Chingiz qo'shinlarining talotumiga o'xshatgan adib kim edi?

A) Xondamir B) Navoiy

C) Binoiy D) Bobur

46. Andin berikim, qoshimda yorim yo'qtur,

Hijronida juz nolayi zorim yo'qtur.

Dasht uzra quyun kibi qarorim

yo'qtur,

Sargashtaligimda ixtiyorim yo'qtur.

Ushbu to'rtlik janri va muallifini belgilang.

A) Bobur, taronayi ruboiy

B) Bobur, tuyuq C) Navoiy, ruboiy

D) Navoiy, tuyuq

47. «Jong'a chun dermen...» deb boshlanadigan g'azalda lirik qahramon bilan munosabatda bo'lgan tana a'zolari qaysi qatorda to'g'ri tartib bilan berilgan?

A) jon, jism, ko'z, bag'ir, ko'ngil

B) jon, jism, bag'ir, ko'ngil, ko'z

C) ko'z, ko'ngil, bag'ir, jism, jon

D) ko'ngil, jism, bag'ir, ko'z, jon

48. Navoiyning «matla'si bir lirik asar mazmuniga teng keluvchi», deb ta'riflangan mashhur g'azali...

A) «Men gadog'a har necha kuyi soni bormoqdur ish...»

B) «Ko'ksumni tig'i mehnat ila yora aylangiz...»

C) «Orazin yopqoch, ko'zumdin sochilur har lahza yosh...»

D) «Ko'ngul jon bila ketdi hamrahing...»

49. Quyidagi baytlardan qaysi biri Navoiy qalamiga mansub?

A) Har qanda g'ami do'st dili porani istar,

To subh yaqo yirtmadi – mehr o'lmadi paydo.

B) Ne navo soz aylagay bulbul gulistondin judo,

Aylamas to'ti takallum shakkaristondin judo.

C) Ikkiyidin garchi oshiq o'lmaki lozim kelur,

Bori ul o'lmakki, bo'lg'ay zimnida yuz ming hayot. D) B va C

50. Firdavsiy «Shohnoma»ni yozishga 30 yil umrini sarflagan.

«Shunday asarni yozishga men 30

oyda ulgurardim» – degan fikr Navoiyning qaysi asarida qayd etilgan?

A) «Hayrat ul-abror»da B) «Layli va Majnun»da C) «Muhokamat ul-

lug'atayn»da D) Sayyid Hasan

Ardasherga yozilgan maktubda

51. «Xamsat ul-mutahayyirin» asarining muallifi kim va bu asar

kinga bag'ishlab yaratilgan?

A) Navoiy, Jomiya bag'ishlangan

B) Xondamir, Navoiyga bag'ishlangan

C) Vosifiy, Navoiyga bag'ishlangan

D) Navoiy, Husayn Boyqaroga bag'ishlangan

52. «Mahbub ul-qulub»ning tarkibiy tuzilishi to'g'ri qayd etilgan javobni toping?

A) Asar yetti sayyoh hikoyasi va qoliplovchi hikoya tarzida tuzilgan

B) Asar 64 bob, 20 maqolatdan tashkil

topgan. C) Asar uch qismdan tarkib topgan: ijtimoiy tabaqalar; axloq-

odatlar; pand-hikmatlar

D) Asar qushlarning Semurg'ni izlab topish yo'lidagi hikoyatlari shaklida

53. «Mahbub ul-qulub»ning birinchi qismi nima haqida va u necha fasldan iborat?

A) turli ijtimoiy tabaqa va guruhlarining tasnifi va ta'rifi haqida; 40 fasldan

iborat B) yaxshi qiliqlar va yomon xususiyatlar haqida; 40 fasldan iborat

C) yaxshilikning natijasi va yomon xislatlarning oqibati haqida;

40 fasldan iborat D) A va B

54. «Mahbub ul-qulub»ning 2-qismi nima haqida va u necha fasldan iborat?

A) yaxshi qiliqlar va yomon xislatlar

haqida; 10 fasldan iborat

B) yaxshilikning natijasi va yomon xislatlarning oqibati; 10 fasldan iborat C) turli ijtimoiy tabaqa va guruhlarining tasnifi va ta'rif haqida; 10 fasldan iborat D) A va B

55. «Mahbub ul-qulub»ning uchinchi qismi nima haqida?

A) yaxshilikning natijasi va yomon xislatlarning oqibati haqida
B) kichik-kichik tanbehlardan, hikoyalardan, maqol va hikmatli so'zlardan tashkil topgan C) turli ijtimoiy tabaqa va guruhlarining tasnifi haqida D) A va B

56. Alisher Navoiy o'z ijodida Sharq she'riyatidagi necha xil janrdan foydalangan?

A) 10 xil janrdan B) 12 xil janrdan
C) 16 xil janrdan D) 21 xil janrdan

57. Alisher Navoiy «Yordin ayru ko'ngil mulkedurur, sultoni yo'q» misrasi bilan boshlanuvchi g'azalida yoridan ayrilgan ko'ngilni birinchi baytda hokimi yo'q mamlakatga, ikkinchi baytda jonsiz jismni gul-u rayhoni yo'q qaro tuproqqa o'xshatadi. Uchinchi baytda yorsiz ko'ngil nimaga o'xshatiladi?

A) yonida jannati yo'q do'zaxga
B) oysiz qorong'u kechaga
C) quyoshi yo'q kunduzga
D) xumori yo'q mastga

58. Alisher Navoiyning «Devoni Foni»sida necha g'azal jamlangan?

A) 300 ta B) 560 ta C) 600 ta
D) 650 ta

59. «Shogird agar shayx ul-islom, agar qozidur, Agar ustoz andin rozidur – tengri rozidur».

Ushbu hikmatli so'z muallifi to'g'ri qayd etilgan javobni belgilang.

A) So'fi Olloyor B) Muhammad Shayboniy C) Ahmad Yassaviy
D) Alisher Navoiy

60. A.Navoiyning so'fiylar haqidagi tazkirasida qaysi va unda nechta shayx haqida ma'lumot berilgan?

A) «Nazm ul-javohir», 266 ta
B) «Muhokamat ul-lug'atayn», 459 ta

C) «Nasoyim ul-muhabbat», 750 ta
D) «Tarixi muluki ajam», 500 ta

61. Quyidagi asarlarning qaysi biri dunyoning achchiq-chuchugini ko'rgan, goho «komronlig», goho «notavonlig» topgan buyuk shoir Navoiyning 60 yillik hayotiga yakun bo'ldi?

A) «Mahbub ul-qulub» B) «Nasoyim ul-muhabbat» C) «Tarixi muluki ajam»
D) «Munshaot»

62. Qaysi ulug' shoir o'zining ruboiylaridan birida jon qancha shirin bo'lmasin, lekin umr barchasidan azizroq, degan falsafani yoritib bera olgan?

A) Navoiy B) Lutfiy C) Bobur
D) Atoyi

63. Qaysi shoirning g'azalida siniq ko'ngil vayron bo'lgan Ka'bagi qiyoslangan?

A) Navoiy B) Lutfiy C) Furqat
D) Bobur

64. «Yuzing visolig'a yetsun desang ko'ngillarni,

Sochingni boshtin-ayoq chin ila shikan qilg'il. (Navoiy)

Mazkur baytda qaysi so'z vositasida Allohning sirlariga yetishishga ishora qilingan?

A) bosh B) oyoq C) visol D) soch

65. Navoiy «Mahbub ul-qulub» asarida ishqni qanday turlarga ajratadi?

A) Avom ishq, ishq, xos va ishq ilohiy B) Majoziy ishq, ilohiy ishq C) Avom ishq, majoziy ishq D) Ilohiy ishq, haqiqiy ishq

66. Alisher Navoiy «Deyin» radifli 7 baytli g'azalida «deyin» so'zini badiiy maqsad uchun necha marta qo'llagan?

A) 20 marta B) 14 marta C) 8 marta D) 7 marta

67. Navoiyning «Xarobot aro kirdim oshifta hol, May istarga ilgimda sing'on safol» baytidagi «sing'on safol» nimaga ishora qiladi?

A) g'am-alamga B) hijronga C) bevafo ma'shuqaga D) vayron qalbga

68. Qaysi mutafakkir shoir o'z she'rlaridan birida kelajak avlodga – yoshlarga «Kamol et kasbkim» deb samimiy istak bildirgan?

A) Bobur B) Lutfiy C) Navoiy D) Firdavsiy

69. Vasli aro ko'rdim, teng emish bo'yi-yu sochi,

Tun-kun teng ekan, zohir o'lur bo'ldi chun Navro'z.

Ushbu bayt muallifi kim? Bunda shoir kimning baytidan ijodiy foydalangan?

A) Bobur; Navoiyning B) Navoiy; Xorazmiyning C) Navoiy; Lutfiyning D) Xorazmiy; Navoiyning

70. Quyidagi parcha Navoiyning qaysi asaridan olingan?

«Ilgimdin kelganicha zulm tig'in ushotib (sindirib), mazlum jarohatiga intiqom malhamini qo'ydim. Va ilgindin kelmaganni ul Hazrat (Husayn Boyqaro) arzig'a yetkuzdim».

A) «Lison ut-tayr» B) «Majolis un-nafois» C) «Vaqfiya» D) «Munshaot»

71. Navoiyning qaysi g'azali birinchi misrasi uning so'ngi misrasi sifatida ham takrorlangan va bu qanday badiiy san'at turi hisoblanadi?

A) «Bo'ldim sanga», ishtiqoq B) «Deyin», radd ul-matla' C) «Deyin», to'liq qofiya D) «Kelmadi», tanosub

72. «...Olti masnaviy kitob nazm qilibtur... To'rt g'azaliyot devoni tartib qilibtur... Yaxshi ruboiyoti bor... Yana musiqada yaxshi nimalar bog'lantur. Yaxshi naqshlari va yaxshi peshravlari bordur». Ushbu ta'rif kim haqida bitilgan va u kimning qalamiga mansub?

A) Mirxond Navoiy haqida B) Navoiy Lutfiy haqida C) Xondamir Jomiy haqida D) Bobur Navoiy haqida

73. Navoiyning qaysi g'azalida tazod san'ati asosiy ifoda va tasvir vositasiga aylangan?

A) «Kelmadi» B) «O'n sakiz ming
olam oshubi» C) «Qilg'il»
D) «Deyin»

74. *Navoiy hayoti va ijodi bilan
bog'liq muhim voqealar ketma-
ketligi to'g'ri berilgan javobni
toping.*

1) «Mahbub ul-qulub» asarining
yozilishi; 2) G'iyosiddin
Muhammad vafoti; 3) «Xazoyin
ul-maoniyy»ning tuzilishi; 4) «Ilk
devon»ning tuzilishi;
5) «Xamsa»ning yozilishi;
6) Alisherning Astrobodda
hokimlik qilishi.

A) 1,2,4,6,5,3 B) 1,2,5,4,3,6
C) 6,2,4,5,3,1 D) 2,4,5,6,3,1

75. *Toshkentdagi «O'zbekiston
milliy bog'i»da Navoiy haykali
ustida bino qilingan toq girdiga
Navoiyning qaysi mashhur bayti
yozib qo'yilgan?*

A) Olam ahli, bilingizkim, ish emas
dushmanlig',

Yor o'lung bir-biringizkaki, erur
yorlig' ish.

B) Hunarni asrabon netkumdur oxir,
Olib tufroqqamu ketkumdur oxir.

C) Odami ersang, demagil odami
Onikim yo'q xalq g'amidin g'ami.

D) Muruvvat barcha bermakdur,
yemak yo'q.

Futuvvat barcha qilmakdur, demak
yo'q.

76. *Navoiy «Mahbub ul-qulub»da
«insoniyat bog'ining hosildor
daraxti, balki u daraxtning
foydali mevasidir» deganda
nimani nazarda tutgan?*

A) saxovatni B) tavoze'likni
C) odobni D) hilmni

77. *Olam ahli bilingizkim, ish emas
dushmanlig',*

Yor o'lung bir-biringizkaki, erur
yorlig' ish.

Ushbu bayt muallifini toping.

A) Muqimiy B) Furqat C) Jomiy
D) Navoiy

78. *A.Navoiy «Mahbub ul-qulub»
asarida saxovatsiz odamni nimaga
o'xshatgan?*

A) xushmanzara mevali bog'ga

B) qimmatbaho libosga

C) zarbof choponga

D) yog'insiz bahor bulutiga

79. *Alisher Navoiy «Guliston» va*

*«Bo'ston» asarlarini sevib
o'qiganligini o'zining qaysi asarida
alohida ta'kidlagan?*

A) «Mahbub ul-qulub» B) «Lison ut-
tayr» C) «Xamsa»

D) «Muhokamat ul-lug'atayn»

80. *Navoiyning quyida keltirilgan qaysi
g'azali radd-ul matla' san'ati asosiga
qurilgan?*

A) «Qoshi yosinmu deyin»

B) «Jong'a chun dermen»

C) «Ko'rgali husnungni zor-u muftalo
bo'ldum sanga»

D) «O'n sakiz ming olam oshubi...»

81. *Navoiy g'azallaridan qaysi biri
«Munojot» kuyi bilan aytiladi?*

A) «Jong'a chun dermen...»

B) «Kelmadi» C) «O'n sakiz ming
olam...» D) «Deyin»

82. *Allomalarimizdan qaysi biri
chinakam inson bu dunyo g'am-
alamlarisiz yashashi mumkin*

emasligini, aksincha, ko'ngilda g'am yo'qligi buyuk g'am, alam yo'qligi esa og'ir alam ekanini ta'kidlagan?

- A) Yusuf Xos Hojib B) Atoyi
C) Xorazmiy D) A.Navoiy

83. A.Navoiy quyidagi fikrlarni qaysi asarining kirish qismida bayon etgan?

«Bu xoksor va parishonro'zg'or kamina bolalikdan to qarilikka qadar ko'hna davron voqealaridan, aylanuvchi osmon hodisalaridan, fitna qo'zg'ovchi dunyo buqalamunligidan tovlamachiligi-dan, zamonaning rang singari gunohunligidan ko'p vaqt va uzoq muddat har xil xayol va taraddudlar bilan daydib yurdim...».

- A) «Muhokamat ul-Jug'atayn»
B) «Lison ut-tayr» C) «Mahbub ul-qulub» D) «Hayrat ul-abror»

84. Quyidagi ibratli so'zlar qaysi asardan olingan?

«Isrof qilish – saxiylik emas»,
«Maqtanish uchun mol bermoq – o'zini ko'z-ko'z qilmoq va shunday qilib o'zini «saxiy» demoq – behayolik bilan nom chiqarmoq».

- A) «Qutadg'u bilig» B) «Hibat ul-haqoyiq» C) «Qobusnoma»
D) «Mahbub ul-qulub»

85. Qaysi g'azalda «kuz kelib, xazon sipohi yurish boshlasa, ey bog'bon, bu bog' tomida ignadan tikan qilib qo'ysang ham, unga monelik qilolmaysan» deya

umrning o'tkinchiligiga, vaqt g'animatligiga zimdan ishora qilingan?

- A) A.Navoiy, «Jong'a chun dermen»
B) Lutfiy, «Ne bo'lursan»
C) A.Navoiy, «Qilg'il»
D) Bobur, «Topmadim»

86. A.Navoiy mashhur tarixchi Sharafiddin Ali Yazdiy bilan qachon uchrashgan?

- A) 1447-yil B) 1500-yil C) 1449-yil
D) 1451-yil

87. Quyida berilgan asarlardan qaysilarida so'z ta'rifi berilgan?

- 1) «Hayrat ul-abror»; 2) «Mahbub ul-qulub»; 3) «Boburnoma»;
4) «Shayboniynoma»;
5) «Munshaot».

- A) 2, 3, 4 B) 1, 3, 4, 5 C) 1, 2, 4
D) 3, 4, 5

88. Yosh Alisherning Lutfiy huzurida «Orazin yopqoch ko'zimdin, sochilur har lahza yosh...» misralari bilan boshlanuvchi g'azalini o'qib, buyuk shoirning olqishiga sazovor bo'lganligi haqida ma'lumot qaysi asarda keltirilgan?

- A) Alisher Navoiy, «Majolis un-nafois»
B) Hasanxo'ja Nisoriy, «Muzakkiri ahhob»
C) Davlatshoh Samarqandiy, «Tazkirat ush-shuaro»
D) Xondamir, «Makorim ul-axloq»

89. «...turk tilining o'lgan jasadig'a Masih anfosi bila ruh kiyurdi va ul ruh topqonlarg'a turkiy oyin alfoz tor-u pudidan to'qulg'on hulla va harir kiydurdi». Navoiyga berilgan ushbu ta'rifning muallifi kim?

- A) H.Boyqaro B) D.Samarqandiy
C) Xondamir D) Z.M.Bobur

90. Alisher Navoiyning qaysi g'azalida Xizr suvini (u abadiy yashashga, ya'ni Yaratgan vasliga yetishga ishora) tilga olib, talmeh san'ati namunasini yaratgan?

- A) «Deyin» radifli g'azalida
B) «Bo'ldum sanga» radifli g'azalida
C) «Qilg'il» radifli g'azalida
D) «Kelmadi» radifli g'azalida

91. A.Navoiy qaysi g'azalida she'riyatdagi savol-javob usulidan unumli foydalangan?

- A) «Jonga chun dermen...» g'azalida
B) «Deyin» radifli g'azalida
C) «Bo'ldum sanga» radifli g'azalida
D) «Qilg'il» radifli g'azalida

92. A.Navoiyning «Jong'a chun dermen...» g'azalining ikkinchi baytida lirik qahramon jismga murojaat qilib undan «Bu vaz'ingga ne erdi sabab?» deganda jismnmg javobi qanday bo'ladi?

- A) «Bunga o'tlik bag'irning hirqati sabab bo'ldi»
B) «Agar ko'z ko'rmaganida edi, biz bu ishning tuhmatiga qolmagan bo'lar edik»
C) «Menda ham ixtiyor yo'q edi»
D) «Bunga jismdagi kasallikning shiddati sabab bo'ldi»

93. A.Navoiyning «Yo'q» radifli g'azalining matla'sida yordan ayri ko'ngil nimaga o'xshatiladi?

- A) gul-u rayhoni yo'q bir qora tuproqqa
B) qorong'i kechaga

C) hayot sarchashmasi yo'q zulmatga
D) sultoni yo'q mamlakatga, joni yo'q jismga

94. Navoiyning qaysi g'azalida ikki toifa din ahli bir-biriga qarama-qarshi qo'yilgan?

- A) «Qaro ko'zum» g'azalida
B) «Yo'q» radifli g'azalida
C) «O'n sakiz ming olam...» g'azalida
D) «Fano tariqida har kimki...» g'azalida

95. Navoiy qaysi g'azalida haqiqiy shayx bilan soxta shayxlarni bir-biriga zid qo'yib, ommani soxta, riyokor, tamagir shayxlar ketidan ko'r-ko'rona ergashib ketavermaslikka chaqiradi?

- A) «Yo'q» radifli g'azalida
B) «Fano tariqida...» g'azalida
C) «Jonga chun dermen» g'azalida
D) «Deyin» radifli g'azalida

96. Navoiyning «Fano tariqida...» g'azalida qanday toifa egalari bir-biriga zid qo'yilgan?

- A) ahli fano va riyo-vu zuhd ahli
B) ilohiy ishq hamda majoziy ishq ahli
C) dono va nodon kimsalar
D) takabbur hamda faqir shaxslar

97. Navoiyning «Fano tariqida...» g'azali qanday xarakterdagi g'azal hisoblanadi?

- A) siyosiy
B) tabiat tasviriga bag'ishlangan
C) hajviy
D) tasavvufiy

98. Navoiyning «Fano tariqida...» g'azalida qanday kimsalar qoralangan?

- A) riyokor, tamagir
- B) poraxo'r, manman
- C) xasis, takabbur
- D) dangasa, ishyoqmas

99. Navoiyning qaysi asari

Jomiyning «Nafohat ul-uns min hazorat ul-quds» asari ta'sirida yaratilgan?

- A) «Nasoyim-ul muhabbat»
- B) «Majolis-un nafois»
- C) «Mezon-ul avzon»
- D) «Xazoyin-ul maoniyy»

100. Navoiyning qaysi asari butun islom olamidagi XV asr ikkinchi yarmigacha o'tgan jamiki shayxlar haqida ma'lumot beruvchi boy ilmiy-tarixiy manba hisoblanadi?

- A) «Mezon-ul avzon»
- B) «Nasoyim-ul muhabbat»
- C) «Munshaot»
- D) «Tarixi anbiyo va hukamo»

101. A.Navoiyning «Meni ishqdin man' etar soda shayx» g'azalidagi soda shayx qanday inson?

- A) befahm B) aqlli
- C) ahmoq D) soxta shayx

102. Navoiy qaysi g'azali bilan asl tasavvufni soxta tasavvufdan himoya qiladi?

- A) «Qaro ko'zum»
- B) «Ko'rgali hushungni zori...»
- C) «Kelmadi»
- D) «Meni ishqdin man' etar soda shayx»

103. «... Dema soda shayx, aytkim, loda shayx» misrasidagi «loda» so'zini izohlang.

- A) ahmoq, aqlsiz, befahm, hayosiz
- B) oddiy, to'g'ri, go'l

- C) soxta, yolg'onchi, ikkiyuzlamachi
- D) ko'zbo'yamachi, firibgar, makkor

104. Navoiyning quyidagi bayti mazmuni to'g'ri izohlangan qatorni belgilang.

Riyo bahri ichra tama' zavraqin Solibtur asodin tutub xoda shayx.

- A) Riyo dengiziga tama qayig'ini solib, hassasini uni haydash uchun eshkak qilib olgan
- B) Riyo dengizda odamlarni ovlash uchun hiyla-nayrangni o'ziga eshkak qilib olgan
- C) Riyo dengizida suzish uchun qopqon qo'yib, unga tasbeh donalarini don qilib sochgan
- D) Riyo daryosida uzoq suzib, eshkaklari yordamida odamlarni o'ziga jalb qilib olgan

105. Navoiy qaysi qit'asida kishi o'zini kamolga yetkazishni kasb qilib olishini g'oya sifatida ilgari surgan?

- A) «Falokatdin oyog'iga kafsh bo'lmaganda»
- B) «Ulki iflosdin»
- C) «Nokas kishi bo'lmaslikda»
- D) «Kamol et...»

106. Navoiyning qaysi qit'asida har qanday kishi ahvolidan shikoyat qilishdan oldin orqa-oldiga, yon-atrofiga qarasin, qiyoslasin, keyin xulosa chiqarsin», degan oqilona o'git yashiringan?

- A) «Nokas kishi bo'lmaslikda»
- B) «Kamol et kasbkim...»
- C) «Yaxshi xonunlar safoyi»
- D) «Falokatdin oyog'iga kafsh bo'lmaganda...»

107. A.Navoiyning «Kamol kasbiga...» qit'asida dunyoga kelib, o'zini rivojlantirmagan kishi nimaga qiyoslanadi?

- A) xuddi hammomga kirib, chala yuvinib, nopok holda chiqqan odamga
- B) hayotning qadriga yetmagan ninachiga
- C) bu dunyo lazzatini tuymagan chumoliga
- D) ichi bo'sh nog'oraga

108. A.Navoiyning «Jong'a chun dermen...» g'azalida lirik qahramon so'roqni qaysi a'zodan boshlaydi?

- A) ko'ngildan
- B) jondan
- C) ko'zdan
- D) bag'irdan

109. A.Navoiyning «Jong'a chun dermen» g'azalida ko'ngil aybni nimaga yuklaydi?

- A) ko'zga
- B) bag'irga
- C) jismga
- D) jonga

110. Navoiyning qaysi g'azali qahramoni ishqda yonish uning azaliy qismati ekanini tan oladi?

- A) «Deyin» radifli g'azal
- B) «Bo'ldum sanga» radifli g'azal
- C) «Jong'a chun dermen...» g'azali
- D) «Yo'q» radifli g'azal

111. Navoiyning «Kamol et kasbkim,...» deb boshlanadigan qit'asi qaysi devonidan o'rin olgan?

- A) «G'aroyib us-sig'ar»
- B) «Badoye' ul-vasat»
- C) «Navodir un-nihoya»
- D) «Devoni Foni»

112. «Majolis-un nafois»(A.Navoiy) asarining yettinchi va sakkizinchi majlislari kimga bag'ishlangan?

- A) yettinchi majlis Kamoliddin Behzodga, sakkizinchi majlis Kamoliddin Binoiyga
- B) yettinchi majlis savdogarlarga, sakkizinchi majlis Jomiyga
- C) yettinchi majlis mussovirilarga, sakkizinchi majlis Lutfiyga
- D) yettinchi majlis temuriylarga mansub shoirlarga, sakkizinchi majlis Husayn Boyqaroga

113. Quyidagi fikr muallifi kim?

«Nafs itin qilsang zabun olamda yo'q sendek shujo»

- A) Ahmad Yugnakiy
- B) Ahmad Yassaviy
- C) Alisher Navoiy
- D) Ogahiy

«XAMSA»CHILIK TARIXIDAN

1. Nizomiy Ganjaviyning «Panj ganj» asari tartibi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Mahzan ul-asror», «Haft paykar», «Layli va Majnun», «Xusrav va Shirin», «Iskandarnoma»
- B) «Mahzan ul-asror», «Xusrav va Shirin», «Haft paykar», «Layli va Majnun», «Iskandarnoma»
- C) «Mahzan ul-asror», «Xusrav va Shirin», «Iskandarnoma», «Layli va Majnun», «Haft paykar»
- D) «Mahzan ul-asror», «Xusrav va Shirin», «Layli va Majnun», «Haft paykar», «Iskandarnoma»

2. Adabiyotda qaysi adib xamsachilik an'anasiga asos soldi?

A) Xusrav Dehlaviy
 B) Nizomiy Ganjaviy
 C) Alisher Navoiy
 D) Abdurahmon Jomiy
 3. A.Navoiy «Xamsa»sining birinchi dostoni «Hayrat ul-abror» deb nomlangan. Xusrav Dehlaviy «Xamsa»siga kiruvchi birinchi doston qanday nomlanadi?

A) «Shirin va Xusrav» B) «Matla' ul-anvor» C) «Hasht behisht» D) «Haft paykar»

4. Nizomiy Ganjaviyning Sharq adabiyotidagi birinchi «Xamsa»si («Panj ganj») dostonlaridan «Haft paykar» («Yetti go'zal») kimning topshirig'i bilan yaratilgan?

A) Alovuddin Ko'rpa Arslon topshirig'i bilan B) Shirvonshoh Axsatan I buyrug'i bilan C) Iroq hukmdori To'g'ri ulining iltimosiga ko'ra

D) Arzinjon hokimi Faxriddin Bahromshoh topshirig'i bilan

5. Jomiy «Xamsa»siga yana ikki doston qo'shib, uni nima deb atagan?

A) «Xamsa» B) «Panj ganj» C) «Haft avrang» D) «Haft paykar»

6. Ma'lumki, «Xamsa»ning beshinchi dostoni Iskandar haqida yozilmog'i shart bo'lgan. Har bir xamsanavislar beshinchi dostonlariga Iskandar bilan bog'liq qanday nom qo'yishgan?

1. Navoiy «Saddi Iskandariy».
 2. N. Ganjaviy «Iskandarnoma».
 3. X. Dehlaviy «Oinayi Iskandariy».

4. Jomiy «Xiradnomayi Iskandariy».

5. Nizomiy Ganjaviy «Iskandar sarguzashti».

6. Jomiy «Iskandar».

7. Xusrav Dehlaviy «Iskandar Zulqarnayn».

A) 1, 2, 3, 4 B) 1, 2, 3, 7

C) 1, 2, 4, 6 D) 1, 3, 4, 5

7. Jomiy «Xamsa»sining birinchi dostoni qaysi?

A) «Matla' ul-anvor» B) «Mahzan ul-asror» C) «Tuhfat ul-ahror» D) «Hayrat ul-abror»

8. «Silsilat uz-zahab» asarining muallifini aniqlang.

A) Nizomiy Ganjaviy B) Alisher Navoiy C) Fuzuliy D) A. Jomiy

NAVOIYNING «XAMSA»SI

1. Qaysi javobda Navoiy «Xamsa»si dostonlari to'g'ri tartibda sanalgan?

A) «Hayrat ul-abror», «Farhod va Shirin», «Layli va Majnun», «Sab' ai sayyor», «Lison ut-tayr»

B) «Farhod va Shirin», «Layli va Majnun», «Sab' ai sayyor», «Saddi Iskandariy», «Hayrat ul-abror»

C) «Hayrat ul-abror», «Farhod va Shirin», «Layli va Majnun», «Sab' ai sayyor», «Saddi Iskandariy» D) «Layli va Majnun», «Farhod va Shirin», «Saddi Iskandariy», «Sab' ai sayyor», «Hayrat ul-abror»

2. Alisher Navoiyning qaysi asarida Qur'oni karimdagi

«Al-asmou tanzilu min-as-samo», ya'ni «Ismlar osmondan tushadi» degan fikr keltiriladi?

A) «Muhokamat ul-lug'atayn»da

- B) «Farhod va Shirin»da
C) «Mahbub ul-qulub»da
D) «Saddi Iskandariy»da

3. Alisher Navoiyning «Farhod va Shirin» dostonida xogon Farhod tug'ilganida elning qancha yillik hirojidan voz kechadi?

- A) bir yillik B) besh yillik
C) uch yillik D) ikki yillik

4. Alisher Navoiyning «Sab' ai sayyor» dostoni qahramoni Bahromning ismi qanday ma'noni bildiradi?

- A) «Quyosh» ma'nosini bildiradi
B) «Oy» ma'nosini bildiradi
C) «Mars» – «Mirrix» yulduzining nomini bildiradi
D) «Tong yulduzi» ma'nosini bildiradi

5. Layli va Majnun o'rtalarida vositachi bo'lgan obrazning nomini toping.

- A) Navfal B) Zayd C) Somi'
D) Ibn Salom

6. Navoiyning «Farhod va Shirin» dostoni nechanchi bobi Farhod uchun yil fasllariga moslab qurdirilgan 4 qasr ta'rifiga bag'ishlangan?

- A) 17-bobi B) 15-bobi
C) 18-bobi D) 10-bobi

7. «Hayrat ul-abror»dagi maqolalar nechanchi bobdan boshlanadi?

- A) birinchi B) yigirma ikkinchi
C) o'n birinchi D) o'ttiz uchinchi

8. Navoiyning 7215 bayt (14430 misra), 89 bobdan iborat dostonini toping.

- A) «Farhod va Shirin» B) «Saddi

- Iskandariy» C) «Lison ut-tayr»
D) «Layli va Majnun»

9. Quyidagi baytlar Alisher Navoiy «Xamsa»sidagi qaysi dostonidan olingan?

Emas oson bu maydon ichra turmoq,
Nizomiy panjasiga panja urmoq.

Kerak sher aslida ham sheri jangi,
Agar sher o'lmasa, bori palangi.

- A) «Hayrat ul-abror» B) «Sab' ai sayyor» C) «Layli va Majnun»

- D) «Farhod va Shirin»

10. «Sab' ai sayyor» dostonida Bahrom Diloromning tirikligi haqidagi xabarni nechanchi iqlimdan kelgan musofir hikoyasidan bilib oladi?

- A) Birinchi iqlimdan kelgan musofir hikoyasidan
B) Ikkinchi iqlimdan kelgan musofir hikoyasidan
C) To'rtinchi iqlimdan kelgan musofir hikoyasidan
D) Yettinchi iqlimdan kelgan musofir hikoyasidan

11. «Xamsa» qahramonlaridan qaysi biri o'z ixtiyori bilan toj-taxtdan, hukmdorlikdan voz kechadi?

- A) Majnun B) Iskandar
C) Axiy D) Farhod

12. Kimki o'zi ayladi yolg'on so'zin, Kizib, der el, chin desa, qolg'on so'zin. Navoiyning «Hayrat ul-abror» dostonidan olingan ushbu baytning nasriy bayoni qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Xato bilan yolg'on gapirish hisobga kirmaydi, chunki uning yolg'onligi bilingach, undan qochiladi. B) Kimki yolg'onchi deb nom chiqargan bo'lsa,

o'zinikilar ham, begonalar ham uni shu ot bilan chaqirar ekanlar, to'g'rilik nomi unga hech qaytib kelmaydi.

C) Kimki o'zini yolg'onchi sifatida tanitgan bo'lsa, rost gapirsa ham, xalq uning hamma gapini yolg'on hisoblaydi. D) Kimki biror so'zning yolg'onligini anglasa, uning yolg'on ekanligini el orasida kezib aytish kerak.

13. Ya'ni bu sifat firoqnoma, Bo'ldi manga qatraz xoma. So'gin nechakim uzottim oxir, Yig'lay-yig'lay tugottim oxir. Bu dardli misralar qaysi doston xotimasidan olingan?

A) «Farhod va Shirin» B) «Layli va Majnun» C) «Sab'ai sayyor» D) «Hayrat ul-abror»

14. Ishq dostonlari orasida eng mashhuri, ayni paytda eng qayg'ulisi qaysi?

A) «Sab'ai sayyor» B) «Layli va Majnun» C) «Farhod va Shirin» D) «Lison ut-tayr»

15. «Xamsa» dostonlaridagi qaysi qahramonga donishmand-hakimlardan Suhaylo, Sugrot hamda Xizr yordam beradi?

A) Bahrom B) Majnun C) Navfal D) Farhod

16. So'zda Navoiy ne desang chin degil,

Rost navo nag'maga tahsil degil. Ushbu bayt Alisher Navoiyning qaysi asarida berilgan?

A) «Muqbil va Mudbir» B) «Sher bilan Durroj» C) «Mahbub ul-qulub»

D) «Layli va Majnun»

17. «Xamsa» dostonlaridagi qaysi qahramonni to'rt yuz tabib ikki yil turli usul bilan ham davolab, sog'aytirib yuborisholmaydi?

A) Farhod B) Majnun C) Bahrom D) Layli

18. Alisher Navoiy o'z dostonlarini qanday she'riy shaklda yozgan?

A) musaddas (oltilik) shaklida B) bayt va bandlarga ajratilmagan C) masnaviy va to'rtlik shaklida D) masnaviy (ikkilik) shaklida

19. Farhodga hunar o'rgatgan ustozlarning ismlarini to'g'ri ko'rsating.

A) Xoqon, Mehinbonu, Xusrav B) Boniy, Moniy, Qoran C) Bahrom, Sheruya, Mulkoro D) Shopur, Sheruya, Mulkoro

20. Alisher Navoiyning «Hayrat ul-abror» dostonidagi «Shoh G'oziy hikoyati»da kampir keltirgan ikki guvoh to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

A) ikki sipoh B) o'zi va qo'shnisi C) adolat va insof D) o'zi va podshoh

21. Farhod va Shirin o'rtasida vositachilik qilgan, ularning xat-xabarlarini bir-biriga yetkazib turgan qahramon nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Zayd B) Cho'pon C) Shopur D) Bahrom

22. «Sab'ai sayyor» dostonida yuzi oq niqob bilan berkitilgan, oq libos kiygan, har kuni ertalab va kechqurun chang chalib, Xorazm elini mahliyo etgan qahramon kim edi?

A) Parichehra B) Gulchehra

C) Mehr D) Dilorom

23. «Xamsa» dostonlaridagi qaysi qahramonning o'limidan so'ng vahshiy hayvonlar ham uvvos tortib, o'zlarini tirnaydilar?

A) Farhod B) Majnun C) Bahrom

D) Layli

24. Farhod ota-onasi, Mulkoro va Bahromga nasihatlarini kimga yoki nimaga aytadi?

A) Shopurga B) Mehinbonu

C) Bodi saboga D) Quyoshga

25. «Sab' ai sayyor» dostonida Bahrom achchiqlanib, sahroga tashlab ketgan go'zalning ismi kim edi?

A) Gulrux B) Parichehra

C) Ra'no D) Dilorom

26. «Mehr va Suhayl» hikoyati qahramonlari nomlarining ma'nolari qaysi javobda to'g'ri qayd etilgan?

A) Mehr – quyosh, Suhayl – porloq yulduz, Jobir – zolim B) Jobir – jabr qiluvchi, Mehr – oy, Suhayl – yulduz

C) Jobir – zolim, Mehr – quyosh, Suhayl – oy D) Mehr – quyosh, Suhayl – zolim, Jobir – yulduz

27. «Mehr va Suhayl» hikoyati qahramonlari qaysi javobda to'g'ri sanalgan?

A) Mehr, Suhayl, Jobir, Najjor, No'mon, B) Navdar, No'mon, Mehr, Suhayl, Jobir C) Mehr, Suhayl, Navdar, Najjor, Jobir D) Jobir, Mehr, Farshey, Suhayl, No'mon

28. Dedikim: Pahlavonlik ermas ul Ki, kishi makr birla urgay

yo'l...

Sen agar zohir etting itlikni,
Men senga ko'rguzay yigitlekni –
satrlari «Mehr va Suhayl» hikoyatidagi qaysi qahramon tilidan aytilgan?

A) Jobir B) Navdar C) No'mon

D) Suhayl

29. Mening jismimda to jondin ramakdur,

Ishim qo'rg'onda o'zni asramakdur.

Ushbu she'riy satrlar «Farhod va Shirin» dostonining qaysi qahramoniga tegishli?

A) Shirin B) Farhod C) Shopur

D) Mehinbonu

30. «Sab' ai sayyor» dostonida «Mehr va Suhayl» hikoyatini nechanchi iqlimdan kelgan musofir so'zlagan?

A) uchinchi iqlimdan B) to'rtinchi

iqlimdan C) beshinchi iqlimdan

D) oltinchi iqlimdan

31. Farhodning otabegi (tarbiyachi-ustodi) kim edi?

A) Boniy B) Moniy

C) Mulkoro D) Qoran

32. Farhod mavzusi qaysi asarlarda qalamga olingan?

1. «Shohnoma». 2. «Xusrav va Shirin». 3. «Farhod va Shirin».

4. «Hibat ul-haqoyiq».

A) 2, 3 B) 1, 2, 3 C) 1, 2, 3, 4 D) 3

33. Shoh Bahromga Diloromning suratini ko'rsatib, uni ishq dardiga yo'liqtirgan kim edi?

A) Buzurg Ummid B) Zayd

C) Xo'ja D) Moniy

34. Quyidagilarning qaysi biri tufayli Ka'bada hojilar orasida g'avgo qo'porilgan?

- A) Bahrom («Sab' ai sayyor»)
 B) Navro'z («Gul va Navro'z»)
 C) Sulaymon («Qisasi Rabg'uziy»)
 D) Qays («Layli va Majnun»)

35. «Farhod va Shirin»

dostonidagi salbiy obrazlar qaysi javobda ko'rsatilgan?

- A) Mulkoro, Bahrom, Shopur, Buzurg Ummid B) Suhaylo, Sheruya, Xoqon, Xusrav C) Bahrom, Mehinbonu, Sheruya, Farhod D) Xusrav, Sheruya, Buzurg Ummid

36. Men turkcha boshlabon rivoyat,

**Qildim bu fasonani hikoyat,
 Kim shuhrati chun jahonga to'lg'ay,**

Turk eliga bahra bo'lg'ay.

Ushbu she'riy misralar

«Xamsa»ning qaysi dostoni xotimasida beriladi?

- A) «Hayrat ul-abror» B) «Farhod va Shirin» C) «Layli va Majnun» D) «Sab' ai sayyor»

37. Alisher Navoiyning «Xamsa»sidan keltirilgan quyidagi bayt qaysi dostondan olingan va unda qaysi bir qahramonning ismi zikr etilgan?

Firoq-u rashk-u hajr-u oh ila dard,

Biror harf ibtidodin aylabon fard.

- A) «Layli va Majnun», Qays B) «Saddi Iskandariy», Iskandar C) «Sab' ai sayyor», Muqbil D) «Farhod va Shirin», Farhod

38. Bir necha kun uyda edi poband,

**Faryod anga goh baland-u goh past.
 Yo'q kunduzu kecha xo'rdu xobi,
 Dom ichida qushdek iztirobi.**

Ushbu parchada qaysi qahramon holati tasvirlangan?

- A) Farhod B) Majnun C) Bahrom D) Dilor

39. Odamiy ersang demagil odami,

Oniki, yo'q xalq g'amidin g'ami.

Navoiyning ushbu hikmatli bayti

«Hayrat ul-abror» dostonining nechanchi maqolatida keltirilgan?

- A) 8-maqolat B) 13-maqolat C) 3-maqolat D) 12-maqolat

**40. Qon to'kardaki, yo'q xaros elga,
 Bo'lubon lolagun libos elga.**

**Qondin ul yerda guliston butti,
 Go'yyokim ul elni qon tutti.**

Mazkur xotima qaysi doston oxirida berilgan?

- A) «Hayrat ul-abror» B) «Farhod va Shirin» C) «Layli va Majnun» D) «Sab' ai sayyor»

41. Tarixchi Tabariyning fikricha, zamonasida undan go'zalroq ayol bo'lmagan deb kim ta'riflangan?

- A) Layli B) Shirin C) Dilorom D) Ravshanak

42. «Hayrat ul-abror»dagi «Sher bilan Durroj» hikoyatida qanday illat qoralangan?

- A) o'g'rilik B) xasislik C) chaqimchilik D) yolg'onchilik

43. Navoiyning qaysi asarida padarkush o'g'il obrazi berilgan?

- A) «Sab' ai sayyor» B) «Saddi Iskandariy» C) «Hayrat ul-abror» D) «Farhod va Shirin»

44. «Farhod va Shirin» dostonida

Xusrav Farhodni o'ldirish rejasidan voz kechgach, uni qaysi g'orga qamashadi?

- A) Chin-Mochin g'origa B) Salosil g'origa C) Salsabin g'origa D) Ajdar g'origa

45. Alisher Navoiyning «Farhod va Shirin» dostonida xaqon Farhodga atab necha qasr qurdiradi va necha yilda bitkazadi?

- A) bir qasr qurib, bir yilda bitkazadi B) yetti qasr qurib, yetti oyda bitkazadi C) to'rt qasmi to'rt faslga moslab qurdiradi va to'rt yilda bitkazadi

- D) yetti qasmi yetti rangda qurib, yetti yilda bitkazadi

46. «O'zga yurtida shoh bo'lguncha, o'z yurtida gado bo'l» maqoliga uyg'un g'oyani tashuvchi hikoyat Alisher Navoiy «Xamsa»sining qaysi dostonida keltirilgan va u qanday nom bilan aytiladi?

- A) «Hayrat ul-abror», «Ikki vafoli yor» B) «Farhod va Shirin», Farhodning Arman yurtida ariq qazishi C) «Layli va Majnun», Majnunning Layliga maktubi D) «Saddi Iskandariy», «Kabutar» hikoyasi

47. «Dedi: nedur senga olamda pesha?

Dedi: Ishq ichra majnunluk hamesha ...

Dedikim: Ishqiga ko'nglung o'rondur?

Dedi: ko'nglumda jondek yoshurundur».

Bu kimlarning muloqoti (dialogi)?

- A) Ibn Salom – Majnun B) Majnun – Navfal C) Xusrav – Farhod D) Bahrom – Shopur

48. Oinayi Iskandariy tilsimini bilish uchun otlangan Farhodga quyidagi donishmand hakimlardan qaysi biri Samandar degan o'tda kuymas jonivorning yog'ini beradi?

- A) Jomosp B) Suqrot C) Qoran D) Suhaylo

49. Farhod quyidagi mashhur so'zlarni qayerda aytgan?

Hunarni asrabon netkumdur oxir, Olib tufroqqamu ketgumdur oxir?!

- A) Xizr payg'ambar huzurida B) Suhaylo Hakim huzurida C) Suqrot huzurida D) Arman o'lkasida tosh yo'nuvchilar huzurida

50. Quyidagi misralar Navoiyning qaysi asaridan olingan?

Ani nazm etki, tarhi toza bo'lg'ay, Ulusqa mayl beandoza bo'lg'ay.

Yo'q ersa nazm qilg'onni xaloyiq Mukarrar aylamak sendin ne loyiq?

- A) «Layli va Majnun» xotimasidan B) «Farhod va Shirin» muqaddimasidan C) «Farhod va Shirin» xotimasidan D) «Saddi Iskandariy» muqaddimasidan

51. Navoiyning «Sab'ai sayyor» dostoni bosh qahramonlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Farhod va Shirin B) Layli va Majnun C) Tohir va Zuhra D) Bahrom va Dilorom

52. «Farhod va Shirin» dostonidagi me'mor obrazining ismini belgilang.

- A) Sumanso B) Boniy C) Qoran D) Buzurg Ummid

53. Boshni fido ayla ato boshig'a, Jismni qil sadqa ano qoshig'a. Tun-kununga aylagali nur fosh, Birisin oy angla, birisin quyosh. Məzkur misralar Navoiyning qaysi asaridan olingan?

- A) «Hayrat ul-abror» B) «Sab'ai sayyor» C) «Mezon ul-avzon» D) «Saddi Iskandariy»

54. Alisher Navoiy «Xamsa» dostonlarining qaysi birida yakka qahramonning sarguzashtlari hikoya qilinadi?

- A) «Hayrat ul-abror» B) «Farhod va Shirin» C) «Layli va Majnun» D) «Saddi Iskandariy»

55. «Xamsa» dostonlaridagi qaysi ma'shuqani uzun timqaro sochlariga bog'lab-chirmab, cho'l-u biyobonga tashlab ketishadi?

- A) Diloromni B) Shirinni C) Laylini D) Ravshanakni

56. Alisher Navoiy «Xamsa»sidagi hajm jihatidan eng katta dostonni belgilang.

- A) «Hayrat ul-abror» B) «Farhod va Shirin» C) «Layli va Majnun» D) «Saddi Iskandariy»

57. 1483–1485-yillarda Navoiy qaysi asarini yaratgan?

- A) «Farhod va Shirin» B) «Xazoyin ul-maoniyy» C) «Badoye' ul-bidoya» D) «Xamsa»

58. «Hikoya ichida hikoya» usulida yozilgan asar qaysi javobda ko'rsatilgan?

- A) «Gul va Navro'z» B) «Saddi Iskandariy» C) «Shum bola»

D) «Sab'ai sayyor»

59. «Farhod va Shirin» dostoni 17-bobining boshlanmasi qaysi asar ta'sirida bitilgan?

- A) «Guliston» B) «Mantiq ut-tayr» C) «Muhabbatnoma» D) «Bo'ston»

60. Sen agar zobir etding itlikni, Men sanga ko'rguzay yigitlikni. Ushbu so'zlar qaysi asardan olingan va uni qaysi qahramon aytgan?

- A) «Alpomish» dostoni, Alpomish B) Navoiy «Farhod va Shirin», Farhod C) Firdavsiy «Shohnoma», Siyovush D) Navoiy «Mehr va Suhayl», Suhayl

61. Alisher Navoiy «Xamsa»sining birinchi dostoni «Hayrat ul-abror» aruzning qaysi bahrida yozilgan?

- A) munsarihi B) mutaqorib C) sari' D) hazaj

62. «Saddi Iskandariy» dostoni qaysi bahrda yozilgan?

- A) mutaqorib B) ramal C) hazaj D) rajas

63. «Xamsa» dostonlaridagi qaysi qahramon ovga, maishatga o'ch, urushlarda hamisha g'olib keladigan shoh sifatida talqin qilinadi?

- A) Xusrav B) Iskandar C) Bahrom D) Xoqon

64. Navoiy «Xamsa» dostonlarining qay biri muqaddimasida «Xamsa» yozishdagi o'ziga xos yo'riqlarini bayon etgan?

- A) «Saddi Iskandariy»da B) «Hayrat ul-abror»da C) «Sab'ai sayyor»da D) «Farhod va Shirin»da

65. Alisher Navoiy «Ishq ila shohlig' muvofiq emas» deya, oshiqlik va

shohlikning bir tanga sig'masligi qaysi qahramon orqali ko'rsatilgan?

- A) Farhod B) Majnun C) Bahrom
D) Iskandar

66. Ism-laqabining ikkinchi ma'nosi «kun chiqish va kun botish hukmdori» degan ma'noni anglatuvchi «Xamsa» qahramoni qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Farhod B) Muhammad
Xorazmshoh C) Bahrom
D) Iskandar Zulqarnayn

67. Erursen shoh – agar ogohsen sen

**Agar ogohsen, sen – shohsen, sen.
Bu shohbayt Navoiyning «Xamsa»siga kiruvchi qaysi dostonidan olingan?**

- A) «Sab' ai sayyor» B) «Hayrat ul-abror»
C) «Farhod va Shirin»
D) «Saddi Iskandariy»

**68. As'hobg'a mayli lolavu bog',
Ul ikki ichinda loladek dog'.
As'hobg'a g'uncha sori ohang,
Bu ikki nechukki g'uncha diltang.
Navoiy ushbu tasvirda «ul ikki»,
«bu ikki» deb talmeh yordamida o'zining qaysi qahramonlariga ishora qilgan?**

- A) Layli, Majnun B) Farhod, Shirin
C) Iskandar, Ravshanak D) Bahrom, Dilorom

69. Navoiy «Hayrat ul-abror» dostonining nechanchi bobida badiiy ijod, badiiy so'zning qudrati va insonga ta'siri haqidagi mavzularni keng yoritgan?

- A) X va XI boblarda B) XIV–XV boblarda
C) XX va XXI boblarda
D) XV va XVI boblarda

70. «Iskandar po'latdan bir oyna yasagan. Rumda baland minora qurib, oynani Farangistonga qaratib o'rnatgan. Oynada butun Farangiston aks etib turgan». Ushbu tasvir Navoiy «Xamsa»sining qaysi dostonida uchraydi?

- A) «Saddi Iskandariy» B) «Farhod va Shirin»
C) «Sab' ai sayyor»
D) «Layli va Majnun»

71. Navoiy «Sab' ai sayyor»ining Movarounnahr va Xuroson hayoti bilan bog'liq jihatlari nimalarda aks etadi?

- A) Samarqand va Shahrisabz haqida maxsus hikoyalar kiritilgan
B) Buxoro va Xorazm haqida maxsus hikoyalar kiritilgan
C) Andijon va Toshkent haqida maxsus hikoyalar kiritilgan
D) Shahrisabz va Xorazm haqida maxsus hikoyalar keltirilgan

72. A.Navoiyning «Hayrat ul-abror» dostonining nechanchi maqolatida «Sher bilan Durroj» hikoyati bayon qilingan?

- A) uchinchi B) to'rtinchi
C) yettinchi D) o'ninchi

73. Navoiy tomonidan:

**«Kim zarqu riyovu sho'r birla,
Oshiq etar o'zni zo'r birla.**

**Ishti o'ti bo'lmas elga jozib
Andoqki, ziyoda subhi qozib», – deb ta'riflangan soxta oshiq kim?**

- A) Xusrav B) Sheruya C) Ibn Salom
D) Navfal

74. Qaysi qahramonlar bahor faslida sevishib qoladilar va ularning har ikkalasi ham tabiat so'lg'in tus olgan kuz faslida halok bo'ladilar?

- A) Qays bilan Layli B) Mehr bilan Suhayl C) Suhayl va Guldursun D) Farhod va Shirin

75. «Saddi Iskandariy» asari bo'yicha Iskandar kimning farzandi?

- A) Arastuning B) Faylaqusning C) Doroning D) Onasi o'lgan go'dak (Iskandar)ni Faylaqus topib, tarbiyalab olgan

76. Navoiy «Xamsa»sidagi «Hayrat ul-abror» dostonining hajmi qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) 7976 misra, 64 bob, 20 maqolat B) 3988 misra, 64 bob, 20 maqolat C) 4018 misra, 64 bob, 40 maqolat D) 5050 misra, 64 bob, 24 maqolat

77. Navoiyning «Sab'ai sayyor» dostonidagi nechanchi iqlim yo'lidan kelgan musofir suv va quruqlikda zulmni o'ziga kasb qilib olgan zolim qaroqchi va uning makoni haqida ta'rif beradi?

- A) birinchi iqlim B) beshinchi iqlim C) oltinchi iqlim D) to'rtinchi iqlim

78. «Sab'ai sayyor»da Sa'd haqidagi hikoya qaysi kuni, qaysi qasrda, kim tomonidan hikoya qilinadi?

- A) yakshanba kuni zarnigor qasrda ikkinchi iqlim yo'lidan kelgan musofir tomonidan B) payshanba kuni sandaliy qasrda oltinchi iqlim yo'lidan kelgan musofir tomonidan

C) seshanba kuni gulnoriy qasrda to'rtinchi iqlim yo'lidan kelgan musofir tomonidan

D) dushanba kuni yashil qasrda shahrisabzlik musofir tomonidan

79. «Layli va Majnun»da Layli va Qays qaysi qabilalarning vakillari edilar?

- A) Hayy ibn Yaqzon va Bani Sa'd B) Tur va Bani Xamr C) Hayy va Bani Omar D) Qutayba va Tur

80. Ki chekkay tig'-u, urgay ishq lofin,

Musallam kim tutar mundoq g'azofin.

Quloq ishq ahli solmas bo'yla so'zga, Ki, shahlik o'zgadur, oshiqlik o'zga! Ushbu satrlar qaysi asardan va nima munosabat bilan aytilgan?

- A) «Farhod va Shirin»dan, Shirinning Farhodga maktubi B) «Farhod va Shirin»dan, Shirinning Xusravga ta'nasi C) «Yusuf va Zulayho»dan, Zulayhoning Yusufga murojaati D) «Sab'ai sayyor»dan, Diloromning Bahromga murojaati

81. «So'zda, Navoiy, ne desang chin degil,

Rost navo nag'maga tahsin degil» bayti Navoiyning qaysi asaridan olingan?

- A) «Mahbub ul-qulub» B) «Lison ut-tayr» C) «Farhod va Shirin» D) «Hayrat ul-abror»

82. Navoiy «Hayrat ul-abror» asarida insonni hayvondan ajratib turadigan asosiy mezon deb nimani hisoblaydi?

- A) nutqni B) aqlni C) iymonni D) saxovatni

83. «Sab' ai sayyor» dostonidagi ikkinchi iqlim yo'lidani keltirilgan musofir kim haqida hikoyat bayon qiladi?

- A) Mehr va Suhayl B) Sa'd
- C) Farruh va Ahiy
- D) Usta Zargar Zayd Zahhob

84. «Farhod va Shirin» asarida Xusrav makkorlik bilan Farhodni qo'lga tushirgach, Shopur Mehinbonu oldiga kelib, Farhod zindonband qilingan bo'lsa-da, sog'-salomat ekanligi haqida yangi ma'lumot aytadi. Shopur bu ma'lumotni qanday aniqlagan edi?

- A) sehrli ko'zgudan B) qushlardan
- C) zindonbonlardan D) xalq to'qigan qo'shiqlardan

85. «Saddi Iskandariy» dostonida Iskandar xalqni ya'jurlardan saqlash uchun qurdirgan devor («Saddi Iskandariy»)ning o'rnini aniqlang.

- A) Kashmirda B) Qirvonda C) Rumda
- D) Mag'ribda

86. «Layli va Majnun» dostonidagi Layli ismining arab tilidagi ma'nosi nima?

- A) tun B) yulduz C) quyosh D) oy

87. «Hayrat ul-abror»ning uchinchi hikoyati kimlar haqida?

- A) sultonlar B) oshiqalar C) dehqonlar
- D) payg'ambarlar

88. «Farhod va Shirin» dostonida Farhod Oinayi Iskandariy tilsimini ochish yo'lidagi safari davomida birinchi manzilda ajdahoni,

ikkinchi manzilda Ahraman ismli devni o'ldirib, uchinchi manzilda tilsimni ochib, uch narsani qo'lga kiritadi. Jomosh bashoratida Farhod bu narsalarni otasiga topshirishi kerak deyilgan ekan. Ular nimalar edi?

- A) Sulaymonning sehrli uzugi va qalqoni, Suqrotning sehrli ko'zgusi, Oinayi Iskandariy B) Sulaymonning sehrli uzugi, Samandar yog'i solingan idish, Jamshid jomi

- C) Afridun (Faridun) ganji, Sulaymonning sehrli uzugi, Jamshid jomi D) o'tkir qilich, qalqon, sehrli ko'zgu

89. A.Navoiyning «Xamsa»siga kiruvchi «Sab' ai sayyor» dostonidagi avvalgi iqlim yo'lidani keltirilgan musofir qaysi hikoyatni bayon qiladi?

- A) Dilorom haqidagi hikoyatni
- B) Mehr va Suhayl haqidagi hikoyatni
- C) Sa'd haqidagi hikoyatni
- D) Farruh va Ahiy haqidagi hikoyatni

90. Yoyar anga supradi, ul och emas, Berur anga to'ngi, yalang'och emas – misralari «Hayrat ul-abror»ning qaysi maqolatidan olingan?

- A) shohlar ta'rifidagi 3-maqolat
- B) karam haqidagi 5-maqolatdan
- C) vafo haqidagi 8-maqolatdan
- D) adablilik haqidagi 6-maqolatdan

91. Alisher Navoiy quyidagi tavsifni «Farhod va Shirin» dostonining qaysi qahramoni madhiga bag'ishlagan?

Demonkim, ko'ngli pok-u ham ko'zi pok,

Tili pok-u, so'zi pok-u, o'zi pok.

- A) Shopur B) Qoran C) Shirin
- D) Farhod

92. «Sab' ai sayyor» dostonida Dilorom xorazmlik sozchi-musiqachiga o'z sirini aytganda qanday shart qo'ygandi?

- A) Xorazmdan ketishni B) bu sirni hech kimga aytmaslikni C) Muhammad Xorazmshohga aytmaslikni D) otasiga – Xojaga bu gapni aytmaslikni

93. Kimki o'zi ayladi yolg'on so'zin,
Kizb der el, chin desa, qolg'on so'zin.

Ushbu misralar Navoiyning qaysi asaridan olingan?

- A) «Hayrat ul-abror» B) «Lison ut-tayr» C) «Farhod va Shirin» D) «Mezon ul-avzon»

94. Navoiy «Xamsa»sining qaysi dostoniga quyidagi satrlar bilan yakun yasaydi?

So'gin nechakim uzattim oxir,

Yig'lay-yig'lay tugattim oxir.

- A) «Layli va Majnun» B) «Hayrat ul-abror» C) «Sab' ai sayyor» D) «Farhod va Shirin»

95. «Farhod va Shirin» dostonining muqaddimasida filga qiyoslab madh etilgan siymo kim?

- A) Ulug'bek mirzo B) A.Jomiy C) H.Boyqaro D) A.G'ijduvoni

96. Ikki marta dushmanning makr-hiylasiga duch kelganda ham, muhabbatga sodiq holda halok bo'lgan adabiy qahramon kim?

- A) «Alpomish», Alpomish B) «Layli va Majnun», Majnun C) «Ravshan», Ravshan D) «Farhod va Shirin», Farhod

97. «Hayrat ul-abror» dostonidagi «Shoh G'oziy» hikoyatiga tegishli bo'lgan bayt qaysi javobda berilgan?

- A) Ko'ngul erur bulbuli bo'stoni roz,
Quds harimida bo'lib jilvasoz.
B) Buxl erur borchasifatdin xasis,
Lek saxo javhari asru nafis.
C) Aqlki ta'rif etar avsofni,
Buxl bilan teng tutar isrofini.
D) Siym kuchidan bo'lubon siymbar,
Xalq laqab aylab anga «Zoli zar».

98. Men turkcha boshlabon rivoyat,
Qildim bu fasonani hikoyat...

Yozmoqqa bu ishq jovidona,
Maqsudim emas edi fasona.

Mazmunig'a bo'ldi ruh mayli,
Afsona edi aning tufayli.

Ushbu misralar bilan boshlanuvchi doston nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Farhod va Shirin» B) «Layli va Majnun» C) «Lison ut-tayr» D) «Yusuf va Zulayho»

99. «Sab' ai sayyor» dostonida Navoiy asar voqealarini, hikoyalarini o'z vatani bo'lmish Xuroson, Movarounnahr hayoti bilan bog'lashga harakat qilib, qaysi shaharlar haqida hikoyalar kiritgan?

- A) Hirot, Samarqand B) Shahrisabz, Xorazm C) Astrobod, Xorazm D) Astrobod, Samarqand

100. Tugangan fahm etib umri baqosin,

Sovug' oh urdi yod aylab atosin.

Anosi ham ko'zi oldig'a keldi,

Ko'zidin ikki qonlig' rud ochildi.

Navoiy «Xamsa»sidan olingan bu baytlarda kimning holati tasvirlangan?

- A) Layli B) Shirin C) Farhod
D) Majnun

101. Farhodni kim qanday hiyla bilan asir qiladi?

- A) makkor kampir aldab tuzoqqa tushiradi B) makkor erkak behush qiluvchi dori sepilgan gulni hidlatadi
C) uni tasodifan asirga tushirishadi
D) B va C

102. Nomi «quyosh», «jabr yetkazuvchi» ma'nolarini bildiruvchi personajlar qaysi asarda ishtirok etgan?

- A) Gulxaniy «Zarbulmasal»
B) M.Solih «Shayboniynoma»
C) Y.X.Hojib «Qutadg'u bilig»
D) A.Navoiy «Mehr va Suhayl»

103. «...g'am va tashvishlari oshib, yuziga tutgan pardasi yuzidan uchib ketse, g'am bilan parvarish topgan o'g'lini eslab, to'qqiz qavat pardasining ichidan yugurib chiqsa, jonim ipiga bog'langanim deb yuzlarini tilim-tilim qilsa...». Bu qaysi asardan olingan va kimning tilidan aytilgan?

- A) «Layli va Majnun» dostonidan, Laylining otasiga qarata aytgan so'zi
B) «Sab'ai sayyor» dostonidan, Bahromning musofirga aytgan so'zi
C) «Farhod va Shirin» dostonidan, Farhodning onasi haqidagi so'zi
D) A va C

104. «Farhod va Shirin» dostonida Farhodning otasi o'lgach, Chin mamlakatiga kim podsho bo'lgan

edi?

- A) qarindoshi Bahrom B) tog'asi
C) Farhodning amakisi D) xolasi

105. Iki pil o'lsa Xusrav yo Nizomiy, Erur yuz pil chog'lig' pil Jomiy. Ushbu bayt qaysi asardan olingan?

- A) A.Navoiyning «Layli va Majnun» dostonidan
B) A.Navoiyning «Farhod va Shirin» dostonidan
C) Fuzuliyning «Shikoyatnoma» asaridan
D) A va C

106. Yozgan asarlarini durga o'xshatgan shoir uni sindirganlarning qo'lini sindir, yaxshi qabul qilganlarga yaxshilik qil, deb tangridan so'rab: «Ani sindurg'an elni qil shikasta, Xujasta ko'rgan elga tut xujasta» deya bobni tugatgan adib kim va bu qaysi asar?

- A) Xorazmiy «Muhabbatnoma», «Avvalgi nomani aytur»
B) A.Navoiy «Farhod va Shirin», Hamd, 1-bob
C) A.Navoiy «Layli va Majnun»
D) Jomiy «Haft avrang»

107. Ikki bobida payg'ambarimiz hazrati Muhammad alayhi-s-salomning ikki mashhur karomati – ko'rsatkich barmoq ishorati bilan oyni ikkiga bo'lganlari hamda me'roj, ya'ni Buroq otida Quddus shahriga qilgan tungi sayohatlaridan so'ng Jabroyil ko'magida yettinchi osmonga – Alloh huzuriga parvozlari talqin qilingan asar va uning muallifini toping.

- A) A.Navoiyning «Layli va Majnun» dostoni
B) A.Navoiyning «Saddi Iskandariy» dostoni
C) A.Navoiyning «Hayrat ul-abror»

dostoni

D) A.Navoiyning «Farhod va Shirin» dostoni

108. «Layli va Majnun» dostonida ilgari surilgan yetakchi g'oya nima?

A) sevgiga sadoqat, shaxs erki
B) do'stga sadoqat, rahmdillik, insoniylik
C) qahramonlik va mehnatsevarlik
D) ota-onaga hurmat, vafodorlik

109. Ey ishq, g'arib kimyosen, Bal oyinayi jahonnomasen. (Navoiy)

Bayt qaysi asardan olingan?

A) «Layli va Majnun» B) «Farhod va Shirin»
C) «Saddi Iskandariy»
D) «Sab'ai sayyor»

110. Qaysi adib qahramoniga tug'ilganidayoq:

«Yuzingda ishq asrori yozilg'on, Ichinda dard ta'vizi qozilg'on», – deya ta'rif beradi?

A) «Farhod va Shirin»da Farhodga
B) «Gul va Navro'z»da Navro'zga
C) «Sab'ai sayyor»da Bahromga
D) «Layli va Majnun»da Qaysga

111. Sharq adabiyotida birinchi bo'lib Farhod mavzusini qalamga olgan adib kim?

A) Jomiy B) Navoiy C) Firdavsiy
D) Ganjaviy

112. «Hayrat ul-abror»ning «Salotin bobida» nomli maqolatida shoirning qanday qarashlari ilgari surilgan?

A) Olam va odam haqidagi qarashlar
B) Vafodorlik C) Iymon
D) Adolat haqidagi qarashlar

113. «Sab'ai sayyor» asarida maqto'vni kutgan Bahrom Diloromdan zid munosabatni ko'rgach, uni qanday jazoga buyurgan?

A) uzun sochlariga oyoq-qo'lini bog'lab, biyobonga tashlab kelishni
B) fillar oyog'i ostiga tashlashni
C) hech qanday jazo qo'llamagan
D) zindonband qilishni

114. Quyidagi parchada «Xamsa» qahramonlaridan qaysi biri haqida gap bormoqda?

«...Jahonda qolmadi ul yetmagan ilm, Bilib tahqiqini kasb etmagan ilm. Bo'lub o'n yoshda umrining mururi Yigirma yoshcha qadd-u jism-u zo'ri.
A) Farhod B) Shirin C) Majnun
D) Bahrom

115. Quyidagi baytlarda qaysi go'zal vasf etilgan?

Ne anglaykim, qayu mahro ekansen, Ichim qon aylagan senmu ekansen?!... Chiqib jonim unungdin bo'lg'ach

ogoh,

Yuzungni ko'rmay o'ldum oh, yuz oh!

A) Layli B) Dilorom C) Shirin
D) Zulayho

116. A.Navoiyning «Hayrat ul-abror» asarida shoir o'z fikrlarini ta'sirchan ifodalashda qanday she'riy san'atlardan unumli foydalangan?

A) tazod, tashbeh, tanosub, irsoli masal
B) tarse', tajnis, muammo, harf san'ati
C) takrir, mulamma', tajnis, mubolag'a
D) istiora, tashbeh, tajohuli orif, talmeh

117. Navoiyning qaysi asarida mukammal yaratilgan komil inson obrazi mavjud?

- A) «Layli va Majnun» B) «Farhod va Shirin» C) «Sab'ai sayyor»
D) «Mahbub ul-qulub»

118. A.Navoiy «Mehr va Suhayl» hikoyatida kemada sayr qilayotgan manzara tasvirida qanday o'xshatishlarni qo'llagan?

- A) Dengiz – osmon, kema – yarim oy, Mehr – yulduz
B) Dengiz – quyosh, kema – yulduz, Mehr – falak
C) Dengiz – yarim oy, kema – quyosh, Mehr – yulduz
D) Dengiz – yulduz, kema – yarim oy, Mehr – falak

119. A.Navoiy «Xamsa»sining qaysi dostoni 3988 baytdan iborat?

- A) «Hayrat ul-abror»
B) «Farhod va Shirin»
C) «Layli va Majnun»
D) «Saddi Iskandariy»

120. «Farhod va Shirin» dostonida Xusrav qaysi yurt hukmdori edi?

- A) Ajam B) Yunoniston C) Chin
D) Arman

121. A.Navoiyning «Hayrat ul-abror» asaridan olingan quyidagi misralarda kim ta'riflangan?

Ulki bukun qutbi tariqatdur ul,
Koshifi asrori haqiqatdur ul.
Ko'ksi haqoyiq duri ganjinasi,
Ko'ngli maoniy yuzi oyinasi.

- A) S.Sheroziy B) Nizomiy
C) Jomiy D) X.Dehlaviy

122. Bo'ldi raiyat galav-u sen

shubon,

Ul shajari musmir-u sen bog'bon.
Qo'yni shubon asramasa oy-u yil,
Och bo'rilar tu'masidur bori bil.

Ushbu misralar Navoiyning qaysi dostonidan olingan va unda kimlar haqida fikr yuritilgan?

- A) «Lisonut-tayr», so'fiylar
B) «Hayrat ul-abror», sultonlar
C) «Farhod va Shirin», ariq qazuvchilar
D) «Saddi Iskandariy», xalq

123. Navoiyning quyidagi misralar bilan boshlanuvchi o'giti kimga qaratilgan?

Shohki ish adl ila bunyod etar,
Adl buzuq mulkni obod etar.
Oz ish uchun tund itob aylama,
Qatl-u siyosatda shitob aylama.

- A) Husayn Boyqaroga B) xalqqa
C) Farhodga D) Badiuzzamonga

124. Quyida berilgan qaysi asar qahramonlari ajdar bilan jang qilgan?

1. «Farhod va Shirin».
2. «Ravshan». 3. «Kuntug'mish».
4. «Uch og'a-ini botirlar».
5. «Susambil».

- A) 1,2,3 B) 1,3,4
C) 3,5 D) 2,4,5

125. «Hayrat ul-abror»dagi «Salotin bobida» nomli uchinchi maqolatda shoirning qanday qarashlari ilgari surilgan?

- A) adolat haqidagi
B) hukmdorlar nutqi haqidagi
C) yolg'onchilikni qoralash haqidagi
D) odob masalalari haqidagi

126. Navoiy «Xamsa»dagi qaysi obrazga nisbatan «komillik sifatlarini tarbiyalovchi shaxs» ta'rifini qo'llash mumkin?

- A) Shopurga nisbatan
B) Farhodga nisbatan
C) Bahromga nisbatan

D) Xusravga nisbatan

127. «Farhod va Shirin»dagi qaysi qahramon komillikdan yiroq, ishqda beqaror, muhabbatdan toj-taxtni ustun bilguvchi xudbin shaxs hisoblanadi?

- A) Shopur B) Chin xoqoni
C) Xusrav D) Mulkoro

128. «Farhod va Shirin» dostoni qaysi voqealar tasviri bilan boshlanadi?

- A) Chin xoqononining farzandsizligi va bundan uning so'ngsiz istiroblariga tushganligi tasviri bilan
B) Farhodning tug'ilishi bilan
C) Xusravning Arman yurtiga qo'shin tortishi tasviri bilan
D) Farhodning ko'zguda Shirinni ko'rib hushdan ketishi tasviri bilan

129. Navoiyning «Farhod va Shirin» dostoni qaysi jihatlarini bilan xamsachilikdagi yangilik hisoblanadi?

- A) Navoiy dostoni xamsanavislardan farqli ravishda boshqa vaznda yaratildi.
B) Navoiy Farhod va Xusrav obrazlarini asosiy qahramon qilib oldi.
C) Navoiy bu dostonni fors va turkiy tillarda yaratdi.
D) Navoiy Farhodni bosh obraz qilib oldi va bu bilan dostonning qurilish mazmunini tamomila o'zgartirdi

**130. Shabistonda tug'di bir yangi oy,
Yangi oy yo'qki, mehri olamoroy.**

Ushbu baytdagi istiora qilingan so'zlar ortida qaysi adabiy qahramon ta'rifi yashiringan?

- A) Shirin B) Farhod
C) Mehinbonu D) Mehr

131. O'zaro mos javoblarni belgilang.

1. Farhodning otabegi.
2. Me'mor.
3. Naqqosh.
4. Tosh yo'nuvchi.
a) Mulkoro; b) Boniy; c) Moniy;
d) Qoran.

A) 1-a. 2-b. 3-c, 4-d

B) 1-b. 2-c. 3-a. 4-d

C) 1-a, 2-c, 3-d, 4-a

D) 1-b, 2-c, 3-a, 4-d

132. Navoiy ta'biricha, «kim bu dunyoda inson atalibdi, insonligining belgisi ...».

Tushirilgan so'zni toping.

- A) iymondir B) insofdir
C) saxiylikdir D) tavoze'likdir

133. «Sab'ai sayyor» dostonidan olingan quyidagi baytda qaysi qahramonning ruhiy holati aks etgan? Bildikim, qahr sarsari esmish, O'z qo'li birla o'z boshin kesmish.

- A) Dilorom
B) Bahrom
C) Mehr
D) Suhayl

134. Navoiy «Xamsa»sidagi qaysi dostonida Qirvon o'lkasining nihoyatda xarob bo'lib, uning aholisi odamxo'r ya'juj-ma'jujlardan aziyat chekishi tasviri beriladi?

- A) «Sabbai sayyor»
B) «Farhod va Shirin»
C) «Saddi Iskandariy»

D) «Hayrat ul-abror»

135. «Xamsa» dostonlaridan qaysi birida darveshning shohga qo'ygan to'rt sharti keltiriladi?

A) «Saddi Iskandariy»

B) «Farhod va Shirin»

C) «Sabbai sayyor»

D) «Hayrat ul-abror»

MUHAMMAD SOLIH, XOJA, BOBUR

1. Ibodulla Sayid Toshxo'ja binni Abdulvahhobxojaning taxallusi...

A) Miskin B) Xoja C) Nola D) Vola

2. Bobur qaysi yildan boshlab she'r mashq qila boshlagan?

A) 1500-yildan B) 1501-yildan

C) 1502-yildan D) 1503-yildan

3. Bobur kimni «Chingizxonning ikkinchi o'g'li Chig'atoyxon naslidan» deb aytdi?

A) Mironshohni B) Husayn

Boyqaroni

C) Umarshayx Mirzoni

D) Yunusxonni

4. Boburning «Charxning men ko'rmagan jabr-u jafosi qoldimu? Xasta ko'nglum chekmagan dard-u balosi qoldimu?» deb boshlanuvchi g'azalida qanday g'oya ifoda qilingan?

A) Hindistonga yo'l olishga majbur bo'lganidan shikoyat B) dunyo chigalliklari, taqdir

murakkabliklaridan noliish C) sevgilisiga erisholmagan oshiq armonlari D) adolat uchun astoydil kurashishga da'vat

5. Boburning otasi Umarshayx

Mirzo qaysi yillarda yashagan?

A) 1455–1494 B) 1458–1494

C) 1483–1530 D) 1441–1501

6. «Zahiriddin» ismining ma'nosi...

A) sergul daraxt B) sher

C) homiy D) A va C

7. Boburning ziddiyatga to'la hayoti uning qaysi masnaviysida badiiy jihatdan yuksak darajada ifoda etilgan?

A) «Bir kecha xotirim mushavvash edi»

B) «Tole yo'qi jonimg'a balolig' bo'ldi» C) «Agarchi sensizin sabr aytamak...» D) «Mening ko'nglumki...»

8. Boburning o'g'illari nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Muhammad Humoyun, Komron mirzo, Mirzo Askariy, Mirzo Hindol

B) Muhammad Humoyun, Komron

mirzo, Muzaffar mirzo C) Komron mirzo, Mirzo Hindol, Mirzo Sulaymon, Abulmuhammad mirzo

D) Mirzo Hindol, Husayn mirzo, Komron mirzo

9. «Boburnoma»dan keltirilgan quyidagi parchada qaysi shaharning jo'g'rofiy joylashishi ko'rsatilgan?

«Ma'muraning kanorasida voqe' bo'lubtur. Sharqi Farg'ona va Qoshg'ar, g'arbi Buxoro va Xorazm, shimoli Toshkand va Shohruhiyakim, Shosh va Banokat bitirlar, janubi Balx va Tirmiz».

A) Qarshi B) Kesh C) Xo'jand

D) Samarqand

10. Boburning «Yod etmas kishini g'urbatda kishi...» deb boshlanuvchi ruboiysi qachon yozilgan?

A) Shohruhiyadan Toshkentga qaytib

borganda B) Samarqanddan chiqib ketganda C) Andijondan chiqib ketganda D) A va B

11. «Ajab orasta shahredur, bu shaharda bir xususiyate borkim, o'zga kam shaharda andoq bo'lg'ay. Xo'b nonvoliklari va oshpazliklari bordur. Olamda yaxshi qog'oz bu shahrdin chiqar». («Boburnoma»)

Ta'riflangan shaharni toping.

A) Hindiston B) Samarqand C) Andijon D) Marg'ilon

12. «Yana bir viloyatedurkim, oti mo'g'ulchadur. G'olibo bu ot Chingizxon tasallutidin so'ng bo'lg'ondur. Kam obroq yerdur, bahori xo'b bo'lur, ekini va qovuni yaxshi bo'lur.

Samarqanddin janub sori o'n sakkiz yig'och yo'ldur».

(«Boburnoma»)

Ta'riflangan shaharni toping.

A) G'uzor B) Samarqand C) Buxoro D) Qarshi

13. «Shayboniynoma» dostonida qaysi hukmdorning g'azallaridan namunalar keltirilgan?

A) Husayn Boyqaro B) Muhammad Xorazmshoh C) Shayboniyxon D) Alisher Navoiy

14. Xoja asarlari to'g'ri sanalgan javobni toping.

A) «Guliston», «Bo'ston»
B) «Gulzor», «Bahoriston»
C) «Gulzor», «Miftoh ul-adl»
D) «Miftoh ul-adl», «Bo'ston»

15. «Movarounnahrda Samarqand va Kesh qo'rg'onidan

so'ngra mundin ulug'roq qo'rg'on yo'qtur. Uch darvozasi bor. Arki janub tarafida voqe' bo'lubtur».

«Boburnoma»dan olingan ushbu parchada qaysi shahar ko'zda tutilyapti?

A) Toshkent B) Buxoro C) O'sh D) Andijon

16. Boburning onasi va buvisining nomlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan ?

A) Qutlug' Nigorxonim, Xonzoda xonim B) Eson Davlat begim, Robiya begim C) Oysha begim, Qutlug' Nigor xonim D) Qutlug' Nigor xonim, Eson Davlat begim

17. Boburning «Boburnoma»sidan keltirilgan quyidagi ta'rif va tavsif qaysi viloyat ahliga taalluqli? «...Eli turkdur. Shahr va bozorigida turki bilmas kishi yo'qtur. Elining lafzi qalam bila rostdur...».

A) Xo'jand B) Samarqand C) Qoshg'ar D) Andijon

18. Bobur 1527–1528-yillarda yenggan, Hindistonda Ibrohim Lo'diydan so'ng eng katta kuch bo'lgan sarkardaning nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Tahmasp B) Dilovarxon C) Rono Sango D) Bayramxon

19. Boburning «Boburnoma» asaridagi ma'lumotga ko'ra, Alisher Navoiyni Hirotdan badarg'a qilgan hukmdorning ismini ko'rsating.

A) Abulqosim Bobur B) Shohruh Mirzo C) Mirzo Ulug'bek D) Abusaid Mirzo

20. Samarqand nonlari, Buxoro

qovunlari, Shahrisabzning yashil shaharligi, Marg'ilonning urug'i, «donayi kalon» anori va Konibodomning bodomlari qaysi asarda madh etilgan?

- A) «Sayohatnoma» B) «Zafarnoma»
C) «Shayboniynoma»
D) «Boburnoma»

21. Xo'ja Ahror Valiyning Bobur she'riy yo'l bilan tarjima qilgan asarini toping.

- A) «Mufasssal» B) «Mubayyin»
C) «Hiloliya» D) «Volidiya»

22. Bobur «Boburnoma»da: «Bu tarixqacha uch kishi Hinduston viloyatig'a musallat bo'lib, saltanat qilibturlar» deganda kimlarni ko'zda tutgan?

- A) Doro, Chingizxon, Sulton Mahmud G'oziy B) Chingizxon, Amir Temur, Bobur C) Sulton Mahmud, Sulton Shahobiddin, Bobur

- D) Chingizxon, Amir Temur, Husayn Boyqaro

23. Ichadurlar kecha-kunduz boda,

*Din-u imon soridin ozoda.
Atodin bordur o'gul noxushnud,
Atoni o'g'ul etay der nobud.
(«Shayboniynoma»)*

Mazkur misralarda muallif kimlarni qoralagan?

- A) xorazmiylarni B) shayboniylarni
C) temuriylarni D) qoraxoniylarni

24. Xojaning «Miftoh ul-adl» va «Gulzor» asarlari qanday janrlardan tashkil topgan?

- A) g'azal, qasida, hikoyat, ruboiy

- B) hikoyat, qit'a, ruboiy, masnaviy, fard
C) doston, murabba', muxammas, hikoyat D) ruboiy, g'azal, tuyuq, qasida

25. Xazon yafrog'i yanglig' gul yuzung hajrida sarg'ardim,

Ko'rub rahm aylagil, ey lolaruh, bu chehrayi zardim – matla'li mashhur g'azal muallifi kim?

- A) Atoyi B) Navoiy C) Bobur
D) Amiriy

26. Z.M.Bobur shajarasi qaysi javobda to'g'ri va to'liq berilgan?

- A) Umarshayx Mirzo – Abdusaid Mirzo – Sulton Muhammad Mirzo – Mironshoh – Amir Temur

- B) Umarshayx Mirzo – Boysunqur Mirzo – Sulton Muhammad Mirzo – Amir Temur C) Umarshayx Mirzo – Jahongir Mirzo – Mironshoh – Amir Temur D) Umarshayx Mirzo – Sulton Ahmad Mirzo – Abdusaid Mirzo – Mironshoh – Amir Temur

27. Quyidagi mumtoz shoirlardan qaysi birining ruboiylari biografik xarakterga ega?

- A) Lutfiy B) Alisher Navoiy
C) Ogahiy D) Bobur

28. Boburning topilmagan asari nomi qaysi javobda berilgan?

- A) «Harb ishi»
B) «Tuzuki Boburiy»
C) «Muxtasar»
D) «Volidiya»

29. «... turkiy aytur edi. Ba'zi haytlari yomon emastur, vale devoni tamom bir vazndadur...». Mazkur fikr kimga tegishli va u kim haqida aytilgan?

- A) Bobur Alisher Navoiy haqida
B) Bobur Husayn Boyqaro haqida

C) Alisher Navoiy Husayn Boyqaro haqida D) Alisher Navoiy Sakkokiy haqida

30. 1705-yilda Vitsen

gollandchaga, 1926-yili J.Leyden va V.Erskin inglizchaga, 1871-yili Pave de Kurteyl fransuzchaga, XX asrda Mixail Salye ruschaga tarjima qilgan adabiy yodnoma qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Shajarayi Xorazmshohiy»
B) «Xamsa» C) «Boburnoma»
D) «Sayohatnoma»

31. «Bobur fe'li-sajiyasiga ko'ra Sezarga qaraganda sevishta arzigulikdir». Ushbu ta'rif muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Mini La'l
B) Eduard Xolden
C) Pave de Kurteyl
D) Javoharlarl Neru

32. Bobur lirikasida yetakchi o'rin tutgan janrlarni ko'rsating.

- A) madhiya, qasida, masnaviy
B) muxammas, bag'ishlov, qit'a
C) mustazod, muvashshah, vasiyat
D) g'azal, tuyuq, ruboiy

33. «Temurbek solg'on oliy imoratlardan biri Samarqand arkida voqe' bo'lubtur. Ajab xosiyatlik imoratdur. Temurbek avlodidin har kim bosh ko'tarib taxtka o'ltursa ham munda o'lturur. Har kim taxt doiyasi (talabgori) bo'lsa ham jazosi munda bo'lur». («Boburnoma») Bu parchada ta'riflangan imorat qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Ko'ksaroy B) Oqsaroy
C) Shohi Zinda D) Bog'i shamol
34. Boburning qizlari nomi qaysi javobda qayd etilgan?

- A) Gulrangbegim, Gulchehrabegim, Gulbadanbegim
B) Gulbadanbegim, Xadichabegim, Oyshabegim
C) Gulrangbegim, Oyshabegim, Gulbadanbegim
D) Gulchehrabegim, Ofoqbegim, Gulbadanbegim

35. Quyida ismlari keltirilgan Boburning farzandlaridan qaysi biri devon tuzgan shoir bo'lgan?

- A) Humoyun B) Gulbadanbegim
C) Gulchehrabegim D) Komron

36. «Boburnoma»dan keltirilgan quyidagi ta'rif va tavsif qaysi shahar haqida aytilgan?

«Hech yog'iy (dushman) qahr va g'alaba bila munga dast topmag'on uchun baldayi mahfuza derlar».

- A) Andijon B) Xo'jand
C) Kesh D) Samarqand

37. «Boburnoma»da ta'riflangan taniqli tarixiy shaxslar ko'rsatilgan javobni belgilang.

- A) Alisher Navoiy, Xudoyorxon, Umarshayx Mirzo, Mirak naqqosh
B) Husayn Boyqaro, Mirzo Ulug'bek, Xorazmshoh Otsiz, Xudoyorxon
C) Kamoliddin Behzod, Husayn Boyqaro, Alisher Navoiy, Xisravshoh
D) Umarshayx Mirzo, Jahongir Mirzo, Ahmad Hojibek, Abdulatif

38. Zahiriddin Muhammad Bobur ruboiylarida ko'zga yaqqol tashlanadigan xususiyatni belgilang.

A) o'z faoliyatidan qoniqish
 B) hayotdan zavqlanish
 C) hasbu hol
 D) yor-u do'stlardan minnatdorlik
39. Yozilish tarixi «Boburnoma»da qayd etilgan g'azallar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «Qaro zulfing firoqida...», «Yana ko'z uchida ma'vo qilibsən»
 B) «Jonimdin o'zga yor-u vafodor...», «Yaxshilik»
 C) «Oyog'ing o'psam yetishgay...», «Ey alarkim bu Hind...»
 D) «Ul ahd ila paymon qani ...», «Ey yuzi nasrin ...»

40. Umarshayx Mirzodan uch o'g'il, besh qiz qolgan. Bobur, Jahongir Mirzo, Nosir mirzolarining onalari tartib bilan qaysi javobda to'g'ri keltirilgan?

A) Eson Davlatbegim, Mehr Nigorxonim, Zuhra begim B) Hasan Sultonbegim, Xub Nigorxonim, Qorako'z begim C) Qutlug' Nigorxonim, Fotima Sulton, Umid D) Mehr Nigorxonim, Xub Nigorxonim, Qutlug' begim

41. Yozilish tarixi «Boburnoma»da qayd etilgan ruboiy qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «Tole' yo'qi jonimg'a balolig' bo'ldi» B) «Kim yor anga ilm tolibi ilm kerak» C) «Davron meni o'tkardi saru samondin» D) «Yod etmas emish kishini g'urbatda kishi»

42. «Boburnoma» voqealari qaysi yil voqealari tasviridan boshlanadi?

A) 899/1493 B) 908/1502–1503
 C) 903/1497–1498 D) 900/1494–1495

43. Bobur devonidan nechta ruboiy o'rin olgan ?

A) 175 ta B) 185 ta C) 150 ta
 D) 195 ta

44. Boburning o'g'li Humoyunga bag'ishlab shariat qonun-qoidalarini haqida bitgan she'riy asarini ko'rsating.

A) «Mubayyin» B) «Mufasssal»
 C) «Voqeanoma» D) «Harb ishi»

45. Bobur qayerda bo'lgan paytda Alisher Navoiyga xat yo'llaydi?

A) Kobulda B) Toshkentda
 C) Andijonda D) Samarqandda

46. «Bobur» so'zi arabcha qanday ma'noni anglatadi?

A) fil B) bo'ri C) sher D) lochin
47. Bobur «Boburnoma»da keltirgan tasvirda «Elining orasida husn xayli bordur» deb san'atkorlariga alohida urg'u beradi. Bu tasvir qaysi shahar haqida?

A) Samarqand B) Farg'ona
 C) Toshkent D) Andijon

48. Bobur «Ko'ngli tilagan murodiga yetsa kishi...» deb boshlanuvchi ruboiysini qachon yozgan?

A) umrining so'nggi yillarida
 B) Kobulni zabt etgan vaqtda
 C) Hindistonni zabt etish arafasida
 D) Andijondan ketib, tog'-u toshlarda yurgan vaqtda

49. Hokimiyatni idora qilishda yosh Boburga yordam bergan beklar nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Mazidbek
 B) Boboquli Boboalibek

C) Qosim Qavchin D) A, B, C

50. «Nur Saidbekning o'g'lidurkim, ko'p vaqtlar Chahorjo'y navohisidin Adoq navohisiga degincha amorat qildi va Sulton Abu Said Mirzo eshigida, Ulug'bek va Jo'gi Mirzo eshigida sohib ixtiyor va jumlat ul-mulk erdi».

Ushbu so'zlar muallifi kim va parchada kim haqida gap bormoqda?

- A) Bobur, H.Boyqaro haqida
B) Bobur, Umarshayx haqida
C) A.Navoiy, M.Solih haqida
D) D.Samarqandiy, Navoiy haqida

51. Boburning yaqin navkarlaridan Xoja Kalon va Xoja Mirmironlarning Hindiston issig'iga chiday olmay Kobul tomonga ketib qolganliklari munosabati bilan yozilgan qit'asi qaysi?

- A) «Ey, alarkim, bu Hind kishvaridin»
B) «Vasldin so'z derga yo'q yoro manga» C) «Ahbob, yig'ilmoqni farog'at tutingiz» D) «Yuz shukr de, Boburki, karim-u G'affor»

52. Holi oning yeri Turkistondur, O'zbek eliga muazzam xondur. Xon Abulxayrga farzand erur, Johining shoxiga payvand erur. Ushbu misralarda qaysi hukmdor madh etilgan?

- A) Bobur B) Husayn Boyqaro
C) Amir Temur D) Shayboniy

53. Qaysi adibning didaktik asarida Navoiyning «Saddi Iskandariy» dostonidan ijodiy foydalanilgan?

- A) Shukrullo «Javohirlar sandig'i»
B) Xoja «Gulzor»
C) H.Xorazmiy «Gulshan ul-asror»
D) Gulxaniy «Zarbulmasal»

54. 1. Ahbob, yig'ilmoqni farog'at tutungiz,

2. Bir-birni necha kun g'animat tutungiz.

3. Chun gardishi charx budurur, tengri uchun

4. Jam'iyatinggiz borini davlat tutungiz. (Bobur)

Ruboiy misralarining to'g'ri tartibini belgilang.

- A) 1, 2, 4, 3 B) 4, 2, 1, 3
C) 1, 4, 3, 2 D) 1, 2, 3, 4

55. XV asr oxiri – XVI asr boshlarida o'zaro urushlarda Qarshi, Hisor, Samarqand, Andijon kabi shaharlarning qamal qilinishi, ocharchilik, qahatchilik yuz berishi va boshqa adolatsizliklar, fojialar qaysi asarda real tasvirlangan?

- A) «Saddi Iskandariy» B) «Qisas ul-anbiyo» («Qisasi Rabg'uziy»)
C) «Shayboniynoma» D) «Avesto»

56. «Boburnoma»da Xoja Kalonning «Agar sog'-salomat Sinddan o'tib ketsam, Hindistonni yana havas qilsam, yuzim qora bo'lsin» degan she'riga javoban Bobur qaysi she'rini bitgan?

- A) «Qadimni firoq mehrati yo qildi»
B) «Vasldin so'z derga yo'q yoro manga» C) «Ko'pdin berikim, yor-u

diyorim yo'qtur» D) «Yuz shukr de, Boburki, karim-u G'affor»

57. O'zbekistonda dastlab 1928-yilda «Boburnoma»dan parchalar e'lon qildirgan olim qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Cho'lpon B) Behbudiy
C) Fitrat D) Abdulla Avloniy

58. Qaysi asar Amir Temur yaratgan buyuk davlatchilikning barbod bo'lishi, milliy parchalanish, mustahkam davlat va jamiyatning parokandalikka uchrashi kabi fojialardan achchiq saboq beruvchi badiiy solnoma bo'lib hisoblanadi?

- A) «Shayboniynoma» B) «Navoiy»
C) «Saodat sohili» D) «Me'mor»

59. «Yuz shukr de, Boburki, karim-u G'affor,

Berdi sanga Sind-u hind-u mulki bisyor», – deb boshlanadigan asar janrini toping.

- A) g'azal B) ruboiy C) masnaviy
D) fard

60. Z.M.Bobur «Ko'hak suyi» deb qaysi daryoni nazarda tutgan?

- A) Sirdaryo B) Zarafshon
C) Amudaryo D) Qashqadaryo

61. 1. Sen shu'lasen-u ul shu'lag'a men kuldurmen

2. Nisbat yo'qtur deb ijtinob aylamakim

3. Shahmen elga, vale sanga quldurmen

4. Sen gulsen-u men xaqir bulbuldurmen. (Bobur)

Ruboiyning to'g'ri tartibini belgilang.

A) 3, 4, 1, 2 B) 1, 2, 3, 4

C) 4, 1, 2, 3 D) 4, 3, 2, 1

62. Xojaning «Miftoh ul-adl» asaridan keltirilgan bir hikoyada bir podshoh yigirma marta piyoda haj qilgan bir zohiddan bir hajning savobini sotib olmoqchi bo'ladi. Zohid nimaning savobini odamlarning, hurlarning va farishtalarning ibodatidan ortiq deydi?

- A) onani rozi qilganning savobini
B) ota-onani rozi qilganning savobini
C) bir qulni ozod qilganning savobini
D) bir soat adolat qilganning savobini

63. Qaysi shoir asosan hajman ixcham g'azallar yaratgan?

- A) Bobur B) Navoiy C) Furqat
D) Ogahiy

64. She'riy asarlarining yarmini ruboiylar tashkil qilgan shoir...

- A) Bobur B) Sakkokiy C) Nodira
D) Atoyi

65. Xoja haqida ma'lumotlar qaysi manba orqali yetib kelgan?

- A) «Muzakkiri ahbob» tazkirasi
B) «Majolis un-nafois» tazkirasi
C) «Boburnoma» orqali
D) Xojaning o'z asarlari orqali

66. Muhammad Solih qaysi tillarda baravar qalam tebratgan?

- A) o'zbek va arab tillarida
B) o'zbek va fors tillarida
C) fors va arab tillarida
D) hind va fors tillarida

67. Kunduz avqotim sening hajringda nolon kechadur,
Kecha ham zulfig kabi holim parishon kechadur.

Ushbu misralar muallifi kim?

- A) Bobur B) M.Solih C) Xoja

D) Nisoriy

68. *Xojaning shariat ahli uchun o'ziga xos yo'riqnoma bo'lgan, 15 bobdan iborat asarini toping.*

A) «Maqsad ul-atvor»

B) «Miftoh ul-adl»

C) «Gulzor»

D) «Muzakkiri ahbob»

69. *Hindiston tarixini yoritishda Beruniyning «Hindiston»idan keyingi muhim asarni ko'rsating.*

A) «Shajarayi turk»

B) «Boburnoma»

C) «Shajarayi tarokima»

D) «Gulzor»

70. *«Samarqand qal'asining ichida bir qadimiy imorattur, ... ul gumbazning o'rtasida yerga tepsalar, tamom gumbazdin ... un kelur, g'arib amredur, hech kim buning sirrini bilmas».*

«Boburnoma»dan olingan ushbu parchada qaysi masjid nazarda tutilgan?

A) «Masjidi Muqatta» («Parcha-parcha masjid» ma'nosida)

B) «Masjidi Laqlaqa»

C) «Ko'hak» D) «Chilsutun»

71. *Boburning «Boburnoma» asarida Samarqandning qaysi bog'i haqida «Ul ko'shkda Temurbekning Hindiston urushini tasvir qilibturlar» degan ta'rif bor?*

A) Bog'i Bo'ldu B) Bog'i Shamol

C) Bog'i Dilkusho D) Masjidi Laqlaqa

72. *Boburning «Beqaydmenu xarobi siym ermasmen...» deb*

boshlanadigan she'ridagi qayd so'zining ma'nosi nima?

A) band B) kishan C) oltin D) A va B

73. *Boburning aruz vazniga bag'ishlangan asari qaysi va u qachon yozilgan?*

A) «Mezon ul-avzon», 1496

B) «Muxtasar», 1523–1525

C) «Volidiya», 1526–1529

D) «Mubayyin», 1521

74. *Bobur musiqa sohasida qanday ishni amalga oshirgan?*

A) «Chorgoh» maqomiga savtlar bitdi

B) «Musiqa ilmi» nomli asar yozdi

C) Ungacha yaratilgan musiqalarga o'xshamagan zamonaviy musiqalar yaratdi D) A va B

75. *Bobur g'azallari soni...*

A) 119 ta B) 231 ta C) 400 ta

D) 500 ta

76. *Avtobiografik ocherklarni eslatuvchui voqeiy hikoyalardan iborat memuar asarni toping.*

A) «O'tmishdan ertaklar»

B) «Qullar»

C) «Bolalik»

D) «Boburnoma»

77. *«Boburnoma»da: «Vale ikki meva Samarqanddin mashhurdur» deya qaysi mevalar aytib o'tilgan?*

A) qovun va tarvuz aytilgan

B) nok va olxo'ri aytilgan

C) shaftoli va anjir turi aytilgan

D) olma va uzum turi aytilgan

78. *«Boburnoma» asarida qaysi joy haqida «Havosining ufunati bor. Kuzlar ei bezgak ko'p bo'lur» deya ta'rif berilgan?*

A) Samarqand B) Hirot C) Andijon

D) Marg'inon

79. Bobur o'z g'azallaridan birini sof oshiqona kechinmalar bayoni bilan boshlab, keyingi haytlarda hasbi hollik yo'siniga o'ta boshlaydi. O'sha holat boshlangan misrani toping.

A) «Yoz fasli, yor vasli, do'stlarning suhbatlari...» B) «Sendek menga bir yori jafakor topilmas...»

C) «Mening ko'nglumki, gulning g'unchasidek tah-batah qondur...»

D) «Jahondin menga g'am bo'lsa, ulusdin gar alam bo'lsa...»

80. Quyidagi fikrlar Boburning qaysi g'azalida uchraydi?

«Oshiqning hayoti (ro'zgori) ma'shuqa zulfi firoqida parishon, yor yuzining ishtiyoqi, lab tamannosi uning sabr-qarorini intihosiga yetkazadi».

A) «Qaro zulfini firoqida...»

B) «Agarchi sensizin sabr aylamak...»

C) «Sendek menga bir yori jafakor topilmas...» D) «Yoz fasli, yor vasli, do'stlarning suhbatlari...»

81. «Boburnoma»dan olingan quyidagi parchada qaysi shahar tasvirlangan?

«Yaxshi viloyati va tumonoti bor. Ulug' viloyatikim, Samarqand qarinasidur... Tavr shahre voqe bo'lubtur. Mevasi ko'b bo'lur va xo'b bo'lur, qovuni bisyor yaxshi bo'lur».

A) Buxoro B) Samarqand

C) Andijon

D) Farg'ona

82. «Boburnoma»dan olingan quyidagi parchada qaysi joy tasvirlangan?

«...mamoliki vase va purmardum va purhosil viloyat voqe bo'lubtur... Bizning viloyatlarga boqa o'zga olamedur. Tog' va daryosi, jangal va sahrosi, mavozi va viloyoti va hayvonot va nabototi, eli va tili va yomg'uri va yeli borcha o'zgacha voqe bo'lubdur...».

A) Qarshi B) Kobul C) Hindiston

D) G'azna

83. Bobur hayotining ayrim bosqichlariga bag'ishlangan asarlar va ularning muallifi mutanosib ravishda to'g'ri berilgan javobni toping.

1) Oybek; 2) E. Vohidov;

3) B. Boyqobilov; 4) X. Sulton;

5) P. Qodirov; 6) A. Oripov.

a) «Bobur»; b) «Kun va tun»;

d) «Boburnoma»; e) «Yulduzli

tunlar»; f) «Kelajakka maktub»;

g) «Yillar armoni».

A) 1-b, 2-d, 3-g, 4-a, 5-e

B) 1-a, 2-f, 3-b, 4-d, 5-e

C) 1-d, 3-d, 4-g, 5-a, 6-g

D) 1-f, 4-d, 5-g, 6-a, 5-e

84. O'zbek adabiyotidagi birinchi voqeyi tarixiy doston va uning muallifini toping.

A) Z. M. Bobur, «Boburnoma»

B) M. Solih, «Shayboniynoma»

C) Xondamir, «Makorim ul-axloq»

D) Huvaydo, «Rohati dil»

85. «Boburnoma»da qaysi viloyat «Eli tamom sunniy va pok mazhab va mutasharri... eldur» deb ta'riflangan?

A) Samarqand B) Andijon

C) Kobul D) Hindiston

86. Bobur devonlarini belgilang.

- A) «Samarqand» devoni,
«Hindiston» devoni
B) «Kobul» devoni, «Hind» devoni
C) «Andijon» devoni, «Hind» devoni
D) «Aksi» devoni, «Hirot» devoni

XVII–XVIII ASRLAR O‘ZBEK ADABIYOTI

ABULG‘OZI

BAHODIRXON, TURDI

FAROG‘IY, SO‘FI

OLLOYOR, MASHRAB,

HUVAYDO

1. «Shajarayi turk», «Shajarayi tarokima» asarlarining muallifi kim?

- A) Bobur B) Abulg‘ozi Bahodirxon
C) Munis D) Ogahiy

2. «Tor ko‘ngullik beklar»ni, 92 o‘zbek qavmlarini birlik, totuvlikka chaqirgan shoir qaysi javobda ko‘rsatilgan?

- A) Maxmur B) Mashrab
C) Turdi Farog‘iy D) Lutfiy

**3. Xush zamonlar Yuz qazoni boshida sarxush edim,
Bu zamon yuvg‘an qazon ostida qolg‘on yundiman.
Xasbi hol ruhidagi bu she‘r muallifi qaysi javobda to‘g‘ri ko‘rsatilgan?**

- A) Furqat B) Navoiy C) Bobur

D) Turdi Farog‘iy

4. Quyidagi bayt qaysi shoirning qaysi asaridan keltirilgan?

**Tor ko‘ngullik beklar, manman demang, kenglik qiling,
To‘qson ikki bo‘li o‘zbek yurtidir, tenglik qiling.**

- A) Bobur, «Boburnoma»dan
B) Gulxaniy, «Zarbulmasal»dan
C) Muqimiy, «Tanobchilar»dan
D) Turdi Farog‘iy g‘azalidan

5. Satiralari bilan mashhur bo‘lgan shoirni toping.

- A) Lutfiy B) Yassaviy C) Nodira
D) Turdi

6. Mumtoz ijodkorlardan qaysi biri g‘azallarini hajv va satira (achchiq zaharxanda, kinoya) pafosi bilan yozgan?

- A) Lutfiy B) Ahmad Yassaviy
C) Turdi Farog‘iy D) Bobur

7. Turdi Farog‘iy nechanchi yillarda yashagan?

- A) 1650-yilda tug‘ilib, 1699-yilda vafot etgan
B) 1640-yilda tug‘ilib, 1700-yilda vafot etgan
C) XVII asr oxiri, XVIII asr boshlarida yashagan
D) XVII asrda yashab, taxminan 1699- yoki 1700-yilda vafot etgan.

8. Boborahim Mashrab haqidagi quyidagi fikrlar qaysi manbadan olingan?

«U bolaligidan majnuntabiat, so‘fiysurat, odamovi va xomush qiyofada yuradi. Uning g‘ayritabiiy odatlari, gap-so‘zlari, yurgan yo‘lida aytadigan bayt-u g‘azallari ota-onasi va xaloyiqni hayron qoldiradi».

- A) «Qissayi Mashrab» B) «Mabdayi nur» C) «Tazkirayi qalandaron»
D) «Mehribonim qaydasan»

9. Turdi Farog'iy adabiy merosining hajmi haqidagi to'g'ri ma'lumotni belgilang.

- A) 434 misradan iborat jami 18 she'r
B) 10 000 misradan iborat jami 180 she'r C) 868 mnsradln iborat jami 36 she'r D) 50 000 misradan iborat to'liq devon

10. Qaysi shoirning shaxsiy hayotida tirikchiligi «chashmi so'zan», ya'ni igna teshigidan o'tkazilayotgan ip kabi qiyin o'tgan?

- A) Muqimiy B) Turdi Farog'iy
C) Zavqiy D) Maxmur

11. Turdining «Yod mandin kim berur: yaxshi zamonlar ko'rdiman» misrasi bilan boshlanuvchi asari musammatning qaysi turiga mansub?

- A) musamman B) musallas
C) musaddas D) muxammas

12. 1711-yilda Balx hokimi Mahmud Qatag'on tomonidan qatl etilgan shoir kim edi?

- A) Huvaydo B) Mashrab
C) Munis D) Uvaysiy

13. Va'da qildi bir kelay deb, ko'zga uyqu kelmadi,

Termulub yo'lida qoldim, sho'xi badxo' kelmadi... (Mashrab)

Bu muxammas qaysi shoir g'azaliga bitilgan?

- A) Bobur B) Ahmad Yassaviy
C) Atoiy D) Navoiy

14. «Hech kima ma'lum emas holi parishonim mening,

Osmonni tiyra qildi oh-u afg'onim mening» – matla'li mashhur g'azalning muallifi kim?

- A) Bobur B) Turdi C) Mashrab
D) Furqat

15. Qaysi shoirimizning qismati hukmdorlar tomonidan osib o'ldirilgan Mansur Xalloy qismatiga o'xshaydi?

- A) Ogahiy B) Munis C) Furqat
D) Mashrab

16. «Namangan shahridin do'stlar, mening yoronlarim keldi, Otam birla onamni bilguvchi mehmonlarim keldi» – matla'li g'azal kimning qalamiga mansub?

- A) Bobur B) Navoiy
C) Turdi Farog'iy D) Mashrab

17. «Agar oshiqligim aytsam, kuyub jonu jahon o'rtar» – misrasi bilan boshlanuvchi mashhur g'azalini Mashrab kimning huzurida aytgan?

- A) Imomi A'zam B) Hazrati Ofoq xo'ja
C) Mulla Bozor Oxund
D) Mahmud Qatag'on

18. Mashrabning «Xoh inon, xoh inonma» radifli g'azali qaysi shoirning ayni shunday radifli g'azaliga tazmin qilingan?

- A) Atoiy g'azaliga B) Sayfi Saroyi g'azaliga
C) Sakkokiy g'azaliga
D) Lutfiy g'azaliga

19. Quyidagi baytda tushib qolgan taxallusni tiklang.

Bu ... dardini, jonoki, hech kim boshiga solma,

Agar mahsharda oh ursam, bihishti jovidon o'rtar.

A) Lutfiy B) Turdi C) Mashrab

D) Munis

20. «Alloh oshig'iy» nomini olgan shoir nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Lutfiy B) Atoyi C) Mashrab

D) Munis

21. Mashrab kimning g'azalini o'qigandan so'ng, Hazrati Ofoq xo'ja: «Hay, bas, agar shundan ziyoda o'qusang kuyub ketorman!» – dedilar. («Qissayi Mashrab»)

A) Shayx Sa'diy Sheroziy B) Bedil

C) Umar Xayyom D) Hofiz

Sheroziy

22. G'azallarida tariqat odobi, maqsadi va mazmun-mohiyatini bayon qilgan so'fiy shoir nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Ogahiy B) Bahovuddin

Naqshband

C) Mashrab D) Atoyi

23. «Ammo ... odatlari shul erdiki, har yerda go'riston bo'lsa, odamlarni ustuxonlarin ko'rub, yig'lab aytur erdilar: – Ey odamizod, oxir o'lub, boshingga tushadurg'on ish budur».

Ushbu manqib qaysi shoirga tegishli?

A) Turdi Farog'iy B) Huvaydo

C) Almaiy D) Mashrab

24. Kishiga ishq o'tidin zarraye yetsa, bo'lur giryon,
Bo'lub besabr-u betoqat, yurak bag'ri chunon o'rtar.

G'azal muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Navoiy B) Bobur C) Nodira

D) Mashrab

25. Mashrabning «Muhabbat dardida ovvora bo'lgan xalqni ko'rdim» misrasida qanday muhabbat nazarda tutilgan?

A) yigitning qizga muhabbati

B) qizning yigitga muhabbati

C) do'stning do'stga muhabbati

D) insonning Allohga muhabbati

26. Mashrab asarlarini nashrga tayyorlagan o'zbek adabiyotshunos olimlari kimlar?

A) A.Hayitmetov, A.Abdug'afurov,

V.Rahmonov, K.Isroilov, J.Yusupov

B) N.Mallayev, G.Karimov,

B.Qosimov, V.Abdullayev, I.Haqqulov

C) A.Abdug'afurov, S.G'aniyeva,

R.Karimov, V.Rahmonov, A.Qayumov

D) V.Abdullayev, A.Hayitmetov,

A.Qayumov, J.Yusupov, B.Qosimov

27. Boborahim Mashrab maktabga borganida, domla bilan suhbatda nima uchun «alif» harfidan nariga o'tmaydi va «be» demaydi?

A) Mashrab «alif»ning birligida

Allohnning yakka-yu yagonaligini

ko'radi B) Mashrab «alif» deganda

«vahdat ul-vujud» g'oyasini tushunadi

C) «Be» deyish Mashrabga Allohni

ikkilantirish, shirk keltirish, uni

sherikdor qilishdek tuyuladi D) A va C

28. Ma'rifatni gulzori mullo Bozor devona,

Oshiqlarni sardori mullo Bozor

devona,

Yo'qtur aslo kinasi, bahri urfon

siynasi,

Nuri haq oyinasi, mullo Bozor

devona.

Ushbu parcha qaysi xalq kitobidan

olingan?

- A) «Ibrohim Adham qissasi»
- B) «Yusuf va Zulayho»
- C) «Qissayi Mashrab»
- D) «Gul va Navro'z»

29. «Qissayi Mashrab»ga ko'ra, qaysi hukmdorning o'zi ham Mashrab o'limidan so'ng uch kun o'tgach, halokatli o'lim topishi bashorat qilingan?

- A) Oqbo'tabiy B) Subhonqulixon
- C) Mahmud Qatag'on D) Mavlaviy Sharif

30. Mansuri Xalloydek ichib sharobi antahur,

Charx urub yig'lab tururman
ushbu dam dor ostida. (Mashrab)
Ushbu baytdagi «sharobi antahur»
birikmaning ma'nosi qaysi javobda
to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) dunyoni unutish vositasi
- B) poklanish sharobi (ramziy)
- C) isyonga da'vat
- D) dinsizlarni qoralash

31. Mashrab necha yil ayriliqdan so'ng onasi va singlisi bilan diydor ko'rishgan?

- A) o'n yil B) uch yil C) yetti yil
- D) o'n sakkiz yil

32. Sensan sevarim, xoh inon, xoh inonma... (Mashrab)

Baytning ikkinchi misrasini toping.

- A) Ohi saharim, xoh inon, xoh inonma
- B) Gulbargi tarim, xoh inon, xoh inonma
- C) Ey labshakarim, xoh inon, xoh inonma
- D) Qondur jigirim, xoh inon, xoh inonma

33. Axloqiy-tarbiyaviy va diniy-falsafiy yo'nalishdagi «Mahdayi

nur» va «Kimyo» asarlarining muallifi sifatida kim qayd qilinmoqda?

- A) Boborahim Mashrab
- B) Abulg'ozil Bahodirxon
- C) Jaloliddin Rumiy
- D) So'fi Olloyor

34. Mashrabning Namangandagi ustoz kim edi?

- A) Ofoq Xo'ja B) Mansur Halloj
- C) Bozor Oxund D) Imomiddin Nasimiy

35. «... yuksak muddao yo'lida haqni talab qildi, uni tanidi, Alloh ma'rifati unga ma'lum bo'ldi, Allohni sevdi, uning ishq bilan yonib yashadi va shu e'tiqodi tufayli qurbon bo'ldi». Bu fikrlar kim haqida?

- A) Huvaydo B) So'fi Olloyor
- C) Mashrab D) Furqat

36. Qaysi shoirning pandnoma g'azalida mo'minlarni g'iybat qilgan kishilarning og'ziga do'zax o'ti misvok bo'ladi, degan g'oya-fikr bor?

- A) Mashrab B) Xorazmiy
- C) Ahmad Yassaviy D) Huvaydo

37. Didaktik (o'git) hikoyatlardan tuzilgan masnaviy asar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Ravshan»
- B) «Dunyoning ishlari»
- C) «Rohati dil»
- D) «Qobusnoma»

38. Xo'janazar Huvaydo hayotiga oid to'g'ri ma'lumotni belgilang.

- A) 1730-yilda tug'ilib, 1780–1781-yillarda vafot etgan
- B) XVIII asr boshlarida tug'ilib, 1780–1781-yillarda vafot etgan
- C) tug'ilgan yili noma'lum, 1780–1781-yillarda vafot etgan
- D) tug'ilgan va vafot etgan yillari

noma'lum.

39. Sani dardingni aytib yig'lasam, jon-u jahon kuygay, Fig'onimdin fig'on aylab zamin-u osmon kuygay. (Huvaydo)

Hazaji musammani solim vaznidagi bu g'azal qaysi shoir uslubiga o'xshaydi?

A) Lutfiy B) Bobur C) Furqat D) Mashrab

40. Mashrab she'riyatiga xos janrlar qaysi javobda keltirilgan?

1) g'azal; 2) qit'a; 3) mustazod; 4) murabba'; 5) muxammas; 6) musaddas; 7) musabba'; 8) tuyuq.

A) 1, 3, 4, 5, 6, 8 B) 1, 2, 3, 4, 5 C) 1, 2, 3, 4, 5, 6 D) 1, 3, 4, 5, 6, 7

41. Mashrabning boshqa so'fiy shoirlardan farqi nimada edi?

A) Shoir she'rlarining bosh mavzusi – ilohiy ishq B) Mashrabning she'rlari boshqa shoirlar she'ri bilan aralashib ketgan C) Mashrab Allohga bo'lgan muhabbatini oshkora kuylaydi

D) Sanalغانlarning barchasi

42. Mashrab ijodida targ'ib qilingan qalandarlik maslagi qaysi tariqat shoxobchasi hisoblanadi?

A) Yassaviylik B) Naqshbandiylik C) Qodiriylik D) Kubroviylik

43. Mashrabning «Ne g'urbatlarni chektim, charxi bebunyod, dastingdan» deb boshlanuvchi asari qaysi janrga oid?

A) muxammas B) musaddas C) marsiya D) g'azal

44. Bizgacha 18 ta she'ri yetib kelgan shoir nomi qaysi javobda berilgan?

A) Turdi B) Sakkokiy C) Mirzo G'olib D) Sher Muhammad Munis

45. Turdining muxammas janrida yozilgan asarini aniqlang.

A) «Qatrayam nochiz, ammo zoti qulzum Turdiman» B) «Tor ko'ngullik beklar, manman demang, kenglik qiling» C) «Yod mandin kim berur, yaxshi zamonlar ko'rdiman» D) A, B

46. Tabiiy sodda va samimiy tilda yozishi bilan Z.M. Bobur an'alarini davom ettirgan ijodkor kim?

A) A. Bahodirxon B) Xoja C) S. Saroyi D) Huvaydo

47. Qaysi asarda «ko'rki oy, kundin ortiq, uch kecha-kunduz onasini emmagan, har kecha onasining tushig'a kirib, «ey ona, musulmon bo'lg'il, agar bo'lmasang, o'lsam o'larman, ammo emmasmen» degan chaqaloq o'g'lon haqida aytilgan?

A) «Miftoh ul-adl» B) «Shajarayi turk» C) «Rohati dil» D) «Maqsad ul-atvor»

48. Qaysi adib adabiyotimiz tarixida satirik-tanqidiy yo'nalishni ancha baland cho'qqiga olib chiqqan ijodkor sifatida shuhrat qozongan?

A) Turdi Farog'iy B) Mashrab C) Furqat D) Ogahiy

49. 1681-yil Samarqand yaqinidagi Miyonkol qo'zg'olonida ishtirok etgan, «millatni birlikka chorlagan shoir» kim?

A) Turdi Farog'iy B) Ogahiy C) Maxmur D) Gulxaniy

50. Hayotning ko'plab qiyinchiliklariga va taqdirning son-sanoqsiz sinovlariga duch kelgan, to'ng'ich o'g'li bevaqt vafot etgan, akasi Farhodbiy Buxoro hukmdori Abulfayzxon qo'lida katta amaldorlardan biri bo'lishiga qaramay, qatl etilgan ijodkor kim?

- A) Mashrab B) A. Bahodirxon
C) Z. M. Bobur D) So'fi Olloyor

51. So'fi Olloyorning «Sabot ul-ojizin» nomli turkiy tilda bitilgan asari uning fors-tojik tilida yaratilgan qaysi asarining qayta ishlagan nusxasi hisoblanadi?

- A) «Maxzan ul-muteyin»
B) «Murod ul-orifin»
C) «Maslak ul-muttaqiyn»
D) A, B, C

52. So'fi Olloyorning qaysi asarida fiqh, shariat ahkamlari, ma'naviyat, axloq qoidalari haqida bahs yuritilgan?

- A) «Maxzan ul-muteyin»
B) «Murod ul-orifin»
C) «Najot ul-tolibin»
D) «Maslak ul-muttaqiyn»

53. «Maslak ul-muttaqiyn» (So'fi Olloyor) asari haqidagi to'g'ri ma'lumotlar berilgan qatorni toping.

- A) hajmi 12 000 baytdan ko'proq, masnaviyda yozilgan B) hajmi 6500 bayt, masnaviyda yozilgan C) hajmi 51 000 baytdan ortiq, masnaviyda yozilgan D) hajmi 120 000 bayt, masnaviyda yozilgan

54. Qaysi ijodkorning o'gli Sirojiddin va nabirasi Salohiddin ham shoir bo'lgan?

- A) Turdi B) Huvaydo C) Xoja
D) Mashrab

55. «Ibrohim Adham» dostoni hamda «Rohati dil» manzumasi muallifini toping.

- A) Ogahiy B) Avaz O'tar C) Huvaydo
D) Mashrab

56. Mashrabning dunyoga dushmanlarcha qarashining sabablarini qaysi misra bilan boshlanadigan g'azaldan bilish mumkin?

- A) «Ishq vodisidan bir kecha men hay-haylab o'ttum» B) «Sanamning ishqida tinmay yurub, ovvora Mashrabman»
C) «Agar oshiqlik'im aytsam, kuyub jon-u jahon o'rtar» D) «Qildi menga bir jilvaye nogoh boqa qoldim»

57. Mashrabning «Ajab Majnun erurman dasht ila sahrog'a sig'mamdur» deya boshlanuvchi g'azalida lirik qahramon «mavj urub dunyog'a sig'mamdur» deganida o'zini nimaga qiyoslagan?

- A) quyoshga B) nurga C) oltinga
D) gavharga

58. Mashrabning qaysi g'azalida baytma-bayt saji san'atining qo'llanilishi uning ohangdorligini oshirgan?

- A) «Qalandar bo'l» B) «O'rtar»
C) «Mashrabman» D) «O'ttum»

59. Mashrabning qaysi g'azalida ketma-ket besh baytda talmeh san'atining go'zal namunasini ko'rish mumkin?

- A) «Qalandar bo'la» B) «O'rtar»
 C) «Sig'mamdur» D)
 «Mashrabman»

60. Mashrabning quyidagi baytida oshiq ishqining boshlanishi qaysi qahramonlarni yodga soladi?

Anodin qay kuni bo'ldum,
 sening ishqingda oh urdim,
 Muhabbat dashtida yurgan
 bo'lub ovvora Mashrabman.

- A) Farhod va Majnun
 B) Yusuf va Zulayho
 C) Shirin va Layli
 D) Tohir va Zuhra

61. Mashrab asarlarining nisbatan mukammal to'plami hisoblangan «Mehribonim, qaydasan» to'plamida qaysi janrdagi she'rlar uchramaydi?

- A) ruboiy B) g'azal C) mustazod
 D) musaddas

62. Qaysi shoir «yuzi qizil-oq, ostidagi toyloqi o'ynoqlab turgan», «asli qalmoq, zoti qirg'iz, lola paypoqli» sahroyi bo'tako'z qizlarni madh etgan?

- A) Ogahiy B) Nodira C) Mashrab
 D) Navoiy

63. Quyidagi qaysi adiblarning ijodi, hayot yo'li vahdat ul-vujud ta'limotiga mos keladi?

1.Mashrab; 2.Bobur; 3.Nasimiy;
 4.Mansur Halloj; 5.A.Navoiy;
 6.Ibrohim Adham 7. Ogahiy.

- A) 2,3,5,7
 B) 1,3,4,6
 C) 1,2,4,6,7 D) barchasi

GULXANIY, MAXMUR, MUNIS, AMIRIY

1. Qoshingg'a tekuzmagil qalamni, Bir harf ila buzmagil raqamni – matla'li mashhur g'azalning muallifi kim?

- A) Shermuhammad Munis B) Zokirjon Furqat C) Boborahim Mashrab
 D) Umarxon (Amiriy)

2. Qaysi shoir ijodida maqol, matal va iboralar ko'p qo'llangan?

- A) Mashrab B) Gulxaniy C) Furqat
 D) Hamza

3. «Zarbulmasal»(Gulxaniy) asarida Boyo'g'li qizining qaliniga so'ragan vayronani Qo'qonda topilmasa, yana qaysi muzofotdan topib berishga va'da bergan?

- A) Samarqand B) Farg'ona
 C) Marg'ilon D) Buxoro

4. Gulxaniyning «Zarbulmasal» asarida Boyo'g'lining qiziga qaysi qush sovchi bo'lib boradi?

- A) qarchig'ay B) ko'rqush
 C) xumo D) hudhud

5. Navkarlikda shijoati, dovyurakligi bilan ajralib turgan, «Jur'at» taxallusi bilan g'azallar bitgan shoir nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Hamza B) Munis C) Bobur
 D) Gulxaniy

6. «Zarbulmasal» (Gulxaniy) asaridagi qaysi masalda erki o'zida bo'lmagan kishining fojiasi ko'rsatilgan?

- A) «Toshbaqa va chayon»
 B) «Maymun va Najjor»
 C) «Tuya bilan bo'taloq»
 D) «Kabutar bilan zog'»

7. Gulxaniyning «Zarbulmasal»ida Boyo'g'li qizi Gunashbonu uchun qancha mahr (qalin) so'raydi?

- A) tilla isirg'a va bilakuzuk B) ming chordevor C) ikki buzuq vayrona uy D) Farg'ona muzofotidagi barcha o'rmonlar

8. Munisning «Istading, ey dil, ko'zin joning kerakmasmu sanga?» satri bilan boshlanadigan g'azalida shoir o'tli muhabbatga yo'liqqan oshiqning nolalarini ifoda etish uchun qanday obrazdan foydalangan?

- A) oshiq B) jism C) yor D) ko'ngil

9. Xarob qishloqlarda qashshoq hayot kechirayotgan dehqonlar obrazi aks etgan asarni belgilang.

- A) «Qisasi Rabg'uziy» (Rabg'uziy) B) «Hapalak» (Maxmur) C) «Maskovchi boy ta'rifida» (Muqimiy) D) «Nur borki, soya bor» (O'tkir Hoshimov)

10. Maxmurning vatani – ...

- A) Andijon B) Buxoro C) Toshkent D) Qo'qon

11. Maxmurning otasi ismi va taxallusi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Mahmud, Akmal B) Mulla Normuhammad, Maxmur C) Mulla Shermuhammad, Akmal D) Mulla Shermuhammad, Maxmur

12. Maxmurning «Hapalak» she'ri qaysi janrga mansub?

- A) ruboiy B) muxammas C) tuyuq D) g'azal

13. «Kechalar yotgani na xo'shim bor,

Bir hovuch na uyimda g'allam bor, Ikki gaz na boshimda sallam bor» – satrlari qaysi shoir qalamiga mansub?

- A) Navoiy B) Muqimiy C) Furqat D) Maxmur

14. Maxmur asarlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Hapalak», «Hakim Turobiy tilidan», «Yusuf va Zulayho» B) «Hakim Turobiy haqida», «Hapalak», «Anor» C) «Qozi Muhammad Avj haqida hajviya», «Tohir va Zuhra», «Hapalak» D) «Hakim Turobiy haqida», «Hakim Turobiy tilidan», «Hapalak»

15. «Ey jahondori zafar, kavkabayi davri falak,

Go'sh qil qissayi qishlog'i xarobi Hapalak» – satrlari bilan boshlanuvchi mashhur hajviy asar kimning qalamiga mansub?

- A) Muqimiy B) Zavqiy C) Gulxaniy D) Maxmur

16. Amiriyning juda uzoq yillardan buyon mashhur «Cholzarb» kuyiga solinib, qo'shiq sifatida aytib kelinayotgan g'azalini belgilang.

- A) «Lab uyur takallumg'a, zulfingni parishon qil» B) «Qoshingg'a tekuzmag'il qalamni» C) «Junun daryosi tug'yon aylamakni mendin o'rgandi» D) «Ishq asrorin pinhon aylaram ag'yor aro»

17. «Zarbulmasal» asarida tilga olingan qushlar nomi to'g'ri ko'rsatilgan qatorni toping.

- A) Chumchuqvoy, Olaqarg'a, Bulbul B) Kordon, Turumtoy, Kulonkir

C) Yapaloqqush, Kaptar, Bulbul

D) Zogʻ, Koʻrqush, Laylak

18. Qaysi shoir «sheʼr shunday qoʻsh tigʻli qilichdirki, har qanday podshoh bu bilan lashkar tortmay jahonni egallashi mumkin» deb yozgan?

A) Lutfiy B) Atoyi C) Munis

D) Ogahiy

19. Munisning quyidagi tuyugʻi shoir hayotining qaysi muhim nuqtasini belgilaydi?

Muniso, toʻkmay yigirma yetti yosh

Vah, yigirma yetti uzra yetti yosh.

Yosh kibi mashgʻulliq qilmoq nedur,

Har qachonkim, suhbatinggʻa yetti yosh.

A) Shoirning birinchi farzandi

tugʻilgan B) Shoir saroyda

farmonnavislik vazifasiga

tayinlangan

C) Shoir ilk devonini yozib tugatgan

D) Shoir «Firdavs ul-iqbol» asarini yozib tugallagan

20. Munisni devon tuzishga

undagan «hazrati Sultoni

Sohibqironning aqosi, davlat

xilʼatining yaqosi, amiri kabir»

nomi toʻgʻri qayd etilgan javobni belgilang?

A) Avazbiy inoq B) Ogahiy

C) Muhammad Rahim I

D) Qutlugʻmurod inoq

21. Xorazmning sugʻorish

ishlariga bagʻishlangan «Arnalar»

nomli asar yozgan shoir va

tarixchining ismi koʻrsating.

A) Ogahiy B) Haydar Xorazmiy

C) Komil Xorazmiy D) Munis

22. Sheʼr va ijodkor qadr-qimmat, badiiy ijod haqida «Soʻz», «Shuaro», «Sheʼr ul tigʻi dudamdurkim» matlaʼli gʻazallar yozgan shoir qaysi javobda toʻgʻri koʻrsatilgan?

A) Bobur B) Mashrab

C) Anbar Otin D) Munis

23. «Yutubon bu zamonda qon shuaro,

Nazm etar gavhari figʻon shuaro.

Yerga xurshiddek solur davron,

Qilsalar sayri osmon shuaro» –

baytlari muallifi qaysi javobda toʻgʻri koʻrsatilgan?

A) Turdi B) Bobur C) Lutfiy D) Munis

24. Navoiyni oʻziga «maoniy yoʻlida

pir» deb bilgan, oʻz ismining buyuk

piri ismiga oʻxshashligi bejiz

emasligini taʼkidlagan shoirni

aniqlang.

A) Munis B) Feruz C) Amiriy

D) Fazliy

25. Shermuhammad Munisning

«Munis ul-ushshoq» devoni nomining mazmuni nima?

A) «Munisning oshiqlari»

B) «Oshiqlar tumori»

C) «Doʻstlarning oshigʻi»

D) «Oshiqlar doʻsti»

26. Shermuhammad Munis asarlari

toʻgʻri qayd etilgan javobni toping.

A) «Devoni Munis», «Savodi taʼlim»,

«Mahzan ul-asror»

B) «Munis ul-ushshoq», «Gulistoni bit-

turkiy», «Firdavs ul-iqbol»

C) «Ravzat us-safo», «Lison ut-tayr»,

«Qissayi Mashrab»

D) «Devoni Munis», «Munis ul-ushshoq», «Savodi ta'lim»

27. *She'r farzandan afzal, chunki uning hayoti boqiydur, she'r abadiy qolg'usidir, degan g'oya Munisning qaysi she'rida aks etgan?*

A) «Shuaro» B) «So'z»

C) «Ustozlar e'tirofi» D) «She'r»

28. *Tarixchi, tarjimon, xattot, mirob bo'lgan taniqli o'zbek shoiri kim?*

A) Gulxaniy B) Furqat C) Amiriy
D) Munis

29. *Gulxaniyning «Zarbulmasal» asarida «Toshbaqa va chayon» masalida nimaga e'tibor qaratiladi?*

A) yolg'on so'zlamaslikka
B) doimo yaxshilik qilishga
C) do'st tanlashda adashmaslikka
D) adolatli bo'lishga

30. *To shoh yonida yerdur farzindek egrilarg'a, Muniski rostravdur, dur o'ldi o'ylakim rux – misralarida Munis uddaburonligi uchun shoh yonidan joy olgan amaldorlarni shaxmat taxtasidagi farzinga, rostgo'yligi uchun chekkaga surilganlarni esa ruxga o'xshatadi. Bu qaysi shoir an'analari sifatida namoyon bo'ladi?*

A) Yassaviy B) Navoiy C) Bobur
D) Mashrab

31. *Maxmurning bizgacha yetib kelgan she'rlarining soni nechta?*

A) 250 ta B) 69 ta C) 18 ta
D) 119 ta

32. *Davlatning borida bordur ahli olam oshno,*

Qaytgach davlat, jahonda topilur kam oshno ...

Bayt muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Ogahiy B) Munis C) Nodira

D) Uvaysiy

33. 1. *Yosh kibi mashg'ulliq qilmoq nedur*

2. *Har qachonkim suhbatingg'a yetti yosh*

3. *Muniso, to'kmay yigirma yetti yosh*

4. *Vah, yigirma yetti uzra yetti yosh.*

Tuyuq misralarining to'g'ri tartibini toping.

A) 1, 3, 4, 2 B) 3, 4, 2, 1

C) 3, 4, 1, 2 D) 4, 3, 2, 1

34. *O'zining taxallusi bilan do'stlik, birodarlikni shior qilib olgan shoir (taxallusining ma'nosi «yaqinlik, ulfatlik, chin do'st») kim?*

A) Olloyor B) Ogahiy

C) Huvaydo D) Munis

35. *Quyidagi bayt bilan boshlanuvchi g'azal muallifini toping.*

Osafo, avqot ilgida ado bo'ldim, vazir,

Muffis-u qalloshliqdan g'amzado bo'ldim, vazir.

A) Gulxaniy B) T. Farog'iy

C) Uvaysiy D) Maxmur

36. *Maxmur tug'ilgan Hapalak qishlog'i haqida ayrim ma'lumotlarni bergan adabiyotshunos olim kim?*

A) A. Qayumov B) B. To'xliyev

C) F. Sulaymonova D) U. Normatov

37. *Adabiyotshunos olim Aziz Qayumovning Hapalak qishlog'i*

haqidagi ma'lumotlarida yana qaysi qishloqlarning nomi keltirilgan?

- A) Beshariq, To'lash, Buvayda
- B) Elash, To'lash, Tovush
- C) Do'rmancha, Topish, Ravot
- D) Kudash, Buvayda, Elash

38. «Eshak o'yuni qirq yilda va yana it o'yuni bor anda» maqoli «Zarbulmasal» asaridagi qaysi masalda uchraydi?

- A) «Toshbaqa bilan chayon»
- B) «Tuya bilan bo'taloq»
- C) «Maymun bilan najjor»
- D) «Sher bilan Durroj»

39. Raxshi himmat men tutib mahkam yolin,

Yor izidin yet, karam qil, deb yolin.

Yo'q-u borimni yoqib kul ayladi,

Ishq o'tidin ko'kka chirmashg'on yolin.

Munisning ushbu tuyug'ida qo'llangan tajnislar ma'nosi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) otning yoli, yalinmoq, yolqin
- B) kamol, bukilgan nihol, yalinmoq
- C) yalinmoq, ko'nglini olish, otning dumi
- D) ko'z yoshlari, otning dumi, ko'nglini olish

40. Qaysi adib yo'l ustida yotgan ko'zguni topib ilgan habash haqida yozgan?

- A) Navoiy B) S.Sheroziy
- C) Gulxaniy D) Abay

XVIII–XIX ASRLAR O'ZBEK ADABIYOTI

UVAYSIY, NODIRA, OGAHIY, FERUZ

1. «Uvaysiymon», «Ko'ngul dog' o'ldi...» g'azallari qanday asar sanaladi?

A) yor va diyor haqidagi B) vatan sog'inchisi haqidagi C) shoira shaxsiyati, zamon, ijtimoiy muhit munosabatlarini aks ettiruvchi

D) farzand sog'inchisi to'g'risidagi

2. Nodira ahvolidin ogoh bo'ling, Ey musohiblarki, qolmish yorsiz. Ushbu g'azalda Nodira hayotining qanday holati ifoda etilgan?

- A) zamondan shikoyat B) judolik
- C) xudoga iltijo D) visol damlari

3. Ikki mahbubin ko'rdim, ikkisini kindigi bir,

Ikkisin orasig'a tushsang topadursan kasr. (Uvaysiy)

Chistonning javobini toping.

- A) yong'oq B) pichoq
- C) qaychi D) o'roq

4. Uvaysiy quyidagi kichik janrlardan qaysi birida shuhrat topgan?

- A) qit'a B) fard C) ruboiy
- D) chiston

5. «Yorning vasli emas ozorsiz, Gulshan ichra gul topilmas xorsiz» – matla'li mashhur g'azal muallifi kim?

- A) Nodira B) Uvaysiy C) Ogahey
- D) Munis

6. Shoir a Uvaysiyning asli ismi nima?

- A) Zebunniso B) Nodira
C) Jahon otin D) Uvaysiy

7. O'zining shoirona zakovati, dadilligi, saboti kabi xislatlari bilan Umarxon–Nodiralalar muhabbatiga sazovor bo'lgan shoirani toping.

- A) Anbar Otin B) Dilshodi Barno
C) Mahzuna D) Jahon otin Uvaysiy

8. Uvaysiyning «Dog' o'ldi» g'azali qanday boshlanadi?

- A) Bu charxi bemuruvvatdin...
B) Qabih guftor mardumdin...
C) Ochilmay gul sifat...
D) Zamona kulfatidin...

9. «Vasl uyin obod qildim, buzdi hijron oqibat», «Fig'onkim gardishi davron...», «Yorning vasli emas ozorsiz», «Muhabbatsiz kishi odam emasdur» misralari bilan boshlanuvchi g'azallarning muallifi kim?

- A) Uvaysiy B) Navoiy
C) Bobur D) Nodira

10. Qalandar vasfida bitilgan quyidagi g'azal muallifi to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping?
Harifi sog'aru, sahbo qalandar,
Muhabbat ko'yida shaydo qalandar.

Xudodin o'zga yo'qdur takyagohi,
Junun iqlimida yakto qalandar.
A) Mashrab B) So'fi Ollayor
C) Nodira D) Huvaydo

11. Qilmag'il zinhor izhor ehtiyoj,
Kim aziz elni qilur xor ehtiyoj.

Ushbu misralar muallifi kim?

- A) Said a Zunnunova B) Uvaysiy
C) Nodira D) Anbar Otin

12. Uvaysiy badiiy adabiyot qoidalarini, fors-tojik va arab tillarini kimdan o'rgangan?

- A) Nodiradan B) turmush o'rtog'i
Hojixondan C) onasi Chinnibibidan
D) Otasi Siddiq bobodan

13. Nodiraning quyidagi baytida qo'llangan badiiy san'at qaysi shoir tasvir uslubini eslatadi?

Belining borlig'in qildi kamarbandi ayon,
Og'zi yo'q erdi, ani qildi padidor hadis.

- A) Boborahim Mashrab B) So'fi
Ollayor C) Turdi Farog'iy
D) Zahiriddin Bobur

14. Quyidagi baytlarning qaysi birida Uvaysiyning ayollik-onalik xislatlari bo'rttirib ko'rsatilgan?

A) Bugun, ey do'stlar, farzandi jononimni sog'indim,
Gado bo'lsam, ne ayb, ul shohi davronimni sog'indim.
B) Dil manzarini pok etibon muntazir o'ldum,
Bo'lg'aymu lekin tab'i gulzoringg'a munosib.
C) So'zimdin xotiring uzra gumona o'zga yetkursa,
Ki izhor aylamay naylay, ko'ngil dog' o'ldi, dog' o'ldi. D) A,B,C

15. Nodira g'azallarida uchraydigan «mashshota» va «shona» so'zlarining ma'nosini aniqlang.

- A) pardozchi, taroq
B) mahbub, soch

C) oshiq, taroq

D) shamshod, burama soch

16. Hayosizdin aslo vafo istama,

Vafosizdin aslo hayo istama.

(Ogahiy)

Bayt qaysi adibning hikmatli

so'ziga o'xshash?

A) Navoiy B) Bobur C) Furqat

D) Ibrat

17. «Choy» radifli g'azalning

muallifini ko'rsating.

A) Nodira B) Uvaysiy C) Munis

D) Ogahiy

18. «Falakkim, yaxshilar bazmida

qadrimni baland etmas,

Dame yo'q kim, yomonlar

majmayida mustamand etmas.

Bu hasratdin ko'zim ashki yo'lin

bir lahza band etmas,

Mani man istagan o'z suhbatiga

arjumand etmas,

Mani istar kishining suhbatin

ko'nglum pisand etmas».

Ushbu matla'li muxammas

kimning qaysi shoir g'azaliga

muxammasi?

A) Navoiy g'azaliga Mashrab

muxammasi B) Navoiy g'azaliga

Ogahiy muxammasi C) Bobur

g'azaliga Munis muxammasi D)

Bobur g'azaliga Ogahiy

muxammasi

19. «Mushkin qoshining hay'ati ul

chashmi jallod ustina,

Qatlim uchun «nas» kelturur,

chun eltibon «sod» ustina» –

matla'li mashhur g'azalning

muallifi kim?

A) Navoiy B) Mashrab

C) Ogahiy D) Nodira

20. XIX asrda yashab ijod etgan shoir,
tarixchi va tarjimonni belgilang.

A) Bobur B) Muqimiy

C) Ogahiy D) Gulxaniy

21. Ogahiyning «Bo'lmasa bo'lmasun,
netay» radifli g'azali –

A) Yassaviy g'azaliga muxammas

B) Bobur g'azaliga nazira

C) Mashrab g'azaliga o'xshatma

D) Navoiy g'azaliga nazira

22. Ogahiy Sa'diy «Guliston»ini

kimning topshirig'i bilan turkiy tilga

tarjima qilgan?

A) Sher Muhammad Munisning

topshirig'i bilan B) Sayyid Muhammad

Raximxon I ning topshirig'i bilan

C) Muhammad Rahimxon to'ra – Feruz

topshirig'i bilan D) Muhammad

Yusufbek Bayoniy topshirig'i bilan

23. Zayniddin Vosifiyning ko'plab

tarixiy va adabiy-badiiy asarlarga

manba bo'lgan «Badoye' ul-vaqoye'»

(«Go'zal voqealar») asarini forsiydan

o'zbekchaga o'g'irgan shoir nomi qaysi

javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Sayfi Saroyi B) Furqat

C) Navoiy D) Ogahiy

24. «Ta'viz ul-oshiqin» tarkibidagi

qaysi mustaqil asar Ogahiyning hayoti,

xasbi holi haqida ma'lumot beruvchi

birlamchi manba bo'lib hisoblanadi?

A) masnaviy B) debocha

C) «Ash'ori forsiy» D) xotima

25. Quyidagi qaysi asarlar Ogahiyning

tarixiy asarlari sanaladi?

A) «Ta'viz ul-oshiqin», «Riyoziy ud-

davla», «Gulshani davlat» B) «Riyoziy

ud-davla», «Shohidi iqbol», «Zubdat ut-

tavorix» C) «Ta'viz ul-oshiqin»,
«Badoye' ul-vaqoye'», «Guliston»
D) «Ravzat us-safo», «Guliston»,
«Yusuf va Zulayho»

26. Ogahiyning «Ta'viz ul-oshiqin» devonida nechta janrdagi asarlar mavjud?

A) 47 ta B) 10 ta C) 19 ta D) 12 ta

27. Quyidagi satrlar qaysi shoir qalamiga mansub?

Himmatimiz baland erur o'ylaki,
hech tushmag'ay,

Dahri dani arusning jilvasiga
nigohimiz.

A) Alisher Navoiy B) Ahmad Yassaviy C) Ogahiy D) Mashrab

28. Ogahiy talqinicha, barkamol hukmdor quyidagi fazilatlarining qaysi biriga ega bo'lishi kerak?

A) himmat, shijoat, adolat, g'ayrat, sipoh ko'nglini olmoq B) saxovat, iffat, hayo, hilm C) futuvvat, sof niyat, muruvvat, hamiyat, shariat hukmiga rivoj bermoq

D) Yuqoridagi barcha fazilatlariga ega bo'lishi kerak

29. Nizomiy Ganjaviyning «Haft paykar» asarini o'zbek tiliga o'g'irgan muallifni aniqlang.

A) Muhammadrizo Ogahiy B) Qutb Xorazmiy C) Shermuhammad Munis

D) Komil Xorazmiy

30. «Hazrati imom G'azzoliydan so'rdilarkim, ilmda mundog' oliy martabag'a nechun yetishding? Anda imom dedi: – Bilg'ilkim, har nimarsanikim bilmadum, oni kishidin so'rmoqda mangu nomus

qilmadum».

Alisher Navoiyning «Bilmaganni so'rab o'rgangan olim, orlanib so'ramagan – o'ziga zolim» mazmunidagi hikmatli so'ziga hamohang yuqoridagi parcha qaysi asardan olingan?

A) «Kalila va Dimna»ning Almaiy tarjimasi B) Abdulla Avloniyning

«Turkiy guliston yoxud axloq»idan

C) Sa'diy «Guliston»ining Ogahiy tarjimasidan D) Navoiyning «Majolis un-nafois»idan

31. Ogahiyning davlatchilik, davlatni oqilona boshqarishdan, amaldorlar qanday bo'lishi kerakligidan bahs etuvchi g'azali qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «Aziz o'lmoq istar ersang»

B) «Ustina» C) «Nokasga ta'zim aylama» D) «Donoyi oliyjohtar»

32. Qilib oyini mehr og'oz navro'z, Kelib qish fasli yetti yoz navro'z.

She'r muallifini toping.

A) Munis B) Nodira C) Uvaysiy

D) Ogahiy

33. Qoziki, yegay rishva bila besh xiyor,

Sobit sening uchun qilur o'n harbuzag'a zor.

Ushbu bayt qaysi asardan olingan?

A) A.Navoiyning «Mahbub ul-qulub» asaridan B) Sayfi Saroyining «Vasf ush-shuaro» she'ridan

C) Sa'diy Sheroziy «Guliston» asarining Ogahiy tarjimasidan

D) Durbekning «Yusuf va Zulayho» asaridan

34. Munisning tugallanmay qolgan

«Firdavs ul-iqbol» asarini,
Mirxondning «Ravzat us-safo»
asari tarjimasini kim tugatgan?

- A) Komil Xorazmiy B) Lutfiy
C) A. Bahodirxon D) Ogahiy

35. A. Navoiy asari nomi bilan bir
xil Ogahiy qalamiga mansub
asarni toping.

- A) «Mahbub ul-qulub» B) «Lison
ut-tayr» C) «Nasoyim ul-muhabbat»

D) «Zubdat ut-tavorix»

36. Nodiraning turkiy devonidan
necha g'azal o'rin olgan?

- A) 260 ta B) 600 ta C) 189 ta
D) 240 ta

37. Muhammad Mahdiy
Astorobodiyning «Tarixi
jahonkushoyi Nodiriy»,
Muhammad Muqim Hirotiyning
«Tabaqoti Akbarshohiy»,
Badriddin Hiloliyning «Shoh va
gado» kabi asarlarni o'zbek tiliga
tarjima qilgan adibni ko'rsating.

- A) Nodira B) Ogahiy C) Turdi
D) Munis

38. «Qish» radifli g'azal muallifini
belgilang.

- A) Munis B) Ogahiy C) Lutfiy
D) Navoiy

39. «Navro'z bo'lsun» va «Navro'z
erur» nomli g'azallar muallifi
qaysi qatorda berilgan?

- A) Navoiy B) Lutfiy C) Bobur
D) Ogahiy

40. Ulki, ogahlarning ogahidur,
Fazlu donish sipehrining
mohidur.

So'zi ortuq durur guhardin ham,
Fazlu donishda olam ichra olam.

Ogahiyga berilgan ushbu ta'rif kim
tomonidan bitilgan?

- A) Komil Xorazmiy B) Muhammad
Rahim II – Feruz C) Munis
D) Tabiiy

41. Ogahiyning qaysi asarida bevafo
dunyoning teskariligi bayon etilgan
baytlar uchraydi?

- A) «Ogohnom»
B) «Qasidai nasihat»
C) «Ustina» D) «Navro'z»

42. Kimning qaysi asarida dunyo
mehr-u vafosi yo'q, jafakor makkora
ayolga o'xshatilgan?

- A) Navoiy fardida B) Bobur ruboiysida
C) Ogahiy tarjima bandida
D) Munis g'azalida

43. Ogahiy va shayxulislom
Salimoxun Matpona o'glini ustoz va
pir tutgan, davlat arbobi, shoir,
musiqashunos, olim va bastakor
bo'lgan adib kim?

- A) Muhammad Rahimxon Feruz
B) Abulg'azi Bahodirxon
C) Sher Muhammad Munis
D) Avaz O'tar

44. Quyidagi misralarda qaysi xon vasf
etilgan?

...Bugun, podshoho, sanga saltanat
Beribdur Xudo ko'rguzub marhamat.
Agarchi bu ish bas og'ir yukdurur,
G'amu mehnati necha turlukdurur.

- A) Husayn Boyqaro B) Olloqulixon
C) Muhammad Rahimxon soniy Feruz
D) Amir Temur

45. Quyidagi misralarda qaysi xonning
ta'rif keltirilgan?

Shahanshahliq o'lsun muborak
sango,

Madadkor Tangri taborak sango.

- A) Husayn Boyqaro B) Olloqulixon
C) Feruzshoh D) Mahmud Qatag'on

46. Quyidagi bayt kimning qaysi asaridan olingan?

**Hayosizdan aslo vafo istama,
Vafosizdan aslo hayo istama.**

- A) Ogahiy, «Ogohnoma»
B) Navoiy, «Mahbub ul-qulub»
C) Munis, «Munis ul-ushshoq»
D) Furqat, «Kelinchak»

47. Ogahiyning qaysi baytida ma'shuqaning olamlarga tatigulik go'zalligi muholaga ali yo'sinda tasvirlangan?

A) Tan-u jonim hadaf aylab, o'q-u tosh otsang, ey chobuk,
Biri o'qingdin evrulsun, biri toshingdin aylansun.

B) Chu o'n sakkizga yetti yoshing, ol burqa jamolingdin

Ki, o'n sakkiz ming olam o'n sakkiz yoshingdin aylansun.

C) Boqib ko'z uchidin pinhon' fosh etding tag'ofillar,

Yo'q-u borim hamul pinhon ila foshingdin aylansun.

D) A,B,C

48. Ogahiyning qaysi she'rida dunyo omonat uyga o'xshatilgan?

- A) «Dahr uyi bunyodkim,...»
B) «Yuzing ochkim,...»
C) «Mushkin qoshining hay'ati...»
D) «Qotig'roq kelmadi hargiz...»

49. O'zbek adabiyotida qaysi shoirning qish va bahor tasviri chizilgan she'rlarini o'qir ekanmiz, uning peyzaj ustasi, o'tkir nigoh ustasi ekanligi namoyon bo'ladi?

- A) Munis B) Uvaysiy C) Nodira
D) Ogahiy

50. «Ustina» radifli g'azalida Ogahiy arab alifbosidagi «nun», «sod» harflarini bir-biriga qo'shib, qanday so'zni hosil qilgan?

- A) «nas», ya'ni hukm B) «nishot», ya'ni shodlik C) «nukat», ya'ni nozik va hikmatli gaplar D) «nihon», ya'ni yashirin

51. «Ogohnoma»(Ogahiy) qasidasida saltanatni yuksaltiradigan nechta fazilat sanalgan?

- A) 30 ta B) 33 ta C) 22 ta D) 15 ta

52. O'zaro bir-biriga moslik aks etgan javobni belgilang.

- 1) «Ne bo'lursan»; 2) «Deyin»;
3) «Sog'indim»; 4) «Ehtiyoj».

a) Uvaysiy g'azali;

b) Lutfiy g'azali;

c) Navoiy g'azali;

d) Nodira g'azali.

A) 1-b, 2-c, 3-a, 4-d

B) 1-d, 2-c, 3-b, 4-a

C) 1-c, 2-d, 3-a, 4-b

D) 1-b, 2-d, 3-a, 4-c

53. Ogahiy hayoti va ijodi bilan bog'liq voqealar ketma-ketligi qaysi javobda to'g'ri keltirilgan?

- 1) «Riyoz ud-davla» kitobining yozilishi; 2) «Zubdat ut-tavorix» asarining yozilishi; 3) Ogahiyning Olloqulixon tomonidan suv ishlari boshqaruvchisi qilib tayinlanishi; 4) «Gulshani davlat» asarining yozilishi; 5) Ogahiyning miroblikdan iste'fo berishga majbur bo'lishi.

A) 1,5,2,3

B) 1,3,5,2,4

C) 3,1,5,4,2

D) 3,1,2,5,4

54. Quyidagi baytda Nodira kimga murojaat qilgan?

**Doda keldim, ey salotin sarvari,
dodim eshit,**

**Sen shah-u men benavo, lutf ayla,
faryodim eshit.**

A) Allohga

B) Nasrulloxonga

C) Allohga va Amir Umarxonga

D) Amir Umarxonga

55. Qaysi shoir o'z asarlaridan birida tazod san'ati vositasida saltanat ishlarini yaxshi yo'lga qo'yish uchun qilinishi shart bo'lgan yigirma ikki sifatni va saltanatni tanazzulga olib boradigan o'n sakkiz illatni ko'rsatib bergan?

A) Bobur

B) Navoiy

C) So'fi Olloyor

D) Ogahiy

56. Nodiraning «Firoqnoma» asariga yaqin mavzuda qaysi shoir «Ayol» nomli she'r yaratgan?

A) A.Oripov

B) M.Yusuf

C) Fitrat

D) Zavqiy

57. Nodira «Firoqnoma»ning naqorat qismida qo'llagan murojaat jumla qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

A) «Ey mug'anniy»

B) «Yo rab»

C) «Yo falak»

D) «Ey shohim»

58. Uvaysiyning «Sog'indim» radifli g'azalida nima aks ettirilgan?

A) hayotining eng baxtli onlari

B) lirik qahramonning yorga murojaati

C) o'g'li Muhammadxonning sarbozlikka yuborilish munosabati bilan farzandanin judo onaning iztiroblari

D) A,B,C

59. Nodiraning favqulodda teran fikrlarga boyligi, ifodaning kutilmagan tarzda yorqinligi bilan ajralib turadigan g'azalini aniqlang.

A) «Yorning vasli emas ozorsiz»

B) «Doda keldim, ey salotin sarvari...»

C) «Qilmag'il, zinhor izhor ehtiyoj»

D) «Kel, dahrni imtihon etib ket»

60. Nodira o'zining «Firoqnoma» muashsharini qaysi taxallus bilan bitgan?

A) Nodira

B) Mohlar oyim

C) Maknuna

D) Komila

61. Nodiraning «Firoqnoma» muashsharida radiflar qay holatda qo'llangan?

A) birinchi bandida radif qo'llangan, qolganlarida qo'llanmagan

B) radiflar yo'q

C) ayrim bandlarida radif qo'llangan, ayrimlarida esa yo'q

D) barcha bandlarda qo'llangan

62. «Jilva ko'rsatdi chu ul sarvi diloro bog' aro», «Kel, sanga ey shahi jahon, mamlakati jahon fido», «Na gul sayr ayla, fikr bayon et» kabi g'azallar kimning qalamiga mansub?

A) Fuzuliy B) Uvaysiy

C) Amiriy D) M.Nodira

63. «Devoni Maknuna» kimning qalamiga mansub?

- A) Mohlaroyim
- B) Uvaysiy
- C) Anbar Otin
- D) Dilshodi Barno

XIX–XX ASRLAR O‘ZBEK ADABIYOTI

1. XIX asrning ikkinchi yarmi – XX asr boshlarida badiiy tarjima bilan ham shug‘ullangan ijodkorlar nomi qaysi javobda to‘g‘ri ko‘rsatilgan?

1. Ogahiy. 2. Almaiy. 3. Muqimiy. 4. Zavqiy. 5. Sidqiy-Xondayliqiy. 6. Komil Xorazmiy.

- A) 2, 4, 5 B) 1, 2, 3, 4, 5
C) 1, 3, 5, 6 D) 1, 2, 5, 6

2. XIX asr so‘nggi choragi – XX asr boshlari Xiva adabiy muhiti namoyandalari qayd etilgan javobni belgilang.

- A) Muhammad Rahimxon Feruz, So‘fizoda, Yusuf Saryomiy B) Ahmad Tabibiy, Avaz O‘tar, Muhammad Rasul Mirzo C) Komil Xorazmiy, Ziyovuddin Xaziniy, Nodim D) Avaz O‘tar, Toshxo‘ja Asiriy, Muhayyir

O‘ZBEK MA‘RIFATCHILIK ADABIYOTI

1. Quyidagi ijodkorlardan qaysilari ma‘rifatchilik adabiyoti vakillari

hisoblanadi?

1. Muhammadniyoz Komil. 2. Ubaydulla Zavqiy. 3. Muqimiy. 4. Cho‘lpon. 5. Turdi Farog‘iy.

- A) 1, 2, 3, 5 B) 1, 2, 3, 4, 5
C) 2, 3, 5 D) 1, 2, 3

2. Muhammadniyoz Komil asarlari qaysi adabiyot namunasi sifatida o‘rganiladi?

- A) ma‘rifatchilik adabiyoti
B) mumtoz adabiyot
C) sho‘rolar adabiyoti
D) jadid adabiyoti

3. Ma‘rifatchilik adabiyotining qahramoni kim?

- A) har tarafлама yetuk inson
B) komil inson C) vatanparvar shaxs
D) ma‘rifatli shaxs

4. Ma‘rifatchilik adabiyotining asosiy xususiyatlari qaysi javobda to‘g‘ri ko‘rsatilgan?

- A) xalq hayoti badiiy adabiyot manbasi bo‘ldi B) oddiy odamlar badiiy asar qahramoni bo‘ldi
C) sanalganlarning barchasi
D) badiiy asar tili so‘zlashuv tiliga yaqinlashdi

KOMIL XORAZMIY, MUQIMIY, ZAVOIY, FUROAT, AVAZ O‘TAR, DILSHODI BARNO, ANBAR OTIN

1. Furqat qaysi she‘rida o‘zining san‘atkor do‘sti Sa‘dullo haqida to‘xtalib o‘tgan?

- A) «Fasli navbahor o‘ldi» g‘azalida
B) «Surmadin ko‘zlar qaro» g‘azalida

C) «Adashganman» muxammasida
D) «Sayding qo'ya ber, sayyod...»
musaddasida

2. XIX asr oxiri – XX asr
boshlarida saylovlarining adolatsiz
o'tkazilganligi poraxo'rlikka yo'l
ochganini, saylovda yutib chiqish
talabgorlarning pul sochish
musobaqasiga aylanib ketganini
hajv qilgan shoir kim edi?

A) Zavqiy B) Avaz O'tar
C) Muqimiy D) Furqat

3. XIX asrning 90-yillarida
shoirning otasi, ikki ukasi vafot
etadi. Umr yo'ldoshi Tojibibining
ko'zlari ko'rmay qoladi.
Ma'rifatchilik adabiyotining
vakili sifatida u mazlumlarni
himoya qilish va adolatni
tiklashga o'zini javobgar deb
hisoblar edi.

Bu fikrlar qaysi adib haqida?

A) Zavqiy B) Avaz O'tar C)
Muqimiy
D) Furqat

4. ... xasta og'zing kam ochib,
ibrat ko'zing ochg'il,
Ajabkim, qo'l yaqoda yurgudek
turfa zamon bo'ldi.

Misra boshida tushirilgan
taxallusni toping.

A) Muqimiy B) Furqat C) Zavqiy
D) Hamza

5. 46 ta pastkash, yulg'ich boylarni
butun Farg'ona vodiysiga shar-
manda qilgan jasur shoir kim edi?

A) Muqimiy B) Furqat C) Zavqiy
D) Avaz O'tar

6. Muhammadniyoz, Polvonniyoz,

Niyozmuhammad, Matniyoz ismlari
bilan atalgan, Feruzshoh saroyida
(XIX asr oxirida) mirzaboshi,
devonbegi vazifalarida ishlagan shoir
nomi qaysi javobda to'g'ri
ko'rsatilgan?

A) Komil Xorazmiy B) Ogahiy
C) Munis D) Huvaydo

7. O'zbek musiqasiga Ovro'po notasini
olib kirib, «Xorazm notasi»ni yaratgan
adib nomi qaysi javobda to'g'ri
ko'rsatilgan?

A) Avaz O'tar B) Muqimiy
C) Furqat D) Komil Xorazmiy

8. 30 yoshlarida Ogahiyning e'tiboriga
sazovor bo'lib, nomi «Gulshani adab»
asariga kiritilgan, Shayx Sulaymon
Buxoriy «Lug'ati Chig'atoyi va turki
usmoniy» asarida ayrim so'zlarga izoh
berish uchun she'rlaridan
foydalangan, Rojiiy va Partavdek
shoirlar o'ziga ustoz bo'lib, nomini
Ogahiy bilan bir qatarga qo'ygan shoir
kim edi?

A) Pahlavon Niyoz Komil B) Avaz
O'tar C) Shermuhammad Munis
D) Ahmad Tabibiy

9. «Ketgil ul yon!», deb ishorat qilsa
har gal qosblaring,
«Kel beri!» – deb aylashur ohista imo
ko'zlaring.

Ushbu bayt muallifi kim?

A) Muqimiy B) Furqat
C) Zavqiy D) Huvaydo

10. Furqat chet ellarda yurgan
paytlarida qaysi gazeta bilan doimiy
aloqada bo'lgan?

A) «Sadoyi Turkiston»
B) «Turkiston viloyatining gazetasi»

C) «Ishtirokiyun»

D) «Oina»

11. «Bir qamarsiymoni ko'rdim baldai Kashmirda,

Ko'zlari mas'huru yuz jodu erur taxsirda» – matla'li mashhur

g'azalning muallifi kim?

A) Amiriy B) Bobur C) Munis

D) Furqat

12. Amal, mansab, imtiyoz ilinjida saylovga zo'r berganlarni hajv qilgan shoir nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Furqat B) Muqimiy C) Nodira

D) Maxmur

13. 1904–1905-yillarning yozida

Qo'qondagi qirq olti rasta

boylarini hajv qilib, boyvachchalar

hujumiga duchor bo'lgan jasur

shoir nomi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) Furqat B) Zavqiy

C) Muqimiy D) Fazliy

14. Quyida keltirilgan bayt qaysi shoir qalamiga mansub?

Jahonda kamsuxan kim bo'ldi, asrori jahon bo'ldi,

Kimki so'zladi ko'p, bilki rasvoyi jahon bo'ldi.

A) Furqat B) Muqimiy

C) Gulxaniy D) Zavqiy

15. O'zbek adabiyotidagi majoziy obrazlarga asoslangan musaddas yozgan shoirning ismini ko'rsating.

A) Mashrab B) Muqimiy

C) Huvaydo D) Furqat

16. Jahon bat-u kushodi ilm birla, Nadur dilni(ng) murodi ilm birla.

Ushbu satrlar qaysi ma'rifatparvar ijodiga tegishli?

A) Furqat B) Komil C) Muqimiy

D) Zavqiy

17. Furqatning qaysi g'azali Fuzuliy g'azaliga nazira sifatida bitilgan?

A) «Kashmirda» B) «Fasli navbahor o'ldi» C) «Surmadm ko'zlar qaro»

D) «Ne jafolar chekmadim...»

18. Har qachon kulbama falon jonim, Kelsa o'tru, chiqar anga jonim.

O'lgudekman firoqidin emdi,

Kelmasa bo'yniga erur qonim.

She'r muallifi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) Navoiy B) Nodira C) Komil

D) Muqimiy

19. «Bo'ldi taajjub, qiziq hangomalar,

Arz etayin emdi yozib nomalar», –

misralari bilan boshlanuvchi mashhur hajviy asar kimning qalamiga mansub va qanday nomlanadi?

A) Zavqiy, «Zamona kimniki?»

B) Muqimiy, «Hajvi Viktor boy»

C) Turdi, «Subhonqulixon va uning amir-amaldorlari to'g'risidagi hajviya»

D) Muqimiy, «Tanobchilar»

20. «Xudo bermish ikki farzand:

Nozimjon, Hakimjon,

Qachon bo'lg'ay ko'ngul uzmoqqa bu ko'zi qarolardin» – misralari qaysi shoir tarjimayi holiga taalluqli?

A) Komil Xorazmiy B) Fazlulloh

Almai C) Zokirjon Furqat

D) Muhammad Aminxo'ja Muqimiy

21. Xo'ja va Hakimjon obrazlari

Muqimiy hajviyalaridan qaysi birida mavjud?

A) «Avliyo» B) «Maskovchi boy

ta'rifida» C) «Sayohatnoma»

D) «Tanobchilar»

22. Javoblarning qaysi birida

Muqimiyning asari ko'rsatilgan?

A) «Latofatnoma» B) «Zafarnoma»

C) «Ahli rasti hajvi»

D) «Sayohatnoma»

23. Furqatning qaysi g'azali

Fuzuliy g'azaliga tazmin

hisoblanadi?

A) «Kashmirda» B) «Fasli navbahor

o'ldi» C) «Kelinchak»

D) «Bormasmiz»

24. Furqatning «Sayding

qo'yaber, sayyod, sayyora ekan

mendek» musaddasidagi «sayd»,

«sayyod», «dom» timsollarining

istilohlarini tartibi bilan belgilang.

A) ov, sayyoh, ovchi B) sayyoh,

ovchi, kezuvchi C) ov, ovchi, tuzoq

D) sayyoh, ov, kezuvchi

25. Muqimiyning «Tanobchilar»

satirasidagi Sulton Ali Xo'ja va

Hakimjonlar nimalarga

o'xshatiladi?

A) chiroq yog'iga B) chiroq piligiga

C) lampaning shishasiga D) A va B

26. 1902-yil 16-dekabrda Andijon

zilzilasi haqida qaysi shoir ta'rix-

marsiya bitgan?

A) Almaiy B) Nodim Namangoniy

C) Muqimiy D) Furqat

27. Muqimiy devoni birinchi marta

qachon va qayerda chop etilgan,

uni nashrga tayyorlovchi va

so'ngso'z muallifi kim?

A) 1960, Toshkent, R.Karimov

B) 1970, Toshkent, R.Karimov

C) 1907, Toshkent, N.Ostroumov

D) 1907, Qo'qon, R.Do'stmatov

28. Muqimiyning «Sayohatnoma»sida

«Dashti qaroqchizor ekan», «Firdavs

bog'idin nishon», «Sellarda qoldim

bir mahal» deb qaysi joylarni aytgan?

A) Do'rmancha, Roshidon, Oltiariq

B) Bo'rbaqliq, Roshidon, Vodil

C) O'ltarma, Vodil, Oltiariq

D) Oltiariq, Do'rmancha, Vodil

29. Aydi: «Ey bechora, qildi na uchun

tarki vatan?»

Man dedim: «G'urbatda Furqat bor

ekan taqdirda».

Ushbu baytni Furqat qaysi g'azalida

yozib, o'z hayoti bilan bog'liq qismatni

ko'rsatib bergan?

A) «Sabog'a xitob» B) «Fasli navbahor

o'ldi ketibon zimistonlar»

C) «Gap ta'rifida» D) «Bir qamar

siymoni ko'rdim baldayi Kashmirda»

30. Muqimiyning ma'lum bir

munosabat bilan yozgan asarlari

qaysilar?

A) «Ko'cha», «Aroba»

B) «Bezgak», «Tarixi favti noibi –

Toshkandiy»

C) «Navbahor», «Toleyim»

D) «Loy», «Ko'cha»

31. O'zbek tilidagi ilk gazetada

ishlagan, o'nlab maqolalar e'lon

qilgan, «birinchi o'zbek gazetachisi»

hisoblanmish ijodkor kim?

A) Abdulla Avloniy B) Zokirjon Furqat

C) Fazlulloh Almaiy

D) Munavvarqori Abdurashidxonov

32. Furqatniig bizgacha yetib

kelmagan (o'z va tarjima) asarlari

qaysilar?

A) «Furqatnoma», «Devon»,

«Sayohatnoma» B) «Chor darvesh»,
«Dar bayoni ta'rif va tavsifi
Toshkand» C) «Devon»,
«Hammomi xayol», «Chor
darvesh», «No'h manzar»
D) «Chor devon», «No'h manzar»,
«Latoyif ul-tavoyif»

33. Furqatning ikkinchi taxallusi nima va bu taxallusni unga kim taklif etgan?

- A) Furqatiy-Xo'qandiy, Sattorxon
B) Furqatiy-Tabibiy, In'omxo'ja
C) Umidiy, Muhammad Sharif
D) Farhat, Sharifxo'ja

34. Furqatning «Furqatnoma» asari aslida qanday nomlangan?

- A) Furqatning zamondoshlari
yozgan tarjimaiy holi B) Xo'qandlik
Zokirjon Furqatning Muqimiy
yozgan ahvoloti
C) Xo'qandlik Zokirjon Furqatning
ahvoloti, o'zi yozg'oni D)

Xo'qandlik Zokirjon Furqatning
ahvoloti, N.Ostroumov yozg'oni

**35. Furqatning Istambuldan yozib
yuborgan asari qanday nomlanadi
va u qanday shaklda bitilgan?**

- A) «Sabog'a xitob», masnaviy
B) «Adashganman», g'azal
C) «Sayding qo'ya ber, sayyod»,
musaddas D) «Bir qamar siymoni
ko'rdim...», g'azal

**36. «Muqimiy» taxallusining
ma'nosini izohlang.**

- A) vatandan uzoqda yashash B)
doimo bir yerda turuvchi C)
yashirin ma'noli
D) mayin, latif

37. Taxallusi taqdiriga aylangan

shoirni belgilang.

- A) Zahiriddin Muhammad
B) Hamza Hakimzoda
C) Muhammad Aminxo'ja
D) Zokirjon Xolmuhammad o'g'li

**38. Quyidagi misralarning qaysi biri
Muqimiy qalamiga mansub?**

- A) «Charxning men ko'rmagan jabr-u
jafosi qoldimu?» B) «Gar qilich
boshimg'a ham kelsa, degayman rostin»
C) «Qoshi yosinmu deyin, ko'zi
qarosinmu deyin» D) «Sensan sevarim
xoh inon, xoh inonma»

**39. «Laqab har kimsaga mardum ba
qadam odatiy derlar,**

**O'shalkim, anjumanda o'tsa umri,
suhbatiy derlar.**

**Fano ko'yida kimki mo'takirdur,
Xilvatiy derlar...» – misralarida qaysi
shoir o'z taxallusiga ishora qilyapti?**

- A) Muqimiy B) Furqat C) Almai
D) Fuzuliy

**40. O'zbek kelinchagi tasvirida maxsus
g'azal yozgan shoir nomini ko'rsating.**

- A) Muqimiy B) Furqat C) Cho'lpon
D) E.Vohidov

**41. Muqimiyning «Sayohatnoma»
asarida qaysi joy firdavs bog'iga
o'xshatiladi?**

- A) Oltiariq B) Do'rmancha
C) O'ltarma D) Roshidon

**42. Suzdi osh bir likavda uch kishidin,
Ketti oshni ko'rib hamma hushidin.**

**Osh misoli tabaqda ko'z yoshi,
Kurmaki ko'p, gurunchidin toshi.
Muqimiyning ushbu she'ri nima
haqida?**

- A) tanobchilar yig'ilishi B) saylov
C) to'y D) «Sayohatnoma»dagi

Shohimardon ta'rifi

43. Qoribachcha sinchalakka

o'xshar,

Farzinbacha misli voyvoyakka.

(Zavqiy)

«Voyvoyak» so'zi qaysi qatorda to'g'ri izohlangan?

A) boyo'g'li, boyqush B) laylak

C) turna D) qaldirg'och

44. «Kishi holimni bilmas, mehribonidan adashganman, Vatan overadurman, do'stonidan adashganman,

Vatansiz benavodurman, makonidan adashganman» –

misralari bilan boshlanuvchi mashhur muxammas muallifi kim?

A) Bobur B) Navoiy C) Muqimiy

D) Furqat

45. «Va necha martaba teatr nom rusiya xalqining

tomoshaxonasig'a borub, andagi o'yun taqlid tartiblarini ko'rdu.

Alarning ko'rsatgan tomoshasi-

hunarleri bizning

masxarabozidek mahz kulgu

uchun emas ekan, balki ibrat

uchun ekandur».

Xalqimiz hayot tarzi uchun

yangilik bo'lgan teatrlarning

turmushimizga kirib kelishi va

uning o'ziga xosliklari haqida

hikoya qiluvchi ushbu parcha

muallifi va manbasi to'g'ri qayd

etilgan javobni toping.

A) Zokirjon

Furqat, «Sarguzashtnoma»

B) Komil Xorazmiy «Dar bayoni

ta'rifi va tavsifi Toshkand»

C) Muhammad Aminxo'ja Muqimiy, «Sayohatnoma»

D) Zokirjon Furqat, «Teatr xususida»

46. Muqimiyning XIX asr oxiri – XX asr boshlaridagi yangilana boshlagan o'zbek adabiyotiga qo'shgan hissasi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Muqimiy hajvga alohida e'tibor berdi, ishqiylirliklarga ijtimoiy mazmun baxsh etdi B) Ijtimoiy fikrga, jamiyat

tanqidiga diqqatni qaratdi

C) Sayohatnomani mustaqil janr

darajasiga ko'tardi

D) Sanalanganlarning barchasi to'g'ri

47. Podshoh yo'qlatsalar nogoh gado deb axtaring... (Muqimiy)

Bu she'rning ikkinchi misrasini toping.

A) Lola yanglig' dog'i g'amga muhtalo

deb axtaring

B) Ko'zlarining yoshidur rangi xino deb axtaring

C) Tutmang hargiz nomimi, baxti qaro

deb axtaring D) Charx javridin boshida

osiyo deb axtaring.

48. Muqimiyning «Sayohatnoma»sida qaysi qishloq ko'chalarini «ko'ngilni quvontiruvchi, ko'ngil oluvchi» deya

ta'riflangan?

A) Vodil B) Beshariq C) Chimyon

D) Roshidon

49. «Dar shikoyati Laxtin»da kim hajv qilinadi?

A) uddaburon, olg'ir B) chaqimchi,

xushomadgo'y C) yulg'ich, uchar

D) xasis, omadsiz

50. Muqimiyning «Tanobchilar»

satirik hikoyasi qanday misralar bilan boshlanadi?

A) Bo'ldi taajjub qiziq hangomalar,
Arz etayin emdi yozib nomalar.

B) Adl qulog'i-la eshit holimi,
Zulm qilur, baski, menga zolimi.

C) Ham yana Erhubbi bo'lodur
tag'o,

Ammamizning erlaridur nurato.

D) O'n iki oyda keladur bir tanob,
O'zgalara rohat-u menga azob.

**51. Derlar birov ulug', birning
past taqdiri,**

**Biri to'q-u, biri och, balolarnig
sobiri.**

**Inson sharaflı nomida emasmu
har biri,**

Yoxud ona tug'ganida

bo'lganmidi bir siri,

**Yolg'on e'tiqod ila bid'at shior
muncha ko'p.**

**She'r muallifi qaysi javobda to'g'ri
ko'rsatilgan?**

A) Avaz O'tar B) Furqat

C) Muqimiy D) Zavqiy

52. Muqimiyning qaysi she'rida

o'zbekka xos mehmondo'slik,

bemalollik ko'rinmaydi. Aksincha,

ziqna, foydaxo'r, pastkash

kishining qaltiragan tabiati butun

jirkanchligi bilan ko'zga

tashlanadi?

A) «To'yi Iqonbachcha»

B) «Tanobchilar»

C) «Voqeayi ko'r Ashurboy hoji»

D) «Voqeayi Viktor»

53. Muqimiy asarlari jamlangan

«Muqimiy bayozi» to'plami kim

tomonidan tuzilgan?

A) N.Ostroumov B) Oybek

C) Muhammad Ali D) G'.G'ulom

**54. Ubaydulla Zavqiy o'z hajviy
asarlarini ko'pincha qaysi janrda
yozgan?**

A) g'azal

B) murabba'

C) muxammas

D) musaddas

55. Muqimiyning Qo'qondagi yer

qurilishi mahkamasida mirzalik

vazifasida ishlab yurgan kezlari yozgan

mashhur she'rini belgilang.

A) «Toleyim» radifli g'azali

B) «Fasli navbahor o'ldi» nomli g'azali

C) «Tanobchilar» hajviyasi

D) «Maskovchi boy ta'rifida» nomli

hajviyasi

56. Muqimiy o'zining

«Sayohatnoma»sida qaysi qishloqni

«dashti qaroqchizor ekan» deya

ta'riflagan?

A) Ultarma B) Do'rmancha

C) Roshidon D) Zohidon

57. Muqimiy «Sayohatnoma» asarida

qayerda bir-ikki hafta turmaganini

armon bilan qayd qilgan?

A) Tikka Rabotda B) Yakkatutda

C) Rafqonda D) Isfarada

58. Muqimiyning «Toleyim» she'ri

qaysi shoirlar uslubini eslatadi?

A) Furqat, Zavqiy

B) Navoiy, Bobur

C) Mashrab, Ogahiy

D) Munis, Nodira

59. Muqimiy epistolyar adabiyotning

chiroyli namunalarini yaratdi.

Epistolyar adabiyot – bu ...

A) sayohatnomalardir. B) adabiy

maktublardir. C) adabiyot havaskorlari

to'plagan kolleksiyalardir.

D) hajviy asarlardir.

60. Tadqiqotchi Nurboy

Abdulkhikm Furqatning o'z taxallusini tanlashida nimani nazarda tutganligini ta'kidlagan?

A) Vatandan ayriliq B) Alloh jamolidan judolik C) Zamonga g'avg'o solgan go'zaldan adashganlik

D) Yaqin qarindoshlari va do'stlaridan judolik

61. Qaysi adib o'zbek

publitsistikasiga tamal toshlarini qo'ygan?

A) Muqimiy B) Behbudiy

C) Furqat D) A. Avloniy

62. Furqatning masnaviy yo'lida bitilgan she'rlarini toping.

1) «Gimnaziya»; 2) «Ilm xosiyati»;

3) «Akt majlisi xususida»;

4) «Nag'ma bazmi xususida»;

5) «Sarguzashtnoma»;

6) «Adashganman»;

7) «Chor darvesh».

A) 1, 2, 3, 4 B) 1, 3, 4, 5

C) 2, 3, 4, 6 D) 1, 4, 5, 6

63. Furqatning etnografik

xarakterdagi ilmiy asarlari qaysi javobda keltirilgan?

A) «To'y tavsifi», «Gap ta'rifida», «Aza tavsifi» B) «Gimnaziya», «Ilm xosiyati», «Akt majlisi xususida»

C) «Nag'ma bazmi xususida», «Sarguzashtnoma», «Adashganman»

D) «Chor darvesh», «Sarguzashtnoma», «Ilm xosiyati»

64. Furqat ijodiy merosida qancha ilmiy asar bor?

A) 5 ta B) 7 ta C) 4 ta D) 12 ta

65. Quyidagi misralar qaysi asardan olingan?

Sahni ajoyib xushhavo,
Ham ruhparvar, jonfizo,
Xushbo'y ko'ringan har giyoh,
Jambil bilan rayhon ekan.

A) Furqatning «Sarguzashtnoma»sidan

B) Muqimiyning «Sayohatnoma»sidan

C) Zavqiyning «Shohimardon xotirasi»dan D) Avaz O'tarning «Saodat ul-iqbol»idan

66. Dolzarb ijtimoiy yo'nalishda bitilgan «Uy puli» asarining muallifi kim?

A) Furqat B) Zavqiy C) Muqimiy

D) Avaz O'tar

67. Qaysi shoirning devoni hozirgi vaqtda Xitoy Xalq Respublikasida yashayotgan avlodlari qo'lida saqlanmoqda?

A) Zavqiy B) Furqat C) Avaz O'tar

D) Muqimiy

68. «Ta'rifi kalish», «Otim», «Fonus», «Pashshalar» kabi hajviyalar muallifi kim?

A) Zavqiy B) Muqimiy C) Avaz O'tar

D) Furqat

69. «Saodat ul-iqbol» nomli devonni qaysi shoir tuzgan?

A) Zavqiy B) Furqat C) Avaz O'tar

D) Muqimiy

70. Quyidagi fikrlar qaysi adib asari haqida aytilgan?

«Sipohi (amaldor) pora so'rab tursa, mulla tamagirligini qo'ymasa, dodingni kimga aytasan, kishi?!»

- A) Muqimiy B) Zavqiy
C) Maxtumlul D) A.O'tar

71. Avaz O'tar mumtoz she'riyatning quyida keltirilgan qaysi janrlarida ijod qilgan?

1. g'azal; 2. muxammas;
3. masnaviy; 4. musaddas;
5. mustazod; 6. ruboiy; 7. qit'a;
8. tuyuq.

- A) 1, 2, 3, 5, 6, 7 B) 2, 3, 4, 5, 7, 8
C) 3, 4, 5, 6, 7, 8 D) 1, 3, 4, 5, 6, 8

72. Qaysi asarda XIX asr Qo'qon xonligidagi tarixiy, ijtimoiy-siyosiy hodisa va voqealarning ishonchli tasviri berilgan?

- A) D. Barno, «Tarixi muhojiron»
B) Uvaysiy, «Sog'indim»
C) A. Bahodirxon, «Shajarayi turk»
D) Munis, «Xorazm tarixi»

73. O'zbek adabiyoti tarixida ayollar qismatiga bag'ishlangan alohida asar va uning muallifi qaysi javobda qayd etilgan?

- A) D. Barno, «Tarixi muhojiron»
B) Uvaysiy, «Sog'indim»
C) A. Bahodirxon, «Shajarayi turk»
D) A. Otin, «Qarolar falsafasi»

74. Quyidagi masnaviy kimning qalamiga mansub?

Otam – Farmonquli Marg'iloniy,
Onam – Ashurbibi Qo'qoniy.
Alar belboqchi-bo'zchi erdi kasbi,
Hamesha makkadin erdi noni.

- A) Nodira B) Uvaysiy C) D. Barno
D) A. Otin

75. «Po'stin» radifli g'azal muallifini toping.

- A) Zavqiy B) Ogahiy
C) Muqimiy D) Komil Xorazmiy

76. Qaysi shoir she'rida ma'shuqaning ikki qaro ko'zlari yonma-yon turib, yoy tortayotgan hindu bolalariga o'xshatilgan?

- A) Ogahiy
B) Muqimiy
C) Furqat
D) Mashrab

JADID ADABIYOTI

O'ZBEK JADID ADABIYOTI

1. XX asr boshlarida taraqqiyotga, yangilikka intilgan kishilarni qanday atashgan?

- A) mushtariylar B) ma'rifatchilar
C) ittihadchilar D) jadidlar

2. Jadidlar o'zbek adabiyotiga qanday yangi janrlarni kiritgan?

- A) doston, tuyuq, drama B) drama, roman, hikoya C) ocherk, qissa, roman
D) ballada, hikoya, qissa

3. Jadidchilik harakatining natijalari o'laroq Turkiston hayotida qanday madaniy jarayonlar yuz berdi?

- A) teatr vujudga keldi B) fan-texnikaga qiziqish kuchaydi
C) milliy til qadriga ahamiyat ortdi, ommaviy kutubxonalar ochildi
D) barcha javoblar to'g'ri

4. Turkiston ziyolilariga kuchli ta'sir ko'rsatgan Ismoil G'aspraliga qaysi javobda to'g'ri ta'rif berilgan?

- A) isyonchi, fabrikant B) jadid, alloma
C) revolyutsioner, sotsializm tarafdori

D) sotqin, ikkiyuzlamachi

5. Kim «usuli jadid» degan yangi o'quv usuliga asos solgan va «Xo'jayi sibyon» («Bolalar muallimi») nomli birinchi darslik tuzgan?

A) Sadriddin Ayniy B) Abdulla Avloniy C) Hamza D) Ismoilbek G'asprali

6. Jadidchilik harakati namoyandalari to'g'ri sanalgan javobni toring.

A) Cho'lpon, Usmon Nosir, Fitrat B) Fitrat, Sadriddin Ayniy, So'fi Olloyor C) Xoji Muin, Sadriddin Ayniy, Abdulla Avloniy D) Fitrat, Behbudiy, Muqimiy

7. Jadid ijodkorlar millatni qanday qilib ozodlikka olib chiqsa bo'ladi, deb bilishgan?

A) qurolli qo'zg'olon orqali B) mahalliy amaldorlarni xalqning og'ir ahvoriga achintirish orqali C) mustamlakachilarga itoat qilmaslik orqali D) ma'rifat orqali

8. Ilmiy, adabiy-badiiy merosi istiqloldan so'ng keng miqyosda o'rganilayotgan ijodkorlarning nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Abdulla Qodiriy, Avloniy, Shuhrat B) Cho'lpon, Fitrat, Behbudiy C) Uyg'un, Sobir Abdulla, Oydin D) Furqat, Muqimiy, Tavallo

BEHBUDIY. FITRAT, ABDULLA AVLONIY, SO'FIZODA

1. «Bormi senda butun dunyo tuzugin O'z qopchig'in to'ldirg'ali buzganlar?

Bormi senda qorin-qursoq yo'lida Elin-yurtin, bori-yo'g'un sotqonlar?» – satrlari kimning qaysi she'rida mavjud?

A) Cho'lpon, «Buzilgan o'lkaga» B) Fitrat, «Mirrix yulduziga» C) Abdulla Avloniy, «Tog'lardan bir manzara» D) Fitrat, «Sharq»

2. Fitrat «Mirrix yulduziga» she'rida nima uchun aynan shu yulduzga murojaat qildi?

A) jang-u jadal timsoli bo'lgani uchun B) shoirlar homiysi bo'lgani uchun C) yaxshilik timsoli bo'lgani uchun D) najot timsoli bo'lgani uchun

3. Fitratning «Abulfayzxon» dramasi qahramoni Farhod otaliq nima uchun qatl qilinadi?

A) shariatga teskari ish tutgani uchun B) xonga qizini bermagani uchun C) jangda lashkarni yaxshi boshqara olmagan uchun D) Qozikalon Nizomning chaquvi tufayli

4. Fitratning «Mirrix yulduziga» she'rida qanday g'oya ifoda qilingan?

A) osmon yulduzlariga mahliyo ko'ngil holati B) zamona zulmidan ezilib ko'kka nido qilayotgan vatanparvar kechinmalari

C) sevgilisi yulduzini izlagan oshiq iltijolari

D) muhabbatdan masrur oshiqning

quvonchlar

5. Abdulla Avloniy «Vatan» she'ri qaysi taxallus bilan yozgan?

- A) Surayyo B) Nobil C) Indamas
D) Hijron

6. Qaysi taxallus «tug'ma iste'dod» degan ma'noni anglatadi?

- A) Nihon B) Cho'lpon
C) Behbudiy D) Fitrat

7. 1909–1913-yillarda Turkiyada tahsil olgan alloma kim edi?

- A) Cho'lpon B) Fitrat
C) Behbudiy D) Oybek

8. Abdurauf Fitrat dramalari qaysi javobda to'g'ri qayd etilgan?

- A) «Chin sevis», «Abulfayzxon», «Arslon» B) «Hind ixtilolchilari», «Padarkush», «Baxtsiz kuyov»
C) «Portugaliya inqilobi», «Advokatlik osonmi?», «Padarkush» D) «Hind sayyohining qissasi», «Sayha», «Arslon»

9. O'zbek milliy uyg'onish adabiyotining jarchisi va asoschilaridan biri ...

- A) Boborahim Mashrab B) Fitrat
C) Muhammadniyoz Komil
D) Alisher Navoiy

10. Fitratning «Abulfayzxon» dramasi qaysi tarixiy shaxslar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Nodirshoh, Ibrohimbiy, Rahimbiy, Hakimbiy B) Abulfayzxon, Qozi Nizom, Farhod otaliq, Xayol
C) Ubaydullaxon, Davlat, Rahim baxshi, Mirvafo D) Rahimbiy, Mirvafo, Ulfat, Dilnavoz

11. Fitrat qaysi hududlarda jadid maktablarini ochgan?

- A) Toshkent va Buxoroda
B) Andijon va Namanganda
C) Shahrisabz va Karkida
D) Qo'qon va Marg'ilonda

12. XX asr boshlarida Toshkentda va Turkistonning boshqa chekkalarida bo'layotgan xunrezliklardan kuyunib yozilgan Fitrat she'ri to'g'ri toping.

- A) «O'gut» B) «Mirrix yulduziga»
C) «Go'zalim, bevafo gulistonim»
D) «Sharq»

13. «O'gut» (Fitrat) she'rida kimlar millat dardiga najot sifatida tilga olingan?

- A) shoirlar B) yigitlar C) dehqonlar
D) ziyolilar

14. «O'gut» (Fitrat) she'ri sarlavhasi zahirida asosan qanday ma'no yotadi?

- A) alam, o'tinch B) o'git-maslahat
C) chaqiruv, uyg'otish
D) pand-nasihat

15. Qaysi javobda Abdurauf Fitrat qalamiga mansub dramatik asarlar berilgan?

- A) «Abo Muslim», «Tuhmatchilar jazosi», «Padarkush», «O'gay ona»
B) «Abo Muslim», «Abulfayzxon», «O'g'uzxon», «Temur sag'anasi»
C) «Abulfayzxon», «Zaharli hayot», «Chin sevis», «Ilm xosiyati»
D) «Temur sag'anasi», «Padarkush», «Arslon», «Saodat bitdi»

16. Fitratning adabiyotshunoslik sohasidagi asarlari qaysi javobda to'g'ri aks etgan?

- A) «Adabiyot qoidalari», «Abo Muslim», «Amir Olimxon tarixi»,

«Bedil» B) «O'zbek adabiyoti namunalari», «Ahmad Yassaviy», «Mashrab», «Bedil» C) «Ilm hidoyati», «Abulfayzxon», «Zaharli hayot», «Chin sevish» D) «Temur sag'anasi», «Padarkush», «Arslon», «Saodat bitdi»

17. «Abulfayzxon» dramasi

Abulfayzxon obrazida

mujassamlashgan tavsif qaysi

javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) yumshoq tabiatli, el-yurt uchun qayg'uradigan, irodali shaxs
B) shafqatsiz, zolim, yovuz va qo'rqqoq maishiy buzuvchi shaxs
C) insonparvar, iste'dodli ma'rifatchi, shoirtabiat inson
D) yovuzlik va xudbinlikka qarshi kurashuvchi odil hukmdor

18. Fitratning «Abulfayzxon»

dramasi qahramonlari to'g'ri qayd etilgan javobni toping.

- A) Abulfayzxon, Rahimbaxshi, Nodirqul, Dilnavoz B) Ubaydullaxon, Rahimbiy, Mahmudxon, Badrinat
C) Ibrohimbiy, Hakimbiy, Rahimbiy, Farhod otaliq D) Ulfat, Rahimbaxshi, Abdusubbuh, To'lg'anoy

19. «Siz Buxoroni idora qilarlik kuch ko'rsata olmadingiz.

Davlatimizning buyuk-buyuk teraklarini o'z qo'lingiz bilan yiqita berdingiz, butun ishini menga emas, bir «ahmoq mug'ambir» bo'lg'on Ulfatga topshirdingiz ...».

Abulfayzxonga bu so'zlarni kim

aytgan?

A) Qurbongul B) Rahimbiy

C) Hakimbiy D) Ibrohimbiy

20. «... agar biz o'z manfaatlarimizni qattiqroq himoya qilmasak, yaqin yigirma yil ichida ko'p oyoqosti bo'lishimiz ehtimol», – deya bashorat qilgan alloma va uning qalamiga mansub maqola nomi berilgan qatorni toping.

- A) Fitrat, «Yurt qayg'usi»
B) Behbudiy, «Felyeton»
C) Avloniy, «Millatga xitob»
D) Cho'lpon, «Qo'qon muxtoriyati»

21. Fitratning nashr etilmagan va hozirgacha to'liq topilmagan dramalari qaysi javobda berilgan?

- A) «Abo Muslim», «Hind ixtilolchilari», «O'g'uzxon»
B) «Temur sag'anasi», «Mirrix yulduziga», «Begijon» C) «Abo Muslim», «O'g'uzxon», «Temur sag'anasi» D) «Begijon», «Sayha», «Chin sevish»

22. Fitratning 1922-yili yozilgan va o'z davri o'quvchilariga kuchli ta'sir etgan she'ri qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Ishqimning tarixi»
B) «Begijon»
C) «Mirrix yulduziga»
D) «Sayha»

23. Fitrat o'smirligida «Mijmar» taxallusi bilan she'rlar yozgan. U qanday ma'noni bildiradi?

- A) «maqsad» B) «cho'g'don»
C) «gulxan» D) «uchqun»

24. Fitratning qaysi she'ri quyidagi misralar bilan tugaydi?

Bormi senda qorin-qursoq yo'lida Elin, yurtin, borin-yo'g'in sotqonlar?

- A) «Mirrix yulduziga» B) «O'gut»
C) «Go'zalim, bevafo gulistonim»
D) «Yana yondim»

25. «Ota pichog'i bilan bolalarni bo'g'izlading. Bola xanjari bilan otalarni yiqitding... Tinchlik saqlamoq bahonasi bilan millionlarcha insonlarni chuqurga yumalatmog'ing zamoni hanuzgacha bitmadimi?» «Abulfayzxon» fojiasidagi Siyovush ruhi Xayolning ushbu ayblovi, monologi, murojaati kimga yoki nimaga qarata aytilgan?

- A) bodi sabog'a B) Rahimbiyga
C) Nodirshohga D) taxtga

26. «Abulfayzxon» fojiasidagi Hakimbiy va Rahimbiylarga mos ta'rif qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) vatanparvar B) sudxo'r
C) sotqin D) laqma

27. Fitrat adolatsiz jamiyat qurbonlarini «yo'qsul» timsolida badiiy talqin etadi. Bu obraz qo'llangan she'rlarni belgilang.

1. «Mirrix yulduziga» 2. «Yana yondim» 3. «O'gut» 4. «Go'zalim»

5. «Yurt qayg'usi, II»

- A) 1, 2 B) 1, 2, 4 C) 3, 4 D) 5

28. Fitratning she'riy to'plamlari qayd etilgan javobni toping.

- A) «Sayha», «Mirrix yulduziga», «Mening tunim» B) «Mening

tunim», «Ishqimning tarixi», «Begijon»
C) «Sharq», «Uchqun», «Chin sevish»
D) «Uchqun», «Sayha», «Mening tunim»

29. 1913-yilda yozilgan «Turkiy Guliston yoxud axloq» asarining muallifi kim va u qanday xarakterdagi asar?

- A) Hamza, ishqiy drama B) Behbudiy, tarixiy asar
C) Cho'lpon, didaktik risola
D) Avloniy, axloqiy-ta'limiy asar

30. Abdulla Avloniyning yangi (jadid) maktablari uchun yaratgan darslik va qo'llanmalari to'g'ri qayd etilgan javobni toping.

- A) «Birinch muallim», «Advokatlik osonmi?», «Qiroat kitobi», «Adabiyot yoxud milliy she'rlar» B) «Turkiy Guliston yoxud axloq», «Yengil adabiyot», «Padarkush», «O'qish kitobi»

C) «Birinch muallim», «Adabiyot yoxud milliy she'rlar», «Ikkinchi muallim», «Turkiy Guliston yoxud axloq» D) «Qiroat kitobi», «O'qish kitobi», «Yengil adabiyot», «Milliy she'rlar uchun milliy ashulalar»

31. Abdulla Avloniy pyesalari to'g'ri qayd etilgan javobni toping.

- A) «Advokatlik osonmi?», «Padarkush», «Ikki muhabbat»
B) «Portugaliya inqilobi», «Turkiy Guliston yoxud axloq», «Baxtsiz kuyov» C) «Biz va siz», «Yangi saodat», «Zaharli hayot yoxud ishq qurbonlari» D) «Pinak», «Portugaliya inqilobi», «Advokatlik osonmi?»

32. Birinchi jahon urushi arafasida «Turon» teatr to'garagini ochib, o'zi

va zamondoshlari asarlarini sahnaga olib chiqqan, ayrim rollarni o'zi ham ijro etgan taniqli ijodkor kim?

- A) Hamza Hakimzoda B) Abdurauf Fitrat C) Abdulla Qodiriy D) Abdulla Avloniy

33. «Hifzi lison deb har bir millat o'z ona tili va adabiyotini saqlamagini aytilur. Har bir millatning dunyoda borligini ko'rsatadurg'on oinayi hayoti til va adabiyotidur. Milliy tilni yo'qotmak millatning ruhini yo'qotmakdur».

Til istibdodiga qarshi qaratilgan, ona tilimiz kelajagi yo'lida qayg'urish ramzi sifatida yangragan ushbu so'zlar qaysi ijodkorning qaysi asaridan olingan?

- A) Mahmudxo'ja Behbudiyning «Ikki emas, to'rt til kerak» maqolasidan
B) Abdurauf Fitratning «Tilimiz» maqolasidan C) Abdulla Avloniyning «Turkiy Guliston yoxud axloq» asaridan D) Abdulla Qodiriyning «Millatimga» asaridan

34. Turma – yugur, tinma – tirish, bukulma – yuksal,

Hurkma – kirish, qo'rqma – yopish, yo'rilma – qo'zg'al!
Ushbu misralar muallifi kim?

- A) A.Avloniy B) Cho'lpon C) Hamza D) Fitrat

35. Abdurauf Fitrat qayerda professorlik unvoniga ega bo'lgan?

- A) Buxoroda B) Moskvada

C) Istanbulda D) Sankt-Peterburgda

36. «O'zbek tili qoidalari to'g'risida bir tajriba: Sarf (1-kitob). Nahv (2-kitob)» asari kimning qalamiga mansub?

- A) A.Avloniy B) Hamza C) Fitrat D) Cho'lpon

37. «Har g'amning poyoni bordur, har alamning oxiri,

Har zimistonning bahori, har xazonning oxiri» – degan umidvor satrlar kimning qalamiga mansub?

- A) Fitrat B) Behbudiy C) Cho'lpon D) Avloniy

38. Fitratning «og'ir yigit»ga murojaati bir millatning asriy istagi, qalb chaqirig'i bo'lib eshitilgan she'rini toping.

- A) «O'gut» B) «Mirrix yulduziga» C) «Yurt qayg'usi I» D) «Yurt qayg'usi II»

39. Qaysi adib asarida Qur'on va hadis namunalari ko'p uchraydi?

- A) Fitrat B) Odil Yoqubov C) Abdulla Avloniy D) Cho'lpon

40. Fitrat O'zbekiston hududida vujudga kelgan dastlabki ilmiy muassasa hamda o'ziga xos yozuvchilar uyushmasining tashkilotchisidir. U bu tashkilotni qanday nomlagan?

- A) «Yosh buxoroliklar» B) «Hurriyat» C) «O'ng qanot» va «Chap qanot» D) «Chig'atoy gurungi»

41. «Zarafshon» gazetasida 1922-yilda «Nashri maorif to'g'risida vatanimizning birinchi qahramoni» deb ta'riflangan, o'zbek matbuotining asoschilaridan biri bo'lgan mashhur

publitsist kim?

- A) Abdulla Avloniy B) Mirmuhsin Shermuhammedov
C) Mahmudxo'ja Behbudiy
D) Abdurauf Fitrat

42. Behbudiyning «Padarkush» dramasi qaysi personaj

Domulloga: «O'qiganning biri siz, yemoqqa noningiz yo'q», – deydi?

- A) Toshmurod B) Boy
C) Tangriqul D) Xayrullo

43. Behbudiyning «Padarkush» fojiasida bevosita qanday illat qoralangan?

- A) urush B) sotqinlik
C) ilmsizlik D) ikkiyuzlamachilik

44. Qaysi o'zbek adibining birinchi yirik asari Istanbulda chop etilgan?

- A) Avloniy B) Hamza C) Fitrat
D) Almaiy

45. Qanday xayrli yordam bilan besh nafar iste'dodli yoshlar, jumladan, Fitrat Turkiyada tahsil olishga muvaffaq bo'ldi?

- A) «Tarbiyati atfol» xayriya jamiyati yordamida B) Buxoro amiri yordamida C) «Yosh buxoroliklar» partiyasi yordamida
D) Davlatmand oilalar yordamida

46. Qaysi sahna asarida shekspirona teran tragik obrazlar yaratilgan?

- A) «Zaharli hayot...» dramasi
B) «Mirzo Ulug'bek» fojiasida
C) «Abulfayzxon» fojiasida
D) «Temir xotin» komediyasida

47. «Alhosil tarbiya bizlar uchun yo hayot, yo mamot, yo najot, yo

halokat, yo saodat, yo falokat masalasidir».

Tarbiyaga berilgan ushbu ta'rif muallifini toping?

- A) Behbudiy B) Avloniy
C) Fitrat D) Cho'lpon

48. Turonim, sendan ayrilmoq – mening uchun o'limim, Sening uchun o'lmoq mening tirikligimdir.

She'r muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Cho'lpon B) Fitrat
C) Abdulla Avloniy D) A.Qodiriy

49. «Abulfayzxon» dramasi sotqin, xudbin kishilar qutqusi bilan boshi kesilgan, xonni «bir ota kabi asrag'on» kim edi?

- A) Ulfat B) Rahimbiy
C) Qozi Nizom D) Farhod otaliq

50. O'zbekiston mustaqillikka erishgandan so'ng bosilib chiqqan «Amir Olimxon tarixi» risolasining muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Fitrat B) Cho'lpon
C) Behbudiy D) Abdulla Qodiriy

51. Til, adabiyot, san'at masalalari bilan ilk bor tashkiliy ravishda shug'ullangan tashkilot va uning rahbari ko'rsatilgan javobni toping.

- A) «Ittifoq va taraqqiy», Sadridin Ayniy B) «Chig'atoy gurungi», Fitrat C) «Tong», Botu
D) «G'ayrat», Hamza

52. Milliy zulm va diniy bid'at avj olgan amirlikda siyosiy islohot o'tkazish istagi bilan Buxoro amiriga ultimatumni qaysi alloma-ijodkor

yozgan edi?

- A) Cho'ipon B) Fitrat
C) Behbudiy D) Abdulla Qodiriy

53. Fitratning «Mirrix yulduziga» she'rida qanday odamlar qoralanadi?

- A) ishyoqmas, dangasa, yalqov
B) sotqin, ikkiyuzlamachi, zolim
C) o'g'ri, kazzob, qaroqchi
D) takabbur, johil, xotinboz

54. Fitratning «Abulfayzxon» fojiasida xonning o'g'li Abdumo'minxonning o'limini uyushtirgan personaj nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Ibrohimbiy B) Qozi Nizom
C) Hakimbiy D) Rahimbiy

55. Fitratning «Abulfayzxon» dramasi qaysi voqealar bilan boshlanadi?

- A) Nodirshohning hujumi voqeesidan
B) Qozi Nizom va Mirvafoning shaxmat o'yini tasviridan
C) Mirvafo tush ta'biri muhokamasidan D) B va C

56. «Abulfayzxon» tragediyasidagi badiiy to'qima obrazlarni belgilang.

- A) Qozi Nizom, Ulfat B) Farhod otaliq, Abulfayzxon, Hakimbiy
C) Rahimbiy, Abulfayzxon, Ibrohim otaliq D) A va B

57. Abdurauf Fitratning «Abulfayzxon» fojiasida bayon etilgan voqealar qaysi davrda ro'y bergan?

- A) XV asr: temuriylar ixtilofi
B) XVIII asr: Buxoroda yuz bergan

voqealar tafsiloti C) XIX asr: Buxoro va Qo'qon xonliklari o'rtasidagi ziddiyatlar
D) XIX asrning ikkinchi yarmi:

Turkistonda ozodlik harakatlari

58. XX asr madaniyat arboblari ichida birinchilardan bo'lib, «Devonu lug'atit-turk»ni o'rganishga kirishgan, mo'g'ul tilining lug'atini tuzishga tayyorgarlik ko'rgan, yangi tojik alifbosining loyihasi haqida maqola yozgan alloma ijodkor kim edi?

- A) Fitrat B) Behbudiy C) Oybek
D) Hamza

59. O'zbek adabiyotida drama janriga asos solgan adibning nomini ko'rsating.

- A) A. Avloniy B) Fitrat
C) Hamza D) Behbudiy

60. «Turkiy Guliston yoxud axloq» (Avloniy) asarida fikrning quvvati ziynati va kengligi kimning tarbiyasiga bog'liq deyiladi?

- A) otaning B) muallimning
C) onaning D) yaxshi qo'shnining

61. Yozuvchi, noshir, o'qituvchi, shoir, davlat arbobi, elchi bo'lgan adibni belgilang.

- A) Mahmudxo'ja Behbudiy
B) Abdulla Avloniy C) Hamza
Hakimzoda Niyoziy D) Abdurauf Fitrat

62. Chor senzurasidan o'tishi va chop etilishini osonlashtirish uchun «Rusiyaning fransuz istibdodidan qutilishi va mashhur Borodino muhorabasi xotiradari yubileyiga bag'ishlayman» degan yozuv qaysi asar kitob holida nashr etilganida uning muqovasida bor edi?

- A) «Baxtsiz kuyov» B) «Zaharli hayot

yoxud ishq qurbonlari»

C) «Maorif qurbonlari»

D) «Padarkush»

63. Behbudiyning «Padarkush» pyesasida sandiqdan pul o'g'irlash taklifi kimdan chiqadi?

A) Toshmuroddan B) Artundan

C) Nordan D) Davlatdan

64. «Abulfayzxon» dramasidagi isyonkor, haqiqatparvar inson kim?

A) Hakimbiy B) Rahimbiy

C) Ibrohim otaliq D) A,B,C

65. Fitratning «Mirrix yulduziga» nomli she'ri qanday misra bilan boshlanadi?

A) Nega bizdan qochib uzoqlarga

tushibsan? B) Bormi senda bizim

kabi insonlar C) Go'zal yulduz,

yerimizning eng qadrli tuvg'oni

D) So'yla, yulduz, holing nadir,

nechuk topding dunyoni?

66. Behbudiyning «Padarkush» asarida boyni kim o'ldiradi?

A) Toshmurod B) Tangriqul

C) Xayruulla D) Artun

67. Behbudiy o'z asariga nega «Padarkush» deb nom qo'ygan?

A) Boyni o'z o'g'li Toshmurod

o'ldirgani uchun B) Toshmurodning

ilmsizligi, jaholati va norasoligi

otasining o'limiga sabab bo'lgani

bois C) Boy o'g'li Toshmurodni

o'ldirgani uchun D) Boy ziyolini

o'ldirib qo'yganligi uchun

68. «Xulosa chiqarsak bo'lmaydimi axir, yigirma-o'ttiz yildan beri barcha yirik savdo ishlari yerli xalq emas, chetdan

kelganlar qo'lida. Agar o'zimiz, bolalarimiz o'qigan, savodli, ilimli bo'lsak edi, shu ko'yga tushmasdik».

Xalqimizni savodli qilish yo'lida jonkuyarlik bilan aytilgan ushbu gaplar kimga taalluqli?

A) Domulla, «Padarkush» B) Ziyoli,

«Padarkush» C) Yusufbek hoji, «O'tkan

kunlar» D) Olimjon, «Yangi saodat»

69. «Bolalarimizni Farangiston, Amriqo, Istanbul dorilfununlariga ta'lim-tarbiya uchun yuborishimiz zarur. Bu borada Kavkaz, Orenburg, Qozon boylaridan ibrat olish kerak, ularning kambag'al bolalar o'qishiga alohida e'tibor berishlaridan o'rnak olsa arziydi».

Bir qahramon kuyunchaklik bilan millat taqdiri haqida ushbu gaplarni aytayotganida suhbatdoshi bir tarafga og'ancha xurrak ota boshlaydi. Ular kimlar, qaysi asar qahramonlari?

A) Domulla, Boy, «Padarkush»

B) Ziyoli, Boy, «Padarkush»

C) Ziyoli, Solihboy, «Pinak»

D) Davronbek, Boy, «Advokatlik osonmi?»

70. Fitratning birinchi she'rlar to'plami qanday nomlanadi, u qachon va qayerda chop etilgan, qaysi tillardagi she'rlardan tashkil topgan?

A) «Uchqun», 1902-yil Buxoro, forsiy

va turkiy B) «Sayha», 1912-yil Turkiya,

forisiy C) «Mening tunim», 1910-yil

Samarqand, forisiy

D) «Sharq», 1915-yil Toshkent, forisiy,

turkiy, arabiy

71. O'zbek she'riyatidagi Vatan mavzusi va Vatan obrazini boshlab

*bergan quyidagi satrlar aslida
kimning qalamiga mansub?*

**Erta sahar tavof qilg'il, bu
vatanimdir,
Na vatan bu, sajdagoh-u jonim va
tanimdir.**

**Ko'kda mohim, osoyish-u izzat-
sharafimdir,
Ham Ka'bamdir, ham qiblamdir,
ham chamanimdir.**

A) Abdulla Avloniy B) Abdulla
Qodiriy C) Abdulhamid Cho'lpon
D) Abdurauf Fitrat

**72. Fitratning publitsistik
maqolalari qaysi javobda to'g'ri
qayd qilingan?**

A) «Aruz haqida», «Fors shoiri
Umar Xayyom», «Yurt qayg'usi»
B) «Hind sayyohi qissasi»,
«Munozara», «Yurt qayg'usi»
C) «Siyosiy hollar», «O'zbek shoiri
Turdi», «Yopishmagan gajaklar»
D) «Yopishmagan gajaklar»,
«Navoiyning forsiy shoirliği va
uning forsiy devoni to'g'risida»,
«Qiyomat»

**73. Fitratning adabiyot nazariyasi
muammolariga bag'ishlangan
hamda «Adabiyot muallimlari va
adabiyot havaslilari uchun
qo'llanma» deb ta'riflangan asari
qanday nomlanadi?**

A) «Adabiyot nazariyasi» B)
«O'zbek adabiyoti namunalari» C)
«Adabiyot qoidalari» D)
«Adabiyotshunoslikka kirish»

**74. O'zbek adabiyotshunosligida
Bedil ijodiyotiga bag'ishlangan ilk
tadqiqot qanday nomlanadi, uning**

**muallifi kim va bu asar qachon chop
etilgan?**

A) Abdulla Avloniy, «Mirzo Bedil»,
1929 B) Abdulla Qodiriy, «Mirzo
Abdulqodir Bedil», 1926 C) Abdurauf
Fitrat, «Bedil», 1923 D) Mahmudxo'ja
Behbudiy, «Bedil», 1920

**75. Fitratning adabiyotshunoslikka
ma'lum bo'lsa-da, lekin nashr
etilmagan asarlarini ko'rsating.**

A) «Bedil», «Mashrab» B) «Begijon»,
«Abo Muslim» C) «Temur sag'anasi»,
«O'g'uzxon» D) B va C

**76. «Padarkush» dramasi ilk bor
qachon nashr qilingan?**

A) 1913-yilda «Samarqand» gazetasida
chop etilgan B) 1912-yilda «Oina»
jurnalida nashr qilingan
C) 1912-yilda «Turon» gazetasida e'lon
qilingan D) 1913-yilda kitob holida
nashr qilingan

**77. Avloniy ijodi bo'yicha ilmiy
izlanishlar olib borgan adabiyotshunos**

...

A) Ibrohim G'afurov B) Begali
Qosimov C) Umarali Normatov
D) A, B, C

**78. «Ey, qop-qora saodat sensan»
degan fikr qaysi asarda kimning tilidan
aytilgan?**

A) Fitrat, «Abulfayzxon», Xayol tilidan
B) Shekspir «Hamlet», muallif tilidan
C) M.Shayxzoda «Mirzo Ulug'bek»,
Ulug'bek tilidan
D) O.Yoqubov «Ulug'bek xazinasi»,
Ali Qushchi tilidan

**79. «Chig'atoy gurungi» tashkiloti
qanday masalalar bilan
shug'ullangan?**

A) siyosiy-ijtimoiy til B) san'at va maorif C) jadidchilik va siyosat D) til, adabiyot, san'at

80. Mahmudxo'ja Behbudiyning «Din va millatga xizmat ilm va aqcha bilan bo'lur» degan mulohazalari uning qaysi maqolasida yozilgan?

A) «Yoshlarga murojaat»

B) «Bayoni haqiqat»

C) «Felyeton»

D) «Padarkush»

81. «Bolalar uchun kitob», «Rusiyaning qisqacha jo'g'rofiyasi», «Aholi jo'g'rofiyasiga kirish» nomli o'quv qo'llanmalarini kim yozgan?

A) Ismoilbek G'asprali

B) Mahmudxo'ja Behbudiy

C) Abdulla Avloniy D) Fitrat

82. Mahmudxo'ja Behbudiyning «Padarkush» dramasi qanday kamchiliklar seziladi?

A) Toshmurodning maktabga bormasligini ko'rsatish

B) Tangriqulning ichkilikka berilganini bayon qilish

C) Toshmurodning otasiga gap qaytarishi

D) qotillik epizodi sun'iy

83. Qaysi ijodkor 1909-yilda kambag'allarga ko'mak beruvchi «Jamiyati xayriya» degan uyushma tashkil etgan?

A) Abdulla Avloniy B) Fitrat

C) Munavvar qori D) Shavkat

84. Kimning qaysi asari «Man xastayamu millatim o'lmish nega bemor?» deb boshlanadi?

A) Abdulla Avloniy, «Turkiy Guliston yoxud axloq» B) Fitrat, «Yurt qayg'usi»

C) Fitrat, «Ittifoq etaylik»

D) Mirmuhsin, «Tarixiy ikki voqea»

85. «Hayo deb ishda, so'zda adabni rioya qilmak aytilur. Hayo dilni ravshan qiladurg'an bir nurdirki, inson har vaqt shul ma'naviy nurning ziyosiga muhtojdur...» degan so'zlar kimning qaysi asarida aytilgan?

A) Alisher Navoiy, «Muhokamat ul-lug'atayn» B) Bobur, «Boburnoma»

C) Abdulla Avloniy, «Turkiy Guliston yoxud axloq» D) Fitrat, «Tilimiz»

86. Istiqlof ruhi bilan sug'orilgan, salkam yetmish yil davomida millatchilik ruhidagi asar sifatida baholangan «Mirrix yulduziga» she'ri kimning qalamiga mansub?

A) Cho'lpon B) Avloniy

C) Fitrat D) Hamza

87. Abdulla Avloniyning maktab sohasiga olib kirgan yangiliklari nimalardan iborat?

A) geografiya, kimyo, fizika fanlari kiritilishiga ta'sir ko'rsatgan

B) ta'limni turmush bilan bog'lashga

intildi C) bir dars bilan boshqasi o'rtasida muayyan tanaffusni joriy etdi, bir sinfdan ikkinchisiga o'tishdagi imtihonni joriy etdi D) barcha javoblar to'g'ri

88. Har millatning taraqqiysi ilm ila, Nodon xalqning ko'z yoshi marjon emish,

Bizlar ko'p befarosat, nodon emish.

Ilm-ma'rifatga e'tiborsizlik oqibati haqida kuyunchaklik bilan bitilgan ushbu misralar muallifi va she'r nomi

to'g'ri qayd etilgan javobni toping?

A) Avloniy, «Yalqov shogird tilidan» B) Hamza, «Yig'la, Turkiston»

C) Fitrat, «Mirrix yulduziga»

D) Avloniy, «Tog'lardan bir manzara»

89. «Xalq nihoyatda ko'p kelib, chipta yetmagan va joy yo'qligi uchun uch-to'rt yuz kishi qaytib ketdi... Uch so'm berib tikka turmoqqa ham rozilar bo'ldi».

Ushbu ta'rif qaysi pyesa haqida va u qaysi nashrga taalluqli?

A) «Padarkush», «Turkiston viloyati gazetasi» (1914)

B) «Maorif qurbonlari», «Oina» (1919)

C) «Advokatlik osonmi?», «Turon» (1914) D) «Padarkush», «Oina» (1914)

90. O'z davrining shijoatkor xalqparvari, ma'rifatparvari, Istanbul universitetida tahsil olgan, ma'lum vaqt Hindistonda o'qituvchilik qilgan, o'zbekcha, forscha, ozarcha tillarda ijod qilgan alloma kim?

A) A.Fitrat B) Cho'lpon

C) M.So'fizoda D) M.Behbudiy

91. «Yetti pushtini bilmaydigan, ajdod-avlodini tanimaydigan kimsalarni marquq derlar» degan fikr kimga tegishli?

A) Munavvar qoriga B) Behbudiyga

C) Ch. Aytmatovga D) Cho'lponga

92. 1917–1918-yillar oralig'ida «Hurriyat» gazetasida bosh muharrir bo'lgan adib kim?

A) Behbudiy B) Fitrat

C) A. Avloniy D) Cho'lpon

93. 1918-yil Toshkentda «Chig'atoy gurungi» deb nomlangan ilmiy-ma'rifiy jamiyat tashkil qilgan adib kim?

A) Behbudiy B) Fitrat C) Furqat

D) A. Avloniy

94. Fitratning qaysi she'ri barmoq vaznida bitilgan bo'lsa-da, unda mumtoz she'riyatimizga xos bo'lgan badiiy o'xshatishlar, jonlantirish, istiora, qochirim singari adabiy san'atlardan keng foydalanilgan?

A) «O'gut» B) «Mirrix yulduziga»

C) «Yurt qayg'usi» D) «Go'zalim, bevafo gulistonim»

95. Quyidagi parcha kimning qaysi asaridan olingan va qaysi qahramon tilidan aytilgan?

«Men... sening kabi bir zolim qo'linda mana shuning kabi hech bir narsani bilmayin, onglamayin bo'g'izlang'on bir mazlum... Ey, qora yurakli boyqush, bundan senga qolg'on vayronani qutlamoq uchun keldim. Insonliq dunyosi – esini bir joyg'a to'plab, o'z ishig'a o'zi ega bo'lg'oncha, sen ham, sening kabilarning ham ixtiyoringizdadir».

A) «Padarkush», Ziyoli

B) «Advokatlik osonmi?», Davronbek

C) «Abulfayzxon», Siyovush

D) «Zaharli hayot», Maryam

96. Quyidagi misralar bilan boshlanuvchi she'r muallifi kim?

Biling, o'glonlarim, sizlarni g'amdan qutqarar maktab,

Siroti mustaqim, rohi adamdan qutqarar maktab.

- A) Behbudiy B) A. Avloniy
C) Hamza D) Fitrat

97. Qaysi adib 1918-yilda «Ishtirokyun» gazetasida muharrirlik qilgan?

- A) A. Avloniy B) Fitrat
C) Behbudiy D) Cho'lpon

98. Quyidagi parcha qaysi asardan olingan?

«Din va e'tiqodi salomat bo'lmagan kishilar haqni botildan, foydani zarardan, oqni qoradan, yaxshini yomondan ayira olmas».

- A) «Qutadg'u bilig» B) «Hibat ul-haqoyiq» C) «Qobusnoma»
D) «Turkiy Guliston»

99. Qaysi adib Turkistonda birinchilardan bo'lib maktabga geografiya, kimyo, handasa, fizika fanlarini kiritishga ta'sir ko'rsatgan?

- A) Fitrat B) Behbudiy C) A. Avloniy
D) Hamza

100. A. Avloniy quyidagi baytda qanday tuyg'u haqida fikr yuritgan?

Sening tuyg'ung yuraklarga savdo solur,
Sening darding boshqa dardni tortib olur.

- A) muhabbat tuyg'usi B) vatan tuyg'usi C) sevinch tuyg'usi
D) do'stlik tuyg'usi

101. Sabr-qanoat haqidagi quyidagi fikrlar qaysi asarda uchraydi?

«Sabr shunday bir kuchli narsadurki, shahvatni iffatga, g'azabni shijoatga, shiddatni hilmga, kattalikni tavozi'ga, yomonlikni yaxshilikg'a aylandurmakg'a quvvati yetar».

- A) «Hayrat ul-abror» B) «Mahbub ul-qulub» C) «Qobusnoma»
D) «Turkiy Guliston yoxud axloq»

102. O'zbek pedagogikasi va adabiyoti tarixida o'ziga xos o'ringa ega bo'lgan asar nomi qaysi javobda berilgan?

- A) «Kalila va Dimna» B) «Bo'ston»
C) «Turkiy Guliston yoxud axloq»
D) «Guliston»

103. «Turkiy Guliston» asarining «Yaxshi xulqlar» qismida muallif nimalarga ta'rif beradi?

- A) 31 fazilatga B) 20 axloqiy illatga
C) tarbiya masalasiga
D) maktablar ahvoriga

104. «Kishi yurtida sulton bo'lguncha, o'z yurtida cho'pon bo'l» maqoli qaysi asarda keltirilgan?

- A) «Hibat ul-haqoyiq» B) «Mahbub ul-qulub» C) «Gulshan ul-asror»
D) «Turkiy Guliston»

105. Qaysi javobda Abdulla Avloniy pyesalari to'g'ri berilgan?

- A) «Padarkush», «Advokatlik osonmi?»
B) «Turkiy Guliston», «Ikkinchi muallim» C) «Birinch muallim», «Biz va Siz»
D) «Ikki muhabbat», «Pinak»

106. Fitratning pedagogik asarlarini belgilang.

- A) «Sayha», «Abulfayzxon»
B) «Muxtasar islom tarixi», «O'qu»
C) «O'qish kitobi», «Qiroat kitobi»

D) «Birinch muallim», «Ikkinchi muallim»

HAMZA, ABDULLA QODIRIY, CHO'LPON

1. *Sho'rolar davrida yaratilgan «Kecha va kunduz» (Cho'lpon) asari qaysi adabiyot namunasi hisoblanadi?*

- A) ma'rifatchilik adabiyoti
- B) mumtoz adabiyot
- C) sho'rolar adabiyoti
- D) jadid adabiyoti

2. *Abdulla Qodiriy qalamiga mansub bo'lgan quyidagi asarlardan qaysi biri drama janriga xos?*

- A) «Ahvolimiz» B) «Millatimga»
- C) «Juvonboz» D) «Baxtsiz kuyov»

3. *«Adabiyot har bir millatning hisli ko'ngul tarixining eng qorong'u xonalarida maishat (tirikchilik)ning ketishiga qarab har xil tusda va rangda yetishgan, fayzli til birla taqdir va yetula olmaydurg'on bir guldur». Ta'rif muallifi to'g'ri qayd etilgan javobni belgilang?*

- A) Abdulla Qodiriy, «Adabiyot haqida» B) Abdulhamid Cho'lpon, «Adabiyot nadur» C) Abdulla Avloniy, «Adabiyot yoxud milliy she'rlar»
- D) Abdurauf Fitrat, «Adabiyot qoidolari»

4. *«O'tkan kunlar» romanida Yusufbek hoji: «Yurt ... onadan tug'ma azoblar, ochliklar o'tkardi va o'tkarmoqda. Menga qolsa, bu*

kunlarda o'ttiz ikki tanga emas, o'ttiz ikki qora pul solish ham og'irdir...», – degan mulohazasini kimga aytgan?

- A) Normuhammad Qushbegiga
- B) Xudoyorxonga C) Musulmonqulga
- D) Azizbekka

5. *Cho'lponning nashr etilmay qolgan so'nggi she'rlar to'plami qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

- A) «Tong sirlari» B) «Jo'r»
- C) «Soz» D) «Uyg'onish»

6. *Millatim nasli bashardur, vatanim kurrayi arz, Ikkisin xizmati farzdur, ikkisindan jon qarz.*

Ushbu she'r qaysi ma'rifatparvar shoir qalamiga mansub?

- A) A.Avloniy B) Hamza
- C) Fitrat D) Zavqi

7. *Shoirlik menda bir soyami, deyman,*

Har bir tushunchamni yoza olmagach,

Rassomdek xayolga chiza olmagach, Haqir borlig'imga ko'p afsus yeyman. She'r muallifini toping.

- A) G'afur G'ulom B) Oybek
- C) Cho'lpon D) Hamza

8. *Abdulla Qodiriy qaysi asarida tarixiy haqiqatni, shaxslarni «ortirmay va kamitmay», o'z holicha ko'rsatish, yo'qni yo'ndirmay, bor gaplarni yozish» yo'siniga amal qiladi?*

- A) «O'tkan kunlar» B) «Uloqda»
- C) «Mehrobdan chayon»
- D) «Kalvak mahzumning xotira daftaridan»

9. *Ey sovuq ellardan muz kiyib kelganlar,*

U qo'pol tushingiz qorlarda yo'q bo'lsin!

Ey mening bog'imdagi mevamni terganlar,

U qora boshingiz yerlarga ko'milsin!

Ushbu misralar Cho'lponning qaysi she'ridan keltirilgan?

- A) «Buzilgan o'lkaga» B) «Kishan»
C) «Bahorni sog'indim»
D) «Xazon»

10. «Maysaraning ishi» komediyasi qahramonlari to'g'ri qayd etilgan javobni toping.

- A) Cho'loq, To'laxon, Hidoyatxon, Rustambek, Qozi Kalon
B) Maysara, Oyxon, Mulla Ro'zi, Hidoyatxon, Qozi kalon C) Oyxon, Mastura, Mahmudxon, Mulla Ro'zi, Hidoyatxon
D) Olimjon, Oyxon, Xolisxon, Maryamxon, Hidoyatxon

11. «O'tkan kunlar» asarida Otabek kimni «tulki» deb atagan?

- A) Homidni B) Azizbekni
C) Sodiqni
D) Jannat opani

12. A.Qodiriyning «Mehrobdan chayon» romaniga tegishli personajlarni toping.

- A) Abdurahmon, Sultonali, Rahim
B) Nizom, Mavludbek, Sherxon
C) Mirobiddinxo'ja, Hoshimjon, Qosim D) Qoplonbek, Oymomo, Homid

13. Abdulla Qodiriyning «Mehrobdan chayon» romani qahramoni Anvarning opasi nomi qaysi javobda ko'rsatilgan?

- A) Nodira B) Salima C) Nasima
D) Nafisa

14. Birinchi o'zbek roman-dilogiyasini kim yaratgan?

- A) Abdulla Qodiriy B) G'.G'ulom
C) Oybek D) Cho'lpon

15. Birinchilardan bo'lib sho'ro idoralaridagi mas'ul xodimlarning munofiqlari basharalarini ochib tashlagan «zamon kuychisi» kim edi?

- A) Cho'lpon B) Hamza C) Oybek
D) G'afur G'ulom

16. Cho'lpon ijodiga berilgan to'g'ri bahoni belgilang.

- A) O'zbek adabiyotini yangi janrlar bilan boyitdi B) Zamonaviy tarjima maktabini yaratdi C) A va B
D) Yangi gazetalarni ta'sis etdi

17. Yaxshi holin yo'qotgan, oqibatsiz Turkiston, Istiqbolin ushotqan, ofiyatsiz Turkiston,

O'z jismiga o'q otgan, hamiyatsiz Turkiston, Zillat domiga botgan, ey g'ayratsiz Turkiston!

Turkiston xalqlarini g'aflat uyqusidan uyg'otishga qaratilgan, milliy mustaqillikka chorlovchi ushbu mashhur dardli satrlar muallifi kim?

- A) Hamza Hakimzoda B) Abdurauf Fitrat C) A.Qodiriy D) A.Avloniy

18. Sobiq sho'rolar davrida qaysi shoir «inqilob kuychisi» nomini olgan?

- A) Oybek B) H.Olimjon
C) Hamza D) Uyg'un

19. Qaysi yozuvchi asarida eng qaltis ijtimoiy-siyosiy masalalar talqinida, imperiya siyosati, jadidchilik harakati

ifodasida haqiqatga sodiq qolgan?

- A) Oybek B) Hamza C) Cho'lon
D) Abdulla Qahhor

20. Hamzaning o'zbek dramaturgiyasini yangi taraqqiyot bosqichiga olib chiqqan dramalarini belgilang.

- A) «Paranji sirlari», «Maysaraning ishi» B) «Zaharli hayot», «Boy ila xizmatchi» C) «Kim to'g'ri», «Bugungi saylovlar» D) B va C

21. Voqealar so'ngida zahar ichib o'lgan ayollar obrazlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Zebi, Zaynab, Gulnor
B) Zulayho, Saida, Ra'no
C) Maryamxon, Gulnor, Kumush
D) Barchin, Kumush, Ra'no

22. «Zaharli hayot yoxud ishq qurbonlari»(Hamza) dramasi-dagi eng faol obraz qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Abduqodirboy B) Maryamxon
C) Zaynab D) Mirzo Hamdamboy

23. «O'zbek xotin-qizlariga» g'azali qachon yozilgan va uning muallifi kim?

- A) 1890-yilda, Muqimiy B) 1824-yilda, Uvaysiy C) 1846-yilda, Nodira
D) 1927-yilda, Hamza

24. «Zaharli hayot yoxud ishq qurbonlari» pyesasining qahramonlari qaysi javobda to'g'ri qayd etilgan?

- A) Olimjon, Mirzahamdamboy, Abdurahmonboy, Maryamxonim
B) Mahmudxon, Abduqahhorboy, Maryamxonim, Xolisxon

C) Abduqodirboy, Ahmadjon, Xadicha, Olimxon

D) Maryamxonim, Mirzahamdamboy, Abduqodirboy, Mahmudxon

25. «Zaharli hayot...»da Hamza Hakimzoda kimlarni «ishq qurbonlari» sifatida tasvirlaydi?

- A) Mahmudxon va Maryamxonimni
B) Olimjon va Maryamxonimni
C) Rustambek va Xolisxonni
D) Olimjon va Nazokatxonimni

26. Hamza Hakimzodaning dramalari qaysi javobda to'g'ri sanalgan?

- A) «Zaharli hayot yoxud ishq qurbonlari», «Burungi qozilar yoki Maysaraning ishi», «Yangi saodat»
B) «Paranji sirlaridan bir lavha yoki yallachilar ishi», «Maysaraning ishi», «Qizil gul» C) «Boy ila xizmatchi», «Tuhmatchilar jazosi», «Chin sevis»
D) «Tuhmatchilar jazosi», «Jahon sarmoyasining eng oxirgi kunlari», «Boy ila xizmatchi»

27. «Yengil adabiyot» nomli 1-sinf darsligining muallifini toping.

- A) Behbudiy B) Avloniy
C) Hamza D) Fitrat

28. H.H.Niyoziyning ilm-ma'rifat, axloq-odob va halollikni targ'ib etuvchi she'rlari qaysi javobda ko'rsatilgan?

- A) «Hoy, ishchilar», «Ilm ista», «Navro'z» B) «Ramazon», «Sog'inib», «Toshbaqa birlan chayon» C) «Olim bo'laylik», «Qimorning boshi», «To'g'riso'z bola» D) «Berma erkingni qo'ldan», «Toshbaqa birlan chayon», «Maktab»

29. A.Qodiriy yana qanday romanlar

yozish uchun ijodiy tayyorgarlik ko'rgan?

A) «Baxtsiz kuyov», «Namoz o'g'ri»

B) «Juvonboz», «Amir Umarxonning kanizi»

C) «Uloqda», «Ahvolimiz»

D) «Namoz o'g'ri», «Amir Umarxonning kanizi»

30. Haqiqat va hurlikni e'tiqodiga aylantirgan shoirni toping.

A) Behbudiy B) Cho'lpon

C) Abdulla Qodiriy D) Fitrat

31. «Darig' tutmang ilm uchun ketsa mol-u jon,

O'quv farzligi ming yo'l –

Qur'onda farmon.

Ma'rifatsiz tanilmas ahkomi imon,

Ilmsizga aytilmas komil musulmon.

Ushbu she'r muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Hamza B) Abdulla Avloniy

C) Behbudiy D) Cho'lpon

32. Hamzaning «Yig'la, Turkiston» she'rida qanday g'oya ifodalangan?

A) ma'rifatsizlik tufayli qoloqlik botqog'iga botgan yurt ahvoliga achinish B) manfaatparast boylarni qoralash C) rus imperatorlarini tanqid qilish D) mutaassih dindorlarni qoralash

33. O'z sevgilisining o'limidan so'ng ishq yo'lida o'zini o'zidirdigan yigit obrazi tasvirlangan asar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «Pinak» B) «Yangi saodat»

C) «Mehrobdan chayon»

D) «Zaharli hayot...»

34. « – Maslakda, fikrda, ilmda eng birinchi hayotdosh bo'lib turgan ... haqiqiy bir ko'nglim jononasi turganda, menga dunyoning har bir orzusini, har biri pari kabi boylar qizini havas qilmoq harom! Harom!» Ushbu monolog qaysi qahramonnik?

A) Otabek B) Miryoqub C) Anvar

D) Mahmudxon

35. A.Qodiriy qanday mukofotlar sohibi bo'lgan?

A) «Buyuk xizmatlari uchun» ordeni

B) «Mustaqillik» ordeni

C) Alisher Navoiy nomidagi davlat mukofoti

D) B va C

36. Boshlang'ich sinflar uchun yozilgan «Yengil adabiyot», «Qiroat kitobi» qo'llanmalarining muallifini ko'rsating.

A) Behbudiy B) Fitrat

C) Abdulla Avloniy D) Hamza

37. Har muredd-u maqsadingga yetmoq istarsan muredd,

Ko'z ochib bedor bo'l, darkor ilm, darkor ilm.

She'r muallifini toping.

A) Avloniy B) Behbudiy

C) Avaz O'tar D) Hamza

38. Oh qilding, ey jaholat, ilmsizni oqibat

Parcha nonga boshini xam, nomusi barboddur.

Ushbu misralar H.H.Niyoziyning qaysi she'ridan olingan?

A) «Yig'la, Turkiston»

B) «Sog'inib» C) «Ramazon»

D) «Dardiga darmon istamas»

39. Qaysi yozuvchi o'z asari haqida «yozmoqqa niyatlanganim yangi zamon romanchiligi bilan tanishish yo'lida kichkina bir tajriba, yana to'g'risi, bir havasdir», – deb yozgan?

A) Behbudiy B) Cho'lpon

C) Oybek D) Abdulla Qodiriy

40. «... Biz shu holda ketadig'an, bir-birimizning tagimizga suv quyadig'an bo'lsak, yaqindirki, o'ris istibdodi o'zining iflos oyog'i bilan Turkistonimizni bulg'ar va biz bo'lsak o'z qo'limiz bilan kelgusi naslimizning bo'yniga o'ris bo'yinturug'ini kiydirg'an bo'larmiz. O'z naslini o'z qo'li bilan kofir qo'liga tutqun qilib topshiruvchi biz ko'r va aqlsiz otalarg'a xudoning la'nati albatta tushar».

Rusiya istibdodi haqidagi ushbu mashhur karomatpesha satrlar qaysi adibning qaysi asaridan olingan va kimning tilidan aytiladi?

A) Abdulla Qodiriy, «O'tkan kunlar» Yusufbek hoji B) Abdulla Qodiriy, «Mehrobdan chayon», Anvar

C) Abdulhamid Cho'lpon, «Kecha va kunduz», Miryoqub D) Abdulhamid Cho'lpon, «Kecha va kunduz», Sharafiddin Xo'jayev

41. Oybek kimni «qalbi butun», «o'ziga xos shaxs», «tug'ma epik yozuvchi, keng ko'lamdagi

master, yuksak ma'nodagi realist san'atkor» deb ta'riflagan?

A) G'afur G'ulomni B) Abdulla

Qodiriy C) Abdurauf Fitratni

D) Cho'lponni

42. Abdulla Qodiriyning «O'tkan kunlar» romani personajlaridan biri bo'lgan Oysha buvi kim?

A) To'ybekaning onasi

B) Ziyo shohichi oilasidagi cho'ri ayol

C) Mirzakarim qutidorning qaynonasi

D) Homidning onasi

43. «Zulmatni tark etib» kinofilmi kimning qaysi asari asosida yaratilgan?

A) Oybek, «Nur qidirib» B) A.Qahhor, «O'tmishdan ertaklar» C) A.Qodiriy, «Mehrobdan chayon» D) R.Fayziy, «Hazrati inson»

44. «O'tkan kunlar» romanining «Chaqimchilik» nomli faslida qaysi salbiy personajning ig'vosi, tuhmati hikoya qilinadi?

A) Sodiq B) Homid C) Mutal

D) Jannat opa

45. «1264-hijriy dalv oyining o'n yettinchisi, qishki kunlarning biri, quyosh botgan tevarakdan shom azoni eshitaladir».

Ushbu satrlar bilan boshlanadigan romanni belgilang.

A) «Kecha va kunduz»

B) «Navoiy»

C) «Mehrobdan chayon»

D) «O'tkan kunlar»

46. Abdulla Qodiriyning nasriy asarlari to'g'ri qayd etilgan javobni toping.

A) «Baxtsiz kuyov», «Toshpo'lat tajang

nima deydi?», «Obid ketmon», «Uloqda»

B) «Kalvak mahzumning xotira daftari», «Juvonboz», «Millatimga», «O'tkan kunlar»

C) «Mehrobdan chayon», «Baxtsiz kuyov», «Ahvolimiz», «Toshpo'lat tajang nima deydi?»

D) «Uloqda», «Mehrobdan chayon», «Obid ketmon», «Kalvak mahzumning xotira daftari»

47. «O'tkan kunlar» romanida «qamchiningdan qon tomsa, yuzta xotin orasida ham rohatlanib tiriklik qilolasan» degan qahramon nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Sodiq B) Mutal C) Homid D) Azizbek

48. «O'tkan kunlar» romanida yasama xatlarni uyushtirgan salbiy obrazni toping.

A) Hasanali B) Sodiq C) Homid D) Rahmat

49. Yig'la, yig'la, Turkiston, yig'la, Turkiston, Ruhsiz tanlar tebransun, yig'la, Turkiston.

H.H.Niyoziyning ushbu baytidagi «ruhsiz tanlar» birikmasi kimlarni ifodalaydi?

A) barcha qalam ahlini
B) ma'rifatparvar insonlarni
C) umidsiz va loqayd kishilarni
D) barcha kambag'allarni

50. «O'tkan kunlar» romanining yaratilish va chop qilinish jarayoni qaysi javobda to'liq ko'rsatilgan?

A) Asarni muallif 1919-yilda yozib

tugatgan, roman 1922-yilda «Inqilob jurnali»da bosilgan B) Romanni yozuvchi 1922-yilda yozib tugatgan, asar 1925-yilda yaxlit kitob holida nashr qilingan C) Muallif asarni 1919-yilda yoza boshlagan, roman 1925-yilda yaxlit kitob sifatida chop etilgan D) Muallif asarni 1926-yilda yozib tugallagan va roman shu yili kitob holida chop etilgan

51. «Bir necha vaqt so'zlaguvchini o'z og'ziga tikiltirib o'tirgandan so'ng, agar ma'qul tushsa, «xo'p» deydir, gapiga tushunmagan bo'lsa, «xo'sh» deydir, noma'qul bo'lsa, «durust emas» deydir va juda ham o'ziga noma'qul gap bo'lsa, bir iljayib qo'yish bilan kifoyalanib bundan boshqa so'z aytmaydir va aytsa ham uch-to'rt kalimadan nariga oshmaydir».

Ushbu parchada qaysi qahramon xarakteri ta'riflangan?

A) Razzoq so'fi B) Mirzakarim qutidor C) Mirzakarimboy D) Yusufbek hoji

52. «O'tkan kunlar» romanining ijobiy qahramonlari to'g'ri qayd etilgan javobni toping.

A) Otabek, Azizbek, Yusufbek hoji, Sodiq, Kumush B) Yusufbek hoji, O'zbek oyim, Zaynab, Xushro'y, Homid C) Mirzakarim qutidor, O'ftob oyim, Kumush, Jannat, Homid D) Yusufbek hoji, Rahmat, Otabek, Ziyo shohichi, Kumush

53. «Qabr yoniga tiz cho'kkan yigitning ko'z yoshlari ham Qur'on oyatlariga qo'shilib oqar edi. Biror soatdan keyin tilovat to'xtaldi va u

holsizlanib, oyoq uzra turdi va orqasidagi yarim yalang'och ko'lagani ko'rib, bir necha qadam qabr tomonga tislandi».

Bu parcha qaysi asardan olingan?

- A) «Kecha va kunduz» B) «O'tkan kunlar» C) «Zaharli hayot ...» D) «Shum bola»

54. «Kiroyi kuyoving shundog' bo'lsa», «Xon qiziga loyiq bir yigit» («O'tkan kunlar») kabi sarlavhaga chiqarilgan ushbu so'zlarni qaysi personaj aytgan?

- A) Kumush B) Ziyο shohichi C) Hasanali D) Mirzakarim qutidor

55. «O'tkan kunlar» romanida kim Kumushni, agar Zaynab bo'lmaganda, «odam farzandi emas, farishta!» deb atashga tayyor edi?

- A) Yusufbek hoji B) Hasanali C) O'zbek oyim D) Oybodoq

56. «O'tkan kunlar» romani qahramoni Otabekni kimlar «xon qiziga loyiq yigit» deb ta'riflaydi?

- A) Ziyο shohichi, Rahmat B) Olim ponsod, Akram hoji C) Hasanali, Mirzakarim qutidor D) Akram hoji, shahar qozisi

57. «O'tkan kunlar» romani qahramoni Otabekka kim «Chin savdogar siz emishsiz. Biz shu yoshga kelib hali o'zimizning kattaroq shaharlarimizni ham ko'ra olmadik», – deydi?

- A) Ziyο shohichi B) Akram hoji C) Olim ponsod D) Mirzakarim qutidor

58. «XX asr o'zbek adabiyoti ikki

daryo Sir va Amudan bahra olib, kamol topgan o'zbek diyoridek ikki buyuk yozuvchi ijodidan munavvar bo'lgan hodisadir. Agar bu ikki yozuvchining biri nosir ... bo'lsa, ikkinchisi shoir ...».

Tushirib qoldirilgan ismlarni toping.

- A) Fitrat, Behbudiy B) Cho'lpon, G'afur G'ulom C) Oybek, Hamza D) Abdulla Qodiriy, Cho'lpon

59. Qamoqxonadagi nohaqlikka norozilik sifatida ochlik e'lon qilgan, tergovda, sudda tuhmatchi, pastkash kimsalarni ayovsiz fosh etgan, «Men to'g'rilik orqasida bosh ketsa «ix» deydigan yigit emasman» degan adib kim edi?

- A) Behbudiy B) Fitrat C) Cho'lpon D) Abdulla Qodiriy

60. A.Qodiriy imzosi bilan ilk bor e'lon qilingan ijod mahsuli va u e'lon qilingan nashr nomi qaysi qatorda berilgan?

- A) «Ahvolimiz»; «Sadoyi Turkiston» B) «Millatimga»; «Oina» C) «Yangi masjid va maktab»; «Sadoyi Turkiston» D) «Juvonboz»; «Al-isloh»

61. A.Qodiriyning bevosita «Padarkush»dan ta'sirlanib va unga taqlidan yozilgan asari qanday nomlanadi?

- A) «Juvonboz» B) «Millatimga» C) «To'y» D) «Baxtsiz kuyov»

62. Hamza «Dardiga darmon istamas» she'rida qanday taxallusni qo'llagan?

- A) Hakimzoda B) Nihon C) Niyoziy D) Hamza

63. A.Qodiriyning ilk bor qamalishiga (1926-yil) sabab bo'lgan maqola qaysi?

- A) «Ravot qashqirlari» B) «Yig'indi gaplar» C) «1918-yil yodgori» D) «Ulug' ayyom»

64. Agar Farhodning Shirin, bo'lsa Majnunlarning Laylisi, Nasib o'lmish menga gulshan aro gullarning Ra'nosi.

Agar or etsa Layli, haqdidir Qaysning jununidin, Ne baxt, Ra'no, xaridoring talab ahlining mirzosi.

Ushbu she'riy dialog qaysi roman qahramonlariga tegishli?

- A) «Mehrobdan chayon»
B) «O'tkan kunlar»
C) «Bahor qaytmaydi»
D) «Sarob»

65. «O'tkan kunlar» romani bo'yicha ishlangan dastlabki filmda Otabek Kumush va Yusufbek hoji rollarini mahorat bilan o'ynagan aktyorlarning nomlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Erkin Komilov, Ikroma Boltayeva, Shukur Burhonov B) G'ani A'zamov, To'ti Yusupova, Yodgor Sa'diyev
C) Yoqub Ahmedov, Dilorom Qambarova, Turg'un Xonto'rayev D) O'lmas Alixo'jayev, Gulchehra Jamilova, Abbos Bakirov

66. «Bo'ychan, olago'sht, siyrak mo'y, oq tan, istarasi issiq bir domla edi. Yoshi ellikdan oshgan, soch va soqolida bir muncha oqlar ko'rinar edi, ... gap orasida «habba» degan so'zni ko'p ishlatar edi».

(Abdulla Qodiriy)
Mazkur parchada kimning portreti berilgan?

- A) Yusufbek hoji B) Mirzakarim qutidor C) Hasanali D) Solih maxdum

67. Qaysi obraz Abdulla Qodiriyning «O'tkan kunlar» va «Mehrobdan chayon» romanlarida uchraydi?

- A) Yusufbek hoji B) Safar bo'zchi C) Xudoyorxon D) Azizbek

68. «Yusuf savdosida beqaror Zulayho ismidan, Majnun ishqida yig'lagan Layli otidan sizga boshimdagi sochlarimni tuklaricha behad salom. Mendan haddu hisobsiz gunoh, sizdan kechirish....».

Mazkur parcha qaysi asardan olingan?

- A) Cho'lpon «Kecha va kunduz»
B) Abdulla Qodiriy «Mehrobdan chayon» C) Cho'lpon «Do'xtur Muhammadyor» D) Abdulla Qodiriy «O'tkan kunlar»

69. Abdulla Qodiriyning «O'tkan kunlar» romani personajlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) O'zbek oyim, Yusufbek hoji, Mirzakarim qutidor, Otabek B) Sulton ali, Ra'no, Zokir, Safar bo'zchi, Oftob oyim C) Anvar, Kumush, Hasanali, Ra'no, Solih maxdum D) Oftob oyim, Zaynab, Sultonali, Otabek

70. A.Qodiriyning «Mehrobdan chayon» romanida o'limga hukm qilingan Anvar aytgan quyidagi so'zlar kimga qaratilgan? «Kulishga haqqingiz bor, domla, chunki o'ch olasiz! ... Faqat siz ifloslik natijasida kulasiz, men... men to'g'rilik samarasini o'raman; siz iflos vijdon

bilan g'olibsiz, men sof vijdon bilan mag'lubman...».

- A) Solih maxdumga B) Sultonliga
C) Muhammad Niyoz domlaga
D) Mulla Abdurahmonga

71. «O'tkan kunlar» romanidagi yovuz kuchlar timsollari qaysi javobda to'g'ri qayd etilgan?

- A) Musulmonqul, O'zbek oyim, Xushro'y, Oftob oyim B) Zaynab, Normuhammad, Rahmat, Jannat
C) Azizbek, Otabek, Sodiq, Xushro'y, Homid D) Homid, Jannat, Azizbek, Xudoyorxon, Xushro'y

72. Abdulla Qodiriyning «O'tkan kunlar» romani darajasida deb baholangan asar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Qutlug' qon» B) «Kecha va kunduz» C) «Abulfayzxon»
D) «Padarkush»

73. «O'tkan kunlar» romanining «Xon qiziga loyiq bir yigit» fastida Musulmonqul va Azizbeklarni qoralab gapirgan kim edi?

- A) Otabek B) Yusufbek hoji
C) Homid D) Mirzakarim qutidor

74. A.Qodiriyning «Uloqda» hikoyasida fojiali halok bo'lgan chavandozning ismini belgilang.

- A) Turg'un B) Salim chavandoz
C) Murod chavandoz D) Esonboy

75. «O'tkan kunlar» romanida Otabek «vahshiy», «cho'tloq supurgi», «xon yonidagi xoqon» deb atagan qahramon qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) O'tabboy qushbegi B) Homid

C) Musulmonqul D) Xudoyorxon

76. Qiz suratida ko'ringan malak, «najat farishtasi» deya ta'riflangan qahramon nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «O'tkan kunlar»da Kumush
B) «Mehrobdan chayon»da Ra'no
C) «Kecha va kunduz»da Zebi
D) «Qutlug' qon»da Gulnor

77. «O'tkan kunlar» romanida yetmish kunlik qamaldan so'ng yurtga 32 tangadan soliq solgan hukmdor kim edi?

- A) O'tabboy qushbegi B) Homid
C) Azizbek D) Musulmonqul

78. «O'tkan kunlar» romanida «yerdan bichib olgandek pak-pakana, yuzi qirq yillik og'riqlarnikidek sap-sariq, «och arvoh» deya ta'riflangan personaj nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Homid B) Xushro'y
C) Jannat opa D) O'zbek oyim

79. «O'tkan kunlar» romani qahramonlaridan kim Otabekka «Muhabbat juda oz yigitlarga muyassar bo'ladig'an yurak gavharidir. Shuning bilan birga, ko'p vaqtlar kishig'a zararli ham bo'lib chiqadi. Shuning uchun kuch sarf qilib bo'lsa ham unutish, ko'p o'ylamaslik kerakdir», – deydi?

- A) Yusufbek hoji B) Hasanali
C) Akram hoji D) Rahmat

80. «O'tkan kunlar» romanida Otabekni ikkinchi marta uylantirishning sababini Yusufbek hoji «hojatdan» deydi. Buning ma'nosi – ...

- A) Otabekni Kumushdan aynitish
B) Otabekning beruxsat uylanib

olganini qoralash C) O'zbek
oyimning kelin tushirish orzusi
D) har ikkala kelinni bir xonadonda
ko'rish istagi

81. «O'tkan kunlar» romanida
«uzun bo'yli, qotmaroq, zarcha
tanli, ko'zi o'ynab, har daqiqada
o'n yoqqa alanglaydigan, birorta
ish uning tilagiga teskari ketsa,
shovqin-suronni boshiga kiyib
oladigan» «shaddod» kim?

A) Jannat opa B) To'ybeka
C) Homid D) Xushro'y

82. «Mehrobdan chayon»
romanida Anvarning xon o'rdasiga
ishga tayinlanishiga sababchi
bo'lgan kishining nomi qaysi
javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Solih maxdum B) Muhammad
Rajab poygachi C) Kalonshoh
D) Sultonali

83. «Sho'ro rahbarlarini matbuot
orqali obro'sizlantirdi» degan
uydirma bilan *Abdulla Qodiriy*
qachon qamoqqa olingan edi?

A) 1920 B) 1935 C) 1926 D) 1939

84. «O'zi qanday yigit deb so'ra:
surma qo'ygandek ohu ko'zi bor,
qizil olmadek tarang yuzi bor,
endi chiqib kelgan kun mayssa
mo'ylabi. Roziya xonimnikidan
ham nafisroq, qalam qoshi ...
Ustiga kiygan beqasam to'ni
o'ziga shunday yarashkanki ..., biz
qizlar ixtiyorsiz unga qarashdik».
Ushbu tasvir qaysi asardan
olingan, unda kim ta'riflangan, bu
ta'rif kim nomidan aytilgan?

A) «Mehrobdan chayon», Anvar,
Nozik B) «O'tkan kunlar», Otabek,

Zebi

C) «Qutlug' qon», Yo'lchi, Gulnor
D) «Kecha va kunduz», Miryoqub,
Gulshan

85. «Kecha va kunduz» romanida
dunyoqarashi o'zgargan obraz qaysi
javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Miryoqub B) Akbarali
C) Zunnun D) Zebi

86. Cho'lpon lirikasining asosiy
mavzusi qaysi javobda to'g'ri
ko'rsatilgan?

A) mustamlakachilik siyosatiga nisbatan
isyon B) yurt go'zalligini madh etish
C) Sevishganlar muhabbatini kuylash
D) muhabbatga, sadoqatga chaqirish

87. Qaysi shoir adabiyotni «o'tkir
yurak kirlarini yuvadurg'on ma'rifat
suvi» deb aytgan?

A) Fitrat B) Oybek C) Cho'lpon
D) Abdulla Qodiriy

88. «Kecha va kunduz» romanida
qotillikdan so'ng izsiz yo'qolgan
qahramon kim edi?

A) Zebi B) Qurvonbibi
C) Razzoq so'fi D) Eshon

89. «Men urush vaqtining nozik
paytlarida bo'lgan bu o'ldirishga oddiy
o'ldirish deb qarayolmayman, men bu
«soddadil», «yuvosh» va «gunohsiz»
sart qiziga eng oliy jazo talab qilaman».
Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

A) «O'tkan kunlar»
B) «Abulfayzxon»
C) «Qutlug' qon»
D) «Kecha va kunduz»

90. «Kecha va kunduz» romanida
tasvir etilgan voqealar qachon bo'lib
o'tadi?

A) XX asrning 20-yillarida B) 1860-

1870-yillari C) Birinchi jahon urushi endigina boshlangan kezlarda D) sho'ro hokimiyati dadil oyoqqa turib olgan kezlarda

91. Cho'lpon «Kecha va kunduz» romanidagi qaysi obrazda mustamlaka o'lkaga rahbarlik qilib, uni tarixning boshi berko'chasiga olib kelgan kishilar timsolini yaratgan?

A) Zunnun B) Akbarali C) Eshon D) Miryoqub

92. «Kecha va kunduz» romanida «bir og'iz gapini silliq va yoqimli qilib gapira olmaydigan sodda va to'ng odam», «xudo davlatni ikki qo'llab uzatsa-da, farzand to'g'risida biroz o'ksitib qo'ygan» qahramon kim edi?

A) Hokim to'ra B) Noyib to'ra C) Akbarali mingboshi D) Zunnun

93. Hamza yaratgan darstliklar nomi qaysi javobda berilgan?

A) «Haqiqat kimda?» B) «Qiroat kitobi» C) «Yengil adabiyot» D) B va C

94. 1921–1922-yillarda «Axbori Buxoro» gazetasiga kim muharrirlik qildi?

A) Behbudiy B) Fitrat C) Nazir To'raqulov D) Cho'lpon

95. Cho'lponning «Ko'ngil» she'ridagi yetakchi g'oyaviy motiv

– ...

A) ishq-muhabbat B) do'stlik C) shaxs erki D) fojiaaviylik

96. «Kecha va kunduz» romanida «ezgulik bilan tubanlik o'rtasida harakat qiladigan» murakkab obraz qaysi javobda to'g'ri

ko'rsatilgan?

A) Poshshaxon B) Miryoqub C) Zebi D) Akbarali mingboshi

97. «Roziya oyim mendan iymangan qiyofada: – Xon qursin, uning olgan xotinlarining hisob-kitobi yo'q bolam, – dedi va manimcha juda to'g'ri so'zni aytdi».

Bu parcha qaysi asardan olingan?

A) Maqsud Shayxzoda «Mirzo Ulug'bek» B) Pirimqul Qodirov «Bobur» C) Odil Yoqubov «Diyonat» D) A.Qodiriy «Mehrobdan chayon»

98. «1913-yillarda chiqqan «Padarkush» pyesasi ta'sirida «Baxtsiz kuyov» degan teatr kitobini yozib yuborg'onimni bilmay qoldim». (1915-yilda)

Ushbu parcha qaysi ijodkorning tarjimai holidan olingan?

A) Behbudiy B) Avloniy C) Hamza D) Abdulla Qodiriy

99. «...Qish chiqishiga yaqin allaqanday qarindoshlari kelib, uni olib ketdilar. Qarilar, domlalar, parixon, azayimxon, duoxon va boshqalarga pul berib o'qitdilar, dam soldi, biroq foydasi bo'lmadi».

Cho'lponning «Kecha va kunduz» romanida keltirilgan bu ta'rif qaysi personajga nisbatan aytilgan?

A) Saltanatxon B) Qurvonbibi C) Qumri D) Zebi

100. «Kecha va kunduz» romanidagi «kulishi kasal odamning kulishiday og'ir, toshday qattiq va buyumday harakatsiz yuzli, kamgap, indamas, ziqna odam» kim?

A) Qurvonbibi B) Miryoqub C) Razzoq so'fi D) Akbarali

101. 1932–1935-yillarda ta’qib, tazyiqlardan jon saqlash maqsadida Cho’lpon qayerda yashagan?

- A) Turkiyada B) Berlinda
C) Moskvada D) Orenburgda

102. Cho’lponning «Kecha va kunduz» romani qahramonlari to’liq ko’rsatilgan javobni toping.

- A) Zaynab, Saida, Akbarali, Miryoqub
B) Zebi, Miryoqub, Noib to’ra, Akbarali, Razzoq so’fi C) Zebi, Sultonxon, Ergash, Safarqul
D) Zebi, Poshshoxon, Ra’no, Nigor oyim

103. Cho’lponning «Kecha va kunduz» romanida tasvirlangan voqealardan chiquvchi xulosa nima?

- A) Razzoq so’fi singarilarni o’qishga jalb etish kerak
B) Akbarali mingboshi singarilarni jazolash kerak
C) Chor mustamlakachilari zulmiga qarshi qurolli qo’zg’olon qilish kerak
D) Qalamga olinayotgan davr tartiblarini tag-tomiri bilan o’zgartirish kerak

104. Qatag’on qurboni bo’lgan shoirni toping.

- A) Zavqiy B) G’afur G’ulom
C) Furqat D) Cho’lpon

105. «Kecha va kunduz» romanida kim Akbarali mingboshining o’rniga hech qiyinchiliksiz tayinlangan edi?

- A) Noyib to’ra B) Miryoqub

C) Zunnun D) Hakimbek

106. «Toshkand ustida qonliq bulutlar» nomli bob kimning qaysi asarida mavjud?

- A) Z. Vosifiy, «Badoye’ ul-vaqoye’»
B) A. Qodiriy, «O’tkan kunlar»
C) K. Xorazmiy, «Dar bayoni ta’rifi va tavsifi Toshkent» D) M. Shayxzoda
«Toshkentnoma»

107. «Go’zal» she’ridagi lirik takror qaysi javobda to’g’ri ko’rsatilgan?

- A) «Tushumda ko’ramen – shunchalar go’zal» B) «Oydan-da go’zaldir, kundan-da go’zal!» C) «Bir ko’rdim men uni – shunchalar go’zal»
D) «Men o’ngda ko’rganda shunchalar go’zal»

108. Xotin-qizlarning achinarli qismati qaysi asarlarda ko’rsatilgan?

- A) «Qor qo’ynida lola», «Mirrix yulduziga» B) «Buzilgan o’lkaga», «Ittifoq etaylik» C) «Turkiy Guliston...», «Novvoy qiz»
D) «Qor qo’ynida lola», «Novvoy qiz»

109. «Kecha va kunduz» romanida Akbarali mingboshi kimning hiylasidan o’ladi?

- A) Umaraliboy B) Poshshaxon
C) Zebi D) Sultonxon

110. Ishbilarmonligi uchun Amerika tadbirkorlariga o’xshatilgan, «haqiqat yo’lini hali topib olmagan noyob odam» deb ta’riflangan qahramon nomi qaysi javobda to’g’ri ko’rsatilgan?

- A) «O’tkan kunlar»da Homid
B) «Kecha va kunduz»da Miryoqub
C) «Qutlug’ qon»da Olimxon
D) «Padarkush»da Ziyoli

111. Cho'lonning «Kecha va kunduz» romanida dunyoqarashi (ahvoli) o'zgargan obraz qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Qurvonbibi B) Akbarali
C) Zunnun D) O'lmas

112. «Meni dor ostiga kim keltirdi? Vijdon emasmi taqsir? Sizni bu yerda kim tomoshabin qildi? Ifloslik emasmi taqsir?».

Ushbu so'zlar «Mehrobdan chayon» asaridagi qaysi qahramonga tegishli?

- A) Ra'noga B) Anvarga
C) Xudoyorxonga D) Solih maxdumga

113. «Kecha va kunduz» romanida qaysi qahramon: «Podsholik hamma vaqt yurtning obro'li odamlarini himoya qiladi. Obro' davlat bilan topiladi», – deydi?

- A) Zunnun B) Akbarali
C) O'lmasjon D) Noyib to'ra

114. Cho'lonning ijtimoiy lirikaga mansub she'rlarini toping.

- A) «Ko'ngil», «Buzilgan o'lkaga», «Yong'in» B) «Qalandar ishq», «Buzilgan o'lkaga», «Go'zal»
C) «Ko'ngil», «Go'zal», «Binafsha»
D) «Qalandar ishq», «Binafsha», «Yong'in»

115. «Kecha va kunduz» romanidagi quyidagi sujet chiziqlarining qaysi birida fojia yuz bergan (odam o'ldirilgan)?

- A) Hadicha – Fazilat – Sultonxon
B) Umarali – Yodgorxo'ja – Noyib to'ra C) Qurvonbibi – Razzoq so'fi – Eshon D) Miryoqub – Sharafiddin Xo'jayev – Maryam

116. Bir qo'zg'alur, bir ko'pirar, bir qaynar,

Bir intilur, bir hovliqar, bir o'ynar, Yo'qlikni-da, ochlikni-da yo'q etar, O'z yurtini har narsaga to'q tutar. Mazkur misralar quyidagi shoirlardan qay birining qaysi asaridan olingan?

- A) G'.G'ulom «Baxt» B) H.Olimjon «Sevgi» C) Oybek «O'zbekiston»
D) Cho'lon «Xalq»

117. A.Qodiriyning «O'tkan kunlar» romanida «...nax bizga kuyav bo'lading'an yigit ekan» deb Otabekni maqtagan personajni toping.

- A) To'ybeka B) Qutidor
C) Oftob oyim D) Hanifa

118. « – Nega qochasiz?! Nega qaramaysiz?! – dedi bek. Kumushbibi shu choqqacha qaramagan va qarashni ham tilamagan edi. Majburiyat ostida yovqarash bilan sekingina dushmaniga qaradi... Shundan keyin esankiragan, hayajonlangan bir tovush bilan so'radi: – Siz o'shami?»

Mazkur parcha romanning qaysi faslidan olingan?

- A) «Qutlug' bo'lsin»
B) «Bek oshiq»
C) «Kutilmagan baxt»
D) «Navo kuyi»

119. «O'tkan kunlar» romanida Otabek va Qutidorni zindonband qilgan kim edi?

- A) Homid B) O'tabboq qushbegi
C) Musulmonqul D) Qayum ponsad

120. Cho'lonning qaysi she'rini intim lirikaning yorqin namunasi sifatida qarash mumkin?

- A) «Go'zal» B) «Ko'ngil»

C) «Kishan» D) «Qalandar ishq»

121. «Durust, men ko'milgach, qabrim ustida ko'ksi dog'lik qizil lolalar ko'karur... Nimadan bu? Bu sizning kabi tubanlar solgan iz!»

Yuqoridagi so'zlar «Mehrobdan chayon» romanining qaysi qahramoniga tegishli?

A) Sultonoliga B) Qobilga

C) Anvarga D) Zokirga

122. «Ul menim qo'limda o'z qalamim bilan yuz sahifadan ortiqroq eski usuldagi she'riy yozishmalarimi ko'rub, tarbiyaga kirishdi...» – deb yozgan ijodkor va uning «tarbiyachisi» kim?

A) Hamza Hakimzoda, Abdulla To'qmullin B) Abdulla Avloniy, Ismoil G'asprali C) Mahmudxo'ja Behbudiy, Mirmuhsin

Shermuhammedov D) Abdurauf Fitrat, Mahmudxo'ja Behbudiy

123. Hamza Hakimzodaning bizgacha yetib kelmagan sahna asarlarini toping.

1) «Paranji sirlaridan bir lavha yoki Yallachilar ishi»; 2) «Mulla Normuhammad domlanning kufr xatosi»; 3) «Burungi qozilar yoki Maysaraning ishi»; 4) «Loshmon fojiasi»; 5) «Farg'ona fojiasi»; 6) «Zaharli hayot yoxud ishq qurbonlari»; 7) «Ochlik qurbonlari»; 8) «Eshonlikda xiyonat»; 9) «Abo Muslim»; 10) «Padarkush».

A) 1, 4, 5, 7, 9 B) 2, 3, 6, 7, 10

C) 3, 4, 5, 6, 7 D) 2, 4, 5, 7, 8

124. Hamza Hakimzodaning «milliy tabarruk ashulalarimizning o'rni yo'qolmasun uchun» «ba'zi qabih she'rlar» o'rniga yangi matnlar tayyorlab yaratgan «Milliy ashulalar uchun milliy she'rlar» majmuasini yaratishdan maqsadi nima edi?

A) yo'qolib ketgan milliy ashulalarni tiklash B) milliy she'rlarga kirib qolgan yengil-yelpi satrlarni milliy uyg'onishga da'vat etuvchi matnlar bilan almashtirish C) milliy ashulalar uchun musiqa yaratish

D) yangi maktab o'quvchilari uchun qo'shiqlar yaratish

125. «O'tkan kunlar» romanida Otabek bo'lg'usi qaynotasi Mirzakarim qutidor bilan qayerda tanishgan?

A) Akram hojining uyida

B) Mirzakarim Qutidorning uyida

C) Ziyo shohichining uyida

D) Otabek qo'ngan mehmonxonada

126. Qipchoqlar qirg'ini, qorachopon adovati va mahalliychilik kasofati el-yurtimizning ijtimoiy-siyosiy tanazzuli sifatida tasvirlangan asar va uning muallifini belgilang.

A) Abdurauf Fitrat, «Abulfayzxon»

B) Mahmudxo'ja Behbudiy,

«Padarkush» C) Abdulla Qodiriy,

«Mehrobdan chayon» D) Abdulla

Qodiriy, «O'tkan kunlar»

127. «Rasvo» taxallusi bilan hajviy she'rlar yozgan adabiyot ixlosmandi va o'g'lining mudarris bo'lishini istagan ota kim edi?

A) Hamza Hakimzodaning otasi – tabib Ibn Yamin

B) Abdulhamid Cho'lponning otasi –

Sulaymon bazzoz

C) Abdurauf Fitratning otasi –

savdogar Abdurahimboy

D) Oybekning otasi – bo'zchi

Toshmuhammad

128. «Qo'qon muxtoriyati madhiyasi»ning muallifi kim?

A) Hamza Hakimzoda B) Abdulla

Qodiriy C) Abdulhamid Cho'lpon

D) Mahmudxo'ja Behbudiy

129. Cho'lponning she'riy to'plamlari to'g'ri qayd etilgan javobni belgilang.

A) «Buloqlar», «Oydin kechalarda»,

«Soz», «Uchqun» B) «Uyg'onish»,

«Qor qo'ynida lola», «Sayha»,

«Tong sirlari» C) «Ahvolimiz»,

«Mening tunim», «Mirrix

yulduziga», «Soz»

D) «Soz», «Tong sirlari»,

«Uyg'onish», «Buloqlar»

130. Cho'lpon hikoyalari qayd etilgan javobni toping.

A) «O'rtoq Qarshiboyev»,

«Yorqinoy», «Kecha va kunduz»,

«Soz» B) «Novvoy qiz», «Do'xtur

Muhammadyor», «Qurboni jaholat»

C) «Hijrat», «Oydin kechalarda»,

«Tong sirlari», «Soz» D) «Me'roj»,

«Uyg'onish», «Qiyomat»,

«Uloqda», «Juvonboz»

131. Asar voqealari tasviridagi ramziylik (voqealar ilk bahorda boshlanib, qish chillasida tugaydi) qahramonning fojiali taqdiri bilan bevosita aloqador asar qanday nomlanadi va u kimning qalamiga mansub?

A) «O'tkan kunlar», Abdulla

Qodiriy

B) «Mehrobdan chayon», Abdulla

Qodiriy C) «Zaharli hayot», Hamza

Hakimzoda D) «Kecha va kunduz»,

Cho'lpon

132. «Kofir bilan itning farqi yo'q. Itdan qochmaysizmi? Shunday bo'lsa, kofirdan ham qochmasangiz bo'ladi». Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

A) «Sarob»dan B) «O'tkan kunlar»dan

C) «Qutlug' qon»dan D) «Kecha va kunduz»dan

133. «Mehrobdan chayon» romanida Xudoyorxonning «Sen bizga xiyonat qilding, it uvli» – deb boshlagan muloqotida Anvar uning qaysi illatini yuziga soladi?

A) xonning o'g'riligini, zolimligini

B) og'ir soliq solganligini,

zo'ravonligini C) insofsizligi,

xalqchilligini D) adolatsizligi,

xotinbozligini

134. «Kecha va kunduz» romanida

«Mingboshi qancha mo'min-

musulmonning hojatini chiqaradi,

ibodat ham ibodat, mo'min-

musulmonga xizmat ham ibodat»

deya, Zebi taqdirining oyoq osti

bo'lishiga yo'l ochib bergan qahramon

nomi qaysi javobda to'g'ri

ko'rsatilgan?

A) Noyib to'ra B) Miryoqub

C) Hokim to'ra D) Eshon

135. «O'tkan kunlar» romanida

ikkinchi marta Otabekni dordan saqlab

qolgan voqea (hodisa) nima edi?

A) Kumushning xati B) Toshkent

qamali va Azizbekning xati

C) Normuhammad Qushbegning xati

D) Musulmonqulning rahmi kelgani

136. Cho'lon qaysi qahramonini

**«Tasodifning to'rt chaqaga
arzimagan bu qurbonini
zamonning zo'r qahramoni
darajasiga ko'tarib yuboradilar»
deya ta'riflagan?**

A) Zunnun B) Akbarali mingboshi

C) Razzoq so'fi D) Miryoqub

137. «Kecha va kunduz» romanida

**«puldan, xotindan, aroqdan
boshqa hech narsa**

qiziqtirmaydigan», «odam

qiyofasidagi hayvon» deya

ta'riflangan qahramon nomi qaysi

javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Eshon B) Razzoq so'fi

C) Akbarali mingboshi

D) Miryoqub

138. «Kecha va kunduz» romanida

«Shamolning qaysi tomonga

esishiga qarab ish tutadig'an»

qahramon qaysi javobda to'g'ri

ko'rsatilgan?

A) Eshon B) Akbarali mingboshi

C) Miryoqub D) Noyib to'ra

139. Cho'lonning sahnaga

qo'yilmagan asarini toping.

A) «Yorqinoy» B) «Hijrat»

C) «Hujum» D) «Mushtumzo'r»

140. Marg'ilondan qaytgan

Otabekka otasi Yusufbek hoji:

«O'g'lim, hali sen eshitdingmi,

yo'qmi, haytovur, biz sening

ustingdan bir ish qilib qo'ydik», –

deganida Otabekning gapidan

keyin ... hoji o'g'lining javobidan

yerga qaradi va nima deb davom

qilishni bilmay qoldi. O'sha paytda

Otabek nima deb javob qaytargan?

A) «Aqlli kishilar faqat o'g'illari ra'yiga

qarab ish ko'radilar» B) «Aqlli

kishilarning o'g'illari ustidan qilg'an

ishlari, albatta, noma'qul bo'lmas»

C) «Aqlli kishilar o'z o'g'illari ustidan

o'ylamay ish qilmasliklari kerak»

D) «Aqlli kishilar o'z o'g'illari ustidan

o'ylamay qilgan ishlari uchun oxiri

pushaymon bo'ladilar»

141. «Xalq» (Cho'lon) she'rida «xalq

istagi» nima deyilgan?

A) xalq istagi – ozod bo'lsin bu o'lka

B) xalq istagi – ochlikni yo'q etish

C) xalq istagi – toj va taxtlar yiqilsin

D) xalq istagi – saltanatni yo'q qilish

142. Hamza nima uchun o'z

taxallusiga «Hakimzoda» nomini

qo'shgan?

A) otasi tabib bo'lgani uchun B) hakim

bo'lgani uchun C) bobosi mashhur tabib

bo'lgani uchun

D) otasining ismi Hakim bo'lgani uchun

143. «Qanday kuyni chalay, bek aka?

Otabek sarxush tovush bilan

jiddiygina qilib dedi: – Bilsangiz,

haydalish kuyini chalingiz, ajralish

kuyini chalingiz».

«O'tkan kunlar» romanidan olingan

bu manzara asarining qaysi bobida

uchraydi?

A) «Haydalish kuyi» B) «Navo kuyi»

C) «Bir g'aribi bechora»

D) «Bizda kim ko'p yig'laydur?»

144. «O'tkan kunlar» romanida g'am-

hasratda kuyib ketgan, qismati

Otabeknikidan-da og'irroq bo'lgan

g'arib inson kim edi?

A) Hasanali B) Oybodoq

C) Usta Olim D) Yusufbek hoji

145. «Otabek holsizlanib oyoq uzra turdi va orqasidagi yarim yalang'och ko'lagani ko'rdi va bir necha qadam qabr tomon tislandi ...». Bu ko'laga kimniki edi?

- A) Xushro'yniki B) Zaynabniki
C) Kumush arvohiniki D) Qoriniki

146. «Kecha va kunduz»

(Cho'lpon) romani ilk bahor tasviri bilan boshlanib, qish chillasida bo'lib o'tgan voqealar bilan tugaydi. Bu qanday ramzli ma'noni ifodalaydi?

- A) yil bahor bilan boshlanib, qish bilan tugashiga ishora B) Zebining bahor bag'ridan yulib olinib, qishning (zulmatli, sovuq hayot) qahraton bag'riga ulotirilishiga ishora
C) Qurvonbibi qalbining bahordan iliqligi, Razzoq so'fi yuragining esa qishdek sovuqligiga ishora
D) Adibning bahor fasliga oshuftaligiga ishora

147. «Kecha va kunduz» romanida tubanlik va razillik, fahsh va adolatsizlik olamining vakillari kimlar edi?

- A) Miryoqub, Akbarali, Xolmat, Razzoq so'fi B) Akbarali, Eshon, Noib to'ra, Qurvonbibi C) Akbarali, O'lmas, Mamaturdi, Noib to'ra
D) Akbarali, Sultonposhsha, Eshon, Noib to'ra

148. «...Zebi sekingina bo'ynini cho'zib, gapga quloq soldi. U faqat Qumrining so'zini – «bittasi o'zimizning aravakash» degan so'nggi so'zini eshitib qoldi». «Kecha va kunduz» asaridagi bu

aravakash kim edi?

- A) Xolmatjon B) Mamaturdi
C) Zunnunboy D) O'lmasjon

149. «Kecha va kunduz» romanida adib Akbarali mingboshining qaysi jihatlarini bo'rttirib ko'rsatgan?

- A) takabburligi, yolg'onchi va xotinlariga zulm o'tkazishini
B) xomsemiz, ichkilikka mukkasidan ketganligi, mansabparastligini
C) uch xotin ustiga to'rtinchisi – Zebiga ko'z olaytirishi, xotinboz va fahsh tomonlarini D) B va C

150. «Kecha va kunduz»da Akbarali o'rniga Noib to'raning Zunnunni mingboshilikka tayinlashini qanday tushuntirish mumkin?

- A) Zunnun noib to'raga katta pora uzatgan B) Noib to'ra xotini tazyiqi bilan tayinlagan
C) xalqparvaligi uchun tayinlangan
D) rus mustamlakachilariga aslida Zunnundek kallasi puch, savodsizlarning rahbar bo'lishi ma'qul edi

151. Hamzaning «Zaharli hayot yoxud ishq qurbonlari» dramasi so'nggi, to'rtinchi sahnasi qanday tugaydi?

- A) Maryamxonning zahar ichib o'lishi bilan B) yozuvchi izohi bilan
C) Mirzahamdamboy va Abduqodirboy suhbat bilan

D) Mahmudxonning Maryamxon qabri oldida o'zini o'ldirishi bilan

152. Quyidagi amaldorlarning qaysi hiri uquvsizligi, go'l, sodda, lapashangligi bilan ajralib turadi?

- A) «O'tkan kunlar»da O'tabboy qushbegi B) «Mehrobdan chayon»da Xudoyorxon C) «Kecha va kunduz»da Akbarali mingboshi

D) «O'g'ri»da Amin

153. Cho'lponning «Kecha va kunduz» romaniga qaysi maqol epigraf qilib olingan?

A) Osmon uzoq, yer – qattiq.

B) O'g'il – uyning bulbuli, qiz – uyning guli. C) Qiz yetilib, qirg'oqqa ketar, o'g'il yetilib yiroqqa ketar.

D) Hamal keldi – amal keldi.

154. «Kecha va kunduz» romanida «ko'rgazmaga qo'yilaturg'on antiqa mahluq», «xotini va qizi oldida tishining oqini ko'rsatmaydirg'an» qahramon nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Akbarali mingboshi

B) Miryoqub

C) Razzoq so'fi D) Eshon

155. «Kecha va kunduz» romanida «umrida peshonasi sajda ko'rmagan», «buzuq yuradigan, betavfiq odam» deya ta'riflangan qahramon qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Miryoqub B) Akbarali mingboshi

C) Zunnun D) Noyib to'ra

156. «Bir vaqtda shariatdan ko'z yumib, islomiyatni qo'yib, dunyo yo'liga qadam bosguvchi diyonatsiz qora xalq orasinda tiriklikdan, albatta, o'lim yaxshi!». Ushbu monolog Hamza asarlaridagi qaysi qahramonga tegishli?

A) «Boy ila xizmatchi»dagi

G'ofirga

B) «Maysaraning ishi»dagi Oyxonga

C) «Zaharli hayot»dagi Mahmudxonga

D) «Yangi saodat»dagi Olimjonga

157. «Eshon bobo – xudoyimning sevgan quli, noz-u ne'mat to'rt tarafdin oqib turadi. Daryo bo'yidamiz-u, chanqaymizmi?» Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

A) «O'tkan kunlar» B) «Mehrobdan chayon»

C) «Qutlug' qon» D) «Kecha va kunduz»

158. «Mehrobdan chayon» romanida Anvar Sultonolini qutqarish uchun xon saroyiga kelganda, Xudoyorxon uni qaysi gap bilan kutib oladi?

A) – Sening qilg'on ishing

pusulmonchilikda bormi, it uvli?!

B) – Chiqar muni, jallod!!!

C) – Tuzumni unutding'!

D) – Sen bizg'a xiyonat qilding', it uvli!

159. «Mehrobdan chayon» romanida «Xayrul-umuri avsatuho» (har ishning o'rtasi yaxshi) hadisini qaysi qahramon o'ziga shior qilib olgan edi?

A) Ra'no B) Solih maxdum

C) Nigor oyim D) Anvar

160. «Mehrobdan chayon» romanida Anvar Ra'noning qaysi baytidan so'ng yengilganini tan oladi?

A) Agar or etsa Layli, haqlidir Qaysning jununidin,

Ne baxt, Ra'no xaridoring talab ahlining «Mirzo»si.

B) Muhabbat jomidin no'sh aylagan ahli zako bo'lmish,

Fununi tibda majnundir, kishining kuysa safrisi.

C) Hamisha xavfda ko'nglim bu

muhabbat intihosidin,

Meni ham yetmasa majnun debon
Ra'noning savdosi.

D) Yog'lar to'kilsa yerga, yotib
yalar taqsim,

Bo'lsa bozorda pastlik, sotib olar
taqsim.

**161. «Men shu choqqacha
bandasiga bosh egishni va
bandasi oldida tavba qilishni or
bildim va shu orlanishim
orqasidan har kimning ustida
yurdim...». («O'tkan kunlar»)**

Bu so'zlar qaysi obrazga tegishli?

A) Zaynab B) Jannat xola

C) Xushro'y D) Musulmonqul

**162. Cho'lponning adabiy
tarjimalariga mansub bo'lmagan
asarni aniqlang.**

A) «Tergovchi» B) «Feruza»

C) «Osilgan yetti kishining
hikoyasi»

D) «Hujum»

**163. Buyruqlarni bajarishnigina
bilgan, uning mohiyati, odamlarga
foyda-zarari bilan**

qiziqmaganliklari uchun

*bosqinchilarga kerak bo'lgan,
millatdoshlarini o'ylamaydigan,
ularga achinmaydigan, odamiylik
haqidagi «ortiqcha» injiqliklardan
xoli, shuning uchun kattalarning
zanjirdagi itiday gapga aylanib
qolgan amaldorlar timsoli kim?*

A) Abdullatif B) Akbarali C)

Buzurg Ummid D) Solih maxdum

**164. Kumushbibi «So'zimni
o'zimizning oxirgi ham chin baxt
islari hidlangan tariximdan**

**boshlayman», deya boshlanuvchi
xatini qanday munosabat bilan
yozgan?**

A) buvisining o'limi tufayli

Toshkentdan yozgan B) Otabekning
jasoratidan so'ng Toshkentga yozgan

C) onasi Oftoboyimga oy-kuni
yaqinlashib qolgani munosabati bilan
Toshkentdan yozgan D) Toshkentga
jo'nash orzusi bilan O'zbek oyimga
yozgan

**165. «Yozuvchi bu asarda voqealar
ustida muhokama qilmaydi,
tushuntirmaydi, isbot qilmaydi, balki
obrazlar bilan ko'rsatadi».**

*Parchada kimning qaysi asari
ta'riflangan, ta'rif muallifi kim?*

A) Abdulla Qodiriy, «Juvonboz»;

Oybek B) Abdulla Qahhor, «O'g'ri»;

Oybek C) Abdulla Avloniy, «Turkiy
Guliston»; Fitrat D) Abdulla Qodiriy,

«Uloqda»; Oybek

**166. Abdulla Qodiriyning hajviy-
yumoristik mahorati, «xarakter
kulgusi» yaratish san'ati yorqin
namoyon bo'lgan obrazlarni belgilang.**

1) O'zbek oyim; 2) Xushro'y;

3) Mirzakarim qutidor; 4) Solih
maxdum; 5) Anvar; 6) Mulla Muhsin;

7) Mulla Obid; 8) Xatib domla;

9) Zaynab.

A) 1,3,5,7,9 B) 2,4,6,8,9

C) 1,2,4,6,8 D) 1,2,3,4,5

**167. Hamza Hakimzoda Niyoziy qaysi
asarida markaziy qahramon qilib
yoshlarni tanlaydi?**

A) «Uchrashuv» B) «Zaharli hayot
yoxud ishq qurbonlari»

C) «Loshmon fojiasi»

D) «Ilm hidoyati»

168. A.Qodiriyning «Mehrobdan chayon» romanida Anvarning gunohidan kechishini Xudoyorxondan iltimos qilgan shaxs kim edi?

A) Qobilboy B) Muhammad Niyoz domla C) Sultonali D) Abdurahmon

169. «Olti yildan baqqa qancha pullar sarf qilib» o'g'lini nega, nima maqsadda o'qutganini o'zi ham deyarli tushunmaydigan shaxs obrazi qaysi asarda tasvirlangan?

A) Fitrat, «Abulfayzxon»
B) S. Ahmad, «Ufq» C) Hamza, «Zaharli hayot yoxud ishq qurbonlari» D) A.Qodiriy, «Mehrobdan chayon»

170. Oybek Abdulla Qodiriy mahorati haqida fikr yuritir ekan: «Domlalarining obrazini chizishda yozuvchi san'atkor. Domlalarining yurish-turishi, so'zlari, fikr yuritishi, xalqni aldashi va hokazo butun sifatlari o'quvchining ko'z oldida jonlanadi», – deydi.

Parchada qaysi asar ko'zda tutilyapti?

A) «Mehrobdan chayon» B) «Obid ketmon» C) «Kalvak maxzumning xotira daftaridan» D) «Toshpo'lat tajang nima deydi?»

171. «Shu miyonalarda bozor vositasi bilan tatarlarda chiqadig'an gazetalarni o'qib, dunyoda gazeta degan gap borlig'ig'a imon keltirdim. 1913-yilda o'zbekcha «Sadoyi

Turkiston», «Samarqand», «Oina» gazetalari chiqa boshlag'och, menda shularga gap yozib yurish fikri uyg'ondi.

Parcha qaysi ijodkor tarjimai holiga taalluqli?

A) Abdulla Avloniy B) Abdulla Qodiriy
C) Abdulhamid Cho'lpon
D) Abdurauf Fitrat

172. Otabek Marg'ilon hokimi tomonidan birinchi marta qamalganda, u bilan birga Ziyo shohichinikida ziyofatda bo'lgan 7 kishidan 4 tasi qamaladi. Ana shu qamalgan kishilarni aniqlang.

A) Hasanali, Ziyo shohichi, Olim, Akram hoji B) Qutidor, Azizbek, Homid, Otabek C) Azizbek, Otabek, Rahmat, Akram hoji D) Rahmat, Otabek, Ziyo shohichi, Qutidor

173. «O'tkan kunlar» romanida qipchoqlarni qirg'in qilish maslahati qayerda bo'lgan edi?

A) Azizbek saroyida B) Qayum ponsadnikida C) Normuhammad qushbegi o'rdasida
D) Rajabbeknikida

174. «O'tkan kunlar» romanida qipchoqlarni qirg'in qilish haqidagi asosiy yorliq kimning nomiga nomiga yozilgan edi?

A) Qayum ponsad nomiga B) Olim ponsad nomiga C) Normuhammad qushbegi nomiga D) Rajabbek nomiga

175. «Qand kasalimga hech qayda yaxshi davo topa olmag'andan keyin sharq tabobatiga ishonib ketib, shotut yeyishim yana bir xatoyim edi».

Ushbu parcha qaysi ijodkor tarjimai

holiga tegishli?

- A) Abdulla Avloniy B) Abdulla Qahhor C) G'afur G'ulom D) Abdulhamid Cho'lpon

176. Hamzaning «Milliy ashulalar uchun milliy she'rlar majmuasi»dagi she'rlarning aksariyatida nima tasvirlangan?

- A) ona yurt tabiati va go'zalligi
B) Shohimardon manzaralari
C) Farg'ona vodiysining manzaralari
D) Turkiston o'lkasi boshiga tushgan og'ir kunlar

177. Bir kishining o'limiga, bir kishining surguniga bevosita hamda bir oilaning barbod bo'lishiga bivosita aybdor bo'lgan salbiy qahramon obrazi qaysi asarda berilgan?

- A) «O'tkan kunlar» B) «Kecha va kunduz» C) «Oshkora qotillik qissasi»
D) «Asrga tatigulik kun»

178. «Mastning ko'ziga mushuk – fil, fil – mushuk bo'lib ko'rinadi. Mastlikda xotin tanlab bo'ladimi? Kampirni pari qiz qilib ko'rsatadig'an tilsimli oyna – ichkilikdan boshqa narsa emas!». Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

- A) «Kecha va kunduz» B) «O'tkan kunlar» C) «Oshkora qotillik qissasi» D) «Qutlug' qon»

179. Qaysi qahramon: «Xudoyorxon ham bir kun kechasi kelib, bizga mehmon bo'lganlar», – deb maqtanadi?

- A) Solih maxdum B) O'zbek oyim C) Yusufbek hoji D) Azizbek

180. «O'ch» nomli asar yaratgan ijodkorlar nomi to'g'ri qayd etilgan javobni toping?

- A) Hamza Hakimzoda, Oybek
B) A.Qodiriy, G'.G'ulom
C) A.Avloniy, Oybek
D) Hamza Hakimzoda, G'.G'ulom

181. «Oila va kishilar bilan muomala», «Hayot sha'mi», «Ochiq xat» kabi bo'limlar qaysi romanga tegishli?

- A) A.Qodiriy, «O'tkan kunlar»
B) Oybek, «Navoiy» C) P.Qodirov, «Yulduzli tunlar» D) A.Qodiriy, «Mehrobdan chayon»

182. Hamza hayoti va ijodi bilan bog'liq ma'lumotlar ketma-ketligi qaysi javobda to'g'ri qayd etilgan?

1) «O'qish kitohi», «Yengil adabiyot» darsliklarining yozilishi;

2) chet mamlakatlarga safar qilishi;

3) roman janridagi asarlar yaratishi;

4) «Maysaraning ishi» komediyasining yaratilishi;

5) bolalar va kattalar uchun maktablar ochilishi;

6) «Zaharli hayot yoxud ishq qurbonlari» dramasi yozilishi.

- A) 2,1,5,3,6,4 B) 3,2,1,4,6,5
C) 1,3,2,4,5,6 D) 1,2,3,5,4,6

183. 1914–1915-yillarda «Yangi saodat», «Uchrashuv» singari milliy romanlar yaratgan adib kim edi?

- A) Fitrat B) Abdulla Qodiriy
C) Hamza D) Umar Sayfiddin

184. «O'tkan kunlar»da Otabek rus bosqiniga qarshi jangda qahramonona urushib, shahid bo'lgan shahar nomi

qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Zangi ota B) Avliyo ota
C) Toshkent D) Sulaymon ota

185. Qaysi adibning ijodi sho'ro davrida bir yoqlama o'rganilgan va haddan ziyod sovetlashtirilgan?

- A) Abdulla Qodiriy B) Abdulhamid Cho'lpon C) G'afur G'ulom
D) Hamza

186. «Bexiradlardan janobi tojdorlarga har ro'z, balki har soat xavf bordir».

A.Qodiriyning «O'tkan kunlar» asaridan olingan ushbu gapdagi bexirad so'zining ma'nodoshini toping.

- A) bosqinchi B) beandisha
C) beaql D) dinsiz

187. «Shunda o'rda arbobi bukun peshindan bir oz ilgariroq mujassam bir vijdon, tog'yurak bir yigit va o'lim sari kulib keluvchi bir arslonni o'z tarixida birinchi marotaba ko'rdi va tong ajabda qoldi. Bu ulug' jasorat bir necha daqiqalargacha zulm itlarini sukutga soldi, ularni ishdan to'xtatdi».

Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

- A) Markes, «Oshkora qotillik qissasi» B) Hamza, «Zaharli hayot yoxud ishq qurbonlari» C) Oybek, «Navoiy» romani D) Abdulla Qodiriy, «Mehrobdan chayon»

188. A.Qodiriyning «Uloqda» hikoyasi bosh qahramonining ismi nima edi?

- A) Mahkam B) Turg'un C) Haydar

D) Shokir

189. Quyidagi she'riy misra

Hamzaning qaysi asaridai olingan?

Uxlama ko'p, o'zbek eli, asri taraqqiy vaqtida.

- A) «Sog'inib» B) «Salom ayting»
C) «Yangi saodat» D) «Dardiga darmon istamas»

190. 1924–1926-yillarda Moskvada tashkil etilgan o'zbek dramstudiyasida tarjimon, adabiy emakdosh va dramaturg sifatida faoliyat ko'rsatgan, «Xasis» (Molyer), «Bosmachilar» (Shiller) kabi o'nlab asarlarni tarjima qilgan adib kim?

- A) A.Qodiriy B) Fitrat
C) Cho'lpon D) A.Avloniy

191. A.Qodiriyning «Mehrobdan chayon» romanidagi «Qo'rqinch bir jasorat» nima edi?

- A) Anvarning Sultonolini qutqarish uchun Xudoyorxon huzuriga kelishi
B) xonga haqiqatni aytish C) o'rda a'yonlariga qarata baqirish
D) A va B

192. «Biz hozir andishaning bandasi, men emas, onang birovni ishontirib qo'ygan, bizning oilamizdan lafzsizlik chiqishi menga ma'qul ko'rinmaydur».

Bu kimning so'zlari?

- A) «O'tkan kunlar» asaridagi Yusufbek hojining B) «Obid ketmon» asaridagi Obidning
C) «Mehrobdan chayon» asaridagi Solih maxdumning D) «O'tkan kunlar» asaridagi Otabekning

193. «Adabiyot yashasa millat yashar... Hozirda bizg'a birdan lozim

bo'lgan narsa – adabiyot,
adabiyot, adabiyot...».

Ushbu so'zlar muallifi kim?

- A) Cho'lpon B) Fitrat C) Ibrat
D) Avloniy

*194. «G'ayrat» kutubxonasini
tashkil etib, xalq o'rtasida turk-
tatar jadidlarining
ma'rifatparvarlik g'oyalari
tarqatishga uringan shoir kim?*

- A) A. Avloniy B) Hamza
C) Fitrat D) Cho'lpon

*195. Hamza Hakimzoda
Niyoziyning «Dardiga darmon
istamas» she'rida takrorlanib
keluvchi naqorat misrani aniqlang.*

- A) Ittifoq-u g'ayrat aylab lek irfon
istamas
B) Domi g'aflatdin xalos o'lmakka
imkon istamas
C) Xor bo'lsa millatimiz,
tutmasmukin uvoli?
D) Uxlama ko'p, o'zbek eli, asri
taraqqiy vaqtida

*196. Esiz, esiz Turkiston, qani
avvalgi holi?*

*Olamga ziyo bergan ul xurshidi
iqboli?*

*Abri g'aflat qurshadi, tun bo'ldi
istiqboli,*

*Xor bo'lsa millatimiz,
tutmasmukin uvoli?*

She'r muallifini toping.

- A) A. Avloniy B) Hamza C) Fitrat
D) Cho'lpon

*197. «Bolalik davrimning yodgori
bo'lganligi uchun ortiqcha
o'zgartirishlar kiritmadim».*

Bu fikrni kim qaysi asari haqida

aytgan?

- A) G'.G'ulom, «Mening o'g'rigina
bolam» B) A. Qodiriy, «Uloqda»
C) O. Yoqubov, «Muzqaymoq»
D) B va C

*198. «Ota o'rnida ota», «ma'naviy
ota» e'tiroflariga sazovor bo'lgan
ikkinchi darajali qahramon nomini
toping.*

- A) A. Qodiriyning «Mehrobdan chayon»
asaridagi Solih Maxdum
B) A. Qodiriyning «O'tkan kunlar»
asaridagi Yusufbek hoji
C) A. Qodiriyning «O'tkan kunlar»
asaridagi Hasanali D) A va C

*199. «Tabiat xasis emas, tikandan gul,
aridan bol yarata berdilar. Uni fazl
va zakovatda ham o'tkan xon
zamonlari asarlarining nodir
uchraydigan yakto fozila qizlaridan
sanaymiz va sanashga ham o'zimizda
majburiyat his etamiz».*

*Ushbu parchada ta'riflangan
qahramon nomi qaysi javobda to'g'ri
ko'rsatilgan?*

- A) «O'tkan kunlar»da Kumush
B) «Ufq»da Zebi C) «Ravshan»
dostonida Zulxumor
D) «Mehrobdan chayon»da Ra'no

*200. Fitratning taklifi bilan «Axbori
Buxoro» gazetasiga kim muharrirlik
qilgan?*

- A) Cho'lpon B) A. Qodiriy
C) Xoji Muin D) Hamza

*201. «Ik bor xuddi shu roman orqali
o'zbek xalqi o'z bisotini, asl
qiyofasini, ichki dunyosining kuchli
va ojiz tomonlarini bor bo'yicha
go'yo tiniq ko'zgudagidek aniq*

ko'rdi».

Ta'riflangan romanni toping.

- A) «Kecha va kunduz»
- B) «Ulug'bek xazinasi»
- C) «O'tkan kunlar»
- D) «Mehrobdan chayon»

202. Qaysi asarni o'zbek o'quvchisi, butun turkiy tilda so'zlashuvchi xalqlarning zukko kishilari bayramdek kutib olgan?

- A) «Kecha va kunduz»
- B) «Ulug'bek xazinasi»
- C) «Yulduzli tunlar»
- D) «O'tkan kunlar»

203. Hamzaning «eski podsholar turmushidan «Haqiqat kimda?» ismli havosiz operalik ro'moni» bugungi til bilan aytisak qaysi janrda yozilgan?

- A) ariya B) insenirovka
- C) libretto D) romans

204. Hamzaning Marg'ilonda ochgan maktabini yopishga buyruq bergan chor amaldorining familiyasini toping.

- A) Alekseyev B) Andreyev
- C) Chernyayev D) Aleksandrov

205. Cho'lpon «Qurboni jaholat», «Do'xtur Muhammadyor» hikoyalarini hamda «Yozuvchilarimizga», «Adabiyot nadur?» nomli maqolalarini e'lon qilganda necha yoshda edi?

- A) 16 B) 18 C) 14 D) 21

206. «Qo'qon (Turkiston) Muxtoriyatining kuychisi» deb ta'riflangan shoir nomini belgilang.

- A) Abdulla Avloniy B) Fitrat

C) Cho'lpon D) Behbudiy

207. O'zini «onhazratning otgan o'qlari» sanaydigan, xon haramini do'ndiq qizlar bilan to'ldirib turishni kasb qilib olgan Gulshan obrazi qaysi asarda uchraydi?

- A) «O'tkan kunlar» romanida
- B) «Qutlug' qon» romanida
- C) «Navoiy» romanida
- D) «Mehrobdan chayon» romanida

208. Yolg'iz qizini olti xotinlik eshonga nazr qilgan mutaassib ota obrazi qaysi asarda berilgan?

- A) «Zaharli hayot yoxud ishq qurbonlari» dramasi
- B) «Maysaraning ishi» dramasi
- C) «Mehrobdan chayon» romanida
- D) «Abulfayzxon» fojiasida

209. Cho'lpon she'rlaridagi qor obrazi nimaning ramzi?

- A) Mustamlakachi davlatning
- B) Tuzumning C) Beg'uborlik, ezgulikning D) A va B

210. Abdulla Qodiriy qaysi chet el adiblari ijodidan tarjimalar qilgan?

- A) Gogol B) S.Yesenin
- C) Chexov D) A va C

211. «Abdulla Qodiriy... yangi davr adabiyoti, Yevropa adabiyoti gazi bilan o'lchanganda ham to'laqonli asarlar yozgan, o'zbek romanchiligini boshlab bergan ulkan adibdir». Ushbu fikrlar muallifi kim?

- A) Oybek B) G'.G'ulom
- C) H.Olimjon D) A.Qahhor

212. Qaysi adib Abdulla Qodiriy «qalbi butun, o'ziga xos shaxs, tug'ma epik yozuvchi, keng ko'lamdagi master,

**yuksak ma'nodagi realist
san'atkor» deya ta'riflagan?**

- A) Oybek B) G'.G'ulom
C) H.Olimjon D) A.Qahhor

**213. Oybek qaysi asar
qahramoniga yuksak baho berib,
uni «asardagi hamma personajlar
orasidan eng jonli, eng yorqin, eng
tipik figura» deb atagan?**

- A) «O'tkan kunlar»dagi Yusufbek
hojini B) «Mehrobdan chayon»dagi
Solih maxdumni C) «Kecha va
kunduz»dagi Akbaralini
D) «Sarob»dagi Saidiyini

**214. «O'tkan kunlar» asarida
O'zbek oyim Otabekning
uylanganini kimdan eshitadi?**

- A) Yusufbek hojidan B) Zaynabdan
C) Oybodoqdan D) Hasanalidan

**215. «...siz iflos vijdon bilan
g'olibsiz, men sof vijdon bilan
mag'lubman....». Ushbu parcha
qaysi asardan olingan?**

- A) «O'tkan kunlar» B) «Dahshat»
C) «Mehrobdan chayon»
D) «Zulmat ichra nur»

**216. «Go'zal» (Cho'lpon)
she'rining birinchi bandi qaysi
misralar bilan tugaydi?**

- A) Mendan-da go'zaldir, kundan-da
go'zal! B) Bizdan-da go'zaldir,
oydan-da go'zal! C) Oydan-da
go'zaldir, kundan-da go'zal! D)
Men o'ngda ko'rganda shunchalar
go'zal.

**217. Cho'lponning «Go'zal»
she'rida lirik qahramon go'zalni
nimalardan so'raydi?**

- A) Yulduz, Oy, tong shamoli, kun

B) Quyosh, gul, tog'-u tosh

C) Mars, Yupiter, Oy

D) shamol, tog', Oy

**218. Cho'lponning «Go'zal» she'rida
qaysi qahramon go'zalni tog'-u toshlar
ichra istab yuradi?**

A) Tong shamoli B) Oy

C) Yulduz D) Kun

**219. Turg'un, Esonboy, Orif sarkor,
Nurxon obrazlari qaysi asarda
uchraydi?**

A) Tog'ay Murod, «Yulduzlar mangu
yonadi»

B) Abdulla Qodiriy, «Uloqda»

C) Oybek, «Bolaning ko'ngli podsho»

D) O'.Hoshimov, «Dunyoning ishlari»

**220. Birinchi bo'lib Mustaqillik
ordeniga munosib ko'rilgan adib - ...**

A) A.Qodiriy B) Cho'lpon

C) Fitrat D) A.Avloniy

**221. Quyidagi fikr Hamzaning qaysi
maqolasidan olingan?**

«Bu xo'rliklar ilmsizlikdan kelganin
shoyad o'ylagan va aqlga solib
qaragan kishi bilur»

A) «Bir oz kul»

B) «Yurt qayg'usi»

C) «Munozara»

D) «Faqirlik nimadan hosil olur»

XX ASR O'ZBEK ADABIYOTI

**1. Qaysi javobda ijodkorlarni yalpi
siyosiy qatag'on qilish kuchaygan davr
to'g'ri ko'rsatilgan?**

A) X asr B) XIII asrimiz ikkinchi yarmi

C) XIX asrning birinchi yarmi

D) XX asrning birinchi yarmi
2. XX asrning 30-40-yillari adabiyoti quyidagi iste'dodli yozuvchilardan qaysi birini yetishtirib berdi?

A) Oybek, G'afur G'ulom, Zulfiya
B) Hamid Olimjon, Maqsud Shayxzoda, Shuhrat, Sobir Abdulla
C) Uyg'un, Komil Yashin, Usmon Nosir, Mirtemir D) barcha javoblar to'g'ri

3. Shaxsga sig'inish oqibatlari ro'y-rost ko'rsatilgan asarlar to'g'ri qayd etilgan javobni belgilang.

A) «Davriy mening taqdirimda», «Izlayman», «Yulduzlar jamoli», «Oqsoqol» B) «Oltin zanglamas», «Diyonat», «Umid», «Chinor»
C) «Bahor qaytmaydi», «Yulduzlar jamoli», «Dunyoning ishlari», «Davrim jarohati» D) «Uch ildiz», «Tug'ilish», «Qora ko'zlar», «Ufq»

4. Xalqimizning milliy qahramonlari siymolari tasvirlangan «Mahmud Torobiy» (Oybek), «Muqanna» (Hamid Olimjon), «Jaloliddin Manguberdi» (Maqsud Shayxzoda) pyesalari qachon yaratilgan va bu asarlarning davri ruhiga uyg'unligi nimada aks etadi?

A) XX asrning 30-yillarida, madaniy inqilobga targ'ib B) Ikkinchi jahon urushi davrida, milliy ozodlik uchun kurash C) XX asrning 60-yillarida, xalqimiz tarixini tiklash

D) XX asrning 60-yillarida, ma'naviy qadriyatlarni tiklash

5. XX asr 30-yillari romanchiligi namunalari qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) «Obid ketmon» (Abdulla Qodiriy), «Kecha va kunduz» (Cho'lpon), «Sarob» (Abdulla Qahhor), «Qutlug' qon» (Oybek), «Qullar» (Sadriddin Ayniy)
B) «Dushman» (Husayn Shams), «Navoiy» (Oybek), «Zaynab va Omon» (Hamid Olimjon), «Quyosh qoraymas» (Oybek)

C) «Qo'shchinor» (Abdulla Qahhor), «Usta G'iyos» (Mirmuhsin), «Mahmud Torobiy» (Oybek), «Jaloliddin Manguberdi» (Maqsud Shayxzoda)

D) «Muqanna» (Hamid Olimjon), «Dilbar – davr qizi» (Oybek), «Sarob» (Abdulla Qahhor), «Quyosh qoraymas» (Oybek)

6. XX asr boshlaridagi o'zbek nasrining ilk namunalari to'g'ri qayd etilgan javobni toping.

A) «Doktor Muhammadiyov», «Baxtsiz kuyov», «Rusiya inqilobi»

B) «Befarzand Ochildiboy», «Zaharali hayot yoxud ishq qurbonlari», «Padarkush» C) «Yangi saodat», «Abulfayzxon», «Shum bola»

D) «Befarzand Ochildiboy», «Yangi saodat», «Doktor Muhammadiyov»

G'AFUR G'ULOM, OYBEK, ABDULLA QAHHOR

1. «Boshida tuxum, lippasida sariyog' bilan xalfanaga shoshayotgan Qoravoy onasining tergashi bilan tandir yoniga yaqinlashdi». Ushbu

parcha qaysi asardan olingan?

A) «Sariq devni minib»

B) «Qoplon»

C) «Shum bola» D) «Oq kema»

2. «Shum bola» qissasi 1936-yilda ilk bor kitob holida chop etilganda, u qanday nomlangan edi?

A) «Shum bolaning sarguzashti»

B) «Dovdirash» C) «Shumlik»

D) «Shum bola»

3. «Ko'pchilik qishloqilar menga ixlosmand. Ba'zilar «eshon pochcha» deydi, ba'zilar «qori aka», ba'zilar «mulla aka» deydi. Asli ismim Mullamuhammad Sharif binni Muhammad Latif ibni G'avsal A'zam».

Ushbu parcha qaysi asarda keltirilgan?

A) «Tirilgan murda» B) «Kecha va kunduz» C) «Shum bola»

D) «O'tkan kunlar»

4. Shum bola qissasidagi Hoji boboga ta'rif qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) baxil, xasis, quv, munofiq

B) ochko'z, badnafs, nokas

C) qo'li ochiq, mehribon

D) johil, fosiq, pismi

5. G'avfur G'ulomning «Sog'inish» she'rida qanday g'oya ifodalangan?

A) bahorni sog'ingan ko'ngil holati

B) musofirlikda yurib, yurtini sog'ingan odamning kayfiyati

C) insonning insonga mehri, yashashga chanqoqlik, ota mehri ulug'vorligi

D) yorini sog'ingan oshiq intiqligi

6. O'g'rini insofga keltirgan, uning ko'ngliga yo'l topgan Roqiya bibi obrazini yaratgan yozuvchi nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) O'tkir Hoshimov B) Abdulla Qahhor

C) Shukur Xolmirzayev

D) G'avfur G'ulom

7. G'ulomning «Shum bola» qissasida bosh qahramon dastlabki variantida necha yoshda, so'nggisida necha yoshda deb ko'rsatiladi?

A) 10 va 12 yoshda B) 14 va 16 yoshda

C) 17 va 14 yoshda D) 19 va 12 yoshda

8. G'ulomning «Mening o'g'rigina bolam» hikoyasida qaysi yillar voqealari aks etgan?

A) XIX asrning oxiri B) XX asrning

birinchi o'n yilligi C) 1916-yil

D) 1917-yil

9. «Baqqolning maymunidek kim ko'ringanga ajuva bo'lib yurma, qassoblikka kirib qolgan begona itdek ko'ringan narsani olib yeya berma».
(«Shum bola»)

Bu gaplarni shum bolaga kim aytgan?

A) Hindi sarrof B) Sariboy

C) Omon D) Hoji bobo

10. «Bizning aslimiz Buxoroyi Sharifdan bo'lar ekan.

Bobokalonlarimiz juda zabardast eshonlar o'tganlar. Dadam rahmatli ham «kuf» desalar, suvni teskari oqizib, ko'rning ko'zini ochib yuborgan ulug' zot edilar».

Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

A) «O'tkan kunlar»

B) «Shum bola»

C) «Zaharli hayot»

D) «Kecha va kunduz»

11. G'G'ulomning quyida keltirilgan asarlaridan qaysi biri yorqin avtobiografik xarakterga ega?

- A) «Netay» B) «Tirilgan murda»
C) «Yodgor» D) «Mening o'g'rigina bolam»

12. «Shum bola» qissasida «har gapga bir maqol o'qiydigan, ezmaroq tabiatli, ammo qo'li ochiq, baxilligi yo'q, hisobga no'noqroq, oltita narsani ketma-ket sanamoqchi bo'lsa, to'rtidan keyin yanglishib ketadigan» kishi kim?

- A) Sariboy B) Hoji bobo
C) Omon D) Muhammad Sharif

13. «Shum bola» qissasida Sariboy innaykeyin Shum bolaning qaysi gapidan keyin hushidan ketadi?

- A) bolasi Bo'ribovchanning o'lganini eshitib B) qo'rg'onga o't ketganini eshitib C) ombor yonib, otlar ham o'lganini eshitib D) Adol opaning chaqalog'i Badal aravakashga o'xshaganligini eshitib

14. G'afur G'ulomning bolalar uchun yaratgan asarlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Shum bola», «Bolalik», «Nortojining kurak tishi» B) «Bilib qo'yki, seni Vatan kutadi», «Bari seniki», «Shum bola» C) «Shum bola», «Bari seniki», «O'tmishdan ertaklar»
D) «Tirilgan murda», «Sehrli qalpoqcha», «Shum bola»

15. Qashshoq bo'lishiga qaramay, insoniyatini yuksak darajada

saqlab qolgan mushkari o'zbek kampiri qiyofasi G'afur G'ulomning qaysi asarida o'z aksini topgan?

- A) «Yodgor» B) «Mening o'g'rigina bolam» C) «Shum bola» D) «Netay»

16. Aziz asrimizning aziz onlari Aziz odamlardan so'raydi qadrin. Fursat g'animatdir, shoh satrlar-la Bezamoq chog'idir umr daftarin. Ushbu misralar kimning qaysi she'ridan olingan?

- A) Said Zunnunova «Surat bilan suhbat» B) Abdulla Oripov «Xusumat»
C) G'afur G'ulom «Vaqt»
D) Oybek «Na'matak»

17. Qaysi javobda G'afur G'ulomning prozaik asari ko'rsatilgan?

- A) «Quyosh qoraymas» B) «O'tmishdan ertaklar» C) «Netay» D) «Halima»

18. «Yozishdan avval men qahramonlarimni aniq-tayin ko'rganman, ular mening xayolimda, bir paytlar tarix shudgorida tashlangan urug'dan o'sib chiqqandek edilar».

Oybekning ushbu so'zlari qaysi asari haqida aytilgan?

- A) «Qutlug' qon» romani
B) «Navoiy» romani
C) «Ulug' yo'l»
D) «Mashrab» she'ri

19. Oybekning «Qutlug' qon» romanida kim Yo'Ichiga:

«Yaralarimizga, dardlarimizga malham qidirgan, olamdan xabardor, ko'zi ochiq odamlarimiz bor. Yurt qayg'usiga ular chora ko'radi. Sanga nima? San o'z tirikchiligingni qil. Qosh qo'yaman deb, ko'z chiqarma! Zavolli Turkiston uchun boylar

kerak!» – deydi?

A) Yormat B) Mirzakarimboy

C) Abdushukur

D) Salimboyvachcha

20. *Oybekning «Fanorchi ota» hikoyasidagi fanor kimning uyi oldida oʻrnatilgan edi?*

A) Aliqul akaning B) Tursunqul

akaning C) Turgʻun akaning

D) Tohir akaning

21. *«Navoiy» romanidagi riyokor, munofiq ayyor va Husayn Boyqaro ishonchiga kirib olgan vazir nomi qaysi javobda toʻgʻri koʻrsatilgan?*

A) Zunnun Argʻunbek

B) Majididdin C) Toʻgʻonbek

D) Xoʻja Afzal

22. *«Navoiy» romani qahramonlari qaysi javobda toʻgʻri koʻrsatilgan?*

A) Sultonmurod, Xoʻja Afzal, Xoʻja

Hofiz B) Sultonmurod, Alovuddin

Mashhadiy, Xonzoda begim

C) Xoʻja Afzal, Zayniddin,

Mavlono Turobiy D) Husayn

Boyqaro, Zayniddin, Noʻyon

Koʻkaldosh

23. *Bulutday kezza xalq ichidan shoir,*

Xotirasi quyosh kabi qoladir.

Koʻngli koʻtarguncha har dargoh – gulshan,

Bilinmas nashʼasi, gʻami

nimadan,

Hayoti ming quroq bir afsonadir.

Oybekning mazkur sheʼri kimga

bagʻishlangan?

A) Navoiyga B) Mashrabga

C) Hamzaga D) shoirlarga

24. *Ye oʻgʻlim, jonginang salomat boʻlsin,*

Oʻz bogʻing, oʻz mevang danagin saqla.

Shu meros bogʻingni oʻz qoʻlingga ol,

Menga topshirilgan merosiy haq-la.

Ushbu misralar Gʻafur Gʻulomning qaysi sheʼridan olingan?

A) «Sogʻinch» B) «Vaq»

C) «Alisher» D) «Sen yetim emassan»

25. *Abdulla Qahhorning «Adabiyot muallimi» hikoyasidagi bosh personaj kim?*

A) Boqijon Baqoyev B) Saidiy

C) Sotiboldi D) Qalandarov

26. *Qaysi qatorda Gʻafur Gʻulom qissalari berilgan?*

A) «Sogʻinish», «Vaq», «Netay»

B) «Kuzatish», «Shum bola», «Onalar»

C) «Sen yetim emassan», «Yodgor»,

«Vaq» D) «Netay», «Yodgor»,

«Tirilgan murda»

27. *Oybekning avtobiografik asari qaysi?*

A) «Nur qidirib» B) «Ulugʻ yoʻl»

C) «Turmush yoʻlida» D) «Bolalik»

28. *«Qutlugʻ qon» romanida «... juda quv, moʻltoni. Pul qarz olib, yeb*

ketish, soddadil odamlarning hovli-

joylarini oʻziniki qilib olish singari

xarom ishlarning piri» deb

taʼriflangan personaj nomi qaysi javobda toʻgʻri koʻrsatilgan?

A) Abdishukur B) Yormat

C) Olimxon D) Mirzakarimboy

29. *«Navoiy» romanida Alisher Navoiyning sodiq mulozimi sifatida tilga olingan shaxs kim?*

A) Darveshali B) Shayx Bahlul

C) Valibek D) Zunnun Argʻunbek

30. *«Navoiy» romani qahramonlari toʻgʻri qayd etilgan javobni toping.*

A) Darveshali, Nizomulmulk,
Qorajon, Sultonmurod B) Navoiy,
Husayn Boyqaro, No'shiravon,
Darveshali

C) Badiuzzamon, Piri Zindoniy,
Sultonmurod, Arslonqul

D) Shayx Bahlul, Valibek, Sohib
Doro, Xo'ja Afzal

**31. Oybekning «Navoiy»
romanidagi ijobiy obrazlar qaysi
javobda to'g'ri herilgan?**

A) Sultonmurod, Zayniddin,
Navoiy, Dildor B) Davlatbaxt,
To'g'onbek, Asal, Sohib Doro
C) Husayn Boyqaro, Xadichabegim,
Bahlul, Abdusamad
D) Arslonqul, Navoiy, Mo'min
Mirzo, Majiddiddin

**32. «Navoiy» romanida
tasvirlangan tarixiy shaxslar
obrazini belgilang.**

A) Jomiy, Muzaffar mirzo,
Sultonmurod, Xo'ja Afzal
B) Alisher Navoiy, Nizomulmulk,
Majiddiddin, Mo'min Mirzo
C) Husayn Boyqaro, Jomiy, Qozi
Shahobiddin, Amir Mo'g'ul
D) A.Navoiy, Xadichabegim,
Arslonqul, Xo'ja Afzal

**33. «Men qamalishdan
qo'rqmayman, dordan ham,
o'qdan ham qo'rqmayman.
Turma! Bu dunyo turmadan
yaxshimi? Olam zindondan
qorong'iroq, iflosroq emasmi?»
Mazkur so'zlar qaysi asar
qahramoniniki?**

A) «O'tkan kunlar»da Otabekniki
B) «Qutlug' qon»da Yo'ichiniki
C) «Kecha va kunduz» asarida

Miryobqubniki

D) «Dahshat» hikoyasida Unsinniki

**34. «Yer sotgan er bo'lmaydi, er
odam yer sotmaydi. Mana bu gapning
mag'zini chaq... Pul – bu belga
quvvat, beshga toj. Puldor odam –
qanotli odam, bu qanot bilan
mag'ribdan mashriqqacha uchasan,
har yerda do'st-yor topasan...».**

Ushbu monolog qaysi qahramonniki?

A) Yusufbek hoji B) Hasanali

C) Homid D) Mirzakarimboy

**35. Quyidagi boylarning qaysi biri
«ilonning yog'ini yalagan odam»?**

A) Sharafiddin Xo'jayev («Kecha va
kunduz») B) Mirzakarim qutidor
(«O'tkan kunlar») C) Mirzakarimboy
(«Qutlug' qon») D) Solih maxdum
(«Mehrobdan chayon»)

**36. «Bu juda katta o'lim. Qizim,
akang mard yigit edi, nomusli yigit
edi. U zulm ildiziga bolta urdi.
Inshoollo, zulm daraxti quriydi».**

Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

A) «Yulduzli tunlar» B) «O'tkan
kunlar» C) «Qutlug' qon»
D) «Kecha va kunduz»

**37. «Qutlug' qon» romanidagi
voqealar Oybekning qaysi asarida
davom ettiriladi?**

A) «Oltin vodiyan shabadalar»
B) «Quyosh qoraymas»
C) «Nur qidirib» D) «Ulug' yo'l»

**38. 1974–1985-yillarda 20 jildli
«Mukammal asarlar to'plami» nashr
etilgan adib nomi qaysi javobda to'g'ri
ko'rsatilgan?**

A) Oybek B) G'afur G'ulom
C) Fitrat D) Pirimqul Qodirov

39. Oybek qanday asarlarni o'zbek tiliga tarjima qilgan?

A) Pushkinning «Yevgeniy Onegin» asarini B) Lermontovning «Maskarad» asarini C) Arman xalq eposi «Sosunli Dovud»ni D) Barcha javoblar to'g'ri

40. «Mening bolalik yillarim Farg'ona vodiysining Yaypan, Nursuq, Kudash, Buvayda, Tollik, Olqar, Yulg'unzor, Oqqo'rg'on degan qishloqlarida o'tgan ...». Parcha qaysi yozuvchi tarjimayi holidan olingan?

A) S.Ahmad B) G'afur G'ulom C) X.To'xtaboyev D) Abdulla Qahhor

41. «O'g'ri» hikoyasida qaysi folklor janri namunalaridan badiiy unsur sifatida foydalanilgan?

A) lapar B) latifa C) marsiya D) maqol

42. «Kuydirish uchun kuyish, ardoqlash uchun ardoqlanish shart... His qilinmasdan yozilgan narsa qog'ozdan olingan gulga o'xshaydi».

Ushbu so'zlar kimniki?

A) Pirimqul Qodirov B) Usmon Nosir C) Abdulla Qahhor D) Cho'lpon

43. Abdulla Qahhorning «O'g'ri» hikoyasida «dehqonning uyi kuysin, ho'kizi yo'qolmasin» deyiladi?

U qanday ma'noni anglatadi?

A) Qobil boboning uyidagi ho'kiz aslida Egamberdi paxtafurushniki B) Ho'kiz Qobil bobo singari

dehqonlar tirikchiligining asosiy tirgagi hisoblanadi C) O'g'irlab ketilgan ho'kiz topilmasligiga ishora qilingan D) Qobil boboning ho'kizi ota meros edi

44. Abdulla Qahhor qaysi hikoyasiga «Otning o'limi – itning bayrami» maqolini epigraf qilib olgan?

A) «Bemor» B) «Anor» C) «O'g'ri» D) «Dahshat»

45. Abdulla Qahhorning «Bemor» hikoyasida qanday g'oya ifodalangan?

A) Mustamlakachilik tuzumi qoralangan B) Qo'li kalta, qashshoq kishining nochor holati ko'rsatilgan C) Mahalliy boylar tanqid qilingan D) Chor amaldorlari zulmi ko'rsatilgan

46. «Chol kasal odamga o'xshab, sekin-sekin pastga tushdi. O'siq qoshlari tagida qisilib yotgan ko'zlari ila hammamizga yalingandek qaradi».

Bu parcha kimning qaysi asaridan olingan?

A) A.Qahhor, «Asror bobo» B) Oybek, «Fanorchi ota» C) Oybek, «Gulnor opa» D) O.Yoqubov, «Ko'hna dunyo»

47. A.Qahhor nasrda badiiy tafsil (detal) qo'llash mahoratini quyidagi yozuvchilarning qaysi biridan ko'proq o'rgangan?

A) L.Tolstoy B) A.Qodiriy C) A.P.Chexov D) F.Dostoyevskiy

48. Abdulla Qahhor asarlari to'g'ri sanalgan javobni toping.

A) «O'g'ri», «Bemor», «Shum bola», «Anor» B) «O'tmishdan ertaklar», «Anor», «Bemor», «Bolalik»

C) «Anor», «O'tmishdan ertaklar»,
«Bemor», «O'g'ri»

D) «O'tmishdan ertaklar», «Tirilgan
murda», «O'g'ri»

49. Abdulla Qahhorning

**«Dahshat» hikoyasida qanday
g'oya yetakchilik qiladi?**

A) din ahllari va amaldorlarning
hiyla-nayranglari B) Chor
amaldorlarning mahalliy xalqqa
o'tkazgan jabr-zulmlari C) insoniy
haq-huquqlari toptalgan ayolning
o'z erki, qadri uchun isyoni

D) oshiq-ma'shuqlarning bir-
birovlariga yetish uchun din
ahllariga qarshi kurashi

**50. Bularning barchasi, albatta,
pul bilan bo'ladi. Bunday
vaqtlarda yo'g'on cho'ziladi,
ingichka uziladi....».**

**Parcha A.Qahhorning qaysi
hikoyasidan olingan?**

A) «Bemor» hikoyasidan

B) «O'g'ri» hikoyasidan

C) «Anor» hikoyasidan

D) «Dahshat» hikoyasidan

**51. Abdulla Qahhor ijodiga
mansub dramalarni belgilang.**

A) «Ayajonlarim», «Qo'shchinor
chiroqlari», «Og'riq tishlar»,
«Bemor»

B) «Bashorat», «Og'riq tishlar»,
«Tobutdan tovush», «Sarob»

C) «Shohi so'zana»,
«Ayajonlarim», «Sinchalak», «Nurli
cho'qqilar»

D) «Tobutdan tovush»,
«Ayajonlarim», «Og'riq tishlar»,
«Shohi so'zana»

**52. Shuhratparastlikka intilib,
ibodatxonani yoqib yuborgan xudbin
Gerostrat kimning she'rida
qoralanadi?**

A) Hamid Olimjon B) Usmon Nosir

C) G'afur G'ulom D) Rauf Parfi

**53. «Dehqonning uyi kuysa kuysin
ho'kizi yo'qalmasin. Bir qop somon,
o'n-o'n beshta xoda, bir arava
qamish, uy, ho'kiz topish uchun
necha zamonlar qozonni suvga
tashlab qo'yish kerak bo'ladi».**

Bu parcha qaysi asardan olingan?

A) O.Yoqubov «Ulug'bek xazinasi»

B) A.Qodiriy «Mehrobdan chayon»

C) P.Qodirov «Bobur»

D) A.Qahhor «O'g'ri»

**54. Berganga bitta ham ko'p, olganga
o'nta ham oz.**

**Ushbu maqol A.Qahhorning qaysi
hikoyasida keltiriladi?**

A) «Pora» hikoyasida B) «O'g'ri»

hikoyasida C) «San'atkor» hikoyasida

D) «Bemor» hikoyasida

**55. Quyidagi javoblarning qaysi birida
Abdulla Qahhorning zamonaviy
mavzudagi hikoyalari ko'rsatilgan?**

A) «Bemor», «Ming bir jon»,
«Sinchalak» B) «To'yda aza», «Sarob»,
«O'g'ri» C) «Asror bobo», «Kampirlar
sim qoqdi», «Ming bir jon» D) «Asror
bobo», «Qo'shchinor chiroqlari»,
«Shohi so'zana»

**56. «Qand kasali eng rasvo
kasallardan. O'n besh yildan buyon
kuniga necha martadan o'zimga-
o'zim insulin ukol qilaman. Shu
Kibriyoning parvarishi bilan yashab
kelaman».**

Ushbu tarjimayi hol kimniki?

- A) G'afur G'ulom B) Oybek
C) Hamid Olimjon D) Abdulla Qahhor

57. Mehrixon, Jo'ra qaysi asar qahramonlari?

- A) Abdulla Qahhor «Dahshat»
B) G'afur G'ulom «Yodgor»
C) Oybek «O'ch»
D) Abdulla Qahhor «Sarob»

58. «Qutlug' qon» romanida qaysi obraz og'ir-bosiq, sabr-bardoshli, kechirimli kishi sifatida tasvirlangan?

- A) Shokir ota B) Yo'lchi
C) Unsin D) Hakim boyvachcha

59. Abdulla Qahhorning ilk kitobi nima deb nomlangan?

- A) «Sarob»
B) «Bemor»
C) «O'g'ri»
D) «Qishloq hukm ostida»

60. «Men 1907-yil kuzda chorshanba kuni – 17-sentabrda Qo'qonning Ko'mir bozori mahallasida tug'ilganman. Otam temirchi edi».

Bu parcha qaysi ijodkorning tarjimayi holidan olingan?

- A) Abdulla Qahhor B) Abdulla Qodiriy C) Abdulla Avloniy
D) Abdurauf Fitrat

61. Qaysi o'zbek yozuvchisi Chexovni o'ziga ustoz deb bilgan?

- A) Oybek B) G'.G'ulom
C) A.Qahhor D) H.Olimjon

62. G'.G'ulomning «Mening o'g'rigina bolam» hikoyasidagi o'g'rining ota kasbi nima bo'lgan?

- A) kavushdo'zlik B) baqqollik
C) temirchilik D) tikuvchilik

63. «O'g'ri» hikoyasida Qobil boboni talagan oxirgi amaldor, boy qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) ellikboshi B) tilmoch C) amin
D) Egamberdi paxtafurush

64. O'z hikoyalarida xalq maqollariga eng ko'p murojaat qiluvchi adib kim?

- A) O'.Hoshimov B) S.Ahmad
C) P.Qodirov D) A.Qahhor

65. G'.G'ulomning «Mening o'g'rigina bolam» hikoyasidagi «qora buvi»ning ismi...

- A) Roqiyabibi B) Risolatbibi
C) Roziyabibi D) Ruqiyabibi

66. O'zbek xalqining yaqin o'tmishda rus bosqinchilari va mahalliy amaldorlar tomonidan ezilganligi, xalqning o'z ahvolini anglab, ezuvchilarga qarshi qo'zg'olishi badiiy ifodasini topgan asarni aniqlang.

- A) «Mehrobdan chayon» B) «O'tkan kunlar» C) «Kecha va kunduz»
D) «Qutlug' qon»

67. Abdulla Qahhorning 1958-yilda chop etilgan va katta dovruq qozongan asarini toping.

- ☒ A) «Sinchalak» B) «O'g'ri»
C) «Dahshat» D) «O'tmishdan ertaklar»

68. «Ammo terisi ko'nehilikka tushgan bo'lsa, charm bo'ldi, xudo biladi».

Ushbu parcha kimning qaysi asaridan olingan?

- A) O'.Hoshimov «Urushning so'nggi qurboni» B) A.Qodiriy «Uloqda»
C) G'.G'ulom «Shum bola»
D) A.Qahhor «O'g'ri»

69. Har qanday vaziyatda ham o'z bolasini o'ylaydigan ona obrazi berilgan asar qaysi?

- A) A.Qahhor, «Bemor»
B) Aziz Nesin, «Dahshatli tush»
C) Ch.Aytmatov, «Asrga tatigulik kun» D) A.Qahhor, «Dahshat»

70. Abdulla Qahhorning tugallanmay qolib, vafotidan so'ng nashr etilgan asari – ...

- A) «Muhabbat» B) «So'nggi nusxalar» C) «Zilzila»
D) «Tobutdan tovush»

71. Badiuzzamon, Darveshali, Sohib Dorolar qaysi asar qahramonlari?

- A) «Ulug'bek xazinasi»
B) «Me'mor»
C) «Navoiy» D) «Ko'hna dunyo»

72. Abdulla Qahhorning qaysi hikoyasida chol va kampir obrazida xalq obrazi, bardoshlarida esa xalq bardoshi o'z ifodasini topgan, deb xulosa chiqara olamiz?

- A) «Dahshat» B) «Ming bir jon»
C) «Asror bobo» D) «Anor»

73. «Bu kun – hijriy 706-yil, 12-jumodiloxir – tarixda ulug' motam kuni bo'ldi. Butun Hirot hasrat bilan uyg'ondi ...». Mazkur parcha qaysi asardan olingan?

- A) «Shoh G'oziy hikoyati»dan
B) «Saodat sohili» qissasidan
C) «Mirzo Ulug'bek» fojiasidan
D) «Navoiy» romanidan

74. Qaysi hikoyada «uyquga to'ymagan ko'zlari-yu hali aniq

shakl olmagan jujuq tilida onaizoriga tuni bilan xudodan shifo tilab chiquvchi begunoh go'dak» obrazi berilgan?

- A) «Urushniig so'nggi qurboni»
B) «Mening o'g'rigina bolam»
C) «Dunyoning ishlari» D) «Bemor»

75. «Shum bola» asarining qaysi o'rnida G'.G'ulomning Sharq xalqlari og'zaki ijodidan ijodiy foydalanganligi ko'rinadi?

- A) Shum bolaning Sariboy bilan bo'lgan suhbatida B) Shum bolaning qushlarga qatiq, suzma berib o'ldirib qo'yishi sujetida C) Sulton o'g'ri va kissavurlar bilan bo'lgan uchrashuvida
D) Shum bolaning o'sal bo'lib qolgan ho'kiz o'miga soppa-sog' eshakni so'yib qo'yishi epizodida

76. Abdulla Qahhor hikoyalari to'g'ri belgilangan javobni toping.

- A) «Asror bobo», «Ming bir jon», «Sarob» B) «Adabiyot muallimi», «Bemor», «Sinchalak» C) «Anor», «Dahshat», «Og'riq tishlar» D) «Ming bir jon», «Xotinlar», «Adabiyot muallimi»

77. «Adabiyot – hunar, uni kasbga aylantirib olgan yozuvchi olmaga tushgan qurtdan farq qilmaydi». Ushbu hikmatli so'z muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Oybek B) G'afur G'ulom
C) Abdulla Qahhor D) Abdulla Oripov

78. Zo'r karvon yo'lida yetim bo'tadek,

**Intizor ko'zlarda xalqa-xalqa yosh.
Eng kichik zarradan Yupitergacha,
O'zing murabbiysan, xabar ber**

Quyosh.

She'r muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Oybek «Na'matak» B) A. Oripov
«Ona sayyora» C) G'. G'ulom

«Sog'inish» D) E. Vohidov «Nido»

79. «Mening ham ikki bolam, xotinim, bitta kampir onam bor, bir tovuqqa ham don kerak, ham suv kerak, deganlaridek, shularni boqishim kerak, to'rtta chavati non topish uchun o'zimni o'tga, cho'qqa, Alining tig'iga uraman. Zamon chappasiga ketdi.

Kerinska poshsho bo'lgandan keyin urush to'xtaydi, degan edilar. Hali-beri to'xtaydigan ko'rinmaydi».

Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

A) «O'g'ri» B) «Mening o'g'rigina bolam» C) «Dahshat» D) «Uloqda»

80. O'z xotiralarida ilk she'ri «Tong yulduzi» devoriy gazetasida chiqqanini aytgan shoir kim?

A) Hamid Olimjon B) Uyg'un
C) Mirtemir D) Oybek

81. Oybekning 1917–1922-yillar hayot voqealari tasvirlangan asarini ko'rsating.

A) «Ulug' yo'l» B) «Qutlug' qon»
C) «Bolalik» D) «Qizlar»

82. G'afur G'ulomning «Mening o'g'rigina bolam» hikoyasidan olingan « – Shunaqa degin, voy tavba-ey. Hamma hunarning ham o'zining murt gardoni bo'lar ekan-da» parchasidagi «murt gardoni» so'zining ma'nosi nima?

A) yuk tashuvchi mardikor B) hisob-kitobi C) o'z yo'li D) o'z hiylasi

83. «Dahshat» hikoyasi qahramoni dodhoning qo'lidan qutulsa, qayerga ketmoqchi bo'ladi?

A) Ganjiravonga B) Buvaydaga
C) Samarqandga, opasi huzuriga
D) Qo'qonga

84. A. Qahhor amalga oshirgan tarjimalar qaysi qatorda ko'rsatilgan?

A) «Kapitan qizi» (Pushkin) qissasi
B) «Uylanish» (Gogol) komediyasi
C) «Revizor» (Gogol) komediyasi
D) Barcha javoblar to'g'ri

85. Abdulla Qahhor qissalarini belgilang.

A) «O'tmishdan ertaklar», «Sinchalak»
B) «Oltin yulduz», «Muhabbat»
C) «Zilzila», «Qishloq hukm ostida»
D) Barcha javoblar to'g'ri

86. A. Qahhor komediyalari keltirilgan qatorni toping.

A) «Yangi yer», «Ayajonlarim»
B) «To'yda aza», «Jonfig'on»
C) «Tomoshabog'», «Uylanish»
D) A va C

87. Quyidagi parcha qaysi asardan olingan?

«Ma'lum bo'lishiga qaraganda, men kechasi qorong'ida yanglishib, kulga ag'anab yotgan eshakni novvos, ho'kiz gumon qilib, bo'g'ziga pichoq tortib yuborgan ekanman. Ho'kiz bo'lsa allaqachon yomonlab, harom qotgan ekan...».

A) «Asror bobo»dan B) «Shum bola»dan C) «Kecha va kunduz»dan
D) «Abulfayzxon»dan

88. «Navoiy obrazi mening ko'pgina lirik she'rlarimda paydo bo'ldi va

nihiyat 1942-yilda «Navoiy» romanini tamomladim».

Mazkur parcha qaysi adibning tarjimai holidan olingan?

- A) Oybek B) G'afur G'ulom
C) Hamid Olimjon D) Erkin Vohidov

89. G'.G'ulomning hikoyalari berilgan qatorni aniqlang.

- A) «Puch umidlar», «Shum bola», «Sabab», «Soyalar» B) «Kim aybdor», «Chorbozorchi», «Hiylayi shar'iy», «Eng rasvo namozi asr»
C) «Qizaloq», «Yigit», «Soat», «Luqmon», «Netay» D) «Haji qabul bo'ldi», «Yigit», «Soat», «O'jar»

90. Qaysi adib hikoyalarini shartli ravishda tarixiy, hajviy, zamonaviy yo'nalishdagi hikoyalarga ajratish mumkin?

- A) Abdulla Qahhor B) A.Qodiriy
C) G'afur G'ulom D) P.Qodirov

91. Oybekning «Qutlug' qon» romani personaji Xushro'ybibi kim?

- A) Gulnorning ammasi B) Nurining qaynonasi C) Yo'lbining onasi
D) Mirzakarimboyning xotini

92. G'afur G'ulomning «Sog'inish» she'rining qahramoni – otaning xislatlari qaysi qatorda to'liq namoyon bo'lgan?

- A) samimiylik va vatanparvarlik, tantilik va saxiylik B) jo'mardlik va ko'ngil poklik, mardlik va oliyanoblik C) mehrparvarlik va bolajonlik, kelajakka ishonch bilan qarash va insoniylik D) irodalilik va qat'iy intizomlilik, ozodalik va halollik

93. «Sarob» romani qahramonlari to'g'ri sanalgan qatorni belgilang.

- A) Sarviniso, G'afforjon, Azim
B) Rahimjon, Murodxo'ja, Munisxon
C) Nozik, Gulshan, Zarifa
D) Saodat, Mehri, Saidiy

94. «Shum bola» (G'afur G'ulom) asarida Sariboy Yusuf kontorning mevazor bog'i, bahavo shiypolini qanday qo'lga kiritgan?

- A) ota-bobosining mulki bo'lganligi uchun undan tortib oladi B) Yusuf kontor bilan qimor o'ynab yutib oladi
C) Yusuf kontordan arzon pulga sotib oladi D) Sariboydan olgan qarzlari evaziga tortib oladi

95. Yetimlik nimadir –

**Bizlardan so'ra,
O'ninchi yillarning
Sargardonligi...**

Ushbu satrlar muallifi kim?

- A) Mirtemir B) G'.G'ulom C) Oybek
D) Cho'lpon

**96. Ana shoir kelar...Bir to'da bola –
Uning orqasidan ajralmas soya.
Ko'zlar aks etadi muhabbat, maroq,
Uni bilish qiyin: go'yo jufti toq.
Asrlar ko'rmagan ajib devona.
Boborahim Mashrabga bag'ishlangan
ushbu satrlar qaysi asardan olingan,
uning muallifi kim?**

- A) «Qissayi Mashrab», xalq kitobi
B) «Mashrab», Oybek
C) «Boborahim Mashrab», Fitrat
D) «Mashrab», G'afur G'ulom

97. «Nish», «Mavlon kufur», «Erkaboy», «Norin shilpiq» imzolari bilan publitsistik maqolalar e'lon qilgan ijodkor kim?

- A) G'afur G'ulom

B) Abdulla Qodiriy

C) A. Avloniy D) Abdulla Qahhor

98. *Dramaturgiya janrida o'zini sinab ko'rmoqchi bo'lib, Mirzacho'l kishilari haqida pyesa yozish maqsadi bilan bir jamoa xo'jaligiga ko'chib borgan va bo'lajak qahramonlarini yaqindan o'rgangan, mayda hikoyachalardagi tajribasi pyesasining muvaffaqiyatli chiqishiga sabab bo'lgan adib va uning pyesasi to'g'ri qayd etilgan javobni belgilang.*

A) Asqad Muxtor, «Davr mening taqdirimda» B) Aqsad Muxtor, «Chinor» C) Erkin Vohidov, «Oltin devor» D) Abdulla Qahhor, «Shohi so'zana»

99. «Onam Toshbibi Shoyusuf qizi ham o'zbekcha, tojikcha adabiyotlarni o'qib anglay oladigan zehnli xotinalardan edi. O'zi she'r havaskori bo'lganidan xalq og'zaki termalari vaznida uncha-muncha she'rlar aytib yurganini eslayman».

Ushbu tarjimayi hol muallifi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Hamza B) Abdulla Qodiriy C) Hamid Olimjon D) G'afur G'ulom

100. «Tiriklik toshdan qattiq, tuyaning ko'chiday non anqoga shapig'. Ro'zg'orda bo'lsa, ko'z ko'rib, qo'l tutguday arzigulik buyum qolgani yo'q. Bir chekkadan sotib yeb turibmiz. Turib yeganga turumtog' chidamas, deganlar. Zamon

qattiq ... bolam, zamon qattiq!»

Mazkur parcha qaysi adib asaridan olingan?

A) Hamza B) Behbudiy

C) G'afur G'ulom D) Furqat

101. «... – Bola edim. Rahmatli dadam gap yer edilar. Bir mehmonxona yigit... Mana shunaqa shamol kechasi ekan. «Hozir kim go'ristonga borib, Asqarponsotning go'riga pichoq sanchib keladi?» – degan gap bo'libdi».

Ushbu parcha qaysi asar qahramoniga tegishli?

A) «Dahshat» hikoyasida

Nodirmohbegimniki B) «Mehrobdan

chayon» romanida Abdurahmon

domlaniki C) «Kecha va kunduz»

romanida Sultonxonnik D) «Ming bir

jon» hikoyasida Mirrahimovniki

102. *A. Qahhorning «Dahshat»*

hikoyasida Unsin Dodxo bergan

topshiriqni bajaraman deb boganda

nimani unutadi?

A) choynakni B) qumg'onni

C) o'tinni D) suvni

103. «Bir qop somon, o'n-o'n beshta

xoda, bir arava qamish - uy, ho'kiz

topish uchup necha zamonlar qozonni

suvga tashlab qo'yish kerak bo'ladi».

(«O'g'ri»)

Ushbu parchadagi «qozonni suvga

tashlab qo'yish kerak» iborasining

ma'nosini toping?

A) issiq ovqat pishirish kerak

B) yemay-ichmay yig'ish kerak

C) yo'qotilgan narsani topish uchun

tejamkor bo'lish kerak D) B va C

104. G'afur G'ulomning qaysi she'rida shuhrat qozonish uchun Gerostratdek ibodatxonaga o't qo'yish shart emasligi aytilgan?

- A) «Kuzatish» B) «Sen yetim emassan» C) «Sog'inish» D) «Vaqt»

105. Unsin Abdulla Qahhorning qaysi hikoyasi qahramoni?

- A) «Dahshat» B) «O'g'ri» C) «Asror bobo» D) «Bemor»

106. Zayniddin, Alovuddin Mashhadiylar qaysi asar qahramonlari hisoblanadi?

- A) Odil Yoqubov, «Ulug'bek xazinasi» B) Pirimqul Qodirov, «Yulduzli tunlar» C) Erkin Vohidov, «Ruhlar isyoni» D) Oybek, «Navoiy» romani

107. «O'zbek otasi»ning bo'rtma, umumiy, hamma uchun tanish siymosi G'afur G'ulomning qaysi she'rida yaratilgan?

- A) «Sen yetim emassan» B) «Vaqt» C) «Sog'inish» D) «Kuzatish»

108. Qaysi ijodkor matbuotda «Guluyor» imzosi bilan asarlar e'lon qilgan?

- A) Oybek B) G'.G'ulom C) Abdulla Qahhor D) Hamza

109. «Otamizning o'lganiga anchagina yil o'tib ketdi. Bu yil o'n yettinchi yilning ko'klamida onamizdan ham ajralib, shum yetim bo'lib qoldik...».

Ushbu gaplar bilan boshlanuvchi hikoya qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Urushning so'nggi qurboni»

- B) «Zov ostida adashuv» C) «Uloqda» D) «Mening o'g'rigina bolam»

110. G'.G'ulomning qissa janrining qaror topishiga va rivojlanishiga katta hissa qo'shgan qissalarini ko'rsating.

- A) «Shum bola», «Mening o'g'rigina bolam», «Hiylayi shar'iy» B) «Shum bola», «Yodgor», «Netay» C) «Vaqt», «Chin arafa», «Xalq otlandi» D) B va C

111. «Kechaning sovug'i, izg'irin kuchaydi... Charmi toshday, eski etik ichida oyoqlari jonsizlandi... Bir burda sariq, sovuq oy xira nur tumani sepdii...».

«Qutlug' qon» romanidan olingan ushbu parchada kim tasvirlangan?

- A) Yo'lchi B) Mirzakarimboy C) Tantiboyvachcha D) Yormat

112. G'.G'ulomning «Shum bola» asarida shum bola Sariboyning eshigida qancha muddat ishlagan?

- A) bir oy B) ikki oy-u yigirma kun C) bir oy-u o'n to'qqiz kun D) olti oy

113. «Shum bola» asari qahramoni Sariboy qaysi qishloqda yashar edi?

- A) Chuvalachi B) Kalas C) Darvoza D) Sariog'och

114. Qaysi ertakda biron muhim voqeani aytish uchun uni bu voqeaga mutlaqo aloqasi yo'q tafsilotlar orqali bayon qilish usuli uchraydi?

- A) «Oltin baliq» B) «Susambil» C) «Uch yolg'onda qirq yolg'on» D) «Uch og'a-ini botirlar»

115. Qaysi shoir o'z she'rlaridan birini jiyanini – mayor Hamidulla Husan o'g'liga bag'ishlagan?

A) G'.G'ulom B) Cho'lpon
C) Oybek D) M.Shayxzoda

**116. Tong otar chog'ida juda sog'inib,
Bedil o'qir edim, chiqdi oftob.
Loyqa xayolotlar chashmaday tindi,
Pok-pokiza yurak bir qatra simob.**

Ushbu she'r muallifi kim?

A) A.Oripov B) E.Vohidov
C) Oybek D) G'.G'ulom

117. Ulug' mutafakkir Navoiyning tavallud to'yi munosabati bilan 1948-yilda yozilgan «Alisher» nomli she'r muallifi kim?

A) Oybek B) G'.G'ulom
C) H.Olimjon D) A.Oripov

118. O'zbek adabiyotida qaysi shoir uzum donalarini go'zal qiz sifatlati yanglig' jonlantirgan?

A) Oybek B) E.Vohidov
C) H.Olimjon D) G'.G'ulom

119. Ushbu parcha qaysi shoir qalamiga mansub?

**Ba'zida bir nafas o'lgulik muddat
Ming yulduz so'nishi uchun yetgulik.**

A) M.Yusuf B) A.Muxtor
C) G'.G'ulom D) O.Matjon

120. G'.G'ulomning «Yodgor», «Tirilgan murda», «Shum bola» asarlari janrini toping.

A) dialogiya B) hikoya C) roman
D) qissa

121. Oybekning «Navoiy» romanida «...har ilmdan bilardi. Ajoyib qonun chalardi, she'r aytardi. Xatni chiroyli bitardi.

She'rni favqulodda zavq va ingichkalik bilan tanlardi. Lekin ashaddiy fisq va fujurchi edi» deya ta'riflangan qahramon kim?

A) Xo'ja Afzal B) Xo'ja Abdulla Marvoriy C) Darveshali

D) Xo'ja Fazlillo Abullays

122. «Xayol daryosi keng edi menda. O'qtin-o'qtin o'zimcha mashq qilib, bitta-yarimta she'r yozib ham qo'yardim. Xotiramda bor, ilk she'rim texnikumning «Tong yulduzi» nomli devoriy gazetasida chiqdi. Keyin shu gazetaga o'zim mas'ul muharrir bo'ldim». Ushbu xotira so'zlari kimga tegishli?

A) Oybek B) S.Ahmad
C) M.Shayxzoda D) E.Vohidov

123. Quyidagi fikrlar kimning xotiralaridan olingan?

«...«Tong yulduzi» devoriy gazetamizning muharriri edi. U ba'zan yo'limni to'sar, gazetaga biror narsa yozib berishim yoki rasm solishimni so'rar edi...».

A) S.Zunnunova B) Z.Saidnosirova
C) Nodira D) Zulfiya

124. A.Qahorning «O'g'ri» hikoyasida kim Qobil boboga ho'kizni izlash uchun ko'nchilikka borishini aytgan?

A) ellikboshi B) amin C) pristav
D) Azayimxon

125. «O'g'ri» hikoyasida amaldorlarga pora sifatida nimalar berilgan?

A) Ellikboshiga pul, aminga pul, pristavga bitta kulangir, bitta tovuq va 3 so'm pul

B) Ellikboshiga 3 ta tovuq, aminga bitta kulangir, pristavga 10 ta tovuq

C) Ellikboshiga bitta kulangir, aminga 100 so'm pul, pristavga 1000 so'm pul

D) Ellikboshiga 100 so'm pul, aminga 5 ta tovuq, pristavga 3 ta kulangir

126. A.Qahhorning «Dahshat» hikoyasida Unsinning kelin bo'lib tushganiga qancha vaqt bo'lgan edi?

A) 5 oy B) 1 yil C) 3 oy

D) 1 yarim yil

127. «O'quvchida juda og'ir taassurot qoldiruvchi» zulmat – «tarixning malomatli sahifalari», «qora bo'yoqlar»ning quyuqligi, nurli jihatlarning zaifligi qaysi asarning nuqsoni emas, balki asarning o'ziga xos xususiyati va fazilati bo'lgan?

A) Oybek, «Navoiy» B) Cho'lpon, «Yorqinoy» C) A.Qahhor, «O'tmishdan ertaklar»

D) P.Qodirov, «Uch ildiz»

128. Mustabid tuzumda ruslashtirish siyosatining noxush oqibatlari – «ko'pgina oilalarda bolalar o'zining ona tilini mutlaqo bilmasligi», bu hol «ota-onani zarracha ham tashvishga solmayotgani», «ba'zi bir oilalarda bola o'zining ona tilida gapirgani nomus qilayotgani»ni aytgan millatparvar adib kim?

A) A.Avloniy B) Hamza

C) A.Qahhor D) Oybek

129. «Inson uchun toj kiymoq shart emas, balki nomus ham vijdon sohibi

bo'lmoq, jamiyat oldida o'z mas'uliyatini sezmoq shart». Ushbu ibratli fikrlar qaysi asar qahramoni tomonidan aytilgan?

A) «Navoiy» romanida Navoiy

B) «Ko'hna dunyo»da Beruniy

C) «Yulduzli tunlar» asarida Bobur

D) «Ulug'bek xazinasi» romanida Ulug'bek

130. G'.G'ulomning faqat balladalari keltirilgan javobni belgilang.

A) «To'y», «Ikki vasiqa»

B) «Roksananing ko'z yoshlari», «Vaqt»

C) «Ko'kan», «Sog'inish»

D) «Yalovbardorlikka», «Turksib yo'llarida»

131. G'.G'ulom qaysi asari uchun 1946-yilda Davlat mukofotiga sazovor bo'ladi?

A) «Vaqt» she'ri uchun

B) «Shum bola» qissasi uchun

C) «Sharqdan kelayotirman» to'plami uchun

D) «Yodgor» qissasi uchun

132. G'.G'ulomning «Ko'kan» asari qaysi janrda yaratilgan?

A) liro-epik B) ballada

C) qissa D) hikoya

133. G'.G'ulom qaysi she'rida «o'zbek otasi»ning bo'rtma, umumiy, hamma uchun tanish, yaxlit siymosini yaratdi?

A) «Vaqt»

B) «Sog'inish»

C) «Sen yetim emassan»

D) «Turksib yo'llarida»

134. G'.G'ulom qaysi she'ri bilan «lahzaga abadiy haykal qo'ydi», deb bema'lol ayt sak bo'ladi?

A) «Sog'inish»

- B) «Alisher»
 C) «Sen yetim emassan»
 D) «Vaqt»

135. G'.G'ulomning ikkinchi jahon urushi yillarida yozgan she'rlari berilgan javobni belgilang.

- A) «Vaqt», «Sog'inish»
 B) «To'y», «Ikki vasiqa»
 C) «Ko'kan», «Shum bola»
 D) «Tirik qo'shiqlar», «Dinamo»

136. G'.G'ulomning «Vaqt» she'ri nima munosabat bilan yozilgan?

- A) 1945-yilda fashizm ustidan qozonilgan g'alaba munosabati bilan
 B) Bolalar uyida vaqtning qadriga yetmaydigan bolalarga atab
 C) Sovet maktablari ochilishi munosabati bilan
 D) Jadidlarning qatag'on qilinishi munosabati bilan

137. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni bilan G'.G'ulom qanday mukofot bilan taqdirlandi?

- A) «Mustaqillik» ordeni bilan
 B) «O'zbekiston Qahramoni» unvoni bilan
 C) «Buyuk xizmatlari uchun» ordeni bilan
 D) «Shuhrat» medali bilan

MIRKARIM OSIM, MAOSUD SHAYXZODA, HAMID OLIMJON, MIRTEMIR

1. Mirkarim Osimning «Jayhun ustida bulutlar» asari kim haqida?

- A) Abu Ali ibn Sino B) Beruniy
 C) Alisher Navoiy D) Al-Xorazmiy

2. Mirkarim Osimning «Zulmat ichra nur» asari qaysi buyuk siymo haqida?

- A) Abu Ali ibn Sino B) Al-Xorazmiy
 C) Alisher Navoiy D) Beruniy

3. Mirkarim Osim asosan qaysi mavzuda qalam tebratgan?

- A) mumtoz yo'nalishda B) tarixiy mavzuda
 C) siyosiy mavzuda D) muhabbat mavzusida

4. Mirkarim Osimning Alisher Navoiyga haqida hikoya qiluvchi asarlari qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) «Elchilar», «Alisher Navoiy», «Bola Alisher» B) «Yoshlik ayyomining ilk bahori», «Karvon qo'ng'irog'i», «Shukuhli karvon»
 C) «Alisherning yoshligi», «Hayot bo'stoni», «Alisher Navoiy va Darveshali» D) «Badarg'a», «Astrobod», «Alisher Navoiy va Darveshali»

5. Voasaf, hech kimsadan uyalmay bugun

Men yig'layman, yurak qoni bilan yig'layman!

Yetim qolgan el dardiga kuyib yig'layman!

Bosh qo'yaman tuprog'iga ulug' insonning!

M.Shayxzodaning «Mirzo Ulug'bek» fojiasidan olingan ushbu so'zlar kimga tegishli?

- A) Ota Murod B) A.Samarqandiy
 C) Piri Zindoniy D) Ali Qushchi

6. Quyidagi adiblardan qaysi biri Navoiy haqida jiddiy ilmiy tadqiqotlar yaratgan?

- A) M.Shayxzoda B) G'.G'ulom
 C) H.H.Niyoziy D) E.Vohidov

7. «Mirzo Ulug'bek»
(M.Shayxzoda) tragediyasida
Mirzo Ulug'bek kimni «Farzandi
arjumand» deb atagan?

A) Abdulatifni B) Abdulazizni
C) Berdiyorni D) Ali Qushchini

8. Maqsud Shayxzodaning
«Iskandar Zulqarnayn»
dostonidagi Iskandar sochini olgan
sartaroshlarni nima qilar edi?

A) o'ldirib yuboradi
B) qimmatbaho sovg'alar beradi
C) zindonga tashlardi
D) shahardan badarg'a qildirardi

9. M.Shayxzodaning «Iskandar
Zulqarnayn» asarida Iskandar
tug'ilgan yurti deb qayer
ko'rsatilgan?

A) Rum B) Rim C) Misr
D) Oltin O'rda

10. «O'yla o'lik arslondan, Tirik
sichqon yaxshiroq!».

«Iskandar Zulqarnayn» asarida
sohibi toj – Iskandar bu so'zlarni
kimga aytgan?

A) yetim xizmatkorga
B) sartaroshga
C) naychi yigitga D) o'z-o'ziga

11. «O'n besh yilning daftari»,
«Olqishlarim», «Zamon torlari»,
«Shu'la» kabi to'plamlar
muallifini aniqlang.

A) H.Olimjon B) Shukrullo
C) Oybek D) M.Shayxzoda

12. Maqsud Shayxzoda asarlari
to'g'ri sanalgan javobni toping.

A) «Toshkentnoma», «Muhammad
to'pchi», «Jontemir» B) «Kapitan
Gastello», «Toshkentnoma», «Yo'q,

men o'lgan emasman», «O'n birlar»,
«Kurash nechun» C) «Muhammad
to'pchi», «Oq yomg'ir», «Jamila»
D) «Yo'q, men o'lgan emasman»,
«Bilib qo'yki, seni Vatan kutadi»,
«Toshkentnoma»

13. Samarqandda bir yo'talsam,
buning zarbidan

Yorilardi xalifayi Bag'dodning o'ti.
Bir na'ramdan kular edi shohlarning
toji,
Poytaxtinga oqar edi dunyoning
boji...

(Maqsud Shayxzoda)

Mazkur misralarni qaysi qahramon
aytgan?

A) Bobur B) Ulug'bek Mirzo
C) Shaybonixon D) Amir Temur

14. «Mirzo Ulug'bek» fojiasida
Ulug'bekning o'ldirilishi qayerda ro'y
beradi?

A) Ko'ksaroyda B) Qo'hak tog'ida
C) Oqsaroyda D) Ota Murodning
hovlisida

15. «Oygul bilan Baxtiyor» ertak-
dostonida qul Tarlon Oygulni
zindondan qutqarganidan keyin nima
qiladi?

A) uzoq qishloqdagi qarindoshlarinikiga
yashirib qo'yadi
B) sandiqqa solib daryoga oqizib
yuboradi C) Oygul bilan ikkalasi yangi
isyonga tayyorgarlik ko'ra boshlaydilar
D) bir oz vaqtgacha o'z uyida yashiradi

16. «Mirzo Ulug'bek» fojiasidagi
tarixiy shaxslar to'g'ri qayd etilgan
javobni toping.

A) Ulug'bek, Jomiy, Sayid Obid, Bobo
Kayfiy B) Abdullatif, Abbas, Piri

Zindoniy, Sakkokiy C) Ali Qushchi, Firuza, Gavharshodbegim, Berdiyori D) Ulug'bek, Sakkokiy, Jomiy, Sayid Obid

17. «Mirzo Ulug'bek» fojiasida Ulug'bekni Abbos va Abdullatif sipohlaridan himoya qilgan navkar yigitlarning ismlari qaysi javobda to'g'ri qayd etilgan?

A) Yigitali, Berdiyori B) Ota Murod, Abdurazzoq C) Ali Qushchi, iroqlik talaba D) Piri Zindoniy, Berdiyori

18. Erk deya shahid ketgan

o'g'lonlarning hoki bu, Kim noxos o'qraysa ham ko'zlarini o'yaman.

Mazkur vatanparvarlik hislari bilan yo'g'rilgan misralar muallifi kim?

A) Rauf Parfi B) Mirtemir C) Usmon Nosir D) Cho'lpon

19. «Mirzo Ulug'bek» fojiasidagi Piri Zindoniyni asl ismi kim?

A) Berdiyori B) Ota Murod C) Hasan ohangar D) Abbos

20. «Mirzo Ulug'bek» fojiasidagi voqealar ro'y beradigan temuriylar qarorgohi qanday nomlanadi?

A) Ko'ksaroy B) Oqsaroy C) Bog'i Dilkusho D) Registon

21. Sultonlarga adovatni

ko'nglimga bitdim, Zo'ra vonning zillatiga hech toqatim yo'q.

Baloxurlar nazarimda ayni qalloblar.

Tekin yegan hazratlar-chi, xuddi hashorat.

Mazkur so'zlarni «Mirzo Ulug'bek» fojiasida qaysi

qahramon aytgan?

A) Piri Zindoniy B) Abdullatif

C) Iroqlik talaba D) Abbos

22. «Mirzo Ulug'bek» fojiasida bir donishmandning 90 olim va talaba huzurida nutq so'zlab, ilmini namoyon qilgani aytiladi. U mashhur alloma kim edi?

A) Beruniy B) Ibn Sino C) Forobiy

D) Xorazmiy

23. Maqsud Shayxzodaning «Mirzo Ulug'bek» fojiasida ozodlik uchun boshini dorga qo'ygan sarbadorlar farzandi bo'lmish adolatsevar ohangar obrazi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Piri Zindoniy B) Ali Qushchi

C) Ota Murod D) Sakkokiy

24. Sen ham bir oz kechikibsan,

ko'kning fonusi,

Dushman meni yengolmasdi chiqsang oldinroq.

Shayxzodaning «Mirzo Ulug'bek» fojiasidan olingan yuqoridagi parchada Ulug'bek kimga (nimaga) murojaat qilayapti?

A) oyga B) quyoshga

C) Ota Murodga D) Feruzaga

25. Istasangiz, tiz cho'kayin

oyog'ingizga,

Sizga, buyuk qalbli inson, ulug' munajjim.

Ammo sulton Ulug'bekka, sohibi tojga

Bosh egmayman, egolmayman, yo'q, egolmayman. (M. Shayxzoda)

Piri Zindoniyni yuqoridagi so'zidan Mirzo Ulug'bekka bo'lgan qanday munosabatini anglash mumkin?

A) Piri Zindoniy shoh Ulug'bekni emas, olim Ulug'bekni qadrlaydi
B) Bobosi Temur tufayli Ulug'bekni ham yomon ko'radi
C) Ulug'bekka bosh egishni istamaydi D) Ulug'bekni shoh sifatida qadrlaydi

26. Maqsud Shayxzodaning «Mirzo Ulug'bek» asarida ifodalangan tarixiy shaxslar obrazi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Mirzo Ulug'bek, Sakkokiy, Abdurazzoq Samarqandiy, Ota Murod
B) Feruza, Abdulatif, Ali Qushchi, Mirzo Ulug'bek, Xo'ja Ahror
C) Shayxulislom Burhoniddin, Mirzo Ulug'bek, Abbos, Sakkokiy
D) Xo'ja Ahror, Ali Qushchi, Abdullatif, Piri Zindoniy

27. «Inson ruhini tarbiyalash, odamda yaxshilik unsurlarini ko'paytirish, xalqda go'zallik va nafosat tuyg'usi yanada baland darajaga ko'tarish san'atning muqaddas vazifasidir».

Badiiy ijod xususidagi mazkur so'zlar qaysi ijodkorning tarjimayi holidan olingan?

A) Oybek B) Mirtemir C) Maqsud Shayxzoda D) Abdulla Qodiriy

28. «Mirzo Ulug'bek» fojiasida (M.Shayxzoda) «toj boshdagi fikrga qafas» degan gapni aytgan qahramon nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Eronlik talaba B) Bobo Kayfiy C) Mirzo Ulug'bek D) Hasan ohangar

29. «G'iyosiddin Kichkina o'z oilasi bilan G'arbiy Eronda uch yilcha turdi. Xuroson tinchibdi, urushlar to'xtabdi, degan xabarni eshitib, Hirotga qaytib ketish taraddudiga tushdi». Ushbu parcha kimning qaysi asaridan olingan?

A) Oybek «Navoiy» B) M.Osim «Zulmat ichra nur» C) Z.Vosifiy «Badoye' ul-vaqoye'» D) Xondamir «Makorim ul-axloq»

30. Maqsud Shayxzodaning «Mirzo Ulug'bek» tragediyasi qahramoni Piri Zindoniya Amir Temur o'lkada «minba'd isyon bo'lmasin deb» qanday taklif qo'ygan bo'ladi?

A) yurtdan tezda chiqib ketish
B) katta jome'da jamoatni to'plab, sarbadorlarni qoralash
C) sarbadorlarning boshliqlarini ma'lum qilish D) sarbadorlar faollari jam bo'ladigan joyni aytish

31. Maqsud Shayxzodaning «Mirzo Ulug'bek» tragediyasi 4-pardasi uchinchi ko'rinishida Ulug'bek Jomiy va talabalarga nima tuhfa qilgani ma'lum qilinadi?

A) o'n tillo tangadan pul B) har biriga zarrin to'n C) turli soliqlardan ozod qilishgani to'g'risida hujjat D) katta ipak qog'ozlarga ko'chirilgan jadvallar

32. Amir Temurning monologi qaysi asarda berilgan?

A) Odil Yoqubov «Ulug'bek xazinasini»
B) Xurshid Davron «Padarkush»
C) Pirimqul Qodirov «Bobur»
D) M.Shayxzoda «Mirzo Ulug'bek»

33. Bilib qo'ying: Sakkokiyning nafis

ash'ori

Bizning turkiy tilimizda zang bosmas gavhar.

«Mirzo Ulug'bek» fojiasidagi ushbu so'zlar kimga tegishli?

- A) A.Samarqandiyga
B) Sakkokiya
C) Firuzaga D) Ulug'bekka

34. «San'atning muqaddas vazifasiga o'rtoqlarim qatorida men ham bir qatra hissa qo'shgan bo'lsam, demak, dunyoda behuda yashamabman, deb hisoblashga haqqim bor....».

Ushbu tarjimai hol qaysi ijodkorniki?

- A) Asqad Muxtor B) Erkin Vohidov
C) Maqsud Shayxzoda D) A.Oripov

35. So'zlaringda tafakkurdan zug'um ortiqroq, Sultonlar ham xudovandning navkarlari-ku!

Mazkur so'zlarni «Mirzo Ulug'bek» fojiasida qaysi qahramon aytgan?

- A) Mirzo Ulug'bek B) Iroqlik talaba
C) Abdullatif D) Piri Zindoni

36. Mirtemirning «Roziman, rizoman o'la-o'lguncha» nomli she'rining asosiy g'oyasi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) urushga nafrat B) xalqsevarlik,
xalqni ulug'lash C) do'stlik,
sadoqatni ulug'lash D) sotqinlikni qoralash

37. Tarixiy mavzuda dramatik asarlar yozgan ijodkorlar qaysi qatorda ko'rsatilgan?

- A) H.Olimjon, M.Shayxzoda
B) Oybek, Fitrat

C) Cho'lpon, A.Qahhor

D) A va B

**38. Bir meroski, zamon uni mahv etolmaydi,
Bir meroski, vorislari bu vatan ahli,
Bir meroski, bahra topar undan yer yuzi.**

Ushbu parcha qaysi asardan olingan va kimning merosi haqida?

- A) «Navoiy» romani, Navoiy
B) «Mirzo Ulug'bek» fojiasi, Ulug'bek
C) «Saodat sohili» qissasi, Bobur
D) «Yulduzli tunlar» romani, Bobur

39. «Mirzo Ulug'bek» tragediyasida Piri Zindoni kimning kitobida yozilganki, «donishmandlar kengashib turib, mamlakatni boshqarsalar, el bo'lur obod!», – deydi?

- A) Abu Nasr Forobiyning
B) Beruniyning C) Ibn Sinoning
D) Rudakiyning

40. Umrining so'nggi yillarida «Yodgorlik» deb nomlangan kitobini tayyorlab, unga eng sara she'rlarini kiritgan adib kim?

- A) Oybek B) Mirtemir
C) G'.G'ulom D) Sh.Rahmon

**41. E, ellik yil... Ellik-yuz yil kechsa-da tag'in,
O'zgarmaydi podshohlarning zulmkor xulqi.**

Ushbu so'zlar qaysi asardagi qaysi qahramon tomonidan aytilgan?

- A) M.Shayxzoda «Mirzo Ulug'bek»,
Piri Zindoni
B) M.Shayxzoda «Mirzo Ulug'bek»,
Mirzo Ulug'bek
C) A.Oripov «Sohibqiron», Amir Temur

D) E.Vohidov «Ruhlar isyoni»,
Nazrul Islom

42. Maqsud Shayxzodaning «Mirzo Ulug'bek» tragediyasida Mirzo Ulug'bek siymosini yaratgan o'zbek aktyori kim?

A) Shukur Burhonov B) Shukur Xolmirzayev C) Abror Hidoyatov
D) Abbos Bakirov

43. Hamid Olimjonning ilk to'plami qaysi javobda ko'rsatilgan?

A) «Ko'klam» B) «Poyga»
C) «O'lim yovga»
D) «Zaynab va Omon»

44. Hamid Olimjonning hikoyalar to'plami qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «Olov sochlar» B) «Ishonch»
C) «Tong shabadasi» D) «Ko'klam»

45. «Oygul bilan Baxtiyor» ertak-dostonida isyonchi qullarning boshlig'i kim edi?

A) Baxtiyor B) Tarlon C) Darxon
D) Jayhun

46. Hamid Olimjon xotirasiga bag'ishlangan she'r qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «Bahor keldi seni so'roqlab»
B) «Sog'inish» C) «Monolog»
D) «O'rik gullaganda»

47. Hamid Olimjonning «Oygul bilan Baxtiyor» dostonining yozilishiga sabab bo'lgan ertakni belgilang.

A) «Guliqahqah» B) «Muqbil toshotar» C) «Zumrad va Qimmat»
D) «Malikayi Husnobod»

48. «Oygul bilan Baxtiyor»

ertagida (H.Olimjon) uch oy sandiqda oqib yurgan Oygulni kim qutqargan edi?

A) Baxtiyor B) baliq C) susambillik baliqchilar D) jurjonlik dehqon

49. Hamid Olimjonning «Oygul bilan Baxtiyor» ertagida susambillik savdogar «yetti iqlimning boji» deb nimani ta'riflagan edi?

A) Oygulni B) Jayhun baliqni
C) ikki xalqa gavharni
D) Jurjonlik podshoni

50. 1916-yilgi Jizzax qo'zg'olonida mustamlakachilar jabrini tortgan, bosqinchilar zolimligini o'z ko'zi bilan ko'rgan shoir nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) G'afur G'ulom B) A.Avloniy
C) Hamid Olimjon D) P.Qodirov

51. «Oygul bilan Baxtiyor» ertagida (Hamid Olimjon) Oygulni sandiqqa solib, oqizib yuborgan kim edi?

A) Darxon B) Tarlon
C) Baxtiyor D) xon

52. Mirtemirning tabiat hodisalarini kuzatish orqali teran falsafiy xulosalar, go'zal qiyoslar, betakror obrazlar yaratish mahorati qaysi she'rilarida yaqqol namoyon bo'lgan?

A) «Bulut», «Shudring»
B) «Qishlog'im», «To'rg'ay»
C) «Baliq ovi», «Shudring»
D) «To'rg'ay», «Baliq ovi»

53. «Hamid Olimjon olovli va kutilmagan bir fojea tufayli go'yo yonib ketdi-yu, Zulfiyaxonim ham o'sha otashda barobar yondi, mening nazarimda. Hanuz yonmoqda... O'sha ishq, o'sha suq, o'sha vafo –

Zulfiyaxonim she'riyatining uzoq motivlari bo'lib qoldi».

Ushbu satrlar muallifini toping.

A) Abdulla Qahhor B) Mirtemir

C) Oybek D) G'afur G'ulom

54. «Hamid Olimjon nodir iste'dod egasi. Qonida, ko'z qorachig'ida, to'qson ikki tomirida tug'ma zukkolik, shoirona sajiya, bilgichlik ayon». Mazkur ta'rif egasi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Usmon Nosir B) Muhammad Ali

C) Mirtemir D) G'afur G'ulom

55. M.Shayxzodaning «Iskandar Zulqarnayn» asarida qanday g'oya ilgari surilgan?

A) tinchlikni saqlash

B) vatan himoyasi

C) bilim olishning zarurligi

D) hech bir yomonlikning jazosiz qolmasligi

56. O'zbekiston yozuvchilari uyushmasiga Ikkinchi jahon urushi arafasida kotib bo'lgan ijodkorni aniqlang.

A) M.Shayxzoda B) Hamid Olimjon

C) A.Qahhor D) Oybek

57. Hamid Olimjonning Hasan qayg'i degan qozoq shoirining fojiali qismati ta'sirida yaratilgan she'ri qanday nomlanadi?

A) «O'rik gullaganda» B) «Baxt to'g'risida» C) «Baxtlar vodiysi»

D) «Kuychining xayoli»

58. Quvonch shulkim, tole yor bo'lib,

**Baxtni topgan elni ko'roldim.
Asrlarning qayg'usini qarg'ab,**

**Shodlik va baxt kuyini chaldim –
satrlari Hamid Olimjonning qaysi
she'ridan olingan?**

A) «Shodlikni kuylaganimning sababi»

B) «Baxtlar vodiysi»

C) «O'rik gullaganda»

D) «Baxt to'g'risida»

59. Xalq og'zaki ijodida mavjud bo'lgan geografik nomlarning o'zgartirma shakli (Jurjon-Jarjon, Chambil-Jambil tarzida) qaysi asarda uchraydi?

A) Shukrullo «Umr haqida ertak»

B) H.Olimjon «Oygul bilan Baxtiyor»

C) M.Shayxzoda «Iskandar

Zulqarnayn» D) «Susambil» ertagida

60. Mirtemirning ilk she'riy to'plami qanday nomlangan?

A) «Tanbur ovozi» B) «Shu'lalar

qo'ynida» C) «Mitti yulduz»

D) «Tong»

61. Quyidagi misralar qaysi asardan olingan?

Lekin zamon asira Layli

Yostig'ini bugun qurutgan,

Kosa-kosa og'ular tutgan;

Majnunni u o'tkazgan yorsiz,

Farhodni ham etgan diyorsiz.

A) Oybek, «Baxtigul va Sog'indiq»

B) Oybek, «Qizlar»

C) Oybek, «O'ch»

D) H.Olimjon, «Zaynab va Omon»

62. «Jinoyat» dramasi muallifini toping.

A) Oybek B) G'.G'ulom

C) H.Olimjon D) Zulfiya

63. Eshitganman, o'taketgan fozil ekansiz,

Ammo asli shoh o'g'lisiz, shu uchun

har dam,

Ko'zingizni qamashtirar toj
yaltirog'i...

(Maqsud Shayxzoda)

*Ulug'bek Mirzo bilan jiddiy
munozara qilgan bu personaj nomi
qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

- A) Berdiyot B) Ali Qushchi
C) Hasan ohangar D) Feruza

**64. Hamid Olimjonning «O'rik
gullaganda» she'riga xos badiiy
xususiyatlar qaysi javobda to'g'ri
ko'rsatilgan?**

- A) Jozibali badiiy shakl, ohangdosh
tovushlar takrori B) Musiqiy ohang
va yoqimli ruh C) Anafora va
jonlashtirish san'atlarini
qo'llanganligi
D) A va B

**65. H. Olimjon o'rikning gullagan
paytini tasvirlovchi she'rini
nimadan ta'sirlanib yozgan?**

- A) Qozog'istonning qor bosgan
poytaxtidan uyiga kelganida ertalab
o'rikning gullaganini ko'rib
B) Qor bosgan Moskvadan
kelganida ertalab o'rikning
gullaganini ko'rib
C) Ukrainadan kelganida o'rikning
gullaganini ko'rib
D) Bahor tonglaridan birida
o'rikning gullaganidan ilhom olib

**66. Hamid Olimjon zamonaviy
mavzudagi she'riy dramasini
qanday nom bilan atagan?**

- A) «Zaynab va Omon»
B) «Semurg'» C) «Jinoyat»
D) «Oygul bilan Baxtiyor»

67. Mayli deyman va qilmayman

g'ash,

Xayolimni gulga o'rayman.

Har bahorda chiqqanda yakkash,
Baxtim bormi, deya so'rayman.

*Ushbu misralar Hamid Olimjonning
qaysi she'ridan olingan?*

- A) «O'rik gullaganda» B) «Sevgi»
C) «Ofeliyaning o'limi» D) «Kuygay»

**68. «Oygul bilan Baxtiyor» ertak-
dostonida Jambilda kim podsho bo'lib
qoladi?**

- A) qul Tarlon B) Oygul C) Baxtiyor
D) Darxon

69. Qizning oldida bu xirs

Ko'rsatib yovvoyi hirs.

*Ushbu she'rdagi «xirs» so'zining
ma'nosi to'g'ri izohlangan qatorni
toping.*

- A) ayiq B) yo'lbars C) nafs D) to'ti

**70. Mirtemirning «Bu – men tug'ilgan
tuproq» she'rida qanday g'oya ifoda
qilingan?**

- A) Ona-yurtga samimiy muhabbat izhor
qilingan B) Yurt boyliklari bir-bir
ma'lum qilingan C) Yurtning
o'tmishdagi ayanchli taqdiriga achinish
bildirilgan D) Yurtimiz bosqinchilariga
nafrat bildirilgan

**71. Mirtemirning «Toshbu» she'rida
qanday g'oya ifodalangan?**

- A) Ayolning muhabbatiga sadoqati
sharaflangan B) Toshbuning sevgi
sarguzashtlari bayon qilingan
C) Toshbuning urushdagi eriga xat
yozgani bayon qilingan
D) Toshbuning urushdagi erini o'ylab
iztirob chekkani ko'rsatilgan

**72. Urush yillari front ortidagi o'zbek
ayollarining og'ir, mashaqqatli**

hayotini Toshbu timsolida ifodalagan va u orqali:

«Sensiz O'zbekiston –

O'zbekistonmas,

Sensiz keng jahon ham sira jahonmas Toshbu!» – deya

hayqirgan shoir kim?

A) Tohir Malik B) Mirtemir

C) Oybek D) Mirmuhsin

73. *Mirtemirning ilk she'riy*

to'plamining nomi qaysi javobda

to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «Ko'klam» B) «Buloqlar»

C) «Shu'lalar qo'ynida»

D) «Uyg'onish»

74. *Yo'ldosh Oxunboboyevning*

to'rtinchi kotibi bo'lgan iste'dodli

adibni belgilang.

A) Rauf Parfi B) Mirtemir

C) Shukur Xolmirzayev

D) P.Qodirov

75. *«Birinchi prezident»*

pyesasining muallifi kim?

A) Oybek B) Mirtemir

C) H.Olimjon

D) M.Shayxzoda

76. *Mirtemir Samarqandda kim*

bilan do'stlashib qoladi?

A) A.Qahhor B) H.Olimjon

C) Oybek D) Shuhrat

77. *Bolalik yillarini «Men bir qora*

kunda tug'ildim, Tug'ildim-u, shu

on bo'g'ildim» deya eslagan adib

kim?

A) H.Olimjon B) Oybek

C) M.Shayxzoda D) G'.G'ulom

78. *«Oygul bilan Baxtiyor»*

ertagida Oygul solingan sandiq

qaysi yurt qirg'oqlariga kelib qolgan?

A) Susambil B) Jambil C) Darxon

D) Jarjon

79. *Quyidagi she'r muallifini toping.*

Sevgi ko'klarida uchuvchi lochin

Arshidan yiqildi va ko'hna dunyo –

Butun armonlarni kul qilgan otash

O'zi ho'lib qoldi sevgiga gado.

A) Oybek B) H.Olimjon

C) M.Shayxzoda D) A.Oripov

80. *M.Osimning «Zulmat ichra nur»*

asarida Husayn Boyqaro qaysi kitobni

sevib o'qishini aytgan?

A) «Bo'ston» B) «Mantiq ut-tayr»

C) «Guliston» D) «Shohnoma»

81. *M.Osimning «Zulmat ichra nur»*

asarida Alisher qaysi shahar nomini

eshitganda «Ul ulug' shahar bo'lsa

kerak», – deb o'ylaydi?

A) Toshkent B) Samarqand

C) Ray D) Kesh

82. *Qaysi yozuvchining asarlari 70–*

80–90-yillar tarixchi adiblari uchun

asosiy manba vazifasini o'tagan?

A) Shuhrat B) A.Muxtor

C) M.Osim D) Oybek

83. *M. Osimning tarjimai hol tarixiy*

asarlari qaysi javobda to'g'ri

keltirilgan?

1. «Jayhun ustida bulutlar».

2. «Singan setor». 3. «Aljabrning

tug'ilishi». 4. «Zulmat ichra nur».

5. «Temur Malik». 6. «Aleksandr va

Spitamen». 7. «O'tror».

A) 1, 3, 6, 7 B) 1, 2, 3, 4

C) 2, 3, 4, 7 D) 2, 4, 5, 6

84. *M.Osimning qahramonlik*

mavzusidagi asarlari qaysi javobda

to'g'ri keltirilgan?

1. «To‘maris».
2. «Singan setor».
3. «Aljabrning tug‘ilishi».
4. «Zulmat ichra nur».
5. «Temur Malik».
6. «Aleksandr va Spitamen».
7. «O‘tror».

A) 1, 3, 6, 7 B) 1, 2, 3, 4
C) 2, 3, 4, 7 D) 1, 5, 6, 7

85. «Mirzo Ulug‘bek»
tragediyasidagi quyidagi gaplarni qaysi elchi aytgan?

Karvonlarga shohi bilan yuklansin do‘stlik,
Shohi kabi muloyimlik, paxtaday soflik!

A) Rus elchisi B) Misr elchisi
C) Farang elchisi D) Hind elchisi

86. «Mirzo Ulug‘bek»
tragediyasidagi quyidagi gaplarni qaysi elchi aytgan?

Biz dunyoning g‘oyat olis chekkasidanmiz.
Mulkingizni kelib ko‘rdik va ishonдикki,
«Sharq vahshati» borasida hamma gap bo‘hton.

A) Rus elchisi B) Misr elchisi
C) Farang elchisi D) Hind elchisi

87. «Mirzo Ulug‘bek»
tragediyasida turli yurt elchilari nima sababdan kelishgan edi?

A) Ulug‘bek bilan sulh tuzish uchun
B) Shohrux Mirzoning o‘limi tufayli Ulug‘bekka hamdardlik bildirish uchun
C) Mol ayirboshlash uchun
D) Hamkorlik shartnomasini tuzish uchun

88. «Mirzo Ulug‘bek» dramasi
«Chotqol shunqori» kim edi?

A) Berdiyori B) Abbas C) Ota Murod
D) Qozi Miskin

89. M.Shayxzodaning «Mirzo Ulug‘bek» fojiasida Ulug‘bek haqida aytilgan quyidagi so‘zlar qaysi personaj tomonidan aytilgan?

O‘g‘illardan yalchimagan, benasib padar,
O‘z shogirdin o‘g‘il deya topar tasalli.

A) Abdurazzoq B) Sakkokiy
C) Piri Zindoniy D) Ali Qushchi

90. Maqsud Shayxzoda qaysi asarida o‘z yurtining ozodligi va mustaqilligi uchun mo‘g‘ul bosqinchilariga qarshi kurashgan Xorazm shohining jangovar jasoratini tarixan aniq va haqqoniy tasvirlagan?

A) «Kurash nechun»
B) «Mirzo Ulug‘bek»
C) «Iskandar Zulqarnayn»
D) «Jaloliddin Manguberdi»

91. M.Shayxzodaning liro-epik turda yozilgan asarlarini belgilang.

1. «O‘rtog‘ mulk». 2. «Ko‘ngil deydiki». 3. «Iskandar Zulqarnayn». 4. «Ovchi qissasi».

5. «Ayriliq». 6. «Qo‘llar».

A) 1,2,3,4,5,6 B) 2,4,5
C) 1,3,4 D) 1,2,4

92. M.Shayxzodaning «Mirzo Ulug‘bek» asari qaysi janrda yozilgan?

A) ballada B) tarixiy roman
C) tarixiy fojia D) qissa

93. M.Shayxzodaning «Mirzo Ulug‘bek» fojiasida Ulug‘bek qaysi obrazlar bilan muloqotda ilm-fan

*homiysi, buyuk olim, ma'rifat
fidoiysi kabi xislatlarini namoyon
etadi?*

A) Abdurazzoq Samarqandiy,
Sakkokiy, Abdullatif bilan bo'lgan
muloqotda

B) Abdullatif Mirzo, Abbos, Qozi
Miskin bilan bo'lgan muloqotda

C) Bek Arslon, Ota Murod, Abbos,
Qozi Miskin bilan bo'lgan
muloqotda

D) Ali Qushchi, Sakkokiy,
Shayxulislom Burhoniddin, Chin,
Farang, Misr, Rus elchilari bilan
bo'lgan muloqotda

**94. M.Shayxzodaning «Mirzo
Ulug'bek» fojiasida Ulug'bekning
qaysi obrazlar bilan bo'lgan
muloqoti orqali uning saltanat
dushmanlari, ig'volarga,
mutaassiblikka qarshi ashaddiy
kurashgan inson sifatidagi
xarakteri ochilgan?**

A) Ali Qushchi, Sakkokiy

B) Shayxulislom Burhoniddin,
Farang elchisi

C) Abdullatif Mirzo, Abbos, Qozi
Miskin

D) Piri Zindoniy, Abbos

**95. Qaysi kinofilm «Mirzo
Ulug'bek» fojiasi asosida
yaratilgan?**

A) «Ulug'bek osmoni»

B) «Samarqand osmonida porlagan
yulduz»

C) «Ulug'bek yulduzi»

D) «Shoh Ulug'bek»

USMON NOSIR, ZULFIYA, SHUHRAT, TUROB TO'LA, ASOAD MUXTOR

**1. U.Nosir qalamiga mansub quyidagi
she'rlarning qaysi birida talmeh
san'atiga eng ko'p murojaat qilingan?**

A) «Xalq» B) «Yana she'rimga»

C) «Yurak» D) «Monolog»

**2. She'rim! Yana o'zing yaxshisan,
Boqqa kirsang, gullar sharmanda.
U.Nosir she'ridan olingan ushbu
so'zlar qaysi shoirning she'riga
o'xshaydi?**

A) Navoiy g'azallaridan biriga

B) Cho'lponning «Go'zal» she'riga

C) Atoyi g'azallaridan biriga

D) A.Oripovning «Bahor» she'riga

**3. «Rim yalang'och izlaydi», «Shoh
Yuliy Sezar tilla qadahda qon
ichadi», «Nil – qullar to'kkan ko'z
yosh» kabi tashbehlar qo'llagan va
o'zini «isyonning so'lmas avlodi» deb
yozgan ijodkor nomi qaysi javobda
to'g'ri ko'rsatilgan?**

A) Usmon Nosir B) Cho'lpon

C) Fitrat D) Abdulla Qodiriy

**4. Pushkinning «Bog'chasaroy
fontani» dostoni tarjimasini yoddan
aytib turib yozdirgan, noyob xotira
kuchiga ega bo'lgan iste'dodli shoir
kim bo'lgan?**

A) Usmon Nosir B) Cho'lpon

C) Fitrat D) Abdulla Qodiriy

**5. «Zafar», «Nazirjon Xalilov»,
«Dushman», «Atlas» pyesalarining
muallifini aniqlang.**

A) Uyg'un B) Usmon Nosir

C) A.Qahhor D) Zulfiya

6. Yurak, sensan mening sozim,
Tilimni nayga jo'r etding.

She'r muallifini toping.

- A) U.Nosir B) U.Azim
C) Cho'lpon D) A.Oripov

7. Lermontovning «Demon»
poemasini yuksak badiiylilik bilan
o'zbek tiliga tarjima qilgan
shoirning ismini ko'rsating.

- A) H.Olimjon B) E.Vohidov
C) A.Oripov D) U.Nosir

8. «Monolog» she'rida «asrlarni
yig'latgan sevgi» deganda, Usmon
Nosir qaysi muhabbatni nazarda
tutgan?

- A) Dante komediyasi qahramonlari
sevgisini B) Rim shoiri
Petrarkaning muhabbatini
C) Shekspir fojialaridagi
muhabbatni
D) Allohga bo'lgan so'fiyona ishqni

9. Usmon Nosirning o'z taqdiri
haqidagi xavotirli bashorati qaysi
she'rida aks etgan?

- A) «Monolog» B) «Yana
she'rimga» C) «Nasimaga
deganim» D) «Yurak»

10. Usmon Nosirning «Nil va Rim»
she'ridagi bosh g'oyani toping.

- A) sof sevgi va sadoqat uchun
qurbon bo'lish B) chet el
bosqinchilariga qarshi kurash C)
itoatkorlikka da'vat etish
D) erk, ozodlik uchun kurash

11. Erksevar, isyonkor qullar
boshlig'i Spartak va umuman
inson ozodligi, erki masalasi
Usmon Nosirning qaysi she'rida
ifodalangan?

A) «Bog'im» B) «Nil va Rim»

C) «Naxshon» D) «Monolog»

12. «She'rim! Yana o'zing yaxshisan,
Boqqa kirsang gullar sharmanda» –
misralari bilan boshlanuvchi mashhur
she'r muallifi kim?

- A) M.Yusuf B) Maqsud Shayxzoda
C) Mirtemir D) U.Nosir

13. «Jim! ... Ufqdan botar quyoshni
Shart kesilgan boshga o'xshatdim.
Parcha-parcha kuygan shafaqlar
Tirqiragan qonni eslatdi!» –
misralari qaysi shoirning qaysi
asaridan olingan?

- A) Mirtemirning «Surat» dostonidan
B) Maqsud Shayxzodaning «Mirzo
Ulug'bek» asaridan C) Komil
Yashinning «Nurxon» dramasi
D) Usmon Nosirning «Monolog»
she'ridan

14. Usmon Nosirning she'riy
to'plamlari qaysi javobda to'g'ri
ko'rsatilgan?

- A) «Tirik sayyoralar», «Yangi she'rlar»,
«Mehrim», «Poytaxt»
B) «Hozirgi yoshlar», «Vodiy tuhfası»,
«Quyosh bilan suhbat», «Yurak»
C) «Yillar, yillar», «Zafar taronalari»,
«Men tongni kuylayman»
D) «Safar satrlari», «Quyosh bilan
suhbat», «Yurak», «Mehrim»

15. Usmon Nosirning qaysi she'rini
ikki og'iz so'z bilan «Erk haqida
madhiya» deb atash mumkin?

- A) «Nasimaga deganim»
B) «Nil va Rim»
C) «Monolog»
D) «Yurak»

16. «Biz Usmon Nosirni qadrlaymiz.

Chunki u she'riyatning tabarruk, muqaddas dargohida anvoyi bir chamanzor, sira xazon bo'lmaydigan mo'jiza bog' yaratib ketdi».

Ushbu so'zlarni aytgan shoir nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Erkin Vohidov B) Abdulla Qahhor C) A. Oripov
D) Sh. Xolmirzayev

17. T. To'la qalamiga mansub «Do'nan» asari qahramonlari qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) Hoshimjon, Dono, Mirobiddinxo'ja
B) Mo'min, O'razqul, bola
C) Bashor kelin, Fayzi dasturxonchi, Toshtemir
D) Baxshilla, Bo'ri polvon, Tilovberdi

18. Ramzes, Kleopatra, Sezar, Spartak nomlari qaysi ijodkorning qanday nomlangan asarida tilga olingan?

- A) Maqsud Shayxzodaning «Mirzo Ulug'bek» asarida B) Usmon Nosirning «Monolog» she'rida
C) Mirtemirning «Surat» dostonida
D) Usmon Nosirning «Nil va Rim» asarida

19. Usmon Nosirning «Nil va Rim» she'ri mazmunini, g'oyasini aks ettirmaydigan xulosani toping.

- A) erk madhiyasi B) tarixga nazar
C) tarixni ulug'lash D) qullar qismatiga achinish

20. Usmon Nosir she'ridan keltirilgan quyidagi misralar kimga yoki nimaga qarata aytilgan?

Sen orada ko'prik bo'lding-da,
Geyne bilan o'rtoq tutindim.
Lermontovdan ko'mak o'tindim,
Butun umrim sening bo'yningda,
Saharda qon tupursam, mayli...

- A) do'stiga B) ustoziga
C) sevgilisiga D) she'riyatga

21. Usmon Nosirning qaysi she'rida og'ir xastaligiga qaramay, hayotga, kurashga talpingan lirik qahramon tasviri berilgan?

- A) «Yana she'rimga» B) «Nasimaga deganim» C) «Monolog»
D) «Gullar chaman»

22. Qaysi shoir she'rni «hayot shaxsi», «yurak naqshi» deb atagan?

- A) Oybek B) Usmon Nosir
C) Cho'lpon D) Fitrat

23. Usmon Nosir kimni o'zining eng buyuk ustozi deb hisoblagan?

- A) G'afur G'ulomni B) Cho'lponni
C) Mirtemirmi D) Fitratni

24. Usmon Nosirning ilk she'rini belgilang.

- A) «Yangi yo'l»
B) «Haqiqat qalami»
C) «G'azab» D) «Isroil»

25. «Rim – o'yindan o'lim kutgan jinni teatr!».

Bu misra qaysi shoir ijodidan olingan?

- A) Cho'lpon B) Usmon Nosir
C) Abdulla Avloniy D) Fitrat

26. «Oyimjon», «Isroil» kabi dostonlarni yozgan, Pushkinning «Yevgeniy Onegin»idan go'zal parchalar tarjima qilgan ijodkor kim?

- A) Abdulla Qahhor B) Usmon Nosir
C) Cho'lpon D) Oybek

27. Tubandagi dramalardan Usmon

Nosir qalamiga tegishlisini belgilang.

1. «Atlas». 2. «So'nggi kun».

3. «Naxshon». 4. «Zafar».

5. «Ustoz mumtoz».

6. «Dushman».

A) 1,2,3,6 B) faqat 1

C) 1,2,4,6 D) barchasi

28. ««Bog'chasaroy fontani»

poemasining tarjimasini tugatib,

muharririyatga olib borayotgan

shoir nimadir bo'lib, qo'lyozmani

yo'lda yo'qotib qo'yadi.

Muharririyatga kelgach,

Pushkinning ulkan dostonini

boshdan-oyoq yoddan aytib

turadi. Mashinkachi qiz esa

shosha-pisha yozib oladi.

Yo'qolgan tarjima shu tarzda

tiklanadi».

Ushbu keltirilgan ajoyib xotiralar

qaysi ijodkor to'g'risida?

A) H.H.Niyoziy B) Cho'lpon

C) U.Nosir D) H.Olimjon

29. *Usmon Nosirning «Monolog»*

she'ri qaysi misralardan

boshlanadi?

A) Senga qarshi bosh ko'tarmasdan

Asrlarni yig'latgan

Sevgi!..

B) Sevgi!

Sening shirin tilingdan

Kim o'pmagan, kim tishlamagan?

C) Yo'q, yo'q, shoir! Gar shunday

bo'lsa,

Shekspirning yo'qdi keragi!

D) Shohona toj kiygan muhabbat,

Mumkin emas, qarshi turmasdan!

30. *Usmon Nosirning «Nil va*

Rim» she'rining 5-qismi shunday

yakunlanadi:

...Chapak chaldi. «Ey, axmoq Rim,
sevinma qonga!

Bundan ortiq xo'rlik bormi, axir
insonga?

Dedi parcha-parcha bo'lgan
gladiator,...

Bu qismning so'nggi misrasini

toping?

A) Rim – o'yindan o'lim kutgan jinni

teatr! B) Hamon tilla qadahda qon ichar

Sezar! C) Misr bo'ylab qon oqadir –

qullar to'kkan qon

D) Eshitilar menga ular bosgan

qadamlar...

31. *T.To'la so'zlari bilan aytganda,*

«she'riyatimizga shamolday,

bo'ronday, to'polon va to'lqin bilan

kirib kelgan» shoir kim?

A) U.Nosir B) H.Olimjon

C) U.Azim D) A.Oripov

32. *Zulfiya qalamiga mansub poemalar*

nomi qaysi qatorida to'g'ri berilgan?

A) «Tun», «Hijron kunlarida»

B) «Mushoira», «Xotira siniqlari»

C) «Shalola», «Tong qo'shig'i»

D) «She'rlar», «Kuylarim sizga»

33. *«Muhabbat ul o'zi eski narsa,*

lekin har bir yurak uni yangilaydi»

degan fikr kimga tegishli?

A) qozoq shoiri Abayga B) avar shoiri

Rasul Hamzatovga C) fors-tojik

adabiyoti vakili Sa'diyga

D) tatar shoiri Hodi Toqtoshga

34. *Usmon Nosir siymosi qaysi shoirlar*

qatorida tilga olinadi?

A) Rus shoiri M.Y.Lermontov

B) Tatar ijodkori Abdulla To'qay

- C) Rus shoiri A.S.Pushkin
 D) A va B javoblar to'g'ri
- 35. «Tilak», «Tong edi», «Totli damlar» singari she'riy asarlar muallifini toping.**
 A) Shuhrat B) Asqad Muxtor
 C) Shukrullo D) M.Shayxzoda
- 36. Sofokl qalamiga mansub «Shoh Edip» asarini kim mahorat bilan o'zbekchaga o'g'irgan?**
 A) Oybek B) Cho'lpon C) Mirtemir
 D) Asqad Muxtor
- 37. Shuhrat qalamiga mansub balladalar qaysi javobda to'g'ri berilgan?**
 A) «Qora tol», «Mardlik afsonasi»
 B) «Akatsiya gullagan joyda», «Raymonda» C) «Uch qiz afsonasi», «Guldursun» D) «Farzand», «So'lmas chechaklar»
- 38. Qaysi ijodkor o'z ijodi, she'ri bahosini umrining bahosiga teng deb bilgan?**
 A) Cho'lpon B) R.Parfi C) U.Nosir
 D) M.Yusuf
- 39. Zulfiyaning birinchi she'rlar to'plami qanday nomlanadi va u qachon nashr etilgan?**
 A) «Men tongni kuylayman», 1932-yil
 B) «Hayot varaqlari», 1932-yil
 C) «Lobar qizlarga», 1934-yil
 D) «Hayot varaqlari», 1935-yil
- 40. Shekspirning «Qiyiq qizning quyilishi» komediyasini o'zbek tiliga kim tarjima qilgan?**
 A) Cho'lpon B) Asqad Muxtor
 C) Turob To'la D) M.Qoriyev

41. Qaysi shoir o'z she'rlaridan birida hamma qulluq qilib turgan, ta'rifiiga hamd-u sano keltirayotgan sevgiga qarshi bosh ko'taradi?

- A) Mirtemir B) Cho'lpon C) U.Nosir
 D) Oybek

42. Qaysi adib shafqatsiz realizm ko'rinishlarini o'zbek romanchililiga olib kirgan?

- A) Oybek B) A.Muxtor C) Cho'lpon
 D) O.Matjon

43. «Odam deb o'lgan odam – doim tirik», «O'zini deb yashagan – o'lik». Ushbu fikrlar qaysi asardan olingan va qaysi obrazlar tilidan aytilgan?

- A.) Ch.Aytmatov «Oltovlan va yettinchi» – Guram Jo'xadze, Sandro
 B) S.Ahmad «Ufq» – Tursunboy, Jannat xola C) N.Dumbadze «Hellados» – Jamol, Yanguli
 D) A.Muxtor «Chinor» – Ochil buva, Akbarali

44. Asqad Muxtorning pyesalari berilgan qatorni toping.

- A) «Mardlik cho'qqisi», «Yaxshilikka yaxshilik»
 B) «Opa-singillar», «Amu»
 C) «Kumush tola», «Tug'ilish»
 D) B va C

45. «Yolg'izlik esa unga yo'ldosh. Ko'pchilik orasida ham, onasi bilan yonma-yon o'tirganda ham u yolg'iz. xayolida o'sha o'ylardan boshqa hech narsa yo'q. O'sha voqealarni xayolidan kun-bakun o'tkazib, o'ziga najot izlaydi. Topolmaydi....».

Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

- A) «Sinchalak» B) «Sarob»
 C) «Ufq» romani («Qochoq» hikoyasi)

D) to'g'ri javob berilmagan

46. Asqad Muxtorning quyidagi asarlaridan qaysi biri qissa janriga xos?

A) «Tug'ilish» B) «Quyosh belanchagi» C) «Yaxshilikka yaxshilik» D) «Kumush tola»

47. Asqad Muxtor qalamiga mansub asarlarni aniqlang.

A) «Tug'ilish», «Davr mening taqdirimda» B) «Chinor», «Amu» C) «Opa-singillar», «Karvon qo'ng'irog'i» D) A,B,C

48. «She'r odamning yashashi uchun, kurashishi, ulg'ayishi uchun zarur».

Mazkur so'zlarni aytgan adib nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Mirtemir B) Cho'lpon C) Said Ahmad D) Asqad Muxtor

49. Asqad Muxtor Sofoklning qaysi fojiasini tarjima qilgan?

A) «Elektra» B) «Shoh Edip» C) «Ayaks» D) «Hamlet»

50. Qo'rqoqni qahramon deb bilib, astoydil e'zozlagan odamlar tasviri qaysi asarda berilgan?

A) «Chinor» romani B) «Dahshat» hikoyasi C) «Kecha va kunduz» romani D) «Nur va soyalar» hikoyasi

51. Usmon Nosir «Monolog» she'rida «guldan yaralgan pari», «toshko'ngilli», – deb kimni ta'riflagan?

A) Leonorani B) Biatricheni C) Ofeliyani D) Dezdemonani

52. Asqad Muxtorning «Chinor» romanida «mo'rt bir barg» deya kim tasvirlanadi?

A) Sharofat opa B) Ochil bobo C) Bektemir aka D) Akbarali

53. «Tun qancha qorong'u bo'lsa, oy shuncha yorug'» misrasi qaysi shoir qalamiga mansub?

A) U.Nosir B) Cho'lpon C) Sh.Rahmon D) R.Parfi

54. O'zining ijod jarayonini ota kasbi bilan taqqoslagan shoira kim?

A) Zulfiya B) Dilshodi Barno C) Anbar Otin D) Uvaysiy

55. Usmon Nosirning «Yo'lchi» she'ridagi lirik qahramon nima uchun qora rangli otda yo'lga chiqadi?

A) qayg'uli holatda bo'lgani uchun B) jang va sinovlarga otlangani uchun C) ot rangining she'r mazmuniga aloqasi yo'q D) mag'lub bo'lgani uchun

56. «Uni o'zimizda «o'zbekning Lermontovi», Moskva gazetalarida «Sharqda Pushkin paydo bo'ldi» deb yozishdi».

Ushbu ta'rif muallifi kim va u kim haqida aytilgan?

A) E.Vohidov, A.Suyun haqida B) A.Oripov, U.Nosir haqida C) O.Sharafiddinov, E.Vohidov haqida D) T.To'la, U.Nosir haqida

57. Qaysi shoir «Ilhomning vaqti yo'q, selday keladi» degan fikrni bayon qilgan?

A) E.Vohidov B) U.Nosir C) Oybek D) M.Yusuf

58. «Semurg'» va «Zaynab va Omon» dostonlari asosida pyesa va opera librettolarini yaratgan ijodkor kim?

A) Oybek B) Hamid Olimjon

C) Zulfiya D) G'.G'ulom

59. Asar markazida turuvchi Ochil bobo obrazi qaysi asarga tegishli?

A) Said Ahmad, «Ufq» B) Asqad

Muxtor, «Chinor» C) Tog'ay

Murod, «Yulduzlar mangu yonadi»

D) Zohir A'lam, «Afandining qirq bir pashshasi»

60. Usmon Nosirning davanalish

uchun Boltiq va Oq dengiz

bo'ylariga safar qilgan davrda

yozilgan she'ri ni aniqlang.

A) «Yurganmisiz birga oy bilan»

B) «Yurak» C) «Bolaligimga»

D) «Yo'lchi»

61. Kapalakning gul emganin

ko'rdim,

Eslab ketdim seni, malagim...

Sen berdingmi, shuncha shirin

she'ri ni,

Ey, barglari ko'm-ko'k palagim?

Ushbu parcha U.Nosirning qaysi

she'ridan olingan?

A) «Yurganmisiz birga oy bilan»

B) «Yurak» C) «Bolaligimga»

D) «Yo'lchi»

62. Quyidagi misra Usmon

Nosirning qaysi she'ridan olingan?

O'sha jonman, o'sha qonman va

o'sha shonman!!!

A) «Nil va Rim» B) «Monolog»

C) «Yurak» D) «Mehrim»

63. Qaysi shoir o'z ijodini: «Sen

yuragimning chashmi suvisan, Sen

ko'zlarimning gavhar nurlari»

deya baholagan?

A) U.Nosir B) M.Shayxzoda

C) R.Hamzatov D) Sh.Rahmon

64. Usmon Nosirning qaysi she'rida

Sarfo, Tasso, Leonora, Hamlet,

Dezdemon, Otello obrazlari

keltirilgan?

A) «Monolog» B) «Nil va Rim»

C) «She'rim» D) «Yurak»

65. «Insonga qulluq qiladurmen» deb

nomlangan to'plam muallifini toping.

A) S.Ahmad B) A.Muxtor

C) O.Matjon D) E.Vohidov

66. A.Muxtorning «Chinor» asarida

Akbarali o'z dardini kimga aytib

beradi?

A) onasiga B) bufetchi Sonyaga

C) Bektemirga D) Abdusamadga

67. Quyidagi parchada qaysi asar

qahramoni haqida gap bormoqda?

«...Uning suyagi qolibdi, xolos.

Yonoqlari turtib chiqqan, oq

oralagan soch-soqoli o'siq, ko'zlarida

nur yo'q. U gapirolmay qoldi, ko'z

tagidagi ko'k

xaltachalari titrab yig'lab yubordi».

A) «Urushning so'nggi qurboni»

B) «Ufq» C) «Chinor»

D) «Mirzo Ulug'bek»

68. Qaysi shoir nazmini o'z davrida

falsafiy xarakterdagi she'riyat deb

baholashgan edi?

A) M.Yusuf B) T.Sulaymon

C) A.Oripov D) A.Muxtor

69. A.Muxtorning «Chinor» romani

obrazlari qaysi qatorda to'g'ri

keltirilgan?

A) Tursunboy, Ikromjon, Nizomjon,

Asrora B) Sharofat xola, Yodgor, Jannat

xola, Tog'a C) Akbarali, Ochil buva,

Bektemir, Azimjon

D) Hodiya, Abdusamat, Otaqo'zi, Shoikrom

70. A. Muxtorning qaysi asari insoniyatga qoldirilgan vasiyatdek yangraydi?

- A) «Uyqu qochganda» B) «Chinor»
C) «Quyosh belanchagi»
D) «Tug'ilish»

71. A. Muxtorning «Chinor» romanida Akbaralining qismati nima bilan tugaydi?

- A) o'z joniga qasd qiladi
B) qo'rqqoligidan juda uyaladi
C) keraksiz bir odamga aylanadi.
D) dunyodan yolg'iz yashab o'tadi.

72. A. Muxtorning o'zbek adabiyotshunosligidagi tashabbuskor-ligi nimada namoyon bo'ladi?

- A) XX asrning 60-yillaridayoq romanchiligimizga «Shafqatsiz realizm» ko'rinishlarini olib kirdi.
B) birinchi bo'lib o'zbek adabiyotiga noma janrini olib kirdi.
C) birinchi bo'lib roman-tetralogiya yaratdi.
D) birinchi bo'lib adabiyotga sochma janrni olib kirdi.

73. Xalq: «Aqling – daryo, mehring – ko'l, har bir so'zing – dur! El tinchidi, o'lkada ur-sur yo'qoldi, Yovdan faqat tuproqda qonli iz qoldi», – deya qaysi asarda kimni olqishlagan?

- A) «Jaloliddin Manguberdi»da, Jaloliddinni B) «Muqanna»da, Muqannani C) «Shiroq»da, Shiroqni
D) «Mardlik afsonasi»da, To'marisni

74. Quyidagi xitob qaysi asar qahramoniga tegishli?

Qo'li bog'liq yashashdan o'lim a'lodir.

- A) «To'maris»da To'marisga
B) «Mardlik afsonasi»da xalqqa
C) «Ufq»da Ikromjonga
D) «Shiroq»da Shiroqqa

75. Shuhratning qaysi romani vafoti sababli tugallanmay qolgan?

- A) «Jannat qidirganlar» B) «Mashrab»
C) «Shinelli yillar» D) «Oltin zanglamas»

76. «...Men bu hayotning atrofidasam, naq ichida bo'lganman. Bu mavzuda biron narsa yaratmasam ko'nglim o'rniga tushmas edi». Shuhrat ushbu fikrlarni qaysi asari haqida yozgan?

- A) «Shinelli yillar»
B) «Oltin zanglamas»
C) «Jannat qidirganlar»
D) «Mardlik afsonasi»

77. Shuhratning qaysi asarida arab qizining fransuz bosqinchilariga qarshi kurashi ifoda etilgan?

- A) «Jamila»
B) «Ona va farzand»
C) «Raymonda»
D) «Jannat qidirganlar»

78. Qaysi adib o'z asarlaridan birida o'zbek adabiyotida birinchi bo'lib chet eldagi o'zbeklar hayotini aks ettirishga uringan?

- A) S.Ahmad B) Shukrullo
C) Turob To'la D) Shuhrat

79. Shuhratning sho'ro tizimining eng adolatsiz, eng chirkin bosqichi bo'lmish qatag'on davrini mahorat

bilan aks ettirgan asari qaysi javobda berilgan?

- A) «Jannat qidirganlar»
- B) «Mashrab»
- C) «Oltin zanglamas»
- D) «Mardlik afsonasi»

80. Shuhratning frontdan qaytgach, urush mavzusida yaratgan dostonlari qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) «Farzand», «So'lmas chechaklar»
- B) «Orzu va qasos», «Shinelli yillar»
- C) «Guldursun», «Uch qiz afsonasi»
- D) «Mardlik afsonasi», «Raymonda»

81. Shuhratning qaysi asarida Vetnamda borayotgan urushga qarshi turgan fransuz qizining jasorati tasvirlangan?

- A) «Ona va farzand» B) «Raymonda»
- C) «Jamila» D) «Uch qiz afsonasi»

82. «Yetti zog'ora qissasi» nima bilan boshlanadi?

- A) mehmonlar kelishi bilan
- B) Toshtemirning buvasidan Turbat qishlog'iga olib borishni iltimos qilishi bilan
- C) Baxshilla maxsumning quvonishi bilan
- D) otdan ajralish voqeasi bilan

83. Men ko'p yo'llar yurdim,

Ko'p narsani ko'rdim,

Goh sog'inib,

Goho

Shodlikdan jo'shib;

Qanoti chiqqan qushday

Uyasiga sig'may,

Yuragimda talpinar qo'shiq.

Ushbu misralar muallifi kim?

- A) Shavkat Rahmon
- B) Shuhrat
- C) Asqad Muxtor
- D) G'.G'ulom

84. Asarda naqarotdek ikki bor qaytarilgan, «Mana menman, u isyonning o'lmas avlodi...» – deya boshlanuvchi fidoyi hayqiriq Usmon Nosirning qaysi she'ridan olingan?

- A) «Yana she'rimga»
- B) «Monolog»
- C) «Yurak»
- D) «Nil va Rim»

85. Qaysi nom Asqad Muxtorning ikki xil janrdagi asarida, ya'ni she'r va romanida bir xil tarzda qo'llangan?

- A) «Karvon qo'ng'irog'i»
- B) «Tilak»
- C) «Tug'ilish»
- D) «Kumush tola»

86. A.Muxtor romanini belgilang.

- A) «Chin yurakdan»
- B) «Davr mening taqdirimda»
- C) «Karvon qo'ng'irog'i»
- D) «Tilak»

87. «Chinor» romanining o'ziga xosligi nimada?

- A) Asar ko'p asarlarda bo'lgani kabi ezgulikning yovuzlik ustidan qozonilgan g'alabasi bilan yakun topmagan.
- B) Sarguzasht qissa unsuri juda bo'rttirilgan.
- C) fantastik holat tasviri juda kuchli berilgan.
- D) pand-nasihat, didaktik holat tasviri kuchaytirilgan.

88. A. Muxtorning «Chinor» romanidagi Akbarali onasining ismi nima?

- A) Sharofat xola B) Zarofat xola
C) Xadicha aya D) Roqiya bibi

89. Asqad Muxtorning qaysi qahramoniga nisbatan «Azim chinorning bir mo'rt bargi» ta'rifini berish mumkin?

- A) Ochil buva B) Bektemir
C) Azimjon D) Akbarali

SAID AHMAD.

SHUKRULLO.

SAIDA ZUNNOVA

1. «Said Ahmadning «Ufq» romanini kitobxon ishtahasi bo'g'ilmasdan, diqqati susaymasdan o'qib chiqadi». Mazkur fikr muallifi kim?

- A) Pirimqul Qodirov B) Odil Yoqubov C) Asqad Muxtor D) Abdulla Qahhor

2. ««Ufq»da tasvir etilgan qishloq hayotini, odamlarini ko'rib, har bir o'zbek katta iftixor bilan: «Biz – o'zbeklar!» – deydi.

Mazkur ta'rif egasi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Abdulla Qahhor B) Abdulla Oripov C) Odil Yoqubov
D) Pirimqul Qodirov

3. Said Ahmadning «Qoplon» hikoyasida qanday g'oya ifoda qilingan?

- A) Zotdor itning egasiga sadoqati ifoda qilingan B) Manfaatparast, xushomadgo'y kimsalarning har xil

qiyofaga kirishi ko'rsatilgan

C) Itga mehr qo'ygan kishi holatlari ko'rsatilgan D) Itning raqiblari bilan olishuvi ko'rsatilgan

4. Ota diydoridan, ona mehridan, yor-biroadarlar davrasidan olisda, chaqirsa ovoz yetmaydigan joyda quvg'in bo'lib olamdan o'tgan qahramonning va u ta'riflangan asarning nomini aniqlang.

- A) «O'tkan kunlar»da Usta Farfi
B) «Mehrobdan chayon»da Safar bo'zchi C) «Ufq»da Tursunboy
D) «Saodat sohili»da Binoqul

5. «Ufq» romanining bosh qahramoni kim?

- A) Nizomjon B) Tursunboy
C) Ikromjon D) Jannat xola

6. «Ufq» romanida Ikromjon va Jannat xolaga farzandlik qilgan, Zebixonning sevgisiga sazovor bo'lgan yigit kim?

- A) Tursunboy B) Azizxon C) Sodiq
D) Nizomjon

7. «Ufq» romanida urushdan qochgan qochoq yigit kim?

- A) Ikromjon B) Nizomjon
C) Tursunboy D) Azizxon

8. «Ufq» romanida Tursunboy sevgan qizning ismini ko'rsating.

- A) Shoiria B) Manzura C) Shohida
D) Zebi

9. «Kelinlar qo'zg'oloni» komediyasining muallifini toping.

- A) G'afur G'ulom B) Said Ahmad
C) A. Qahhor D) X. To'xtaboyev

10. S. Ahmadning «Qoplon» nomli hikoyasidagi xushomadgo'y, laganbardor obrazining ismi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Tillayev B) Jo'rayev

C) Qodirboy D) Qurbonboy

11. Metin irodali, Vatani va o'z vijdoni oldidagi burchiga sadoqatli, jafokash padar, xalqparvar inson – Ikromjon obrazi qaysi asarda berilgan?

A) «Ufq» B) «Oltin zanglamas»

C) «Ruhlar isyoni» D) «Avlodlar dovoni» («Humoyun va Akbar»)

12. Said Ahmad o'z ijodini qanday asarlar yozishdan boshlagan?

A) hikoya va rivoyatlar yozishdan

B) hajviy asarlar yozishdan

C) she'rlar yozishdan

D) pyesa va dramalar yozishdan

13. O'z tarjimaiy holida «Otam Husanxo'ja Dadaxo'ja o'g'li Sharqning mashhur ma'rifatchisi Ismoilbek G'asprali bilan jo'rachilik qilardi» – deb yozgan adib nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Pirimqul Qodirov B) Oybek

C) G'afur G'ulom D) Said Ahmad

14. «Yigirma bir yil ardoqlab boqqan, shamolni ravo ko'rmay joniga o'rab o'stirgan» bolasining o'limini ko'rgan jafokash ota obrazi qaysi asarda berilgan?

A) «Saodat sohili» B) «Navoiy»

C) «Asrga tatigulik kun» D) «Ufq»

15. Said Ahmadning «Ufq» romaniga xos bo'lgan xulosalarni belgilang.

1. Ota askarlikdan qochgan o'g'lini otadi va «Hayriyat, o'q tegmadi» deydi.

2. Odamlar qo'lidagi bir burda nonning yumshoq joyini

jangchilarga ilinadi.

3. Urush kasofati onaning o'limiga sabab bo'ladi.

4. Jannat xola qochoq o'g'lidan voz kechadi.

5. Nayman cho'llarida dushmanga qarshi yana bir mehnat fronti ochiladi.

6. Qishloqdan qahramon chiqqanda, butun qishloqning ko'kragi ko'tariladi.

A) 1, 2, 3, 6 B) 1, 2, 4, 5, 6

C) 3, 4, 6 D) 1, 2, 3, 5, 6

16. «...qamish kapa oldida tizzasini quchoqlab darvish qiyofasida o'tirardi... Sovun tegmagan betlari kir, ham ko'rpa, ham to'shak o'rnini bosgan to'nining yenglari titilib, etaklari balchiqqa belanganidan dog' bosib ketgandi. Uning bir vaqtlar qizlarni shaydo qilgan qop-qora ko'zlari endi ma'yus, atrofga ma'nosiz boqardi».

Bu parcha qaysi asardan olingan va unda qaysi qahramon tasvirlangan?

A) «Qutlug' qon», Yo'ldi

B) «Ufq», Tursunboy

C) «Surat», Toshlon

D) «Mirzo Ulug'bek», Abdullatif

17. Saida Zunnunova qalamiga mansub dostonlarni toping.

A) «Qanot», «Mardlik afsonasi»

B) «Qizlarjon», «Nilufar»

C) «Sodiq va Anor», «Surat bilan suhbat» D) «Gulbahor», «Gulxan»

18. «Chollar» dostonining muallifi kim?

A) Asqad Muxtor B) Shukrullo

C) Said Ahmad D) Pirimqul Qodirov

19. Shukrulloning birinchi she'ri qanday nom bilan e'lon qilingan?

- A) «Yashagim keladi» B) «Hayot ilhomlari» C) «Baxt qonuni» D) «Sening baxting»

20. Shukrulloning ilk she'riy to'plami qanday atalgan va u qachon nashr etilgan?

- A) «Birinchi muallim», 1947-yilda
B) «Birinchi daftar», 1949-yilda
C) «Baxt qonuni», 1951-yilda
D) «Yashagim keladi», 1953-yilda

21. Shukrullo qalamiga mansub pyesalarni toping.

- A) «Xatarli yo'l», «Tabassum o'g'rilari», «O'g'rini qaroqchi urdi»
B) «Og'riq tishlar», «Parvona», «Shohi so'zana» C) «Kim to'g'ri?», «Samandar», «Muqanna»
D) «Kafansiz ko'milganlar», «Javohirlar sandig'i»

22. «Tug'iliboq o'lgan inson» haqidagi rivoyat qaysi asarda keltirilgan?

- A) «Susambil» ertagida
B) H.Olimjon «Oygul bilan Baxtiyor»
C) M.Shayxzoda «Iskandar Zulqarnayn»
D) Shukrullo «Umr haqida ertak»

23. S.Ahmadning qaysi romani sho'ro hukumati davridagi zohiran tinch, turg'unlik yillarida kechirgan kunlaridan hikoya qiladi?

- A) «Ufq» B) «Kelinlar qo'zg'oloni»
C) «Jimjitlik» D) «Xandon pista»

24. «Ufq» asaridan olingan quyidagi parcha kim haqida?

«U tug'ib katta qilgan onasining jasadini begonalar yelkada tabarruk qilib ko'tarib ketayotganlarini ko'ra turib ham, bir qadam oldinga jilmasdi».

- A) Zebi B) Nizomjon C) Ummatali D) Tursunboy

25. «Yigitlik qasamidan kecha olgan, ona vujudini kemirayotgan dardini pisand qilmagan, sharmandalikda yashashga rozi bo'la olgan, hissiz ham yashay oladigan» yigit obrazi qaysi asarda berilgan?

- A) «Mirzo Ulug'bek» B) «Sobiq»
C) «Chinor» D) «Ufq»

26. II jahon urushi voqealari tasvirlangan asarlar qaysi javobda to'g'ri keltirilgan?

- A) «Nido», «Ufq»
B) «Urushning so'nggi qurboni», «Sobiq»
C) «Mehrobdan chayon», «Qadrim»
D) «Ikki eshik orasi», «Muzqaymoq»

27. Quyidagi qaysi hikoyada xushomadgo'ylik, laganbardorlik illatlari qattiq tanqid qilingan?

- A) «Muzqaymoq» B) «Sobiq»
C) «Qoplon» D) «O'g'ri»

28. Said Ahmadning qaysi hikoyasi kishilardagi xushomadgo'ylik, laganbardorlik, o'z manfaati yo'lida andisha-mulohazaga bormay surbetlarcha ish tutish, odamlarning amal kursisiga qarab munosabat ko'rsatish kabi yaramas illatlar tanqidiga bag'ishlangan?

- A) «Kuyov» B) «Ey yurak»
C) «Qoplon» D) «Sobiq»

29. *S.Ahmadning «Ufq» romanini «... odamga quvvat beradigan umid, uning boshini «toshdan» qiladigan ishonch barq urib turadigan hayot manzarasidir», – deb ta’riflagan adib kim edi?*

A) Sh.Xolmirzayev B) A.Oripov
C) A.Qahhor D) O.Sharafiddinov

30. *Birinchi o’zbek yuristi taqdiri yoritilgan roman qaysi javobda ko’rsatilgan?*

A) «Tirik ruhlar» B) «Kafansiz ko’milganlar» C) «Er boshiga ish tushsa» D) «Davr mening taqdirimda»

31. *Qaysi adib Oybekning psixologik tasvir mahoratini, G’afur G’ulom yumori, Abdulla Qahhorning ixcham va teran fikrlash fazilatlarini o’zida mujassamlashtirgan?*

A) O’tkir Hoshimov B) E.Vohidov
C) Said Ahmad D) A.Oripov

32. *«Bu kitobni kitobxon boshdan oyoq shavq bilan, hech qayerda turtinmasdan, diqqati susaymasdan, ishtahasi bo’g’ilmasdan o’qib chiqadi. Kitobda qimirlagan har bir jonning qayg’usi, quvonchi, qilish-qilmishi, muhabbati, g’azabi, og’zidan chiqadigan har bir so’zi rost....».*

Ushbu so’zlar qaysi asar haqida va kimga tegishli?

A) «Ruhlar isyoni» haqida, O.Sharafiddinov B) «Chinor» haqida, S.Ahmad C) «Ufq» haqida,

A.Qahhor D) «Uloqda» hikoyasi haqida, Oybek

33. *«Odamga quvvat beradigan umid, uning boshini «tosh»dan qiladigan ishonch barq urib turgan haqiqiy hayot manzarasidir» – deya ta’riflangan asarni toping.*

A) «Ufq» B) «O’tkan kunlar»
C) «Mehrobdan chayon» D) «Sarob»

34. *Qaysi adib Oybek, G’G’ulom, A.Qahhorning eng yaxshi ijodiy fazilatlarini o’zida mujassamlashtirgan?*

A) S.Ahmad B) A.Oripov
C) O’.Hoshimov D) O.Matjon

35. *«Andijon shahrida xizmatchi oilasida dunyoga keldi. Otadan erta yetim qolgan shoira onasi va qarindoshlari qo’lida ulg’aydi, kamol topdi».*

Ushbu parchada qaysi shoira haqida so’z yuritilgan?

A) S.Zunnunova B) Nodira
C) Uvaysiy D) Zulfiya

36. *Yer kurrasiga, butun insoniyatga xavf solayotgan urushni, atom, vodorod bombasi kabi qirg’in qurollarni yaratuvchi kishilarni qoralab yozilgan asar nomi qaysi javobda berilgan?*

A) E.Vohidov «Tirik sayyoralar»
B) O’.Hoshimov «Urushning so’ngi qurboni» C) Shukrullo «Asr bahsi»
D) M.Shayxzoda «Kurash nechun?»

37. *Said Ahmadning «Ufq» romanidagi kimlarning munosabatlari haqida gap ketganda ularga nisbatan «Tug’ishgandan tutingan afzal» maqolini qo’llasa bo’ladi?*

- A) Dildor va Zebi munosabati
- B) Ikromjon va Nizomjon munosabati
- C) Ikromjon va Jannat xola munosabati
- D) Ikromjon va Tursunboy munosabati

ODIL YOQUBOV,
PIRIMOUL QODIROV,
OZOD SHARAFIDINOV,
JUMANIYOZ JABBOROV,
XUDOYBERDI
TO'XTABOYEV

1. «*«Diyonat» romanidan keyin o'tgan o'n yil davomida men «Ko'hna dunyo» va «Oq qushlar, oppoq qushlar» degan ikkita roman yozdim. Biri tarixiy mavzuda, biri zamonaviy». Ushbu parcha kimning tarjimai holidan olingan?*

- A) Erkin Vohidov B) Abdulla Oripov C) Odil Yoqubov
- D) O'tkir Hoshimov

2. *Odil Yoqubovning «Ulug'bek xazinasi» romanida zahar ichib o'lgan qahramon nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

- A) Abdullatif B) Qalandar Qarnoqi
- C) Xurshida Bonu
- D) Mavlono Muhiddin

3. *Odil Yoqubovning «Ulug'bek xazinasi» romani qanday boshlanadi?*

- A) Ulug'bekning bolalik choqlari tasviridan B) Abdulatifning yoshligi tasviridan C) Ulug'bek saltanatining

so'nggi tahlikali damlari tasviridan D) Ulug'bek va dindorlar munozarasidan

4. *P.Qodirovning «Avlodlar dovoni» romanidagi to'qima obrazlar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

- A) Sherxon, Mirzo Hindol B) Nizom, Hamida C) Bayramxon, Javhariy
- D) Karamnisa, Pakavira

5. *«Shahzoda diliga dahshat solgan bu ikki baytni oxirigacha o'qidimi, yo'qmi, o'zi ham bilmas edi. Lekin undagi «Padarkush, toj-u taxt, olti oy...» degan so'zlar xuddi qizdirilgan temir bilan o'yib yozilganday miyasini jaz-jaz kuydirib, nigohi oldida yal-yal yonib turardi».*

Bu parcha qaysi asardan olingan?

- A) Pirimqul Qodirov «Bobur»
- B) Oybek «Navoiy»
- C) Behbudiy «Padarkush»
- D) O.Yoqubov «Ulug'bek xazinasi»

6. *O'z farzandlari tomonidan qatl etilgan hukmdorlar obrazlari uchraydigan asarlarni belgilang.*

- A) «Mirzo Ulug'bek», «Chinor»
- B) «Ulug'bek xazinasi», «Layli va Majnun» C) «Ulug'bek», «Ufq»
- D) «Ulug'bek xazinasi», «Farhod va Shirin»

7. *Odil Yoqubov qissalari ko'rsatilgan qatorni belgilang.*

- A) «Matluba», «Tengdoshlar»
- B) «Er boshiga ish tushsa», «Adolat manzili» C) «Muqaddas», «Qanot juft bo'ladi»
- D) A va C

8. *O.Yoqubovni elga tanitgan asari qaysi?*

- A) «Diyonat»
- B) «Ulug'bek xazinasi»
- C) «Ko'hna dunyo»
- D) «Muqaddas»

9. O.Yoqubovning «Ulug'bek xazinasi» romanida yozilishicha, shahzoda Abdulatif «Padarkush... toj-u taxt... olti oydan oshmaydur...» degan dahshatli fikrni kimning kitobidan o'qiydi?

- A) Amir Temurning
- B) Xusrav Dehlaviyning
- C) Ali Samarqandiyning
- D) Nizomiy Ganjaviyning

10. Odil Yoqubovga katta shuhrat keltirgan asarini belgilang.

- A) «Muqaddas» B) «Oq qushlar, oppoq qushlar» C) «Ulug'bek xazinasi» D) «Diyonat»

11. Taxt-toj bebaqo, tafakkur mahsuli – ma'naviy xazina esa bezavol, degan hikmat o'zining chiroyli, betakror ifodasini topgan asarni ko'rsating.

- A) «Amir Temur» B) «Shoh Edip»
- C) «Ulug'bek xazinasi»
- D) «Avlodlar dovoni»

12. «Ulug'bek xazinasi» romanida hayotning mudhish voqealari oldida dovdirab, o'z ustozidan yuz o'g'irgan, fanga, e'tiqodiga xiyonat qilgan murakkab shaxs obrazini belgilang.

- A) Qalandar Qarnoqiy B) Miram Chalabiy C) Mavlono Muhiddin D) Usta Temur Samarqandiy

13. Gobi sahrosi, Xingan tog'lari qaysi ijodkorning hayot yo'liga aloqador?

- A) Jek London B) E. Vohidov
- C) Odil Yoqubov D) Ch. Aytmatov

14. Odil Yoqubovning zamondoshlari haqidagi asarlari qaysi javobda to'g'ri qayd etilgan?

- A) «Er boshiga ish tushsa», «Muqaddas», «Ko'hna dunyo»
- B) «Qanot juft bo'ladi», «Diyonat», «Matluba» C) «Oqqushlar, oppoq qushlar», «Ulug'bek xazinasi», «Ufq»
- D) «Diyonat», «Bir felyeton qissasi», «Mirzo Ulug'bek»

15. «Ulug'bek xazinasi» romanidagi ma'rifat fidoyilari timsollari qaysi javobda to'g'ri qayd etilgan?

- A) Abdulaziz, Mavlono Muhiddin, Miram Chalabiy B) Abdullatif, Salohiddin zargar, Nizomiddin Xomush
- C) Ali Qushchi, Miram Chalabiy, Xurshida bonu D) Qalandar Qarnoqiy, Amir Jondor, Ulug'bek

16. Odil Yoqubovning quyidagi asarlaridan qay biri roman janriga mansub?

- A) «Er boshiga ish tushsa» B) «Qanot juft bo'ladi» C) «Tengdoshlar»
- D) «Muqaddas»

17. Quyidagi asarlarning qaysi birida tarixiy hodisalar ifodasiga izchil rioya etilmaydi, ya'ni tarixiy hodisalarni muntazam ravishda aynan o'zidek gavalantirilmaydi?

- A) P. Qodirov «Yulduzli tunlar»
- B) O. Yoqubov «Ulug'bek xazinasi»
- C) Oybek «Navoiy» D) A va B

18. Odil Yoqubov otasi qatag'on qurboni bo'lgani, amakisi Zayniddin to'rt farzand bilan yolg'iz qolgan onasini qishloqqa ko'chirib keltirgani

voqealarini keyinchalik qaysi asarlarida aks ettirgan?

A) «Er boshiga ish tushsa», «Tengdoshlar» B) «Diyonat», «Muqaddas» C) «Qanot juft bo'ladi», «Diyonat» D) «Er boshiga ish tushsa», «Oq qushlar, oppoq qushlar»

19. Odil Yoqubov romanlari to'g'ri ko'rsatilgan qatorni toping.

A) «Matluba», «Tengdoshlar» B) «Muqaddas», «Qanot juft bo'ladi» C) «Er boshiga ish tushsa», «Diyonat» D) A va B

20. Odil Yoqubovning quyidagi asarlaridan qaysi biri drama janriga mansub?

A) «Qanot juft bo'ladi» B) «Olma gullaganda» C) «Muqaddas» D) «Er boshiga ish tushsa»

21. Pirimqul Qodirov qalamiga mansub quyidagi asarlardan qaysi biri hikoya janrida yozilgan?

A) «Meros» B) «Erk» C) «Qadrim» D) «Jon shirin»

22. Pirimqul Qodirovning qaysi asari keyinchalik «Humoyun va Akbar» deb nomlangan?

A) «Avlodlar dovoni» B) «Yulduzli tunlar» C) «Qora ko'zlar» D) «Olmos kamar»

23. Pirimqul Qodirovning qaysi asarida shaxsga sig'inish oqibatlari keskin fosh etilgan?

A) «Qora ko'zlar» B) «Uch ildiz» C) «Yulduzli tunlar» D) «Olmos kamar»

24. «Yulduzli tunlar» romanida Bobur: «Vatanimga o'zim qaytolmasam ham, asarlarim qaytmog'i mumkin. Endigi orzum – men tug'ilgan yurtimga qilolmagan farzandlik xizmatimni asarlarim qilsa...», – degan armonlarini kimga aytgan?

A) Xondamirga B) Mohimga C) Humoyunga D) Tohirga

25. «Yulduzli tunlar» romanidagi tarixiy shaxslar to'g'ri qayd etilgan javobni belgilang.

1. Oyshabegim, Zuhrabegim, Xadicha begim

2. Ma'sudabegim, Gavharbegim, Masturabegim

3. Xonzodabegim, Gulbadanbegim, Malika Bayda

4. Mohim, Humoyun, Qutlug' Nigorxonim

5. Mirzo Bobur, Ali Qushchi, Xurshidabonu

6. Abdulatif Mirzo, Abdulaziz Mirzo

A) 1,2,3 B) 4,5,6 C) 1,3,4

D) 3,4,5

26. Shayboniyxonning Zuhra begim va Xadichabegimga munosabatlarda o'ta yovuz, shafqatsiz, munofiq kimsa sifatida namoyon bo'lishi ochiq-oydin tasvirlangan asar to'g'ri berilgan javobni toping.

A) «Yulduzli kunlar» B) «Kvazarlar»

C) «Yulduzli tunlar» D) «Yulduzsiz tunlar»

27. «Avlodlar dovoni» romanida Humoyun va Nizom yaxshi ko'rgan qiz nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Hamida begim B) Gulbadan begim

C) Qutbixon D) Salima begim
28. «Avlodlar dovoni» romanida
Hindi-yu musulmonni birlashtirish
tarafdori, adolatparvar xalq
harakati ishtirokchilari
uyushmasining nomi qaysi javobda
to'g'ri ko'rsatilgan?

A) kurruriylar B) bhaktiylar
C) xurufiylar D) maxaroja
29. «Ancha vaqtdan beri men
o'zbek adabiyotida
momaqaldirroq guldurosini
eshitmay yurgan edim.
Nazarimda, mana shu asar
adabiyotimizga
momaqaldirroqday gulduros solib,
chaqmoqday yaltillab kirib
kelyapti».

Ushbu yuksak baho kimga tegishli
va qaysi asar haqida aytilgan?

A) Chingiz Aytmatov, «Ulug'bek
xazinasini» haqida B) L. Bat,
«Yulduzli tunlar» to'g'risida
C) Izzat Sulton, «Yulduzli tunlar»
haqida D) Abdulla Qahhor, «Uch
ildiz» to'g'risida

30. «Yulduzli tunlar» romanidagi
tarixiy shaxslarni ko'rsating.

A) Malika Bayda, Ahmad tanbal
B) Xadicha begim, Ibrohim Lodi
C) Mohim, Zuhra begim
D) Barcha javoblar to'g'ri

31. «Yulduzli tunlar»da Bobur
Mirzo umrining oxirida toj-u
taxtdan voz kechib, bir go'shada
saroy ahlidan ko'ra, o'ziga yaqin
bo'lib qolgan bir kishi bilan
turmoqchiligini aytadi. Bu kishi
kim?

A) Shoir Bayram B) Qalandar
C) kemachi D) Tohir

32. «Yulduzli tunlar»da Malika Bayda
Boburni zaharlaganini nega ochiq,
mamnunlik bilan tan oladi, nega o'z
jazosini istaydi?

A) Bobur ustidan ma'naviy tantanaga
erishmoqchi bo'ladi

B) Shohni el oldida sharmanda
qilmoqchi bo'ladi

C) o'zi o'ldirilsa, butun Hind xalqi
Boburga qarshi kurashga otlanishini
istagani uchun D) A va B

33. «Yaxshi kitob haqida gapirish
maroqli. Bu – yuksak va olijanob
nasr namunasi. Badiiy quvvati
jihatidan salmoqdor bu tarixiy roman
meni larzaga soldi».

Ushbu fikrlar kimga tegishli va u qaysi
asar to'g'risida?

A) Chingiz Aytmatov, «Yulduzli
tunlar» haqida B) G'afur G'ulom,
«Navoiy» romani to'g'risida
C) Abdulla Qahhor, «Qora ko'zlar»
to'g'risida D) Chingiz Aytmatov,
«Ulug'bek xazinasini» haqida

34. «Yulduzli tunlar» romanida
Shayboniyxon «iltifoti»ga umid qilib,
oqibat o'zining ham, o'g'lining ham
taqdiri fojiali tugagan ayol kim?

A) Xadicha begim B) Oysha begim
C) Xonzoda begim D) Zuhra begim
35. «1950-yilda «Studentlar» degan
ilk kitobim chiqqanda, o'zim ham
ToshDuda sharqshunoslik
fakultetining studenti edim.

Dorilfununni bitirgach, Toshkentda
aspiranturada qoldirilgan edim».

Ushbu tarjimayi hol kimniki?

A) O'lmas Umarbekov B) Odil Yoqubov C) Shukur Xolmirzayev D) Pirimqul Qodirov

36. «Yulduzli tunlar» romanida Bobur qaysi farzandi uchun o'z jonini ham ayamagan?

A) Komron B) Hindol C) Askariy D) Humoyun

37. P.Qodirovning «Avlodlar dovoni» romanida Humoyunni Hindistondan siqib chiqargan kuchli dushman nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Bayramxon B) La'l Chand C) Hindubek D) Sherxon

38. P.Qodirovning ilk romani qaysi qatorda berilgan?

A) «Qora ko'zlar» B) «Yulduzli tunlar» C) «Olmos kamar» D) «Uch ildiz»

39. P.Qodirovning «Avlodlar dovoni» romanida Humoyunning eng og'ir, tushkun kunlarida unga yordam bergan hukmdor nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Sherxon B) Komron C) Tahmasp D) Jodxa Bay

40. Itoatkor, mutelikni, hatto, ma'lum darajada, oddiy bir hayotiy haqiqat sifatida qabul qiladigan yigit, ya'ni Iskandar obrazi P.Qodirovning qaysi asarida o'z aksini topgan?

A) «Jon shirin» B) «Meros» C) «Qadrim» D) «Erk»

41. P. Qodirovning «Avlodlar dovoni» romanida yarador holda halokat yoqasida turgan Humoyunni ajal komidan xalos

etgan qahramonning ismini toping.

A) Bayramxon B) Xo'ja Husayn C) Amir Bahlul D) Nizom

42. O.Yoqubovning «Muzqaymoq» hikoyasidagi Odiljonning onasi ismini toping.

A) Guljamol B) Gulsanam C) Gulshan D) Gulasal

43. Ozod Sharafiddinov muharrirlik qilgan «Jahon adabiyoti» jurnali qachon tashkil etilgan?

A) 1991-yilda B) 1992-yilda C) 1989-yilda D) 1997-yilda

44. Qaysi adib Lev Tolstoyning «Iqrornoma» asarini o'zbek tiliga tarjima qilgan?

A) Cho'lpon B) Fitrat C) E. Vohidov D) O.Sharafiddinov

45. X.To'xtaboyev ko'p yillar davomida gazetada ishlagan vaqtida asosan qanday janrdagi asarlar yaratgan?

A) esse B) ocherk C) she'rlar D) felyeton

46. P.Qodirovning «Avlodlar dovoni» romanidan olingan «Nizomning tantiligi» deb ataluvchi parchada tasvirlangan qaysi daryodan hindlar qo'rqishgan?

A) Karamnasa B) Ganga C) Hind D) aniq aytilmagan

47. Pirimqul Qodirovning «Avlodlar dovoni» romanida Humoyun qaysi qahramonga qarata: «Siz menga tug'ishgan inimdan ham azizroqsiz» – deb aytdi edi?

A) Bayramxonga B) La'l Chandga C) Aqiqa begimga D) Nizomga

48. X.To'xtaboyev asarlari sanalgan javobni toping.

A) «Sariq devni minib», «Shum bola», «Besh bolali yigitcha»

B) «Sariq devning o'limi», «O'tmishdan ertaklar», «Mungli ko'zlar»

C) «Shirin qovunlar mamlakatida», «Shum bola», «Bolalik»

D) «Mungli ko'zlar», «Besh bolali yigitcha», «Sariq devni minib»

49. X. To'xtaboyevning «Sariq devni minib» romani qahramoni Hoshimjon Ro'ziyev ilmsizligi uchun agronom, injener, yurist bo'lolmaydi. Ammo u ilmi bo'lib qaysi sohada shuhrat topadi?

A) sataroshlikda B) uzunquloq
pirga shogird tushganda

C) shoirlikda D) militsionerlikda

50. «Sariq devni minib» asaridagi Hoshimjon agronom bo'lib ishlagan sovxoz direktori, bo'lim mudiri, brigadir va suvchilarning ism-familiyalari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Akbar Nosirov, O'rmon aka, Murodxon aka, Polvontog'a

B) Otajon Azizovich, Akbar

Nosirov, O'rmon aka, Polvontog'a

C) Xursanali Sharafiddinovich, Ro'ziyov aka, Polvontog'a,

Rahimjon aka D) Akbar Nosirov,

Rahimjon aka, Murodxon aka, Ro'ziyov aka

51. Xudoyberdi To'xtaboyev ijodiga taalluqli asarlar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «Sir ochildi», «Besh bolali yigitcha», «Sariq devni minib»

B) «Qasoskorning oltin boshi»,

«Odam bo'lish qiyin», «Yillar va yo'llar»

C) «Mungli ko'zlar», «Tog'da o'sgan bola», «Bahor qaytmaydi»

D) «Sehrlı qalpoqcha», «Daryosini yo'qotgan qirg'oq», «Nur borki, soya bor»

52. «Sariq devni minib» asarining qahramonlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Orif, Hoshim, Jamila, Mo'min chol

B) Hoshim, Mirobbiddinxo'ja, Guljamol,

Jontemir C) Mirjalol quruq, Hoshim,

Orif, Otajon Azizovich

D) Akbar Nosirov, O'rmon aka,

Murodxon aka, Hoshim

53. «Sariq devni minib» asaridagi Hoshimjonning otasi va singillarining nomi to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

A) Ro'ziyov, Oyshaxon, Donoxon

B) Orif, Sanobar, Dono C) Sanobar,

Hayitvoy, Oyshaxon D) Otajon

Azizovich, Donoxon, Oyshaxon

54. «Sariq devni minib» asaridagi Hoshimjon o'qiydigan maktab direktorining ism-familiyasini toping.

A) Akbar Nosirov B) Hoshimjon

Ro'ziyev C) Otajon Azizovich

D) Xursanali Sharafiddinovich

55. «Sariq devni minib» asarida Hoshimjonni Mirzacho'ldagi 6-sovxozga kimning tavsiyasi bilan agronom qilib ishga olishadi?

A) maktab direktori Otajon

Azizovichning tavsiyasiga binoan

B) sovxoz direktori Akbar Nosirovning tavsiyasi bilan

C) suvchi Polvontog'aning maslahati bilan

D) bo'lim boshlig'i O'rmon akaning tavsiyasi bilan

56. Hajviy-yumoristik badiiy portretlar qaysi yozuvchi ijodiga xos xususiyat?

A) Odil Yoqubov B) Xudoyberdi To'xtaboyev C) Mirmuhsin D) Abdulla Oripov

57. «Sariq devni minib» asarida Hoshimjon agronomlikdan nima uchun haydaladi?

A) shirani etkazish maqsadida g'o'zalar ustiga chelaklab suv quyishni buyurgani uchun B) shirani etkazish maqsadida g'o'zalarni silkitishga buyurgani uchun C) shirani etkazish maqsadida g'o'zalarni kaltaklashga buyurgani uchun D) shirani etkazish maqsadida g'o'zalarning barglarini yulishga buyurgani uchun

58. Pirimqul Qodirovning qaysi asari yaxlit sujet asosiga qurilgan emas. Mustaqil hamda bir-birining uzviy davomi sifatida yigirma beshdan ortiq hikoyalardan tashkil topgan?

A) «Yulduzli tunlar» B) «Xumoyun va Akbar» C) «Gavharshodbegim» D) «Uch ildiz»

59. Odil Yoqubovning dastlabki yirik asari qanday nomlanadi va u qachon bosilib chiqqan?

A) 1953-yilda, «Dastlabki qadam» B) 1956-yilda, «Izlayman» C) 1951-yilda, «Tengdoshlar» D) 1952-yilda, «Tilla uzuk»

60. Odil Yoqubovning «Muzqaymoq» hikoyasida bola

«...ulkan savdogar qurgan va endilikda partiya qo'mitasi joylashgan ko'rkam binoning shundoq biqinida joylashgan edi», – deb qayerni nazarda tutadi?

A) maktabini B) onasining ishxonasini C) uyini D) dadasining mahkamasini

61. «Maqsad yo'lida», «Ona yer qo'shig'i», «Ko'nglim go'zali», «Yulduzlarda xayolim» kabi 30 dan ortiq to'plamlar hamda «To'ydan oldin tomosha», «Al-Farg'oni» kabi sahna asarlar muallifi kim?

A) J.Jabborov B) T.To'la C) I.Yusupov D) U.Nosir

62. Rahmat, aziz ustozlar Darsingiz uchun rahmat, Ahli qalam o'rganar Sizdan ulug' so'z sirin.

Ushbu parcha kimning qaysi she'ridan olingan?

A) Abay «O'lan» B) I.Yusupov «Qadrdon so'qmoqlar» C) J.Jabborov «Kitob javonim» D) E.Vohidov «O'zbekim»

63. Jamoatchilik tomonidan yuksak baholanib, 2000-yilning eng yaxshi dramatik asari sifatida «Ofarin» mukofoti bilan taqdirlangan asarni ko'rsating.

A) Odil Yoqubov, «Olma gullaganda» B) A.Oripov, «Sohibqiron» C) Odil Yoqubov, «Bir koshona sirlari» D) Shukur Xolmirzayev, «Qora kamar»

64. «Men onamni «aya» derdim. Ayam Qo'qonning yonginasidagi Oxunqaynar qishlog'ida tug'ilib o'sgan, so'ng taqdir taqozosi bilan avval Qo'qonga, keyin Toshkentga

kelib, turib qolgan...».

Bu parcha qaysi adibning tarjimai holidan olingan?

A) Odil Yoqubov B) A.Oripov

C) O.Sharafiddinov D) Oybek

65. Ozod Sharafiddinov kitoblari nomi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) «Iste'dod jilolari», «Go'zallik izlab» B) «Hayot bilan hamnafas»,

«Adabiy etyudlar» C) «Birinchi mo'jiza», «Talent-xalq mulki»

D) A,B,C

66. Ozod Sharafiddinov tomonidan ona tilimizga mohirona tarjima qilingan asarlarni toping.

A) L.Tolstoy, «Igromoma»

B) P.Koelo, «Alkimyogar»

C) A.Savela, «To'xtating samolyotni, tushib qolaman»

D) A, B, C

67. «Vatan» tushunchasi muayyan jug'rofiy hududlarnigina qamrab olmaydi, balki uning tarkibiga butun jamiyat, uning kechagi kuni, buguni va ertasi ham kiradi.

Vatan haqidagi bu xulosa kimga tegishli?

A) A.Qahhor B) Cho'lpon

C) O.Sharafiddinov D) T.Sulaymon

68. O.Yoqubov qaysi hikoyasida o'z otasi misolida qatag'on davrlarining dahshatlari aks etgan bolalik xotiralarini yodga oladi?

A) «Yurak yonmog'i kerak»

B) «Muzqaymoq» C) «Muqaddas»

D) «Izlayman»

69. Qaysi adib o'zining yozuvchilik

iste'dodini necha yillardan beri bolalar va o'smirlarning ma'naviy tarbiyasiga, ular ruhidagi go'zallikni himoyalashga e'tibor berib kelmoqda?

A) J.Jabborov B) X.To'xtaboyev

C) Shukrullo D) T.To'la

70. X.To'xtaboyev qalamiga mansub romanlarni belgilang.

1) «Sariq devni minib»; 2) «Sariq devning o'limi»; 3) «Omonboy va Davronboy sarguzashti»; 4) «Besh bolali yigitcha»; 5) «Qasoskorning oltin boshi»; 6) «Shirin qovunlar mamlakatida»; 7) «Jannati odamlar».

A) 3, 4, 5, 6, 7 B) 1, 2, 4, 5, 6, 7

C) 2, 3, 4, 6, 7 D) 3, 5, 6, 7

71. «Ertasiga birinchi qilgan ishim qishlog'imizda yashaydigan Soraxon folbinning ishlarini tekshirib ko'rish bo'ldi».

Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

A) «Afandining qirq bir pashshasi»

B) «Ufq» C) «Avlodlar dovoni»

D) «Sariq devni minib»

72. Ozod Sharafiddinovning dastlabki kitobi qanday atalgan?

A) «Istiqlol jilolari» B) «Go'zallik izlab» C) «Zamon. Qalb. Poeziya»

D) «Adabiy etyudlar»

73. Mo'g'ulistonning Gobi sahrosini piyoda bosib o'tgan adib kim?

A) T.Sulaymon B) A.Oripov

C) E.Vohidov D) Odil Yoqubov

74. P.Qodirovning «Avlodlar dovoni» romani qahramonlarini aniqlang.

A) Sherxon, Ra'no, Yo'lchi

B) Nizom, Otabek, Hasanali

C) Quthxon, Havasxon, Bayramxon

D) Shokir ota, Unsini, Humoyun

75. Qaysi adib qaysi hikoyasida o'z otasi misolida qatag'on davrining dahshatlarini hadiy talqin qilgan?

- A) Shukrullo, «Tirik ruhlar»
- B) P.Qodirov, «Jon shirin»
- C) T.Sulaymon, «Iltijo»
- D) O.Yoqubov, «Muzqaymoq»

76. P.Qodirov qaysi asarida neft konlarini izlovchilar hayotini qalamga olgan?

- A) «Qora ko'zlar» B) «Meros»
- C) «Uch ildiz» D) «Qadrim»

77. P.Qodirov «Meros» asarida qanday kasb egalari hayotini aks ettirgan?

- A) ziyolilarning B) neftchilarning
- C) paxtakorlarning
- D) chorvadorlarning

78. Quyidagi gap qaysi adibning oqila farzandlariga aytgan so'nggi so'zlari bo'lib, avlodlarga vasiyatdek yangrab qoldi?

«Kitoblarimni asranglar, mening eng katta boyligim mana shu kitoblar edi....».

- A) O.Sharafiddinov B) S.Ahmad
- C) M.Shayxzoda D) Sh.Rahmon

79. «Sariq devni minib»

(X.To'xtaboyev) asarida budkada sut-qatiq sotib o'tiradigan 10-«B» sinf o'quvchisi kim edi?

- A) Hayitvoy B) Sanobar
- C) Oysha D) Shokir

80. O.Yoqubovning «Ulug'bek xazinasi» asarida Mirzo Ulug'bekning suyukli navkari kim edi?

- A) Sulton Jondor B) Iskandar barlos
- C) Bobo Husayn D) Mironshoh

81. Quyidagi parcha qaysi asardan olingan?

«Yo tavba! Bu toj-u taxtda ne sehr, ne sir-asror bor ekankim, unga o'ltirgan har bir kimsa darhol o'zgaradi?

Odamiylikni, umri bebaqo bir faqir-u haqir ekanini darhol unutadi? Bu toj-u taxt, bu saltanat hech bir kimsaga vaf o qilmasligini yodidan chiqaradi?»

- A) «Mirzo Ulug'bek» B) «Qutlug' qon»
- C) «O'tkan kunlar»
- D) «Ulug'bek xazinasi»

82. Qaysi adib iborasi bilan aytganda, Pirimqul Qodirov «boshini zo'r ishga berib qo'rgan» ijodkorlardan hisoblanadi?

- A) G'.G'ulom B) Cho'lpon
- C) M.Shayxzoda D) A.Qahhor

83. P.Qodirovning «Uch ildiz» romani nomiga ko'ra, inson taqdiri va qiyofasini uch ma'naviy-ma'rifiy ildiz belgilaydi.

- A) ma'naviyat, salomatlik, vatanni sevish B) kuchli bilim, adolat, tinchlik
- C) muhabbat, el-yurtga fidoyilik, bilim
- D) mehnat, farovonlik, baxt

84. P.Qodirovning «Avlodlar dovoni» asarida Bangola qancha vaqtdan beri Humoyunga qarashli edi?

- A) 8 oydan beri B) 12 yildan beri
- C) 9 yildan beri D) 6 yildan beri

85. «Avlodlar dovoni» (P.Qodirov) asarida keltirilishicha, hind elining azaliy odati nima?

- A) yomg'ir faslida uyda o'tirib, ijod qilish B) yomg'ir faslida kitob o'qish
- C) yomg'ir faslida sayohatga chiqmaslik
- D) yomg'ir faslida dala aylanish

86. P.Qodirovning «Avlodlar dovoni» asarida Humoyun 6 oy jang qilib, qayerni qo'lga kiritgan?

- A) Bangolani B) Gaurni
C) Bixarni D) Chunorni

87. *Jumaniyoz Jabborovning «yosh do'stlari»ga bag'ishlangan she'ri qaysi javobda keltirilgan?*

- A) «Kitob javonim» B) «Farg'oniy monologi» C) «Sizniki»
D) «Quyosh yurti»

88. *Qaysi adib Ahmad al-Farg'oniyga bag'ishlab 5 ko'rinishli she'riy drama yaratgan?*

- A) M.Qoriyev B) M.Shayxzoda
C) J.Jabborov D) T.Murod

89. *J.Jabborovning «Kitob javonim» she'rida qaysi shoir Hinduning hayajonini izhor etishi aytilgan?*

- A) Bedil B) Bobur
C) Dehlaviy D) Iqbol

90. *«Vatan tuyg'usi insonning o'zi bilan birga o'sib-ulg'ayadigan tuyg'u bo'lar ekan». Ushbu hikmatli so'zlar qaysi ijodkorning qanday asaridan olingan?*

- A) O.Sharafiddinov, «O'lsam ayrilmasman quchoqlaringdan» maqolasidan
B) E.Vohidov, «O'zbekim» qasidasidan
C) S.Ahmad, «Ufq» romanidan
D) A.Muxtor, «Hayotga chaqiriq» hikoyalar to'plamidan

O'LMAS UMARBEKOV,
TO'RA SULAYMON,
ERKIN VOHIDOV,
SHUKUR XOLMIRZAYEV

1. «Uning turli mavzu, turli g'oyaviy yo'nalishdagi «Cho'li

iroq», «Urush farzandi», «Yoz yomg'iri» asarlari qissachiligimiz yutug'i. «Qiyomat qarz», «Shoshma quyosh», «Kurort», «Arizasiga ko'ra» dramalari teatrlarda qo'yilgan.

Ushbu tarjima hol kimniki?

- A) Erkin Vohidov B) Odil Yoqubov
C) O'lmas Umarbekov D) Said Ahmad

2. «Odamlarga faqat she'ring emas, o'zing ham kerakligingni sezish – bu katta baxt».

Ushbu so'zlar qaysi muallifga tegishli?

- A) Odil Yoqubov B) Pirimqul Qodirov
C) Erkin Vohidov
D) O'tkir Hoshimov

3. *E.Vohidovning talabalik yillarida yaratgan birinchi she'rlar kitobi qanday ataladi?*

- A) «Tong nafasi» B) «Yoshlik devoni»
C) «Rashkim»
D) «Shoirlik»

4. «Tarixing bitmakka, xalqim, mingta ... kerak». (E.Vohidov)
Nuqtalar o'rnida qaysi adib nomi bo'lishi kerak?

- A) Farg'oniy B) Nodira
C) Firdavsiy D) Beruniy

5. *Erkin Vohidovning tazod san'ati asosiga qurilgan go'zal lirik she'ri qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

- A) «Barcha shodlik senga bo'lsin»
B) «Sirdaryo o'lani»
C) «Kamtarlik»
D) «Rashkim»

6. «Asli nasli balki O'zluq, balki ..., o'zbekim». (E.Vohidov)

Ushbu misradagi tushirib qoldirilgan so'zni toping.

A) fig'on B) Tarxon C) afg'on
D) arslon

7. *Sergey Yesenin she'rlari va Gyotening «Faust» asarini o'zbekchaga kim o'g'irgan?*

A) Odil Yoqubov B) Cho'lpon
C) Usmon Nosir D) E. Vohidov

8. *«Ruhlar isyoni» dostonining (E.Vohidov) «Shoir qalbi» bo'limida iste'dodning (badiiy ijodning) tabiatini, asosini belgilovchi xususiyat qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?*

A) hayotni sevish B) hayotni obrazli tasvirlash C) isyon D) muhabbat

9. *Tarixingdir ming asrlar ichra pinhon o'zbekim, Senga tengdosh Pomir-u Oqsoch Tiyonshon o'zbekim...* (E.Vohidov)

Mazkur she'r mazmungan qanday nomlanadi?

A) musaddas B) qasida C) ruboiy
D) poema

10. *«Ruhlar isyoni» dostonining «Muqaddima» qismida shoir chorasiz dard deb nimani aytadi?*

A) O'g'rilikni B) istibdodni
C) iste'dodni D) ayriliq, hijronni

11. *Istadim sayr aylamoqni men g'azal bo'stonida,*

Kulmangiz ne bor senga deb, Mir Alisher yonida.

Yuqoridagi baytlar bilan boshlanadigan g'azal qaysi o'zbek shoiri ijodiga tegishli?

A) Abdulla Oripov B) Erkin Vohidov
C) Zulfiya D) Muhammad Yusuf

12. *Nemis shoiri Gyotening «Faust» she'riy fojiasini o'zbek tiliga o'g'irgan shoirning nomini toping.*

A) Usmon Nosir B) Oybek
C) A.Oripov D) E.Vohidov

13. *Hayqiraman, tog'lar bag'ridan Gumburlagan sado keladi, Ona yerning otash qa'ridan «O'g'lim» degan nido keladi, – misralari qaysi muallif qalamiga mansub?*

A) H.Olimjon B) U.Nosir
C) A.Oripov D) E.Vohidov

14. *«Istambul fojiasi» dramasining muallifini aniqlang.*

A) Erkin Vohidov B) O'lmas Umarbekov
C) Sharof Boshbekov D) Sarvar Azimov

15. *O'Umarbekovning quyidagi asarlaridan qaysilari pyesa janrida yozilgan?*

1) «Odam bo'lish qiyin»; 2) «Oq qaldirg'och»; 3) «Yer yonganda»; 4) «Oqsoqol»; 5) «Fotima va Zuhra».

A) 4,5 B) 3,4 C) 2,3 D) 1,2,5

16. *Dog'istonning mashhur shoiri Rasul Hamzatov she'rlarini o'zbekchaga kim tarjima qilgan?*

A) Shavkat Rahmon B) Azim Suyun
C) E.Vohidov D) Rauf Parfi

17. *Darsga kelmay qolgan Tal'at ismli bolani o'qituvchi urishgani, dadasidan qora xat kelganini bilgach, hamma yig'lagani haqida qaysi asarda lavha keltirilgan?*

A) O'.Hoshimov, «Ikki eshik orasi»
B) E.Vohidov, «Nido»
C) O'.Hoshimov, «Urushning so'nggi qurboni»

D) O.Yoqubov, «Muzqaymoq»
18. E.Vohidov qaysi shoirlar asarlaridan tarjimalar qilgan?
A) Rasul Hamzatov, Sergey Yesenin, A.Tvardovskiy B) Gyote, A.Blok, M.Svetlov C) Fridrix Shiller, Bedil, Hofiz Sheroziy, Abu Ali ibn Sino

D) A va B
19. Ko'nglida yotgan armonni cho'kib qolgan nortuyaga, quyosh tushmaydigan yerdagi erimay qolgan gorga qiyoslab ta'riflagan shoir kim?

A) Shavkat Rahmon B) Mirtemir C) To'ra Sulaymon D) Abay

20. To'ra Sulaymonning qaysi she'rida har bir fasl nomi ramziy ma'noni ifodalagan?

A) «Tavallo» B) «Ittifoq»
C) «Alhazar» D) «Armon»

21. O'.Umarbekovning o'z hikoyalar va qissalar to'plamini «Oq qaldirg'och» deb nomlashiga qaysi yozuvchining asari sabab bo'lgan?

A) Emin Pelik B) Rasul Hamzatov C) Chexov D) R.Thokur

22. Quyida berilgan fikr kim haqida?

«Hech ikkilanmay, komil ishonch bilan aytish mumkinki, ... o'zbek she'riyatining ko'rki va faxri. Bu fikrda zarracha mubolag'a yo'q».

A) T.Malik B) A.Oripov C) M.Yusuf D) E.Vohidov

23. Qaysi ijodkor asarlarida she'r va shoir haqidagi qarashlar bayon qilingan?

A) O.Matjon B) E.Vohidov

C) A.Oripov D) Cho'lpon

24. «O'ylab qarasam, bolalik xotiralarimning ko'pchiligi she'rlarga, dostonlarga ko'chgan ekan».

Erkin Vohidovning bolalik xotiralari shoir ta'kidlagan qaysi she'r-u dostonlarga ko'chgan?

A) «Inson», «Ruhlar isyoni», «Yoshligim» B) «Quyosh maskani», «Hozirgi yoshlar», «Oqsoqol»
C) «Bolalik ekan-da...», «Yoshligim», «Vatan istagi»

D) «Nido», «Quyosh maskani», «Oqsoqol»

25. Shoir esang

Shoir bo'lib

**Nega kelding hayotga,
Eling yotsa dardga to'lib,
Kelolmasang najotga?!**

Shoir va uning fuqarolik burchi haqida bahs qiluvchi ushbu satrlar qaysi asardan olingan?

A) E.Vohidov «Ruhlar isyoni»

B) A.Oripov «O'ylarim»

C) A.Oripov «Shoir»

D) E.Vohidov «Istanbul fojiasi»

26. Qaysi asarda «Abadiyat haqida rivoyat», «Jaholat haqida rivoyat», «Oliy ruhlar haqida rivoyat» berilgan va ular qaysi qahramon bilan bog'liq?

A) «Abulfayzxon» dramasida, Abulfayzxon B) «Ruhlar isyoni»da, Nazrul Islom C) «O'tkan kunlar»da, Otabek D) «Oq kema»da, Mo'min chol

27. Erkin Vohidovning «Ruhlar isyoni» dostonidagi «Jaholat to'g'risida rivoyat»da xurofot va

jaholat qurboni kim edi?

- A) Nazrul Islom B) hakim
C) temirchi D) podsho

28. Erkin Vohidovning «Nido» dostonidagi pochtachining ismini toping.

- A) Juman B) Jo'ra
C) Jumaboy D) Jamol

29. XX asrning 80-90-yillari davomida yuz bergan jamiyatimiz hayoti, ma'naviyatidagi o'zgarish, odamlar ongidagi evrilishlar Erkin Vohidovning qaysi kitobida aks etgan?

- A) «Sharqiy qirg'oq»
B) «Yaxshidur achchiq haqiqat»
C) «Nido» D) «Ruhlar isyoni»

30. T.Sulaymonning «Gul bir yon, chaman bir yon» she'rida xalq dostonlaridan qaysi qahramonning nomi keltirilgan?

- A) Go'ro'g'li B) Alpomish
C) Kuntug'mish D) Ravshan

31. E.Vohidovning qaysi komediyasi uzoq yillar o'zbek teatri sahnasidan tushmay keldi?

- A) «Oltin devor»
B) «Istanbul fojiasi»
C) «Kelinlar qo'zg'oloni»
D) «Temir xotin»

32. Shukur Xolmirqayevning qaysi hikoyasida «bir millat, bir mamlakatning ma'lum bir bosqichdagi» fojiasi kichik bir qahramon timsolida o'z xarakterini o'zi ochish yo'sinida yoritiladi?

- A) «Xumor» B) «Bodom qishda gulladi» C) «Tabassum»
D) «O'zbek xarakteri»

33. Shukur Xolmirqayevning roman janridagi dastlabki asari ...

- A) «Yo'lovchi» B) «Qil ko'prik»
C) «Olabo'ji» D) «So'nggi bekat»

34. Shukur Xolmirqayevning «O'zbek xarakteri» hikoyasidagi qaysi personaj O'rmonjon, Azimjon va Mirzag'oliblarning andishasizligi va ikkiyuzlamachiligini qoralaydi, ma'qullamaydi?

- A) Botir cho'pon B) Ergash
C) Abduqodir D) Saparboy

35. Paxta terish mashaqqatlari, o'zbek dehqonining og'ir turmush tarzi, ammo ularning bag'rikengligi, mehmondo'stligi qaysi hikoyada ochib berilgan?

- A) A.Qahhor «O'g'ri»
B) O'.Hoshimov «Urushning so'nggi qurboni» C) U.Umarbekov «Hayot qo'shig'i»
D) Sh.Xolmirqayev «O'zbek xarakteri»

36. Sh.Xolmirqayevning talabalik yillari yozgan va A.Qahhorning tabrigiga sazovor bo'lgan ilk qissasi qanday nom bilan atalgan?

- A) «So'nggi bekat» B) «Bukri tol»
C) «Zov ostida adashuv»
D) «Olabo'ji»

37. Shukur Xolmirqayevning «O'zbek xarakteri» («O'zbeklar») hikoyasi qahramoni Botir cho'pon va ayoli voqealar oxirida kimdan xafa bo'lishgan edi?

- A) Ergashdan B) Abduqodirdan
C) O'rmonjondan
D) Mirzag'olibdan

38. «Siz yozuvchilar, injiq odamsizlar. Yaxshi odam deganda,

albatta, sutdek oq, musichadek beozor odamni tushunasizlar.

Holbuki, unaqalar hayotda yo'q: undaylar, menimcha g'oya...

xolos». *Ushbu fikrlar Shukur*

Xolmirzayevning «O'zbek xarakteri» hikoyasidagi qaysi qahramonga tegishli?

A) Saparboyga B) Ergashga

C) Abduqodirga D) Mirzag'olibga

39. *Shukur Xolmirzayevning birinchi qissasi nima deb atalgan?*

A) «To'liqlar» B) «Oq otli»

C) «Tuproq ko'chalar»

D) «Esiz, Eshniyoz»

40. *Sh.Xolmirzayevning «Yolg'on e'tiqod insonlarni yomon kunlarga solishi va e'tiqodsizlik millatni qanchalar*

tubanlashtirishi mumkinligi yorqin obrazlar orqali aks ettirilgan» asarini toping.

A) «Dinozavr» B) «Qora kamar»

C) «Olabo'ji» D) «Yo'lovchi»

41. *Sh.Xolmirzayevning «O'zbeklar» hikoyasidagi talabalar paxta terish uchun qayerga borishadi?*

A) Bo'ka tumaniga B) Parkentga

C) Pskentga D) Sirdaryoga

42. *Shukur Xolmirzayevning «O'zbeklar» hikoyasidagi kurskom boshlig'i deb ta'riflangan obrazni toping.*

A) A'zamjon B) Safarboy

C) O'rmonjon D) Ergash

43. *Shukur Xolmirzayevning «O'zbeklar» hikoyasidagi Safarboyning millatini toping.*

A) tojik B) qozoq C) qoraqalpoq

D) o'zbek

44. *Shukur Xolmirzayevning «O'zbeklar» hikoyasidagi talabalarga qo'shni bo'lgan uy egasining ismi nima edi?*

A) Botir cho'pon B) Eshim polvon

C) Abduqodir cho'pon D) Azimjon

45. *«Xarsang» (1984), «Gul bir yon, chaman bir yon» (1996), «Yovqochdi» (1998) kabi kitoblar muallifi kim?*

A) E.Vohidov B) A.Oripov

C) T.Sulaymon D) U.Azim

46. *Bahorsiz ham diyorsiz el ichra benazarman –*

Bahor, ketma mening bog'imdan.

Ushbu she'r muallifini toping.

A) T.Sulaymon B) A.Oripov

C) M.Yusuf D) G'.G'ulom

47. *Bir mushtipar Onam yig'laydir, Qolganlari yolg'on yig'laydir.*

Bu misralar To'ra Sulaymonning qaysi she'ridan olingan?

A) «Tavallo» B) «Armon»

C) «Iltijo» D) «Gul bir yon, chaman bir yon»

48. *To'ra Sulaymon qaysi she'rida odam bolasi ikki dunyo orasida muallaq qolmaslikni istasa, Yerga – o'zi singari odamlarga va Osmonga – o'zini yaratgan qudratga suyanmog'i lozimligini birgina misrada ifoda etadi?*

A) «Armon» B) «Tavallo» C) «Gul bir yon, chaman bir yon» D) «Iltijo»

49. *Quyidagi misralar muallifi qaysi javobda ko'rsatilgan?*

Chaman ichinda bir gul, gul bir yon, chaman bir yon,

Sarv-u sanobarmidir – soch bir yon, suman bir yon.

- A) Abay B) Mirtemir C) E. Vohidov
D) To'ra Sulaymon

50. O'lmas Umarbekov qalamiga mansub asarlar janri bilan qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- 1) qissa 2) pyesa 3) roman
a) «Jo'ra qishloq»; b) «Sevgim sevgilim»; d) «Odam bo'lish qiyin»; e) «Qiyomat qarz»;
f) «Yoshlik dengizi».

- A) 1-a, e; 2-b, f; 3-d
B) 1-a, b; 2-e, f; 3-d
C) 1-a, b; 2-e, d; 3-f
D) 1-d, b; 2-e, f; 3-a

51. Shukur Xolmirzayev qalamiga mansub bo'lgan quyidagi asarlarning qaysi biri drama hisoblanadi?

- A) «Dinozavr» B) «Oq otli»
C) «Qora kamar» D) «Tuproq ko'chalar»

52. «...Bosqinchi hech qachon bosib olgan fuqarosi boshini silamaydi! Silasa, aldash uchun silaydi. Lekin yomon aldangansan, jigar».

Bu fikrlar qaysi asar qahramoniga tegishli?

- A) «Ko'hna dunyo» B) «Olmos kamar» C) «Jaloliddin Manguberdi»
D) «Qora kamar»

53. O'lmas Umarbekovning qaysi asari Abdulla Qahhor tomonidan yuksak baholangan?

- A) «Qiyomat qarz» B) «Yulduzlar»
C) «Yoz yomg'iri» D) «Sevgim, sevgilim»

54. Quyida berilgan qaysi asarning ikkinchi nomi ham mavjud?

- A) «Qizimga maktublar»
B) «Qiz uzatib borganda»
C) «Sarbadorlar»
D) «Asrga tatigulik kun»

55. Zamonaviy o'zbek she'riyatida ham barmoq, ham aruz, ham sarbast vaznlarida birdek yuksak saviyada ijod qilayotgan adib kim?

- A) A. Oripov B) E. Vohidov
C) Shukrullo D) Faxriyor

56. Qaysi shoir turmushdagi oddiy holatdan – choy suzilayotganda choynakning piyolaga «egilishi», choy ichayotganda inson piyolaning peshonasidan «o'pishi»dan ajoyib she'r yaratgan?

- A) A. Oripov B) O. Matjon
C) U. Azim D) E. Vohidov

57. «Bozor kunlarida jarchilik qilib mol egasidan cho'tal oladigan, sholi yetishtiruvchi koreyslarga qish kunlarida laqqa cho'g' yetkazib beradigan, pishiqchilik mahalida bozordagi qovun-tarvuz po'choqlarini chelakka yig'ib yuradigan» qahramon quyidagi qaysi adib asarida uchraydi?

- A) O' Hoshimov B) O' Umarbekov
C) Sh. Xolmirzayev D) S. Ahmad

58. Sh. Xolmirzayevning qaysi asari A. Qahhor e'tiboriga sazovor bo'lgan?

- A) «To'lqinlar» qissasi B) «Oq otli» qissasi C) «Bulut to'sgan oy» qissasi D) «Ko'k dengiz» hikoyasi

59. Sh. Xolmirzayevning qaysi asari Davlat mukofotiga sazovor bo'lgan?

A) «To'liqlar» qissasi B) «Oq otlar» qissasi C) «Qora kamar» dramasi

D) «Ko'k dengiz» hikoyasi

60. «O'zbeklar» (Sh.Xolmirzayev) hikoyasi qahramoni Ergash nima uchun o'rmaq to'qiyotgan ayolni ko'rib, quvonib ketadi?

A) Uni tanib qoladi B) Bu manzara uning ko'ngliga yaqin bo'lgani uchun

C) U onasiga o'xshab ketgani uchun

D) Bu joyda ham odamlar yashashdan xursand bo'lgani uchun

61. Sh.Xolmirzayevning «O'zbeklar» hikoyasida tilga tersak chiqqanda nima bilan davolashganligi qayd qilingan?

A) ituzum B) pechakgul

C) oq gulbo'ta D) isiriq

62. Quyidagi parchada qaysi asar qahramoni haqida gap ketyapti?

««Rais» degan laqabi bor, o'zi ehtiyotkor, «qirg'oyiq kiradi», deb kechasi qulog'iga paxta tiqib yotadi».

A) «Oq kema» B) «Yovvoyi yo'rg'a» C) «Yazd cho'li» D)

«O'zbeklar»

63. Sh.Xolmirzayevning «O'zbeklar» hikoyasida voqealar kimning tilidan bayon qilingan?

A) Azimjon B) Ergash

C) O'rmon aka D) Sapparboy

64. Sh.Xolmirzayevning «Quyoshku falakda kezib yuribdi» hikoyasi ma'lum ma'noda qaysi asar eskizi edi?

A) «O'zbeklar» B) «Dinozavr»

C) «Yo'lovchi» D) «So'nggi bekat»

65. Yellar, bir daqiqa to'xtang esishdan,

Sernavo bulbullar, sayramang biroz.

Karbalo dashtida yayov kezishdan Charchab tin olmoqda Fuzuliy ustoz.

Ushbu misralar muallifini toping.

A) E.Vohidov B) A.Oripov

C) X.Davron D) M.Yusuf

66. Sh.Xolmirzayevning qaysi asari Davlat mukofotiga sazovor bo'lgan?

A) «Qil ko'prik»

B) «So'nggi bekat»

C) «Qora kamar»

D) «Olabo'ji»

ABDULLA ORIPOV, O'TKIR HOSHIMOV, OMON MAT'JON

1. «Dante Aligyerining «Ilohiy komediya» asarini o'zbekchaga kim tarjima qilgan?

A) E.Vohidov B) Usmon Nosir

C) A.Oripov D) Mirtemir

2. Nechun Vatan deya yer-u osmonni, Muqaddas atayman, atayman tanho.

Aslida, dunyoda tanho nima bor

Paxta o'smaydimi o'zga elda yo.

Misralar muallifi kim?

A) Erkin Vohidov

B) G'afur G'ulom

C) Oybek D) Abdulla Oripov

3. Abdulla Oripovning Dante Aligyerining «Ilohiy komediya» asari ta'sirida yaratgan dostoni qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Ranjkom» B) «Hakim va ajal»
C) «Jannatga yo'l» D) «Onajon»

4. «Jannatga yo'l» dostonida yetti marotaba hajga borgan cholning savobi nima sababdan qabul qilinmaydi?

- A) katta gunoh qilgan B) haj ziyorati qoidalariga rioya qilmagan
C) jannat taroziboni bilan ziddiyatga borgan
D) ota-onasiga hurmatsizlik qilgan

5. Abdulla Oripovning ilk to'plami qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) «Ruhim» B) «Yurtim shamoli»
C) «Yillar armoni» D) «Mitti yulduz»

6. «Salmog'i Quva anoricha keladigan», biroq o'ziga «cheksiz ummonlarni, osmono'par tog'larni sig'dira olgan», «yelkasiga yaxshi-yu yomonlarni ortib, qayoqlargadir shoshilayotgan» yer kurrasi tasviri kimning asarida yaratilgan?

- A) Abdulla Oripovning «O'zbekiston» she'rida B) Erkin Vohidovning «O'zbekim» she'rida
C) Hamid Olimjonning «Baxtlar vodiysi» she'rida D) Abdulla Oripovning «Ona sayyora» she'rida
7. Besh asrkim, nazmiy saroyini, Titratadi zanjirband bir sher.

(A. Oripov)

Shoir bu misralarida kimni nazarda tutgan?

- A) Temurni B) Ulug'bekni
C) Boburni D) A.Navoiyni

8. Turg'unlik yillari fojiasi quyidagi she'rlarning qaysi birida yaxshi ochib berilgan?

- A) «Sirdaryo o'lani» B) «Dorboz»
C) «Tilla baliqcha» D) «Sog'inish»

9. Yaproqlar bandida kezgan jimgina, Ma'yus va bezovta kuzni ko'raman. Bir hikmat o'qiyman xazonlardan

men:

«Yashagin-u biroq yaproq bo'lma sen».
(«Kuz xayollari»)

Misralar muallifi kim?

- A) Oybek B) Mirtemir
C) Cho'lpon D) Abdulla Oripov

10. Abdulla Oripovning tarixiy mavzudagi asarlari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Ishonch ko'priklari», «Hikmat sadolari» B) «Onajon», «Furqat nidosi»
C) «Jannatga yo'l», «Xusumat»
D) «Hakim va ajal», «Sohibqiron»

11. «Men uchun eng katta siylov kamtarin ijodimga xalqimning muhabbatidir... 1981-yilda «Hakim va ajal» dostonim uchun O'zbekiston Davlat mukofoti hamda 1990-yili O'zbekiston xalq shoiri unvoniga sazovor bo'ldim».

Mazkur parcha qaysi adib tarjimai holidan olingan?

- A) Erkin Vohidov B) Odil Yoqubov
C) Abdulla Oripov D) Zulfiya

12. Abdulla Oripovning «Jannatga yo'l» dramatik dostonida «hayot mashaqqatlarini obdon boshdan o'tkazgan, do'zaxdan dahshatliroq hodisalarni, kunlarni, shaytondan vahshatliroq odamlarni ko'rgan, sho'rlik hatto sevgida baxtsiz, sevgan-u sevilman» deya ta'riflangan qahramon nomi qaysi javobda to'g'ri

ko'rsatilgan?

A) Do'st B) Yigit C) Ota D) Sado

13. Abdulla Oripovning qaysi asari istiqloq yillarida yaratilgan?

A) «Yillar armoni»

B) «Jannatga yo'l»

C) «Haj daftari»

D) «Surat va siyrat»

14. Abdulla Oripovning «Men nechun sevaman O'zbekistonni?», «O'zbekiston» she'rlarida qanday xususiyatlar mavjud?

A) zamondoshimiz obrazi yaratilgan

B) ona-yurt va fidoyi vatanparvar obrazi yaratilgan

C) O'zbekiston bahori tarannum etilgan

D) ishq-muhabbat to'g'risida so'z yuritilgan

15. Qaysi asarlarning qahramonlari «u dunyo»da harakat qiladi?

A) A.Qahhor, «Sarob» B) Fitrat,

«Qiyomat» C) A.Oripov, «Jannatga yo'l» D) B va C

16. Abdulla Oripovning «Jannatga yo'l» dostonida yetti marta hajga borgan chol nima qilgani uchun jannatga tushmagani aytiladi?

A) ustozga hurmatsizlik qilgani uchun

B) onasiga gap qaytargani uchun

C) otasini bir marta sansiragani uchun

D) harom-xarish yo'llar bilan daromad orttirgani uchun

17. Abdulla Oripovning «Jannatga yo'l» dostonida qaysi obrazlarda insoniy kamolot, oliyjanoblik va mardlik mujassamlashtirilgan?

A) tarozibon va qariya obrazlarida

B) ota-ona obrazlarida

C) hur qiz va o'spirin obrazlarida

D) yigit va do'st obrazlarida

18. Tashna yashadik biz mehrga

mutlaq,

Ishqqa, muhabbatga tashna o'tdik biz.

Goh esa quyoshdek porloq va yiroq Haqqa, haqiqatga tashna o'tdik biz.

A.Oripovning «Genetika» she'ridan olingan ushbu parchada lirik qahramon tashna bo'lgan haq, haqiqat nima?

A) istiqloqla erishish B) o'z vatanining egasi bo'lish C) mustaqil Vatan orzusini hayiqmay ayta olish

D) Barcha javoblar to'g'ri

19. «Jannatga yo'l» dostonida o'zi jannatga kirib, qadrdonini uning tashqarisida qoldirib ketishni nomardlik deb bilgan obraz qaysi?

A) Yigit B) Ota C) Do'st D) A va C

20. «Jannatga yo'l»da qaysi obraz lirik qahramon tarzida aks ettirilgan?

A) Yigit B) muallifning o'zi

C) Sado D) Do'st

21. Qodir egam muhiblarin saylagan mahal

Shoirlarni kiritmishdir pari qavmiga. Farishtalar til farqlamas, millat ham azal,

Ular faqat quloq tutgan ko'ngil mayliga.

Parcha A.Oripovning qaysi asaridan olingan?

A) «Yuzma-yuz» B) «O'ylarim»

C) «Jannatga yo'l» D) «Ming yildir kim...»

22. A.Oripovning «Jannatga yo'l»

asari bosh qahramoni – Yigitning o'limiga nima sabab bo'lgan?

A) yo'lto'sarlar hujum qilgan bir ayolni qutqarmoqchi bo'lganida, pichoqlab o'ldirilgan B) bosqinchilar hujum qilgan bir qizaloqni qutqarmoqchi bo'lganida, pichoqlab o'ldirilgan C) toshqin paytida suvga cho'kayotgan bir qizaloqni qutqaraman deb halok bo'lgan

D) Cho'milaman deb suvga cho'kib ketgan bir bolani qutqarib, o'zi halok bo'lgan

23. O'ylab qara, tarixda bor ibrat doimo:

Ne-ne zotlar, gar o'zlari topsa
ham to'zim,

Odamzodga ko'rmaganlar
yomonlik ravo...

Mayli, mening ruhim siniq,
xayolim parkand,

His qilurman, ezgulikning oftobi
porloq.

Ushbu satrlarda qaysi qahramonning oliyjanob va insoniy qiyofasi tasvirlangan, asar qanday nomlanadi, muallifi kim?

A) Nazrul Islom, E. Vohidov, «Ruhlar isyoni» B) Donishmand hakim, E. Vohidov, «Ruhlar isyoni» C) Yigit, A. Oripov, «Jannatga yo'l» D) Do'st, A. Oripov, «Jannatga yo'l»

24. Qaysi asarda ig'vogar, o'z manfaati yo'lida bir-biri bilan it-mushukdan beshbattar, beor janjalkashlar, o'ylamay gapiruvchilar keskin tanqid

qilinadi?

A) A. Oripov, «Jannatga yo'l»
B) A. Qahhor, «Sarob» C) O'lmas Umarbekov, «Hayot qo'shig'i»
D) Shukur Xolmirzayev, «O'zbek xarakteri»

25. A. Oripov qaysi asarida ezgulikni imkon borida yoxud imkon boricha ro'yobga chiqariladigan xohish emas, amalga oshirilishi zarur ehtiyoj sifatida talqin etadi?

A) «Javob» B) «Ming yildir kim...»
C) «Jannatga yo'l» D) «Yuzma-yuz»

**26. Savob degan narsa axir tasodif emas,
Yetmish ikki tomirdan u oqib kelgusi,
Yaxshi odam yaxshiligini anglamay qolmas,**

U vijdonni bir vazifa deya bilgusi.

(«Jannatga yo'l»)

Bu nutq asardagi qaysi qahramonga tegishli?

A) tarozibonga B) Yigitga
C) Do'stga D) qizchaga

27. Abdulla Oripovning quyidagi asarlaridan qaysi bir she'ri drama janrida yozilgan?

A) «Hakim va ajal» B) «Ranjkom»
C) «Sohibqiron» D) «Jannatga yo'l»

28. O'.Hoshimovning «Urushning so'nggi qurboni» hikoyasidagi bosh qahramon qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Shoaziz B) Shoikrom
C) Shopo'lat D) Shonazar

29. O'tkir Hoshimovning «Urushning so'nggi qurboni» hikoyasidagi Umri xola oilasining kulfati, baxtsizligining bosh aybdori qaysi javobda to'g'ri

berilgan?

- A) Shone'mat B) Xadicha
C) urush D) Ilhom samovarchi

30. «Dunyoning ishlari»

*qissasidagi hikoyalarni o'zaro
birlashtirib turuvchi obraz qaysi
javobda ko'rsatilgan?*

- A) Asrandi o'g'il – Vali obrazi
B) Poshsha xolaning o'g'li obrazi
C) Sepkilli xola obrazi D) ona
obrazi

**31. O'tkir Hoshimovning «Tushda
kechgan umrlar» asaridagi asosiy
mavzu qaysi javobda berilgan?**

- A) qatag'on yillari B) afg'on urushi
musibatlarini C) qishloq hayoti
D) vatan urushidan keyingi yillar

**32. «To'ylar muborak», «Sizdan
ugina, bizdan bugina» kabi
pyesalarning muallifi kim?**

- A) A.Qahhor B) Shuhrat
C) O'.Umarbekov D) O'.Hoshimov

**33. «Suv qalqisa, loyqasi yuqoriga
chiqqanday, zamon qalqigandan
buyon yomon ko'paydi. Erta
bahorda ularning tug'ay deb
turgan sigirini o'g'irlab ketishdi...
Xadicha og'iroyoq emasmi, o'zi
bilan o'zi ovora bo'lib, bilolmay
qolibdi. Ertalab tursa, ko'cha
eshik lang ochiq, yong'oqqa
bog'loqliq sigir yo'q».**

Bu parcha qaysi asardan olingan?

- A) «O'g'ri» B) «Mening o'g'rigina
bolam» C) «Lochinlar»
D) «Urushning so'nggi qurboni»

34. XX asrning 50-80-yillar

*adabiyotining qaysi vakili davrning
paxta muammosi bilan bog'liq*

*tomonlari – bolalarning umri
paxtaozorda o'tayotgani, yangi
kelinchaklarning shirin daqiqalari
og'ir mehnatda kechayotganligini
dakil ko'tarib chiqdi?*

- A) O'tkir Hoshimov B) O'lmas
Umarbekov C) Odil Yoqubov
D) X.To'xtaboyev

**35. «Bu oqshom ketib, tun oqqanda
ishdan qaytadigan, oilasidagi
iqtisodiy nochorlikdan
qutulolmayotgan, buning ustiga
vaqtinchalik og'irlikka chidayolmay,
imon-e'tiqodini yo'qotgan
kimsalardan zarar ko'rgan, qasos
tuyg'usi aqlidan ustun kelgan yigit
beixtiyor onasining halokatiga
sababchi bo'ladi».**

*Ushbu ta'rif qaysi asar qahramoniga
xos?*

- A) «Ufq»da Ikromjon B) «Mening
o'g'rigina bolam»da o'g'ri
C) «Urushning so'nggi qurboni»da
Shoikrom D) A va C

**36. Quyidagi misralar A.Oripovning
qaysi she'ridan olingan?**

*Qo'l ko'tarib bo'larmidi axir onaga,
Zotan, unga qo'l ko'targan farzand
sanalmas.*

- A) «Genetika» B) «Bahor»
C) «Kuz manzaralari» D) «Sarob»

**37. Abdulla Oripovning «O'zbekiston»
qasidasi necha satrlik nechta banddan
iborat?**

- A) 8 satrlik 10 banddan B) 8 satrlik 12
banddan C) 10 satrlik 14 banddan D) 10
satrlik 10 banddan

**38. «Qaydadir yurtini eslab ingrar
nay», «Nega muncha g'amgin**

nayning navosi» kabi misralarda nay bilan bog'liq go'zal obraz yaratgan shoir nomi qaysi qatorda berilgan?

- A) E. Vohidov B) M. Yusuf
C) O. Matjon D) A. Oripov

39. «Ehtimol, dunyoning bir chetida turib bir odam o'z seviklisiga aytgan dil rozini dunyoning narigi chekkasidagi boshqa bir odam tushunmas. Ehtimol, dunyoning bir chetida turib bir odam aytgan qo'shiqni dunyoning narigi chekkasidagi boshqa bir odam tushunmas. Ehtimol, dunyoning bir chekkasida turib bir odam aytgan eng oqilona fikrni dunyoning narigi chekkasidagi boshqa bir odam tushunmas. Biroq dunyoning bu chekkasida turib ona aytgan allaga dunyoning narigi chekkasidagi go'dak bemalol orom oladi». Ushbu parcha kimning qaysi asaridan olingan?

- A) X. To'xtaboyev, «Sariq devni minib» B) O. Hoshimov, «Dunyoning ishlari» C) S. Ahmad, «Ufq»
D) A. Muxtor, «Chinor»

40. O'tkir Hoshimovning pyesalari ko'rsatilgan javobni toping.

- A) «Nur borki, soya bor», «Muhabbat» B) «Qatag'on», «To'yilar muborak»
C) «Dunyoning ishlari», «Ikki eshik orasi» D) «Shamollar esaveradi», «Bahor qaytmaydi»

41. O'tkir Hoshimovning «Urushning so'nggi qurboni» hikoyasidagi Shoikrom qaysi korxonada ishlar edi?

- A) traktorsozlar zavodida
B) to'qimachilik kombinatida
C) qishloq xo'jaligi mashinasozligi zavodida D) ishlamas edi

42. Abdulla Oripovning quyidagi satrlarida nimaning timsoli chizilgan? Shabnam shuvullaydi bog'lar qo'ynida,

Salqin tuman ichra bo'zarar tonglar, Quyoshning erinchak yog'dularida, Nafis yaltiraydi bargi xazonlar.

- A) qish B) bahor C) xalq D) vatan

43. «Sohibqiron» (A. Oripov) dramasida Amir Temur tajribali hukmdor va o'ychil faylasuf sifatida «davlatni ushlab turguvchi tayanchlar» deb nimalarni aytgan?

- A) mo'l xazina, adolat, donolar kengashi B) mo'l xazina, yagona shoh, yengilmas lashkar
C) yagona shoh, yengilmas askar, tayanch markaz
D) mo'l xazina, donolar kengashi, kuchli siyosat

44. «Ohu bolasi bu – ohuday boqqan, Shervachchada esa sherning shiddati» satrlari Abdulla Oripovning qaysi she'rida uchraydi?

- A) «O'zbekiston» B) «Bahor»
C) «Genetika» D) «Javob»

45. Qaysi asarda buyuk ajdodimiz Beruniyning Xristofor Kolumbdan salkam 500 yil oldin Amerika qit'asini bashorat qilganligiga ishora mavjud?

- A) E. Vohidov «O'zbekim»
B) Azim Suyun «O'zlik»

C) Shavkat Rahmon «Turkiylar»

D) A.Oripov «O'zbekiston»

46. Qaysi ijodkor «Qizg'aldoq bargidek uchar dildan g'am», «Oyoqlangan qo'ziday dovdirar yelda maysa», «Qaro sochlaringda oppoq alanga» kabi ajoyib tashbehlar yaratgan?

A) T.Sulaymon B) O.Matjon

C) E.Vohidov D) A.Oripov

47. Yelda silkinayotgan ko'klam ko'kati dovdirab, yiqilib-surinib, endigina oyoqqa turayotgan qo'zichoqqa o'xshatilgan manzara quyidagi shoirlardan qaysi birining she'riyatida uchraydi?

A) T.Sulaymon B) Oybek

C) Sh.Rahmon D) A.Oripov

48. «Ko'klamingdan olib sururni, Dovrug' soldi ustoz ...».

(A.Oripov)

Ushbu misradagi tushirub goldirilgan so'zni toping.

A) Navoiy B) Olimjon C) Beruniy

D) Firdavsiy

49. Omon Matjonning «Eng so'nggi xazina» she'ridagi eng so'nggi xazina nima?

A) kitob B) til C) boylik

D) milliy g'urur

50. Quyidagi fikrlarni qaysi asar qahramoni aytgan?

«Vijdotsizlar! Odamlarning boshiga kulfat tushganidan foydalanib qoladiganlarni qirish kerak».

A) «Mening o'g'rigina bolam»da Qora buvi B) «Urushning so'nggi

qurboni»da Shoikrom C) «Ufq»da Ikromjon

D) «O'g'ri»da Qobil bobo

51. Qaysi shoir o'zbek she'riyatiga o'ychil g'am va g'amchil o'y olib kirdi?

A) Fitrat B) A.Oripov C) E.Vohidov

D) Sh.Rahmon

52. Abdulla Oripov qaysi tuyg'uni «yorilmagan yara»ga o'xshatgan?

A) hayajonni B) sevgini

C) vatanparvarlikni D) kayfiyatni

53. Labda tabassum-u ko'zda yosh bilan

Senga talpinaman, buyuk nabiram... Ushbu parcha kimning qaysi she'ridan olingan?

A) M.Yusuf «Mehr qolur»

B) A.Oripov «Genetika»

C) A.Oripov «Bahor»

D) Oybek «Mashrab»

54. A.Oripovning «Sohibqiron» dostonidan olingan quyidagi parchada kim haqida gap borgan?

«Agar sen biz tomonga kelmasang, ... Bilib qo'yki, xotinlarning uch taloq bo'lg'ay».

A) Buqalamun B) Boyazid

C) Temur D) Aloviddin

55. Quyidagi bayt muallifi hamda uning qaysi she'rdan olinganligini toping.

Kuyi shunday bo'lsa, g'amning o'ziga Qanday chiday oldi ekan odamzod?!

A) A.Oripov «Munojotni tinglab»

B) M.Yusuf «Surat»

C) S.Yesenin «Singlimga xat»

D) G'.G'ulom «Vaqt»

56. Quyidagi misralar qaysi asardan olingan?

Hukmdorlar seva turib

fuqarolarni,

Umid hamda qo'rquv ichra saqlashi darkor.

A) «Qutadg'u bilig»

B) «Sohibqiron»

C) «Mehrobdan chayon»

D) «Ulug'bek xazinasi»

57. Quyidagi xotiralar qaysi adibga tegishli?

«...Birinchi she'rlar yoza

boshlaganimga nima turtki

bo'lganini aniq bilmayman. Har

holda so'zlarni qofiyalashga

ishqiboz bo'lib qolganim esimda».

A) E.Vohidov B) G'.G'ulom

C) A.Oripov D) M.Yusuf

RAUF PARFI.

TOHIR MALIK.

TOG'AY MUROD

1. Iste'dodli yozuvchi Tog'ay Murodning ilk romani qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) «Ot kishnagan oqshom»

B) «Momo yer qo'shig'i»

C) «Otamdan qolgan dalalar»

D) «Yulduzlar mangu yonadi»

2. Otalar va bolalar munosabati mavzusi nozik tarzda ifodalangan asarni belgilang.

A) «Mening o'g'rigina bolam»

B) «Qiyomat» C) «Zov ostida

adashuv» D) «Yulduzlar mangu

yonadi»

3. E.S.Tompsonning «Yovvoyi

yo'rg'a» asarini zo'r mahorat bilan ona tilimizga o'giran adibni belgilang.

A) Said Ahmad B) Erkin Vohidov

C) Rauf Parfi D) Tog'ay Murod

4. Quyidagi fikrlarni qaysi asar qahramoni aytgan?

«Xalq nimasi bilan xalq? O'zining

urf-odatlari bilan xalq! Ko'p urf-

odatlarimizni birovlar... birovlar

o'ziniki qilib oldi! Biz qo'limizni

burnimizga tiqib qoldik. Shunday

keta bersak, hademay... o'zimizni-da

boy berib qo'yamiz».

A) Sandro, «Qiyomat» B) Bobur,

«Yulduzli tunlar» C) Nizom, «Avlodlar

dovoni» D) Bo'ri polvon, «Yulduzlar

mangu yonadi»

5. «Farzandlar hayotga beparvo qaraydi. Musibat bilan xursandchilik farqiga bormaydi. Farzandlar o'zlari minayotgan mashinaga o'xshaydi! Odam kim, mashina kim, bilib bo'lmay qolyapti».

Ushbu tashvishli mulohazalar Tog'ay Murodning qaysi asaridan olingan?

A) «Otamdan qolgan dalalar»

B) «Yulduzlar mangu yonadi»

C) «Ot kishnagan oqshom»

D) «Qo'shiq»

6. Bayronning «Manfred», Nozim Hikmatning «Inson manzaralari», Mahmud Hodiyning «Ozodlik lavhalar», Karlo Kaladzening «Dengiz xayoli» kabi asarlarni o'zbek tiliga o'giran tarjimon kim?

A) Muhammad Ali

B) Rauf Parfi

C) Shavkat Rahmon

D) Tog'ay Murod

7. Bir oilaning uch avlodi hayoti misolida butun millatning taqdiri qaysi asarda o'ta ta'sirchan bo'yoqlarda ifoda etilgan?

A) P.Qodirov «Avlodlar dovoni»

B) O.Yoqubov «Ko'hna dunyo»

C) O'.Hoshimov «Ikki eshik orasi»

D) Tog'ay Murod «Otamdan qolgan dalalar»

8. Tog'ay Murodning «Yulduzlar mangu yonadi» asaridagi Bo'ri polvon va uning do'sti yaxshi ko'rib qolgan qizning ismini toping.

A) Momogul B) Momoqiz

C) Momoxon D) Gulrux

9. Qaysi adibning qaysi asarida o'limi yaqinlashayotganini sezgan bir qariya va uning Nor tuyasi haqida hikoya mavjud?

A) O'.Hoshimov, «Iltijo»

B) O'.Umarbekov, «Qizimga maktublar» C) Sh.Xolmirzayev, «Qariya» D) T.Malik, «Shaytanat»

10. T.Murodning qaysi asarida farzand ne'matidan bebahra odamlar taqdiri yoritilgan?

A) «Oydinda yurgan odamlar»

B) «Qo'shiq» C) «Ot kishnagan oqshom» D) «Otamdan qolgan dalalar»

11. Ziyodulla chavandoz obrazi qaysi asarda uchraydi?

A) «Ot kishnagan oqshom»

B) «Oydinda yurgan odamlar»

C) «Yulduzlar mangu yonadi»

D) «Qo'shiq»

SHAVKAT RAHMON, MUHAMMAD YUSUF

1. Shavkat Rahmonning shoirlik yo'lidagi ilk ustози kim bo'lgan?

A) Tursunboy Adashboy B) Adham

Hamdam C) Said Ahmad

D) Yo'ldosh Sulaymon

2. Shoir Shavkat Rahmon qaysi chet el shoirining she'rlarini tarjima qilgan?

A) Frederiko Garsiya Lorca

B) Gyote C) Pushkin D) Geyne

3. Shavkat Rahmonning qaysi asari uning vafotidan keyin nashr qilindi?

A) «Turkiylar» B) «Saylanma»

C) A va B D) «Xulvo»

4. Shavkat Rahmonning qaysi she'ri «dunyoni qilma ko'p masxara» degan misra bilan tugaydi?

A) «Tong ochar ko'zlarin» B) «Oy sinig'i» C) B va D D) «Turkiylar»

5. She'riy tizimlarining sodda va ravon ifoda usuli, xalqonaligi, tez tutashuvga o'ng'ayligi bilan xalq orasida ommalashgan Muhammad Yusuf she'rlari to'g'ri qayd etilgan javobni toping.

A) «Men o'z bilganimdan qolmadim»,

«Kumush», «Xayrlashuv», «Hikmat

sadolari» B) «Yur, Muhammad, ketdik

bu yerdan», «Aldov», «Haqiqat»,

«Avlodlarga maktub», «Yuzma-yuz»

C) «Kokilingni kim kesdi?»,

«Olomonga», «Ishonch ko'priklari»,

«Qurultoy notiqlariga»

D) «Aldov», «Yur, Muhammad, ketdik

bu yerdan», «Kumush», «Turkman

qizi», «Men o'z bilganimdan

qolmadim»

6. Suyukli yorni «kipriklari uzun kokillaridan», «barcha farishtalar

sening qalbingda ijarada turgan qizlar men uchun», – *deb ta'riflagan shoir nomini belgilang.*

A) Abdulla Oripov B) Muhammad Yusuf C) Rauf Parfi D) Shavkat Rahmon

7. Muhammad Yusufning «Mehr qolur, muhabbat qolur» she'ri qaysi she'riy shaklda yozilgan?

A) muxammas (beshlik)
B) murabba' (to'rtlik)
C) muashshar (o'nlik)
D) musallas (uchlik)

8. M.Yusuf «Surat» she'rida nimani aks ettirgan?

A) tabiat manzarasini B) ona halovatini C) o'z ichki dunyosini
D) yor tasvirini

9. Shavkat Rahmon qaysi chet el adibi she'rlarini o'zbekchaga tarjima qilib, «Saylanma» nomi bilan chop ettirgan?

A) Federiko Garsia Lorka B) Robert Byorns C) Herald Fitsjerald
D) Gyote

10. Shavkat Rahmon qalamiga mansub asarlarni aniqlang.

A) «So'nggi bekati», «Olabo'ji», «Dinozavr»
B) «Rangin lahzalar», «Gullayotgan tosh», «Hulvo»
C) «Tasvir», «Xotirot», «Sukunati»
D) «Ochiq derazalar», «Iymon yog'dusi», «Qush yo'li»

11. Shavkat Rahmonning qaysi she'rida tabiatning kishi ruhiyatida mahzunlik uyg'otgan holati tasvirlangan?

A) «Savol» B) «Hamal»

C) «Oy sinig'i» D) «Tungi manzara»

12. «Ishq kemasi», «Uyqudagi qiz», «Ko'nglimda bir yor» she'riy to'plamlari muallifini toping.

A) Azim Suyun B) Omon Matjon
C) Muhammad Yusuf
D) T.Sulaymon

13. Qaysi shoir o'z she'rlarida «Aybin bilmay ketgan Akmal Ikromovlar», «Fayzullodek mardiy maydonlar», «Jayrondek termulgan Cho'lponlar», «Olislarda qolgan Usmonlar», «Qodiriyning sotib shoir bo'lganlar» kabi termalarni qo'llagan?

A) T.Sulaymon B) R. Parfi
C) A. Oripov D) M. Yusuf

14. Shoir Muhammad Yusufning qaysi asari lirik qahramoni «umrini ko'ngliga topshirib qo'ygan»?

A) «Qora quyosh» B) «Tilak»
C) «Surat» D) «Erka kiyik»

15. «Sevish kerak... yashash shart emas», – deya yozgan shoir kim?

A) Sh. Rahmon B) U. Nosir
C) M. Yusuf D) Azim Suyun

16. U. Nosirning «Naxshon» dostonida «kiprigi ko'ksiga soya solgan qiz» degan ta'rifga o'xshash muholag'ali tasvirni yana kimning she'rida uchratish mumkin?

A) Sh. Rahmon B) M. Yusuf
C) T. Sulaymon D) R. Parfi

17. Shoir Muhammad Yusufning «Yurtim, ado bo'lmas armonlarning bor...» she'rida qaysi buyuk shaxslarni tilga olib o'tadi?

A) Qodiriy, Cho'lpon, Fayzullo
B) Akmal Ikromov, Usmon Nosir
C) Fitrat, Avloniy D) A va B

18. Quyidagi misralar qaysi shoir qalamiga mansub?

**Yonib ketsin chirsillab qalbm,
Sevish kerak... yashash shart emas!**

- A) Sh.Rahmon
- B) A.Oripov
- C) M.Yusuf
- D) T.Sulaymon

19. Shavkat Rahmon she'ridan olingan quyidagi misraning davomi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

Jangda o'lgan emas biror bahodir...

- A) bari halok bo'lgan xiyonatlardan
- B) bariga orqadan sanchilgan xanjar
- C) kurakka sanchilgan nomard tig'idan
- D) qo'rqoqlar o'ldirgan bahodirlarni

20. Qaysi shoir o'z she'rlaridan birida vodiydagi gullagan o'riklarni yerga qo'ngan oq bulutlarga, tundagi oq mash'alaga qiyoslagan?

- A) Sh.Rahmon B) O.Matjon
- C) M.Yusuf D) R.Parfi

21. Qaysi shoir o'z she'rida tog'larni mangu safarga chiqib bir zumga mizg'igan suv bo'yiga o'tirgan yo'lovchiga o'xshatgan?

- A) Sh.Rahmon B) M.Yusuf
- C) S.Zunnunova D) O.Matjon

22. Quyidagi she'riy parcha muallifi kim?

**Ketayotir tubsiz moziyga
ko'lankasiz yigitlar safi,
qizlar qolar kuz og'ushida
unutilgan mevalar kabi.**

- A) A.Suyun B) Zulfiya
- C) Sh.Rahmon D) S.Yesenin

23. Quyidagi parchada «sodda bolalar» birikmasi orqali nimalar ifodalangan?

**...uxlab yotar yurakni o'rtaab,
uxlab yotar**

sodda bolalar... (Sh.Rahmon)

- A) yoshlar B) yosh tog'lar
- C) gullar D) ona tabiat

24. Quyidagi misralar M.Yusufning qaysi she'ridan olingan?

**Faqat yig'lamagin, aybim nima deb,
Aybing – onang seni chiroyli
tuqqan!..**

- A) «Mehr qolur»
- B) «Surat»
- C) «Vatanim»
- D) «Biz baxtli bo'lamiz»

25. «Osmonning oxiri», «Qora quyosh» kabi dostonlarning muallifi kim?

- A) U.Azim B) A.Oripov
- C) M.Yusuf D) E.Vohidov

26. Muhammad Yusufning «Mehr qolur» she'rida qaysi oshiqlar nomi tilga olingan?

- A) Otabek va Kumush
- B) Tohir va Zuhra
- C) Layli va Majnun
- D) Farhod va Shirin

27. Muhammad Yusufning qaysi she'rida «kipriklari uzun kokillaridan» deya ma'shuqa ta'rifi keltiriladi?

- A) «Uyqudagi qiz»
- B) «Mehr qolur»
- C) «Ishq kemasi»
- D) «Biz baxtli bo'lamiz»

28. Muhammad Yusufning quyidagi misralari kimning tilidan aytilgan?

**Qancha g'amga botmagan edim,
qancha og'u yutmagan edim...
O'z bolamdan kutmagan edim...
men dardimni kimga aytaman.**

- A) Ibn Sino
- B) Bobur
- C) Ulug'bek
- D) Sakkokiy

MUSTAQILLIK DAVRI O'ZBEK ADABIYOTI

1. Mustaqillik davri o'zbek she'riyatining yetuk namunalari qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) A.Said «Yo'l», A.Oripov «Bahor», A.Suyun «Oq va qora»
- B) R.Parfi «Munojot», A.Oripov «O'zbekiston», Zulfiya «Oydinda»
- C) Sh.Rahmon «Iqror», E.Vohidov «O'zbekim», R.Parfi «Munojot»
- D) A.Qutbiddin «Izohsiz lug'at», Faxriyor «Ayolg'u», R.Parfi «Adashgan ruh»

2. O'zbek nazmining yetuk namunalari belgilang.

- A) «Quyun», «Otamdan qolgan dalalar», «Qora kitob» B) «Tush», «Tobut shahar», «Qon hidi»
- C) «Izohsiz lug'at», «Munojot», «Shamolni tutib bo'lmaydi»
- D) «Qora devor», «Ayolg'u», «Iqror», «Oyloq kecha...»

3. Zamonaviy romanchiligimizning eng jiddiy yutuqlari hisoblangan asarlar qaysi javobda berilgan?

- A) «Iskandar», «Izohsiz lug'at»
- B) «Xayrlashuv», «Haqiqat»
- C) «Qora quyosh», «Ibtido xatosi»
- D) «Lolazor», «Otamdan qolgan dalalar»

4. «Izohsiz lug'at» asarining muallifi kim?

- A) M.Yusuf B) A.Qutbiddin
- C) Tog'ay Murod D) M.M.Do'st

5. Samarqandni ko'rish, uni ziyorat qilishni bir umr orzu qilib yashagan, lekin uni ko'rmay o'tib ketgan qariya ruhiyati qaysi dramada tasvirlangan?

- A) Abdulla A'zam «Dugohi Husayniy»
- B) Usmon Azim «Bir qadam yo'l»
- C) Odil Yoqubov «Bir koshona sirlari»
- D) Ilhom Hasan «Bir kam dunyo»

6. Milliy istiqlol yillarida bozor iqtisodiy taraflariga eng ko'p berilgan badiiy tur qaysi?

- A) she'riyat B) dramaturgiya
- C) nasr
- D) A,B,C

7. Nazar Eshonqulning jahon prozasining eng ilg'or tajribalari asosida sof milliy obrazlar yarata olgan asarlarini belgilang.

- A) «Bozor» romani, «Oromkursi» qissasi B) «Jajman», «Qorachiqdagi uy» hikoyalari C) «Ming bir qiyofa», «Ffu», «Maydon» romanlari D) «Qora kitob» qissasi, «Shamolni tutib bo'lmaydi», «Tobut shahar», «Quyun» hikoyalari

8. Men qanday yashashim lozim qanday bo'lsam sizga yoqaman

qaysi usulda yozsam she'rlarimni o'qiysiz

aruzdami barmoqdami sarbastdami yo

Tinish belgilarini qo'llash qoidalariga amal qilinmay yozilgan ushbu misralar muallifi kim?

- A) Sh.Xolmirzayev B) N.Eshonqul
C) Bahrom Ro'zimuhammad
D) O.Muxtor

9. O'z otalarining ko'zlariga mil tortish darajasida yirtqich bo'lgan farzandlarning tubanliklari ta'sirli yo'sinda ko'rsatib berilgan dramatik asar qaysi?

- A) «Arabmuhammad Bahodirxon»
B) «Bir kam dunyo»
C) «Bir qadam yo'l»
D) «Bir koshona sirlari»

10. 2000-yillar o'zbek adabiyotida qaysi janrga oid asarlar jiddiy estetik xavfni paydo qildi?

- A) she'r B) roman C) komediya
D) tragediya

11. Mustaqillik davrining birinchi o'n yilligida yaratilgan asarlarni toping.

- A) O.Matjon «Qush yo'li»,
A.Suyun «Bahodirning qilichi» B)
A.Oripov «O'zbekiston»,
E.Vohidov «O'zbekim» C)
Sh.Xolmirzayev «Dinozavr»,
T.Murod «Otamdan qolgan dalalar»
D) A.Suyun «Olis tonglar», R.Parfi
«Tavba»

12. Qaysi asarda muallif o'y xayollarining tartibsiz va noizchil oqimini berish, o'ychil inson tafakkuri va hissiyotining

manzaralarini tasvirlashni badiiy maqsad qilib olgan?

- A) Said Ahmad «Jimjitlik»
B) Sh.Xolmirzayev «Bulut to'sgan oy»
C) Ulug'bek Abdulvahob «Yolg'izlik»
D) Sh.Bo'tayev «Sho'rodan qolgan odamlar»

13. A.Navoiy qo'llagan «Hey tulugim, hey tulum» so'zini hozirgi zamon o'zbek she'riyatida qo'llagan shoir kim?

- A) Bahrom Ro'zimuhammad
B) Ikrom Otamurod C) Faxriyor
D) A.Qutbiddin

14. «Hisomiddin al-Yog'iy» tarixiy hikoyasi muallifi kim?

- A) Yo'ldosh Eshbek B) Shoyim
Bo'tayev C) Rustam Musurmon
D) Nazar Eshonqul

15. Buncha bino qo'yma zarrin choponlarga, Saratonda yaproq bo'lg'in dehqonlarga.

Ushbu misralar qaysi shoirning zamondoshlariga murojaati hisoblanadi?

- A) M.Yusuf
B) Iqbol Mirzo
C) E.Vohidov
D) A.Oripov

JAHON ADABIYOTIDAN

**EZOP. RUDAKIY. FIRDAVSIY.
UMAR XAYYOM, SA'DIY
SHEROZIY**

1. 4 ta sulolaga mansub, 50 podshoh

hayoti va faoliyati haqida asar yozgan ulug' ijodkor qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Sa'diy B) Hofiz C) Firdavsiy D) Shekspir

2. «Shohnoma» eposidagi yelkasidan ikki ilon o'sib chiqqan, zolim va qonxo'r podsho nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Kayumars B) Jamshid C) Xushang D) Zahhok

3. Mahmud G'aznaviy har satri uchun bir dinordan oltin va'da qilgan asar nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Tarixi muluki Ajam»
B) «Lison ut-tayr» C) «Shohnoma»
D) «Guliston»

4. «Shohnoma» eposining muallifini belgilang.

- A) Rudakiy B) Beruniy C) Rabg'uziy D) Firdavsiy

5. Sharq adabiyotida birinchi bo'lib Iskandar mavzusini qalamga olgan shoirni aniqlang.

- A) Abulqosim Firdavsiy
B) Nizomiy Ganjaviy C) Alisher Navoiy
D) Abdurahmon Jomiy

6. «Shohnoma» dostonida (Firdavsiy) Pahlavon Rustam kimning makr-hiylasidan o'ladi?

- A) Kovaning B) Rudobaning C) Shog'odning D) Zahhokning

7. Firdavsiydan oldinroq somoniy amirlar topshirig'i bilan «Shohnoma» yozgan (va tugatolmagan) shoir nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Daqiqiy B) Gushtasb
C) Abu Muayyad Balxiy D) Sa'diy
8. «Shohnoma» asari o'zbek tiliga qaysi o'zbek shoirlari tomonidan tarjima qilingan?

- A) Sh.Shomuhamedov B) I.Jabborov C) Nazarmat D) A,B va C

9. Nodonlikdan yomonlik keladi faqat, Nodonga yondashma, bosmasin g'aflat.

Mazkur hikmatli so'z qaysi adib qalamiga mansuh?

- A) Yusuf Xos Hojib B) Ahmad Yugnakiy C) Firdavsiy D) P.Mahmud

10. Firdavsiygacha «Shohnoma»ni nasriy yo'lda yozgan adibni toping.

- A) Abul Muayyad Balxiy B) Abu Ali Muhammad C) Abbos Marvaziy D) Abu Mansur Daqiqiy

11. Firdavsiyning «Shohnoma» asaridagi afsonaviy qahramonlarni ko'rsating.

- A) Narimon, Zol B) Mazdak, Som C) Jamshid, Zahhok D) Xusrav, Kova

12. Firdavsiyning «Shohnoma» dostonidagi «Ilonshoh» nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) Narimon B) Ahriman C) Jamshid D) Zahhok

13. Peshdodiyalar, ashkoniylar, kayoniylar va somoniylar haqida yozilgan asarni toping.

- A) A.Navoiy, «Mahbub ul-qulub»
B) A.Firdavsiy, «Shohnoma»
C) M.Solih, «Shayboniynoma»
D) A va B

14. Sa'diy Sheroziyning sayohati qancha vaqt davom etgan?

A) o'ttiz yil B) qirq yil C) ellik yil
D) yigirma yildan ko'proq

15. Firdavsiyning «Shohnoma»si ilk bor 1682-yilda kim tomonidan o'zbek tiliga tarjima qilingan?

A) Mulla Xomush Oxun B) Komil Xorazmiy C) Xondayliqiy
D) Ogahiy

16. S.Sheroziyning «Bo'ston» asari o'zbek tiliga qachon o'girilgan?

A) 1967-yil B) 1960-yilda
C) 1980-yilda D) 1991-yilda

17. Boshqalar moliga ko'ngil qo'ymagil, So'ngra ko'ngil uzmoq juda ham mushkul.

Ushbu hikmat muallifi kim?

A) Navoiy B) Bobur C) Firdavsiy
D) S.Sheroziy

18. Ezop qanday nom bilan shuhrat qozongan?

A) «Ulug' masalchi» B) «Ulug' hikoyanivis» C) «Ulug' lofchi»
D) «Ulug' shoir va yozuvchi»

19. Ezop masallarini she'riy yo'l bilan lotin tiliga kim o'giran?

A) Lessing B) Babriy C) Lafonten
D) Fedr

20. Ezopning qaysi masalida o'ziga ortiqcha baho berishning oqibati yoritilgan?

A) «Burgut, zag'cha va cho'pon»
B) «Eshak bilan baqalar» C) «Bo'ri bilan laylak» D) «Kiyik bilan tokzor»

21. Ezopning «Eshak bilan baqalar» masali mazmuni qaysi o'zbek xalq maqoliga hamohang?

A) Osmon uzoq, yer qattiq.

B) Birni ko'rib shukr qil, birni ko'rib fikr qil. C) Buzoqning yugurgani somonxonagacha. D) Sanamay sakkiz dema.

22. Ezopning «Kiyik bilan tokzor» masalidan qanday xulosa kelib chiqadi?

A) kamtar bo'lish B) kattalarga hurmatda bo'lish C) yomonlikka yomonlik D) yaxshilikka hamisha yaxshilik bilan javob qaytarish

23. Ezopning «Yovvoyi echkilar bilan cho'pon» masalidan qanday xulosa kelib chiqadi?

A) do'stga sadoqat B) to'g'ri va rostgo'y bo'lish C) mehnatsevarlik
D) haqiqatgo'y bo'lish

24. Ezopning «Bo'ri bilan laylak» masalidan qanday xulosa kelib chiqadi?

A) yaxshilikni uning qadriga yetadigan odamga qilish
B) yomonlikka ham yaxshilik bilan javob qaytarish
C) yomonlikka yomonlik bilan javob qaytarish D) yaxshi-yomonga barobar yaxshilik qilish

25. Mirzo Ulug'bekning akasi Boysunqur Mirzo Hirotda mutaxassislarni to'plab, qaysi asarning 40 dan ortiq nusxasini qiyosiy o'rganishga buyurgan?

A) «Qobusnoma»
B) «Qutadg'u bilig»
C) «Shohnoma» D) «Xamsa»

26. Firdavsiyning «Shohnoma» asarida qaysi shoh tushida davlat bayrog'ining qulaganini ko'radi va

**garshi tomonga mag'lub
bo'lishdan qo'rqib, sulh taklif
etadi?**

A) Siyovush B) Afrosiyob

C) Jamshid D) Faridun

**27. Volter va Gyote o'z she'rlarida
qaysi xalq shoiriga murojaat
qilganlar?**

A) Alisher Navoiyga B) Boburga

C) Sa'diy Sheroziyga D) Mashrabga

**28. O'z hikoyatini «O'sha darvesh
men o'zim edim» deb xotimalagan
adib nomi qaysi qatorda to'g'ri
berilgan?**

A) Rabg'uziy B) Nizomiy Ganjaviy

C) Sa'diy Sheroziy D) Xoja

**29. Sosoniylar amri bilan yozilib,
keyinchalik arab tiliga 9 marta
tarjima qilingan asar nomi qaysi
qatorda berilgan?**

A) «Shohnoma» B) «Xudoynoma»

C) «Shohnomayi Mansuriy»

D) «Gershaspnom»

**30. Firdavsiy «Shohnoma»sida
qaysi davrgacha bo'lgan tarix
yoritilgan?**

A) qadimgi davrdan boshlab
Iskandar Zulqarnayn bosqinigacha
bo'lgan davr

B) eng qadimgi davrdan Firdavsiy
yashagan davrgacha bo'lgan tarix

C) uch silola – peshdodiylar,
kayoniylar, ashkoniylar davriga oid
voqealar

D) Iskandar Zulqarnayn bosqini
(mil. avv. III asr)dan boshlab
arablar bostirib kelib, sosoniy
hukmdor Yazdigard III qatl etilgan
milodiy 651-yilgacha bo'lgan davr

**31. Bosh g'oyasi – Vatanni ulug'lash,
xalq qudrati va salohiyatini ko'z-ko'z
qilish, elning yetuk farzandlarining
qadrini ko'tarish, shu tariqa
o'quvchilarga kuchli vatanparvarlik
hissini uyg'otishga qaratilgan asarni
toping.**

A) «Qisasi Rabg'uziy» B) «Qutadg'u
bilig» C) «Guliston» D) «Shohnoma»

**32. Firdavsiyning «Shohnoma» asari
necha baytni o'z ichiga oladi?**

A) 60 ming B) 100 ming C) 80 ming

D) 25 ming

**33. Qaysi ijodkor Firdavsiyning
«Shohnoma» asarini to'lig'icha o'zbek
tiliga o'g'irgan?**

A) Jumaniyoz Jabborov B) Hamid

G'ulom va Nazarmat C) asar hali

to'lig'icha o'zbek tiliga o'g'irilmagan

D) Shoislom Shomuhamedov

**34. Olimlarni to'plab, «Shohnoma»
asarining 40 dan ortiq nusxasini
qiyosiy o'rganib, mukammal holga
keltirilgan yagona ilmiy-tanqidiy matn
tuzishga buyruq bergan temuriy
hukmdorni toping.**

A) Mirzo Ulug'bek B) Husayn Boyqaro

C) Boysunqur Mirzo

D) Bobur

**35. «Ey sarbon, ohista yur, oromijon
ketmoqdadir» misrasi muallifi kim?**

A) Sa'diy Sheroziy B) Abay

C) Fuzuliy D) A.Navoiy

**36. Quyidagi hikmatli so'zlar muallifi
kim?**

Hamisha aqlingni rahnamo etgil,

Noloyiq ishlardan olisga ketgil.

Aqli bo'l, bo'lg'in beziyon,

Hamisha tilingga bo'lg'in posbon.

A) Firdavsiy B) Abay C) Navoiy
D) Rudakiy

**37. Eron va Turon birligi haqidagi
aytilgan quyidagi fikrlar**

**Firdavsiyning «Shohnoma»
asaridagi qaysi obrazga tegishli?**

...Faridundek oqil bo'lsak,
bo'lmasmi,
Jahonni bejurush bo'lsak,
bo'lmasmi?!

A) Siyovush B) Afrosiyob
C) Rustam D) Suxrob

**38. Sozanda va shoir sifatida
ovozi olamni tutgan, Buxoro
hokimi Nasr ibn Ahmad Somoniy
o'z saroyiga taklif etgan, 40 yil
mobaynida shoirlarga boshchilik
qilgan ijodkor nomi qaysi javobda
keltirilgan?**

A) Firdavsiy B) Abay C) Navoiy
D) Rudakiy

**39. Rudakiy jami qancha misra
she'r yozgan, shundan qanchasi
yetib kelgan?**

A) 10 000; 4 000 misra she'r yetib
kelgan B) 100 000; 2 000 misraga
yaqin she'r yetib kelgan C) 1 000;
200 misradan ortiq she'r yetib
kelgan
D) 500 000; 6 000 misra she'r yetib
kelgan

**40. Quyidagi ruboiy muallifi kim?
Ilonni har qancha qilsang**

tarbiyat,

Oxir zahrin sohib, yetkazar

zahmat.

Nokas tabiati ilon kabidir

Yuzin ko'rmaslikka etgil harakat.

A) Rudakiy B) Firdavsiy

C) Umar Xayyom D) Abay

**41. Quyidagi misralar muallifini
toping.**

**Tishim bari to'kilib ketdi, durri
g'alton edi,**

Ularni tish dema, charog'i tabon edi.

A) Atoyi B) Yassaviy
C) Rudakiy D) M.G'olib

**42. Firdavsiyning «Shohnoma»
asaridagi «Siyovush» qissasida nima
ulug'lanadi?**

A) insonlar o'rtasidagi muhabbat
tuyg'usi

B) savdo aloqalarini mustahkamlash

C) mamlakatdagi ilm-fan fidoyilari
faoliyati

D) Ezgulikka yo'g'rilgan sulh yo'li

FUZULIY, VIL'YAM

SHEKSPIR, JONATAN

SVIFT, MAXTUMQULI,

HAYNRIX HAYNE

**1. Jahon adabiyotidagi eng ulkan
tragediyanavis shoirni toping.**

A) Gomer B) R.Tagor

C) A.Dyuma D) V.Shekspir

**2. «Hamlet», «Antoni va Kleopatra»,
«Qirol Lir» kabi fojialar muallifi kim?**

A) Dyuma B) Alber Kamyu

C) Tolstoy D) Shekspir

**3. Olmoniyaning Dyusseldorf shahrida
tavallud topgan, XIX asr nemis
adabiyotining yirik vakili bo'lgan
adibni toping.**

A) Shekspir B) H.Hayne C) J.Svift

D) D.Defo

**4. Haynrix Hayne asarlari qaysi
ijodkorlar tomonidan o'zbek tiliga
tarjima qilingan?**

A) Cho'lpon, Oybek B) Mirtemir,
Abdulla Sher C) A.Oripov,
Xayriddin Sultonov D) A va B

5. Yo'q, hisobga o'tmaydi aslo
Uchqun sochsa chechaklar
porlab!

Alangaga ishonmay dunyo
Turar elni she'r bilan chorlab.
Ushbu she'r muallifi kim?

A) E.Vohidov B) Pushkin
C) H.Hayne D) Shekspir

6. *Qaysi qatorda H.Haynening
majoziy dostoni nomi to'g'ri
berilgan?*

A) «Atta Troll» B) «E'tirof»
C) «Romansero» D) «Qish ertagi»

7. *Farzandi va yozgan asari
qahramonining nomi bir xil
bo'lgan adib kim?*

A) S.Yesenin B) R.Thokur
C) H.Hayne D) V.Shekspir

8. *Qaysi adibning otasi iste'dodli
shoir bo'lib, «Ozodiy» taxallusi
bilan qo'shiq va g'azallar yozgan?*

A) Maxtumqulining otasi
B) Abayning otasi C) Maxmurning
otasi
D) Cho'lponning otasi

9. Kel, ko'nglim, men senga o'git
berayin:

Yiroq qilma ko'rar ko'zing –
elingni.

Qimmatin ketkizma, o'rnida
so'zla,

Ravo ko'rma har nokasga tilingni
– misralari orqali avlodlarni
axloqiy poklikka, ma'naviy
yuksaklikka chorlagan shoirni
toping.

A) T.Farog'iy B) Abay
C) Maxtumquli D) Fuzuliy

10. Yetimni ko'rganda kular yuz
bo'lgil,
Qo'ldan kelsa, unga taom-tuz bergil,
G'amginni ko'rganda shirin so'z
bergil,
Chorasiz gullarga himoyat yaxshi.
*Ushbu misralar Maxtumqulining qaysi
she'ridan olingan?*

A) «Bechoraman» B) «Ayrildim»
C) «Adolat yaxshi» D) «Namasan?»

11. *Shekspirning «Otello»
tragediyasida Montano kim edi?*

A) Brabansioning ukasi
B) Otelloning mulozimi
C) venetsiyalik boy yigit
D) Qibrisning oldingi hokimi

12. *1594-yilda Shekspirning qaysi asari
«Greyz Inn» teatrida o'ynalgan?*

A) «Hamlet» B) «Qirol Lir»
C) «Otello» D) «Xatolar komediyasi»

13. *Qaysi tadbirkor noshir Shekspir
asarlarini nashr etish hisobiga boylik
orttirmoqchi bo'lgan?*

A) aka-uka Berbejilar B) Ben Jonson
C) U.Jaggard D) Robert Arden

14. *Quyidagi fikrlar kimga tegishli?*
«Plavt va Seneka rimliklar uchun
komediya va tragediya borasida
tengsiz bo'lgani singari Shekspir
inglizlar uchun pyesaning har ikki
turida ham beqiyosdir».

A) F.Meres B) Ben Jonson
C) qirol Yakov D) Robert Arden

15. *Shekspirning qaysi pyesasi
muqovasida muallifning nomi
ko'rsatilmagan?*

A) «Makbet» B) «Qirol Lir»

C) «Xatolar komediyasi»

D) «Tit Andronik»

16. Shekspirning «Otello» tragediyasida Gratsiano kim edi?

A) Brabansioning ukasi

B) Otelloning mulozimi

C) venetsiyalik boy yigit

D) Qibrisning oldingi hokimi

17. V.Shekspirning «Otello» tragediyasida Rodrigo kim edi?

A) Brabansioning ukasi

B) Otelloning mulozimi

C) venetsiyalik boy yigit

D) Qibrisning oldingi hokimi

18. «Otello» tragediyasida Lodoviko kim edi?

A) Brabansioning qarindoshi

B) Otelloning mulozimi

C) venetsiyalik boy yigit

D) Qibrisning oldingi hokimi

19. «Otello» fojiasida kimlar Otello va Kassiodan o'ch olmoqchi bo'ladi?

A) Lodoviko va Montano

B) Yago va Rodrigo

C) Gratsiano va Yago

D) Emiliya va Kassio

20. Shekspirning «Otello» fojiasida nima uchun Otello Kassioni o'zidan uzoqlashtiradi?

A) xiyonat qilgani uchun

B) yolg'on gapirgani uchun

C) Ichib olib janjallashgani uchun

D) adolatsizlik qilgani uchun

21. Shekspirning birdaniga 8 marta nashr qilingan asari nomi qaysi javobda keltirilgan?

A) «Venera va Adonis» B) «Otello»

C) «Hamlet» D) «Qirol Lir»

22. Quyidagi misralar kimning qalamiga mansub?

Ollohning amriga qilmagil badal,
Bekka – saxo, shohga – adolat yaxshi.

A) A.Yugnakiy B) Maxtumquli

C) T.Farog'iy D) S.Sheroziy

23. Qaysi shoirning bir qancha she'rlari go'zal yori Menglixonga atab yozilgan?

A) Furqat B) S.Yesenin

C) U.Xayyom D) Maxtumquli

**PUSHKIN, HANS KRISTIAN
ANDERSEN, ABAY, ERNEST
SETON-TOMPSON,
ROBINDRANATH THOKUR**

1. Jahon bolalar adabiyotining eng mashhur namoyandalari to'g'ri ko'rsatilgan qatorni toping.

A) H.K.Andersen, N.V.Gogol,
A.Ekzyuperi, G'.G'ulom B) Sh.Perro,
T.Gofman, H.Andersen, aka-uka
Grimmlar, J.Rodari

C) A.S.Pushkin, Lindgren, S.Yesenin,
E.Xeminguey

D) J.Vern, Ch.Dikkins, L.Tolstoy,
R.Thokur

2. H.K.Andersen asarlari to'g'ri ko'rsatilgan qatorni aniqlang?

A) «Qirolning yangi kiyimi», «Irkut o'rdakcha», «Gulliverining yangi sarguzashtlari», «Bulbul»

B) «Sirli orol», «Qor malikasi», «Soya», «Kapitan Grant bolalari»

C) «Robinzon Kruzo», «Tomdagi Karlson», «Shahzoda va gado», «Gulliver»

D) «Irkut o'rdakcha», «Bulbul»,

«Hayotim ertaklari», «Qirolning yangi kiyimi»

3. H.K.Andersenning «Bulbul» ertagidagi voqealar qaysi mamlakatda bo'lgan?

A) Hindistonda B) Chin-Mochinda
C) Arabistonda D) Daniyada

4. Qaysi qatorda Hans Kristian Andersenning ertaklari berilgan?

A) «Qor malikasi», «Suv parisi», «Bulbul» B) «Otash va gul», «Oltin baliqcha», «Tarixlar» C) «Gul va tosh», «Qor malikasi», «Otash va gul»

D) «Bochka haqida ertak», «Bulbul»

5. 44-hikoyatdan iborat «Naqliya so'zlar» majmuasining muallifini aniqlang.

A) Asqad Muxtor B) M.Avezov
C) Chingiz Aytmatov D) Abay

6. «Iskandar» dostonining muallifi kim?

A) Alisher Navoiy B) Abay
C) Hamid Olimjon D) Sobir Abdulla

7. «Turmaga borganim tuzuk. Temir zanjirlar yolg'on so'zlamaydi, turma devoridan tashqaridagi «ozodlik» esa meni aldab, musibatlariga giriftor qildi».

Ushbu so'zlar qaysi asarda kim tomonidan aytilgan?

A) «Shoh Edip»da Edip B) «Asrga tatigulik kun»da Nayman ona
C) «Ming marta shukur»da Charm kamzulli D) «Nur va soyalar»da Shoshibushon

8. Rabindranath Thokurning hind xalqi oldidagi xizmatlari nimalarda aks etadi va u xizmatlari uchun qanday ta'rifga sazovor bo'lgan?

A) R.Thokur – hind ozodlik harakatining yo'l boshchisi, shu xizmati uchun Nobel mukofotiga sazovor bo'lgan B) R.Thokur – Hindiston Respublikasi davlat madhiyasining muallifi, shu xizmati uchun Nobel mukofotini olgan

C) R.Thokur – mashhur shoir va romannavis yozuvchi, shu xizmatlari uchun Hindiston Prezidenti qilib saylangan D) R.Thokur – hind xalqining erk va ozodligi kuychisi, uning «Janganamana» qo'shig'i ozod Hindistonning davlat madhiyasiga aylanib ketgan, shu boisdan «Hindistonning vijdoni» ta'rifiga sazovor bo'lgan

9. Rabindranath Thokurning «Nur va soyalar» hikoyasidagi haqiqatparast, isyonkor yigit obrazini ko'rsating.

A) Xorkumar B) Kumar C) Najib
D) Shoshibushon

10. «Gitanjali» she'rlar to'plami uchun Nobel mukofoti berilgan, qo'shig'i respublika madhiyasi bo'lgan, «mamlakat vijdoni» deb atalgan ulug' adibning nomi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) Yesenin B) Ch.Aytmatov
C) A.Nesin D) R.Thokur

11. R.Thokur asarlari to'g'ri qayd etilgan javobni toping.

A) «Gitanjali», «Oqshom qo'shiqlari», «Janganamana»
B) «Nur va soyalar», «Oqshom

ertaklari», «Gitanjali»

C) «Janganamana», «Nur borki, soya bor», «Oqshom» D) «Oqshom qo'shiqlari», «Janglar qissasi», «Gitanjali»

12. Pushkinning «Yevgeniy Onegin» asari qaysi asar ta'sirida yaratilgan?

A) «Don Juan» B) «Dubrovskiy»
C) «Otello» D) «Hamlet»

13. Hans Kristian Andersenning birinchi yirik asari qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «Bulbul» B) «Qor malikasi»
C) «Improvizator»
D) «Bronza to'ng'iz»

14. Hans Kristian Andersenning go'zallik va ezgulikni ulug'lovchi, sortalik va qabihlikni qoralovchi ertagi qaysi javobda ko'rsatilgan?

A) «Bronza to'ng'iz» B) «Kumush tangacha» C) «Dyuymchaxon»
D) «Bulbul»

15. Qaysi qatorda hind adibi R.Thokurning o'zbek tilida chop etilgan kitoblari nomi to'g'ri ko'rsatilgan?

A) «Hisob-kitob», «Lahza»
B) «Chitra», «Qurbonlik»
C) «Halokat», «Oqshom qo'shiqlari»
D) «Nur va soyalar», «Ko'zga tushgan cho'p»

16. Qaysi adibning she'rlari hozirda ikki mamlakatda madhiya sifatida qabul qilingan?

A) Pushkin B) M.Hodiy
C) R.Thokur D) S.Yesenin

17. R.Thokur qaysi she'riy to'plami uchun Xalqaro Nobel mukofotiga sazovor bo'lgan?

A) «Gitanjali» B) «Oqshom qo'shiqlari»
C) «Tonggi qo'shiqlar»
D) «Lahza»

18. Pushkinning turli personajlar taqdiri misolida inson hayotini rejalashtirib bo'lmazligi, u har daqiqada kutilmagan o'zgarishlarga yuz tutishi mumkinligi g'oyat ta'sirli aks ettirilgan asari qaysi?

A) «Belkin qissalari» B) «Erkinlik»
C) «Mis chavandoz»
D) «Kapitan qizi»

19. R.Thokur «Nur va soyalar» asarida Shoshibushon haqida «Bularni ko'rib, u o'zini turmadan ikkinchi daf'a ozod bo'lganday his etdi», – deb yozadi. Shoshibushon ko'rgan «bular» aslida nima edi?

A) toshxatlar B) kitoblar
C) maktublar D) daraxtlar

20. R.Thokur qaysi asarlarida mustamlakachilik zulmi, ijtimoiy adolatsizliklarni qoralab ko'rsatadi?

A) «Bibha sohili», «Donishmand Roja»
B) «Hisob-kitob», «Nur va soyalar»
C) «Jazo», «Tonggi qo'shiqlar»
D) «Oqshom qo'shiqlari», «Halokat»

21. Abayning asl ismi nima edi?

A) Isroil B) Ibrohim C) Ikrom
D) Ismoil

22. H.K.Andersenning «Bulbul» ertagidagi Xitoy shahanshohining qanday g'aroyibotlari sayyohlarni lol qoldirgan?

A) obihayot bulog'i, bulbul, yashartiruvchi olma

B) chinni saroy, jannatmakon bog', bulbul

C) bulbul, o'zi chalinadigan skripka, sehrli qasr

D) sehrli bog', tilla baliqcha, gapiruvchi to'ti

23. Hans Kristian Andersenning «Bulbul» ertagidagi bulbulni qidirib o'rmonga borgan mansabdorlar dastlab nimaga duch keladilar?

A) echkiga B) sigirga C) qurbaqaga D) mushukka

24. R.Thokur qaysi asari uchun Xalqaro Nobel mukofotini olgan?

A) «Oqshom qo'shiqlari»

B) «Nur va soyalar»

C) «Gitanjali»

D) «Xalq qalbi»

25. R.Thokurning «Nur va soyalar» asari qahramoni Shoshibushon Giribala bilan tanishganida qizcha necha yoshda edi?

A) 8 B) 9 C) 10 D) 12

26. «Quvg'indilar taqdiri», «Rolf o'rmonda», «Hayvonlar – qahramonlar» kabi asarlar muallifi kim?

A) T.Murod B) E.S.Tompson

C) J.Rodari D) Abay

27. Jo, Jek, Foster, Charli kabi qahramonlar qaysi asarda uchraydi?

A) T.To'la «Do'nan»

B) E.S.Tompson «Yovvoyi yo'rg'a»

C) J.London «Uch qalb»

D) H.K.Andersen «Qor malikasi»

28. Kim Ernest Seton-Tompsonni «Atlantik Monsli» jurnalida nohaq ayblab, maqola yozgan edi?

A) Jon Berrous B) Teodor Ruzvelt

C) Foster D) Berns

29. «...otlarni ushlashning bir nechta xillari bor. Shulardan biri ot ustidan o'q bo'shatib, uni bir nafas gangitib qo'yish, vaziyatdan foydalanib bo'yniga sirtmoq solishdir».

Bu parcha qaysi asardan olingan?

A) «Alpomish» B) «Mitti yovvoyilar»

C) «Yovvoyi yo'rg'a» D) «Do'nan»

30. Abayning «Nasihatlar» kitobidagi «O'ttiz uchinchi so'z» qismida nima haqida so'z yuritilgan?

A) ilm o'rganish haqida

B) eshitganlarini unutmastlik haqida

C) hunar o'rganish haqida

D) G'ayrat, Aql, Yurak suhbat haqida

31. «Agar davlat mening qo'limda bo'lganda, inson farzandini tuzatib bo'lmaydi, degan odamning tilini kesib tashlardim...» degan fikrlar qaysi adibga tegishli?

A) Abayga B) Avaz O'targa

C) Ibn Sinoga D) Navoiyga

32. «Naqliya so'zlar» nechta bo'limdan tashkil topgan?

A) 30 B) 48 C) 55 D) 44

33. Abayning «Nasihatlar» kitobidan olingan «O'n yettinchi so'z» qismida nimalar o'zaro bahslashadi?

A) Sabr, Iroda, Sadoqat

B) G'ayrat, Aql, Ilm

C) G'ayrat, Aql, Yurak

D) Mehnat, Ilm, Hunar

34. «Dunyo kattakon ko'l. Zamona esa esib turgan yel. Oldindagi to'lqin

– og‘alar bo‘lsa, ketindagi to‘lqin – inilardir. Navbat bilan o‘lishar, avvalgiday bo‘lishar».

Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

- A) «Hibat ul-haqoyiq»
- B) «Qutadg‘u bilig»
- C) «Nasihatlar»
- D) «Mahbub ul-qulub»

35. Abayning «Nasihatlar» kitobidagi quyidagi fikrlar nimaga qaratilgan?

«...yaxshining ham, yomonning ham tayangani – sensan. Sen ikkalasiga ham birdek xizmat qilasan, istaganini topib berasan – mana shu odating yomon!».

- A) Ilmga B) G‘ayratga
- C) Yurakka D) Aqlga

36. «Yovvoyi yo‘rg‘a» asarida qaysi qahramon ayg‘irni tutib kelganga 1000 dollar bermoqchi bo‘lgan edi?

- A) Charli B) Jek C) Montgomer
- D) Jo

37. E.S.Tompsonning «Yovvoyi yo‘rg‘a» asarida yovvoyi yo‘rg‘aning kechmishi haqida Jo kimdan bilib oladi?

- A) Charlidan B) Montgomer choldan
- C) Fosterdan D) Bernsdan

38. «Bulbul» (H.K.Andersen) ertagida sun‘iy bulbulning kuyi zerikarli ekanligini kimlar aytgan?

- A) Kapelmeyster B) oshpazlar
- C) kambag‘al baliqchilar D) vazirlar

39. H.K.Andersenning «Bulbul» ertagida Azroil imperatorga nimalarni qaytarib bergan?

- A) toj, qimmatbaho bayroq, oltin qilich
- B) kitob, oltin idish, qalam C) oyna, bayroq, qilich D) qimmatbaho xanjar, oltin uzuk, oyna

40. «Bulbul» (H.K.Andersen) ertagida imperator bulbul haqida qanday xabar topgan?

- A) kitoblardan
- B) xalq qo‘shiqalaridan
- C) xabarchilardan
- D) elchilardan

41. Eng yaxshi bolalar yozuvchilari uchun qaysi ertakchi nomida Xalqaro oltin medal ta‘sis etilgan?

- A) Hans Kristian Andersen
- B) Gofman C) Vilgelm Gauf
- D) Oskar Uayld

42. «Agarda senga mol-dunyo kerak bo‘lsa, hunar o‘rgan. Mol-dunyo qo‘lning kiri, yuvsa ketadi. Ammo hunar esa – ado bo‘lmas boylikdir».

Ushbu fikrlar muallifi kim?

- A) S.Sheroziy B) Firdavsiy
- C) Abay D) Ezop

43. Abayning «Iskandar», «Ma’sud», «Azim rivoyati» asarlarini kim o‘zbekchaga o‘giran?

- A) A.Muxtor
- B) Ibrohim Gafurov
- C) Mirtemir, Uyg‘un
- D) A.Oripov

44. Quyidagi gap Abayning «Nasihatlar» kitobidagi qaysi timsolga tegishli?

...Na bu dunyoda va na u dunyoda nimaiki foydali, nimaiki zararli bo'lsa – biladigan bir menman.

- A) G'ayrat B) Aql
C) Yurak D) Ilm

SERGEY YESENIN, ANTUAN DE SENT EKZYUPERI

1. Toshkentda ma lum vaqt yashagan rus shoiri Sergey Yesenin asarlari qaysi javobda to'g'ri qayd etilgan?

- A) «Anna Karenina», «Fors taronalari» B) «Anna Snegina», «Toshkentnoma» C) «Toshkent – non shahri», «Yoshlik devoni» D) «Fors taronalari», «Anna Snegina»

2. Yillar o'tdi, ketdi bolalik, Nihoya yo'q armonlarimga. Yoshlikdagi jo'shqin olovlik Ko'chdi she'r-u dostonlarimga – deya kuylagan shoir kim?

- A) A.To'qay B) S.Yesenin
C) E.Vohidov D) A.Suyun

3. Qaysi shoir «sho'ro davri talablari quyushqoniga tushmagan va tushishni istamagan, erkatoy va tanti, ammo mislsiz iqtidorli shoir, Konstantinovo qishlog'ida tavallud topgan, rus qishlog'i hayoti va tabiat kuychisi» deya ta'riflanadi?

- A) Pushkin B) Lev Tolstoy
C) Lermontov D) Sergey Yesenin

4. «Ilon o'ljasini chaynab o'tirmay, but-butunicha yutib yuboradi. Shundan keyin u

joyidan qimirlayolmay qoladi va to o'ljasini hazm qilib bo'lgunicha surunkasiga yarim yil dong qotib uxlaydi».

Ushbu so'zlar qaysi asardan olingan?

- A) X.To'xtaboyev «Sariq devni minib»
B) Mayn Rid «Boshsiz chavandoz»
C) M.Hodiy «Alvohi intiboh»
D) Antuan de Sent-Ekzyuperi «Kichkina shahzoda»

5. O'zbek shoirlaridan kimning ijodini Sergey Yesenin asarlari ta'sirisiz tasavvur qilib bo'lmaydi?

- A) M.Yusuf B) Oybek
C) T.Sulaymon D) A.Suyun

6. E.Vohidov Sergey Yeseninining qaysi she'rini 4+3 turoqli vaznda tarjima qilgan?

- A) «Ona ibodati»
B) «Singlimga xat»
C) «It haqida doston»
D) «Xurosonda hir darboza bor...»

7. S.Yeseninning qaysi she'rida «choyxona», «choy», «ohu ko'zlar» kabi Sharq timsollari qo'llanilgan?

- A) «Singlimga xat» B) «Dog'lar ketmish majruh ko'ngildan...»
C) «It haqida doston»
D) «Xurosonda bir darboza bor...»

8. Quyidagi misralar qaysi shoir qalamiga mansub?

Eshikka ko'p qarayberma san,
Gulbog'ingga, baribir, yo'l bor...
Oqshom menga niqob ostidan
Ohu ko'zin suzdi gulruksor.

- A) E.Vohidov B) M.Yusuf
C) R.Hamzatov D) S.Yesenin
- 9. Antuan de Sent-Ekzyuperining «Kichkina shahzoda» ertagida**

Kichkina shahzoda nima uchun Yerni tark etadi?

- A) cho'l sharoitiga ko'nika olmagan uchun
- B) o'z sayyorasini sog'ingani uchun
- C) uchuvchi bilan chiqisha olmagan tufayli
- D) Yerda ezgulikni sof holda uchrata olmagan sababli

10. Antuan de Sent-Ekzyuperi «Kichkina shahzoda» asarini kimga bag'ishlagan?

- A) otasiga
- B) bolalarga
- C) do'stiga
- D) uchuvchilarga

11. Antuan de Sent-Ekzyuperining «Kichkina shahzoda» ertagidagi asteroidlar nimaning ramzi?

- A) jamiyat qonunlarining
- B) o'zga sayyoralardagi hayotning
- C) odamlarga xos fazilat va nuqsonlarning
- D) ular ramziy ma'noga ega emas

12. Antuan de Sent-Ekzyuperining «Kichkina shahzoda» asaridagi Kichkina shahzoda qiyofasida qanday kuch namoyon bo'ladi?

- A) Ezgulik
- B) Omad
- C) Sog'inch
- D) G'am va qayg'u

13. Hayotda doim chinakkam va pok insonlar bilan diydorlashish orzusi quyidagi qaysi asarlarda o'z ifodasini topgan?

- A) H.Olimjon «Oygul bilan Baxtiyor», Shukrullo «Umr haqida ertak», Oybek «Fonarchi ota»
- B) A.Suyun «Oq va qora», A.Ekzyuperi «Kichkina shahzoda», A.Oripov «Genetika»
- C) Hamza «Dardiga darmon istamas», T.Murod «Yulduzlar

mangu yonadi», A.Oripov «O'zbekiston»

- D) A.Qahhor «Dahshat», A.Suyun «O'zlik», O'.Hoshimov «Urushning so'nggi qurboni»

14. Antuan de Sent-Ekzyuperining birinchi hikoyasi qaysi javobda berilgan?

- A) «Kichkina shahzoda»
- B) «Bo'lgan voqealar»
- C) «Janub chopari»
- D) «Uchuvchi»

15. Sergey Yesenin qaysi she'rida Pushkin va Lermontovga o'zini qiyoslagan?

- A) «Singlimga xat»
- B) «It haqida doston»
- C) «Bu dunyoda men bir yo'lovchi...»
- D) «Ayolga xat»

16. Sharq va G'arb qiyosi, xotin-qizlarga munosabatning, ayollar erkinligi turlichaligi Sergey Yesenin qaysi she'rida solishtirilgan?

- A) «Dog'lar ketmish majruh ko'ngildan...»
- B) «Singlimga xat»
- C) «Xurosonda bir darvoza bor...»
- D) «Ona ibodati»

17. Antuan de sent-Ekzyuperining qaysi asari Fransiya Akademiyasi tomonidan eng yaxshi roman uchun Gran Pri mukofotiga sazovor bo'lgan?

- A) «Tungi parvoz»
- B) «Kichkina shahzoda»
- C) «Uchuvchi»
- D) «Erkaklar zamini»

MUSA JALIL.
JANNI RODARI.
RASUL HAMZATOV.
NODAR DUMBADZE.
CHINGIZ AYTAMATOV.
IBROYIM YUSUPOV

1. «Tog' qo'shig'i», «Tog' qizi»,
 «Yuksak yulduzlar», «Ovuldan
 xat» kabi she'riy kitoblar muallifi
 kim?

- A) Umar Xayyom B) Rasul
 Hamzatov C) Omon Matjon
 D) Muhammad Ali

2. Og'ir xasta bir ayol qaysi
 mashhur ijodkorga maktub
 yo'llab: «Meni shifokorlardan,
 ularning muolajalaridan ko'ra siz
 yozgan asarlar ko'proq
 davoladi», – deydi?

- A) Turk yozuvchisi Aziz Nesinga
 B) Avar shoiri Rasul Hamzatovga
 C) Hind ijodkori Rabindranath
 Thokurga D) O'zbek yozuvchisi
 Odil Yoqubovga

3. Nodar Dumbadze qissasi qaysi
 qatorda berilgan?

- A) «Oq bayroqlar» B) «Hellados»
 C) «Abadiyat qonuni»
 D) «Kukaracha»

4. Nodar Dumbadzening
 «Hellados» hikoyasi qahramonlari
 qaysi javobda berilgan?

- A) Yanguli, Koka B) Petya, Fema
 C) Jamol, Pancho D) A,B,C

5. «Hellados» hikoyasi qahramoni
 Yanguli qayerda o'qir edi?

- A) maktabda B) kolleжда C)
 institutda
 D) hech qayerda o'qimas edi

6. O'tmishni eslay olmaslik uchun
 insonni xotirasidan umrbod mahrum
 qilishdek qabih jinoyatga qo'l urish
 haqida qaysi asarda hikoya qilingan?

- A) Aziz Nesin, «Dahshatli tush»
 B) Ch. Aytmatov, «Asrga tatigulik kun»
 C) S. Ahmad, «Ufq»
 D) A va C

7. Chingiz Aytmatovning «Asrga
 tatigulik kun» romanida Qozongapni
 dafn qilishga olib ketayotganda
 marhumning yonida kim o'tiradi?

- A) Sobitjon B) Oyzodaning eri
 C) Kazangap D) Jo'lomon

8. Chingiz Aytmatovning «Oq kema»
 qissasidagi rivoyatda dushman
 qabiladan qolgan qizcha va bolani
 o'ldirib, qirg'iz zotini yo'q qilish kimga
 topshirilgan edi?

- A) Surxayl mastonga B) jodugarga
 C) oqsoq kalga D) Cho'tir Baymoq
 kampirga

9. «Oq kema» qissasida bola uchun erk
 va qudrat ramzi nima edi?

- A) tuya B) arslon C) baliq
 D) shoxdor ona bug'u

10. Chingiz Aytmatovning qaysi
 asariga «Ertakdan so'ng» degan kichik
 sarlavha qo'yilgan?

- A) «Sohil bo'ylab chopayotgan olapar»
 B) «Jamila» C) «Oq kema»
 D) «Oq yomg'ir»

11. «Asrga tatigulik kun» romanidagi
 Nayman ona dafn etilgan joy qanday
 nomlanadi?

- A) Enasoy B) Issiqko'l
 C) Qorovultog' D) Sario'zakdagi Ona
 Bayit qabristoni

12. «Asrga tatigulik kun» romani

qahramonlari to'g'ri qayd etilgan javobni toping.

- A) Kazangap, Edigey, Jamila, Jo'lomon, Mo'min B) Edigey Bo'ron, Nayman ona, manqurt (Jo'lomon), leytenant Pushkaryov C) leytenant Tansiqboyev, Edigey Jonkeldin, Edilboy Daroz, Qalibek D) Nayman ona, Jo'lomon, Do'nanboy, O'razqul, Bekey

13. Befarqand ayol iztiroblari berilgan asar qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

- A) «Oq kema» B) «Nur va soyalar» C) «Shoh Edip» D) «Qobusnoma»

14. Ch. Aytmatov qaysi asarida «manqurt» atamasini qo'llagan?

- A) «Jamila» B) «Alvido, Gulsari!» C) «Asrga tatigulik kun» D) «Qiyomat»

15. Chingiz Aytmatovning «Oq kema» qissasida inson va tabiat birligi haqidagi g'oya qaysi badiiy unsur orqali ochiladi?

- A) so'ngso'z B) muqaddima C) O'rozqul monologi D) rivoyat

16. Ch. Aytmatovning «Asrga tatigulik kun» romanidagi manqurt o'g'ilning asl ismini ko'rsating.

- A) Do'nanboy B) Teshaboy C) Jo'lomon D) Paysalboy

17. Chingiz Aytmatovning «Asrga tatigulik kun» romanida manqurtlik deganda nima nazarda tutilgan?

- A) Jo'lomonning o'z onasini o'ldirib qo'ygani B) urushlarning insoniyatga fojialar keltirishi C) o'tmishini unutgan, buguniga

befarq, ertasini o'ylamaydigan, yeyish-ichishdan bo'lak g'ami bo'lmagan, boshliqlarga qul kishilar fojiasi D) sotqin kishilar zarari

18. «Shoxdor Ona Bug'u hikoyasi»

Ch. Aytmatovning qaysi asarida bayon qilingan?

- A) «Alvido, Gulsari» B) «Oq yomg'ir» C) «Oq kema» D) «Sarvqomat dilbarim»

19. «Oq kema» qissasida tasvirlangan voqealar qayerda bo'lib o'tadi?

- A) Yenisey (Enasoy) daryosi bo'yida B) Issiqko'lda C) Qozog'istonda D) Santosh darasida

20. «Oq kema» qissasi qahramonlari to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

- A) Mo'min chol, O'razqul, Jamila, Qodirqul B) O'razqul, Bekey, Guljamol, Mo'min chol C) Guljamol, Mo'min chol, bola, Sattorqul D) Bola, Mo'min chol, Jamila, O'razqul

21. Chingiz Aytmatov asarlari to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

- A) «Jamila», «Oq kema», «Bolalik», «Tirilgan murda»

- B) «Alvido, Gulsari», «Oq kema», «Jamila», «O'tmishdan ertaklar»

- C) «Oq yomg'ir», «Oq kema», «Yuzma-yuz», «Anor»

- D) «Oq kema», «Jamila», «Yuzma-yuz», «Somon yo'li»

22. «Asrga tatigulik kun» romanida marhum Kazangapni Ona Bayit qabristoniga ko'mishga kimlar olib boradi?

- A) Edigey Bo'ron, Qalibek, O'razqul, Jo'lomon B) O'g'li Sobitjon, kuyovi, traktorchi Qalibek bilan Jumagali,

Edigey, Edilboy

C) o'g'li Sobitjon, kuyovi
Jo'lomon, akasi Edilboy, akasi
Edigey D) Akasi Edilboy Daroz,
qudasi Edigey Bo'ron, o'g'li
Sobitjon, kuyovi Qalibek

23. *«Asrga tatigulik kun»
romanida Edigey Bo'ron kimni
«manqurt» deb ataydi?*

A) leytenant Tansiqboyevni
B) Edilboy Darozni
C) Kazangapning piyanista
kuyovini
D) Kazangapning o'g'li Sobitjonni

24. *«Asrga tatigulik kun»
romanida Nayman onaning
jungjanglar manqurtga aylantirib
qo'ygan o'g'lining ismi kim?*

A) Jo'lomon B) Do'nanboy
C) Jumagali D) Sobitjon

25. *«Asrga tatigulik kun»
romanida muallif kimlarni
zamonaviy manqurtlar sifatida
ochiq tasvirlaydi?*

A) Leytenant Saydullayev bilan
Qalibekni B) Leytenant
Tansiqboyev bilan Kazangapning
o'g'li Sobitjonni
C) Kazangapning piyanista kuyovi
bilan Edigey Jonkeldinni
D) Edilboy Daroz bilan O'razqulni

26. *«E, bo'tam, pul hukmron
bo'lgan joyda ezgu so'zga o'rin
yo'q, go'zallikka o'rin yo'q».
Ushbu nutq qaysi asardan
olingan?*

A) «Urushning so'nggi qurboni»
B) «O'zbek xarakteri»
(«O'zbeklar»)

C) «Oq kema»

D) «Ali bobo va qirq qaroqchi»

27. *«Mish-mishlarga qaraganda,
jungjanglar qarg'ishga uchrabdi –
qishda muzlab qolgan Edil
daryosidan to'p-to'p bo'lib
o'tayotganlarida birdan muz yorilib,
hammasi mol-hollari bilan muz ostiga
cho'kib ketishibdi».*

Ushbu parcha qaysi asardan olingan?

A) «Nur va soyalar» B) «Asrga tatigulik
kun» C) «Oshkora qotillik qissasi»
D) «Oq kema»

28. *Chingiz Aytmatovning «Oq kema»
asari necha qismdan iborat?*

A) 3 qism B) 4 qism C) 5 qism
D) 7 qism

29. *Qaysi asar voqealari asosan bir
kunda bo'lib o'tadi?*

A) «Begona» qissasi B) «Jarayon»
romani C) «Asrga tatigulik kun» romani
D) «Oq kema» qissasi

30. *Ch. Aytmatovning «Oq kema»
qissasidagi Oq kema ramziy obraz
bo'lib, qanday ramziy ma'no
anglatadi?*

A) ozodlik, oqlik, erkinlik
B) to'kislik, mehr-oqibat, diydor
C) orzu, niyat
D) g'urur, shon-shuhrat

31. *Ch. Aytmatovning «Oq kema»
asarida qanday ramziy obrazlar
qo'llanilgan?*

A) baliq, tog'dagi toshlar, Issiqko'l
B) Shoxdor ona bug'u, Botir qulchi
C) Shoxdor ona bug'u, baliq, oq kema
D) oq kema, bolaning sumkasi

32. *1979-yilning dekabrda boshlanib,
1980-yilning martida, ya'ni to'rt oy*

ichida yozib tamomlangan, keng jamoatchilikni larzaga solgan Chingiz Aytmatov asari qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) «Qiyomat» B) «Asrga tatigulik kun» C) «Jamila» D) «Alvido, Gulsari»

33. Ch.Aytmatovning «Oq kema» qissasidagi «baliq» ramziy obrazi bosh qahramon – bola uchun nimaning timsoli edi?

A) erk va qudrat B) diydor, ilinj C) shafqat, mehr D) poklik, to'kislik

34. Ch.Aytmatovning «Oq kema» qissasidagi «Oq kema» ramziy obraz bo'lib, qanday ramziy ma'no anglatadi?

A) ozodlik, oqlik, erkinlik B) to'kislik, mehr-oqibat, diydor C) orzu, niyat D) g'urur, shon-shuhrat

35. Chingiz Aytmatov qaysi asarida hayot, tabiat, borliq haqidagi kuzatishlarini kattakon oqquyruq kalxat timsolida bayon qilgan?

A) «Qiyomat» B) «Kassandra tamg'asi» C) «Asrga tatigulik kun» D) «Dengiz bo'ylab chopayotgan olapar»

36. X asr yodgorligi –

«Musibatnoma»dan olingan «Bu kitob jism-u fig'onimdir mening, Bu kalom jon-u jahonimdir mening» degan so'zlar qaysi asarga epigraf – bosh so'z qilib olingan?

A) Ch.Aytmatov «Asrga tatigulik kun» B) Firdavsiy «Shohnoma» dostoni

C) Muhammad Hodiy «Alvohi intiboh» dostoni D) Frans Kafka «Jarayon» romani

37. Ch.Aytmatov qozoq yozuvchisi M.Shoxonov bilan hamkorlikda, ya'ni o'zaro suhbat tarzida yozgan asari qaysi qatorda ko'rsatilgan?

A) «Kassandra tamg'asi» B) «Dengiz yoqalab chopayotgan olapar» C) «Cho'qqida qolgan ovchining oh-u zori»

D) «Tog' va gul»

38. 1995-yilda O'zbekiston Respublikasining «Do'stlik», 1998-yilda esa «Buyuk xizmatlari uchun» ordenlari bilan taqdirlangan yozuvchini aniqlang.

A) Nodar Dumbadze B) Chingiz Aytmatov C) Abdulla Oripov D) Pushkin

39. «Men yiqilmadim, faqat chayqaldim, xolos. Ikkinchi marta hamla qilganida chaqqonlik bilan gavdamni orqaga tashladim, qo'li burnim yonidan shuvillab o'tib ketdi. Ammo u shu qadar shiddat bilan quloch otgan ediki, muvozanatini yo'qotib, munkaygancha bir qadam oldinga tashladi».

Ushbu parcha kimning asaridan olingan?

A) Nodar Dumbadzening B) Chingiz Aytmatovning C) Sa'diy Sheroziyning D) Muhammad Hodiyning

40. Mashhur adib Chingiz Aytmatov 1990-yilda qaysi romanini e'lon qildi?

A) «Asrga tatigulik kun»

B) «Dengiz yoqalab chopayotgan olapar»

C) «Kassandra tamg'asi»

D) «Qiyomat»

41. Janni Rodari Italiyaning qaysi shahrida tug'ilgan?

A) Peruji B) Omenya C) Rim

D) Sitsiliya

42. Janni Rodari yoshligida dastlab kim bo'lishni orzu qilgan?

A) uchuvchi B) rassom C) yozuvchi

D) advokat

43. Janni Rodarining «Hurishni eplolmagan kuchukcha» ertagidagi kuchukchaga birinchi bo'lib hurishni qaysi parranda yoki hayvon o'zicha o'rgatmoqchi bo'ladi?

A) xo'roz B) kakku C) sigir

D) eshak

44. Rasul Hamzatovning «Ona tilim» she'ridagi lirik qahramon tushida o'lib qolganida qanday tiriladi?

A) ona tilidagi gaplarni eshitib

B) ona tilisini qutqarish zarurligini his qilib

C) ona tilining xavf ostida qolganini sezib D) B,C

45. Nodar Dumbadzening «Hellados» hikoyasidagi Yanguli degan bolaning millati va yoshi to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

A) grek, 14 yoshda

B) gruzin, 15 yoshda

C) arman, 13 yoshda

D) yahudiy, 12 yoshda

46. Nodar Dumbadzening «Hellados» hikoyasi kimning tilidan bayon qilingan?

A) muallif tilidan

B) Yanguli tilidan

C) Jamol tilidan

D) Jamolning otasi tilidan

47. Nodar Dumbadzening «Hellados» hikoyasida Jamol marhumning Yanguli ekanligini qanday taniydi?

A) qo'lidagi uzukdan

B) chap to'shining ustidagi yozuvdan

C) sochidan D) kiyimidan

48. «O'z uyg'unligi bilan g'oyatda sodda va novob san'atning baland parvozini ko'rsan, ruhing ham qanotlanib uchadi. Bu ularga tabiatning e'zoz tuhfası, madaniyat darajasi, halki Xudoning to'ppa-to'g'ri lutfi karamidir».

Ch.Aytmatov bu so'zlarida nimaga ishora qilyapti?

A) mardlikka

B) gruzin qo'shiqlariga

C) ozodlik haqidagi she'rlarga

D) xalq birligiga

49. Ch.Aytmatovning «Oq kema» asaridagi bolakayga ko'chma do'kondan nima sotib olib berishadi?

A) portfel B) velosiped C) kitoblari

D) rangli qalam

50. Ch.Aytmatovning «Oq kema» asaridagi Shoxdor ona bug'u qaysi xalq uchun muqaddas hisoblangan?

A) qozoqlar B) qirg'izlar

C) turkiylar D) o'g'uzlar

51. Ch.Aytmatovning «Oq kema» asaridagi bolakayning qismati nima bilan tugaydi?

A) daryoga cho'kib o'ladi B) bobosi boshqa joyga olib ketadi C) oq kema-dagi otasini topadi D) shaharga ko'chib ketadi

52. Sinyor Molteni, sinyora Sandrelli kabi qahramonlar Janni Rodarining qaysi ertagida uchraydi?

- A) «Qutbdagi gunafsha»
- B) «Hurishni eplolmagan kuchukcha»
- C) «Shahzoda Plombir»
- D) «Hech qayoqqa olib bormaydigan yo'l»

53. «O'sha kuni kechasi butun qutb kuchli qars-qurs va gumburlashdan larzaga kelibdi. Butun-butun muz parchalari dag'-dag' qaltirah, yupqa oynaday chirs-chirs sinibdi. Ushbu parcha Janni Rodarining qaysi ertagidan olingan?

- A) «Hech qayoqqa olib bormaydigan yo'l» B) «Hurishni eplolmagan kuchukcha»
- C) «Shahzoda Plombir»
- D) «Qutbdagi gunafsha»

54. Martin o'jar laqabli odam qaysi ertakda uchraydi?

- A) J.Rodari «Hech qayoqqa olib bormaydigan yo'l»
- B) H.K.Andersen «Bulbul»
- C) «Susambil»
- D) «Uch og'a-ini botirlar»

55. Berlindagi Moabi turmasining zax va qorong'i, bir kishilik xonasida azob chekkan adibni toping.

- A) Usmon Nosir B) Abdulla Qodiriy
- C) Musa Jalil D) Cho'lpon

56. Musa Jalilning dastlabki to'plami qanday nomlangan?

- A) «Biz boramiz!» B) «O'rtoqqa»
- C) «Ordenli millionerlar»
- D) «Xat tashuvchi»

57. Quyidagi misralar butun hayoti va ijodiga qo'yilgan go'zal badiiy obida bo'lib qolgan adibni toping.

«O'lim» deyish mumkinmi axir, Yengib o'lgan bunday o'limni?

- A) Usmon Nosir B) Abdulla Qodiriy
- C) Musa Jalil D) Cho'lpon

58. Ch.Aytmatovning qaysi asari qahramoni «kamdan kam uchraydigan baxtli odam» deya ta'riflangan?

- A) «Oq kema», Mo'min chol
- B) «Asrga tatigulik kun», Edigey
- C) «Oltovlon va yettinchi», Guram Jo'xadze D) «Jamila», Jamila

59. 1991–2000-yillar mobaynida Qoraqalpog'iston Ma'naviyat va ma'rifat markazining raisi lavozimida ishlagan adib kim?

- A) O'.Sulaymonov B) Maxtumqili
- C) Abay D) I.Yusupov

60. Ibroyim Yusupovning dramalari qaysi javobda keltirilgan?

- A) «Qora tol», «Turnalar», «Mening yigit vaqtim...»

- B) «Akatsiya gullagan joyda», «Dala armonlari», «Mangu buloq»

- C) «Qirg'iz», «Aktrisaning iqboli», «Umirbek laqqi»

- D) «Ajiniyoz», «Oltin qirg'oq», «Cho'l to'rg'ayi»

61. Mosh paykalda gala chumchug chug'urlar,

She'r o'qishib turgan yosh shoirlarday.

Burilishda tanish qo'shig'in kuylab,

Qo'shni qiz oldimdan chiqib qolarday.

Ushbu misralar Ibroyim

Yusupovning qaysi she'ridan olingan?

A) «Mangu buloq»

B) «Kun chiqish yo'lovchisiga»

C) «Qadrdon so'qmoqlar»

D) «Mening yigit vaqtim...»

62. *Qaysi shoir o'z she'rida yog'och-narvon bo'lgan qo'sh terakni farzandlari kelajagi uchun yelkasini tutib bergan ota-ona timsoli sifatida tasvirlagan?*

A) I. Yusupov B) Abay

C) J. Jabborov D) M. Yusuf

63. *Ibrohim Yusupovning tarjimalari 1986-yilda qanday nom bilan chop etilgan?*

A) «Qora tol» B) «Oltin qirg'oq»

C) «Mangu buloqlar»

D) «Cho'l to'rg'ayi»

64. *Musa Jalilning qaysi asarida Temirbulat bilan dehqon qiz Fayro'zaning sof muhabbati, samimiy insoniy kechinmalari aks ettirilgan?*

A) «Oltin soch» B) «Xat tashuvchi»

C) «Okopdan xatlar» D) «Moabit daftari»

65. *Musa Jalilning «Moabit daftari» to'plamini o'zbek tiliga kim tarjima qilgan?*

A) Mamarasul Boboyev

B) A. Oripov C) E. Vohidov

D) Oybek

66. *Quyidagi misralar muallifi kim?*

Meni tuzatolmas hech dori-darmon, Jonimga Masihdir shu ona tilim.

A) A. Oripov B) Mirtemir

C) Zulfiya D) R. Hamzatov

67. *Qaysi adibning bolaligi, o'zi ta'kidlaganidek, «olov jizillab turadigan tandir yonida, un va ko'mir solingan qoplar orasida» kechgan?*

A) X. To'xtaboyev B) Zulfiya

C) Janni Rodari D) H. K. Andersen

68. *J. Rodarining «Hurishni eplolmagan kuchukcha» ertagida kuchukcha «vov-vov» degan tovushni eshitganda uni nimaning ovozi deb o'ylaydi?*

A) jirafa, timsoh B) tulki, sigir

C) xo'roz, kakku D) jo'ja, bulbul

69. *Chingiz Aytmatov qalamiga mansub Sho'ro davrining ayanchli tarixi yaxlit ochib berilgan va adabiyot olamida jiddiy yangilik bo'lgan asarni toping.*

A) «Yuzma-yuz» B) «Momo yer»

C) «Oq kema» D) «Dengiz yoqalab chopayotgan olapar»

70. *«Bolalikda shuurga singdirilgan ona tiligina qalbni she'riyat bilan sug'orishi, insonda milliy g'ururning ilk kurtaklarini uyg'otishi va ajdodlar tilining naqadar serqirra va sermazmun ekanligini anglatishi mumkin». Ushbu fikr quyidagi adiblardan qaysi biriga tegishli?*

A) Said Ahmad B) Rasul Hamzatov

C) Chingiz Aytmatov D) Shuhrat

71. «...Hech kim o'z-o'zidan yozuvchi bo'lib qolmaydi: yillar sabog'i, qilingan mehnat, badiiy adabiyotga bo'lgan qiziqish va e'tiqod orqali bunga erishish mumkin». Ushbu fikrlar kimga tegishli?

- A) Chingiz Aytmatov
- B) Shukur Xolmirzayev
- C) Asqad Muxtor
- D) Shavkat Rahmon

72. Ch.Aytmatovning «Oq kema» asarida kimning azasiga 9 ta biya, 9 ta ho'kiz, 9 ta to'qqizlik qo'y qurbonlik uchun hozirlab qo'yilgan edi?

- A) Mo'min chol
- B) Botir Qulchi
- C) O'razqul
- D) Bug'uboy

73. Ch.Aytmatovning «Oq kema» asarida qorovulxonadagi uzoq yillik xizmatlari uchun Mo'minga mukofot sifatida nima berishgan edi?

- A) durbin
- B) ot
- C) miltiq
- D) portfel

74. «Oq kema» (Ch.Aytmatov) asarida bola toshlarga qanday nom qo'ygan edi?

- A) «ot», «ovsar», «eshak», «tank»
- B) «saman», «yomon», «ayyor», «ovsar»
- C) «olapar», «botir», «qo'rqq», «yaxshi»
- D) «tuya», «egar», «bo'ri», «tank»

75. «Oq kema» (Ch.Aytmatov) asarida bolaning eng sevimli toshi qanday nomlangan edi?

- A) «tuya»
- B) «tank»
- C) «bo'ri»
- D) «egar»

76. Ch.Aytmatovning «Oq kema» qissasidagi Shoxdor ona bug'u nimaning ramzi hisoblanadi?

- A) ezgulik, yaxshilik, oliyanoblik, mehr-oqibat
- B) erk va qudrat
- C) to'kislik va diydor
- D) quvonch va sog'inch

ADABIYOTSHU- NOSLIKKA OID ATAMA VA TUSHUNCHALAR- NING QISQACHA IZOHLI LUG'ATI

1. Didaktik asarni belgilang.

- A) «Sab' ai sayyor»
- B) «Gul va Navro'z»
- C) «Muhabbatnoma»
- D) «Hibat ul-haqoyiq»

2. Pandnoma asarlarni ko'rsating.

- A) «Hibat ul-haqoyiq», «Shiroq»
- B) «To'maris», «Devonu lug'otit-turk»
- C) «Shiroq», «Alpomish»
- D) «Hibat ul-haqoyiq», «Qutadg'u bilig»

3. Quyidagi tazkiralardan qaysi biri qadimiyoq?

- A) Maleho Samarqandiy «Muzakkir ul-as'hob»
- B) Alisher Navoiy «Majolis un-nafois»
- C) Abu Mansur as-Saolibiy «Yatimat ad-dahr fi mahosini ahl al-asr»
- D) Davlatshoh Samarqandiy «Tazkirat ush-shuaro»

4. Mumtoz adabiyotda dostonlarning kirish qismi nima bilan boshlangan?

- A) na't
- B) munajot
- C) hamd
- D) sababi nazmi kitob

5. Adabiyotda bir-biriga qarama-qarshi majoziy obrazlar o'rtasida bahs, tortishuv shaklida yaratilgan asarlar qaysi atama bilan yuritiladi?

- A) tortishuv
- B) bahslashuv
- C) kim yutar
- D) munozara

6. Munozara janridagi asarlar ko'proq qaysi badiiy san'at asosiga quriladi?

- A) tazod B) tashxis (jonlantirish)
C) allegoriya D) tashbeh
(o'xshatish)

7. Munozara janridagi asar obrazlari asosan qanday xususiyatga ega bo'ladi?

- A) realistik B) romantik
C) ramziy (kinoyaviy) D) hayotiy

8. Quyidagi asarlardan munozara janrining eng qadimgi namunasini belgilang.

- 1) «Bang va Chog'ir»; 2) «O'q va Yoy»; 3) «Shohboz va Bulbul»;
4) «Gul va Daf»; 5) «Qish bilan Yoz»; 6) «Binafsha va Chang».
A) 4, 5 B) 5 C) 1, 6 D) 3, 4

9. Asar personajining o'ziga yoki suhbatdoshiga, kitobxonga qarata aytgan nutqi...

- A) dialog deyiladi B) murojaat deyiladi
C) ritorik so'roq deyiladi D) monolog deyiladi

10. Badiiy asarda ishtirok etuvchi shaxslarning o'z-o'ziga yoki o'zgalarga qaratilgan nutqi qanday nomlanadi?

- A) dialog B) so'ngso'z
C) monolog D) murojaat

11. Yozuvchi o'zi ishtirok etgan, guvohi bo'lgan voqealar tasvirlangan badiiy asar qanday nomlanadi?

- A) memuar B) roman C) masal
D) komediya

12. Yodnomalar turi to'g'ri ko'rsatilgan javobni toping.

- A) Tarixiy yodnomalar B) Badiiy yodnomalar
C) Didaktik yodnomalar D) A va B

13. Sharq va umuman jahon adabiyotida memuar janrining nodir namunasi hisoblangan asarni toping.

- A) «Qisasi Rabg'uzi» B) «Shoh Mashrab»
C) «Abu Muslim jangnomasi» D) «Boburnoma»

14. «Boburnoma» yodnomalarning qaysi turiga mansub?

- A) Tarixiy yodnoma B) Badiiy yodnoma
C) Ilmiy yodnoma D) Didaktik yodnoma

15. Adabiyotda aniq bir shaxs ustidan, undagi illatli jihatlar ustidan qo'zg'atilgan kulgi nima deb ataladi?

- A) kolliziya B) remarka
C) satirik kulgi D) yumor

16. Shoir va yozuvchilar haqida ma'lumotlar beruvchi asarlar qanday nomlanadi?

- A) tuyuq B) memuar asar
C) detektiv asar D) tazkira

17. XV asrda yozilgan tazkirani toping.

- A) «Tazkirat-ush shuaro»
B) «Yatimat ad-dahr fi mahosini ahli asr»
C) «Lubob ul-albob»
D) «Majmuat ush-shuaro»

18. Munozara janriga mansub asarlar qatorini ko'rsating.

- A) «Farhod va Shirin», «Layli va Majnun»
B) «Chog'ir va Bang», «O'q va Yoy»
C) «Muhokamatul-lug'atayn», «O'q va Yoy»
D) «Yoz va Qish munozarasi», «Farhod va Shirin»

19. Shoirlar hayoti, ularning asarlaridan qisqacha namuna va

tahlillar berilgan asarlar qanday nomlanadi?

A) jangnoma **B) tazkira**

C) musamman D) xotiranoma

20. Alisher Navoiyning «Majolis un-nafois», Fazliy

Namangoniyniing «Majmuayi shoiron» asarlari qaysi janrda yaratilgan?

A) tazkira B) risola C) ta'rix

D) pandnoma

21. Sayohat taassurotlari va tafsilotlarini tasvir etuvchi badiiy asarlar nima deb ataladi?

A) tazkira B) tragediya C) roman

D) sayohatnoma ✓

22. Sayohatnoma janrining dastlabki namunalari qaysi adiblar ijodida uchraydi?

A) Muqimiy, Mirzo Bobur

B) Mirzo Bobur, Navoiy ✓

C) Navoiy, Lutfiy

D) Muqimiy, Furqat

23. Ba'zi shaxslardagi illatlarni kulgili tarzda fosh qiluvchi badiiy asarlar qanday nomlanadi?

A) yumoristik asarlar B) satirik

asarlar C) komediya D) drama

24. Quyidagi asarlardan qaysi biri turkiy tildagi birinchi tazkira hisoblanadi?

A) «Qisasi Rabg'uziy»

B) «Majmuayi shoiron»

C) «Muzakkiri ahbob»

D) «Majolis un-nafois» ✓

25. «Tazkira» so'zining lug'aviy ma'nosi nima?

A) «mazkur», «aytilgan» B) «aytib o'tish», «bildirish» C) «ko'rsatish»,

«uqtirish» **D) «qayd qilish», «yozib qo'yish»**

26. O'rta Osiyodagi eng qadimgi tazkira muallifi kim edi?

A) Abu Mansur as-Saolibiy B) Maleho Samarqandiy C) Muhammad Avfiy

D) Alisher Navoiy

27. XI asrda Abu Mansur as-Saolibiy yaratgan «Yatimat ad-dahr fi mahosini ahli asr» («Zamona ahlining fazilatlarini haqida yagona durdon») asarining janri qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?

A) g'azal

B) qasida

C) tazkira ✓

D) muxammas

28. Mumtoz adabiyotda payg'ambarlar madhi, maqtovi, sifatari berilgan boblar yoki misralar qanday nomlanadi?

A) na't

B) hamd

C) hamdu sano

D) madhiya

29. Odil Yoqubovning «Ulug'bek xazinasini» tarixiy romanida hayajon va hayratga soladigan ruhiy tahlil qaysi obrazlar tasvirida ochib berilgan?

A) Ulug'bek, Gavharshodbegim

B) Ulug'bek, Abdulatif ✓

C) Abdulatif, Said Abbos

D) Ulug'bek, Ali Qushchi ✓

30. Ishq aro shoh-u gado tengdur, gado balkim fuzun,

Gar gadolig' aylar o'lsa, ishqning yag'mosidin.

Alisher Navoiyning ushbu baytini qanday ataydilar?

A) dubayt B) tajnis C) shohbayt
D) tadrij

31. Qaysi ijodkorlar tazkira yaratgan?

A) Navoiy, Lutfiy, Sakkokiy
B) Turdi, Gulxaniy, Navoiy
C) Mutribiy, Navoiy, Muhammad Bad'e Maleho Samarqandiy
D) Navoiy, Lutfiy, Muhammad Bad'e Maleho Samarqandiy

32. Quyidagi tazkiralardan qaysi biri nisbatan keyin yaratilgan?

A) Maleho Samarqandiy «Muzakkir ul-as'hob»
B) Alisher Navoiy «Majolis un-nafois»
C) Fazliy Namangoniy «Majmuat ush-shuaro»
D) Davlatshoh Samarqandiy «Tazkirat ush-shuaro»

33. «Epigraf» so'zi qaysi tildan olingan va uning ma'nosi nima?

A) yunoncha, «yozuv»
B) yunoncha, «so'z oldi»
C) lotincha, «to'qnashuv»
D) lotincha, «cho'qqi»

34. Umumxalq tili va adabiy tilga tayanadigan, boshqa jihatdan esa ularning har ikkisidan ajralib turadigan san'at hodisasi nima?

A) estetik tuyg'u B) badiiy til
C) pafos D) mistifikatsiya

35. Adabiyotdagi milliylik haqida aytilgan quyidagi fikrlardan qaysi biri to'g'ri?

A) asarda xalq, millat turmushi manzaralarini, milliy urf-odatlarini ko'rsatib berish milliylikdir
B) Asarning o'sha millat tilida

yaratilganligining o'zi milliylikdir

C) Asarda faqat til emas, balki qahramonlarning tabiatini tasvirlash yo'sini ham o'sha millatga xos bo'lsa, u haqiqiy milliy asardir

D) barcha javoblar to'g'ri

36. Ma'lum afsonaviy yoki an'anaviy sujetning biror adib tomonidan qayta ishlanib, adabiy lashtirilgan nusxasi bo'lgan janr nomi qaysi javobda ko'rsatilgan?

A) xalq dostonlari B) xalq kitoblari
C) afsona D) adabiy ertak

37. «Zarbulmasal» janrining eng asosiy xususiyati nima?

A) ko'pgina maqol va masallardan foydalanish
B) bir tildagi masallarning qo'llanilishi
C) majoziy usulni qo'llash
D) masallar va maqollardan biroz foydalanish

38. Quyidagi asarlardan qaysilari sarguzasht asar hisoblanadi?

1) J.Svift «Gulliverning sayohatlari»;
2) J.Vern «O'n besh yoshli kapitan»;
3) D.Defo «Robinzon Kruzo»;
4) A.Navoiy «Farhod va Shirin»;
5) X.To'xtahoyev «Sariq devni minib»;
6) G'.G'ulom «Mening o'g'rigina bolam»;
7) Azim Suyun «Bahodirning qilichi».

A) 1, 2, 3, 4, 5 B) 2, 3, 4, 7

C) 3, 4, 5, 6, 7 D) 1, 3, 4, 5, 7

39. Qaysi janr nomi ingliz tilidagi «namlik, suyuqlik» so'zidan olingan?

A) tashbeh B) yumor C) satira
D) drama

40. Nasriy-didaktik asarlar qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

- 1) Sa'diy Sheroziy «Guliston»;
 2) Kaykovus «Qobusnoma»;
 3) Alisher Navoiy «Mahbub ul-qulub»; 4) Xoja «Gulzor»;
 5) Gulxaniy «Zarbulmasal»;
 6) Shukrullo «Javohirlar sandig'i».

A) 2, 4, 6

B) 2, 3, 4

C) 2, 3, 6

D) 1, 2, 5 ✓

41. Nasriy-she'riy didaktik asarlar qaysi qatorda to'g'ri ko'rsatilgan?

1) Sa'diy Sheroziy «Guliston»;

2) Xoja «Gulzor»; 3) Alisher Navoiy «Mahbub ul-qulub»;

4) Yusuf Xos Hojib «Qutadg'u bilig»; 5) Gulxaniy «Zarbulmasal»;

6) Haydar Xorazmiy «Gulshan ul-asror».

A) 3, 5, 6 B) 1, 2, 3 C) 2, 4, 5

D) 1, 3, 5 ✓

42. Nasriy-she'riy didaktik asar qaysi qatorda berilgan?

A) Yusuf Xos Hojib, «Qutadg'u bilig»

B) Navoiy, «Mahbub ul-qulub»

C) Xoja, «Miftoh ul-adl»

D) Navoiy, «Hayrat ul-abror»

43. Pandona adabiyot – bu...

A) mumtoz adabiyot

B) didaktik adabiyot ✓

C) diniy adabiyot

D) nasriy adabiyot

44. Navoiyning «Hayrat ul-abror» asari didaktik adabiyotning qaysi turiga kiradi?

A) she'riy B) nasriy C) nasriy-she'riy D) u didaktik asar hisoblanmaydi

45. Yusuf Xos Hojibning «Qutadg'u bilig» va H.Xorazmiyning «Gulshan-ul-asror» asarlari qanday asarlar sirasiga kiradi?

A) she'riy-didaktik asar ✓

B) nasriy-didaktik asar

C) nasriy-she'riy didaktik asar

D) A,B,C

46. Bir xil janrdagi asarlar qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) «Kalila va Dimna», Shukrullo «Javohirlar sandig'i»

B) O.Yoqubov «Izlayman», O'.Hoshimov «Urushning so'nggi qurboni»

C) Navoiy «Mahbub ul-qulub», Xorazmiy «Muhabbatnoma»

D) Muqimiy «Saylov», Yusuf Amiriy «Dahnoma»

47. Bir xil janrda yozilgan asarlar qaysi javobda keltirilgan?

A) Nodira «Firoqnoma», Zulfiya «Sensiz», A.Oripov «Sohibqiron»

B) Xo'jandiy «Latofatnoma», Gulbadanbegim «Humoyunnoma», Muqimiy «Sayohatnoma»

C) O'.Hoshimov «Nur borki, soya bor», O'.Umarbekov, «Yoz yomg'iri», Sh.Xolmirzayev «Dinozavr»

D) S.Sheroziy «Guliston», A.Navoiy «Mahbub-ul qulub», Gulxaniy «Zarbulmasal»

48. Quyida berilgan asarlar qanday umumiy xususiyatga ega?

1. Muqimiy, «Tanobchilar».

2. Hamza, «Maysaraning ishi».

3. Gogol «Revizor». 4. A.Qahhor «Og'riq tishlar». 5. N.Aminov, «Yelvizak».

- A) barchasi hikoya janrida yaratilgan
- B) barchasi she'riy asarlar hisoblanadi
- C) barchasi hajviy yo'nalishda yaratilgan
- D) barchasi roman janrida yaratilgan

49. «Qutadg'u bilig» asari yaratilgan davrdan 7 asr ilgari dunyoga kelgan buyuk didaktik asar nomi qaysi javobda ko'rsatilgan?

- A) «Gulzor»
- B) «Gulshan ul-asror»
- C) «Pantachantra»
- D) «Zarbulmasal»

50. «Kalila va Dimna», «Ming bir kecha», «Javohirlar sandig'i» asarlari qanday xususiyati bilan musharaklikni hosil qiladi?

- A) uchalasi ham turkiy tilda bitilgan
- B) har uchalasi didaktik yo'nalishda yozilgan
- C) har uchalasi ham alohida-alohida hikoyalar tizimidan iborat
- D) uchalasi ham O'rta Osiyoda yaratilgan

51. Faqat tragediyalar berilgan javobni aniqlang.

- 1. «Zanjirband Prometey».
 - 2. «Shoh Edip».
 - 3. «Antigona».
 - 4. «Og'riq tishlar».
 - 5. «Ayajonlarim».
 - 6. «Mirzo Ulug'bek».
- A) 1,2,3,6

B) 1,2,3,4,5,6

C) 1,2,4

D) 5,6

52. «Kolliziya» nima?

- A) to'qnashuv, qarama-qarshilik
- B) kutilmagan burilish
- C) asarning ko'tarinki ruhi
- D) asarning fojiaiy yakun topishi

53. O'zbek tragediyalarini belgilang.

- A) «Mirzo Ulug'bek», «Ulug'bek xazinasi», «Advokatlik osonmi?»
- B) «Padarkush», «Abulfayzxon», «Jaloliddin Manguberdi»
- C) «Sohibqiron», «Egasi bor yurt»
- D) «Teyotr nadur», «Bir millat»

54. O'zbek adabiyotida memuarlarning ko'proq qaysi turi uchraydi?

- A) tarixiy va badiiy
- B) og'zaki va yozma
- C) qahramonlik va fantastik
- D) tarjimai hol va maishiy

SO'ZLARING QISQACHA IZOHLI LUG'ATI

1. «Falak» so'zi mumtoz adabiyotda qanday ma'nolarda ishlatilgan?

- A) dunyo, taqdir
- B) dunyo, zamon, taqdir
- C) dunyo, tabiat, taqdir, qismat
- D) dunyo, zamon, taqdir, Alloh

2. Yusuf Xos Hojib «Qutadg'u bilig» asarida «Dunyoni rabotday yaratgan xudo» deganida «rabot» so'zini qanday ma'noda qo'llagan?

- A) karvonsaroy
- B) mehmonxona
- C) o'tkinchi, bebaho
- D) doimiy manzil

3. Qadimgi yozma adabiy yodgorliklarda,

umuman, barcha adabiy asarlarda nima hoqiy. abadiy emas, aldamchi deyiladi?

- A) muhabbat
- B) boylik
- C) bahor
- D) ilm

4. Tanimasman, ko'rmasman, yot u men uchun,

Balki biror do'xaxidir, shilqim, besubut.

Ushbu parchadagi «besubut» so'zining ma'nosi qaysi javobda to'g'ri izohlangan?

- A) ko'p gapiradigan
- B) yolg'on gapiradigan
- C) uyalmaydigan
- D) va'dasida turmaydigan

5. Nekim kelsa erga, tilidin kelur, Bu tildin kim edgu, kim aqir bo'lur. (Ahmad Yugnakiy)

Tagiga chizilgan so'z ma'nosi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) zahar
- B) sarimsoq piyoz
- C) ezgu, baxtli
- D) odil, iqboli

6. Tan anga siym-u ichinda tosh muzmar ko'nglidin,

Aqlg'a yuz hayrat, ul oynning ich-u toshindadur.

Navoiyning mashhur «O'n sakiz ming olam oshubi...» g'azalida qo'llangan muzmar so'zining sinonimi berilgan qatorini belgilang.

- A) bag'ir
- B) muzlagan
- C) musiqali
- D) yashirin

7. Navoiyning «Farhod va Shirin» dostonida «Haqiqatga badal bo'lg'ay

majozing» misrasi uchraydi. Ushbu misradagi «badal bo'lg'ay» birikmasining izohi qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

- A) his qilmoq
- B) ko'rinmoq
- C) sabr qilmoq
- D) tenglashmoq

8. Andalib bir savt ila bo'ldi giritori qafas. (Hamza)

Ajratib ko'rsatilgan so'zning ma'nodoshi qaysi javobda berilgan?

- A) qumri
- B) to'ti
- C) bulbul
- D) sa'va

9. Ma'lumingiz ulardan Azizbek bilan Yusufbek Toshkentda bilfe'l isyon chiqarib yotadilar. (A.Qodiriy) Tagiga chizilgan so'zning ma'nosi qaysi javobda to'g'ri berilgan?

- A) to'satdan
- B) o'zicha
- C) bamaslahat
- D) tezda

10. Zaynab lappos va o'nta so'zga arang bitta javob qaytaradigan edi. (A.Qodiriy) Bu gapdagi «lappos» so'zining ma'nosi nima?

- A) kelishgan
- B) uyatchan
- C) to'ladan kelgan
- D) ozg'in

11. To'g'risi zahar olud maktubingizga odamlarcha tushuna olmadim.

(A.Qodiriy)

Bu gapdagi «olud» so'zi qanday ma'noni ifodalaydi?

- A) shirin
- B) alamli
- C) achchiq

D) qorishgan

12. Sahn yuzida uch-to'rt yuz
musallah yigitlarni birovni kutgan
holda ko'rdim. (A.Qodiriy)

«O'tkan kunlar» romanidan olingan
ushbu gapda tagiga chizilgan so'z
qaysi javobda to'g'ri izohlangan?

A) isyonchi

B) qul

☒ C) qurollangan

D) piyoda

13. Beqaydmen-u xarobi siym
ermasmen,

Ham mol yig'ishtirur laim
ermasmen.

Kobulda iqomat etti Bobur, dersiz,
Andoq demangizlarkim, muqim
ermasmen.

Z.M.Boburning bu ruboiysida
qo'llangan «laim» so'zining ma'nosi
nima?

A) hoy

☒ B) gado

C) oltin

D) mansabdor

14. Shoir Shavkat Rahmonning

«Turkiylar» she'ridan olingan

«Ilvasin yigitlar, bobur yigitlar...»

misralaridagi «ilvasin» so'zi qanday
ma'noni anglatadi?

A) yo'lbars

B) bilimdon

☒ C) qarchig'aysimon yirtqich qush

D) donishmand

15. «Ravshanbek otini hovlidan
chiqarib, ota-enasidan g'oyihona
rozi bo'lib, ko'chning yuzi bilan,
odamlarning izi bilan guldoy
jaynab, suqsurday bo'ylab, parvoz
aylab... borayotir».

(«Ravshan» dostonidan)

Ushbu parchada qo'llangan «suqsur»
nima?

A) duoli yozuv

☒ B) ko'lda yashaydigan qush

C) uzuk

D) do'ppi

16. «O'zbekoyim yuqoridag'i o'zining
itob va xitobig'a eridan bir iljayib
qo'yish javobini olib dami ichiga
tushadur».

(A.Qodiriy «O'tkan kunlar»)

Bu parchadagi «itob» so'zi qanday
ma'noni bildiradi?

A) qahr

B) sabab

C) g'azab

D) A va C

17. «Mudbir» so'zining ma'nosi nima?

A) omadli

B) adolat

☒ C) baxtsiz

D) g'amgin

18. «Rif'at» so'zining ma'nosi nima?

A) qisqalik

☒ B) yuksaklik

C) pastlik

D) haqgo'ylik

19. Beqaydmen-u xarobi siym

ermasmen,

Ham mol yig'ishtirur laim

ermasmen.

Kobulda iqomat etti Bobur, dersiz,

Andoq demangizlarkim, muqim

ermasmen.

Z.M.Boburning ushbu ruboiysida
qo'llangan «beqayd» so'zining ma'nosi
nima?

A) ayriliq

B) gado

☒ C) erkin

D) kishan

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Karimov I.A. Istiqlol va ma'naviyat. – T.: O'zbekiston, 1994.
2. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. – T.: Ma'naviyat, 2008.
3. Karimov I.A. Adabiyotga e'tibor – ma'naviyatga, kelajakka e'tibor. – T.: O'zbekiston, 2009.
4. Adabiyot (5-sinf uchun darslik-majmua). – T.: O'qituvchi, 2000.
5. B.Qosimov, S.Ahmedov, Sh.Rizayev, R.Qo'chqorov. Adabiyot (5-sinf uchun darslik). – T.: Ma'naviyat, 2003.
6. B.Qosimov, S.Ahmedov, Sh.Rizayev, R.Qo'chqorov. Adabiyot (majmua, 5-sinf uchun). – T.: Ma'naviyat, 2004.
7. N.Karimov, U.Normatov. Adabiyot (5-sinf uchun o'quv qo'llanma). – T.: Sharq, 2004.
8. S.Ahmedov, B.Qosimov, R.Qo'chqorov, Sh.Rizayev. Adabiyot (umumiy o'rta ta'lim maktablarining 5-sinfi uchun darslik). – T.: Sharq, 2007.
9. S.Ahmedov, B.Qosimov, R.Qo'chqorov, Sh.Rizayev. Adabiyot (umumiy o'rta ta'lim maktablarining 5-sinfi uchun darslik). I qism. – T.: Sharq, 2011.
10. S.Ahmedov, B.Qosimov, R.Qo'chqorov, Sh.Rizayev. Adabiyot (umumiy o'rta ta'lim maktablarining 5-sinfi uchun darslik). II qism. – T.: Sharq, 2011.
11. O'zbek adabiyoti (6-sinf uchun darslik-majmua). – T.: O'qituvchi, 1995.
12. Adabiyot (6-sinf uchun darslik-majmua). – T.: O'qituvchi, 1999.
13. S.Ahmedov, R.Qo'chqorov, Sh.Rizayev. Adabiyot (umumiy o'rta ta'lim maktablarining 6-sinfi uchun darslik-majmua). – T.: Ma'naviyat, 2005.
14. S.Ahmedov, R.Qo'chqorov, Sh.Rizayev. Adabiyot (umumta'lim maktablarining 6-sinfi uchun darslik-majmua). – T.: Ma'naviyat, 2009.
15. O'zbek adabiyoti (7-sinf uchun darslik-majmua). – T.: O'qituvchi, 1997.
16. Adabiyot (7-sinf uchun darslik-majmua). – T.: O'qituvchi, 2000.
17. Q.Yo'ldoshev, B.Qosimov, V.Qodirov. Adabiyot (umumta'lim maktablarining 7-sinfi uchun darslik). – T.: Sharq, 2005.

18. Q.Yo'ldoshev, B.Qosimov, V.Qodirov, J.Yo'ldoshbekov. Adabiyot (umumiy o'rta ta'lim maktablarining 7-sinfi uchun darslik-majmua). – T.: Sharq, 2009.
19. O'zbek adabiyoti tarixi (8-sinf uchun darslik). – T.: O'qituvchi, 1986.
20. Adabiyot xrestomatiyasi (8-sinf uchun). – T.: O'qituvchi, 1986.
21. Vatan adabiyoti (8-sinf uchun darslik-xrestomatiya). – T.: O'qituvchi, 1992.
22. O'zbek adabiyoti (8-sinf uchun darslik-majmua). – T.: O'qituvchi, 1993.
23. S.Olim, S.Ahmedov, R.Qo'chqorov. Adabiyot (8-sinf uchun darslik-majmua). – T.: G'.G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2006.
24. S.Olim, S.Ahmedov, R.Qo'chqorov. Adabiyot (Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 8-sinfi uchun darslik-majmua. Ikkinchi nashri). – T.: G'.G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, «O'zbekiston» nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2010.
25. Vatan adabiyoti (9-sinf uchun darslik-xrestomatiya). – T.: O'qituvchi, 1993.
26. B.To'xliyev. O'zbek adabiyoti (9-sinf uchun darslik). – T.: O'qituvchi, 2000.
27. N. Karimov va boshq. Adabiyot (9-sinf uchun darslik). – T.: Ma'naviyat, 2002.
28. Q.Yo'ldoshev, V.Qodirov, J.Yo'ldoshbekov. Adabiyot (9-sinf uchun darslik-majmua). – T.: Yangiyo'l Poligraph service, 2006.
29. Q.Yo'ldoshev, V.Qodirov, J.Yo'ldoshbekov. Adabiyot (Umumiy o'rta ta'lim maktablarining 9-sinfi uchun darslik. Qayta ishlangan 2-nashri). – T.: Yangiyo'l Poligraph service, 2010.
30. O'zbek adabiyoti (10-sinf uchun majmua). – T.: O'qituvchi, 1995.
31. O'zbek adabiyoti (10-sinf uchun darslik). – T.: O'qituvchi, 2000.
32. B.Qosimov, B.To'xliyev, Q.Yo'ldoshev. Adabiyot (10-sinf uchun darslik). – T.: O'qituvchi, 2004.
33. XX asr o'zbek adabiyoti (11-sinf uchun darslik). – T.: O'qituvchi, 1995.
34. XX asr o'zbek adabiyoti (11-sinf uchun majmua). – T.: O'qituvchi, 1997.
35. N. Karimov, B.Nazarov, U.Normatov, Q.Yo'ldoshev. Adabiyot (umumiy o'rta ta'lim maktablarining 11-sinfi uchun darslik). – T.: O'qituvchi, 2004.
36. Umumiy o'rta ta'limning davlat ta'lim standarti va o'quv dasturi (1-maxsus son). – T.: 1999.

37. B. To'xliyev. Adabiyot (Akademik litsey va kasb-hunar kollejlari uchun darslik). – T.: O'qituvchi, 2002.

38. H.Umurov. Adabiyot qoidalari (Akademik litseylar uchun). – T.: O'qituvchi, 2002.

39. O.Madayev, T.Sobitova. Xalq og'zaki poetik ijodi (Akademik litseylar uchun darslik, majmua). – T.: Sharq, 2001.

40. B.To'xliyev, B.Abdurahmonova. Adabiyot (Akademik litseylarning birinchi bosqich o'quvchilari uchun majmua). – T.: Cho'lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2007.

41. B.To'xliyev, R.Mirsamiqova, O.Ametova. Adabiyot (Akademik litseylarning ikkinchi bosqich o'quvchilari uchun majmua). – T.: Cho'lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2007.

42. B.To'xliyev, T.Shermurodov, Sh.Isayeva. Adabiyot (Akademik litseylarning uchinchi bosqich o'quvchilari uchun majmua). – T.: Cho'lpon nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2007.

43. Adabiy turlar va janrlar (uch jildli). – T.: Fan, 1992.

44. Alisher Navoiy. Xazoyin ul-maoniy. – T.: O'zbekiston Fanlar akademiyasi nashriyoti, 1959.

45. Alisher Navoiy. Hayrat ul-abror. – T.: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi. 2006.

46. Alisher Navoiy. Farhod va Shirin. – T.: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2006.

47. Alisher Navoiy. Layli va Majnun. – T.: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2006.

48. Alisher Navoiy. Sab'ai sayyor. – T.: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2006.

49. Alisher Navoiy. Saddi Iskandariy. – T.: G'afur G'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2006.

50. «Axborotnoma»lar (o'quv yurtlariga kirish uchun test savollari). – T.: DTM, 1996–2003.

51. Boboyev T. Adabiyotshunoslik asoslari. – T.: O'zbekiston, 2002.

52. Boboyev T. She'r ilmi ta'limi. – T.: O'qituvchi, 1996.

53. Hojjahmedov A. She'riy san'atlar va mumtoz qofiya. – T.: 1998.

54. Hojjahmedov A. O'zbek aruzi lug'ati. – T.: 1998.

55. H.Homidiy, Sh.Abdullayeva, S.Ibrohimova. Adabiyotshunoslik terminlari lug'ati. – T.: O'qituvchi, 1967.

56. Izzat Sulton. Adabiyot nazariyasi. – T.: O'qituvchi, 2005.

57. J.Lapasov. Mumtoz adabiy asarlar o'quv lug'ati. – T.: O'qituvchi, 1994.

MUNDARIJA

So'zboshi	3
ADABIYOT – SO'Z SAN'ATI	5

XALQ OG'ZAKI IJODI

XALQ OG'ZAKI IJODI	6
XALQ OG'ZAKI IJODI JANRLARI	7
Xalq qo'shiqlari	7
Maqol va matallar	9
Topishmoqlar	10
Afsona va rivoyatlar	11
Asotirlar(miflar).....	12
Askiya	12
Ertaklar	12
Latifa va loflar	15
Terma, tez aytish va masallar	15
XALQ DOSTONLARI	16
«Alpomish»	20
«Ravshan»	27
«Kuntug'mish»	31

ADABIYOT NAZARIYASI

BADIIY ASAR TURLARI	35
She'riyat (lirika)	37
Mumtoz adabiyotga xos she'riy janrlar	43
Musammat va uning turlari.....	52
Zamonaviy she'riy janrlar	54
SHE'RIY TIZIMLAR	55
Aruz she'r tizimi	55
Barnoq she'r tizimi	60
EPIK TUR VA UNING JANRLARI	62
DRAMATIK TUR VA UNING JANRLARI	65
BADIIY SAN'AT TURLARI	66
BADIIY ASAR TUZILISHI VA BADIIY IJOD USULLARI.....	85

O'ZBEK ADABIYOTI TARIXI

QADIMGI ADABIY YODGORLIKLAR	85
«Avesto».....	87
O'rxun-Enasoy yodgorliklari	88
«To'nyuquq»	89

«Kul Tigin»	90
«Bilga xoqon»	92
«To'maris»	93
«Shiroq».....	94
ILK UYG'ONISH DAVRIDAGI TURKIY ADABIYOT.....	95
Abu Mansur as-Saolibiý	95
Imom Ismoil al-Buxoriy	96
O'RTA OSIYONING QOMUSIY OLIMLARI	97
Al-Xorazmiy, Forobiy, Beruniy, Ibn Sino.....	97
TASAVVUF VA ADABIYOT	99
X-XII ASRLAR ADABIYOTI	102
M.Koshg'ariy, Yu.X.Hojib.....	102
A.Yugnakiy, A.Yassaviy	112
XIII-XIV ASRLAR ADABIYOTI.....	117
P.Mahmud, Rabg'uziy, S.Saroyi	117
XIV-XVII ASRLAR O'ZBEK ADABIYOTI.....	123
Xorazmiy, Atoyi, Gadoiy, Sakkokiy, Lutfiy, Haydar Xorazmiy, Husayn Boyqaro.....	123
A.NAVOIY	132
«Xamsa»chilik tarixidan	144
Navoiyning «Xamsa»si.....	145
M.Solih, Xoja, Z.M.Bobur	160
XVII-XVIII ASRLAR O'ZBEK ADABIYOTI.....	169
A.Bahodirxon, Turdi Farog'iy, So'fi Olloyor, Mashrab, Huvaydo.....	169
Gulxaniy, Maxmur, Munis, Amiriy	175
XVIII-XIX ASRLAR O'ZBEK ADABIYOTI	179
Uvaysiy, Nodira, Ogahiy, M.R.Feruz	179
XIX-XX ASRLAR O'ZBEK ADABIYOTI	186
O'zbek ma'rifatchilik adabiyoti	186
K.Xorazmiy, Muqimiy, Zavqiy, Furqat, Avaz O'tar, Dilshodi Barno, Anbar Otin.....	186
JADID ADABIYOTI	194
O'zbek jadid adabiyoti.....	194
Behbudiy, Fitrat, A.Avloniy, M.So'fizoda	195
Hamza, A.Qodiriy, Cho'lpon	207

XX ASR O'ZBEK ADABIYOTI	231
G'.G'ulom, Oybek, A.Qahhor	232
M.Osim, M.Shayxzoda, H.Olimjon, Mirtemir	247
U.Nosir, Zulfiya, Shuhrat, Turob To'la, A.Muxtor	257
S.Ahmad, Shukrullo, Saida Zunnunova	266
O.Yoqubov, P.Qodirov, O.Sharafiddinov, J.Jabborov, X.To'xtaboyev	270
O'.Umarbekov, T.Sulaymon, E.Vohidov, Sh.Xolmirzayev	279
A.Oripov, O'.Hoshimov, Omon Matjon	285
R.Parfi, Tohir Malik, T.Murod	292
Sh.Rahmon, M.Yusuf	293
MUSTAQILLIK DAVRI O'ZBEK ADABIYOTI	296

JAHON ADABIYOTIDAN

Ezop, Rudakiy, Firdavsiy, U.Xayyom, S.Sheroziy	297
Fuzuliy, V.Shekspir, J.Svift, Maxtumquli, H.Hayne	301
Pushkin, H.K.Andersen, Abay, E.S.Tompson, R.Thokur	303
S.Yesenin, A.Ekzyuperi	308
M.Jalil, J.Rodari, R.Hamzatov, N.Dumbadze, Ch.Aytmatov, I.Yusupov	310

ADABIYOTSHUNOSLIKKA OID ATAMA VA TUSHUNCHALARNING QISQACHA

IZOHLI LUG'ATI	317
SO'ZLARNING QISQACHA IZOHLI LUG'ATI	322
FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR	326

SAFO MATCHONOV

1947-yilda Qoraqalpog'istonning Amudaryo tumanida tavallud topgan. 1965–1969-yillar davomida Nizomiy nomli Toshkent Davlat Pedagogika instituti (hozirgi Toshkent Davlat Pedagogika universiteti)da tahsil olgan. U «Amudaryo haqiqati» gazetasida xodim, Amudaryo tumanidagi 10-maktabda o'qituvchi, «O'qituvchi» nashriyotida musahhih va muharrir

lavozimlarida ishlagan.

Shu kunga qadar muallifning «Bolalar adabiyoti (ijodiy-uslubiy izlanishlar)», «O'qish kitobi» (4-sinf o'quvchilari uchun), «4-sinfda o'qish darslari», «Boshlang'ich sinf o'qish darslarini pedagogik texnologiyalar asosida tashkil etish», «Kichik yoshdagi bolalar nutqini o'stirish», «Maktabda adabiyotdan mustaqil ishlar», «Ona tili o'qitish metodikasi» kabi ko'plab darslik va qo'llanmalari, 100 dan ortiq maqolalari chop etilgan.

Safa Matchonov pedagogika fanlari doktori (1998) va professor (2004) ilmiy unvonlariga sazovor bo'lgan.

SHARAFJON SARIYEV

1973-yil Jizzax viloyati G'allaorol tumanida tavallud topgan. 1992–1996-yillar davomida Nizomiy nomli Toshkent Davlat Pedagogika instituti (hozirgi Toshkent Davlat Pedagogika universiteti)da, 1996–1999-yillarda esa shu universitet aspiranturasida tahsil olgan. Pedagoglik faoliyatini 1995-yilda Toshkentdagi 71-o'rta maktabda boshlagan.

Shu kunga qadar uning 10 dan ortiq ilmiy maqolasi (shulardan 4 tasi MDH mamlakatlarida), hammualliflikda yozilgan 1 ta dasturi, 2 ta darsligi («O'qish kitobi» (4-sinf o'quvchilari uchun), «Ona tili o'qitish metodikasi» (Boshlang'ich ta'lim fakulteti talabalari uchun)), bundan tashqari, 4 ta metodik qo'llanmalari chop etilgan.

«ABITURIYENT-2012»
turkumidan

«NAFIS BEZAK»

dlzayn va ishlab chiqarish markazi taqdim etadi:

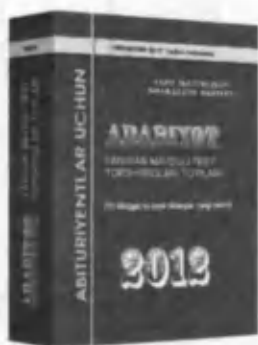

Mazkur qo'llanmada berilgan test topshiriqlari ta'lim turlari bo'yicha o'qitilayotgan «Ona tili» o'quv fani mavzulariga moslashtirilib, yagona tizim shakliga keltirilgan va joriy etilgan o'quv dasturlariga muvofiqlashtirilgan.

Ushbu testlar to'plamining javob kalitlari berilmaganligi o'quvchilarga test savollarining mazmun-mohiyatini tushunmagan holda ularni shunchaki yodlab olishlarining oldini oladi va mazkur turkumning boshqa nashrlaridan, xususan, «Ona tili» qo'llanmasi, «Ona tili» (lisoniy tahlil qoliplari) va «O'zbek tilidan mashqlar to'plami» kitoblari yordamida test savollariga aniq javoblarni topish orqali bilimlarini mustahkamlaydi.

Mazkur qo'llanmadagi test topshiriqlarining mavzulashtirilishi bilan o'quvchilarning bilim olishlari va o'zlarini sinab ko'rishlari uchun yanada keng imkoniyatlar yaratilgan. To'plamda test topshiriqlari ustida ishlash bo'yicha kerakli tavsiyalar ham berilgan.

Ushbu to'plam barcha ta'lim muassasalari o'quv jarayonida o'quvchi va talabalarining bilimlarini oshirishda hamda bilimlar sifatini baholashda didaktik qo'llanma sifatida, shuningdek, mazkur turkumning «Adabiyot» hamda «Adabiyot fanidan majmua» kitoblarida berilgan ma'lumotlarni o'zlashtirishda abituriyentlar uchun eng maqbul qo'llanma hisoblanadi.

Abituriyentlar, tayyorlov kurslari o'quvchilari, bakalavriyat yo'nalishidagi talabalar va ona tilimizni o'rganishni istagan barcha qiziquvchilar uchun mo'ljallangan mazkur qo'llanma ona tili fanining barcha bo'limlarini qamrab olgan bo'lib, hozirgi o'zbek adabiy tili haqida to'liq ma'lumot beradi.

Ushbu qo'llanma «Abituriyent-2012» turkumi ostida nashr etilgan «Ona tili fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami», «Ona tili» (lisoniy tahlil qoliplari) va «O'zbek tilidan mashqlar to'plami» kitoblarining asosi bo'lib, «Ona tili» fani bo'yicha eng kerakli barcha ma'lumotlarning jamlanmasi hisoblanadi.

«Abituriyent-2012» turkumi ostida nashr etilgan mazkur qo'llanmada adabiy tushunchalar, adabiyot nazariyasi, xalq og'zaki ijodiga oid qimmatli ma'lumotlar keltirilgan hamda 160 dan ortiq o'zbek va jahon adabiyoti namoyandalari-ning hayoti va ijodi yoritib berilgan.

Muhimi shundaki, mualliflar adabiyotning rivojlanishini tadrijiy ravishda yoritib, o'quvchilar uchun yanada keng imkoniyatlar yaratganlar.

Ushbu qo'llanma «Adabiyot fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami» va «Adabiyot fanidan majmua» kitoblari asosi bo'lib, «Adabiyot» fani bo'yicha eng kerakli ma'lumot-larning to'liq jamlanmasi hisoblanadi.

Ushbu qo'llanma «Adabiyot» va «Adabiyot fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami» kitoblari mantiqiy davomi bo'lib, ular birgalikda yaxlit o'quv-didaktik majmuani tashkil etadi. Majmua yuqoridagi qo'llanmalar asosida tuzilgan. Unda tegishli mavzularga oid badiiy asarlar berilgan.

Ushbu majmuadan xalq og'zaki poetik ijodi, xalq dostonlari, eng qadimgi yozma adabiy yodgorliklar, qadimgi turkiy adabiyot namoyandalari asarlaridan parchalar, mumtoz adabiyot vakillarining asarlaridan namunalar hamda XX asr va zamonaviy adabiyot vakillari asarlari joy olgan.

Mazkur ensiklopedik qo'llanma-ni-ning o'ziga xos xususiyati shundaki, u umumta'lim maktablari, akademik

litseylar va kasb-hunar kollejlari-ning amaldagi o'quv dasturlari asosida tuzilgan hamda o'rganiladigan mavzularga muvofiq- lashtirilgan. Majmuada milliy adabiyotimiz tarixi tadrijiy ravishda yoritilgan.

Ushbu kitobni «Adabiyot» va «Adabiyot fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami» nomli nashrlar bilan birga o'rganish tavsiya etiladi.

O'quvchilar uchun mustaqil ravishda tayyorlanish, bilimlarni oshirish va sinab ko'rishga mo'ljallanib, «Abituriyent-2012» loyihasi asosida chop etilgan mazkur qo'llanmada berilgan mavzuli test topshiriqlari ta'lim turlari bo'yicha o'qitilayotgan «Ingliz tili» o'quv fani mavzulariga to'la moslashtirilib, yagona tizim shakliga keltirilgan hamda joriy etilgan o'quv dasturlariga muvofiqlashtirilgan.

Mazkur «Ingliz tili fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami» kitobi abituriyentlar, tayyorlov kurslari o'quvchilari, bakalavriyat yo'nalishidagi talabalar va ingliz tilini o'rganishni istagan barcha qiziquvchilar uchun mo'ljallangan bo'lib, «Ingliz tili» o'quv fani bo'yicha batafsil ma'lumotlar jamlanmasi hisoblanadi.

«Abituriyent-2012» turkumi ostida nashr etilgan mazkur qo'llanmada berilgan mavzuli test topshiriqlari ta'lim tizimida o'qitilayotgan «Nemis tili» o'quv fani mavzulariga to'la moslashtirilib, yagona tizim shakliga keltirilgan hamda joriy etilgan o'quv dasturlariga muvofiqlashtirilgan.

Mazkur «Nemis tili fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami» kitobi abituriyentlar, tayyorlov kurslari o'quvchilari, bakalavriyat yo'nalishidagi talabalar va nemis tilini o'rganishni istagan barcha qiziquvchilar uchun mo'ljallangan bo'lib, «Nemis tili» o'quv fani bo'yicha batafsil ma'lumotlar jamlanmasi hisoblanadi.

Abituriyentlar, bakalavriyat yo'nalishidagi talabalar va tarix fanini o'rganishni istagan barcha qiziquvchilar uchun mo'ljallangan mazkur mavzuli test topshiriqlari «Qadimgi dunyo tarixi» fanining barcha bo'limlarini qamrab olgan bo'lib, to'planning so'nggi betlarida test topshiriqlarining javob kalitlari berilgan.

Ushbu to'plam «O'zbekiston tarixi fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami» hamda «Jahon tarixi fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami» kitoblarning mantiqiy davomi bo'lib, tarix fani ta'lim turlari bo'yicha o'qitilayotgan o'quvchilar uchun mustaqil ravishda tayyorlanishda benazir qo'llanma hisoblanadi.

Abituriyentlar, bakalavriyat yo'nalishidagi talabalar va tarix fanini o'rganishni istagan barcha qiziquvchilar uchun mo'ljallangan mazkur mavzuli test topshiriqlari «Jahon tarixi» fanining barcha bo'limlarini qamrab olgan bo'lib, to'plamning so'nggi betlarida test topshiriqlarining javob kalitlari berilgan.

Ushbu to'plam «O'zbekiston tarixi fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami» hamda «Qadimgi dunyo tarixi fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami» kitoblarning mantiqiy davomi bo'lib, tarix fani ta'lim turlari bo'yicha o'qitilayotgan o'quvchilar uchun mustaqil ravishda tayyorlanishda benazir qo'llanma hisoblanadi.

Abituriyentlar, talabalar va tarix fanini o'rganishni istagan barcha qiziquvchilar uchun mo'ljallangan mazkur mavzuli test topshiriqlari to'plami «O'zbekiston tarixi» fanining barcha bo'limlarini qamrab olgan bo'lib, to'plamning so'nggi betlarida test topshiriqlarining javob kalitlari berilgan.

Ushbu to'plam «Qadimgi dunyo tarixi fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami» hamda «Jahon tarixi fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami» kitoblarning mantiqiy davomi bo'lib, tarix fani ta'lim turlari bo'yicha o'qitilayotgan o'quvchilar uchun mustaqil ravishda tayyorlanishda benazir qo'llanma hisoblanadi.

**«NAFIS BEZAK» dizayn va ishlab chiqarish markazining
marketing bo'limi telefon raqamlari:
(+99 893) 501-5401; 501-5402; 501-5403.
(+99 871) 236-5401; 233-4537. Faks: (+99 871) 236-5401**

5000

UDK: 821.512.133(0,75)

ББК 83

М 31

**Adabiyot fanidan mavzuli test topshiriqlari
to'plami** (oliy o'quv yurtlariga kiruvchilar uchun
qo'llanma). – T: SHARQ, 2011-yil. – 336 bet.
(Abituriyent–2012)

Matchonov, Safo va boshq. (to'plovchi)

ББК 83

Ilmiy-ommabop nashr

To'plovchi va mavzulashtiruvchilar

S. MATCHONOV, SH. SARIYEV

Adabiyot fanidan mavzuli test topshiriqlari to'plami

(abituriyentlar uchun qo'llanma)

Muharrir: Ulug' BEK

Texnik muharrir: Elmurod Musayev

Musahhih: Ma'mura Ziyamuhamedova

Sahifalovchi-dizayner: Elmurod Musayev

Litsenziya raqami AI 201. 2011-yil 28-avgust sanasida berilgan.

2011-yil 20 dekabrda bosishga ruxsat etildi. Bichimi 60x84 1/16.

«Times New Roman» garniturası. Shartli bosma tabog'i 21.

Nashriyot hisob tabog'i 19.7. Adadi 7000 nusxa. 03-sonli buyurtma.

Bahosi shartnoma asosida.

Original maket «NAFIS BEZAK» MCHJ ning dizayn bo'limida tayyorlanib,
«SHARQ» NMAK bosmaxonasida chop etildi.

2115-sonli buyurtma.

Manzil: 100000, Toshkent shahri, Buyuk Turon ko'chasi, 41-uy.

Tel.: +99 871 233-4537; 236-5401. Faks: +99 871 236-5401

Web: www.sharq.uz E-mail: nafisbezak@mail.ru